THEODORE DREISER

STOICUL

THEODORE DREISER

STOICUL

Coperta de *Val Munteanu*

Theodore Dreiser

THE STOIC

Doubleday & Company, Inc.
NEW YORK

THEODORE DREISER

STOICUL

În românește de NIC. POPESCU

Editura UNIVERS

București — 1971

CAPITOLUL 1

Două probleme dintre cele mai spinoase avea de întîmpinat Frank Cowperwood în epoca înfrîngerii sale de la Chicago, unde în chip atît de stînjenitor şi după o luptă atît de îndelungată, pierduse bătălia pentru reînnoirea privilegiilor pe termen de cincizeci de ani.

Mai întîi, era la mijloc vîrsta. Avea aproape şaizeci de ani şi, deşi aparent la fel de viguros ca pînă acum, simţea că n-o să fie prea uşor, avînd de înfruntat nişte financiari mai tineri şi deopotrivă de bogaţi, să strîngă o avere solidă, care, dacă privilegiile se prelungeau, ar fi intrat desigur în posesia lui. Această avere putea ajunge la 50.000.000 de dolari.

În al doilea rînd, şi de o importanţă mai mare chiar pentru el care judeca realist lucrurile, era faptul că pînă atunci încă nu izbutise să-şi facă cine ştie ce relaţii printre oamenii sus-puşi ; cu alte cuvinte, nu cîştigase prestigiu în societate. Bineînţeles, întemniţarea la penitenciarul din Philadelphia nu l-a ajutat, şi apoi înclinaţia lui firească pentru varietate, căsătoria nefericită cu Aileen, care nu-i fusese sprijin real în societate, şi individualismul lui ferm, aproape înverşunat, i-au înstrăinat pe mulţi dintre eventualii prieteni.

Cowperwood nu era omul care să-şi facă prieteni din tagma celor mai puţin puternici, mai puţin ageri ori mai puţin capabili ca el. Prea aducea a autodepreciere, şi asta ar fi însemnat, după părerea lui, în cel mai bun caz o pier-

dere de vreme. De altfel, descoperise că pe cei puternici şi iscusiţi sau pe cei într-adevăr remarcabili nu şi-i putea face lesne prieteni. Mai cu seamă aici, la Chicago, unde se războise cu atîţia pentru rang şi supremaţie, aceştia găsiseră cu cale să se unească împotriva lui, nu pentru că ar fi reprezentat o forţă morală sau ar fi folosit metode diferite de cele pe care erau gata să le utilizeze ei înşişi şi să le încuviinţeze la alţii, ci mai degrabă fiindcă el, un venetic, se avîntase în afaceri financiare de natură să le submineze interesele, acumulînd o mai mare avuţie şi putere într-un timp mai scurt decît ei. De altminteri, Frank Cowperwood sucise capul nevestelor şi fiicelor cîtorva magnaţi dintre cei care îl pizmuiau cel mai mult pe plan financiar, şi astfel au început să-l ostracizeze din societate, ceea ce aproape şi izbutiseră.

Cît despre viaţa sentimentală, el dorise totdeauna să aibă libertate şi s-a zbătut din răsputeri să şi-o asigure. În acelaşi timp, se gîndea într-una că va găsi poate undeva femeia superioară, care să aştepte de la el nu fidelitate absolută — în ce-l privea, nu contase niciodată pe aşa ceva — ci mai degrabă o comuniune în adevăratul sens al cuvîntului, întemeiată pe înţelegere şi afecţiune. Cu opt ani în urmă simţise că a dat peste întruchiparea idealului feminin în persoana Berenicei Fleming. Evident, ea n-a fost copleşită de personalitatea sau de faima lui, nici impresionată de obişnuita lui abilitate. Din această pricină şi datorită gingăşiei ei şi atracţiei pe care o exercita asupra lui, era convins că Berenice — cu tinereţea, farmecul, tactul şi încrederea în propria ei valoare — ar fi putut impune şi menţine cadrul social firesc pentru puterea şi bogăţia lui. Asta presupunea, desigur, că ar fi fost oricînd liber s-o ia în căsătorie.

Din păcate, cu toată atitudinea fermă faţă de Aileen [1], Cowperwood nu fusese în stare să scape de ea. Aileen nu voia să renunţe la el pentru nimic în lume. Asta mai lipsea, ca la disputa anevoioasă din Chicago în domeniul liniilor de transport, să mai fi adăugat şi lupta pentru libertate! De altfel, Berenice nu dădea nici un semn că se aştepta

[1] Vezi *Titanul*, capitolul 57. (N.A.)

la așa ceva. Avea ochii îndreptați nu numai asupra unor bărbați mai tineri ca el, dar și cu anumite avantaje în lumea mondenă, pe care Cowperwood, cu reputația lui, i-ar fi fost cu neputință să i le ofere. Și pentru prima oară a avut senzația certă a unei înfrîngeri sentimentale; ore în șir a rămas singur în casă, convins că fusese învins în bătălia pentru bogății sporite și pentru dragostea Berenicei.

Cînd colo, Berenice venise deodată să-i anunțe cea mai uimitoare și mai neașteptată capitulare; de aceea se simțise parcă întinerind, recăpătîndu-și subit vechea dispoziție sănătoasă. Își dădu seama pînă la urmă că se bucura de iubirea unei femei care era cu adevărat capabilă să-l ajute în goana lui după putere, faimă, prestigiu.

De altminteri, oricît de deschis și de firesc ar fi fost rostită explicația despre motivul venirii — „...am crezut că s-ar putea să ai nevoie de mine acum... m-am hotărît..." — totuși, exista la Berenice un grăunte de amărăciune în raport cu viața și societatea, care o împingea să caute într-un fel sau altul răscumpărarea cruzimilor de care avusese parte încă de mică. Cowperwood, încîntat de capitularea ei neașteptată, nu pricepuse un lucru la care ea se gîndise, și anume: „Ești un om stigmatizat în societate, la fel ca și mine. Lumea a căutat să te nedreptățească. În cazul meu, a încercat să mă înlăture din sfera din care, temperamental și în toate celelalte privințe, simt că fac parte. Ești, la fel ca și mine, un răzvrătit. De aceea ne potrivim și sîntem o pereche în care frumusețea, puterea, inteligența și curajul sînt de partea noastră, dar fără ca vreunul din noi să-l subjuge pe celălalt. Fără corectitudine din partea amîndorura, această unire nelegitimă ar fi cu neputință de suportat."

Iată în esență motivul pentru care Berenice venise la el.

Însă Cowperwood, conștient de forța și rafinamentul ei, nu prea știa cum privea Berenice lucrurile. N-ar fi putut spune, de pildă, privind-o în seara aceea de iarnă cînd apăruse (splendidă, înfloritoare, pe un vifor cumplit) că era tot așa de perfect hotărîtă și în sinea ei. Ar fi fost oarecum prea mult să aștepți așa ceva de la o ființă atît de tînără, de veselă, cu totul excepțională în orice privință,

și mai ales atît de feminină. Și totuși, era hotărîtă. Stătea cutezătoare înaintea lui, dar în același timp puțin nervoasă. Nici urmă de ironie; mai curînd dragoste, dacă dorința de a fi împreună, de a-i aparține pînă la sfîrșitul vieții se putea numi dragoste. Prin el și alături de el, Berenice avea să pășească pe cît posibil către victorie, amîndoi punînd din toată inima umărul unul pentru celălalt.

Astfel, în prima seară, Cowperwood s-a întors către ea și i-a spus:

— Bevy, sînt foarte surprins de hotărîrea ta neașteptată. Și întîmplarea face să vii la mine tocmai acum, după ce am primit a doua lovitură într-adevăr grea în viață.

Ochii ei calmi, albaștri, îl învăluiau cu căldură, ca un cer senin.

— M-am gîndit mereu la tine și apoi am tot citit despre tine, ani în șir. Chiar duminica trecută, la New-York, am parcurs două pagini întregi în „The Sun". Asta m-a făcut, cred, să te înțeleg ceva mai bine.

— Ziarele!... Da, într-adevăr?

— Da și nu. Nu în privința criticilor aduse ție, dar faptele, dacă sînt reale, pe care le-au înșirat laolaltă... N-ai ținut niciodată la prima ta soție, nu-i așa?

— Ei, la început credeam că țin. Dar, firește, eram foarte tînăr cînd m-am însurat cu ea.

— Și actuala doamnă Cowperwood?

— Ah, la Aileen, da. Într-o vreme am iubit-o foarte mult. Pe vremuri, mi-a fost de mare ajutor, și eu nu sînt nerecunoscător, Bevy. Și-apoi, pe atunci mi se părea foarte atrăgătoare. Dar eram tînăr încă, și n-aveam judecata de astăzi. Aileen nu-i vinovată. Greșeala s-a datorat lipsei de experiență.

— Mă simt mai bine cînd îmi vorbești astfel, rosti ea. Nu ești atît de cinic pe cît se spune. Așa și eu, sînt cu mulți ani mai tînără decît Aileen, și mi se pare că lăsînd la o parte înfățișarea, inteligența mea nu prea are importanță în ochii tăi.

Cowperwood zîmbi.

— Într-adevăr. N-am nici o scuză pentru felul meu de a fi, spuse el. Nu știu dacă e bine sau nu, dar încerc să urmez firul propriilor mele interese, deoarece, după cum văd, altă călăuză nu există. S-ar putea să greșesc,

însă cred că cei mai mulţi dintre noi fac la fel. S-ar putea să existe alte interese mai presus de cele individuale, dar menajîndu-te pe tine, ajungi, de regulă, să-i menajezi şi pe alţii.

— Sînt întrucîtva de acord cu tine, rosti Berenice.

— Singurul lucru pe care încerc să ţi-l lămuresc, reluă Cowperwood zîmbindu-i afectuos, este că nu caut să minimalizez ori să subestimez neajunsurile pe care eventual le-am pricinuit. Suferinţa pare să meargă mînă în mînă cu viaţa şi schimbarea. Eu vreau doar atît, să-mi exprim vederile în aşa fel încît să mă fac înţeles.

— Mulţumesc... şi Berenice rîse amuzată... dar nu-i nevoie să aduci şi mărturii.

— De, ştiu eu... Te rog, lasă-mă însă să-ţi explic unele lucruri în legătură cu Aileen. E afectuoasă şi emotivă din fire, însă ca intelect nu este şi n-a fost niciodată fiinţa de care aveam nevoie. O înţeleg foarte bine şi îi sînt recunoscător pentru tot ce-a făcut la Philadelphia în sprijinul meu. M-a ajutat, în detrimentul ei, pe plan social. De aceea şi eu am ajutat-o, deşi n-o mai pot iubi aşa cum o iubeam altădată. A păstrat numele meu, casa. A socotit că amîndouă trebuiau să-i aparţină. Făcu o pauză, neştiind parcă ce avea să spună Berenice. Desigur, înţelegi ? o întrebă.

— Da, da ! exclamă Berenice. Înţeleg, fireşte. Şi, te rog, nu vreau s-o stînjenesc în nici un fel. N-am venit la tine cu gîndul ăsta.

— Eşti foarte generoasă, Bevy, dar nedreaptă faţă de tine, spuse Cowperwood. Aş vrea însă să ştii cît de mult însemni tu pentru întregul meu viitor. S-ar putea să nu-ţi dai seama, dar eu o recunosc aici, şi acum. Nu degeaba te-am urmărit opt ani de zile. Asta dovedeşte că ţin la tine şi încă mult de tot.

— Ştiu, spuse ea încet, fără a fi cîtuşi de puţin mişcată de această declaraţie.

— În toţi aceşti opt ani, continuă el, am avut un ideal. Idealul acesta eşti tu.

Se întrerupse, vrînd s-o îmbrăţişeze, dar numaidecît îşi dădu seama că nu se cuvenea. Apoi, căutîndu-se într-un buzunar al vestei, scoase de acolo un medalion micuţ de

aur, de mărimea unui dolar de argint, pe care-l deschise și i-l înmînă. Pe una din fețele dinăuntru se afla o fotografie a Berenicei, cînd avea doisprezece ani — subțirică, delicată, mîndră, stăpînă pe ea, distantă, așa cum era și în clipa aceea.

Se uită și băgă de seamă că fotografia fusese făcută pe vremea cînd ea și cu maică-sa se mai aflau încă la Louisville ; mama ei avusese o anumită poziție în societate și se bucurase de o anumită bunăstare. Ce deosebire față de situația de astăzi, și cît de mult suferise din pricina schimbării ! Privind medalionul, îi veneau în minte amintiri plăcute.

— De unde îl ai ? întrebă în cele din urmă.

— L-am luat din biroul de la Louisville al mamei tale, de cum l-am văzut. Nu se afla însă în cutiuța asta ; am procurat-o pe urmă.

Închise plin de afecțiune medalionul și-l puse din nou în buzunar.

— De atunci, totdeauna l-am purtat la mine, adăugă el.

Berenice zîmbi.

— Sper să nu-l vadă nimeni. Dar sînt copil acolo.

— Aceeași... idealul meu. Acum mai mult ca oricînd... Firește, am cunoscut și alte femei. M-am purtat cu ele pe vremea aceea așa cum am crezut de cuviință și după împrejurări. Dar aveam gîndurile mele despre ceea ce doream cu adevărat. Totdeauna am visat o ființă vioaie, sensibilă, cu o fire poetică, așa cum ești tu. Crede ce vrei despre mine, dar acum judecă-mă după ceea ce fac, nu după ceea ce spun. Ziceai că ai venit fiindcă ți-ai închipuit că am nevoie de tine. Da, am nevoie de tine.

Berenice puse mîna pe brațul lui.

— Am hotărît, spuse calmă, că lucrul cel mai bun pe care-l am de făcut în viață este să te ajut pe tine. Dar noi... cu... nici unul din noi nu poate face ce-i place. Știi asta.

— Perfect de bine. Aș vrea să fii fericită alături de mine și aș vrea să fiu fericit lîngă tine. Știi foarte bine că nu pot fi fericit dacă tu ești neliniștită. Aici la Chicago, mai cu seamă acum, trebuie să fiu cu ochii în patru ; la fel și tu. De aceea, foarte curînd te vei întoarce la hotelul

tău. Dar mîine începe o altă zi, și pe la unsprezece sper că-mi vei telefona. Apoi, vom pune capăt, poate, discuției. Dar, ia stai puțin...

O luă de braț și o conduse în odaia lui de dormit. După ce închise ușa, se apropie de un cufăr frumos lucrat în fier aflat într-un ungher al încăperii. Îl deschise și scoase dinăuntru trei suporturi conținînd o colecție de inele antice — grecești și feniciene. După ce i le înșiră dinainte, spuse:

— Care dintre ele ți-ar face plăcere să ți-l ofer?

Molcomă și puțin indiferentă, ca de obicei — totdeauna dispusă să se lase convinsă și nu să convingă pe alții — Berenice studie inelele și, jucîndu-se cu ele, scotea exclamații din cînd în cînd de mirare, în privința vreunuia care o interesa. În cele din urmă spuse:

— Circe l-ar fi ales pe cel cu șarpele de argint încolăcit. Elena, ghirlanda asta de flori în bronz verzui, poate. Cred că Afroditei i-ar fi plăcut brațul acesta răsucit și mîna din jurul pietrei. Eu n-am să aleg însă numai pentru frumusețe. O să iau această verighetă de argint patinat. E solidă și — e și frumoasă.

— Totdeauna ce-i mai neprevăzut și mai original! exclamă Cowperwood. Bevy, ești incomparabilă!

O sărută afectuos și-i puse inelul în deget.

CAPITOLUL 2

Venind la el tocmai în perioada înfrîngerii, esențialul realizat de Berenice pentru Cowperwood a fost că i-a redeșteptat încrederea în neprevăzut și, mai mult chiar, în propriul său noroc. Norocul ei era deosebit, după cum spunea el, controlat, chibzuit, dar mai puțin brutal și mai plin de poezie ca al lui. Pe cîtă vreme el dorea banii ca să-i stoarcă de conținutul lor principal — puterea — de care să se folosească după plac, Berenice părea să ceară privilegiul de a-și da frîu liber temperamentului, variat fără îndoială, în modalități care să tindă către frumos, și astfel

să-și îndeplinească idealurile esențial estetice. Ea dorea nu atît să se realizeze într-o formă de artă, cît să trăiască — astfel ca viața precum și personalitatea ei să fie, în sine, o formă de artă. Deseori se gîndise că de-ar fi foarte bogată, de-ar avea foarte multă putere, ar folosi bogăția în mod cît se poate de creator. Nu și-ar irosi-o pe case somptuoase, pe terenuri, pe lux, ci mai curînd ar crea în juru-i o atmosferă exemplară și, desigur, stimulatoare.

Despre toate acestea ea nu pomenise niciodată. Era mai mult o parte din firea ei, ceva ce negreșit Cowperwood intuise totdeauna cu claritate. Își dădea seama că e delicată, sensibilă, evazivă, cu ocolișuri, misterioasă. Și, din aceste motive, niciodată nu se sătura sorbind-o din priviri, așa cum nu se sătura vreodată să contemple Natura însăși : o nouă zi, adierea ciudată a vîntului, varietatea priveliștilor. Ce va fi în viitor ? Cum va fi Berenice mai tîrziu ? Nu putea spune. Iar Berenice, conștientă de această ciudățenie din sinea ei, nu putea să-l lămurească pe el sau pe oricare altcineva. Era așa cum era. Cowperwood sau un altul, oricine ar fi, s-o ia ca atare.

Mai mult decît atît, Berenice era, observase el, o aristocrată. În felul ei de a fi molcom și încrezător în sine, impunea respect și atenție tuturor celor cu care venea în contact. Fără excepție. Iar Cowperwood, dîndu-și seama că întotdeauna admirase și dorise la o femeie, chiar dacă inconștient, această atitudine superioară, se simțea răsplătit din plin și în același timp impresionat. Era tînără, frumoasă, înțeleaptă, echilibrată — o doamnă. Remarcase acest lucru chiar și în urmă cu opt ani, în fotografia fetiței de doisprezece ani din Louisville.

Astăzi însă, cînd Berenice venise în sfîrșit la el, un lucru îl mai tulbura — și anume, simțămîntul sincer și entuziast, deocamdată, de absolut și unic devotament, pe care-l avea pentru ea. Să fi fost oare într-adevăr așa ? După prima lui căsătorie și în special după experiența cu copiii și cu viața de familie care se desfășurase cît se poate de sobru și monoton, își dăduse pe deplin seama că preceptele obișnuite despre dragoste și căsătorie nu i se potriveau. Dovadă — legătura cu tînăra și frumoasa Aileen, ale cărei sacrificiu și devoțiune el le-a răsplătit în cele

din urmă luînd-o în căsătorie. Un act totuși echitabil și afectuos. Iar rezultatul a fost că s-a considerat pe de-a-ntregul liber, atît pe plan sexual cît și sentimental.

N-ar fi dorit să încerce, și mai puțin să trăiască senzația unei permanentizări. Totuși, se ținuse de Berenice opt ani în șir. Acum își punea întrebarea cum de se mai putea prezenta în mod cinstit înaintea ei. Berenice era după cum știa el, extrem de inteligentă și înzestrată cu mult spirit de pătrundere. Minciunile, bune să împace dacă nu cumva să dezamăgească o femeie obișnuită, cu ea nu puteau să-i slujească la nimic.

Și culmea, tocmai atunci, la Dresda, în Germania, exista Arlette Wayne. Legătura cu ea începuse cu un an în urmă. Arlette, pînă atunci îngrădită între zidurile unui orășel din Iowa și nerăbdătoare să se smulgă din ghearele unui destin care amenința să-i înăbușe talentul, se adresase lui Cowperwood, însoțind scrisoarea cu o reproducere a chipului ei seducător. Dar neprimind nici un răspuns, împrumutase niște bani și apăruse în carne și oase la biroul lui din Chicago. Acolo unde portretul ei dăduse greș, personalitatea Arlettei izbîndise, căci nu era numai îndrăzneață și plină de încredere în sine, dar mai avea și un temperament care lui Cowperwood îi mergea, pur și simplu, la inimă. Și apoi, scopul vizitei ei nu îmbrăca doar un aspect interesat. Se ocupa temeinic de muzică și avea și voce. Convingîndu-se de acest lucru, dori s-o sprijine. Adusese de asemenea cu ea și o dovadă evidentă a mediului ei: fotografia căsuței unde locuia împreună cu maică-sa, care era văduvă și vînzătoare într-o prăvălie din localitate. Îi spusese o poveste destul de înduioșătoare despre strădaniile mamei ei de a ține casa și totodată de a o ajuta să-și vadă visul cu ochii.

Firește, cele cîteva sute de dolari necesari aspirațiilor ei erau pentru Cowperwood o nimica toată. Orice formă de ambiție îl atrăgea, iar acum, mișcat de fata în persoană, începu să-i facă planuri de viitor. Deocamdată, trebuia să aibă cele mai bune condiții de studiu pe care putea să i le ofere orașul Chicago. Mai tîrziu, dacă dovedea că într-adevăr merită, o va trimite în străinătate. Totuși, pentru orice eventualitate, îi stabilise un buget fix,

de pe urma căruia trebuia să trăiască, și acest buget era încă în vigoare. A sfătuit-o de asemenea s-o aducă și pe maică-sa la Chicago să stea împreună. Așa că fata închiriase o căsuță, trimisese vorbă maică-si, își întemeiase un cămin și la timpul cuvenit Cowperwood devenise un oaspete frecvent.

Totuși, datorită inteligenței și ambiției ei sincere, relațiile lor erau bazate pe apreciere reciprocă și totodată pe afecțiune. Nu încercase să-l compromită, și doar cu puțin înaintea sosirii Berenicei la Chicago, o convinsese pe Arlette să plece la Dresda, fiindcă își dădea seama că nu s-ar fi putut ocupa de ea. Dacă nu era Berenice, ar fi vizitat-o negreșit pe Arlette în Germania.

Acum însă, cînd o compara cu Berenice, nu mai simțea nici un fel de atracție pentru ea, deoarece Berenice avea să-l absoarbă, pare-se, cu desăvîrșire. Totuși, preocupat încă de Arlette pentru firea ei de artistă și ținînd s-o vadă că se realizează, își puse în gînd să continue s-o ajute. Numai că, în starea sufletească în care se afla acum, cel mai bun lucru era s-o înlăture definitiv din viață. Și nu i-ar fi fost greu. Arlette avusese epoca ei. Mai bine să pornească pe o cale cu totul nouă. Dacă Berenice avea de gînd să-i ceară fidelitate absolută, cu prețul despărțirii, atunci trebuia să facă tot posibilul și să se conformeze dorințelor ei. Firește, Berenice merita jertfe într-adevăr importante din partea lui. Acum era dispus să-și facă visuri și să promită mai mult ca în tinerețe.

CAPITOLUL 3

A doua zi dimineață, puțin după ora zece, Berenice îl chemă pe Cowperwood la telefon și se înțeleseră să se întîlnească la el pentru a sta de vorbă.

Cînd Berenice intră în apartamentul lui, pe o scară secundară, îl găsi așteptînd-o. Avea flori în salon și în odaia de dormit.

Cowperwood încă se mai îndoia de realitatea acestei cuceriri, încît, în vreme ce ea urca agale treptele, privin-

du-l şi zîmbind, îi cercetă neliniştit chipul, ca nu cumva să se fi petrecut vreo schimbare. Dar după ce Berenice trecu pragul şi îi dădu voie s-o strîngă în braţe, prinse curaj.

— Aşadar ai venit ! spuse el, vesel şi cu căldură, făcînd numaidecît o pauză ca s-o examineze din priviri.

— Credeai că n-o să vin ? întrebă ea, rîzînd de expresia pe care o avea întipărită pe chip.

— Cum aş fi putut să fiu sigur ? se miră el. Pînă acum niciodată n-ai făcut nimic din ceea ce am dorit.

— E adevărat, dar ştii de ce. Acum e altceva.

Se lăsă sărutată pe buze.

— Dacă ai şti ce efect a avut pentru mine venirea ta, continuă el cu însufleţire. N-am închis ochii toată noaptea şi mă simt ca şi cum n-aş mai avea nevoie să dorm niciodată de-acum încolo... Oh, dinţii tăi ca nişte perle... Ochii albaştri ca peruzeaua... Gura trandafirie... adăugă el plin de admiraţie. O sărută pe ochi. Şi părul acesta ca razele soarelui... Îşi trecu degetele prin el, admirativ.

— Copilaşul are o jucărie nouă !

Îl emoţionă zîmbetul ei, cu tîlc, dar simpatic ; se aplecă şi o trase spre el.

— Frank ! Te rog ! Părul... o să mă ciufuleşti !

Protestă, rîzînd, în timp ce el o conducea spre odaia de dormit învecinată, în care pîlpîia flacăra focului din cămin, şi, pentru că stărui, ea îi dădu voie să o dezbrace, amuzată de nerăbdarea lui.

Abia după-amiază, tîrziu, el se declară „dispus să stea de vorbă", cum se exprimă ea. Se aşezaseră la o masă lîngă foc ca să ia ceaiul. Ea-i mărturisi că de-abia aştepta să rămînă la Chicago, ca să fie cu el cît mai mult şi mai îndelung posibil, dar că trebuiau să aranjeze în aşa fel lucrurile încît să nu atragă atenţia. În această privinţă era şi el de acord. Pe atunci cunoştea o notorietate înspăimîntătoare şi, prin urmare, mai cu seamă pentru că se ştia că Aileen trăia la New York, apariţia lui alături de cineva cu farmecul ei ar fi stîrnit un val de bîrfeli. Nu trebuiau să fie văzuţi împreună.

Deocamdată, mai spuse el, aşa cum stăteau lucrurile, chestiunea prelungirii privilegiilor, sau mai exact lipsa

oricărui privilegiu, nu însemna o întrerupere a activităţii, cum n-a însemnat nici cînd a fost vorba să piardă dreptul de proprietate asupra societăţii de tramvaie. Acest drept se întindea pe o perioadă de timp, iar acţiunile, vîndute la mii de bancheri, nu-i puteau fi luate, lui şi celorlalţi bancheri, decît în urma unui proces.

— Ceea ce-ar fi de făcut, Bevy, îi spuse el ca între prieteni, este să găsesc un financiar, sau un grup de financiari, ori o corporaţie, care să preia aceste bunuri la o valoare convenabilă pentru toţi. Asta, fireşte, nu se poate realiza bătînd din palme. Ar putea să dureze ani. De fapt, îmi dau seama că, dacă nu iau eu iniţiativa şi nu cer personal acest lucru, ca pe o favoare acordată mie, nimeni probabil nu va veni să se ofere să facă ceva. Ei ştiu ce greu e să administrezi în mod profitabil afacerea cu tramvaiele. Şi-apoi, mai sînt tribunalele pe unde trebuie să treacă toate astea, chiar dacă vrăjmaşii mei, sau oricare alte trusturi, dinafară, ar încerca cu tot dinadinsul să pună beţe-n roate propăşirii acestui mijloc de transport.

Stătea lîngă Berenice, vorbindu-i de parcă ar fi fost unul din partenerii lui de afaceri, sau vreun egal pe tărîm financiar. Dar deoarece pe Berenice n-o interesau prea mult amănuntele practice din lumea lui, a finanţelor, ea nu putea înţelege cît de profund era interesul lui teoretic şi practic pentru aceste lucruri.

— Ei, eu ştiu una şi bună, interveni ea atunci, şi anume că niciodată nu vei fi într-adevăr doborît. Eşti prea abil şi prea inteligent.

— S-ar putea, spuse Cowperwood, plăcut impresionat de lauda ei. Oricum, toate astea cer timp. Eventual ani, pînă ce afacerea tramvaielor să-mi poată fi smulsă din mîini. Totodată, o amînare îndelungată de soiul ăsta ar putea, într-un fel, să mă paralizeze. Presupunînd că aş vrea să mă apuc de altceva, m-aş simţi handicapat din pricina responsabilităţii de aici. O clipă, ochii lui mari, cenuşii, priviră în gol. Ceea ce aş prefera să fac, adăugă dus pe gînduri, acum cînd te am pe tine, ar fi să-mi petrec timpul călătorind împreună, o vreme în orice caz. Am muncit destul de greu. În ochii mei tu preţuieşti mai mult ca banii, infinit mai mult. Ciudat, dar mi se pare deodată că prea am trudit din greu toată viaţa.

Zîmbi şi o dezmierdă.

Berenice, auzindu-l spunînd toate astea, se simţi copleşită de mîndrie şi forţă şi în acelaşi timp de o reală afecţiune.

— E perfect adevărat, dragul meu. Ai fost ca o maşină sau un resort care porneşte în plină viteză, fără să ştie exact încotro. În timp ce vorbea, îl mîngîia pe obraz şi îşi trecea mîna prin părul lui. M-am gîndit la viaţa pe care o duci şi la tot ce ai realizat pînă acum. Cred că ar trebui să pleci în străinătate pentru o vreme, să vezi ce mai e prin Europa. Nu ştiu ce-ai mai putea face aici, doar dacă nu vrei să mai cîştigi ceva bani, altminteri Chicago, desigur, nu-i un loc prea interesant. Ba cred că-i groaznic.

— Eh, eu n-aş spune chiar aşa... reluă Cowperwood, căutînd să ia apărarea oraşului Chicago... Are şi părţile lui bune. Aici am venit la început să fac bani şi, bineînţeles, în privinţa aceasta n-am de ce mă plînge.

— Ah, ştiu, rosti Berenice, amuzată de loialitatea lui cu toată amărăciunea şi necazurile întîmpinate aici. Dar, Frank... făcu o pauză, cîntărind cuvintele cu cea mai mare grijă... ştii, te-am considerat totdeauna cu mult mai presus de toate acestea. Nu crezi că ar trebui să te odihneşti, să te uiţi în jurul tău, să vezi lumea, lăsînd la o parte afacerile ? Poate găseşti să faci ceva, un proiect public de proporţii mari, care să-ţi aducă laude şi faimă, mai mult decît bani. Ai putea întreprinde ceva în Anglia, sau în Franţa. Mi-ar plăcea să trăiesc împreună cu tine în Franţa. De ce nu te-ai duce acolo să pui ceva nou la cale ? Care e situaţia transportului în comun la Londra ? Ceva în domeniul ăsta ! Orice, numai să părăsim America.

El zîmbi, căci îi dădea dreptate.

— Ei bine, Bevy, pare cam nefiresc să te laşi antrenat într-o conversaţie ca aceasta, practică, avînd dinaintea ta doi ochi frumoşi, albaştri şi un păr ca o explozie de lumină... Tot ce spui tu însă e plin de bun-simţ. Pe la mijlocul lunii viitoare, poate şi mai curînd, *plecăm* în străinătate, tu şi cu mine. Apoi, cred că am să găsesc ceva care să-ţi fie pe plac, pentru că n-a trecut mai mult de un an de cînd mi s-a vorbit despre proiectul în legătură cu me-

troul de la Londra. Pe atunci eram atît de ocupat aici, încît n-aveam vreme de altceva. Dar acum... și o mîngîie pe mînă.

Berenice schiță un zîmbet plin de satisfacție.

Se înserase pînă să plece.

Intră cu discreție, reținută și surîzătoare, în cupeul chemat de Cowperwood.

Cîteva clipe mai tîrziu, Cowperwood revenea în apartament, vesel și mult mai înviorat, gîndindu-se ce avea de făcut a doua zi. Trebuia mai întîi să aranjeze cu avocatul o conferință la care să ia parte primarul și anumite oficialități din oraș, ca să hotărască, sub toate aspectele, desprinderea lui din feluritele și imensele lui afaceri. După aceea... după aceea... ei bine, era Berenice, marele vis al vieții lui care devenise aievea. Și înfrîngerea? Nu exista nici o înfrîngere! Cu certitudine, viața însemna iubire, nu numai avere.

CAPITOLUL 4

Propunerea la care se referea Cowperwood provenea dintr-o sursă englezească și o aflase cu vreo douăsprezece luni înainte, prezentată de doi englezi plini de îndrăzneală, domnii Philip Henshaw și Montague Greaves, care aduseseră scrisori de la diverși bancheri și agenți de schimb, binecunoscuți la Londra și New York, confirmîndu-i drept constructori de linii de cale ferată și tramvaie, precum și ai unor manufacturi din Anglia și de aiurea.

Cu puțin timp înainte, privitor la *Traffic Electrical Company* (o societate engleză înființată în scopul de a sprijini întreprinderile de căi ferate), ei personal investiseră zece mii de lire într-un proiect de încurajare a construirii unui metro, pornind de la Charing Cross Station, din centrul Londrei, pînă la Hampstead, la patru-cinci mile depărtare, un cartier rezidențial în plină dezvoltare.

Condiția *sine qua non* a planului a fost ca linia în proiect să aibă mijloace directe de comunicare între

Charing Cross Station (gara terminus a căii ferate sud-estice care deservea coasta de sud și sud-est a Angliei, una dintre arterele principale de acces către și de pe continent) și Euston Station, punctul terminus al liniei care lega Londra cu nord-vestul, regiunea din nord-vest în conexiune cu Scoția.

După cum i se explicase lui Cowperwood, *Traffic Electrical Company* poseda un capital lichid de 30 000 lire. Societatea izbutise să treacă prin Parlament un „act“ care permitea asociaților să construiască, să exploateze și să dețină dreptul de proprietate asupra acestui metro sau linii ferate; dar în acest caz, spre deosebire de ideea generală înrădăcinată în opinia publică britanică despre Parlament, trebuia cheltuită o sumă considerabilă de bani, nu direct pentru un grup oarecare, ci, după cum pretindeau domnii Greaves și Henshaw — ceea ce Cowperwood înțelegea mai bine ca oricine — era necesar să se recurgă la tot felul de subterfugii ca să-i cîștige pe cei aflați într-o poziție mai bună, în stare să influențeze membrii unui comitet. Folosind oameni dinafară, aceștia ar fi venit direct cu cererea pentru un privilegiu public valid, mai cu seamă dacă, așa cum se petrecuseră lucrurile în Anglia, avea valabilitate nelimitată.

În consecință, s-a făcut apel la firma de avocați *Rider, Bullock, Johnson & Chance*, avînd reputația că e bine informată din punct de vedere tehnic, foarte pricepută, cu relații în societate și cu talent juridic, cu care capitala Marii Britanii se putea lăuda. Această distinsă firmă avea nenumărate legături cu acționarii și președinți de diverse întreprinderi. De fapt, firma își găsise oameni prin a căror influență nu numai că reușise să-i convingă pe parlamentari să voteze actul referitor la Charing Cross și Hampstead, ci, de asemenea, o dată documentul la mînă și suma inițială de treizeci de mii lire aproape irosită, se adresase lui Greaves și Henshaw, care cu un an în urmă plătiseră 10 000 de lire pentru o opțiune pe termen de doi ani în vederea construirii metroului.

Clauzele actului erau, relativ la valoarea nominală, destul de rigide. Se cerea din partea companiei *Traffic Electrical* să depună suma rotundă de șaizeci mii de lire sub formă de anuități consolidate, asigurînd că totul va

fi îndeplinit conform clauzelor stipulînd efectuarea parțială sau totală a construcției, fie la o dată stabilită, fie chiar anterior. Dar, după cum îi explicaseră lui Cowperwood cei doi inițiatori ai proiectului, o bancă sau o societate de finanțare, în schimbul taxelor obișnuite de intermediar, ar fi fost de acord să rețină suma cerută în anuități consolidate de la oricare depozitar desemnat, iar comisia parlamentară, din nou în mod legal încunoștiințată, ar prelungi fără îndoială termenul de realizare.

Dar, după un an și jumătate de muncă, deși 40 000 de lire fuseseră plătite iar 60 000 de lire depuse sub formă de anuități consolidate, nu s-a putut face totuși rost de suma necesară pentru construirea metroului (apreciată la 1 600 000 lire). Și asta datorită faptului că deși exista în funcțiune o linie de metro destul de modernă — care lega centrul de partea sudică a Londrei — lipsea orice indiciu care să demonstreze capitalului englez că o linie nouă, deosebit de lungă și cu atît mai costisitoare, ar fi fost rentabilă.

Singurele linii care funcționau, în afară de aceasta, erau două semimetrouri, un fel de căi ferate deservite de locomotive cu aburi care treceau pe alocuri sub cerul liber și prin tunele — *District Railway*, cam pe cinci mile și jumătate distanță, și *Metropolitan Railway*, nu mai lungă de două mile — amîndouă avînd dreptul, prin contract, să circule pe ambele trasee. Forța motrice fiind însă aburul, tunelurile și porțiunile de suprafață erau murdare, de multe ori îmbîcsite de funingine și nici una din linii nu aducea cine știe ce cîștig. Așa că, fără vreun precedent care să demonstreze cum o linie a cărei construire costă milioane de lire ar putea deveni rentabilă, capitalul englez nu părea a fi interesat. Aceasta era explicația căutării banilor în alte părți ale lumii, care se materializase în călătoria domnilor Henshaw și Greaves — via Berlin, Paris, Viena și New York — pentru a-l întîlni pe Cowperwood.

Cowperwood, după cum îi povestise Berenicei, fusese pe atunci atît de absorbit de grijile lui la Chicago, încît ascultase numai într-o doară toate cele spuse de domnii Henshaw și Greaves. Acum, însă, de cînd pierduse lupta

pentru privilegii şi mai cu seamă de cînd Berenice îi sugerase să părăsească America, îşi aminti de propunerea lor. Desigur, avea să aibă o sumedenie de cheltuieli, la care nici unui om de afaceri cu experienţa lui nu i-ar fi trecut prin cap să se înhame. N-ar strica, totuşi, să privească problema metroului londonez cu gînd să facă ceva de proporţii mari şi poate, în cazul de faţă, dezbărîndu-se de tertipurile la care fusese nevoit să recurgă aici, în Chicago, fără să fi avut măcar cine ştie ce profituri. Era şi aşa multimilionar, prin urmare la ce bun să mai umble abtiat după bani pînă în ziua morţii ?

Şi-apoi, trecutul lui fiind aşa cum era, iar activitatea din prezent atît de grosolan şi sălbatic denaturată în presă şi de duşmanii lui, ce minunat ar fi să se aleagă cu aprecieri cinstite, mai cu seamă la Londra, unde dăinuia pare-se un climat comercial absolut impecabil ! Ar fi putut ocupa o poziţie socială la care niciodată n-ar fi sperat să ajungă în America.

Şansa aceasta îl emoţiona. I se oferea datorită Berenicei, ştrengăriţa asta, cu darul ei firesc de pătrundere şi înţelegere care a făcut-o să intuiască lucrurile. Era uluitor cînd se gîndea că totul, planul londonez, se legau într-un fel sau altul de asocierea lui cu ea, izvorau din aventura aceea pur şi simplu hazlie de acum aproximativ nouă ani, cînd, în tovărăşia colonelului Nathaniel Gilles, din Kentucky, se dusese la locuinţa Hattiei Starr, pe atunci o *déclassée* [1], mama Berenicei. Ei bine, iată că ieşise ceva bun din asta.

CAPITOLUL 5

Între timp Berenice, acum cînd primele emoţii ale întîlnirii cu Cowperwood trecuseră, avu timp să reflecteze, să cîntărească piedicile şi primejdiile care o pîndeau. Pe deplin conştientă de ele atunci cînd hotărîse să se ducă

[1] Declasată (fr.).

la Cowperwood, simțea acum că trebuie totuși să le înfrunte piepțiș și cu dîrzenie, fără pic de zăbavă.

În primul rînd era Aileen, o soție geloasă, irascibilă, care, desigur, s-ar fi slujit de orice mijloace la îndemînă ca s-o distrugă, dacă simțea că Frank Cowperwood o iubea. Apoi, ziarele. Ar fi dat în vileag legătura lor, dacă erau văzuți afișîndu-se împreună. Și pe urmă, maică-sa. Berenice trebuia să-i explice hotărîrea luată în ultimul timp — și fratele ei Rolfe, căruia nădăjduia să-i asigure, prin Cowperwood, mijloace de trai.

Din pricina tuturor acestor motive, Berenice trebuia să fie în mod constant cu mare băgare de seamă, șireată, abilă, curajoasă și gata să facă anumite sacrificii și compromisuri.

Cowperwood se plasa și el pe aceeași poziție. Deoarece Berenice urma să fie de-acum înainte principala forță în viața lui, era extrem de conștient de situația și de acțiunile ei viitoare în legătură cu el. De altfel, proiectul cu Londra se contura tot mai mult în mintea lui. Prin urmare, a doua zi cînd s-au întîlnit începu deodată să discute cu seriozitate problema sub toate aspectele.

— Știi, Bevy, m-am gîndit la proiectul cu Londra, și îmi surîde foarte mult; oferă posibilități interesante. Și îi povesti exact ce gîndea, aducînd vorba și de cei doi care apelaseră la el. Acum nu-mi rămîne altceva de făcut, adăugă după ce-i dădu explicații, decît să trimit pe cineva la Londra, ca să vadă dacă oferta făcută mai stă în picioare. În caz afirmativ, s-ar putea să deschidă o portiță către ceea ce preconizezi tu. Zîmbi afectuos către Berenice, inițiatoarea acestor aranjamente. De altfel, ceea ce ne stă în cale, după cum îmi dau seama acum, este chestiunea publicității și atitudinea Aileenei. E foarte sentimentală și emotivă — acționează mai mult sub impulsul emoțiilor decît logic. Ani de zile am încercat s-o fac să priceapă ce fel de om sînt, că poți să te schimbi fără ca într-adevăr s-o dorești. Dar nu e în stare să înțeleagă. Își închipuie că oamenii se schimbă pentru că așa vor ei. Se întrerupse și zîmbi. E genul de femeie care, în mod firesc și absolut, rămîne credincioasă unui singur bărbat.

— Și îți displace asta? întrebă Berenice.

— Dimpotrivă, mi se pare ceva frumos. Numai că, din păcate, pînă acum eu n-am fost așa.

— Şi nici nu vei fi, cred, il dojeni Berenice.

— Tăcere ! Să nu discutăm în contradictoriu ! Dă-mi voie să termin, draga mea. Ea nu poate înţelege lucrurile astea, pentru că am iubit-o cîndva atît de mult cum n-aş mai putea s-o iubesc pe viitor. De altminteri, tare mi-e teamă că în momentul de faţă supărarea ei s-a transformat într-un fel de ură, sau măcar încearcă să se convingă că e aşa. Partea cea proastă e că totul se leagă de mîndria ei că mi-e soţie. Voia să facă furori în societate, şi la început doream să aibă succes ; mă gîndeam că ar fi mai bine pentru amîndoi. Dar curînd mi-am dat seama că Aileen nu era de-ajuns de inteligentă. Am renunţat la ideea de a mai stărui la Chicago. Îmi închipuiam că New Yorkul era mult mai important, oraşul ideal pentru un om bogat. De aceea mi-am încercat norocul acolo. Începusem să-mi dau seama că nu voi dori totdeauna să trăiesc alături de Aileen, dar, nu ştiu dacă mă crezi, asta s-a petrecut după ce ţi-am văzut fotografia în Louisville — aceea pe care o am în buzunar. Abia apoi m-am hotărît să construiesc casa de la New York, şi s-o fac o adevărată galerie de artă şi în acelaşi timp locuinţă. Şi pe urmă, eventual, dacă aş fi prezentat vreodată interes pentru tine...

— Aşadar, casa aceea pe care n-am s-o locuiesc niciodată a fost construită pentru mine, rosti Berenice dusă pe gînduri. Ce ciudat !

— Aşa e viaţa, spuse Cowperwood. Dar putem fi fericiţi.

— Ştiu, mă gîndeam doar la ciudăţenia asta. Şi n-aş stînjeni-o pe Aileen pentru nimic în lume !

— Amîndouă sînteţi deştepte şi cu idei liberale, îmi dau seama. Veţi fi în stare să puneţi la punct lucrurile, poate mai bine ca mine.

— Eu una aşa cred, zise Berenice, calmă.

— Dar în afară de Aileen, mai sînt ziarele. Mă urmăresc pretutindeni. Şi cum vor afla despre proiectul cu Londra, presupunînd că aş trece la acţiune, se vor aprinde ca nişte focuri de artificii ! Iar dacă vreodată numele tău va fi asociat cu al meu, vor fi pe urmele tale aşa cum ulii dau tîrcoale unui puişor de găină. Soluţia ar fi să te adopt,

sau să lanseze în Anglia ideea că aş fi tutorele tău. Îmi vor da dreptul să stau cu tine, sub pretextul că am grijă de bunurile tale. Ce părere ai ?

— Da, bine, spuse ea încet. Altă cale nu văd. Povestea asta cu Londra trebuie studiată cu multă atenţie. Nu mă gîndesc numai la mine.

— Sînt sigur, spuse Cowperwood, dar cu puţin noroc trebuie s-o scoatem noi la capăt. Cred că unul din lucrurile de care trebuie să avem grijă este să nu fim văzuţi prea des împreună. Mai întîi de toate, însă, e necesar să găsim o modalitate de a abate atenţia Aileenei. Pentru că, desigur, ştie totul despre tine. Deoarece mă întîlneam cu tine şi cu mama ta la New York, de mult bănuieşte că este ceva între noi. N-am avut cînd să-ţi spun pînă acum acest lucru ; nu prea păreai că ţii la mine.

— Nu te-am *cunoscut* prea bine, îl corectă Berenice. Erai o mare enigmă.

— Şi acum ?...

— La fel ca totdeauna, mă tem...

— Bănuiam. Totuşi, privitor la Aileen, n-am nici o soluţie. E aşa de suspicioasă ! Atîta vreme cît mă aflu aici, în această ţară, şi voi apare cînd şi cînd la New York, nu cred că s-ar sinchisi. Dar dacă aş pleca şi m-aş stabili cumva la Londra, iar ziarele ar pălăvrăgi... se opri, meditînd.

— Ţi-e teamă că s-ar putea da totul în vileag, sau că te-ar urmări să-ţi facă o scenă... Ceva de genul ăsta ?

— E greu de spus ce-ar putea, ori ce n-ar putea face. Dacă s-ar distra puţin, poate să nu facă nimic. De altfel, mai cu seamă de cînd s-a apucat de băut în ultimii ani, n-ar fi exclus să se răzbune. Acum cîţiva ani, într-o criză de depresiune, pe vremea cînd începuse să bea, a încercat să se sinucidă. (Berenice se încruntă.) Am împiedicat-o spărgînd uşa şi silind-o să mă asculte.

Îi descrise scena, dar nu se zugrăvi pe sine chiar aşa cum fusese.

Berenice îl asculta, pînă la urmă convinsă de iubirea neistovită a Aileenei, simţind că acum mai adăuga un ghimpe la cununa ei de spini. Numai că, îşi spunea, orice-ar face, n-o să-l schimbe pe Cowperwood. Cît despre dorinţa ei de a se răzbuna în societate... ei bine, ţinea la

el. Ținea, într-adevăr la el. Cowperwood era ca un fel de drog puternic. Farmecul lui, și spiritual și fizic era enorm — cu adevărat irezistibil. Important ar fi fost să realizeze această legătură fără să-i mai pricinuiască Aileenei vreun neajuns.

Gînditoare, ea făcu o pauză, apoi spuse:

— E într-adevăr o problemă, nu-i așa? Avem însă timp pentru a chibzui. Să ne mai gîndim o zi-două. E un lucru care, firește, nu-mi iese din minte... Se uită la Cowperwood, cu ochii larg deschiși, meditînd plină de afecțiune, cu un surîs abia schițat, vesel, jucîndu-i pe buze. Împreună, o scoatem noi la capăt, știu.

Se ridică de pe scaunul de lîngă foc, veni spre el, i se așeză pe genunchi și începu să-l ciufulească.

— Pe lume nu există numai probleme financiare, nu-i așa? spuse ea, ironic, sărutîndu-l pe frunte.

— Nu, firește, răspunse el într-o doară, amuzat de afecțiunea și imboldurile ei.

Apoi, ca divertisment, deoarece căzuse multă zăpadă în ajun, el îi propuse o plimbare cu sania, ca un mod încîntător de a sfîrși ziua. Cunoștea un birt bun la North Shore, unde puteau lua cina în preajma lacului scăldat în lumina de iarnă a lunii.

Întorcîndu-se tîrziu în noaptea aceea, Berenice se așeză, singură, la gura focului din încăpere, cufundată în gînduri și făcînd planuri. Îi și telegrafiase maică-si să vină numaidecît la Chicago. Avea s-o ducă la un anumit hotel din North Side, unde urmau să se înregistreze amîndouă. Cu mama lîngă ea, ar fi putut schița cursul firului pe care, ca și Cowperwood, îl avea în minte.

Ceea ce o necăjea cel mai mult, totuși, era Aileen, singură în casa aceea spațioasă de la New York, cu tinerețea, dacă nu cu frumusețea, apuse pentru totdeauna, iar în ultima vreme, după cum observase Berenice, suferind că se îngrășase prea mult, fără să se sinchisească aparent. Chiar și în îmbrăcăminte înclina mai mult spre opulență și poză decît spre bun-gust. Anii, fizionomia și lipsa unei inteligențe remarcabile — toate acestea o împiedicau pe Aileen să lupte împotriva unei Berenice. Dar niciodată, își spunea aceasta în sinea ei, nu se va purta cu cruzime,

oricît de ranchiunoasă va fi Aileen. Dimpotrivă, își propuse să fie cît se poate de generoasă și totodată să nu admită nici cel mai mărunt gest de cruzime sau chiar lipsă de atenție din partea lui Cowperwood, în măsura în care va descoperi acest lucru la timp. De fapt, îi părea rău de Aileen, foarte rău, dîndu-și seama ce trebuie să fie în inima ei — rănită, părăsită, pentru că deși tînără, Berenice știa ce înseamnă să suferi, la fel ca și mama ei. Rănile lor erau încă prea proaspete.

Așadar, nu-i rămînea decît să joace un rol mic și discret în viața lui Cowperwood, ieșind împreună peste tot, desigur, aceasta fiind cea mai mare dorință și o necesitate pentru el, însă fără să se afișeze prea mult. Dacă ar găsi un mod de divertisment pentru Aileen, s-o facă să scape de gîndurile negre și astfel s-o împiedice, în caz că ar afla totul, de a-l urî pe Cowperwood și chiar pe Berenice!

La început se gîndi la biserică, sau mai exact, se întrebă dacă vreun preot ori slujitor al bisericii nu i-ar putea fi cumva de folos Aileenei prin sfaturi religioase. Existau totdeauna astfel de oameni abili, care pentru un testament sau speranța într-un testament, să fie gata oricînd să-i vină în ajutor. La New York exista, după cum își aducea aminte, o asemenea persoană: reverendul Willis Steele de la St. Swithin, din dioceza episcopală newyorkeză. Trecuse întîmplător pe la biserica aceasta, mai mult pentru arhitectura simplă și slujba plăcută decît ca să comunice cu Dumnezeu. Reverendul Willis era un om între două vîrste, vioi, blînd, atrăgător, dar fără prea mulți bani, deși foarte cizelat. Își aminti că pe la început se apropiase de ea, dar mai tîrziu chiar și acest gînd o făcea să zîmbească, așa că renunță la idee. Cert era însă că Aileen avea nevoie de cineva care să se ocupe de ea.

Numaidecît s-a dus cu gîndul la acei pierde-vară amabili, atît de numeroși în societatea newyorkeză. Pentru o sumă oarecare de bani sau în schimbul întreținerii, s-ar găsi unul demn de toată încrederea, să creeze în jurul Aileenei o atmosferă plăcută de veselie, chiar dacă nu neapărat spontană, care s-o distreze, măcar la în-

ceput. Dar cum să nimerești peste un asemenea om și cum să-l convingi ?

Hotărît lucru, își spunea Berenice, ideea era într-adevăr prea vicleană ca să i-o sugereze lui Cowperwood. Totuși, i se părea deosebit de prețioasă și nu renunță la ea. Poate maică-sa să aducă de departe vorba. Era o posibilitate care, o dată vînturată pe dinaintea ochilor lui, putea fi ușor pusă în practică de Cowperwood.

CAPITOLUL 6

Henry De Sota Sippens a fost omul la care s-a gîndit Cowperwood numaidecît, ca să-l trimită la Londra pentru a afla pe ascuns aspectele concrete și posibilitățile financiare ale sistemului de trafic subteran din capitala Angliei. Îl descoperise pe Sippens cu ani în urmă și acesta îi fusese de un sprijin de neprețuit în negocierile pentru păstrarea contractului asupra gazului aerian din Chicago. Cu banii cîștigați din acea afacere, Cowperwood luase cu asalt tramvaiele din Chicago și îl atrăsese și pe Sippens. După cum își dăduse seama, omul acesta avea un talent autentic în a spiona și a da o mînă de ajutor cînd era vorba să pună pe roate o acțiune din domeniul utilitar sau public. Era însă nervos și irascibil, pus totdeauna pe harță, așadar nu prea diplomat; dar, altminteri, cît se poate de loial, deși stăpînit de un „americanism" intransigent — tipic pentru regiunea central-vestică, adesea pe atît de iritant pe cît era de eficient.

După părerea lui Sippens, în momentul de față Cowperwood primise o lovitură în plin, aproape fatală prin înfrîngerea legată de privilegiile locale. Nu putea pricepe cum va mai putea omul acesta s-o scoată la capăt cu financiarii din Chicago, care investiseră alături de el și probabil aveau să piardă și ceva bani. Din noaptea eșecului, Sippens se perpelea la gîndul că urma să-l întîlnească din nou. Ce să-i spună ? Cum să compătimești un om care cu

o săptămînă mai înainte fusese unul din titanii, aparent de neînvins, ai lumii ?

Totuşi, numai după trei zile de la înfrîngere, Sippens primi o telegramă din partea unuia din secretarii lui Cowperwood, în care i se cerea să treacă pe la fostul său patron.

Cînd dădu cu ochii de el şi-l văzu vesel, spiritual, fremătînd de bună dispoziţie, lui Sippens nici nu-i veni să creadă.

— Ei, ce mai face şeful ? Mă bucur că te simţi atît de bine.

— Mai bine ca niciodată, De Sota. Dar dumneata ce mai faci ? Gata la datorie ?

— Ştii foarte bine, şefule. Totdeauna te poţi bizui pe mine. Orice mi-ai cere.

— Ştiu asta, De Sota, răspunse Cowperwood zîmbind. Pentru că, de fapt, datorită succesului cu Berenice, compensator, simţea că cele mai înălţătoare pagini din istoria vieţii lui erau pe cale să se deschidă şi să înceapă a fi scrise, aşa că era nu numai plin de speranţe, dar şi generos faţă de toţi. Aş dori să întreprinzi ceva pentru mine. Ţi-am trimis vorbă, De Sota, deoarece îmi trebuie cineva în care să am încredere şi care să ştie să păstreze taina, şi îmi dau seama că dumneata eşti omul acela !

Strînse buzele, iar ochii lui căpătară acea expresie aspră, rigidă, metalică, scăpărătoare — expresia de care cei ce-l cunoşteau se temeau atît. Sippens îşi scoase pieptul în afară, ridică bărbia, numai ochi şi urechi. Era un om scund, abia de 1,60 m., cocoţat pe nişte pantofi cu tocuri, purtînd o pălărie cu calotă înaltă pe care niciodată nu şi-o lua de pe cap decît în prezenţa lui Cowperwood. Se îmbrăca într-o redingotă cu piepţi dubli şi pulpane lungi, care, gîndea el, îi sporea înălţimea şi demnitatea.

— Mulţumesc, şefule, spuse, ştii foarte bine că sînt gata oricînd să mă duc şi în iad pentru dumneata.

Buzele îi tremurau aproape, atît era de mişcat, nu numai din pricina încrederii lui Cowperwood şi totodată a atitudinii lui măgulitoare, ci şi pentru tot ce fusese nevoit să îndure de-a lungul ultimelor luni şi în anii de cînd se asociaseră.

— De astă-dată, De Sota, nu-i vorba să te duci în iad, zise Cowperwood stăpînit și zîmbind. Noi am făcut aici, la Chicago, tot ce s-a putut face și n-aș vrea s-o luăm de la capăt. Îți voi spune de ce. Ceea ce aș vrea să discut acum cu dumneata, se leagă de Londra și de sistemul traficului subteran, și de șansele pe care le-aș avea în această direcție...

Se întrerupse, făcu semn cu blîndețe, degajat, către Sippens să ia loc pe scaunul cel mai apropiat, în vreme ce acestuia i se tăiase răsuflarea, zguduit pur și simplu de posibilitatea de a intra într-o afacere atît de deosebită și de interesantă.

— Londra! Nu mai spune, șefule! Magnific! Știam eu că nu te dai bătut! Știam eu! Ah, nici nu-ți pot descrie în cuvinte ce simt auzind aceste lucruri, șefule!

Vorbind, fața îi radia de o lumină care venea parcă dinăuntru; degetele îi tremurau. Se ridică pe jumătate și apoi se așeză din nou, semn sigur al emoției de care era stăpînit. Se trase de mustața stufoasă și puțin pleoștită la capete, în timp ce-l privea dus pe gînduri, cu o puternică, nemărginită admirație.

— Mulțumesc, De Sota, rosti Cowperwood. Îmi închipuiam eu că are să te intereseze.

— Să mă intereseze! replică Sippens cu însuflețire. Păi, șefule, dumneata ești una din minunile lumii. Abia ai scăpat de secăturile astea din Chicago, și acum ești gata să te înhami la o asemenea treabă! E miraculos! Știam eu că nimeni n-ar putea să te doboare, dar după povestea aceea care s-a petrecut de curînd, mărturisesc că mă așteptam să te văd puțin deprimat. Dar nu e cazul la dumneata, șefule! Dumneata nu te pierzi cu firea. Ești prea mare, asta e! Eu unul, în situația asta, m-aș fi frînt. Sînt sigur. Aș fi lăsat totul baltă. Dar dumneata, nu! Ei bine, tot ce doresc să aflu, șefule, este să-mi spui ce vrei să fac — și voi face! Și nimeni nu va ști o iotă, șefule, dacă așa vrei dumneata.

— Bine, asta-i o chestiune, De Sota, spuse Cowperwood. Să păstrezi secretul, și mai e nevoie și de judecata aceea sănătoasă și temeinică a dumitale! O să ne mai folosească și în legătură cu planul meu, dacă voi ajunge

să-l pun în aplicare. Şi pe urmă, să vezi, nici unuia din noi n-o să-i meargă mai rău din pricina asta.

— Să lăsăm asta, şefule, continuă De Sota, grozav de emoţionat. Am cîştigat destul de pe urma dumitale, chiar dacă ar fi să nu mai capăt o centimă, de-acum pînă oi închide ochii. Explică-mi numai ce doreşti şi voi pune în joc toată iscusinţa de care sînt în stare, ori de nu, mă întorc să-ţi spun că nu pot face nimic.

— Dumneata, De Sota, aşa ceva nu mi-ai spus pînă acum niciodată şi nici nu cred că se va întîmpla cîndva. Dar iată, în cîteva cuvinte, despre ce-i vorba. Aproximativ acum un an, cînd cu toţii eram ocupaţi cu lărgirea afacerilor de aici, au venit la mine doi englezi, reprezentanţii unui sindicat londonez. Amănuntele ţi le voi da mai tîrziu, asta-i ideea în mare...

Relată tot ceea ce-i spuseseră Greaves şi Henshaw, încheind cu concluziile pe care le trăsese atunci.

— Situaţia e destul de grea avînd banii cheltuiţi, după cum ştii, De Sota. Aproape 500 000 dolari, şi nimic la mînă în afară de actul acela sau privilegiul pentru o linie lungă de patru, cinci mile. Mai întîi de toate, chestiunea trebuie legată într-un fel de drepturile asupra liniilor celorlalte două sisteme. Sînt şi ei de acord. Dar ceea ce mă interesează în momentul de faţă, De Sota, este să aflu nu numai tot ce se poate afla despre întreg sistemul metroului londonez, aşa cum se prezintă azi, ci şi şansele pe care le-ar avea un sistem mult mai vast, dacă aşa ceva e cu putinţă. Ştii ce vreau să spun, desigur — linii, să zicem, din regiuni neabordate încă de altcineva — oare ar renta ? Înţelegi ?

— Perfect, şefule !

— Pe lîngă asta, continuă el, vreau să obţin nişte hărţi asupra planului general şi a caracteristicilor oraşului, cu liniile de tracţiune, de la suprafaţă sau subterane, de unde încep şi unde se termină, împreună cu date geologice, în fine, tot ce putem afla. De asemenea, pînă unde se întind împrejurimile cartierelor, ce fel de oameni trăiesc acolo în momentul de faţă sau vor trăi în viitor. Pricepi ?

— Perfect, şefule, perfect !

— Aş mai dori să ştiu ce are vreo legătură cu situaţia privilegiilor asupra acestor linii, aşa cum se prezintă astăzi — „actele“ sau cum le spun ei — durata lor, lungimea liniilor, a cui proprietate sînt, care sînt cei mai importanţi acţionari, pe ce bază operează, la cît se ridică procentele — totul, de fapt, ce poţi afla fără a atrage prea mult atenţia asupra dumitale, şi de loc, fireşte, asupra mea. Înţelegi, bineînţeles, de ce ?

— Perfect, şefule, perfect !

— Apoi, De Sota, aş vrea să ştiu absolut totul despre preţuri, ca şi despre costul operaţiunilor, în legătură cu liniile existente.

— Bine, şefule, glăsui Sippens, care şi începuse să plănuiască în minte ce să facă.

— Apoi, mai este chestiunea costului săpăturilor şi al echipamentului, pierderile şi cheltuielile suplimentare în legătură cu trecerea liniilor existente de la locomotiva cu abur — folosită după cum înţeleg acolo — la electricitate, problema unei noi linii secundare, aşa cum e vorba să fie utilizată la New York pentru noul metro. Ştii că englezii procedează altfel şi reacţionează altfel cînd e vorba de asemenea lucruri, şi aş vrea să aflu tot ce-ai putea să-mi spui despre asta. În sfîrşit, poate că ai să descoperi ceva despre valoarea la care probabil ar ajunge costul terenului necesar lucrărilor, şi dacă ar merita să cumpărăm de la început totul, aşa cum am făcut aici la Lakeview şi în alte locuri. Îţi aminteşti ?

— Desigur, şefule, desigur, răspunse Sippens. Înţeleg totul şi am să aflu tot ce doreşti, şi poate chiar şi mai mult. Minunată treabă ! Nu-ţi pot spune ce mîndru şi fericit sînt că ai apelat la mine. Cînd crezi că trebuie să plec ?

— Numaidecît, răspunse Cowperwood, adică de îndată ce-ţi vei putea aranja afacerile în legătură cu activitatea dumitale actuală din suburbii. Se referea la reţeaua societăţii *Union Traction*, din regiunile rurale, al cărei preşedinte era pe atunci Sippens. Mai bine i-ai cere lui Kitteredge să-ţi ţină locul o vreme, sub pretext că ai de gînd să-ţi petreci iarna undeva în străinătate — în Anglia sau pe continent. Dacă ai putea să te fereşti să afle ziarele

despre absența dumitale, cu atît mai bine. Dacă nu, fă așa fel să pară că te-ar interesa orice în afară de chestiunea traficului. Și dacă auzi pe acolo de vreun om de afaceri solid, angrenat în căile ferate și dispus să preia și astfel de linii, înștiințează-mă. Pentru că, De Sota, chiar dacă intrăm și noi în combinație, aceasta va fi o firmă engleză, nu americană, de la început pînă la sfîrșit. Știi acest lucru. Englezilor nu prea le plac americanii, și eu n-am poftă de vreun război antiamerican.

— Ai dreptate, șefule, înțeleg. Tot ce doresc să-ți cer, însă, este să mă ai în vedere dacă ți-aș putea fi într-un fel de folos după aceea. Am lucrat atîta vreme cu dumneata, șefule, și atît de aproape, că mi-ar fi greu după atîta timp... făcu o pauză și se uită atent la Cowperwood, aproape implorator, iar Cowperwood îi răspunse cu blîndețe, dar totodată enigmatic.

— E-n ordine, De Sota, e-n ordine. Știu și te înțeleg. Cînd va veni timpul, voi face tot ce-mi va sta în putere. N-am să te uit.

CAPITOLUL 7

După ce ii dădu instrucțiuni lui Sippens în legătură cu misiunea la Londra, și după ce se convinse că trebuie să plece în est spre a se consulta cu anumiți financiari dacă intenționa să scoată neîntîrziat unele sume de bani din depunerile lui, Cowperwood își îndreptă, firește, gîndul spre Berenice; reflecta asupra călătoriei și a vieții lor, care trebuia să atragă atenția cît mai puțin posibil.

Desigur, totul era mult mai limpede pentru el decît pentru Berenice. Se simțea legat de Aileen, mai mult ca de oricine, printr-un lanț de fapte și asociații de idei. Acest lucru, Berenice nu-l putea înțelege pe deplin tocmai pentru că o urmărea pătimaș, pas cu pas. El însuși se vedea silit să se îndoiască de rațiunea oricărei acțiuni privitoare la Aileen, afară numai dacă n-ar fi fost vorba de ceva făcut cu mult tact și spirit conciliator. Era un risc

prea mare, mai cu seamă dacă Londra urma să fie luată cu asalt și încă atît de repede după scandalul de la Chicago. Fusese învinuit de mituire și că ar folosi, în general, metode oneroase. Iar acum să provoace cine știe ce defăimări, și poate o acțiune publică din partea Aileenei — dînd apă la moară presei despre legătura lui cu Berenice — nu, așa ceva nu se va întîmpla!

Și-apoi, mai era o problemă, în stare să stîrnească destule neajunsuri între el și Berenice: relațiile lui cu alte femei. Cîteva din aceste legături amoroase numai încheiate nu se puteau numi. De Arlette Wayne scăpase vremelnic, altele fuseseră simple aventuri, dar mai era Caroline Hand, soția lui Hosmer Hand, bancher bogat din Chicago care făcuse investiții în căile ferate și în domeniul întreprinderilor de ambalaj. Caroline fusese aproape încă o fetișcană cînd a întîlnit-o Cowperwood prima oară. Din pricina lui a divorțat de Hand, alegîndu-se însă cu un venit frumos. Încă mai era devotată lui Cowperwood. Îi cumpărase o casă în Chicago, și cît ținuseră înfruntările din Chicago, petrecuse mult timp cu ea, convins că Berenice nu se va hotărî niciodată să-l accepte. Și-acum, Caroline se gîndea să se ducă la New York ca să fie împreună, aflînd că Cowperwood se decisese pînă la urmă să plece din Chicago. Era o femeie deșteaptă, nu se arăta geloasă — cel puțin pe față — frumoasă, deși nu prea în pas cu moda în felul de a se îmbrăca, și atît de spirituală, încît totdeauna izbutea să-l înveselească. Împlinise nu de mult treizeci de ani, dar părea de douăzeci și cinci, și cînd vorbea nu-i dădeai mai mult de douăzeci. Pînă în momentul cînd sosise Berenice, și chiar și de-atunci — deși Berenice n-o știa — Cowperwood putea veni oricînd la Caroline, chemînd pe oricine ar fi dorit el să primească. Era reședința ei din North Side la care ziarele din Chicago făcuseră aluzie în epoca atacurilor aprige împotriva lui. Ea totdeauna susținuse că în clipa în care n-o va mai iubi, n-avea decît să-i spună și nu va căuta să-l rețină.

Chibzuind la situația Carolinei, se gîndi să-i ceară să-și țină cuvîntul; și după ce vor avea o explicație, să se despartă. Totuși, pentru că Berenice îl preocupa atît de mult,

acest lucru i se părea întrucîtva inutil. Poate că ar izbuti să le explice amîndurora. Oricum, nu avea să îngăduie pentru nimic în lume să fie tulburată legătura cu Berenice, căreia îi făgăduise să-i rămînă credincios, în felul lui.

Dar gîndul i se întorcea mereu la Aileen. Nu putea să nu-și amintească diferitele întîmplări care-i apropiaseră. Prima criză dramatică, intensă, care o legase de Cowperwood în Philadelphia și care contribuise, dacă nu cumva determinase pe de-a-ntregul și prima lui ruină pe tărîm financiar. Aileen de pe atunci, veselă, copilăroasă, emotivă, dăruindu-se atît de febril și așteptînd în schimb acea securitate perfectă pe care dragostea, de cînd lumea și pămîntul, n-o oferise niciodată nimănui ! Chiar și acum, după toți acești ani, după legăturile sentimentale care au existat în viața lui și a ei, Aileen nu se schimbase, îl mai iubea încă.

— Știi, draga mea, îi spuse Berenicei, îmi pare sincer rău de Aileen. Stă acolo, în casa aceea mare din New York, fără vreo relație mai de Doamne-ajută, cu o șleahtă de pierde-vară după ea care nu fac altceva decît s-o îndemne la băut, la chefuri și apoi o mai și storc de bani. Am aflat toate astea de la slugi, care mi-au rămas încă devotate.

— Foarte dureros, desigur, comentă Berenice, dar e și explicabil.

— Nu vreau să fiu aspru cu ea, continuă Cowperwood. De fapt, îmi asum întreaga vină. Aș dori să găsesc un bărbat prezentabil din societatea newyorkeză, sau măcar de la periferia ei, care pentru o anumită sumă de bani să se ocupe de Aileen, să o scoată în lume, să o distreze, asta nu în sensul strict al cuvîntului.

Zîmbi stînjenit, uitîndu-se la Berenice.

Dar ea se prefăcu că nu observă ; afară doar de o privire fugară și senină îndreptată spre Cowperwood, însoțită de un tremur ușor al buzelor, care-i trăda satisfacția pentru că avusese o idee atît de asemănătoare cu a ei !

— Nu știu de loc ce să spun, rosti cu prudență. Există probabil astfel de oameni.

— Trebuie să existe cu zecile, zise Cowperwood, cu simțul lui practic. Binînțeles, ar trebui să fie american.

Aileenei nu-i plac străinii, bărbații străini vreau să spun. Un lucru este însă cert, lucrurile astea ar fi bine să le punem la punct curînd, dacă dorim să avem liniște și să ne putem mișca în voie.

— Cunosc un om care cred că ar face asta, rosti Berenice gînditoare. Îl cheamă Bruce Tollifer. E din familia Tollifer din Virginia și Carolina de Sud. Poate că-l știi.

— Nu. Aduce întrucîtva cu tipul de bărbat la care m-am referit?

— Ei da, un tînăr foarte chipeș, dacă la asta te-ai gîndit, preciză Berenice. Nu-l cunosc personal. O singură dată l-am zărit la Dania Moore, în New Jersey, la o partidă de tenis. Edgar Boncille mi-a spus în ziua aceea ce viață de parazit duce omul ăsta, care se întreține de pe urma femeilor bogate, ca de pildă doamna Dania Moore. Începu să rîdă și adăugă: Cred că Edgar era puțin speriat că s-ar putea să mă intereseze; de fapt mi-a plăcut cum arăta.

Schiță un zîmbet derutant, ca și cum ar fi vrut să spună că abia dacă știa de persoana în chestiune.

— Interesant, zise Cowperwood. E cunoscut fără îndoială la New York.

— Da. Edgar spunea, îmi aduc aminte, că se tot învîrte prin Wall Street. Dar nu face parte din oamenii lor de afaceri; vrea doar să arunce praf în ochii lumii.

— Daa! exclamă Cowperwood, destul de amuzant. Eh, sper că n-o să fie greu să dau de el; de fapt, indivizi de teapa lui sînt cu duiumul. Am întîlnit și eu cîțiva în viață.

— Mi se pare ceva rușinos, rosti Berenice. Aș vrea să nu fi fost nevoie să vorbim despre asta. Ar trebui, cred, să fii sigur că Aileen n-o să aibă nici un fel de neajunsuri de la cel pe care ai hotărî să-l folosești în acest scop.

— Trebuie să știi că nu-i vreau decît binele, Bevy, în toate privințele. Aș dori pur și simplu să găsesc pe cineva care să poată face pentru ea unele lucruri pe care nici ea, nici eu, separat sau împreună, nu le-am putut face. Urmă o pauză în care timp se uită iscoditor la Berenice, iar ea îi răspunse cu o privire puțin tristă și jenată. Vreau pe cineva care să-i fie de folos, s-o distreze; am de gînd să plătesc pentru asta, și încă bine.

— Bun, vom vedea, spuse Berenice și apoi, vrînd parcă să schimbe vorba, urmă : Mîine, pe la ora unu, o aștept pe mama. Am reținut camere la Brandingham. Dar acum aș vrea să te rog ceva în legătură cu Rolfe.

— Ce-i cu el ?

— Oh, n-are de loc simț practic. E lipsit total de experiență. Aș vrea să-i găsesc o ocupație.

— Bine, nu-ți bate capul cu asta. O să aibă grijă de el unul din oamenii mei de aici. Pentru început va fi secretarul unuia din ei. Îi voi cere lui Kitteredge să-i scrie.

Berenice se uită la el, impresionată de ușurința cu care rezolva orice, și de generozitatea pe care i-o arăta.

— Îți rămîn recunoscătoare, Frank. Ești atît de bun cu mine.

CAPITOLUL 8

Chiar în timpul cînd Berenice vorbea despre el, Bruce Tollifer, frumosul pierde-vară, își odihnea trupul din cale-afară de încercat, dar și gîndurile pline de culoare și variație, într-una din odăile de dormit mai modeste ale spațioasei case — proprietatea doamnei Selma Hall — de pe Strada 53—Est din New York, cîndva un cartier foarte luxos, cu frontoane de piatră brună, astăzi însă cam rău famat.

Simțea un gust neplăcut în gură ; petrecuse noaptea trecută pînă tîrziu ; lîngă el, pe un taburet cam dărăpănat, se afla o sticlă de whisky, o sticlă cu apă minerală și țigări. Alături, în patul care în timpul zilei se strîngea la perete, se lăfăia o actriță tînără și foarte atrăgătoare, care își împărțea cu el salariul, camera și în general tot ce avea.

Se făcuse aproape unsprezece dimineața și ei încă mai dormitau. Cîteva clipe mai tîrziu, Rosalie Harrigan deschise ochii și, uitîndu-se în jur prin odaia nu prea atrăgătoare, cu tapetul de hîrtie cîndva de culoare crem, acum spălăcit, cu masa scundă de toaletă, cu oglindă triplă și scrinul acela, se gîndi că trebuie să se scoale pentru a face ordine ; peste tot prin încăpere lucruri de îmbrăcăminte

aruncate de-a valma. Avea o bucătărioară și o baie improvizată, iar lîngă taburet era un birou micuț — acolo servea Rosalie masa cînd mîncau acasă.

Chiar și în *déshabillé*, Rosalie arăta îmbietoare. Părul negru, ciufulit, numai zulufi, fața mică și albă, ochii de tăciune, iscoditori, buzele roșii, năsucul în vînt, formele senzuale, grațioase și durdulii, totul laolaltă îl reținea, cel puțin deocamdată, pe frumosul, desfrînatul și nestatornicul Tollifer.

Se gîndi să-i dea lui Tollifer ceva de băut și o țigară. Pe urmă, ar fi putut să-i facă o cafea și, dacă voia, să-i fiarbă vreo două ouă. Sau, dacă nu se trezea ori dacă n-o lua în seamă, atunci o să se îmbrace și o să plece la repetiție, care fusese fixată pentru ora douăsprezece. După aceea s-ar fi întors lîngă el, așteptîndu-l să se trezească. Pentru că Rosalie îl iubea.

Fante din cap pînă-n picioare, Tollifer răspundea totdeauna cu nepăsare unor asemenea favoruri. Păi, cum altminteri? Un Tollifer, din vița Tolliferilor din Virginia și Carolina de Sud, se cădea să se învîrte în cea mai aleasă societate! Necazul era însă că, dacă n-ar fi fost Rosalie și altele de teapa ei, ar fi rămas tot timpul fără un sfanț și, mai rău chiar, un bețivan vîrît pînă-n gît în datorii. Totuși, nu e mai puțin adevărat că femeile erau atrase de el ca de un magnet. În orice caz, cum după douăzeci de ani de crailîc nu apucase să-și facă cine știe ce relații sociale prin intermediul femeilor, începuse să se poarte repezit, sarcastic și dictatorial cu cele alese să-i fie favorite.

Tollifer se trăgea dintr-o familie de oameni cumsecade din Sud, pe vremuri bogați și cu vază. La Charleston mai dăinuia încă o casă veche și plină de pitoresc, dinaintea războiului civil, unde locuiau toți cei rămași din familie. Posedau obligații confederate în valoare de mii de dolari, devalorizate, ca o consecință a conflictului. Unul din frații lui, căpitanul Wexford Tollifer, îl socotea pe Bruce un om de nimic și un trîntor.

În San Antonio, Texas, avea un alt frate, fermier cu dare de mînă, care plecase în Vest, se căsătorise, avea copii, se statornicise la casa lui și acum privea ambițiile

lui Bruce în legătură cu societatea newyorkeză drept nebunie curată. Dacă ar fi avut de gînd să facă ceva — de pildă, să pună mîna pe o moștenitoare bogată — de ce n-a făcut-o cu ani în urmă ? E adevărat, din cînd în cînd îi apărea numele prin ziare, și odată se vorbise că era pe cale să se însoare cu o fată bogată din New York. Dar asta se petrecea acum zece ani, cînd avea douăzeci și opt de ani — și între timp n-a ieșit nimic. Nici unul din frați, și nici vreo altă rubedenie nu mai aveau pic de încredere în el. Era un om sfîrșit. Majoritatea prietenilor de odinioară din societatea newyorkeză păreau să fie de aceeași părere. Prea era victima pasiunilor sale. Avea prea puțină considerație pentru valoarea și poziția lui socială. Așa se face că prietenii ajunseseră de mult la concluzia că nu trebuiau să-i mai împrumute nici un gologan.

Mai existau totuși unii, bărbați și femei, bătrîni și tineri, care, întîlnindu-l întîmplător cînd era treaz și dichisit, ca scos din cutie, nu puteau să nu regrete că nu s-a căsătorit cu o femeie bogată, și astfel să revină în grupul pe care se pricepea atît de bine să-l înviorez. Accentul lui cald din Sud, cînd se gîndea să-l folosească, era atît de încîntător, surîsul lui avea atîta farmec !

Legătura din prezent cu Rosalie Harrigan ținea de opt săptămîni și, sincer vorbind, nu mai putea să dureze mult. Ea nu era decît o figurantă, și cîștiga treizeci și cinci de dolari pe săptămînă. Era veselă, dulce și afectuoasă, dar, simțea el, n-avea destulă energie să realizeze ceva. Doar trupul, plăcerile pe care i le dădea cu dragostea ei îl mai rețineau.

În dimineața aceea, Rosalie se uita la părul lui negru, răvășit, la gura și bărbia frumos modelate, cu o încîntare plină de patetism, dar și cu frica ajunsă la deznădejde că i l-ar putea lua o altă femeie. N-ar fi fost exclus. Știa că atunci o să-i arunce în obraz, ursuz, tot felul de înjurături nesăbuite și o să devină tiran. Nu-i nimic, ar fi vrut să poată rămîne ore întregi cu el, măcar să-i mîngîie cu mîna părul.

Tollifer, pe jumătate treaz, se gîndea la necazurile de fiecare zi. Pentru că, deocamdată, în afara banilor luați de la Rosalie, nu mai avea o lețcaie. Iar interesul pentru

ea se stinsese. Dac-ar putea da în sfîrșit de o femeie bogată, alături de care să uite de grija banilor, să se însoare chiar. Să le arate parveniților ălora, care acum se uită la el de sus, ce înseamnă să fii un Tollifer, și încă un Tollifer bogat!

Puțin timp după venirea la New York, încercase să pună mîna pe o moștenitoare care tînjea după dragoste, dar părinții ei au trimis-o repede în străinătate, iar el a fost defăimat în presă drept vînător de zestre, care trebuia ținut la distanță de familiile respectabile și cu bani, dacă voiau ca fiicele lor să se căsătorească în condiții bune și să fie fericite. Acest eșec, sau greșeală — laolaltă cu băutura, desfrîul, jocul de cărți — i-au închis, în toți acești ani, ușile caselor unde ar fi dorit să intre.

În dimineața aceea, după ce se trezi de-a binelea și în timp ce se îmbrăca, începu să se răstească la Rosalie în legătură cu petrecerea din noaptea trecută. Ea îl bătuse la cap să se ducă; Tollifer se îmbătase, vorbise urît și-i zeflemisise pe ceilalți, încît aceștia se bucuraseră din toată inima cînd îl văzuseră plecînd.

— Ce oameni! Ce derbedei! strigă el. De ce nu mi-ai spus că aveau să vină și ziariștii ăia? Or fi ei actorii răi, dar ziariștii care trag peste tot cu urechea, și copoii ăia de la publicitate veniți cu prietenii actrițelor! Vai de mine!

— Dar n-am știut, Bruce, că trebuiau să vină, se apără Rosalie, palidă și plină de drăgălășenie, în timp ce se trudea să prăjească o felie de pîine deasupra unei flăcări de gaz. Credeam că veniseră numai pentru stelele reprezentației.

— Stele! Alea-s stele! Dacă ele sînt stele, atunci eu sînt un întreg sistem solar! (Comparație cu totul aruncată în vînt pentru Rosalie, care habar n-avea ce voia să spună.) Desfrînații ăia! Tu nici nu știi să deosebești o stea de o lampă cu petrol.

După aceea începu să caște; se întreba cît o să mai dureze pînă și-o lua inima în dinți și o să rupă legătura. Cît de jos avea să mai decadă? Să se încurce cu muieri care nu cîștigau mai mult decît să le ajungă lor, și apoi

să bea și să-și încerce bafta la jocuri de noroc cu oameni aflați cu mult sub condiția lui socială.

— Dumnezeule, nu mai pot îndura ! strigă el. Va trebui să plec. Pur și simplu, nu mai pot sta degeaba aici. E al naibii de înjositor !

Porni să măsoare odaia în sus și-n jos, cu mîinile vîrîte adînc în buzunare, iar Rosalie stătea tăcută lîngă el. De teamă nu mai putea scoate o vorbă.

— Ei, mă auzi ? Ce stai acolo ca o momîie ? Ah, voi femeile ! Sau vă luptați ca niște pisici, sau zăceți fără a spune nimic ! Dumnezeule, dacă aș găsi o femeie, măcar una, cu puțină judecată în tigvă, aș... aș...

Rosalie se uită la el ; gura i se schimonosi într-un zîmbet chinuit.

— Ei, ce-ai face ? întrebă calmă.

— M-aș ține de capul ei ! Aș putea să mă și îndrăgostesc de ea ! Dar, Dumnezeule, ce folos ? Uite-mă unde sînt, îmi pierd vremea prin hruba asta — și ce fac ? Eu aparțin unei alte lumi, și am de gînd să mă-ntorc acolo ! Va trebui să ne despărțim. S-a terminat. N-o mai pot ține așa nici o zi măcar !

Spunînd asta, se duse la dulap și, luîndu-și pălăria și pardesiul, porni spre ușă. Rosalie se repezi după el, apucîndu-l strîns cu brațele, lipindu-și fața de a lui. Plîngea.

— Oh, Bruce, oh, te rog ! Ce-am făcut ? Nu mă mai iubești ? Nu-i de-ajuns că fac tot ce-mi ceri ? Nu vreau nimic în schimb, îți cer eu ceva ? Te rog, Bruce, n-ai să mă părăsești, Bruce, nu-i așa ?

Dar Tollifer se smulse, împingînd-o la o parte.

— Nu, Rosalie, degeaba. N-am să rămîn pentru asta ! Nu mă poți ține astfel. Plec, pentru că trebuie să plec !

Deschise ușa, dar cînd să iasă, Rosalie se repezi, postîndu-se între el și scări.

— Ah, Bruce, țipă ea, pentru Dumnezeu, nu se poate să pleci ! Ascultă, nu mă poți părăsi în felul ăsta ! Voi face orice, absolut orice, îți spun ! Ah, Bruce, am să capăt bani mai mulți, îmi iau o slujbă mai bună.. O să pot, știu. O să ne mutăm într-un apartament. Pun eu totul

la punct. Bruce, te rog stai jos, nu pleca! Îmi pun capăt zilelor dacă mă părăseşti!

Dar Tollifer era neînduplecat de astă-dată.

— Ah, termină, Rosie! Nu te ţine de prostii! Ştiu că n-ai să te sinucizi, şi o ştii şi tu. Capul sus! Fii cuminte, o să trec pe la tine deseară sau mîine, poate; trebuie să dau o nouă lovitură, asta-i tot. Înţelegi?

Rosalie se potoli sub privirea lui. Acum îşi dădea seama de inevitabilul situaţiei. Ştia că n-ar fi putut să-l reţină dacă el voia să plece...

— Ah, Bruce, stărui încă o dată, strîngîndu-se la pieptul lui. N-am să te las să pleci! Nu! Nu! Nu poţi pleca astfel.

— Nu pot? întrebă el. Bine, ia uite!

O dădu la o parte din uşă şi ieşi, coborînd repede scările. Rosalie, cu răsuflarea tăiată şi cuprinsă de groază, stătea privind în gol cînd Bruce trînti uşa de jos; apoi se întoarse anevoie şi intră din nou în odaie, închizînd uşa şi rezemîndu-se de ea.

Se făcuse aproape ora cînd trebuia să se ducă la repetiţie, dar se cutremură la acest gînd. Acum puţin îi păsa. Nu mai avea ce să aştepte... decît, poate, că are să revină... va trebui să revină pentru haine.

CAPITOLUL 9

Pe Tollifer îl bătea gîndul să-şi ia o slujbă într-o agenţie de schimb sau în vreo societate care se ocupa de asigurări sau, mai cu seamă, de administrarea averii văduvelor ori a fiicelor de oameni bogaţi. Necazul era însă că ieşise din grupul trepăduşilor mondeni, care prosperau nu numai la periferia ci chiar în inima societăţii newyorkeze din vremea aceea. Asemenea trepăduşi nu erau numai utili, ci uneori de o importanţă absolut vitală pentru cei cu bani dar fără platformă, doritori să pătrundă în lumea bună, precum şi pentru fostele glorii care, o dată cu trecerea anilor, voiau să-şi menţină o poziţie marcantă.

Condițiile erau multiple. Se cerea cea mai bună obîrșie americană, prestanță, fler social și preocupări rafinate pentru iahturi, curse de cai, polo, tenis, călărie, conducerea echipajelor cu patru telegari, pentru operă, teatru, ring. Acești oameni îi însoțeau pe bogătași la Paris, Biarritz, Monte-Carlo, Nisa, în Elveția, la Newport, la Palm Beach ; în apele din Sud făceau baie cu ochelari de scafandri și frecventau cluburile de lux de pretutindeni. La New York locurile obișnuite de întîlnire erau restaurantele cele mai alese, opera și teatrele. Trebuiau să se îmbrace bine și potrivit pentru orice ocazie, să facă rost de cele mai bune locuri la curse, la tenis, la meciurile de fotbal, sau la spectacolele populare obișnuite. Era bine dacă se pricepeau la jocurile de cărți, discutînd momentele mai deosebite ale jocului, ori știau să dea sfaturi la nevoie și sugestii privind moda, bijuteriile, sau decorarea unei încăperi. Dar, mai presus de orice, trebuiau să aibă grijă ca numele patronilor lor să apară destul de frecvent în presa locală ori în coloanele mondene ale ziarelor.

Lucrînd continuu în asemenea domeniu într-un fel nu chiar de lepădat, trepădușul era răsplătit pentru eforturile sale, și uneori pentru sacrificiile pe care trebuia să le facă, mai ales în ce privește zelul și emoțiile pe care altminteri și le-ar fi însoțit cu tinerețea și frumosul. Căci atențiile sale erau închinate mai cu seamă femeilor între două vîrste, ca Aileen, speriate de cumplitele ore de plictiseală și singurătate.

Ei bine, Tollifer trecuse prin toate astea ani de-a rîndul, iar pe la treizeci și unu, treizeci și doi de ani, începuse să i se facă lehamite. Și, din plictiseală, cîteodată de silă, începuse să bea și să se distreze cu vreo frumusețe din lumea teatrului care știa să-i dăruiască veselie ; dar în același timp îi era dor și de acele restaurante, baruri, hoteluri și locuri frecventate de oamenii care i-ar fi fost de cel mai mare sprijin. Trebuia să-și adune puterile, să nu mai bea, să facă rost de ceva bani — de la Rosalie, poate — și cu ei să-și refacă garderoba și finanțele, astfel ca să fie privit iarăși ca o posibilitate în lumea bună.

Și apoi... las' pe el !

CAPITOLUL 10

În vremea asta, la New York, plictisită şi deziluzionată, Aileen îşi trudea mintea cum să-şi clădească o viaţă a ei. Deşi pînă acum reşedinţa Cowperwood, cum i se spunea, era una din casele cele mai frumoase şi mai elegante din New York, totuşi pentru Aileen nu însemna altceva decît o scoică pustie, un mormînt — atît pentru sufletul cît şi pentru viaţa ei.

Îşi dădea seama azi cît rău pricinuise primei soţii a lui Cowperwood şi copiilor lui. Atunci nu ştiuse cît avea să sufere soţia lui. Dar acum înţelegea toată amărăciunea ei. În ciuda iubirii pentru care sacrificase totul, renunţînd de dragul lui Cowperwood la cămin, prieteni, societate, reputaţie, Aileen era acum în culmea deznădejdii. Alte femei, nemiloase, crude, se ataşaseră de el nu din dragoste, ci pentru averea şi faima lui. Le acceptase pentru tinereţea şi farmecul lor — tinereţe şi farmec pe care le avusese şi ea cu cîţiva ani în urmă. Dar niciodată n-o să-l lase liber! Niciodată! Nici una dintre aceste femei nu se va numi cîndva doamna Frank Algernon Cowperwood! Ea pecetluise această legătură printr-o iubire adevărată, şi printr-o căsătorie adevărată care nu se va desface niciodată! Frank n-o să cuteze s-o atace deschis sau pe cale legală. Lumea, la fel ca şi Aileen, ştia prea multe, ori va avea ea grijă să ştie, dacă Frank va căuta vreodată s-o înlocuiască. N-a uitat nici o clipă afirmaţia lui, făcută în mod deschis, că o iubeşte pe tînăra şi frumoasa Berenice Fleming. Unde o mai fi acum? Cu el, poate. Dar legal niciodată n-o să-i aparţină. Niciodată!

Ah, ce singură era... Casa asta mare, odăile pardosite cu marmură, uşile şi tavanele cu înflorituri, pereţii coloraţi şi împodobiţi! Servitorii, care puteau fi nişte iscoade. Şi ea era aşa de puţin ocupată, erau aşa de puţini oamenii pe care să-i vadă şi care să dorească s-o vadă! Cei ce trăiau în casele lor mari înşiruite de-a lungul bulevardului nu catadicseau s-o ia în seamă nici pe ea, nici pe Cowperwood, cu toată bogăţia lor.

Existau, e drept, cîțiva admiratori interesați, puțini la număr, pe care îi tolera, sau cîteva rude, printre care cei doi frați, stabiliți la Philadelphia. Și ei erau bogați și cu vază în societate, dar fiind niște oameni religioși și conservatori, iar soțiile și copiii lor neaprobînd-o, îi vedea rar. Veneau cînd și cînd să ia prînzul sau cina împreună, ori să rămînă peste noapte cînd se aflau la New York, dar totdeauna fără familii. Și avea să mai treacă mult pînă să se vadă din nou. Aileen știa cum stăteau lucrurile, și ei la fel.

Cît despre altă viață, pentru ea nu exista nimeni care să însemne ceva. Actori sau vîntură-lume, care ocazional îi căutau tovărășia, mai ales ca să împrumute bani, erau într-adevăr interesați numai de prietenele lor mai tinere. Cum ar fi putut ea, după Cowperwood, să se imagineze iubita vreunuia dintre acești inși meschini, ahtiați după plăceri ? Să-i dorească, da ! Dar numai în ceasurile mohorîte și lîncede de singurătate și gînduri chinuitoare ; o preocupa cîte unul atîta vreme cît era vorba de atracție fizică, de vraja cuvintelor, de alcool ! Oh, viață, singurătate, vîrstă, zădărnicie... tot ce fusese valoros se spulberase !

Ce ironic, casa asta mare, cu galeriile ei de picturi, sculpturi și tapiserie ! Iar Cowperwood, soțul ei, dădea așa de rar pe acolo ! Și cînd venea, totdeauna atît de precaut, prefăcîndu-se afectuos în fața servitorilor. Și firește, aceștia știau cine-i stăpînul, căci avea puteri de a dispune de toate lucrurile ce se aflau acolo, păstrate grație lui. Și dacă Aileen încerca să fie sfidătoare ori recalcitrantă, ce delicat și fermecător putea fi cînd îi lua mîna sau o atingea pe braț, spunîndu-i :

— Dar, Aileen, nu uit ! Tu ești și vei fi totdeauna doamna Frank Cowperwood, și trebuie să te porți în consecință !

Și dacă, la un moment dat, se înfuria și izbucnea în plîns, cu ochii scăldați în lacrimi și buzele tremurîndu-i, sau fugea din calea lui torturată de emoții, Frank o urmărea pas cu pas și, după discuții îndelungi ori după apeluri subtile, pînă la urmă o potolea. În caz că nu izbutea, îi trimitea flori sau îi propunea să meargă împreună, după

cină, la operă — o concesie care trăda aproape totdeauna vanitatea și slăbiciunea ei. Căci apărînd cu el în public, nu dovedea, cel puțin în parte, că-i era încă soție, castelana reședinței lui?

CAPITOLUL 11

De Sota Sippens plecase spre Londra cu ajutoarele necesare, și ajungînd acolo închirie o casă în cartierul Knightsbridge și începu să adune toate datele care, socotea el, i-ar fi trebuit lui Cowperwood.

L-a izbit numaidecît faptul că, în legătură cu cele două linii de metro mai vechi — *Metropolitan Railway* și *District Railway*, sau *Inner Circle* cum i se mai spunea — mai exista o ramificație trecînd prin centrul orașului, aidoma celei care făcuse rețeaua Cowperwood de la Chicago atît de utilă pentru el și atît de iritantă și de costisitoare pentru rivalii lui. Aceste două artere londoneze, primele metrouri din lume, amîndouă prost construite și deservite de locomotive cu aburi, făceau, de fapt, un ocol, atingînd toate obiectivele principale din centru și slujind astfel drept cheie de boltă pentru întreaga rețea a traficului subteran. Dispuse paralel una față de cealaltă, la distanță cam de o milă și întîlnindu-se la capete ca și cum și-ar fi cerut reciproc dreptul de exploatare, liniile acopereau toată regiunea dintre Kensington și gara Paddington spre vest, pînă la Aldgate și cartierul Banca Angliei spre est. La drept vorbind, toate punctele cu oarecare importanță — străzile principale, cartierul teatrelor, cartierul financiar, cartierul comercial, marile hoteluri, gările, clădirile Parlamentului — intrau în această zonă.

Sippens și-a dat repede seama că aceste linii, din pricina echipamentului și a administrației care lăsau de dorit, lucrau în pierdere. Dar *puteau* fi făcute să devină rentabile, pentru că pînă atunci, în afară de omnibuze, în aceste cartiere nu existau alte mijloace de transport.

De altminteri, modul învechit de deservire a liniilor cu ajutorul locomotivei cu aburi declanșa nu numai pu-

ternica nemulțumire a publicului, ci și intenția deslușită a unor elemente tinere din lumea finanțelor, care de curînd pășiseră în afacerea metroului, pentru electrificarea și modernizarea acestui sistem. Printre aceste elemente, și totodată unul din principalii acționari ai societății *District Railway*, era lordul Stane, cu care Cowperwood stătuse de vorbă. El era în același timp și una din figurile cele mai proeminente ale lumii bune londoneze.

Situația, așa cum i-a descris-o pe larg Sippens în scrisori, a fost de-ajuns ca să-l stîrnească pe Cowperwood. Ideea ramificației în centru, dacă era luată în pripă, și întărită cu privilegii sau documente de extindere în regiunile periferice, i-ar fi oferit tocmai genul de control de care avea nevoie pentru a deveni elementul principal și nucleul oricăror îmbunătățiri viitoare.

Și tutuși, dacă nu voia să-și scormonească propriile buzunare, de unde să procure bani în numerar pentru toate astea ? Probabil că erau necesari vreo 100 000 000 dolari ! Nu prea era sigur că, în momentul acela, avea să-și poată face niște adepți în rîndul financiarilor, care să-i furnizeze capitalul, mai cu seamă cînd nici unul din metrourile londoneze nu izbuteau decît cu greu să-și acopere cheltuielile. La drept vorbind, era o aventură îndrăzneață pe vremea aceea, și ar fi trebuit să fie precedată și însoțită de o campanie propagandistică extrem de subtilă, care să-l prezinte pe el în cea mai bună lumină posibilă.

Se gîndi la toți magnații financiari americani importanți și la instituțiile și băncile lor, în deosebi la cei din est, la care, ținînd seama de afacerile făcute în trecut, acum ar fi putut apela. Hotărît lucru, avea nevoie de credit, mai mult decît de cine știe ce profituri bănești exorbitante. Căci Berenice nu greșea : ultima și cea mai mare aventură financiară a lui, dacă se termina cu bine, ar fi întrecut toate celelalte isprăvi dinainte, și ar fi compensat toate păcatele, laolaltă cu obișnuitele lui jonglerii.

În adîncul inimii, firește, nu era pregătit nicidecum să renunțe definitiv la vechile lui șiretlicuri în legătură cu organizarea și administrarea unui sistem îmbunătățit de tracțiune. Mai mult, deoarece proiectele sale nu erau la fel de cunoscute în Anglia ca în propria-i țară, se simțea mai îndemnat ca oricînd să creeze o societate aici și o

societate dincolo, cîte una pentru fiecare ramură a sistemului existent, care să fie lărgite sau transformate, surplusul de acțiuni neavînd decît să-l arunce pe piață unui public lesne de înșelat. Așa mergea treaba. Totdeauna publicul putea fi momit să cumpere ceva făcut anume să arate promițător. Totul depindea de forța, respectabilitatea și trăinicia asociaților înșiși.

După ce hotărî toate acestea în gînd, telegrafie numaidecît lui Sippens, mulțumindu-i și dîndu-i instrucțiuni să rămână la Londra pînă la noi dispozițiuni.

Între timp sosi și mama Berenicei la Chicago, statornicind un menaj vremelnic. Amîndoi, Berenice și Cowperwood, fiecare în felul său, i-au explicat ce s-a întîmplat și că de-acum încolo aveau să fie cu toții uniți în această legătură nouă și poate dificilă. Deși la început, și în prezența Berenicei, doamna Carter vărsă lacrimi — mai curînd din cauza reproșurilor pe care și le făcea pentru propriul ei trecut, susținînd pe bună dreptate că acesta dusese la situația din prezent a fiicei ei — cu toate acestea nu era atît de amărîtă pe cît încerca, la răstimpuri, să se convingă singură. Pentru că, la urma-urmelor, chibzui ea, Cowperwood era un om important, și după cum chiar el îi spusese, Berenice nu numai că ar moșteni o bună parte din averea lui, dar dacă murea Aileen, sau dacă i-ar fi admis divorțul, s-ar fi căsătorit negreșit cu ea. Deocamdată, lucrurile trebuiau să continue ca mai înainte — el era doar prietenul doamnei Carter și tutorele fiicei ei. Orice s-ar fi întîmplat și oricare ar fi fost zvonurile, acum sau mai tîrziu, era singura explicație care trebuia dată. În acest scop, întîlnirile lor în public aveau să fie cît se poate de puține și de convenționale. N-aveau decît să facă ce voiau, el și Berenice, în particular, dar nu cumva să fi călătorit pe același vas sau în același tren, nici să fi tras la același hotel.

Cît despre Londra, Cowperwood își închipuia că o să se poată bucura destul de viața mondenă, și mai cu seamă, dacă totul avea să meargă strună, presupunea că va pătrunde în cercuri mai înalte de financiari și eventual va folosi legătura cu Berenice și mama ei drept mijloc de a prilejui întîlniri cu cercuri și prieteni favorabili lui, ținînd seama că doamna Carter va ține o casă care să pară

firească şi potrivită pentru o văduvă şi fiica ei, bogate şi cu reputaţie bună.

Berenice, fără îndoială, de vreme ce la origine fusese ideea ei, era entuziasmată. Şi doamna Carter, ascultîndu-l pe domnul Cowperwood, deşi îl socotea un om neînduplecat, aproape crud în intransigenţa lui cînd se punea chestiunea avantajelor personale, era aproape convinsă că totul va fi cum nu se poate mai bine. Berenice îi prezentase situaţia în chipul cel mai practic :

— Într-adevăr, îl iubesc pe Frank, mamă, îi spusese ea, şi vreau să fiu alături de el cît mai mult posibil. Înţelegi, niciodată n-a căutat să mă silească ; eu m-am dus la el, şi tot eu i-am sugerat ideea asta. Ştii, de mult nu mi s-a părut drept — chiar de cînd am aflat că banii cu care trăiam nu erau ai tăi ci ai lui — să iei totul şi să nu dai nimic. Şi totuşi, am fost şi eu la fel de laşă ca şi tine, prea egoistă şi slabă ca să înfrunt viaţa cu mîna goală, aşa cum ar fi fost cazul dacă ne părăsea.

— Ah, ştiu că ai dreptate, Bevy, rosti maică-sa scuzîndu-se aproape. Te rog, nu-mi face reproşuri. Sufăr şi aşa destul. Nu, nu, te rog. Totdeauna m-am gîndit numai la viitorul tău.

— Te rog, mamă, te rog, o imploră Berenice, potolindu-se, căci la urma-urmelor îşi iubea mama, aşa nesăbuită şi nestatornică cum fusese.

De fapt, pe vremea cînd mergea la şcoală, se simţea îndemnată să bagatelizeze gustul, cunoştinţele şi judecata maică-si. Dar acum, cînd ştia totul, ajunsese s-o privească într-o altă lumină — dacă în orice caz nu-i trecea totul cu vederea, o ierta însă şi privea cu înţelegere situaţia ei de acum. Nu mai făcea observaţii depreciative, pline de superioritate, ci dimpotrivă, se purta cu ea amabil şi drăguţ, ca şi cum ar fi încercat s-o recompenseze pentru neajunsurile pricinuite de oameni.

De aceea adăugă, molcom şi cu blîndeţe :

— Îţi aminteşti, mamă, că am priceput destul de iute, cînd mi-am pus problema ce-aş putea face în viaţă, că nu fusesem crescută astfel încît să pot înfrunta orice situaţie grea pe care mi-o rezerva viitorul. Prea am fost răsfăţată şi cocoloşită. Nu te învinuiesc nici pe tine, dar nici pe Frank. În ţara asta n-am însă nici un viitor. Cel mai bun

lucru pe care-l pot face, sînt convinsă, este să-mi unesc viaţa cu a lui Frank, pentru că el e singura fiinţă care într-adevăr mă poate ajuta.

Doamna Carter încuviinţă din cap şi zîmbi cu melancolie. Ştia că trebuia să facă tot ceea ce dorea Berenice. Nu avea o viaţă a ei, nu era chip să trăiască fără să depindă de Cowperwood şi de fiica ei.

CAPITOLUL 12

In urma acestei înţelegeri generale, Cowperwood, Berenice şi mama ei plecară spre New York, mai întîi doamnele, apoi Cowperwood. Asta, pentru ca el să facă investigaţii asupra situaţiei investiţiilor americane şi să găsească, de asemenea, vreo firmă de intermediari prin care să poată obţine oferta iniţială cu privire la traseul Charing Cross, pentru a-i fi apoi cedată lui ; adică, fără să dea impresia că ar fi cumva interesat.

Existau, desigur, agenţii lui personali de la New York şi Londra — Jarkins, Kloorfain & Randolph — dar într-o afacere de proporţii atît de vaste ca aceasta n-avea încredere absolută în ei. Jarkins, figura principală în ramura americană a concernului, deşi isteţ şi într-o oarecare măsură util, îşi urmărea însă mai mult propriile interese, şi uneori vorbea prea mult. Totuşi, dacă se adresa unei firme străine de intermediari, ar fi fost mai bine ? Putea fi chiar mai rău. Pînă la sfîrşit hotărî să ia pe cineva în care avea încredere şi să-i sugereze lui Jarkins că ar fi fost înţelept din partea lui Greaves şi Henshaw să revină cu vechile propuneri.

In acest sens, îşi aminti că una din scrisorile de recomandare ale lui Greaves şi Henshaw cu prilejul primei lor vizite era de la un anume Raphael Cole, un bancher din New York retras din afaceri, cu o avere considerabilă, care cu cîţiva ani în urmă încercase să-l intereseze în reţeaua de trafic de la New York. Deşi Cowperwood fusese pe atunci prea absorbit de afacerile din Chicago ca să ia în considerare propunerea lui Cole, convorbirea a dus la

împrietenirea lor, și mai tîrziu Cole a făcut investiții în unele întreprinderi de-ale lui Cowperwood din Chicago.

Ceea ce urmărea acum în legătură cu Cole era nu numai să-l pregătească pentru o posibilă investiție în aventura de la Londra, ci să-l îndemne să sugereze, prin Jarkins, ca Greaves și Henshaw să revină cu propunerile. Hotărî să-l invite pe Cole la masă în casa lui de pe Bulevardul Cinci, cu Aileen ca amfitrioană. Astfel începea și strădania de împăcare cu Aileen și totodată îi dădea lui Cole impresia că e un soț model, deoarece Cole ducea o viață mai mult sau mai puțin convențională. Planul pe care-l avea cu Londra presupunea, desigur, oarecare atmosferă de ochii lumii, pentru a lua apa de la moară clevetirilor în public. De fapt, Berenice, chiar înainte de a pleca la New York, îi spusese :

— Bagă de seamă, Frank, cu cît te arăți mai atent față de Aileen în societate, cu atît va fi mai bine pentru noi toți.

Rostind aceste cuvinte, îl privise calmă, cu ochii ei albaștri, care, ca forță și sugestivitate, cuprindeau parcă toată subtilitatea veacurilor.

Așadar, în drum spre New York, gîndindu-se la înțelepciunea vorbelor Berenicei, îi telegrafie Aileenei că sosește. Și, întîmplător, mai plănui să ia legătură cu un anume Edward Bingham, misit funciar frecventînd societatea mondenă, care venise destul de des să-l vadă și care probabil ar fi putut să-i dea informații despre omul acela, Tollifer.

Cu acest program încărcat îi telefonă Berenicei la locuința ei din Park Avenue, pe care i-o dăruise recent. După ce stabili o întîlnire cu ea către sfîrșitul zilei, îl chemă la telefon pe Cole. Află, de asemenea, după ce sună la biroul său de la hotelul Netherlands, că printre alte mesaje se afla și unul de la Bingham, întrebînd cînd i-ar conveni lui Cowperwood să-l întîlnească.

În sfîrșit, porni spre casă, un om într-o stare sufletească foarte deosebită de cel pe care îl întîlnise Aileen cu cîteva luni în urmă.

De fapt, cînd îl văzu intrînd în dimineața aceea în odaia ei de dormit, Aileen simți imediat după înfățișare și mers că se petrecea cu el ceva plăcut.

— Ei, ce mai faci, draga mea? începu Cowperwood deodată, binevoitor, aşa cum de multă vreme nu mai socotise nimerit să se poarte cu ea. Cred că ai primit telegrama mea.

— Da, răspunse Aileen, calmă şi puţin nedumerită.

Il urmărea în acelaşi timp atentă din priviri, deoarece în sentimentele ei pentru Frank afecţiunea se amesteca cu revolta.

— Ah, citeşti un roman poliţist! exclamă el, băgînd de seamă cartea de pe noptieră şi cîntărind totodată în minte resursele ei intelectuale faţă de Berenice.

— Da, replică ea supărată. Ce-ai vrea, mă rog, să citesc?... Biblia, sau unul din bilanţurile voastre lunare, ori cataloagele tale de artă?

Era prost dispusă şi jignită pentru că în perioada necazurilor de la Chicago neglijase să-i scrie.

— Adevărul este, draga mea, reluă el pe un ton împăciuitor şi amabil, că am intenţionat să-ţi scriu, dar eram tracasat din toate părţile. Crede-mă. Şi apoi, ştiam că probabil citeşti ziarele. S-a scris pretutindeni. Am primit telegrama ta, a fost drăguţ că mi-ai trimis-o, foarte drăguţ! Credeam că ţi-am răspuns la ea! Aşa ar fi trebuit, ştiu.

Se referea la o telegramă de încurajare trimisă de Aileen, chiar după mult trîmbiţata lui înfrîngere de la Consiliul municipal din Chicago.

— Ah, bine, bine! se răsti Aileen, care la unsprezece dimineaţa încă mai tărăgăna cu îmbrăcatul. Să spunem că aşa e. Altceva?

Observă neglijeul ei vaporos, alb ca zăpada, numai volane, aşa cum îi plăcea, pentru că îi scotea în relief părul roşu pe care cîndva i-l admirase atît de mult. Observă de asemenea că avea un strat gros de pudră pe faţă. Necesitatea ei de a se pudra îl copleşi cum probabil o copleşise şi pe ea. Timpul! Timpul! Timpul! Procesul eroziv mereu în acţiune! Îmbătrînea din ce în ce, da, da, devenea tot mai bătrînă. Şi ce putea face biata femeie, decît să-i sîngereze inima, căci ştia prea bine cît de mult îi displăceau lui semnele vîrstei la o femeie, deşi niciodată nu pomenise despre aşa ceva şi se prefăcea chiar că nu bagă de seamă.

Nesimțind nici un fel de părere de rău pentru Aileen, era înclinat să fie amabil. De fapt, privind-o și gîndindu-se la vederile generoase ale Berenicei, nu vedea de ce împăcarea lor de ochii lumii să nu presupună și o călătorie a Aileenei în străinătate. Nu trebuia să fie neapărat lîngă el, ci doar prin preajmă, ca să dea impresia că totul mergea bine în viața lor conjugală. Puteau călători cu același vas chiar, dacă ar fi aranjat cu Tollifer, sau cu altcineva, să-l scutească pe el de a se ocupa de Aileen. Ar fi fost bine dacă persoana aleasă s-ar interesa de ea, ar întovărăși-o și în străinătate și în America, de vreme ce trebuia înlăturată din calea Berenicei și a lui.

— Ai vreun program deseară ? o întrebă micros.

— Nu, nu am nimic special, răspunse ea rece, deoarece privirea-i prietenoasă îl trăda — voia să-i ceară ceva, deși nu putea ghici ce anume. Intenționezi cumva să rămîi acasă o vreme ?

— Da, pentru scurt timp. Cel puțin, din cînd în cînd. Am unele planuri care mă vor ține în străinătate cîteva săptămîni, și înainte aș dori să stau de vorbă cu tine despre asta. Aici făcu o pauză, puțin nesigur cum să continue. Totul era foarte dificil, foarte complicat. Aș dori să ne distrăm puțin, cît timp rămîn aici. Ai ceva împotrivă ?

— Nu, spuse ea scurt, simțind rezerva lui.

Își dădea seama că gîndurile nu-i erau la ea, chiar și acum, după despărțirea lor îndelungată. Brusc se simți prea obosită ca să discute cu el în contradictoriu.

— Ți-ar face plăcere să mergi la operă, deseară ?

— Ah, da, dacă ții cu tot dinadinsul.

În definitiv, era o mîngîiere să-l aibă lîngă ea, chiar și pentru puțină vreme.

— Firește că țin, răspunse el, și vreau să mergi cu mine. La urma-urmelor, ești soția mea, și stăpîna casei ; indiferent ce simți pentru mine, trebuie să păstrăm aparențele în public. N-avem nimic de pierdut nici unul nici altul, ba s-ar putea chiar să ne fie de folos la amîndoi. Fapt este, Aileen, continuă el pe un ton confidențial, acum, după ce-am avut toate necazurile de la Chicago, mi se pare nimerit să fac una din două : sau să mă las de afaceri în țara asta și să mă retrag, și nu prea sînt dispus

să fac acest lucru — sau să mă apuc de cu totul altceva în altă parte. N-am de gînd să putrezesc de viu, spuse în încheiere.

— Ah, ţi-ai găsit! Tu să putrezeşti de viu! sări Aileen, uitîndu-se la el amuzată. Ca şi cum tu o să putrezeşti vreodată! O să ai grijă să te păzeşti!

Asta îl făcu pe Cowperwood să zîmbească.

— În orice caz, reluă el, singurele două lucruri despre care am auzit şi care m-ar interesa cît de cît sînt un proiect de metro la Paris — care nu prea mă atrage — şi... aici făcu o pauză şi rămase pe gînduri, în care timp Aileen îl studia, întrebîndu-se dacă spunea adevărul... sau ceva la Londra; cred că mi-ar plăcea să studiez problema metropolitanului de la Londra.

La auzul acestor cuvinte, şi dintr-o cauză pe care nu şi-o putea explica — telepatie, osmoză psihică — Aileen se dumiri şi păru că întrevede ceva interesant.

— Serios! exclamă ea. Sună destul de promiţător. Dar dacă te apuci de altceva, sper să-ţi aranjezi astfel lucrurile încît să nu mai ai neplăceri după aceea. S-ar părea că oriunde te duci, se ivesc neajunsuri, sau apar de la sine anume pentru tine.

— M-am gîndit, urmă Cowperwood fără să ţină seama de ultima ei observaţie, că în lipsă de altceva ar fi bine să-mi încerc norocul la Londra, deşi aud că englezii sînt foarte neprietenoşi faţă de firmele americane, de orice natură. Dacă-i aşa, nu am nici o şansă să pătrund acolo, mai cu seamă după buclucul de la Chicago.

— Ah, Chicago, exclamă Aileen deodată, loială dar rămînînd totuşi neîncrezătoare. Eu una nu mi-aş trudi mintea pentru Chicago. Orice om care are un strop de judecată ştie ce haită de şacali invidioşi sînt acolo! Cred că Londra ar fi un loc minunat pentru tine dacă vrei să iei lucrurile din nou de la capăt. Desigur, ar fi bine să ştii cum să aranjezi treburile ca să înlături orice neajunsuri cu privilegiile, şi să nu păţeşti ca la Chicago. Totdeauna am simţit, Frank — se încruntă ea, asta datorită anilor petrecuţi cu el, dar fără să spere că ceea ce va spune îi va fi pe plac — că eşti prea indiferent faţă de părerile altora. Ceilalţi oameni — n-are importanţă despre cine-i vorba — pur şi simplu, parcă nici n-ar exista în ochii tăi. Iată de

ce stîrneşti tu atîta împotrivire, şi totdeauna va fi aşa, dacă nu-ţi dai osteneala să fii mai atent cu cei din jur. Desigur, nu ştiu ce intenţionezi să faci, dar sînt convinsă că dacă astăzi te-ai apuca să fii cît de cît drăguţ cu lumea, atunci cu mintea ta şi talentul de a fi drăguţ cînd vrei, n-ai mai întîmpina nici o piedică — asta este.

Se opri apoi, aşteptînd să vadă dacă soţul ei va spune ceva.

— Mulţumesc, s-ar putea să ai dreptate. Nu ştiu. În orice caz, mă gîndesc serios la afacerea de la Londra.

Intuind certitudinea unei hotărîri luate de el într-o anumită direcţie, Aileen continuă :

— Cît despre noi, ştiu foarte bine că nu te mai sinchiseşti de mine şi nici nu te vei mai sinchisi vreodată. Acum îmi dau seama. Dar în acelaşi timp simt că am avut şi eu un rol în viaţa ta, dacă nu pentru altceva, să te gîndeşti măcar prin cîte am trecut împreună la Philadelphia şi Chicago ; iată un motiv să nu fiu aruncată afară ca o zdreanţă. Ar fi nedrept. Şi pînă la urmă nu ţi-ar sluji la nimic. Am simţit totdeauna, şi încă mai simt, că ar trebui măcar să salvezi aparenţele, în ce mă priveşte ; acordă-mi măcar un pic de atenţie şi nu mă lăsa să stau singură, aici, săptămînă de săptămînă, lună de lună, fără un cuvînt, o scrisoare, nimic...

Şi de astă-dată, ca în atîtea rînduri odinioară, Cowperwood văzu cum i se încordează gîtul şi cum ochii i se umplu de lacrimi. Aileen se întoarse cu spatele, ca şi cum n-ar mai fi fost în stare să spună ceva. Iată, îşi zise el, tocmai compromisul la care mă gîndesc mereu de cînd a venit Berenice la Chicago. Aileen, fără doar şi poate, era pregătită pentru asta, deşi, în ce măsură, încă nu-şi putea da seama.

— Tot ce-mi rămîne de făcut, rosti el, este să găsesc altceva şi să obţin suma necesară de bani. Vreau în acelaşi timp să păstrez reşedinţa de aici şi să fac să pară ca şi cum totul ar merge ca înainte. Asta ar produce impresie bună. Ştii, a fost o vreme cînd voiam să divorţez, dar dacă ai încerca să laşi trecutul în pace şi ţi-ai îndrepta atenţia către relaţii din afară, lăsîndu-mă pe mine liniştit cu viaţa mea particulară, cred că ne-am putea înţelege. De fapt, sînt sigur că am putea. Nu mai sînt tînăr, şi

deoarece îmi rezerv dreptul de a-mi reglementa viața particulară după anumite necesități personale, nu văd nici un motiv pentru care nu ne-am continua drumul în aceleași condiții, ba chiar făcînd ca lucrurile să arate mai bine decît înainte. Ești de acord ?

De vreme ce Aileen n-avea altă dorință decît să rămînă soția lui, și întrucît îi dorea, în ciuda proastei lui comportări, să izbîndească în tot ce întreprindea, îi răspunse :

— Ei bine, ce altceva aș putea face ? Ai toate atuurile în mînă. La drept vorbind, cu ce am ?

Cowperwood îi propuse, dacă n-are nimic împotrivă, să-l însoțească, dacă va trebui să plece, dar fără a pune vreo condiție în ceea ce privește relațiile lor conjugale și fără a stărui, în virtutea obișnuinței, în a-i impune o conduită care să însemne o piedică în viața lui particulară.

— Bine, dacă vrei tu așa. În orice caz, n-ar fi mai rău decît acum... zise ea, gîndindu-se că ar putea fi vorba de o altă femeie în spatele tuturor acestor lucruri, poate chiar de fata aceea, Berenice Fleming. Atunci ea una n-ar face nici un compromis. Cît despre Berenice, niciodată, niciodată nu-i va îngădui lui s-o umilească afișîndu-se cu parvenita aceea vanitoasă și egoistă ! Niciodată, niciodată, niciodată !

Și astfel, în timp ce Cowperwood se gîndea că făcuse pași înainte, destul de mari în direcția planurilor sale actuale, Aileen își spunea că măcar obținuse și ea ceva: cu cît îl va face pe Cowperwood să-i acorde atenție în societate, oricare ar fi prețul simțămintelor ei intime, cu atît mai puternică va fi dovada că îl ține în mînă și cu atît mai mare triumful ei — dacă nu cel particular, măcar în public.

CAPITOLUL 13

Chestiunea de a-l interesa pe Cole în a intermedia reluarea contactelor dintre Greaves și Henshaw, pe de o parte, și Cowperwood, pe de altă parte, a fost rezolvată de acesta din urmă în cîteva clipe, cu ocazia unui dineu

Intr-adevăr, Cole şi-a exprimat părerea că la Londra s-ar găsi pentru Cowperwood un teren mai prielnic decît îi oferise vreodată Chicago, în care caz el, personal, s-ar bucura să afle şi alte lucruri despre un eventual plan de investiţii.

Deopotrivă de satisfăcătoare a fost şi convorbirea cu Edward Bingham, de la care Cowperwood a obţinut unele informaţii despre Bruce Tollifer. După părerea lui Bingham, Tollifer era în prezent într-o situaţie tristă. Deşi cîndva cu o poziţie excelentă în societate, avînd şi o avere frumuşică, astăzi le pierduse pe amîndouă. Încă prezentabil, părea că duce o viaţă dezordonată, fără nici un rost. Pînă nu de mult, fusese în cîrdăşie cu nişte cartofori şi alţi indivizi de reputaţie dubioasă ; majoritatea celor care-l cunoscuseră înainte şi avuseseră simpatie pentru el acum îi întorceau, parc-se, spatele.

Pe de altă parte, Bingham avea impresia, că, în ultima lună, Tollifer manifestase unele încercări de reabilitare. Căci acum locuia singur într-un modest aşa-numit club al burlacilor — „Alcovul“, din Strada 53, şi fusese văzut uneori luînd masa în cele mai bune restaurante. Tollifer, socotea el, urmărea una din două : ori să intre în graţiile vreunei femei bogate, bucuroasă să-l plătească în schimbul anumitor servicii pe care putea să i le facă, ori să obţină o slujbă la vreo firmă de intermediari unde, pentru relaţiile lui de odinioară, să merite un salariu. Această concluzie critică trasă de Bingham il făcu pe Cowperwood să zîmbească, deoarece era exact situaţia în care nădăjduise să-l găsească pe Tollifer.

Îi mulţumi lui Bingham şi, după plecarea lui, îl chemă la telefon pe Tollifer la „Alcov“. Acesta se afla în pat, dezbrăcat, aşteptînd cam abătut să se facă ora cinci, cînd intenţiona să se aventureze într-una din aşa-numitele „croaziere“, cum le spunea el — hoinăreli prin cluburi, restaurante, teatre, baruri, ca să schimbe ici-colo saluturi, să-şi reîmprospăteze vechi prietenii sau să formeze altele noi. Era ora trei, o zi vîntoasă de februarie, cînd coborî pe palierul scărilor pentru a răspunde chemării lui Cowperwood ; ţinea ţigara fumată pe jumătate între degete, avea părul răvăşit şi în picioare nişte papuci scîlciaţi de atîta purtare.

Cînd auzi la telefon: „Aici Frank A. Cowperwood", Tollifer încremeni și căută să se reculeagă, căci era un nume care luni de zile figurase în primele pagini ale ziarelor.

— Ah, da, domnule Cowperwood, cu ce vă pot fi de folos?

Glasul lui Tollifer era un amestec de aprehensiune, bună-cuviință și dorință de a face orice serviciu i s-ar cere.

— E vorba de o problemă care cred că te-ar putea interesa. Dacă vrei să treci pe la biroul meu de la hotelul Netherlands, mîine dimineață, la zece treizeci, m-aș bucura să putem sta de vorbă. Pot să te aștept la ora aceea?

Glasul său, după cum Tollifer nu putea să nu bage de seamă, nu era chiar cel al superiorului care se adresează unui subaltern, deși autoritar și poruncitor. Tollifer, preocupat să se pună în valoare în societate, se simți teribil de curios și cîtuși de puțin speriat.

— Firește, domnule Cowperwood, voi fi acolo, răspunse numaidecît.

Ce-o mai fi însemnînd și asta? Vreo ofertă cumva pentru a vinde acțiuni și creanțe? În acest caz, ar fi încîntat de o astfel de slujbă. Stînd în cameră și gîndindu-se la acest telefon neașteptat, începu să-și amintească de cele citite despre Cowperwood. Povestea aceea cu încercarea lui și a neveste-si de a pătrunde în lumea bună newyorkeză, zvonurile despre unele eșecuri și bobîrnace. Reveni apoi la ideea slujbei și la ceea ce-ar fi însemnat pentru el în privința recîștigării rangului social, și se simți ciudat de bine dispus. Își examină obrazul, corpul, hainele din dulap. Trebuia să se bărbierească, să-și spele părul, să-și perie bine hainele și să le calce. N-o să mai iasă în noaptea aceea; se va odihni ca să-și reîmprospăteze forțele pentru a doua zi.

În dimineața următoare se afla la biroul lui Cowperwood, supus și maleabil cum nu mai fusese de mult. Această întîlnire, oricum, părea să prevestească o cotitură în viața lui. Cel puțin așa nădăjduia cînd intră și dădu cu ochii de omul acela remarcabil, stînd la un birou spațios din lemn de trandafir care ocupa tot centrul încăperii. Dar deodată se simți strîmtorat și puțin nesigur pe sine, pentru

că bărbatul din fața lui, deși departe de a lăsa de dorit în privința politeții și a cordialității, era totuși atît de distant și rezervat. Desigur, își spuse el, ar putea fi socotit un bărbat frumos, puternic, cu prestanță. Ochii aceia albaștri, mari, hipnotici, care nu dezvăluiau absolut nimic, și mîinile viguroase, delicate — odihnindu-se ușor pe biroul din fața lui — cu un inel de aur masiv la degetul mic al mîinii drepte.

Inelul acesta i-l dăduse cu ani în urmă Aileen, ca să-l aibă cu el în celula închisorii din Philadelphia cînd se afla în punctul cel mai coborît al curbei care de-atunci a tot urcat — ca mărturie a iubirii ei neistovite; de atunci niciodată nu l-a scos. Și iată că acum era pe cale să aranjeze cu un filfizon, oricum un declasat social, să-și asume răspunderea de a găsi o formă de distracție care s-o preocupe pe Aileen, în așa fel încît el să se poată bucura pe deplin și în tihnă de o altă femeie. Într-adevăr, nu era prea departe de un soi de degradare morală! Își dădea seama de asta foarte bine. Dar ce altceva putea să facă? Planurile lui de acum trebuiau să se desfășoare nestingherit, pentru că izvorau din condițiile pe care viața însăși, operînd prin el și alții deopotrivă cu el, le crease, le dăduse o formă, și în nici un chip nu mai puteau fi schimbate. Prea tîrziu. Trebuia să se străduiască din răsputeri, cu îndîrjire, neînduplecat, pentru a determina lumea să-l respecte și să-i accepte ca inevitabile metodele și exigențele.

Uitîndu-se la Tollifer calm și cu destulă răceală și făcîndu-i semn să se așeze, începu:

— Domnule Tollifer, te rog ia loc. Ți-am telefonat ieri pentru că vreau să pun la punct o chestiune în îndeplinirea căreia e nevoie de cineva cu mult tact și experiență socială. Am să-ți explic pe larg ceva mai tîrziu. Se cuvine să-ți spun că nu te-am chemat la telefon înainte de a fi făcut unele investigații asupra persoanei dumitale și a situației afacerilor, dar fără intenția de a-ți pricinui vreun neajuns, te asigur. Dimpotrivă, chiar aș putea să-ți fiu de folos, dacă și dumneata îmi vei fi mie.

Spunînd acestea, un zîmbet îi lumină chipul, la care Tollifer răspunse puțin șovăielnic, dar cu amabilitate.

— Sper că nu aţi descoperit lucruri atît de defavorabile mie, încît să facă această convorbire inutilă. N-am dus o viaţă strict convenţională, trebuie să recunosc. Tare mi-e teamă că nu sînt făcut pentru aşa ceva.

— Foarte probabil că nu, zise Cowperwood, bine dispus şi pe un ton consolator. Dar înainte de a începe să discutăm, aş dori să fii cît se poate de deschis şi să-mi destăinui totul despre dumneata. Chestiunea pe care o am în minte implică să ştiu totul despre dumneata.

Se uită iscoditor la Tollifer şi acesta, la rîndul său, observînd privirea, îi spuse pe scurt şi totuşi absolut onest întreaga poveste a vieţii lui, începînd cu adolescenţa. Ascultîndu-l, Cowperwood deveni mai puţin bănuitor şi hotărî că omul acesta era de o calitate mai bună decît îşi închipuise, mai puţin calculat — mai curînd sincer, spontan şi om de viaţă, decît şiret şi egoist. Decise, prin urmare, să-i vorbească limpede şi mai pe larg decît intenţionase la început.

— Atunci, din punct de vedere financiar o duci foarte prost.

— Ei, mai mult sau mai puţin, replică Tollifer cu un rînjet. Cred că de fapt n-am dus-o bine niciodată.

— Ei da, grijile cînd vin, vin cu duiumul, s-ar părea... Dar, ia spune-mi, n-ai vrea să-ncerci să te remontezi totuşi şi, dacă ar fi posibil, să reiei legăturile cu lumea din care faci parte ?

Observă o umbră vădită de dezgust trecînd ca un nor pe chipul lui Tollifer, cînd răspunse :

— Ba da, aş vrea, şi din nou acel zîmbet ironic, aproape deznădăjduit, care-l intriga.

— Şi cam cum vezi dumneata lupta ?

— Păi, în situaţia în care mă aflu acum, n-o văd prea bine. Mi-am încercat norocul într-o lume în care e nevoie de considerabil mai mulţi bani decît am eu. Nădăjduiam să-mi găsesc un rost la o bancă sau la o firmă de intermediari printre oamenii pe care-i cunosc aici la New York, aşa încît apoi să pot face ceva bani, păstrînd totodată slujba şi să intru din nou în legătură cu oamenii care pot să-mi fie de folos...

— Înţeleg, spuse Cowperwood. Dar faptul că ai dat cu piciorul relaţiilor dumitale în societate complică, socotesc, puţin lucrurile. Crezi cu adevărat că printr-o astfel de slujbă ai putea recăpăta ceea ce urmăreşti ?

— Nu pot spune, pentru că nu ştiu, răspunse Tollifer. Dar sper.

O uşoară notă discordantă de neîncredere sau de îndoială în tonul lui Cowperwood îl determină pe Tollifer să-şi facă mai slabe speranţe decît cu o clipă înainte. Dar continuă, oricum, cu destul curaj :

— Nu sînt aşa de bătrîn, şi desigur cu nimic mai decăzut decît alţi inşi care s-au dat la fund şi apoi s-au ridicat din nou. Singurul neajuns în ce mă priveşte este că n-am destui bani. Dacă aveam, nu mă lăsam doborît. Totul a fost din pricină că mi-au lipsit banii, nimic altceva. Dar nici acum n-am cîtuşi de puţin impresia că m-am dat de rîpă. N-am încetat de a mă zbate, şi nu se ştie ce aduce ziua de mîine.

— Îmi place felul ăsta de a gîndi, spuse Cowperwood, şi nădăjduiesc că ai dreptate. Oricum, s-ar părea că n-o să fie greu să-ţi găseşti un post la o firmă de intermediari.

Tollifer era acum nerăbdător din nou, frămîntat de speranţe.

— Aş vrea să fie aşa, spuse cu seriozitate, aproape trist. Ar fi desigur un început.

Cowperwood zîmbi.

— Ei, atunci, continuă el, cred că s-ar putea pune lucrurile la punct. Dar numai cu o condiţie, şi anume să rămîi liber de orice fel de complicaţii. Spun asta fiindcă aş avea o chestiune mondenă care mă interesează şi pe care aş dori să ţi-o asumi pentru mine. Nu presupune nici un compromis faţă de libertatea dumitale actuală de celibatar, dar s-ar putea să însemne, cel puţin un timp, că va trebui să te arăţi deosebit de atent faţă de o persoană, făcînd aproape acelaşi gen de lucru despre care mi-ai vorbit mai înainte : să acorzi atenţie unei femei încă fermecătoare, puţin mai în vîrstă decît dumneata.

Auzind aceste cuvinte, Tollifer înţelese că trebuie să fie vorba de vreo femeie bogată, mai în vîrstă, dintre cunoştinţele bancherului, cu care avea unele aranjamente financiare, şi că voia să scoată castanele din foc cu mîna lui.

— Desigur, zise el, dacă e ceva, domnule Cowperwood, pe care să-l pot face pentru dumneavoastră.

În clipa aceea Cowperwood se lăsă ușor pe spate în fotoliu și, împreunîndu-și degetele mîinilor, se uită la Tollifer cu răceală și cu o expresie calculată.

— Femeia la care mă refer, domnule Tollifer, este soția mea, îl anunță tăios și cu cinism. De ani de zile, doamna Cowperwood și cu mine trăim — nu voi spune despărțiți, căci n-ar fi adevărat — ci mai mult sau mai puțin înstrăinați.

La auzul acestor cuvinte, Tollifer dădu din cap ca și cum ar fi înțeles pe deplin, dar Cowperwood continuă iute :

— Asta nu înseamnă că e vorba de o intenție definitivă. Ori că aș vrea să obțin cine știe ce dovadă legală împotriva ei. Nu. Viața îi aparține și e liberă să și-o trăiască așa cum crede de cuviință, firește cu unele limitări. N-aș tolera nici un scandal public și n-aș îngădui nimănui s-o vîre, prin intrigi, în nici un fel de scandal.

— Îmi dau seama, remarcă Tollifer, care și începuse să intuiască limitele de care ar fi fost necesar să țină seama, dacă voia să nu scape prilejul de a trage foloase de pe urma acestei propuneri.

— Încă nu pe deplin, cred, îi întoarse vorba Cowperwood, cu oarecare răceală, dar am să fiu cît se poate de clar. Doamna Cowperwood a fost foarte frumoasă, una din cele mai frumoase femei pe care le-am cunoscut vreodată. Și acum e încă foarte atrăgătoare, deși a ajuns la maturitate. Ar putea arăta mult mai bine dacă n-ar fi atît de descurajată și predispusă la melancolie. Din pricina rupturii dintre noi — și aici iau asupră-mi întreaga răspundere, pe ea n-o învinuiesc în nici un fel — înțelegi asta întru totul, sper...

— Da, înțeleg, rosti Tollifer, interesat și respectuos.

— Doamna Cowperwood s-a lăsat dusă — atît din punct de vedere fizic cît și social — pe un drum care ar putea avea o justificare în mintea ei, dar niciodată în realitate. De fapt, e încă tînără și are destule motive să se bucure de viață, oricare ar fi părerea ei.

— Îmi pot da seama, totuşi, ce simte, îl întrerupse din nou Tollifer, cu o notă de sfidare, care lui Cowperwood îi plăcu, căci trăda simpatie şi perspicacitate.

— Foarte probabil, spuse Cowperwood, sec şi cam înţepat. Sarcina pe care o vei avea şi pentru care, desigur, îţi voi pune la dispoziţie mijloacele materiale necesare, este de a interveni într-un fel — aparent fără ştirea mea şi, fireşte, fără ca ea să afle ceva despre convorbirea noastră — spre a-i face viaţa mai interesantă şi mai plină de culoare decît acum. Prea stă mult singură. Se întîlneşte cu prea puţini oameni, şi nu chiar cu cei cu care ar trebui. Scopul pentru care te-am chemat este de a vedea — banii trebuitori nu-ţi vor lipsi, şi nimic din purtarea dumitale nu va lăsa să se întrevadă ceva în acest sens — dacă n-ai putea găsi o cale să-i stimulezi interesul, să-i redai curajul, să o înconjuri cu oameni mai pe măsura poziţiei şi mentalităţii ei. Trebuie să-ţi spun că nu umblu să fac relaţii în societate, nici ea şi nici eu. Dar există cercuri, nu neapărat din lumea bună, cu care, cred, ar putea fi pusă în legătură, spre binele ei ca şi spre al meu, într-un fel. Dacă înţelegi ce vreau să spun, poate vii cu unele sugestii.

Tollifer începu să schiţeze, cît mai exact, anumite posibilităţi pe care le-ar fi avut Aileen potrivit indicaţiilor lui Cowperwood. Acesta îl asculta şi părea plăcut impresionat de modul cum Tollifer izbutise să înţeleagă situaţia.

— Ar mai fi încă ceva, domnule Tollifer, continuă el. Aş dori să-ţi aduc la cunoştinţă că slujba dumitale la o firmă de intermediari, pe care o voi alege, va fi dirijată de mine personal. Sper că ne vom înţelege şi în această privinţă.

Şi se ridică din fotoliu, semn că întrevederea luase sfîrşit.

— Da, domnule Cowperwood, spuse Tollifer, ridicîndu-se şi el şi zîmbind.

— Perfect. Acum n-o să te mai pot vedea prea curînd, dar nu vei rămîne fără instrucţiuni. Voi avea grijă să ţi se deschidă un cont la bancă. Cred că asta ar fi tot. Bună ziua !

Salutul, însoţit de un nou gest de demnitate trufaşă, a fost de-ajuns ca să-i sugereze încă o dată lui Tollifer prăpastia imensă care se mai afla între el şi omul acesta.

CAPITOLUL 14

Efectul acestei uluitoare întrevederi a fost extrem de tonifiant asupra lui Tollifer. Părăsind biroul lui Cowperwood, o porni spre nord, pe Bulevardul Cinci, ca să poată arunca o privire asupra frumoasei reşedinţe a lui Cowperwood. După ce examină linia şi decoraţia impresionantului palat italian, se întoarse şi, pus pe aventură, strigă o şaretă să-l ducă pînă la „Delmonico", de la întretăierea dintre Bulevardul Cinci şi Strada 27. Acest cartier prindea viaţă la ora prînzului din pricina lumii mondene — cea mai pretenţioasă şi mai plină de ambiţii din New York — o lume de artişti, stele de cinema şi de teatru, şi de oameni ai legii, care veneau să vadă şi să fie văzuţi. Înainte de a fi părăsit restaurantul, stătuse de vorbă cu cel puţin şase dintre clienţii nelipsiţi de acolo; datorită comportării lui autoritare şi exuberante, rămăsese şi el întipărit în mintea multor altora.

Între timp, Cowperwood dăduse dispoziţie la *Central Trust Company*, unde era director şi acţionar, să fie înregistrat un anume Bruce Tollifer, care locuia atunci la „Alcov" pe Strada 53 lîngă Park Avenue, în vederea angajării sale, astfel ca atunci cînd se va prezenta să i se dea instrucţiunile necesare. Acest aranjament, care avu loc în aceeaşi zi, împreună cu acordarea unui avans pe o lună calculat la salariul de 200 dolari săptămînal, îl făcu pe Tollifer să se simtă în al nouălea cer. Numaidecît începu să se intereseze, cît mai discret posibil, despre perioada newyorkeză a familiei Cowperwood, şi nu numai printre ziarişti, ci şi în rîndul diferiţilor ştie-tot care frecventau barurile şi restaurantele din centru: „Gilsey House", „Martinique", „Marlborough", „Metropolitan" de pe Broadway, un fel de Mecca a nenumăraţilor pierde-vară din oraş.

Descoperind că Aileen fusese văzută cu cutare și cutare actor, ori că fusese la restaurante, la curse, sau în alte părți cu diverse personaje simandicoase, hotărî să frecventeze tocmai locurile unde era sigur că va veni și ea. Firește, pentru el cea mai bună cale de acces posibilă ar fi fost să-i fie prezentat...

Și acum Cowperwood, după ce găsise pe cineva care să se ocupe de Aileen, era liber să-și concentreze atenția asupra pregătirilor pe care le făcea ca să vîndă măcar o parte din acțiunile sale de la Chicago. În același timp, aștepta să vadă cum evoluează negocierile lui Cole cu reprezentanții liniei Charing Cross. Obiectivul lui principal, în momentul de față, era să-i aducă într-o astfel de situație, încît atunci cînd avea să-i întîlnească, să i se facă o ofertă rezonabilă.

De aceea, la sosirea lui Jarkins cu vestea că Greaves și Henshaw erau din nou nerăbdători să aibă o întrevedere cu el, se prefăcu a nu fi prea interesat. Dacă aveau într-adevăr o ofertă avantajoasă de făcut, și nu se vor mai tîrgui ca pînă atunci pentru orice fleac, și dacă se vor înființa în următoarele zece zile...

Drept care, Jarkins telegrafie numaidecît partenerului său din Londra, Kloorfain, subliniind necesitatea unei acțiuni prompte. În douăzeci și patru de ore domnii Greaves și Henshaw se și aflau pe bordul unui vas spre New York.

Timp de cîteva zile după sosirea lor, se încuiară împreună cu Jarkins și Randolph, lucrînd la întocmirea datelor ce urmau să-i fie prezentate lui Cowperwood. Și, după fixarea unei întrevederi, neștiind că însuși Cowperwood fusese instigatorul întîlnirii, au fost aduși în fața lui de către Jarkins și Randolph, deopotrivă nedumeriți în ce privește rolul lor în această problemă.

Evident, Greaves și Henshaw erau oameni de afaceri de mare anvergură în Anglia, iar Cowperwood știa acest lucru. Erau relativ bogați, din informațiile lui Sippens. De asemenea, pe lîngă contractul încheiat cu societatea *Traffic Electrical* privind construirea de tunele și stații pentru noul metro, mai plătiseră de curînd un supliment de 30 000 lire pentru o opțiune ulterioară de preluare integrală a „actului".

Societatea *Traffic Electrical* era, de fapt, la pămînt. Pusă pe picioare de Rider, lordul Stane, Johnson și cîțiva prieteni de-ai lor, se bucura de reputația unor vaste cunoștințe în lumea juridică și a finanțelor, dar nici unul dintre oamenii aceștia nu știa prea bine cum să finanțeze sau să valorifice cu succes acest traseu, și nici n-ar fi fost în situația să-l finanțeze ei înșiși.

Lordul Stane începuse să investească masiv pentru cele două căi ramificate : *District* și *Metropolitan*, dar nu cîștigase nici un ban. De aici dorința lui de a scăpa de traseul Charing Cross, oferindu-l lui Greaves și Henshaw pentru un supliment de 30 000 lire, pe lîngă cele 10 000 lire plătite de el anterior, ca să-și asigure dreptul de construire. În realitate, de cînd îl preocupa proiectul unei ramificații mai ample, Cowperwood se arăta interesat, pentru că, după cum văzuse, putea acționa fie separat, fie să-și asigure controlul asupra liniilor *District* și *Metropolitan*, și să le combine cu o prelungire — cea mai strălucită intrare în scenă pentru el.

Totuși, cînd Greaves și Henshaw, însoțiți de Jarkins și Randolph, intrară în biroul său, nu se arătă copleșitor de cordial. Greaves era un om foarte înalt și voinic, cu o înfățișare înfloritoare, și cu convingerea mic-burgheză solidă despre propria lui valoare. Henshaw, deși înalt și el, era subțiratic și palid, cu un aer de gentleman. Îngăduindu-li-se să-și întindă hărțile și documentele, și încă o dată ascultînd întreaga istorie de parcă n-ar fi știut-o dinainte, Cowperwood puse doar cîteva întrebări.

— O singură chestiune, domnilor, anunță el. Admițînd că s-ar întîmpla să fiu atît de interesat de proiectul acesta încît să mă apuc să-l studiez în amănunt, cît timp mi-ar trebui pentru investigații ? Presupun, firește, că ceea ce, de fapt, vreți să faceți este să vindeți în întregime controlul asupra acestui proiect, împreună cu contractul de construire a liniei. Am dreptate ?

La care amîndoi, Greaves și Henshaw, deveniră în mod vizibil scorțoși, fiindcă nu era de loc ceea ce voiau ei să facă. Ceea ce doreau într-adevăr, după cum explicară apoi, era să-i vîndă o participare pentru suma de 30 000 lire, adică de 50%. Restul de 50%, împreună cu contractul de construire, urma să rămînă în mîinile lor.

Pentru această cotă-parte, totuşi, după cum declarară ei cu naivitate, erau de acord să-şi pună în joc influenţa, sprijinind negocierea unor acţiuni de 100 dolari, în valoare de 8 000 000 dolari, pe care Societatea *Traffic Electrical* le şi emisese, dar încă nu izbutise să le vîndă — bineînţeles, incluzînd şi o parte din cei 50% ai lor.

Dar, adăugară ei, un om de talia lui Cowperwood putea să aducă sprijin financiar şi să deschidă drumul în aşa fel, încît să aibă certitudinea că va fi rentabil — idee care pe Cowperwood îl făcu să zîmbească, pentru că importante nu erau construcţia sau exploatarea acestei linii, ci controlul asupra întregului sistem de trafic subteran — visul lui.

— Judecînd după convorbirea noastră, spuse Cowperwood, dumneavoastră urmăriţi să realizaţi un venit rezonabil din construirea drumului pentru societatea iniţială, nu cu mult mai puţin de 10%, pare-mi-se.

— Ei da, urmărim să obţinem beneficiul obişnuit celui care construieşte, dar nu mai mult, replică Greaves.

— Se prea poate, rosti Cowperwood amabil, dar dacă înţeleg bine, dumneavoastră doi, domnilor, intenţionaţi să cîştigaţi cel puţin 500 000 de dolari pentru dumneavoastră din construirea acestui drum, cu totul separat de cîştigul ca parteneri ai societăţii în numele căreia faceţi lucrarea.

— Dar pentru cei 50% ai noştri vrem să aducem şi ceva capital englezesc, explică Henshaw.

— Cît anume capital englezesc? întrebă Cowperwood, precaut, deoarece se gîndea că dacă şi-ar putea asigura 51%, ar merita osteneala.

În această privinţă, după cum îşi dădu seama, ei erau destul de confuzi. Dacă se asocia preluînd povara anuităţilor consolidate şi conferind actualei construcţii o aparenţă de certitudine, poate că măcar 25% din costul total ar putea fi vîndut publicului.

— Dar veţi *garanta* asta? întrebă Cowperwood, pe care propunerea îl interesa oarecum. Adică, vreţi să vă luaţi partea din capitalul companiei cînd trebuie să procuraţi atît de mulţi bani, înainte de a fi obţinut procentele respective?

Ei bine, nu, nu puteau face acest lucru, dar dacă dădeau greș, cine știe de n-ar fi acceptat chiar și sub 50%, să zicem 30 sau 35, numai să li se îngăduie să-și păstreze dreptul de a construi.

Cowperwood zîmbi și de astă-dată.

— Ceea ce mă surprinde, domnilor, continuă el, este că dumneavoastră, care vă pricepeți temeinic la partea tehnică a afacerii, vă imaginați că latura financiară este mai puțin anevoioasă. Dar să știți că nu este. Așa cum dumneavoastră a trebuit să studiați ani în șir și apoi să mergeți la fața locului, acolo unde datorită renumelui dumneavoastră sînteți chemați pentru o muncă practică, să încheiați contracte la care știu că vă pricepeți, tot astfel eu, ca financiar, a trebuit să fac același lucru. Și, firește, nu puteți aștepta de la nici un om, oricît de bogat ar fi, să accepte și să pornească la construirea și exploatarea unui traseu de proporțiile acestuia, cu bani din propriul său buzunar. N-ar fi posibil. Riscul e prea mare. Ar face ceva ce urmăriți și dumneavoastră să faceți : să găsească alți oameni pentru investiții. Și n-ar avansa un ban într-o acțiune, oricare ar fi ea, fără a se asigura în prealabil de posibilitățile unui profit pentru sine, și apoi ale unui profit pentru cei ai căror bani a folosit. Iar ca să facă asta, trebuie să aibă cu mult mai mult decît 50% beneficii în ceea ce ar întreprinde.

Greaves și Henshaw tăceau, și el continuă să vorbească.

— Ei bine, dumneavoastră nu numai că-mi cereți să procur banii, sau cea mai mare parte, pentru rest rămînînd să vă înlesnesc tot eu procurarea lor, ci să și finanțez construirea liniei și apoi s-o exploatez împreună cu dumneavoastră. Dacă într-adevăr astea vă sînt intențiile, atunci, firește, nici nu mai e nevoie să discutăm, pentru că nu mă interesează. Tot ce-aș putea face ar fi să preiau opțiunea dumneavoastră de 30 000 lire, cu condiția să mi se asigure controlul absolut asupra liniei, și eventual să vă las cele 10 000 lire cu care ați contribuit și contractul dumneavoastră de construire, dar nimic altceva. Pentru că, după cîte știu, în plus față de toate astea, mai există 60 000 lire sub formă de anuități consolidate, cu dobînzi de 4%, care nu trebuie pierdute din vedere.

Jarkins şi Randolph începuseră să simtă că, într-un fel, pînă atunci nu înţeleseseră despre ce era vorba. În acelaşi timp Greaves şi Henshaw, dîndu-şi seama că se împotmoliseră într-o situaţie de care ar fi trebuit să profite, se uitară unul la altul neîncrezători.

— Foarte bine, spuse în cele din urmă Greaves. Dumneavoastră, domnule Cowperwood, sînteţi cel mai bun judecător în ceea ce vă priveşte. Dar aş vrea să înţelegeţi limpede că nu există proiect mai sigur pe lume. Londra este terenul ideal pentru un metro. Nu are un sistem de trafic unitar, şi linii ca acestea sînt absolut necesare, şi se vor realiza. Se vor găsi şi banii pentru liniile acestea.

— Posibil, zise Cowperwood. Cît despre mine, dacă după ce veţi reexamina lucrurile, nu veţi socoti potrivit să renunţaţi la planul dumneavoastră acceptîndu-l pe-al meu, comunicaţi-mi în scris, şi voi vedea ce-mi rămîne de făcut. Totuşi, dacă mă hotărăsc să particip, o voi face pe baza unei opţiuni încheiate conform propriilor mele clauze. Asta, desigur, nu înseamnă că o să vă stînjenesc în chestiunea contractului dumneavoastră de construcţii, care ar putea rămîne în picioare, cred, cu condiţia ca specificările pe care le conţine să fie satisfăcătoare.

Şi începu să bată uşor cu degetele în birou, dînd de înţeles că întrevederea luase sfîrşit; se întrerupse pentru a adăuga că, de vreme ce nu exista o ofertă spre a fi luată în considerare, ar socoti o favoare dacă nu s-ar face nici un fel de publicitate asupra celor spuse de el. Pe urmă schiţă un semn către Jarkins să mai rămînă, şi în clipa cînd ceilalţi plecară, se întoarse spre el şi-i spuse :

— Păcat, Jarkins, că dumneata nu foloseşti niciodată un prilej, chiar şi atunci cînd ţi se oferă pe tavă. Iată, nu mai departe decît astăzi. Îmi aduci doi oameni, care, din relatările dumitale şi ale lor, dirijează un proiect important privind traficul din Londra ; această afacere tratată cum trebuie ar putea duce la ceva de o mare amploare pentru toţi cei interesaţi. Ei vin totuşi aici fără să aibă nici o idee despre modul cum înţeleg eu să fac afacerea. Ştii ce vreau să spun : adică eu să controlez totul. Mă îndoiesc dacă ei ştiu chiar şi acum clar ce experienţă am eu în acest domeniu şi ce aş putea face cu un asemenea proiect. Şi-au închipuit că pot să-mi vîndă

dreptul, pe jumătate, asupra unei afaceri pe care ei şi prietenii lor să o controleze. Ascultă-mă ce-ţi spun, Jarkins — şi aici îl privi atît de neînduplecat, încît domnul Jarkins simţi că-l trec fiori reci — dacă vrei să-mi fii de vreun folos în această chestiune, te-aş sfătui să nu-ţi baţi capul cu propunerea asta, ci să studiezi situaţia metroului din Londra, în ansamblu, şi să vezi ce se poate face în acest sens. Mai mult, aş dori să nu trîmbiţezi mai departe presupunerile dumitale în legătură cu mine şi cu afacerile mele. Dacă te-ai fi dus la Londra, înainte de a aduce oamenii ăştia la mine, şi ai fi aflat tot ce se putea şti despre ei, ne-ai fi scutit pe mine şi pe ei de a ne mai pierde vremea.

— Da, domnule, rosti Jarkins.

Era un bărbat gras, de vreo patruzeci de ani, în general elegant îmbrăcat, şi care, în clipa asta, din pricina nervozităţii, era lac de sudoare. Un om moliu, ca de ceară, cu nişte ochi negri, avizi, de sub care apărea un nas ascuţit, şi mai jos gura moale, puhavă. Visase totdeauna să dea o lovitură la bursă, care să facă din el un multimilionar şi o figură proeminentă la premierele teatrale, la meciurile de polo, la expoziţiile de cîini şi în alte ocazii mondene. Avea la fel de mulţi prieteni la Londra ca şi la New York.

De fapt, Cowperwood avea impresia că Jarkins îi putea fi de folos, şi totuşi, în momentul acela, voia să traseze doar unele puncte vagi, ştiind că, foarte probabil, se va duce val-vîrtej după Greaves şi Henshaw ca să se înţeleagă cu ei şi, cine ştie, va pleca poate la Londra, unde... păi, ce alt agent mai bun de presă ar fi putut avea dacă nu pe domnul Jarkins ?

CAPITOLUL 15

Chiar aşa a şi fost, deoarece n-a durat mult după plecarea lui Greaves şi Henshaw spre Londra, că Jarkins a şi pornit într-acolo cu vaporul, grozav de nerăbdător să

ia parte la marea aventură, care ar fi putut eventual să-i aducă milioanele mult-visate.

Şi, de vreme ce primii paşi în legătură cu Greaves şi Henshaw şi traseul Charing Cross fuseseră făcuţi, pare-se cu rezultate mai puţin precise decît sperase Cowperwood, nu vedea de ce să nu meargă înainte. Pentru că mai erau informaţiile furnizate de Sippens; de aceea se decise să obţină controlul oricăror linii de metro, dacă nu izbutea cu traseul Charing Cross. Astfel, au avut loc nu numai consultări, ci şi cîteva dineuri la locuinţa lui, cu care prilej Aileen îşi dădu seama că pe soţul ei îl mai interesa cît de cît vechiul mod de viaţă ce făcuse ca primele zile de convieţuire cu el la Chicago să fie cele mai viu colorate şi mai fericite. Începuse să se întrebe dacă, printr-o ciudată ironie a soartei, eşecul de la Chicago nu cumva îl potolise, determinîndu-l să accepte, poate ca un fel de liman necesar, relaţiile formale de odinioară, care, oricît de puţin ar fi însemnat pentru el, ei îi mai aduceau încă atîta consolare.

Adevărul este că, o dată cu trecerea timpului, Cowperwood era din ce în ce mai intrigat de firea Berenicei. Avea un mod capricios de a fi, zglobie şi plină de inventivitate, care împletit cu simţul ei practic dar şi cu înclinaţia pentru poezie şi exuberanţă, îl încîntau. Niciodată nu se plictisea studiind-o, şi în perioada relativ scurtă de cînd sosise la Chicago, ajunsese să provoace în el o adevărată febră.

Una din extravaganţele ei, care pe Cowperwood l-a tulburat pînă în adîncul inimii, se petrecuse nu de mult la Chicago. Într-o după-amiază, tîrziu, s-au dus cu trăsura să ia masa la un han unde cinaseră cu cîteva seri mai înainte. Înainte de a intra însă, ea îl conduse într-un crîng din apropiere, unde, pe o porţiune de pămînt acoperită cu petice de zăpadă şi înconjurată de stejari şi pini, se înălţa un om de zăpadă cu chipul lui, oarecum caricaturizat, dar de o asemănare izbitoare. Venise singură cu trăsura, devreme în dimineaţa aceea, şi-l modelase. Pentru ochi folosise două pietre lucitoare albastre bătînd în cenuşiu, iar în loc de gură şi nas — conuri mici de pin de diferite dimensiuni. Adusese chiar şi o pălărie de-a lui, şi o cocoţase, hazliu, sus pe capul omului

de zăpadă, subliniind astfel asemănarea. Era în amurg. Pus deodată faţă în faţă cu acest chip, cu vîntul de iarnă şuierînd printre copacii săgetaţi de ultimele raze ale unui soare sîngeriu, Cowperwood tresărise.

— Bine, Bevy! Cum de ţi-a trecut prin cap una ca asta! Cînd l-ai făcut, vrăjitoare mică?

Şi începu să rîdă de momîia aceea hazlie, pentru că unul din ochi fusese fixat puţin pieziş, iar nasul era exagerat de mare.

— L-am făcut azi-dimineaţă. Am venit aici singură cu trăsura şi am modelat omul meu de zăpadă!

— Zău că seamănă cu mine! exclamă el uimit. Dar, ia spune-mi, Bevy, cît timp ţi-a luat pînă să-l faci?

— Ah, un ceas poate. Se dădu cîţiva paşi înapoi şi-l măsură apreciativ din cap pînă-n picioare. Apoi, luînd bastonul lui Frank, îl aşeză sprijinindu-l de unul din buzunarele omului de zăpadă, marcat prin pietricele. Ei, acum uite ce desăvîrşit eşti! Numai zăpadă, conuri şi nasturi de piatră!

Se înălţă pe vîrfuri şi-l sărută pe gură.

— Bevy! Dacă-i aşa, vino-ncoace. Şi o cuprinse în braţe. I se părea că fata avea ceva straniu, de zînă. Berenice dragă, mă uimeşti, crede-mă. Eşti oare o fiinţă reală din carne şi oase, sau un spiriduş, o vrăjitoare?

Berenice se întoarse, cu degetele răşchirate spre el.

— N-ai ştiut? Sînt o vrăjitoare şi te pot preface în zăpadă şi gheaţă; şi o porni spre el, cu paşi tupilaţi.

— Berenice, pentru numele lui Dumnezeu! Te ţii de fleacuri! Uneori am impresia că tu eşti cea vrăjită. Vrăjeşte-mă cît vrei, dar nu mă lăsa singur...

Şi o sărută ţinînd-o strîns în braţe.

Ea se desprinse, îndreptîndu-se spre omul de zăpadă.

— Na, uite ce-ai făcut! exclamă ea, ai călcat cu piciorul şi ai stricat totul. El nu-i real, la urma-urmelor. Iar eu îl făcusem atît de adevărat. Era aşa de mare şi de rece, şi avea atît de multă nevoie de mine — aici, afară. Bietul meu om de zăpadă, acum va trebui să-l distrug, ca numai eu să-l fi cunoscut într-adevăr. Deodată, sfărîmă omul de zăpadă cu bastonul lui Cowperwood. Vezi, eu te-am făcut, şi acum tot eu te distrug!

În timp ce vorbea, spulbera zăpada printre degetele înmănușate, iar el o privea mirat.

— Haide, haide, Bevy, dragă. Ce spuneai ? Cît despre făcut și distrus — fie, numai să nu mă părăsești. M-ai purtat prin locuri stranii, asist la stări sufletești noi și bizare, în lumea ta de basm, și sînt fericit că mă iei cu tine. Mă crezi, da ?

— Desigur, dragă, răspunse ea vioaie, cu un glas schimbat, ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut. Dacă trebuie, fie !

Își strecură brațul pe sub al lui. Părea că s-a smuls dintr-o transă sau din închipuirile ei, despre care i-ar fi plăcut s-o întrebe ; dar își dădu seama că nu era momentul. Totuși, în clipa aceea mai mult ca oricînd, avea ceva care îl înfiora ; se gîndi că putea să se uite la ea, s-o atingă, fără opreliști, fără nici o piedică, și că îi era îngăduit să meargă, să vorbească, să fie cu ea. Aici era esența a tot ce însemna cu adevărat fericire și desfătare pe pămîntul ăsta. De fapt, n-ar fi vrut să se despartă niciodată de ea, pentru că nu mai întîlnise pînă atunci o femeie atît de deosebită, cu atîta judecată, simț practic și în același timp atît de ireală. Pe scenă, da, dar ea era cea mai profundă și mai complexă dintre toate femeile pe care le cunoscuse !

Cît despre latura pur erotică, Berenice avea ceva care de la început nu numai că l-a surprins, dar l-a și atras. Nu i se întîmpla niciodată să-și piardă capul sau să se lase sedusă. Și nici să fie doar un instrument pentru satisfacerea plăcerilor unui bărbat. Dimpotrivă, totdeauna, oricît de îndrăgostită, de aprinsă ar fi fost, era absolut conștientă de farmecele ei : volbura părului roșcat jucîndu-i pe față, atracția și vraja ochilor albaștri care aveau puterea să subjuge, dulceața gurii, cu acel zîmbet încîntător și enigmatic !

Într-adevăr, gîndindu-se la momentele cele mai intense de uitare de sine petrecute lîngă Berenice, își dădea seama că ea nu avusese niciodată porniri năvalnice, sălbatice, ci fusese conștientă pe deplin de propria ei frumusețe, pe care, apreciind-o, și-o punea în valoare, îi călăuzea dorința prin sugestii, producînd astfel un efect

deosebit de toate femeile pe care le cunoscuse vreodată. Pentru că nu Berenice, ci el era cel subjugat, şi raţional şi erotic, absorbit de fiinţa ei extravagantă cu tot ce implica această legătură.

CAPITOLUL 16

Dîndu-şi seama că ar fi necesar să colaboreze cu Tollifer, măcar într-o mică măsură, pentru ca acesta să înceapă să se ocupe efectiv de Aileen, Cowperwood hotărî s-o informeze despre proiectata lui călătorie la Londra, care urma să aibă loc peste cîteva săptămîni, sugerîndu-i că, dacă doreşte, l-ar putea însoţi. În acest sens avea să-i atragă atenţia lui Tollifer, explicîndu-i limpede că va trebui s-o distreze, astfel încît să nu mai rămînă singură, chinuindu-se ca în trecut din pricină că soţul ei o neglija. Cowperwood se simţea minunat. După lunga perioadă de tragică ruptură sufletească dintre ei, spera, pînă la urmă, să aranjeze lucrurile în aşa fel încît să-i aline suferinţa şi să statornicească măcar un simulacru de pace.

Cînd dădu cu ochii de el — rumen, sigur pe sine, viguros, cu o gardenie la butonieră, pălărie gri, mănuşi gri şi pendulînd un baston — Aileen trebui să se stăpînească să nu zîmbească, mai amuzată decît simţea că ar fi meritat el. Cowperwood începu să vorbească numaidecît despre afacerile lui. Remarcase ea oare că unul dintre cei mai înverşunaţi duşmani de-ai lui de la Chicago murise de curînd? Ei da, scăpase de-o grijă! Şi-acum, ce vor avea la cină? I-ar face plăcere să le pregătească Adrian nişte peşte Marguéry, dacă nu era cumva prea tîrziu? În treacăt fie zis, el fusese foarte ocupat; a fost la Boston şi Baltimore, iar în curînd va trebui să plece la Chicago. Dar povestea asta cu Londra... examinase chestiunea şi, probabil foarte curînd, urma să se ducă acolo. Oare o să-i facă ei plăcere călătoria? Desigur, Cowperwood va fi foarte ocupat, însă ea n-avea decît să se repeadă pînă la Paris ori la Biarritz; se vor întîlni la sfîrşit de săptămînă.

La care Aileen, luată prin surprindere de această nouă întorsătură a lucrurilor, se aplecă în față din fotoliu, cu ochii luminați de bucurie. Apoi se controlă, amintindu-și de adevăratele relații cu soțul ei, și se lăsă din nou pe spate. Prea folosise el multe subterfugii, ca să mai fie sigură de ceva. Totuși, Aileen decise că cel mai bun lucru era să considere invitația drept o dorință neprefăcută din partea lui de a fi împreună.

— Perfect! Ai într-adevăr nevoie de mine? întrebă ea.

— Ți-aș mai cere, dragă, acest lucru, dacă n-aș avea? Firește că am nevoie de tine. Este o afacere serioasă pentru mine. S-ar putea să fie o izbîndă, dar s-ar putea să nu iasă nimic. Oricum — și aici, cu obișnuitul lui utilitarism moderat, atinse tocmai punctul cel mai nevralgic al dragostei — ai fost cu mine și la începutul celorlalte două afaceri riscante, și cred că ar trebui să fii și acum, nu-i așa?

— Da, Frank, mi-ar face plăcere să iau și eu parte, dacă așa crezi. O să fie minunat. Sînt gata, oricînd ai hotărî plecarea. Cînd pornim — cu ce vapor?

— O să-l pun pe Jamieson să afle și să-ți comunice, spuse el, referindu-se la secretarul său particular.

Aileen se duse la ușă și sună după Carr, ca să-i poruncească să pună masa; se simțea deodată complet înviorată. Era ca un contact cu viața de odinioară, cînd avusese parte atît de putere cît și de înrîurire eficace. Mai porunci lui Carr să scoată cufărul de călătorie și să-i spună în ce stare se găsește.

Cowperwood, interesîndu-se apoi de sănătatea păsărilor sale tropicale aduse din străinătate și ținute în seră, îi propuse să meargă împreună să le vadă. Aileen, în culmea bucuriei, porni zorită alături de el, asistîndu-l în timp ce examina cele două trupiale iuți din Orinoco și încerca să fluiere pentru a-l face pe bărbătuș să scoată țipătul lui caracteristic.

Cowperwood se întoarse brusc spre Aileen și spuse:

— După cum știi, Aileen, totdeauna am urmărit să fac din casa asta un muzeu, în adevăratul sens al cuvîntului. Am cumpărat mereu piese de artă și poate o să ajungă una din cele mai frumoase colecții particulare.

În ultima vreme m-am tot gîndit cum să aranjez cu tine ca, atunci cînd nu voi mai fi — ceea ce se va întîmpla mai curînd sau mai tîrziu — să se păstreze nu atît în amintirea mea, ci spre desfătarea celor pe care îi interesează arta. Vreau să-mi fac un nou testament, și voi avea grijă să menționez acest lucru.

Aileen se simți puțin surprinsă. Ce însemna oare asta?

— Mai am puțin și împlinesc șaizeci de ani, continuă el calm, și cu toate că n-am de gînd să mor tocmai acum, simt nevoia să-mi pun la punct treburile. Intenționez ca domnul Dolan din Philadelphia, domnul Cole, precum și societatea *Central Trust* de aici, să fie trei din cei cinci executori testamentari ai mei. Atît Dolan cît și Cole sînt oameni care se pricep la chestiuni financiare și executive, și sînt sigur că-mi vor îndeplini dorințele. Dat fiind că urmăresc să-ți las ție casa în folosință cît timp vei trăi, mă gîndeam să te pun în legătură cu Dolan și Cole, ca s-o ții deschisă pentru public, sau să ai grijă ca lucrurile să se aranjeze astfel. Vreau ca această casă să fie frumoasă și să rămînă frumoasă și după moartea mea.

Aileen era acum și mai emoționată. Nu-și dădea seama cărui fapt i se datora preocuparea atît de serioasă pentru afacerile soțului său ; se simțea însă măgulită și recunoscătoare. Poate din pricină că el începuse să privească viața mai sobru.

— Tu știi, Frank, spuse ea căutînd să nu pară prea sentimentală, ce am simțit totdeauna în legătură cu tot ce te privește pe tine. De fapt, niciodată n-am avut o viață separată de a ta, și niciodată n-aș vrea să am, deși cu tine s-ar zice că nu se întîmplă la fel. Cît despre casă, dacă mi-o lași mie sau mă faci unul din executorii tăi testamentari, te poți odihni în pace cu certitudinea că nu voi schimba nimic. N-am pretins niciodată că aș avea gustul și cunoștințele tale, dar să știi că o dorință a ta va fi totdeauna sacră pentru mine.

În timp ce ea vorbea, Cowperwood atinse un papagal mare, verde cu portocaliu, care, cu ciripitu-i aspru — în armonie cu culorile bălțate — parcă rîdea de atitudinea lui gravă.

Cowperwood era mișcat de cuvintele Aileenei ; se apropie și o bătu ușor pe umăr.

— Știu asta, Aileen. Aș vrea doar să putem privi amîndoi viața din același unghi. Dar deoarece nu putem, țin să fac cel mai potrivit dintre toate compromisurile posibile, fiindcă sînt convins că, orice s-ar fi întîmplat sau se va întîmpla, tu ții la mine și vei continua probabil să ții. Și, mă crezi sau nu, dacă îmi stă în putere să te răsplătesc pentru asta, o fac din toată inima. Problema casei și alte chestiuni despre care vreau să discut intră în această ordine de idei.

Mai tîrziu, la cină, el îi vorbi despre proiectul înființării unui spital implicînd și posibilități de cercetare ; îi mai pomeni și de alte dorințe exprimate în testament. În acest sens, aduse vorba despre cît de necesar era pentru el să revină deseori la New York și în casa asta, și în acest caz prefera s-o găsească aici. Desigur, va face și ea din cînd în cînd călătorii în străinătate.

Văzînd-o atît de satisfăcută, de fericită, se felicită pentru modul cum izbutise să-i impună condițiile. De-ar putea s-o ducă astfel mai departe, ce bine ar fi !

CAPITOLUL 17

La Londra, în vremea aceea, Jarkins se căznea să-l impresioneze pe asociatul său, Kloorfain, cu vestea că marele Cowperwood, credea el, ar fi într-adevăr interesat de soarta metroului londonez, în ansamblu. Îi descria atitudinea și spusele lui Cowperwood și, în același timp, îl lămurea că făceau o greșeală neînțelegînd că un om cu o avere atît de uriașă n-avea să se încurce, fără doar și poate, cu un fleac de sistem subteran. Ce ridicol din partea lui Greaves și Henshaw să-și închipuie că puteau să-l intereseze cu 50% din traseul lor ! Păi, nici vorbă ca el să accepte asemenea condiții. Fără control deplin și 51%, nici nu discută ! Își închipuia cumva Kloorfain că Greaves și Henshaw vor fi în stare să găsească vreodată în Anglia bani pentru linia lor ?

La care Kloorfain — un olandez corpolent și unsuros, tot așa de abil în tertipuri mărunte pe cît de nepriceput

și de lipsit de curaj în proiecte financiare de mare anvergură — replică :

— Cîtuși de puțin ! Prea multe hîrțoage, s-ar părea. Prea multe societăți luptîndu-se între ele pentru cîte un singur traseu. Nici o societate nu dorește fuzionarea cu alta spre a oferi publicului o rută directă, la un cost convenabil. O știu prea bine, pentru că de ani de zile tot înconjur Londra. Păi, ia gîndește-te numai, există cele două linii centrale, *Metropolitan* și *District*, care împreună formează un cerc în jurul inimii comerciale a Londrei...

Începu să enumere cîteva din greșelile pe tărîm practic dar și financiar făcute în construirea acestor două linii, și neajunsurile rezultate. N-au vrut niciodată să lege și să creeze linii „fider", nici măcar să le electrifice și să le modernizeze pe cele existente. Mai folosesc și astăzi locomotive cu abur prin tunele și prin porțiuni deschise. Singura societate care a dovedit oarecare rațiune a fost *City and South London*, deservind traseul dintre Monument și Clapham Common. Utilizînd energia electrică, acționa pe o a treia linie, și totul mergea strună, trenul era bine luminat — singura porțiune administrată ca lumea din centrul orașului. Dar chiar și așa, traseul era prea scurt ; călătorii trebuiau să schimbe vagonul și să plătească un nou bilet pentru linia de derivație londoneză.

Desigur, Londra avea nevoie de un om în genul lui Cowperwood, sau de un grup de bancheri englezi care să lucreze mînă în mînă, să finanțeze și să dezvolte rețeaua.

Cît despre liniile de care ar urma să se ocupe Cowperwood, ei bine, acestea erau Baker Street și Waterloo, obținute de un londonez cu numele de Abington Scarr. Scarr căpătase actul cu șaisprezece luni în urmă și nu făcuse nimic. Pe urmă se vorbise de o oarecare extindere pusă la cale de *District*, dar în ambele cazuri lipsise capitalul.

— De fapt, spuse în încheiere Kloorfain, dacă într-adevăr Cowperwood dorește traseul Charing Cross, nu cred c-o să aibă mare bătaie de cap să-l obțină. *Traffic Electrical* a renunțat acum mai bine de doi ani să finanțeze lucrarea. De atunci, a încăput pe mîna celor doi ingineri, Greaves și Henshaw, dar pînă la propunerea lui

Cowperwood, sînt sigur că n-au avut nici un fel de ofertă. În afară de asta, cei doi nu sînt specialişti în lucrări de cale ferată şi, pînă nu vor găsi un om cu banii lui Cowperwood, nu cred că vor fi în stare să ducă treaba la bun sfîrşit.

— Păi, atunci mai are vreun rost să ne trudim mintea cu ei ? întrebă Jarkins.

— Cred că n-are nici un rost, se declară de acord Kloorfain. Părerea mea e că ar trebui să ne îndreptăm atenţia către cei care au legătură cu cele două vechi derivaţii centrale, *District* şi *Metropolitan*, sau către nişte bancheri din strada Threadneedle, să vedem ce putem face. Îl ştii pe Crawshaw, de la *Crawshaw & Vokes*. Au tot încercat să găsească bani pentru Greaves şi Henshaw, de cînd cei doi au preluat opţiunea. Au dat greş, fireşte, tot aşa cum cei de la *Traffic Electrical* au eşuat înaintea lor. Au prea mari pretenţii.

— *Traffic Electrical ?* se miră Jarkins. Asta-i societatea care a avut la început linia. Ce fel de oameni sînt ?

Imediat, cît ai bate din palme, Kloorfain debită o sumedenie de lucruri despre ei — nu tot ce aflase Sippens, dar îndeajuns ca să-i intereseze pe cei doi. Din adîncurile memoriei lui Kloorfain, apăreau acum Stane, Rider, Bullock şi Johnson, dar mai cu seamă Johnson şi Stane. Aceştia fuseseră printre principalii promotori ai liniei Charing Cross şi Hampstead. Stane făcea parte din aristocraţie şi deţinea un mare număr de acţiuni la *District*, precum şi la *City and South London*. Johnson era consilierul lui Stane, de asemenea la *District* şi *Metropolitan*, şi acţionar la amîndouă liniile.

— De ce n-am încerca să stăm de vorbă cu Johnson ăsta ? întrebă Jarkins, numai ochi şi urechi din cauza discuţiei avute cu Cowperwood. Trebuie să fie destul de bine informat despre tot ce se petrece.

Kloorfain stătea în picioare la fereastră, privind jos în stradă.

— Formidabil ! exclamă el, răsucindu-se pe călcîie şi uitîndu-se la Jarkins. Grozavă idee ! De ce nu ? Numai că... (Făcu o pauză şi se uită neîncrezător spre Jarkins). Dar e cinstit să facem aşa ceva ? După cîte înţeleg, n-avem

dreptul să afirmăm că-l reprezentăm pe Cowperwood. Singur ai spus-o — că a fost de acord să stea de vorbă cu Greaves și Henshaw la New York, numai pentru că i-am cerut-o noi. Nu ne-a dat mînă liberă să întreprindem nimic în legătură cu ei.

— Mă rog, oricum, eu cred că ar fi bine să-l tragem de limbă pe Johnson, replică Jarkins. Trebuie să-i spunem că ori Cowperwood, ori vreun alt milionar american pe care-l cunoaștem, se arată interesat de un proiect care să fuzioneze cîteva din liniile astea, și apoi să-i băgăm în cap ideea că linia Charing Cross, dacă ar putea s-o obțină înapoi, ar putea fi vîndută lui Cowperwood. În cazul ăsta, dacă agenții de bursă o să se pună de acord, ne-am pomeni cu niște dividende grozave, pe drept cuvînt. În plus, dacă am putea pune mîna pe niște acțiuni, sau dacă le-ar cumpăra ei ori Cowperwood, ne-am alege cu partea noastră ca agenți de schimb sau de vînzare. De ce nu ?

— Ideea nu-i rea, spuse Kloorfain entuziasmîndu-se și mai mult. Să văd dacă pot da de el la telefon.

Își tîrî pașii către un alt birou, lăturalnic, și tocmai se pregătea să ceară legătura, cînd se opri uitîndu-se la Jarkins.

— Cel mai simplu ar fi să-i cerem o consultație într-o problemă financiară care ne preocupă, dar care n-ar putea fi lămurită la telefon. Are să-și închipuie că o să-i pice și lui ceva ; îl lăsăm să creadă asta, pînă-i explicăm tărășenia.

— Bine ! exclamă Jarkins. Hai să-l chemăm acum.

Așadar, după ce Kloorfain îi dădu lui Johnson o explicație foarte precautà la telefon, se întoarse și spuse :

— Zice să ne vedem mîine la unsprezece.

— Splendid ! exclamă Jarkins. Cred că acum ne aflăm pe făgașul cel bun. În orice caz, nu stăm locului. Și dacă el personal nu-i interesat, poate știe pe altcineva care să fie.

— Perfect, perfect ! repetă Kloorfain, care în clipa aceea socotea partea care o să i se cuvină lui. Îmi pare bine că m-am gîndit la el. S-ar putea să fie afacerea cea mai grozavă pe care am făcut-o vreodată.

— Perfect, perfect! se auzi ca un ecou glasul lui Jarkins, destul de entuziasmat, dar nu atît pe cît ar fi fost dacă ar fi pus el la cale întreaga afacere. Pentru că Jarkins s-a considerat totdeauna nu numai creierul, ci și forța motrice a acestei combinații.

CAPITOLUL 18

Birourile firmei *Rider, Bullock, Johnson & Chance,* precum și biroul lordului Stane, se aflau într-una din cele mai sordide părți de pe strada Storey, chiar lîngă Inns of Court[1]. De fapt, întreaga regiune în afară de Inns of Court era privită de americani drept locul cel mai nepotrivit pentru niște distinse talente din domeniul legislaturii. Case nu prea înalte, de cîte trei, cel mult patru etaje, reamenajate, ori foste poduri sau prăvălii, slujeau azi drept birouri, biblioteci, camere de consultații pentru nici mai mult nici mai puțin decît doisprezece avocați, cu stenografele, secretarii, curierii și alt personal auxiliar.

Strada Storey, în sine, era atît de îngustă încît doi oameni care mergeau braț la braț aproape că nu se puteau plimba neatinjenii. Cît despre partea carosabilă propriu-zisă, nu îngăduia decît trecerea lentă a două cărucioare de mînă, dar în nici un caz a două vehicule de proporții mai mari. Și totuși, pe această străduță se perindau adevărate puhoaie de muncitori, dacă-i punem la socoteală și pe cei ce o foloseau drept scurtătură spre Strand și arterele învecinate.

Firma *Rider, Bullock, Johnson & Chance* ocupa toate cele trei caturi, plus parterul, ale imobilului de pe strada Storey nr. 33, o clădire nu mai lată de 8 metri, dar de vreo 17 metri în adîncime. Parterul, la origine locul de primire și salonul-reședință al unui judecător pensionat din generația anterioară, era acum camera generală de

[1] Cele patru colegii de avocați din Londra.

recepţie şi biblioteca. Lordul Stane ocupa un mic birou la primul etaj, în partea din dos. Etajul al doilea fusese dat celor trei membri mai importanţi ai firmei: Rider, Johnson şi Bullock. Iar Chance, împreună cu o parte a personalului auxiliar, ocupa etajul al treilea. Biroul lui Elverson Johnson, la capătul din spate al etajului al doilea, dădea într-o curticică. Pavajul de pietre rotunde făcea cîndva parte dintr-o veche curte în stil roman, dar splendoarea ei istorică pălea pentru cei ce se familiarizaseră cu ea tot contemplînd-o zi de zi.

Clădirea nu avea ascensor, sau „lift" pentru a folosi termenul englezesc. Un sistem de ventilaţie destul de amplu se întindea de la mijlocul etajului întîi pînă la acoperiş. Birourile erau şi ele prevăzute cu o formă cam străveche de aerisire, prin intermediul unei elice care slujea la oxigenarea atmosferei din interior. Pe urmă, fiecare încăpere avea un cămin — în care ardeau cărbunii de-a lungul zilelor de iarnă ceţoase şi umede — ceea ce contribuia mult la sporirea confortului şi a farmecului acestor încăperi. În odaia fiecărui avocat se aflau birouri şi jilţuri spaţioase, frumos lucrate, şi cîte un prichici alb de marmură cu cărţi şi statuete. Pe pereţi atîrnau gravuri cam prăfuite reprezentînd figuri remarcabile de legislatori englezi din trecut sau peisaje din Marea Britanie.

Dintre membrii firmei, Johnson avea cea mai mare autoritate şi ambiţii financiare. Era în general un om practic, şi de cele mai multe ori urma o cale personală cît se poate de avantajoasă propriilor sale interese. Undeva în sufletul lui exista o înclinaţie care-l îndemna să facă speculaţii asupra valorii religiei şi chiar să aibă simpatie pentru progresul doctrinelor nonconformiste. Obişnuia să mediteze la făţărnicia şi la înapoierea spirituală a celor din High Church [1], precum şi la semnificaţia socială şi religioasă a unor faimoşi bigoţi ca John Knox, William Penn, George Fox şi John Wesley. În universul lui cerebral, complicat şi năstruşnic, Johnson apăra

[1] Credincioşi din sînul Bisericii Anglicane, care subliniază necesitatea autorităţii ecleziastice şi a sacerdoţiului.

idei evident potrivnice și chiar antagoniste. Simțea că ar trebui să existe o clasă conducătoare care să se ridice și să se mențină la putere printr-o abilitate dezirabilă, chiar dacă nu întotdeauna justificată. De vreme ce în Anglia această clasă exista, sprijinită pe legi privind proprietatea, dreptul de moștenire și dreptul primului născut, înseamnă că era importantă, potrivită și toate celelalte, dar nu neschimbătoare. Așa că cei săraci cu duhul, ca și materialicește cei săraci în toate, ar fi mai bine să se dedea supunerii, trudei și credinței în Tatăl Ceresc care, în ultimă analiză, poate că se va milostivi de ei. Pe de altă parte, imensa prăpastie dintre sărăcia nu totdeauna neghioabă și bogăția necîștigată prin muncă i se părea cumplită și aproape dăunătoare. Pe această concepție se sprijineau sentimentele lui religioase mai stăruitoare, care uneori urmau calea evlaviei.

Deși provenea din lumea de jos a celor slabi și neajutorați, totdeauna aspirase la treptele superioare ale societății unde, dacă nu el, atunci copiii lui — doi feciori și o fiică — să trăiască la fel de tihnit ca cei pe care îi admira și-i critica atît de mult. De fapt, aspira să obțină pentru sine un titlu: un nepretențios „sir" la început, titlu care mai tîrziu, dacă va avea noroc, să poată fi eventual întărit printr-o mai mare favoare regală. Ca să ajungă însă aici, după cum bine știa, trebuia să cîștige nu numai bani mai mulți, ci și favoarea celor care aveau și bani și titluri. Ca urmare, își sincroniza instinctiv acțiunile cu ambițiile și bunăstarea membrilor acestei clase.

Era un om scund, scorțos, rigid și autoritar. Tatăl lui, un dulgher din Southwark căruia-i plăcea să tragă la măsea, întreținuse ca vai de lume o familie de șapte suflete. Tînărul Johnson fusese dat ucenic la un brutar, cu sarcina de a duce pîinea la domiciliul clienților. Hărnicia băiatului a atras atenția unui client, tipograf de meserie, care l-a socotit drept un „drac împielițat" și l-a îndemnat să citească și să se gîndească la o meserie mai practică, astfel ca să poată scăpa de condiția jalnică, searbădă în care se zbătea. Și Johnson se dovedi un elev plin de rîvnă. Ducînd tipărituri la tot felul de negustori și oameni de afaceri, ajunse pînă la urmă în contact cu un tînăr avocat, pe nume Luther Fletcher, care, luptîndu-se să fie

ales ca reprezentant al unei circumscripţii din Southwark în Consiliul Districtual al Londrei, descoperise în tînărul Johnson, pe atunci în vîrstă de numai douăzeci de ani, omul care îl interesa sub raportul posibilităţilor juridice. Fletcher a fost atît de fascinat de perspicacitatea şi siguranţa lui, încît îl trimise să urmeze cursurile unei şcoli serale de studii juridice.

Din acel moment, Johnson a început să prospere. N-a trecut mult şi firma la care s-a afiliat în cele din urmă a fost impresionată de simţul său juridic intuitiv; curînd el avea să îndeplinească cea mai mare parte a muncii juridice minuţioase de care se ocupa firma: contracte, drepturi de proprietate, testamente şi organizarea de societăţi. La vîrsta de douăzeci şi doi de ani, dădu examenele necesare şi fu primit în barou. La douăzeci şi trei de ani îl cunoscu pe domnul Byron Chance, de la firma de avocaţi *Bullock & Chance*, care îi propuse să se asocieze la firma lor.

Bullock, vestit în rîndul avocaţilor pledanţi de la Inns of Court, era prieten cu un oarecare Wellington Rider, un avocat cu legături şi mai influente chiar decît ale sale. Rider administra o serie de averi mari, printre care aceea a contelui Stane, şi se ocupa şi de latura juridică a societăţii *District Railway*. Remarcîndu-l pe Johnson, a fost teribil de tentat să i-l sufle lui Bullock şi să şi-l ia asociat. Totuşi, interesul personal şi sentimentele de prietenie i-au dictat să caute o altă cale de a obţine serviciile lui Johnson. O convorbire cu Bullock atrase după sine, în cele din urmă, asociaţia juridică actuală, care dăinuia de zece ani.

O dată cu Rider veni şi Gordon Roderick, lord Stane, fiul cel mai mare al contelui Stane. Terminase tocmai studiile la Cambridge, şi tatăl lui se gîndea că era înzestrat cum se cuvine să-i urmeze în demnităţile paterne. Deocamdată, totuşi, din pricina anumitor porniri şi ciudăţenii ale temperamentului său, tînărul era mai preocupat de fazele practice şi hotărît neistorice ale lumii din jur. Păşise în viaţă într-o vreme cînd gloria şi supremaţia unui simplu titlu de nobleţe nu numai că era pusă în cumpănă, dar, în multe cazuri, eclipsată de geniul financiar. Ca student la Cambridge, se interesase de eco-

nomie politică şi sociologie şi tindea să-şi plece urechea la teoriile socialiştilor din Şcoala Fabiană [1], fără să piardă totuşi conştiinţa moştenirii în perspectivă. După ce l-a cunoscut pe Rider, interesat aproape exclusiv de uriaşele companii pe care era mereu solicitat să le reprezinte, Stane a fost lesne cîştigat de concepţia lui Rider potrivit căreia adevăraţii lorzi ai viitorului urmau să fie financiarii. Lumea avea nevoie de echipament material avansat, iar financiarul care va căuta să satisfacă această necesitate va fi factorul esenţial în propăşirea societăţii.

Purtat de asemenea gînduri Stane a început să se ocupe de studiul legislaţiei societăţilor engleze în biroul firmei *Rider, Bullock, Johnson & Chance*. Şi una din marile prietenii pe care le-a legat a fost cu Elverson Johnson. În Johnson el a desluşit pe omul de rînd viclean şi hotărît să urce treptele de sus ale ierarhiei sociale, în timp ce Johnson a recunoscut un moştenitor al privilegiilor enorme existente la Londra în domeniul traficului subteran, şi interesul lor nu se mărginea în nici un caz la înfiinţarea societăţii *Traffic Electrical*, al cărei nucleu iniţial ei îl constituiseră. Cînd au fost propuse mai întîi liniile *City and South London*, cu construcţiile lor ultramoderne, ei şi prietenii lor au investit bani în această afacere, gîndindu-se la o eventuală joncţiune a celor două linii vechi care treceau pe-atunci prin inima Londrei — *Metropolitan* şi *District*. Precum Demostene adresîndu-se atenienilor, Johnson nu renunţa la ideea că cine putea găsi banii necesari pentru a pune mîna pe stocul de acţiuni al celor două linii, obţinînd astfel un control de 51%, n-are decît să anunţe liniştit că-şi asumă răspunderea şi apoi să facă ce pofteşte cu ele.

După moartea tatălui său, Stane şi cîţiva prieteni, împreună cu Johnson, au încercat să cumpere stocul de acţiuni al liniei *District*, sperînd să obţină controlul asupra celor două trasee — dar totul s-a dovedit peste puterile lor. Era un stoc excedentar prea mare şi nu puteau face

[1] E vorba de *Societatea Fabienilor (Fabian Society)* — organizaţie reformistă engleză întemeiată în 1884 de către un grup de socialişti englezi cu vederi reformiste.

rost de suficienți bani. De aceea, fiindcă administrarea nu progresa iar stocul nu renta, au revîndut o mare parte din ceea ce achiziționaseră.

Cît despre linia *Charing Cross*, încă neconstruită, pentru care înființaseră societatea *Traffic Electrical*, n-au fost în stare niciodată să adune destui bani sau să revîndă destule acțiuni emise, ca să ajungă la cele 1 660 000 lire sterline necesare construcției. Pînă la urmă, prin Greaves și Henshaw, au încercat să găsească un financiar, sau un grup de financiari, care, fie să preia linia *Charing Cross*, fie să li se alăture în visul lor de a pune mîna pe liniile *Metropolitan* și *District*.

Dar din toate astea n-a ieșit nimic. Între timp, Johnson împlinise patruzeci și șapte de ani, iar lordul Stane patruzeci; amîndoi se simțeau puțin obosiți și mai mult decît neîncrezători în reușita acestei grele acțiuni.

CAPITOLUL 19

În această situație, în biroul lui Elverson Johnson au intrat Jarkins și Kloorfain, dorind să discute cu Johnson o chestiune deosebit de importantă, referitoare la Greaves și Henshaw, care plecaseră recent la New York după cum Johnson probabil știa — să confere cu clientul lor, domnul Frank Cowperwood, pe care Johnson îl cunoștea desigur.

Johnson încuviință, mărturisind că auzise despre el. Și cu ce putea fi el de folos acestor domni?

Era una din cele mai frumoase dimineți de primăvară londoneză. Soarele își revărsa lumina peste pavajul cu pietre rotunde. Cînd intrară, Johnson studia tocmai niște referate în legătură cu un proces de daune împotriva societății *City and South London*. Părea foarte bine dispus, pentru că ziua era caldă și însorită. Avusese loc o ușoară creștere a acțiunilor societății *District*, dar discursul excelent ținut cu o zi înainte la *Liga Internațională Epworth* fusese menționat favorabil în două dintre gazetele de dimineață.

— Voi fi scurt pe cît posibil, începu Jarkins, care — îmbrăcat într-un costum gri, cămașă de mătase gri, cravata de mătase albastru cu alb, pălărie tare și cu baston în mînă — îl studia atent pe Johnson, spunîndu-și că treaba n-o să fie simplă, căci Johnson părea un om abil.

— Înțelegeți, domnule, Johnson, continuă Jarkins zîmbind cît mai îmbietor, că vizita noastră este, fără îndoială, neautorizată în ceea ce-l privește pe domnul Cowperwood. Asta nu înseamnă că nu-i veți acorda aceeași importanță. După cum știți, Greaves și Henshaw s-au ocupat de *Traffic Electrical*, pentru care dumneavoastră lucrați ca avocat.

— Unul dintre avocați, preciză prudent domnul Johnson. Dar a trecut destul timp de cînd n-am mai fost consultat.

— Întocmai, întocmai, replică Jarkins. Cred totuși că vă va interesa. Știți, noi am avut ideea să-i punem pe Greaves și Henshaw în legătură cu Cowperwood. După cum ați aflat, domnul Cowperwood e un om extrem de bogat. A participat la tot felul de acțiuni în domeniul sistemelor de tracțiune din America. Și se vorbește că își lichidează averea de la Chicago, care s-ar ridica la nu mai puțin de douăzeci de milioane.

La menționarea acestei sume, domnul Johnson ciuli urechile. Traficul era trafic — fie că era vorba de Chicago, Londra, sau oricare alt oraș — și un om care s-a priceput să stoarcă douăzeci de milioane dolari din această afacere trebuia să fie un tip tare isteț. Jarkins remarcă numaidecît interesul lui.

— Tot ce se poate, rosti cam în doi peri Johnson, puțin iritat dar fără să se lase aparent impresionat. Și ce legătură are asta cu mine ? Nu trebuie să uitați că eu nu sînt decît un simplu avocat la societatea *Traffic Electrical*, și că n-am nici în clin nici în mînecă cu domnul Greaves ori cu domnul Henshaw.

— Da, dar sînteți interesat, în general, de situația metroului de la Londra, sau cel puțin așa pretinde domnul Kloorfain, stărui Jarkins. Adică, adăugă el diplomatic, dumneavoastră îi reprezentați pe toți cei care se interesează de dezvoltarea sistemului de trafic subteran.

— Domnule Johnson, interveni atunci Kloorfain, am îndrăznit să menţionez acest fapt, deoarece apăreţi cînd şi cînd în presă drept reprezentantul firmelor *Metropolitan* şi *District* şi al lui *City and South London* şi *Central of London*.

— E adevărat, recunoscu Johnson părînd calm şi stăpîn pe sine. Reprezint societăţile acestea din punct de vedere juridic. Dar încă nu sînt lămurit ce doriţi. Dacă se pune chestiunea să se cumpere sau să se vîndă ceva legat de *Charing Cross* sau de linia *Hampstead*, atunci fără îndoială că nu eu sînt omul de care aveţi nevoie.

— Îngăduiţi-mi numai un minut, dacă vreţi, stărui Jarkins aplecîndu-se spre Johnson. Iată cum stau exact lucrurile : domnul Cowperwood, abandonînd problema tramvaielor de la Chicago şi nemaifiind angrenat în această activitate, este în prezent disponibil ; nu-i el însă omul care să stea cu mîinile în sîn. Ştiţi că a lucrat la Chicago mai bine de douăzeci şi cinci de ani. Nu vreau să spun că umblă cumva să-şi plaseze capitalul. Domnii Greaves şi Henshaw au clarificat chestiunea. Au şi luat legătura cu el prin firma noastră : *Jarkins, Kloorfain & Randolph*. Domnul Kloorfain, aici de faţă, se ocupă de sucursala noastră din Londra.

Johnson încuviinţă din cap ; asculta cu atenţie.

— Fireşte, continuă Jarkins, nici domnul Kloorfain, nici eu n-avem împuternicire din partea domnului Cowperwood de a vorbi în numele său. Dar ne dăm seama că situaţia din Londra, în cazul cînd i-ar fi adusă la cunoştinţă de către omul potrivit, în modul potrivit, ar duce la rezultate deosebit de valoroase pentru toţi. Frank Cowperwood a respins afacerea cu linia *Charing Cross* nu pentru că socotea că n-ar fi rentabilă, ci pentru că nu i se oferise controlul de 51% asupra căruia insistase atît. A înţeles totodată că era vorba doar de o ramificaţie scurtă, care nu prea avea legătură cu reţeaua subterană în ansamblu, funcţionînd separat. Pe el îl interesează traficul din întregul oraş.

Glasul lui Jarkins căpătă acum o notă măgulitoare.

— I-am cerut domnului Kloorfain, spuse el mieros, să mă ducă la omul care cunoaşte cel mai bine situaţia metroului din Londra şi care să înţeleagă importanţa inte-

resării domnului Cowperwood. Căci dacă apreciem cum se cuvine lucrurile — şi aici aruncă spre domnul Johnson o privire rău-prevestitoare — ne dăm seama că a venit timpul de a se unifica şi moderniza întregul sistem — şi cine nu ştie că domnul Cowperwood e un geniu în domeniul tracţiunii ? El urmează să vină curînd la Londra. Sîntem de părere că ar trebui să se întîlnească şi să discute cu cineva care să-l facă să înţeleagă necesitatea, aici, a unui om ca el. Dacă dumneavoastră, domnule Johnson, nu ţineţi să intraţi în această afacere, poate ştiţi pe cineva care ar fi dispus (Jarkins se gîndea la Stane şi la relaţiile lui, despre care se zvonise) şi poate ne daţi un sfat în acest sens. Desigur, noi sîntem agenţi intermediari şi ne-am bucura dacă am izbuti să-l interesăm pe domnul Cowperwood ; am avea un procent, care ar fi, bineînţeles, inclus într-o astfel de acţiune.

Johnson, stînd la masa lui de lucru, se uita nu la Jarkins sau Kloorfain, ci în jos.

— Mda, începu el, domnul Cowperwood este un american multimilionar. Are, pare-se, o uriaşă experienţă în exploatarea tramvaielor şi a căilor ferate aeriene, la Chicago şi aiurea. Ceea ce vreţi de la mine, după cîte înţeleg, este să-l interesez în soluţionarea problemei metroului din Londra. Şi dacă reuşesc, aşteptaţi o recompensă — ori cel puţin să am grijă să fiţi plătiţi — şi totodată să-l determin pe domnul Cowperwood de a-i ajuta pe alţi cîţiva londonezi, interesaţi în domeniul tracţiunii, să cîştige bani.

Acum se uita în sus, ridicînd din sprîncene, în vreme ce Jarkins privea cu subînţeles dar fără a face vreun comentariu.

— Foarte practic, nimic de zis, continuă Johnson, şi există, sînt sigur, cîteva persoane care s-ar alege cu beneficii. Chestiunea metroului din Londra e foarte complexă. Prea multe linii proiectate, prea multe companii diferite spre a putea fi armonizate, prea multe acte obţinute de tot felul de speculanţi şi promotori fără o leţcaie în buzunar. Se uită deprimat la cei doi. Va fi nevoie de sume mari de bani, de milioane de lire sterline — nu mai puţin de douăzeci şi cinci milioane, aş spune. Îşi lipi palmele una de alta, întristat, simţind parcă povara financiară care apăsa asupra tuturor acestor chestiuni. Desigur, persoana

domnului Cowperwood nu ne este necunoscută. Dacă nu greşesc, la Chicago i s-au adus unele acuzaţii, dar care n-ar trebui să împiedice bunul mers al unei lucrări importante, ca aceea pe care dumneavoastră, domnilor, o propuneţi. Totuşi, avînd în vedere spiritul conservator al englezilor...

— Aa, vă gîndiţi la învinuirile politice aduse metodelor financiare folosite de el, la Chicago, preciză Jarkins de astă-dată pe un ton de sfidare. Simple manevre politice, puse la cale de rivalii săi financiari, invidioşi pe succesele obţinute.

— Ştiu, ştiu, îl întrerupse domnul Johnson cu aceeaşi tristeţe. Financiarii de pretutindeni înţeleg, fireşte, şi nu se lasă impresionaţi de acest soi de opoziţie. Şi aici va fi întîmpinat cu ostilitate. Pentru că Anglia e o insulă mică, foarte conservatoare şi severă. Nu ne plac oamenii care vin dinafară şi conduc treburile în locul nostru. Totuşi, după cum susţineţi, domnul Cowperwood este un om foarte iscusit şi plin de resurse. N-aş putea spune dacă există aici oameni care să vrea să se asocieze cu el. Sînt puţini la număr, dacă există cumva, cei care ar vrea să-i acorde în exclusivitate controlul financiar în cazul sistemului menţionat de dumneavoastră. Se ridică în picioare şi începu să-şi scuture de pe pantaloni şi de pe jiletcă fire de praf imaginare. Spuneaţi că a refuzat oferta făcută de Greaves şi Henshaw ? adăugă el.

— Da, a refuzat-o, rostiră într-un glas Jarkins si Kloorfain.

— Dar care anume erau condiţiile lor ?

Jarkins îi explică.

— Înţeleg, înţeleg. Aşadar, ei voiau să păstreze contractul şi 50%. Ei bine, pînă nu voi avea răgaz să reflectez asupra acestei chestiuni şi să mă consult cu unul sau doi dintre asociaţii mei, nu mă pot exprima în nici un sens. Totuşi, adăugă el, n-ar strica dacă o parte dintre marii acţionari ar sta de vorbă cu el cînd va veni aici.

În realitate, încă de pe acum Johnson era de părere că Frank Cowperwood îi trimisese pe cei doi ca să cerceteze cum stau lucrurile. Totuşi se îndoia că Frank Cowperwood, american fiind şi oricît de mare avere ar fi avut, să poată vreodată smulge o participare chiar de 50%,

măcar, de la administraţia actuală. Va fi extrem de dificil pentru el să pătrundă în acest cîmp de activitate. Ţinînd seamă totodată de investiţiile făcute de el şi de lordul Stane, iar traseul *Charing Cross* fiind pe cale să ajungă probabil din nou la *Traffic Electrical* şi astfel aducînd pagube mai mari celor care au investit bani, ei bine...

Se adresă acum celor doi oameni pe un ton categoric.

— ...Va trebui, domnilor, să reflectez asupra acestei probleme. Treceţi pe la mine, să zicem marţea viitoare sau miercuri, şi o să vă spun, în sfîrşit, dacă i-aş putea da o mînă de ajutor.

Rostind aceste cuvinte, se îndreptă spre uşă şi trase de şnurul unui clopoţel ; apăru un conţopist care-i conduse pe oaspeţi pînă la ieşire. După ce plecară, se duse la una din ferestrele care dădeau în curtea străveche, unde soarele de aprilie încă mai strălucea cu putere.

Avea un obicei cînd îl furau gîndurile : îşi împungea obrazul cu limba, împreunîndu-şi mîinile într-o poziţie de rugă, cu degetele în jos. Rămase şi de astă-dată un timp în această poziţie, privind pe fereastră.

Ajunşi afară, pe strada Storey, Kloorfain şi Jarkins începură să discute :

— Excelent ! Foarte abil omul ăsta... dar realmente interesat... ar fi o afacere grozavă pentru ei, numai de şi-ar da seama...

— Dar chestia aceea de la Chicago ! Ştiam că o să iasă la iveală ! exclamă Jarkins. Totdeauna se-ntîmplă aşa : povestea cu închisoarea, ori scandalurile cu femei... ca şi cum asta ar putea schimba ceva în cazul de faţă.

— Stupid ! Nemaipomenit de stupid ! răsună glasul lui Kloorfain.

—Totuşi, trebuie făcut ceva în acest sens. Va fi nevoie să aranjăm într-un fel cu presa, zise Jarkins.

— Dă-mi voie să-ţi spun ceva, rosti în încheiere Kloorfain. În momentul cînd vreunul din oamenii bogaţi de aici ar intra în combinaţie cu Cowperwood, s-ar sfîrşi cu toată publicitatea nefavorabilă. Noi avem legi deosebite de ale voastre, ştii foarte bine. Aici, un scandal te distruge definitiv. Şi e primejdios să spui ceva care nu-i pe placul

granglurilor. În țara dumitale lucrurile se petrec, aparent, altfel. Eu însă cunosc majoritatea directorilor de ziare financiare de aici, și cred că s-ar putea aranja, dacă e necesar, să se mușamalizeze lucrurile.

CAPITOLUL 20

Rezultatele obținute de Jarkins și Kloorfain în convorbirea cu Johnson au fost expuse cu de-amănuntul în aceeași după-amiază de Johnson lordului Stane, în biroul acestuia din urmă de la parterul imobilului din strada Storey.

În acest sens, trebuie menționat că tocmai onestitatea lui Johnson în afaceri și ideile lui practice îi atrăseseră prețuirea lui Stane. Căci Johnson, după cum Stane își spunea totdeauna, era întruchiparea onestității religioase și a justeții morale, care nu i-ar fi îngăduit să meargă prea departe pe calea șireteniei și tertipurilor avocățești, oricît ar fi fost de ispitit să realizeze succese pe cont propriu. Vajnic apărător al legii, era totuși în stare să umble după tot soiul de chițibușuri cu intenția de a le folosi, fie spre propriul lui avantaj, fie ca să-și deruteze adversarii.

„Cinstea îl silește să țină registre, dar îi permite să trimită note grase de plată", a spus cineva odată despre el.

Stane a acceptat această vorbă ca fiind o imagine corectă. Și totuși îi plăcea omul ăsta, tocmai pentru excentricitățile lui. Deseori rîdea de interesul aparent onest pe care-l avea pentru *Liga Internațională Epworth*, de atitudinea lui convențională față de școlile duminicale, de adeziunea rigidă la abstinența totală de la băuturi alcoolice de orice fel. În chestiuni bănești nu era meschin. Ținînd seamă de venitul său, dădea destul de mulți bani pentru biserici, școli duminicale, spitale și pentru un azil de orbi din Southwark, el fiind unul din membrii comitetului de conducere și totodată consilierul fără simbrie al acestei instituții.

Pentru Stane personal, în schimbul unei foarte modeste retribuții, Johnson se ocupa de investițiile lui, de ratele de

asigurare şi de orice alte probleme juridice care s-ar fi ivit. Discutau împreună politică şi chestiuni de relaţii internaţionale şi îndeobşte, după cum observase Stane, Johnson rămînea în toate situaţiile foarte aproape de realitate. Despre artă, arhitectură, poezie, literatură în general, despre femei şi despre plăcerile efemere pur mondene de orice fel, habar n-avea. Odată, cu ani în urmă, pe cînd erau amîndoi mult mai tineri, îi mărturisise lui Stane că nu se pricepea cîtuşi de puţin la asemenea lucruri.

— Am crescut în împrejurări care nu-mi îngăduiau să cunosc astfel de lucruri, spunea el. Îmi face desigur plăcere cînd îmi văd băieţii la Eton şi fata la Bedford, şi personal nu le voi refuza nici o plăcere mondenă pe care şi-ar manifesta-o. Cît despre mine, ei bine, sînt avocat şi aş fi foarte bucuros să rămîn ce sînt.

Tînărul Stane zîmbise, pentru că îi plăcea realismul aspru al acestei declaraţii. Totodată, era mulţumit că se aflau pe trepte sociale diferite. Cînd şi cînd, Johnson primea cîte o invitaţie de la Stane de a vizita domeniul familiei din Tregasal sau frumoasa şi vechea casă din Berkeley Square, aproape întotdeauna însă în legătură cu vreo afacere.

De astă-dată, Johnson îl găsi pe Stane aşezat într-un confortabil jilţ Chippendale cu braţele arcuite şi cu speteaza înaltă — ţinîndu-şi picioarele lungi pe un birou de mahon din faţa lui. Purta un costum frumos croit, din tweed de culoarea nisipului, cămaşă cafenie-deschis şi cravată de un portocaliu întunecat ; din cînd în cînd scutura nepăsător scrumul ţigării pe care o fuma. Tocmai studia un raport al societăţii *Minelor Diamantifere De Beers* din Africa de Sud, în care era personal interesat. Cele aproximativ douăzeci de acţiuni pe care le deţinea, după socoteala lui, îi aduceau un venit cam de două sute de lire sterline anual.

Avea o faţă prelungă, gălbejită, un nas mare şi uşor coroiat, ca un cloţ, frunte joasă, ochi negri pătrunzători, gură mare şi incontestabil plăcută, bărbia uşor sfidătoare.

— Poftim ! exclamă el, cînd Johnson, după ce bătuse la uşă, intră înăuntru. Ei, ce vînt te mai aduce pe-aici, bătrîne şi cinstite metodist ? Am citit ceva azi-dimineaţă

în legătură cu discursul dumitale de la Stickney, pare-mi-se.

— Ah, povestea aceea... replică Johnson, căruia nu-i displăcea de loc că Stane era la curent ; își încheie nervos nasturii de la redingota boțită de alpaca neagră, pe care o purta numai la serviciu. S-a iscat o dispută între slujitorii diferitelor biserici din acest district, și m-am dus acolo în calitate de arbitru. Apoi m-au solicitat să țin o cuvîntare scurtă, și m-am folosit de prilej să le vorbesc despre conduita lor.

Amintindu-și, se îndreptă din spate, mîndru și dictatorial. Stane remarcă această atitudine.

— Păcat, Johnson, continuă el bine dispus, dumneata ar trebui să fii ori în Camera Lorzilor, ori în Camera Comunelor. Dar dacă vrei să-mi asculți sfatul, ocupă-te întîi de Camera Lorzilor, și apoi de cea a Comunelor. Prea avem mare nevoie de dumneata aici ca să te lăsăm în Camera Comunelor.

Îi adresă un zîmbet binevoitor, de-a dreptul afectuos, iar Johnson, la rîndul său, flatat și însuflețit de remarca făcută, se arătă plin de recunoștință.

— Eh, de mult m-am gîndit la Parlament, după cum știi. Au intervenit însă atîtea în munca noastră aici, încît am fost împiedicat să fiu prezent acolo. Rider și Bullock mereu îmi vorbesc despre asta. De fapt, Rider se ține de capul meu să iau parte la alegerile suplimentare din septembrie, care au loc în districtul lui. Are impresia că aș avea sorți de izbîndă dacă țin cîteva discursuri.

— Și de ce nu ? Cine ar face-o mai bine decît dumneata ? Rider, după cum știi, are acolo mare influență. Te sfătuiesc s-o faci. Și dacă pot să-ți fiu de vreun folos, eu sau oricare dintre prietenii mei, apelează fără grijă la mine. Mi-ar face deosebită plăcere.

— Foarte amabil din partea dumitale, și apreciez acest lucru, rosti Johnson. De altfel — și acum glasul său căpătă brusc o notă mai confidențială — ceea ce s-a petrecut astăzi dimineață în biroul meu ar putea avea oarecare legătură cu această chestiune.

Făcu o pauză, scoase batista și se șterse la nas, în timp ce Stane îl privea cu luare-aminte.

— Ei, ce anume ?

— Tocmai au fost în birou la mine doi domni : Willard Jarkins, un american, și Willem Kloorfain, olandez. Sînt agenți de bursă și intermediari. Kloorfain la Londra, iar Jarkins la New York. Mi-au spus ceva interesant. Știi că noi i-am dat 30 000 lire sterline în opțiuni lui Greaves și Henshaw ?

Stane, curios și totodată amuzat de atitudinea lui Johnson, își trase picioarele de pe masă, puse deoparte raportul pe care îl cerceta și, uitîndu-se atent la Johnson, spuse :

— Te referi la afurisita aceea de *Traffic Electrical* ! Ce-i cu ea ?

— S-ar părea, reluă Johnson, că de curînd au fost la New York ca să aibă o întrevedere cu multimilionarul Cowperwood. S-ar părea, de asemenea, că i-au oferit doar 50% din cele 30 000 de lire sterline, sub formă de opțiuni în schimbul procurării de bani necesari construirii traseului. Glasul lui Johnson răsuna sec. Și mai tîrziu, firește, el va trebui să le plătească 100 000 lire sterline pentru serviciile lor ca ingineri. Amîndoi abia își mai putură stăpîni un chicotit la auzul acestor cuvinte. Desigur, continuă Johnson, Cowperwood a refuzat. În același timp s-ar părea că ceea ce vrea el într-adevăr este să i se rezerve controlul complet al lucrării ; asta sau nimic. Pare-se, după spusele lor, că și-ar fi exprimat interesul față de combinații de genul liniilor de tracțiune ca cele la care dumneata și cu mine am reflectat în ultimii zece ani. După cum știi, Cowperwood a fost izgonit din Chicago.

— Da, știam, rosti Stane.

— Ei bine, în plus am mai citit și o dare de seamă despre el, pe care tipii ăștia mi-au lăsat-o.

Scoase din buzunar o pagină întreagă din ziarul newyorkez *Sun,* în centrul căreia se afla un desen mare în peniță — destul de bine făcut — reprezentîndu-l pe Cowperwood.

Stane despături ziarul și studie imaginea, după care se uită la Johnson.

— Nu arată rău tipul, nu-i așa ? Pare energic ! Apoi cercetă un tabel tipărit, conținînd o parte din proprietățile sale. Două sute cincizeci de mile... și totul în douăzeci de ani. Pe urmă se opri, stăruind asupra unui para-

graf referitor la casa lui Cowperwood din New York, după care adăugă : S-ar părea că se pricepe și la artă.

— Există un paragraf acolo, interveni Johnson, care pomenește despre cauza neajunsurilor lui de la Chicago, politică în cea mai mare parte și de ordin monden, după cum înțeleg.

Așteptă pînă ce Stane citi textul.

— Pe cuvîntul meu, ce luptă ! remarcă Stane după cîteva clipe. Văd că-i estimează averea la douăzeci de milioane.

— Întocmai, corespunde cu datele furnizate de cei doi agenți de bancă. Dar cel mai interesant lucru pe care l-am semnalat este că urmează să vină aici într-o săptămînă sau două. Ei urmăresc, după cum văd, să-l întîlnească pe Cowperwood, pentru a discuta nu numai despre linia Charing Cross, pe care am impresia că ar trebui s-o reluăm, ci și despre o rețea generală, așa cum am preconizat noi.

— Dar indivizii aceia, Jarkins și Kloorfain, întrebă Stane, ce hram poartă, de fapt ? Sînt prietenii lui Cowperwood ?

— Nicidecum, nicidecum ! explică Johnson iute. Dimpotrivă, după mărturiile lor sînt pur și simplu niște agenți de bancă ; umblă după un comision, obținut fie de la Greaves și Henshaw sau Cowperwood, fie de la noi sau de la oricine pe care ar reuși să-l intereseze ; eventual din partea noastră a tuturor. În orice caz, ei nu-l reprezintă pe Cowperwood.

Stane ridică din umeri, ironic.

— S-ar părea, continuă Johnson, să fi auzit de pe undeva că ne interesează un proiect de fuziune, și le-ar conveni ca eu să găsesc cîțiva bogătași dispuși să facă investiții, cărora să le stîrnesc interesul pentru domnul Cowperwood, ca șef, și apoi să prezint această idee de fuziune în așa fel încît să-i surîdă lui Cowperwood. Pentru asta ei pretind, firește, un comision.

Stane se uita amuzat.

— Din cale-afară de nostim, pentru toți !

— Desigur, am refuzat acest rol, continuă Johnson cu precauție. Dar m-am gîndit că s-ar putea ca lucrurile să fie mai interesante decît par la prima vedere. Cine știe dacă din partea lui Cowperwood nu s-or fi făcînd unele

investigații temeinice, pe care dumneata și eu n-ar strica să le luăm în considerare. Să nu uităm că mai avem încă piatra aceea de moară în spate, Charing Cross. Firește, știu foarte bine că nici unui milionar american nu i-ar da mîna să vină aici pentru a prelua sarcina construirii liniilor noastre de metro. Totuși ar fi posibil dacă s-ar asocia cu un grup de aici — cu dumneata, lordul Ettinge și Haddonfield — stabilind eventual o formă de control comun.

Făcu o pauză, ca să vadă efectul acestor cuvinte asupra lui Stane.

— Întocmai, Elverson, întocmai ! exclamă Stane. Dacă o parte din cei ce investesc banii mai sînt la fel de interesați ca acum cîțiva ani, poate îi convingem să pornească din nou lupta. Cowperwood nu poate pătrunde aici fără ei.

Și lordul Stane se ridică, merse spre fereastră și se uită afară ; iar Johnson începu să explice că Jarkins și Kloorfain urmau să treacă peste cîteva zile din nou pe acolo, ca să afle hotărîrea lui. În acest caz, n-ar fi oare o idee bună să-i prevină că, dacă se așteptau să aibă de-a face cu el sau cu altcineva, oricine-ar fi, asupra căruia să poată avea el influență, vor trebui să păstreze cu cea mai mare strictețe secretul și să lase totul pe seama lui ?

— Ba da, ai dreptate ! rosti Stane.

Proiectul, adăugă acum Johnson, ar include neapărat nu numai traseul Charing Cross, ci și societatea *Traffic Electrical*, ca unic proprietar, sau cel puțin ca intermediar. Pe urmă, o dată ce Stane și el vor fi făcut investigații în legătură cu Haddonfield, Ettinge și alții, vor putea spune pînă la urmă dacă se putea trece la o tentativă de înțelegere. După aceea, Cowperwood, foarte probabil, ar fi preferat să trateze cu Stane și cu el însuși, împreună cu ceilalți participanți la investiții, decît cu Jarkins și Kloorfain, ori cu Greaves și Henshaw, care, singuri, nu puteau face nimic, și de aceea trebuiau înlăturați ca fiind simpli trepăduși.

Și aici Stane se arătă întru totul de acord. Dar pînă să fi terminat convorbirea, se și întunecase. Se lăsase o ceață tipic londoneză. Stane își aminti de ceai, Johnson

de o conferință juridică. Astfel se despărțiră, însuflețiți și unul și altul de un nou avînt.

În consecință, trei zile mai tîrziu — timp considerat de el necesar pentru a-i impresiona cu propria lui importanță — Johnson trimise după Jarkins și Kloorfain să-i anunțe că discutase chestiunea cu cîțiva prieteni, care erau dornici să afle cam ce urmărea Cowperwood, și că el accepta, la invitația domnului Cowperwood, și nu altfel, să se întîlnească și să confere cu el. Dar numai cu condiția ca acesta să nu mai fi avut alte contacte premergătoare sau aranjamente de orice gen. Căci cei pe care va încerca să-i intereseze erau oameni de afaceri, care n-ar accepta în nici un caz să fie trași pe sfoară.

După această declarație, domnul Johnson încheie convorbirea, iar Jarkins și Kloorfain dădură fuga la cel mai apropiat oficiu de cablograme pentru a-l informa pe Cowperwood despre rezultatul dobîndit, zorindu-l să vină cu orice chip la Londra. Între timp, va avea amabilitatea să suspende luarea în considerare a oricăror alte propuneri, deoarece viitoarea conferință, dacă se va ține, va fi prin natura ei cît se poate de concludentă.

Cablograma îl făcu pe Cowperwood să zîmbească, amintindu-și cu cîtă asprime îl judecase pe Jarkins. Trimise totuși răspunsul pe aceeași cale, informîndu-l că era foarte ocupat în momentul acela, dar că plănuia să ia vaporul pe la cincisprezece aprilie, și ar fi bucuros, la sosire, să-i întîlnească și să asculte în continuare propunerile lor. Îi expedie o cablogramă cifrată și lui Sippens privind venirea lui la Londra, informîndu-l despre refuzul ofertei lui Greaves și Henshaw. Poate, totuși, Sippens izbutea să aranjeze în așa fel lucrurile încît aceștia să afle despre sosirea lui, fără să știe data precisă, deoarece, separat de ei, urma să i se prezinte o propunere globală, de proporții vaste, fără nici o legătură cu traseul lor, Charing Cross. Această informație trebuia să-i trezească la realitate și să-i îndemne să facă o ofertă care să poată fi acceptată înainte să-i fie prezentat vreun alt proiect. Astfel avea la îndemînă o armă

prin care îi putea ține la respect pe noii săi consilieri.

În tot acest timp, el mai făcu aranjamente și cu Berenice, Aileen și Tollifer, în legătură cu rolul fiecăruia în proiectele sale viitoare.

CAPITOLUL 21

În vremea asta Aileen, deși încă foarte puțin sigură de propriile ei sentimente, nu putea să nu fie impresionată de brusca schimbare în atitudinea lui Cowperwood. Pentru că, frămîntat oarecum de ideea plecării la Londra, de Berenice, de schimbarea decorului în perspectivă și de toate celelalte, Cowperwood își dădu totuși seama că avea încredere în ea. O va lua cu el în Anglia.

Testamentul, casa pe care i-o lăsa în grijă, faptul că o numea executor testamentar, totul în mintea ei se contura ca o consecință destul de vădită a înfrîngerii lui din Chicago. Viața, își zicea ea, îi pregătise o lovitură care îl mai potolea, și încă într-o etapă cînd putea să aibă efecte palpabile. Se întorsese la ea, sau era pe cale să se întoarcă. Acest singur fapt era aproape suficient ca să-i reînnoiască încrederea în dragoste și în temeinicia altor simțăminte omenești.

Astfel, ea se cufundă în tot soiul de pregătiri extravagante de călătorie. Făcea cumpărături, se ducea la croitor, la modistă, intra în magazine de lenjerie, își procură ultimele modele de geamantane. Încă o dată își dezvălui — spre propria ei satisfacție și spre obișnuita consternare a lui Cowperwood — încrederea exagerată în afișarea de cheltuieli exorbitante. Informată că vor ocupa cel mai frumos apartament de pe vaporul *Kaiser Wilhelm der Grosse*, care pleca vinerea următoare, ea își cumpără lenjerie ca de mireasă, deși știa foarte bine că orice relații intime între ea și soțul ei erau un capitol închis.

Cam în același timp, Tollifer, ale cărui proiecte de a o întîlni pe Aileen eșuaseră, se bucură foarte mult găsind

printre scrisori un plic recomandat, conținînd planul punții aceluiași pachebot, biletul de călătorie și, spre și mai marea lui încîntare și satisfacție, 3 000 de dolari în numerar — ceea ce avu numaidecît ca efect un elan și un interes sporit pentru noua-i misiune. Căci acum era hotărît să facă o impresie favorabilă asupra lui Cowperwood, un om, după cum își putea da seama, inflexibil cînd era vorba să obțină tot ce voia de la viață. Răsfoind repede ziarele, verifică ceea ce și bănuise, și anume că soții Cowperwood vor fi, de asemenea, pe bordul vasului *Kaiser Wilhelm der Grosse*, care va ridica ancora vineri.

Berenice, aflînd de la Cowperwood despre pregătirile în această direcție, își dezvălui intenția să călătorească împreună cu maică-sa pe pachebotul *Saxonia* un vas al companiei Cunard, care pleca cu două zile înaintea lui *Kaiser Wilhelm*. Îl vor aștepta la Londra, la Claridge, un hotel cu care se familiarizaseră.

Hărțuit de presă în legătură cu planurile sale, Cowperwood îi informă pe reporteri că împreună cu soția sa călătoreau pe mare spre continentul european pentru o lungă vacanță de vară ; că nu-l mai interesa Chicago și că, de fapt, nu avea de gînd să se aventureze în nici o afacere imediată. Vestea atrase după sine multe comentarii în presă privind cariera, geniul lui, nesăbuința retragerii din afaceri ținînd seama de averea, talentul și forța lui. Cowperwood se bucură de această publicitate, deoarece pe lîngă faptul că venea ca un tribut neașteptat, îi camufla totodată manevrele și-i oferea timp pentru o hotărîre de viitor.

Iată și ziua îmbarcării. Aileen urca puntea cu aerul femeii pentru care supremația în toate direcțiile era, pur și simplu, ceva obișnuit.

Cît despre Tollifer, acum că se afla pe vas și avea să fie pus față în față cu misiunea lui reală, resimțea o anume încordare, și fizică și sufletească.

Cowperwood, dînd cu ochii de el, cînd și cînd, nu-i acorda nici cea mai mică atenție, nu făcea nici un semn că l-ar cunoaște. Conștient de acest lucru, Tollifer umbla

pe punte observînd-o pe Aileen fără să se dea de gol, și băgînd de seamă că și ea îl remarcase, și încă nu fără interes. După părerea lui, Aileen era prea stridentă, prea lipsită de gust, ostentativă.

Tollifer ocupa o cabină de lux mai mică pe puntea B, dar mînca la masa căpitanului, pe cîtă vreme Aileen și Cowperwood luau masa în apartamentul lor. Dar căpitanul, care nu era străin bineînțeles de prezența lui Cowperwood, vrînd neapărat să se slujească de acest prilej pentru sine și pentru cei de pe vas și descoperind repede că Tollifer era un om simpatic, îi împuie capul cu însemnătatea acestor pasageri distinși și se oferi să aranjeze ca să le fie prezentat.

De aceea, chiar a doua zi căpitanul Heinrich Schreiber transmise complimente domnului și doamnei Cowperwood, întrebîndu-i dacă le-ar putea fi de vreun folos. Poate domnului Cowperwood i-ar face plăcere să fie însoțit într-o plimbare pe punte ? Se aflau acolo mai mulți admiratori care ar dori să-i fie prezentați — cînd i-ar conveni domnului Cowperwood, firește.

La care domnul Cowperwood, bănuind eventualele manevre ale lui Tollifer, se declară de acord împreună cu Aileen să-i primească pe pasagerii dornici să-i cunoască, așa încît salută sosirea căpitanului însoțit de domnii Wilson Styles, dramaturg, C. B. Courtright, guvernatorul statului Arkansas, Bruce Tollifer din societatea newyorkeză, și Alassandra Givens, o tînără din același oraș care călătorea la Londra să-și întîlnească sora. Amintindu-și de tatăl ei ca de un om cu oarecare importanță în societate, și observînd că Alassandra era extrem de atrăgătoare, Tollifer i se prezentă drept prieten al unor prieteni ai ei. Alassandra, captivată, acceptă cu plăcere minciuna.

Recepția improvizată o distră pe Aileen. Cînd invitații intrară în apartament, ea se ridică dintr-un fotoliu, unde stătea citind o revistă, și veni lîngă soțul ei ca să-i întîmpine pe oaspeți. Cowperwood dădu numaidecît cu ochii de Tollifer și de însoțitoarea lui, domnișoara Givens, a cărei apariție elegantă ca și aerul impecabil de tînără cu educație aleasă îl impresionară. Aileen îl remarcă ime-

diat pe Tollifer, care se purtă cu soții Cowperwood ca și cum i-ar fi fost absolut străini.

— Ce plăcere să cunoști pe soția unui om atît de remarcabil ca domnul Cowperwood ! i se adresă el Aileenei. Presupun că sînteți în drum spre continentul european ?

— Călătorim spre Londra mai întîi, replică Aileen, și apoi plecăm la Paris și pe continent. Soțul meu, oriunde s-ar duce, are totdeauna o sumedenie de afaceri financiare de care trebuie să se ocupe.

— Într-adevăr așa este, din cîte am citit. Și-i zîmbi cuceritor. Să trăiești alături de un om atît de multilateral, doamnă Cowperwood, trebuie să însemne o mare experiență ; o adevărată activitate !

— Aveți perfectă dreptate, spuse Aileen. *Este* o adevărată activitate !

Măgulită de aparenta ei importanță, îi zîmbi confidențial.

— Veți petrece și la Paris cîteva zile ? întrebă el.

— Ah, da, desigur ! Nu prea știu care sînt proiectele soțului meu după ce ajungem la Londra, dar eu intenționez să dau o fugă măcar pentru cîteva zile.

— Și eu mă duc la Paris pentru curse. Poate vă întîlnesc acolo. Eventual dacă vom fi în același timp și sînteți liberă, am putea petrece o după-amiază împreună.

— Ah, ar fi încîntător ! Ochii Aileenei se luminară datorită interesului pe care i-l arăta. Atenția unui asemenea bărbat chipeș trebuia, cu certitudine, să sporească respectul lui Cowperwood față de ea. Dar n-ați vorbit cu soțul meu. Să mergem într-acolo.

Alături de Tollifer, ea străbătu încăperea în direcția unde Cowperwood stătea de vorbă cu căpitanul și cu domnul Courtright.

— Frank, spuse ea vioaie, iată încă un admirator de-al tău. Și către Tollifer : Cred că e imposibil, domnule Tollifer ca soțul meu să nu fie centrul atenției.

Cowperwood îndreptă spre el o privire binevoitoare, spunînd :

— Ei bine, nu poți avea prea mulți admiratori. Faci și dumneata parte, domnule Tollifer, din zborul de primăvară spre continentul european ?

Nu trăda nici o urmă de prefăcătorie. Urmînd exemplul lui Cowperwood, Tollifer zîmbi şi răspunse degajat:

— Da, cred că da. Am nişte prieteni la Londra şi la Paris şi mai tîrziu m-am gîndit să mă duc şi la băi. Un prieten de-al meu are o proprietate în Bretania. Şi întorcîndu-se spre Aileen, adăugă: Ştiţi, ar trebui s-o vedeţi şi dumneavoastră neapărat, doamnă Cowperwood. E un colţ încîntător.

— Da, mi-ar face plăcere, zise Aileen, uitîndu-se spre Cowperwood. Crezi că în proiectele noastre, Frank, am putea include vara asta şi Bretania?

— Posibil. Greu pentru mine, însă, cu tot ce am de făcut. Totuşi, putem aranja o vizită scurtă, adăugă încurajator. Cît timp rămîi la Londra, domnule Tollifer?

— Deocamdată, planurile mele sînt oarecum nesigure, răspunse Tollifer calm. Poate o săptămînă, poate ceva mai mult.

În clipa aceea, Alassandra, plictisită de domnul Styles care încerca să-i facă curte, se apropie de grupul lor, hotărîtă să pună capăt acestei vizite. Veni lîngă Tollifer şi spuse:

— Ai uitat, cumva, Bruce, de angajamentul nostru?

— Oh! Vă rugăm să ne scuzaţi, căci trebuie într-adevăr să plecăm. Şi întorcîndu-se spre Aileen, adăugă: Sper să ne mai vedem, doamnă Cowperwood.

La care Aileen, înveninată la culme de atitudinea distantă şi de aroganţa acestei tinere mult prea atrăgătoare, exclamă:

— Da, da, într-adevăr, domnule Tollifer, cu plăcere! Şi apoi observînd un zîmbet dispreţuitor pe chipul domnişoarei Givens, adăugă: Păcat că trebuie să plecaţi, domnişoară... ah... domnişoară...

Dar domnul Tollifer interveni numaidecît:

— Domnişoara Givens.

— Ah, da, continuă Aileen. N-am reţinut numele.

Alassandra trecînd însă cu vederea această ofensă, ridică din sprîncene, îl luă pe Tollifer de braţ şi, schiţînd un surîs de rămas bun spre Cowperwood, părăsi încăperea.

O dată rămaşi singuri, Aileen începu numaidecît să-şi descarce sufletul.

— Urăsc parveniţii ăştia mărunţi din lumea mondenă, care n-au altceva decît relaţiile lor de familie, gata oricînd să-i dea pe ceilalţi la o parte, sau măcar să încerce, exclamă ea.

— Dar Aileen, de cîte ori nu ţi-am spus, o consolă Cowperwood, că fiecare îşi dă importanţă cu ce are. În cazul Alassandrei, fata asta pune mare preţ pe poziţia ei în societate, de aceea e aşa de înverşunată. Asta nu-i îngîmfare, ci prostie. Te rog, nu te lăsa iritată.

În momentul acela el o compara în minte pe Aileen cu Berenice. Cît de total ar fi înfrînt-o Berenice pe Alassandra !

— Eh, în orice caz, spuse în încheiere Aileen, sfidătoare, domnul Tollifer e destul de delicat şi de drăguţ. Iar poziţia lui, cred, e la fel de bună ca şi a ei. Ce zici ?

— Fireşte, n-am nici un motiv să cred altceva, răspunse Cowperwood, zîmbind în sinea lui — nu atît ironic, cît cu milă — din pricina simplităţii şi a inocenţei Aileenei, în general. S-ar părea că domnişoara Givens îl admiră pe domnul Tollifer, aşa că, dacă o accepţi pe ea ca fiind cineva în societate, cred că va trebui să-l accepţi şi pe el.

— Ei da, el e destul de deştept ca să fie mai politicos decît ea, şi în general decît orice femeie cînd e vorba de o altă femeie.

— Necazul cu femeile, Aileen, este că toate fac la fel. Bărbaţii sînt mai feluriţi — sau mai degrabă interesele lor sînt mai diverse.

— Oricum, îmi place domnul Tollifer, şi cu siguranţă fata asta nu-mi place de loc !

— Păi, nici n-ai nevoie să-ţi placă. Cît despre domnul Tollifer, nu văd de ce nu ne-am purta drăguţ cu el, dacă vrei tu. Nu uita, ţin să fii fericită în această călătorie.

Cowperwood zîmbi îmbietor.

Un ceas mai tîrziu, o privea într-ascuns în timp ce-şi schimba rochia, gătindu-se pentru o plimbare pe puntea superioară. Era atît de preocupată de sine şi de viaţă... Ce multe poţi obţine de la altul, gîndi el, dacă ştii să ţii seama de slăbiciunile, de gusturile şi de visurile sale.

Doar oare nu cumva și Berenice proceda cu el la fel? Ar fi fost pe deplin capabilă de una ca asta. Și ar admira-o pentru asemenea atitudine, după cum, în clipa aceea, se privea pe sine cu admirație?

CAPITOLUL 22

Tollifer petrecu puținele zile ce-i mai rămăseseră de stat pe vapor plănuind și făcînd anumite manevre ca să poată intra în grațiile Aileenei. Printre altele, aranjă două partide de cărți, avînd grijă să nu fie inclusă și domnișoara Givens. Luară deci parte o actriță destul de cunoscută, un bancher tînăr care, în orice caz, n-avea nimic împotrivă s-o întîlnească pe soția lui Cowperwood, și o văduvă tînără din Buffalo, care era sigură că își îmbogățea relațiile sociale cultivînd pe cineva cu înfățișarea și manierele lui Tollifer.

A spune că Aileen se simțea înviorată de felul cum se desfășurau lucrurile în acest mediu monden plăcut și cît se poate de neașteptat, și în special de interesul vădit al lui Tollifer, ar fi mai puțin chiar decît adevărul. Cu atît mai mult cu cît Cowperwood, deși nu participa, considera pare-se aceste legături destul de convenabile. De fapt, îi sugerase că, după ce vor sosi la Londra și se vor fi stabilit la hotelul Cecil, să-l poftească la ceai sau la cină pe Tollifer și pe alți cîțiva prieteni de-ai lui. Va încerca să stea și el, dacă va avea timp. Iar Aileen, recunoscătoare, nu lăsa să-i scape prilejul oferit, nu atît în felul sau cu intenția celui care caută să dea curs unei legături, ci mai cu seamă ca și cum ar fi fost dornică să arate că mai era în stare de asemenea relații și sindrofii, poate pe placul lui.

Desigur, își spuse Cowperwood, Tollifer trebuie lăsat să se descurce singur. Pentru că, evident, era foarte deștept, diplomat și versat în toate mondenitățile necesare. Dar dacă individul o să meargă atît de departe încît să se prefacă îndrăgostit, înstrăinîndu-i-o cu totul pe Aileen, și punînd apoi mîna, prin căsătorie, pe o parte din averea ei

personală ? Nu credea că o să izbutească ; Aileen nu se va îndrăgosti de nimeni altul.

Cît despre Tollifer, deşi chinuit uneori de caracterul ascuns al intrigii, se simţea trăind una dintre cele mai norocoase întorsături de care avusese parte în viaţa lui frustrată. Căci dacă putuse să se mulţumească cu ce cîştiga o actriţă, cum nu de mult o făcuse, putea cu atît mai mult să ia bani ca să joace rolul de mentor monden, de călăuză, de însoţitor al unei femei. La drept vorbind, Aileen era stîngace, gata uneori să facă lucrurile pe dos, prea grijulie să placă. Ar fi putut, desigur, să se îmbrace mai cu gust, să se poarte într-un anumit fel, să adopte anumite atitudini care să-i stea bine. Dar cel puţin era prietenoasă, recunoscătoare, aşa că putea face mult pentru ea.

Înainte de a începe călătoria, informîndu-se în stînga şi în dreapta, aflase că în lipsa lui Cowperwood, Aileen se complăcea în tot felul de flirturi banale care, indiferent de poziţia ei neutră în societate, n-aveau alt rezultat decît că o degradau atît pe ea cît şi pe Cowperwood. Cum era cu putinţă, se întreba el, ca Frank Cowperwood să fi acceptat aşa ceva ? Totuşi, după ce a întîlnit-o şi a chibzuit la viaţa soţului ei, a început să-şi dea seama că, în definitiv, Cowperwood procedase cît se poate de înţelept. Căci Aileen era desigur o femeie dîrză şi hotărîtă şi de cîte ori avea loc vreo dispută, pusă la cale de soţul ei pentru a-şi cîştiga libertatea, probabil că ea nu se dădea în lături să folosească orice mijloace pentru a-l birui, dacă nu cumva chiar cu intenţia de a-i face rău.

Pe de altă parte, exista, fireşte, eventualitatea ca într-o bună zi Frank Cowperwood să se întoarcă împotriva lui şi, din cauze reale sau născocite, să-l învinuiască de relaţii cu Aileen, pentru a putea astfel să scape de ea. Dar dacă el va putea dovedi că Frank Cowperwood l-a plătit în acest scop, dezvăluirea ar fi fost la fel de neplăcută pentru Cowperwood, ca şi pentru sine. Şi atunci, personal, ce avea de pierdut ? Putea, fără nici o îndoială, să se poarte în aşa fel cu Aileen încît să înlăture orice acuzaţie din partea soţului ei.

Tollifer avea posibilitatea să facă mult pentru Aileen. În timpul călătoriei observase că-i plăcea să bea. Trebuia

s-o apere de asemenea metealnă. Apoi, mai era chestiunea toaletelor. La Paris existau croitori care i-ar fi rămas lui îndatorați pentru favoarea de a o îmbrăca frumos pe Aileen. În fine, cu banii ei n-ar fi fost greu, desigur, să-i aranjeze niște escapade plăcute — la Aix-les-Bains, Biarritz, Dieppe, Cannes, Nice, Monte Carlo — presupunînd că va avea pînă la urmă încredere în el. Putea să invite prietenii de odinioară, să-și plătească datoriile, să facă noi relații!

Cugeta la toate astea stînd întins în cabina lui, în timp ce fuma o țigară și sorbea din paharul cu whisky. O cabină de lux! O slujbă plătită cu 200 dolari pe săptămînă! Și 3 000 de dolari în plus!

CAPITOLUL 23

Vasul *Kaiser Wilhelm der Grosse* debarcă pasagerii pentru Southampton într-o dimineață tulbure de aprilie, cînd soarele abia străbătea prin vălul de ceață englezească.

De pe puntea superioară Cowperwood, într-un costum elegant de culoare gri, cerceta cu privirea portul liniștit, casele placide de pe țărmul din zare. Lîngă el stătea Aileen, înveșmîntată în cea mai frumoasă toaletă de primăvară pe care o avea. Camerista ei, William valetul lui Cowperwood și secretarul său personal Jamieson, se aflau prin preajmă. Jos, la docuri, așteptau Jarkins și Kloorfain, împreună cu un grup de reporteri nerăbdători să-l descoasă pe Cowperwood în legătură cu un zvon — pus în circulație de Jarkins — potrivit căruia venea în Anglia ca să cumpere o colecție de artă remarcabilă a unui pair, despre care Cowperwood nici măcar nu auzise.

În ultima clipă, Tollifer anunță — o mișcare de tactică remarcabilă din partea lui, socoti Cowperwood — că nu va părăsi vasul o dată cu ei, ci își va continua călătoria spre Cherbourg și apoi se va duce la Paris. Totuși, explică într-o doară, ca să-l audă însă Aileen, va sosi la Londra luni sau marți săptămîna viitoare, cînd nădăjduia să aibă

plăcerea de a-i întîlni pe doamna și pe domnul Cowperwood, înainte de plecarea lor spre continentul european. La care Aileen se uită la Cowperwood așteptînd un semn de încuviințare și, primindu-l, spuse că s-ar bucura dacă le-ar face o vizită la hotelul Cecil.

Cowperwood se simțea bine, dîndu-și seama de importanța și buna dispoziție de care era înconjurat. De cum vor debarca și o va instala pe Aileen, Berenice împreună cu maică-sa îl așteptau la hotelul Claridge.

De fapt se simțea tînăr : Ulise într-o nouă călătorie cu adevărat misterioasă ! Entuziasmul lui spori cînd chiar atunci apăru un curier cu o telegramă în spaniolă : *Soarele strălucește peste Anglia la sosirea ta. O ușă de argint se deschide spre cea mai mare izbîndă și glorie a ta. Marea a fost cenușie fără tine. Oro del Oro.* Era de la Berenice, desigur, și își zîmbi sieși la gîndul că o va vedea.

Și acum reporterii :

„Care era scopul vizitei sale ?" „Lichidase cu toată averea lui de la Chicago ?" „Era adevărat că venise în Anglia să cumpere o vestită colecție particulară, așa cum s-a zvonit ?"

La toate aceste întrebări dădu răspunsuri prudente, dar cu zîmbetul pe buze. Făcu precizări : voia să-și ia o vacanță, trecuse atîta vreme de cînd nu mai avusese vacanță. Nu, nu-și lichidase averea de la Chicago, ci făcea doar noi aranjamente. Nu, nu venise să cumpere colecția Fairbanks. O văzuse cîndva și o admirase, dar nici nu știa că era de vînzare.

În tot acest timp, lîngă el, Aileen poza, satisfăcută de reîmprospătarea prestigiului de odinioară. Revista *Illustrated News* trimisese pe cineva să-i facă un instantaneu.

În primele momente de liniște în gălăgia convorbirilor, Jarkins — cu Kloorfain lîngă el — se grăbi să-și prezinte omagiile, să-i ceară lui Cowperwood să nu facă nici un fel de declarații presei pînă nu vor sta de vorbă. La care Cowperwood răspunse :

— Foarte bine, dacă dorești.

După aceea, la hotel, Jamieson îl înștiință despre diferitele telegrame primite. Mai era și domnul Sippens, care aștepta în camera 741 să fie chemat. Apoi era un mesaj de la lordul Haddonfield, pe care Cowperwood îl

întîlnise cu ani în urmă la Chicago: „I-ar fi făcut plăcere să-i aibă ca oaspeţi la sfîrşitul săptămînii." De asemenea, un bancher distins din Africa de Sud — evreu de origine — tocmai aflat la Londra, îi propunea să ia masa împreună pentru a discuta chestiuni importante în legătură cu Africa de Sud. Ambasadorul german îi transmitea complimentele sale, declarîndu-se fericit dacă domnul Cowperwood accepta să ia masa cu el la ambasadă, cînd va socoti potrivit. Din Paris, un mesaj de la domnul Dolan din Philadelphia: *Dacă treci prin urbea asta fără să faci ocolul oraşului cu mine, te opresc la barieră. Nu uita, ştiu la fel de multe despre tine pe cît ştii şi tu despre mine.*

Aripile norocului începuseră să foşnească deasupra capului său.

Mai tîrziu, după ce o văzu pe Aileen instalată confortabil în apartamentul ei, trimise după Sippens şi află tot ce avea acesta să-i comunice. Fără îndoială — spunea Sippens, vioi ca o pasăre, în noul lui costum de primăvară — Greaves şi Henshaw se zbăteau în încurcături mari. Şi totuşi, pentru Cowperwood nu exista o soluţie mai bună decît să obţină actul asupra liniei aflate sub controlul lor. A doua zi aveau să meargă pe calea propusă. Mult mai important, totuşi, era controlul final al ramificaţiei centrale, dat fiind că de aceasta depindea orice sistem de ansamblu. Traseul Charing Cross putea să fie ataşat cel mai rentabil la derivaţie, şi în cazul cînd Cowperwood devenea proprietarul lui ori ajungea să-l controleze, s-ar fi plasat într-o poziţie mult mai bună în raport cu derivaţia sau cu oricare altă linie. În afară de asta, existau multe bilete de bancă în circulaţie, puse la adăpost de speculanţi de bursă, în speranţa că vor găsi acţionari şi mai tîrziu financiari care să facă investiţii — şi în această direcţie trebuiau întreprinse investigaţiile.

— Da, chestiunea e cum să procedezi, zise Cowperwood dus pe gînduri. Spui că Greaves şi Henshaw sînt în încurcătură, dar încă n-au încercat să se apropie de mine. Între timp, Jarkins s-ar părea că a şi discutat cu Johnson de la *Traffic Electrical*, iar Johnson s-a înţeles cu el că, dacă eu nu voi fi făcut nimic pînă la data cînd va avea posibilitatea să întrunească un grup interesat în această derivaţie centrală — omul dumitale, Stane, cred,

este unul din grup — îmi va aranja o întîlnire cu ei toți pentru a discuta chestiunea, planul integral al derivației, presupun. Dar asta înseamnă, mi se pare, că va trebui să fac abstracție de Greaves și Henshaw și, din lipsă de reprezentare, să las traseul Charing Cross din nou pe seama firmei *Traffic Electrical*, adică exact ceea ce nu vreau. Ar însemna pur și simplu să le dau apă la moară.

Sippens se ridică numaidecît în picioare.

— Să nu faci asta, șefule! strigă el cu sinceritate. Să nu faci asta! Ai regreta după aceea. Oamenii ăștia de aici se lipesc unii de alții do parc-ar avea clei! Se războiesc între ei, dar cînd e vorba de străini, își dau mîna și te vor sili să plătești scump dacă nu vei putea riposta. Așteaptă pînă mîine sau poimîine, ca să vezi dacă nu afli ceva despre Greaves și Henshaw. Fără îndoială, o să citească în presă despre sosirea dumitale și, nu cred că mă înșel, vor lua legătura cu dumneata, pentru că dacă așteaptă, n-au absolut nimic de cîștigat. Spune-i lui Jarkins să stea la distanță de Johnson, și dumneata vezi-ți de treburi, dar mai întîi vino cu mine să dăm o raită pe linia Charing Cross.

Tocmai în clipa aceea însă Jamieson intră, din camera alăturată, cu o scrisoare în mînă. Observînd numele scris pe plic, Cowperwood zîmbi și apoi, după ce citi scrisoarea, i-o dădu lui Sippens.

— Poftim, De Sota! Ce zici de asta? întrebă el vesel.

Scrisoarea era de la Greaves și Henshaw și conținea următoarele:

Dragă domnule Cowperwood,

Am luat cunoștință din presa de dimineață de sosirea dumneavoastră la Londra. Dacă socotiți potrivit și util, ne-ar face plăcere să stabilim o întîlnire, de preferință săptămîna viitoare, luni sau marți. Scopul nostru este, firește, să discutăm chestiunea prezentată în fața dumneavoastră la New York, pe la mijlocul lunii martie.

Felicitîndu-vă că ați sosit sănătos, și urîndu-vă o ședere foarte plăcută aici, rămînem cu cordialitate ai dumneavoastră,

GREAVES și HENSHAW

Sippens pocni din degete, triumfător.

— Ce spuneam ! Ți se oferă pe tavă, în condițiile cerute de dumneata. Și unde mai pui, e și cel mai frumos traseu din toată Londra. Cu afacerea asta încheiată, șefule, îți poți permite să stai în umbră și să aștepți, mai ales dacă pui mîna și pe vreo opțiune din celelalte care circulă, căci e imposibil să nu le ajungă la urechi și să nu vină la dumneata. Apoi adăugă puțin posac, pentru că auzise că Johnson era un om stăpîn pe sine, cu apucături dictatoriale și de pe acum nu-l înghițea : Grozav tip, Johnson ăsta ! A avut curajul să-ți ceară să nu faci nimic pînă nu-l vezi pe el... Desigur, are relații bune, continuă el, ca și colegul lui, Stane. Dar ce-au să facă fără banii, abilitatea și experiența dumitale ? N-au fost în stare nici măcar să pună la punct linia asta, Charing Cross, ca să nu mai vorbim de altele ! Nimic n-o să poată face fără dumneata !

— E posibil să ai dreptate, De Sota, spuse Cowperwood, zîmbind cu jovialitate către asociatul său atît de loial. Vom sta de vorbă cu Greaves și Henshaw, eventual marți, și poți fi sigur că n-o să las să mi se strecoare nimic printre degete. Ce-ai zice să fixăm pe mîine după-amiază plimbarea aceea cu trăsura pe la Charing Cross ? Cred c-aș putea vedea în același timp și liniile de derivație.

— Admirabil, șefule ! Să zicem ora unu ? Aș avea timp să-ți arăt totul, iar pe la cinci te aduc înapoi.

— Bun ! Dar, stai puțin. Îți amintești de Haddonfield, lordul Haddonfield, care a venit la Chicago acum cîțiva ani și a făcut atîta vîlvă ? Toți cei din familiile Palmer, Field, Lester alergau după el, îți aduci aminte ? L-am invitat și la mine. Un tip vesel de sportiv.

— Sigur, sigur ! Îmi amintesc, replică Sippens. Voia, mi se pare, să intre în afacerea cu ambalajele.

— Și în afacerile mele, deopotrivă. Nu ți-am vorbit niciodată despre asta, bănuiesc.

— Nu, niciodată nu mi-ai vorbit, spuse Sippens, plin de curiozitate.

— Ei, mă rog, azi-dimineață am primit o telegramă de la el. Vrea să-l vizitez la el la țară — în Shropshire,

cred — la sfirşitul săptăminii care vine. Luă o telegramă de pe masă. Conacul Beriton, Shropshire.

— Asta-i interesant. Este unul din cei care au legătură cu *City and South London*. Acţionar, sau director, sau mai ştiu eu. Miine aflu tot despre el. Poate că e angrenat în povestea cu metroul, şi de asta vrea să te întîlnească. Dacă-i aşa şi are gînduri prieteneşti, ar putea fi cu siguranţă omul potrivit. Străin în ţară străină cum eşti, ştii...

— Da, ştiu, spuse Cowperwood. S-ar putea să nu fie o idee rea. Cred că mă voi duce. Vezi ce poţi afla, şi ne întîlnim aici la ora unu.

După ce Sippens plecă, zorit, Jamieson intră cu şi mai multe hîrtii, dar Cowperwood îi făcu semn să le ducă înapoi.

— Pînă luni nu vreau să mai văd nimic, Jamieson. Scrie lui Greaves şi Henshaw şi spune-le că voi fi bucuros să stau de vorbă cu ei aici, marţi la unsprezece. Ia legătură cu Jarkins şi comunică-i să nu facă nimic pînă nu primeşte instrucţiuni de la mine. Telegrafiază acestui lord Haddonfield că domnul şi doamna Cowperwood acceptă bucuros invitaţia sa, interesează-te de adresă şi bilete. Dacă se mai iveşte ceva, pune totul pe biroul meu pentru miine.

Plecă, luă ascensorul şi o dată ajuns în stradă, chemă o birjă. Deşi spusese de la început să fie dus pe strada Oxford, nu trecu nici de două încrucişări de străzi şi făcu semn vizitiului, strigînd :

— Oxford, colţ cu strada Yewberry, pe stînga.

Ajuns acolo, coborî şi se duse pe ocolite la hotelul Claridge.

CAPITOLUL 24

Cowperwood avea pe atunci faţă de Berenice simţăminte paterne dar şi de îndrăgostit. Vîrsta mai înaintată şi admiraţia puternică pentru inteligenţa şi frumuseţea ei îl determinau s-o protejeze, s-o ajute să se dezvolte din punct de vedere estetic. Împărtăşea, în orice caz, emo-

țiile ei erotice, deși cînd și cînd se simțea puțin stînjenit de această legătură, pentru că nu putea pune de acord în public cei șaizeci de ani ai săi cu tinerețea ei. De altfel, în viața privată, previziunile ei practice, atît de des la unison parc-se cu ale lui, îi confereau lui Cowperwood un simțămînt de sporită putere și mîndrie. Căci independența și forța ei nu prea se împăcau cu idealurile lui de propășire materială și nici cu acea parte din eventualele roade rezultate, necesară ei spre a-și desăvîrși ascensiunea temperamentală și socială. Așa se explica prezența lui, aici, la Londra, dîndu-i o însemnătate reală.

Acum, văzînd-o ca totdeauna optimistă și plină de entuziasm, cînd o luă în brațe, se îmbătă de voioșia și încrederea ei.

— Bun venit la Londra! fură primele ei cuvinte. Așadar, Cezar a trecut Rubiconul.

— Mulțumesc, Bevy, spuse el desfăcînd brațele. Am primit mesajul tău, și l-am apreciat. Dar dă-mi voie să te privesc. Ia fă cîțiva pași!

O cerceta din priviri mulțumit cînd, zîmbind ironic, ea se îndepărtă cîțiva pași; poza ca un manechin la o paradă a modei. În cele din urmă, cu o plecăciune, spuse:

— Direct de la Madame Sari! Prețul este pur și simplu... o taină! și-și țuguie buzele.

Purta o rochie de catifea albastru-închis, strînsă în talie, croială *princesse*, cu niște perle micuțe la gît și pe linia cordonului.

Cowperwood îi luă mîna și, împreună, se îndreptară către o canapea îngustă, dar suficient de încăpătoare ca să stea amîndoi.

— Splendid! exclamă el. Nu pot să-ți spun ce bine-mi pare că sînt din nou cu tine.

După ce întrebă de mama ei, continuă:

— Călătoria asta, Bevy, e pentru mine ceva nou și senzațional. Înainte nu prea mă sinchiseam de Londra, dar de astă-dată, fiindcă știu că ești și tu aici, mi se pare încîntătoare.

— Și altceva? întrebă ea.

— Și, tu, firește.

Era radios, o sărută pe ochi, pe păr, pe gură. Începu să-i povestească, pe scurt, călătoria și tot ce se mai întîmplase.

— Aileen se află cu mine la hotelul Cecil, continuă el. Știi, i-au luat un instantaneu care urmează să apară în ziare. Iar prietenul tău Tollifer, trebuie să spun, a fost la înălțime în a-i face călătoria agreabilă.

— Prietenul *meu* ! Nici nu-l cunosc !

— Firește, nu-l cunoști, dar oricum s-a dovedit a fi un tip foarte deștept. Trebuia să-l fi văzut cînd a venit la mine, la New York, și pe urmă pe vapor. Aladin și lampa minunată care se cheamă banii ! Fiindcă veni vorba, a plecat la Paris, ca să nu dea de bănuit, presupun. Am avut grijă, desigur, să aibă bani berechet, în momentul de față.

— L-ai întîlnit pe vapor ? întrebă Berenice.

— Da, mi-a fost prezentat de căpitanul vasului. Și pe urmă, e tocmai genul de om care poate aranja singur asemenea lucruri. S-ar părea că are un talent special de a se face agreabil doamnelor. Pe toate cele atrăgătoare, practic, le-a monopolizat.

— Cu tine acolo ? Și aștepți să cred una ca asta ?

— Un miracol, recunosc, dar omul ăsta e nemaipomenit. Simțea exact ce trebuia să facă. Eu, personal, l-am văzut foarte puțin, dar a izbutit s-o impresioneze pe Aileen — în așa măsură, încît vrea să-l invite să ia masa cu noi.

Se uită grav la Berenice, care, la rîndul ei, îl privi cu admirație. După o clipă, ea spuse :

— Mă bucur, mă bucur într-adevăr. Aileen avea nevoie de o asemenea schimbare, de mult trebuia s-o fi făcut.

— Sînt de acord, rosti Cowperwood. De vreme ce nu pot fi pentru ea ceea ce-ar voi să fiu, atunci de ce n-ar fi altcineva ? Oricum, sper ca el să nu-și piardă capul, am motive să cred că nu se va întîmpla asta. Aileen a și început să facă planuri ca să meargă la Paris după cumpărături. Așa că lucrurile, cred, merg bine.

— Foarte bine, spuse Berenice zîmbind. S-ar părea că planul nostru funcționează. Și-atunci, cine-i de vină ?

— Păi, nici tu, nici eu. Așa a fost să fie... la fel cum ai apărut tu anul trecut, de Crăciun, cînd mă așteptam mai puțin.

Începu s-o mîngîie, dar, preocupată de propriile ei proiecte, ea se împotrivi spunîndu-i :

— Mai bine vorbește-mi despre Londra, și apoi am să-ți spun și eu ceva.

— Despre Londra ? Totul merge deocamdată cît se poate de promițător. Ți-am vorbit la New York despre Greaves și Henshaw, și cum i-am pus cu botul pe labe. Ei bine, chiar acum, înainte s-o pornesc încoace, a sosit la hotel o scrisoare de la ei. Vor să mă vadă, și le-am și fixat o întîlnire. Pentru întocmirea unui plan mai amplu, există aici un grup cu care am de gînd să stau de vorbă. Cum se hotărăște ceva, îți și dau de veste. Dar, între timp, aș vrea s-o șterg cu tine undeva. Avem și noi dreptul să ne luăm o scurtă vacanță, înainte de a începe cu treburile astea. Firește, mai e și Aileen. Și pînă nu-mi lasă calea liberă — făcu o pauză — scopul meu, desigur, este să-i urgentez plecarea la Paris, și apoi putem s-o pornim spre Norvegia sau în jos, pe Mediterana. Am aflat de la unul din agenții mei despre un iaht care ar putea fi închiriat pe timpul verii.

— Iaht ! Iaht ! exclamă Berenice, emoționată și în același timp punîndu-i un deget pe buze. Ah, nu, nu ! Lasă-mă pe mine să aranjez. Lucrurile astea vreau să le pun eu la punct. Vezi...

Dar înainte ca Berenice să fi putut sfîrși ce avea de spus, el o prinse și o sărută.

— *Ești* nerăbdător, rosti ea, molcom, dar așteaptă...

Il conduse în camera învecinată, la o masă așezată în dreptul unei ferestre deschise.

— Vezi, domnul și stăpînul meu, ți-a fost pregătit un ospăț. Sclava ta te invită. Dacă iei loc și ciocnești un pahar cu mine și dacă ești cuminte, atunci îți voi vorbi despre mine. Crezi sau nu crezi, am rezolvat totul !

— Totul ! repetă Cowperwood, rîzînd de ea. Și așa de repede ? Ah, dacă aș ști și eu cum să procedez !

— Ei, aproape totul, urmă ea, luînd o carafă plină cu vinul lui preferat și turnînd în două pahare. Vezi, oricît de ciudat ar părea, am judecat, și cînd judec... se întrerupse și privi în tavan.

El luă paharul pe care-l ținea Berenice în mînă și o sărută, gest la care ea se aștepta.

— Înapoi, Cezar ! îl tachină. Încă nu se bea. Tu o să stai acolo, iar eu aici. Şi pe urmă îţi spun tot. Mă voi spovedi.

— Ştrengăriţo ! Hai, fii serioasă, Bevy !

— Mai serioasă ca niciodată. Ascultă, Frank ! Iată cum a fost. Pe bordul vaporului nostru se aflau vreo şase englezi, bătrîni şi tineri, şi toţi chipeşi. Cel puţin cei cu care am flirtat erau chipeşi.

— Sînt sigur de asta, spuse Cowperwood, tolerant, şi încă neîncrezător. Ei, şi ?

— Păi, dacă ai de gînd să fii tot timpul aşa mărinimos, atunci sînt nevoită să-ţi spun că tot flirtul ăsta nevinovat a fost din pricina ta, deşi nu trebuie neapărat s-o crezi. De pildă, am aflat despre un locşor la ţară numit Boveney, pe Tamisa, la o distanţă nu mai mare de treizeci de mile de Londra. Arthur Tavistock, cel mai drăguţ tînăr, burlac, mi-a vorbit despre el. Locuieşte cu maică-sa, lady Tavistock. M-a asigurat că o să-mi placă. Mama ţine mult la el. Aşa că, pricepi...

— Da, pricep că o să stăm la Boveney, mama, tu şi cu mine, se plînse Cowperwood, aproape sarcastic.

— Exact ! glumi Berenice. Asta-i altă chestiune importantă... Tu şi cu mama, vreau să zic. De acum încolo va trebui să fii foarte atent cu ea. Şi foarte puţin atent cu mine. Doar ca tutore, desigur, şi îl trase de ureche.

— Cu alte cuvinte, Cowperwood — tutorele şi prietenul familiei, zise el, zîmbind sec.

— Întocmai ! stărui Berenice. Şi unde mai pui, o să mă duc foarte curînd să fac o plimbare cu barca împreună cu Arthur. Şi mai mult încă — aici ea chicoti — el ştie un încîntător vaporaş amenajat ca locuinţă de vară, care ar fi ideal pentru mama şi pentru mine. Şi astfel, în nopţile cu clar de lună, sau în după-amiezile însorite, la un ceai, în timp ce mama şi maică-sa stau şi croşetează ori se plimbă prin grădină, iar tu fumezi şi citeşti, Arthur şi cu mine...

— Da, ştiu, vă petreceţi cît se poate de plăcut viaţa împreună : plimbări cu vaporaşul, dragoste, primăvară, tutore, mamă. Ce mai, o vară de-a dreptul ideală.

— Nici că s-ar putea mai bine ! exclamă Berenice cu vehemenţă. Mi-a şi descris umbrelele de soare, roşii şi verzi... Şi pe prietenii lui.

— Tot roșii și verzi, presupun, glăsui Cowperwood.

— Ei, aproape ; flanele și bluzoane, îți dai seama... Totul perfect onest. Așa i-a spus mamei. Un grup de prieteni cărora mama și cu mine urmează să le fim prezentate.

— Dar invitațiile de nuntă ?

— Prin iunie, cel mai tîrziu ; ți-am făgăduit.

— Pot renunța la mireasă ?

— Sigur, replică Berenice, fără să zîmbească.

— Zău ! și Cowperwood rîse zgomotos. O călătorie plină de succes, trebuie să recunosc !

— N-ai auzit nici măcar o părticică, reluă ea, gălăgioasă și aproape agresivă. Nici o părticică ! Mai e și Maidenhead... roșesc doar pomenindu-i numele...

— Serios ? Am să țin cont de asta.

— Încă nu ți-am vorbit despre colonelul Hawkesberry, de la regimentul regal nu-mai-știu-cum, zise ea în zeflemea. Un tip de militar get-beget ; cunoaște un camarad, ofițer, care are o verișoară cu o vilișoară în habar n-am ce parc de pe lîngă Tamisa.

— Două vilișoare și două vaporașe. Nu cumva vezi dublu ?

— Oricum, asta se închiriază rareori. Pentru prima oară aproape e liberă primăvara asta. Un vis. În general se închiriază la prieteni. Dar cît despre mama și mine...

— Acum ajungem și fiica regimentului !

— Ei da, cam atît despre colonel. Dar mai e și Wilton Braithwaite Wriothesley, se pronunță Rotisly, cu cea mai desăvîrșită mustăcioară, și un metru optzeci înălțime, și...

— Lasă, Bevy ! Intimități din astea ! Încep să devin bănuitor.

— Nu Wilton ! Nici vorbă, jur ! Colonelul poate, dar Wilton nu ! Berenice chicoti. Oricum, ca să lungesc de cinci ori încă pe atît povestea, aș mai avea de pomenit nu numai de patru vaporașe pe Tamisa, ci și de patru case perfect mobilate, în sau lîngă cele mai elegante cartiere din Londra, toate pentru același anotimp sau pentru întreg anul, ori pe vecie, dacă ne-am hotărî să stăm veșnic aici.

— Dacă spui tu, dragă, interveni Cowperwood. Dar ce mai actriță-mi ești !

— Şi toate, continuă Berenice, fără să ia în seamă observaţia măgulitoare, dacă mi-aş da adresa de la Londra — ceea ce n-am făcut încă — mi-ar fi puse la dispoziţie de către unul sau de toţi admiratorii mei.

— Bravo! Pe cuvîntul meu! exclamă Cowperwood.

— Dar să nu ne pripim şi să nu ne pierdem cu firea, adăugă Berenice. Mama şi cu mine am căzut de acord să dăm o raită prin Grosvenor Square şi prin Berkeley Square, după care... ei bine, o să vedem ce-i de făcut.

— Dar nu crezi că ar trebui să-ţi consulţi mai bine bătrînul tău tutore în privinţa contractelor şi a tuturor lucrurilor de acest fel?

— De, în privinţa contractului, da, dar altminteri...

— Altminteri, eu mă retrag şi încă bucuros. O viaţă întreagă am tot călăuzit, şi m-ar amuza să te văd umblînd singură.

— Ei, pentru început, continuă ea ştrengăreşte, ce-ar fi să mă laşi să stau aici? Şi aşezîndu-se pe genunchii lui, luă de pe masă cupa de vin şi îi atinse uşor marginea cu buzele. Uite, îmi pun ceva în gînd, şi bău jumătate de pahar. Acum doreşte-ţi şi tu ceva, zise ea, întinzîndu-i paharul şi urmărindu-l din ochi în timp ce Cowperwood bău restul. Acum trebuie să dai paharul de perete, peste umărul meu drept, ca nimeni să nu mai bea din el vreodată. Asta-i un obicei al danezilor şi al normanzilor. Hai...

Cowperwood aruncă paharul.

— Acum sărută-mă, şi totul are să se adeverească, spuse ea. Fiindcă sînt vrăjitoare, ştii, şi eu fac lucrurile să se adeverească.

— Sînt gata să te cred, zise Cowperwood afectuos, şi o sărută solemn.

După-masă au discutat despre proiectele lor imediate. Observă că Berenice se împotrivea cu tărie oricărui plan de a părăsi Anglia în momentul acela. Era primăvară şi totdeauna dorise să viziteze oraşele cu catedrale — Canterbury, York, Wells, să vadă băile romane de la Bath; Oxford şi Cambridge şi cîteva castele vechi. Puteau face călătoria împreună, dar fireşte, numai după ce el va studia posibilităţile pe care le avea privitor la proiectul de la Londra. La drept vorbind, i-ar fi făcut plăcere să poată

trece şi pe la vilele menţionate. Şi apoi, o dată lucrurile puse la punct, putea începe vacanţa.

Acum ar fi fost bine să se ducă s-o vadă pe maică-sa, care zilele acestea fusese puţin indispusă şi melancolică, nici ea nu ştia bine de ce. Şi după aceea se va întoarce la ea, şi apoi... şi apoi...

Cowperwood o îmbrăţişă.

— Bine, bine, Minerva mea, rosti el, n-ar fi exclus să aranjăm treburile după cum vrei tu. Nu ştiu. Dar un singur lucru e sigur : dacă o să dăm de prea mult balamuc aici, facem un tur prin lume. Aranjez eu cumva cu Aileen. Şi dacă n-o să fie de acord, ei bine, atunci plecăm fără voia ei. Publicitatea, cu care ea totdeauna ameninţă, poate fi înlăturată, într-un fel sau altul. Sînt sigur de asta.

O sărută cu tandreţe ; apoi plecă să stea de vorbă cu doamna Carter, pe care o găsi aşezată în dreptul ferestrei deschise, citind un roman. Evident, se îmbrăcase şi era coafată anume pentru vizita lui ; dînd cu ochii de Cowperwood, îi zîmbi cît se poate de optimist. Totuşi, Cowperwood observă la ea un zbucium nervos ; se temea de primejdia iminentă pe care o prezenta legătura dintre Berenice şi el. În realitate, ochii ei trădau încordare şi tristeţe. De aceea, după cîteva cuvinte despre perspectivele unei primăveri plăcute în Anglia pentru tustrei, el adăugă, într-o doară, deşi în mod cît se poate de direct :

— Eu unul, Hattie, dacă aş fi în locul dumitale, nu mi-aş bate capul cu nimic. Bevy şi cu mine ne înţelegem perfect. Şi cred că ea se înţelege şi pe sine. E scînteietoare, frumoasă şi o iubesc. Dacă se întîmplă ceva, o scoatem noi la capăt. Încearcă şi te distrează. O să fiu probabil foarte ocupat, aşa că n-am să te văd atît de des pe cît aş dori, dar voi fi cu ochii în patru. La fel şi ea. Nu-ţi face griji.

— Nu-mi fac griji, Frank, rosti ea, aproape cerîndu-şi scuze. Ştiu, desigur, ce mari posibilităţi are Bevy şi cît e de fermă. Ştiu totodată în ce măsură te interesează soarta ei. Sper că lucrurile merg pe făgaşul dorit de dumneata. Ea e tocmai ce-ţi trebuie, Frank — atît de înzestrată şi de fermecătoare. Aş fi vrut s-o vezi pe vapor, cu cîtă inteligenţă a aranjat să se întîlnească şi să stea de vorbă cu lumea. Şi cum a ştiut să-i ţină şi la respect. Mai rămîi o

clipă ? Mă bucur. Eu sînt puțin cam indispusă, dar sper să ne vedem mai tîrziu.

Îl conduse pînă la ușă, așa cum o amfitrioană se ocupă de un oaspete distins — cum îl și considera în realitate. De cum plecă, închise ușa și se duse la oglindă ; după ce se privi destul de mîhnită și își dădu cu puțin fard pe obraz — în caz că ar veni Berenice — scoase o sticlă de coniac pe care o ținea într-un geamantan încuiat și își turnă puțin într-un pahar.

CAPITOLUL 25

La sfîrșitul săptămînii următoare soții Cowperwood se aflau în mijlocul unui grup interesant, ca oaspeți ai lordului Haddonfield la conacul din Beriton. Acest conac era, la drept vorbind, un edificiu remarcabil, în stilul arhitecturii engleze din veacul al XVI-lea, la sud-est de Hearth Hardown, și inima unui domeniu bine păstrat.

Venind dinspre nord-vest, dădeai de cîmpiile mohorîte, aproape ca o mare de întinderi verzi unduite, după sute de ani rămase încă rebele plugului, mîinii semănătorului și constructorului. Valoarea sa, cu precădere, atît pentru bogătași cît și pentru săraci, o constituiau spațiile nesfîrșite pe care le oferea iepurilor, căprioarelor și altor sălbăticiuni, precum și pentru vînătoare, adevărate cavalcade cu haite de cîini și călăreți în livrele roșii. La sud-est, spre care era îndreptată fațada conacului, se aflau pante împădurite și ogoare, iar în mijlocul lor se înălța Little Beriton, un tîrgușor cu acoperișuri de stuf, dînd impresia unui colț de țară ospitalier.

Haddonfield, care-i aștepta pe soții Cowperwood la gara Beriton, era același om rafinat și vesel ca în urmă cu cinci ani. Rămăsese cu atîtea amintiri plăcute și a fost încîntat să-i revadă ; în timp ce le arăta pajiștile, într-adevăr impresionante, și ograda, remarcă adresîndu-se Aileenei :

— M-am gîndit, doamnă Cowperwood, că șesul acesta vă oferă poate dumneavoastră și soțului dumneavoastră o

priveliște monotonă. De aceea, vă pun la dispoziție încăperile care dau spre grădină. În salon se servește acum ceaiul, dacă sînteți obosiți după drum.

Față de splendida ei reședință cu numeroși servitori de la New York, bogăția acestui om era evident inferioară. Și totuși, cel puțin deocamdată, Aileen avea convingerea că prefera de mii de ori situația actuală. „Ah, să ai o casă ca asta, cu siguranța socială și relațiile lordului Haddonfield ! Să nu mai fie nevoie să lupți mereu. Să trăiești de-a pururi în pace."

Deși Cowperwood privea cu plăcere locurile acestea, nu se simțea copleșit, nici măcar impresionat de un titlu sau de venituri moștenite. El își crease averea și faima prin propriile lui puteri.

La acest sfîrșit de săptămînă, oaspeții lordului Haddonfield erau feluriți, dar distinși. Cu o zi în urmă sosise de la Londra sir Charles Stoneledge, actor cu situație și faimă în lumea teatrală londoneză, un tip însă artificial și afectat, care nu scăpa nici un prilej de a face vizite prietenilor sau cunoștințelor din aristocrație. Adusese cu sine pe domnișoara Constance Hathaway, o actriță care pe atunci juca în *Sentiment*, piesă cu succes de public.

Pentru diversitate, mai erau lordul și lady Ettinge. Lordul, figură destul de cunoscută în afacerile cu căile ferate și ambarcațiuni, era un tip masiv, înfloritor, autoritar, căruia-i plăcea să bea vîrtos și, după ce trăgea bine la măsea, devenea vesel, dar cu măsură. Treaz fiind, era mai curînd faimos prin ale sale usturătoare *obiter dicta* [1], decît prin conversații facile.

Lady Ettinge, pe de altă parte, era extrem de diplomată ; fusese invitată de data asta de lordul Haddonfield mai mult ca să facă oficiile de amfitrioană. Foarte conștientă de toanele și obiceiurile soțului ei față de care se purta cu toleranță, nu-l lăsa totuși să-i subjuge personalitatea. Era înaltă, voinică, cu vine albăstrii și obraji roșii, și cu niște ochi de un albastru violet. Cîndva fusese frumoasă și atrăgătoare, ca orice fată drăgălașă de șaisprezece ani — și își amintea bine de asta, ca și Ettinge,

[1] Replici spontane (lat.).

care fusese foarte îndrăgostit de ea. Avea, mult mai mult decît bărbatul ei, simţul măsurii.

Lordul Haddonfield, fiind de viţă veche şi moştenitorul averii, era înclinat să acorde valoare şi întîietate nobleţei de sînge, mai degrabă decît îmbogăţiţilor de ultimă oră, cu toate că şi el era destul de activ în afaceri. Soţia lui, însă, deşi ca şi el de neam, era mai interesată şi atentă la schimbarea forţelor zilei, şi avea tendinţa să admire şi uriaşi fără blazon, ca Frank Cowperwood.

Se mai aflau prezenţi lordul şi lady Bosvike, amîndoi tineri, spirituali şi foarte agreaţi de toţi. Se pricepeau la toate sporturile, le plăcea să joace la curse şi să asiste la alergările de cai ; erau îndrăgiţi în societate datorită entuziasmului şi veseliei lor. Rîdeau în taină de Ettinge şi de nevastă-sa, deşi apreciau în acelaşi timp poziţia lor şi se străduiau să fie cît mai amabili.

Un musafir într-adevăr important — hotărît lucru, în ochii lui Haddonfield şi ai lui Ettinge — era Abington Scarr. Un om cu origine dubioasă — fără titlu, fără familie — cu toate astea făcea în vremea aceea destulă vîlvă pe plan financiar. În ultimii patru ani avusese un mare succes în organizarea creşterii vitelor în Brazilia. Profiturile din această afacere aduceau venituri frumoase celor care investiseră bani. Acum îl preocupa creşterea oilor în Africa, unde — graţie unor concesiuni despre care aproape nici nu se auzise obţinute din partea guvernului, şi unor metode puse la punct de el pentru reducerea cheltuielilor şi detectarea pieţelor de desfacere — era considerat drept un milionar în devenire. Criticile cele mai acerbe la adresa acţiunilor lui aventuroase, din partea celor care aveau tendinţa să pună la îndoială reuşita lor, nu duseseră încă la concretizarea unei atitudini ostile faţă de pretenţiile lui.

Haddonfield, ca şi Ettinge, era impresionat de succesele lui, dar în acelaşi timp amîndoi se codeau să-l urmeze. Au făcut speculaţii de bursă cu o parte din acţiunile lui, dar au intrat şi au ieşit din joc repede. Ceea ce încercase Scarr pe atunci să pună pe roate — cu mai puţin succes însă decît în cazul celor mai multe din aventurile lui de mai înainte — a fost traseul dintre Baker Street şi Waterloo Line, o nouă linie de metro din Londra, pentru care îşi asigurase privilegii prin Parla-

ment. Tocmai de aceea îl interesase pe el apariţia neaşteptată a lui Cowperwood.

Din cauza Aileenei, care-şi pierduse foarte mult timp cu găteala, soţii Cowperwood coborîră tîrziu la cină. Cînd îşi făcură apariţia, se şi strînsese majoritatea celorlalţi musafiri, care păreau puţin plictisiţi pentru că trebuiau să aştepte. Ettinge, mai cu seamă, era decis să nu dea prea mare atenţie soţilor Cowperwood. Dar la sosirea lor, cînd Haddonfield le ură din inimă bun sosit, ceilalţi îşi schimbară deodată dispoziţia, dovedind un interes plin de bunăvoinţă pentru americani. Ettinge, după ce se căzni, gîrbovit, să se ridice în picioare, se înclină rigid cînd se făcură prezentările, cercetîndu-l pe Cowperwood cu luare-aminte. Iar lady Ettinge, care urmărise în presa engleză recentele comentarii asupra afacerilor lui, ajunse numaidecît la concluzia că, în afară de soţul ei, Cowperwood era personalitatea cea mai remarcabilă din grupul acela. Instinctiv, îl ierta pentru Aileen, socotind că se căsătorise cu ea prea tînăr şi mai tîrziu căutase, ca un filozof, să salveze aparenţele unei alianţe nefericite. În ceea ce-l priveşte pe Scarr, acesta era destul de inteligent ca să-şi dea seama că se afla în prezenţa unui magnat din lumea sa.

Puţin stîngace după lunga perioadă de neglijare de la New York, Aileen făcea tot ce-i stătea în putinţă ca să pară cît mai naturală ; era din cale-afară de amabilă, aproape prea insistentă, zîmbind tuturor. Remarcile ei lăsau însă în mintea celorlalţi impresia că nu era de loc sigură pe ea. Cowperwood îşi dădu seama ; îşi spuse că, la urma-urmei, ar trebui să-i vină în ajutor. Şi, cu obişnuita lui diplomaţie, se adresă lady-ei Ettinge, ca fiind cea mai în vîrstă şi cea mai remarcabilă dintre doamnele aflate acolo.

— Pentru mine viaţa la ţară, în Anglia, este ceva destul de nou — începu el cu o desăvîrşită simplitate — dar trebuie să spun că pînă şi scurta privire aruncată în preajmă în după-amiaza aceasta justifică pe deplin nimbul de admiraţie în care e învăluită.

— Într-adevăr ! exclamă lady Ettinge, oarecum curioasă să afle ce gusturi şi ce fire are. Vi se pare chiar atît de atrăgătoare ?

— Da, şi cred că aş putea să vă spun de ce. Reprezintă sursa a ceea ce astăzi, în propria mea ţară, constituie esenţialul. Accentuase cuvîntul „astăzi", după cum observase ea. Cultura Italiei, continuă, o putem aprecia drept cea a unui popor complet diferit de noi ; acelaşi lucru, cred, e valabil şi pentru Franţa şi Germania. Aici, însă, recunoaştem în mod natural şi cu simpatie izvoarele propriei noastre culturi şi evoluţii — chiar şi aceia dintre noi care nu sîntem pe de-a-ntregul de origine engleză.

— Vorbiţi aproape prea frumos despre Anglia, rosti lady Ettinge. Vă trageţi dintr-o familie de englezi ?

— Da, părinţii mei erau quakeri. Am fost crescut în spiritul simplităţii quakerilor englezi.

— Mă tem că nu toţi americanii sînt atît de amabili.

— Domnul Cowperwood poate vorbi în cunoştinţă de cauză despre orice ţară, interveni lordul Haddonfield, trăgîndu-şi scaunul mai aproape, pentru că a cheltuit o avere şi un mare număr de ani ca să adune piese de artă de pretutindeni.

— Colecţia mea este foarte modestă, spuse Cowperwood. O consider abia un început.

— Iar această colecţie de artă este găzduită într-unul din cele mai frumoase muzee pe care le-am vizitat vreodată, continuă lordul Haddonfield, adresîndu-se lady-ei Ettinge. Şi anume, în locuinţa domnului Cowperwood de la New York.

— Am avut plăcerea să ascult o discuţie privind colecţia dumneavoastră, domnule Cowperwood, cînd am fost ultima oară la New York, remarcă domnul Stoneledge. Este adevărat că sînteţi aici pentru a o completa ? Mi se pare că am citit ceva în acest sens deunăzi.

— Zvonuri neîntemeiate, răspunse Cowperwood. În momentul de faţă nu strîng nimic altceva decît impresii. Mă aflu pur şi simplu în drum spre continent.

Nespus de bucuroasă de triumful pe care el, pare-se, îl realiza, Aileen a fost extrem de veselă tot timpul cinei, atît de veselă încît Cowperwood, cînd şi cînd, îi arunca o privire mirată, ţinînd cu totdinadinsul ca ea să facă o impresie cît mai bună.

Ştia, fireşte, despre preocupările financiare ale lui Haddonfield şi Ettinge, iar acum se mai afla de faţă şi

Scarr, care, după cum auzise, umbla să pună pe roate o linie de metro. În legătură cu lordul Ettinge, era interesat să afle cît mai multe despre influența și legăturile lui, și în acest sens nu dădu greș, pentru că lady Ettinge îi vorbi deschis despre preocupările politice ale soțului său. Era conservator și în strînsă legătură cu șefii acestui partid, iar în prezent își pusese candidatura pentru un post important în India. Totul depindea de anumite împrejurări legate de războiul burilor, care pe atunci zdruncina Anglia. Deocamdată, pierderile se făceau simțite aproape fără întrerupere. Cei de față căutau să minimalizeze acest fapt nefericit, iar Cowperwood adoptase cu tact aceeași atitudine.

Tot timpul cinci, stînd de vorbă cu ceilalți oaspeți, el se întreba care din cei de aici îi putea fi de folos, lui și Berenicei. Lady Bosvike îl invită la vila ei din Scoția. Scarr, după ce doamnele părăsiră masa, a fost primul care se apropie de el și-l întrebă dacă avea să rămînă multă vreme în Anglia. Dacă da, i-ar fi făcut plăcere să-l invite la el, în Țara Galilor. Chiar și Ettinge, între timp, se mai dezmorțise și începuse să discute cu el probleme de politică internațională.

Aceste relații au fost consolidate luni, cu ocazia unei partide de tir, cînd Cowperwood și-a dovedit îndemînarea. În fapt, pînă la plecarea soților Cowperwood, el cîștigase admirația tuturor oaspeților lui Haddonfield, chiar dacă nu se putea spune și despre Aileen același lucru.

CAPITOLUL 26

Făcînd o scurtă vizită în apartamentul Berenicei, la întoarcerea de la conacul din Beriton, Cowperwood o găsi pregătindu-se să plece ca să viziteze una dintre vilele sugerate de colonelul Hawkesberry drept reședință de vară, care putea fi pe placul ei și al maică-si. Era situată, spunea ea, pe Tamisa, între Maidenhead și Marlow.

— Și cine crezi că e proprietarul ? îl întreabă ea, pe un ton misterios, vrînd să-i facă o surpriză.

— N-am nici cea mai vagă idee — doar dacă aş încerca să-ţi ghicesc gîndurile.

— Ia încearcă.

— Mi-e prea greu. Cine e ?

— Nimeni altul decît lordul englez despre care ţi-a scris domnul Sippens, numai dacă nu cumva sînt doi lorzi cu acelaşi nume. Lordul Stane.

— Vorbeşti serios ?! exclamă Cowperwood surprins de această coincidenţă. Ia povesteşte-mi cum a fost. Cum l-ai cunoscut ?

— Eu nu. Colonelul Hawkesberry însă mi-a vorbit foarte entuziasmat de acest loc, spune că-i chiar lîngă Londra. Şi unde mai pui că el şi soha sa voh fi acolou ! încheie ea, imitîndu-l pe Hawkesberry.

— Aşa stînd lucrurile, n-ar fi rău să vedem despre ce-i vorba, conchise Cowperwood, observînd totodată cu admiraţie toaleta ei : o fustă lungă, o jachetă strîmtă verde-deschis, bordată cu feston din fir de aur, şi un cordon auriu. În cap avea o pălăriuţă verde împodobită cu o singură pană roşie, aşezată pe o parte.

— Mi-ar face plăcere să-l întîlnesc pe Stane, continuă Cowperwood ; ar fi un prilej de a aranja lucrurile. Dar, Bevy, cuvîntul de ordine aici e prudenţa. După cît înţeleg, e un om bogat şi foarte influent. Dacă l-am putea interesa punîndu-i în faţă condiţiile noastre...

Făcu o pauză.

— Chiar la asta mă gîndeam şi eu, spuse Berenice. Atunci, de ce n-ai veni acum cu mine să vedem vila ? Mama e obosită astăzi şi rămîne acasă.

Avea acelaşi fel de a fi ca de obicei — vioaie, şăgalnică, evazivă — care-i plăcea atît de mult lui Cowperwood, căci reflecta pe deplin tăria ei firească, bogăţia lăuntrică şi optimismul — în absolut orice împrejurări.

— Plăcerea de a însoţi acest costum, abstracţie făcînd de rest, e de ajuns ! zise Cowperwood.

— Desigur, reluă Berenice, le-am explicat la toţi că numai cu consimţămîntul tutorelui meu pot lua o hotărîre. Eşti pregătit să-ţi asumi răspunderile ? întrebă ea, aruncîndu-i o ocheadă cochetă.

Cowperwood se apropie de ea şi o luă în braţe.

— Iată ceva cu totul nou pentru mine, firește... dar o să-ncerc.

— Eu, oricum, spuse Berenice, am să-ți ușurez sarcina. Am făcut apel la un agent de închirieri și o să ne-ntîlnim cu el la Windsor. După aceea m-am gîndit că o să găsim un han micuț și vechi, pentru ceai.

— Perfect ! Dar mai întîi, vreau să schimb o vorbă cu mama ta.

Se duse grăbit spre odaia doamnei Carter.

— Bună, Hattie, o salută el. Cum merg lucrurile ? Cum te descurci în bătrîna și scumpa Anglie ?

În contrast cu veselia Berenicei, mama ei părea nu numai deprimată, dar parcă ajunsese la capătul puterilor. Totul se petrecuse atît de iute... coborîrea splendidă și multicoloră dintr-un paradis iluzoriu de siguranță socială în acest huzur al aventurii, care, oricît de bogat înveșmîntat, era totuși înfricoșător din pricina primejdiei ce o păștea la tot pasul. Ce greu era să trăiești ! Într-adevăr, crescuse o fată talentată și stăpînă pe sine — dar la fel de încăpățînată și neconformistă ca și ea —a cărei soartă, din cauza asta, nu putea fi prevăzută cu exactitate. Deși Cowperwood a fost totdeauna, și era și acum, bucuros că putea să le sprijine prin enormele resurse ale spiritului său întreprinzător și ale averii sale, avea totuși temeri. Faptul că le adusese în Anglia într-un timp cînd el depindea atît de mult de bunăvoința socială — cu Aileen în prim-plan — o uluia. Această atitudine, după părerea Berenicei, era necesară chiar dacă parțial inacceptabilă.

Dar explicația asta n-o convinsese pe deplin. Ea a trăit și a pierdut, iar teama că Berenice are să piardă la rîndu-i nu-i dădea pace. Pentru că la mijloc era Aileen, nestatornicia lui Cowperwood și lumea nemiloasă care nu cruță pe nimeni, nu iartă pe nimeni. În sufletul ei, în ochi, pe chipul ei blazat, se citea ceva din toate astea. Se apucase din nou de băut, fără știrea Berenicei. Cîteva clipe înainte să fi intrat Cowperwood, dăduse pe gît un pahar mare de coniac ca să-și adune puterile pentru această întîlnire.

Ca răspuns la salut, ea spuse :

— Oh, îmi place foarte mult Anglia. Pe Bevy totul o fascinează aici. Mi se pare că vă duceți să vedeți vilele

aceea. Chestiunea e, cîtă lume aveți de gînd să primiți, sau, mai curînd, pe cine nu vreți să primiți la voi.

— Cred că te referi la Bevy, nu la mine. Ea e magnetul, pare-se. Dar arăți cam abătută, Hattie. Ce s-a-ntîmplat ? Se uită la ea iscoditor, însă nu fără simpatie. Haide, haide, nu te lăsa copleșită, așa e în primele zile ! Știu, totul pare greu. Ați avut o călătorie lungă și ești obosită. Se apropie și puse prietenește mîna pe umărul ei, și deodată simți mirosul de coniac. Ascultă, Hattie, noi ne cunoaștem de multă vreme. Știi foarte bine că deși îndrăgostit nebunește de Bevy, nu mi-am îngăduit vreodată nici cel mai mic gest care s-o fi compromis, cît de cît — cel puțin înainte de venirea ei la Chicago. E adevărat sau nu ?

— Da, Frank, e adevărat.

— Știi că singura mea dorință, de cînd am simțit că nu-mi putea aparține, a fost să-i fac o situație în societate, să o ajut să se mărite și să-ți ușurez povara astfel ca totul să meargă bine.

— Da, știu.

— Desigur, cele întîmplate la Chicago au fost din vina mea, dar nu în întregime, pentru că a venit la mine într-o vreme cînd aveam foarte mare nevoie de ea. Altminteri, cred că m-aș fi stăpînit chiar și atunci. În orice caz, acum sîntem cu toții împreună în aceeași barcă... ne dăm la fund sau vîslim mai departe. Dumneata socotești aventura asta fără viitor. Îmi dau seama. Dar eu nu judec la fel. Nu uita că Bevy e o fată strălucitoare și plină de resurse. Aici sîntem în Anglia, nu în Statele Unite. Cei de aici privesc inteligența și frumosul într-un fel cu totul diferit decît la noi acasă. Trebuie doar să-ți aduni energia și să-ți joci rolul și totul va fi perfect.

O bătu pe umăr, privind-o în ochi ca să-și dea seama ce efect avuseseră cuvintele lui.

— Am să fac tot ce-mi va sta în putință, Frank, știi foarte bine, spuse ea.

— Există un lucru pe care nu trebuie să-l faci, Hattie, și anume să nu te apuci de băut. Îți cunoști meteahna. Și dacă află Bevy, ai putea s-o descurajezi și să strici tot ce încercăm să facem.

— Ah, o să fac totul, Frank, totul, numai de-aş putea îndrepta răul pe care i l-am pricinuit!

— Aşa să procedezi!

Îi zîmbi încurajator şi se duse la Berenice.

CAPITOLUL 27

În tren, Cowperwood discută cu Berenice temerile mamei ei. Berenice îl asigură că, de fapt, nu aveau nici o însemnătate, fiind rezultatul schimbării subite. Cu timpul, se va simţi mai bine.

— Dacă va fi să întîmpinăm unele neajunsuri, ele se vor ivi nu din cauză că-i vizităm pe americani, ci pe englezi, adăugă ea, dusă pe gînduri. Străbăteau locuri care mai de care mai încîntătoare, dar pe care aproape că nu le observau în clipa aceea. Aici, la Londra ştii că n-o să accept nici să fiu prezentată americanilor, şi nici invitaţiile lor. Voi evita pe cît posibil să am de-a face cu ei.

— Ai dreptate în privinţa asta, Bevy. Aşa e cel mai bine.

— Ăştia-s oamenii care o terorizează pe mama. Americanii nu prea au manierele curtenitoare şi nici spiritul de toleranţă al celor de aici. Mă simt acasă aici.

— Îţi place cultura lor mai veche, tactul lor, rosti Cowperwood. Sînt mai tăcuţi, nu se prea grăbesc să tragă concluzii. Noi, americanii, am luat un continent nedezvoltat şi în cîţiva ani, puţini la număr, vrem să-l facem perfect — pe cînd oamenii de aici trudesc pe insuliţa asta de o mie de ani.

La Windsor au dat de domnul Warburton, agentul imobiliar, care avea multe de spus despre proprietatea ce urma să fie vizitată. Era într-adevăr unul din cele mai încîntătoare locuri de pe malurile Tamisei. Lordul Stane locuise acolo ani în şir, pînă de curînd.

— De cînd a murit tatăl lui, explică agentul, confidenţial, se duce mai cu seamă la Tregasal, unde are cea mai mare parte a domeniilor sale. Acum un an a închiriat această vilă unei actriţe, domnişoara Constance Ha-

thaway, dar anul acesta ea pleacă în Bretania, și abia cu o lună-două în urmă mi-a spus lordul că pot s-o închiriez dacă găsesc un chiriaș potrivit.

— E mare domeniul lui de la Tregasal? întrebă Cowperwood.

— E unul din cele mai mari, domnule, răspunse agentul. De vreo două mii cinci sute de hectare. O regiune frumoasă, într-adevăr, dar trece rar pe acolo.

În clipa aceea un gînd stînjenitor îi trecu lui Cowperwood prin minte. Deși își repeta mereu să nu se mai lase hărțuit de gelozie, totuși de cînd Berenice intrase în viața lui, începuse să simtă acest chin. Berenice era întruchiparea idealului său. N-ar fi preferat ea oare un bărbat mai tînăr, dar la fel de strălucit și de plin de resurse? Mai putea spera s-o păstreze, dacă avea să întîlnească o personalitate de talia lui Stane? Pentru prima oară în relațiile lui cu Berenice, acest gînd începu să-l frămînte.

Conacul Pryor's Cove era clădit într-un stil arhitectonic admirabil și avea o grădină de vis. Era vechi de peste o sută de ani și amenajat modern. Fațada dispusă în linie dreaptă avea aproape treizeci de metri. Niște copaci falnici străjuiau grandios conacul de șase metri înălțime, iar clădirea era înconjurată de un adevărat labirint de cărări, garduri vii și straturi de flori. În spate, spre sud, unde casa dădea către fluviu, se aflau niște grajduri pitorești, tipice regiunii Leicestershire, cu zaplazuri ciudate, porți, stînci artificiale, coteţe de păsări și, după cum le atrase atenția domnul Warburton, existau cai de călărie și de tracțiune pentru folosința chiriașului, pui negri de găină de rasă Minorca, cîini ciobănești și o turmă de oi; de toate acestea aveau grijă de grădinar, un rîndaș și un fermier, chiriașul preluîndu-i laolaltă cu casa.

Cowperwood și Berenice rămaseră încîntați de atmosfera aceea bucolică: pînza lină de apă, ca oglinda, a Tamisei, furișîndu-se încet și în tăcere spre Londra; vastele pajiști coborînd spre fluviu și șalupa cu umbrele de soare viu colorate, cu perdele fluturînd în vînt, cu scaune și mese de răchită, ancorată în dreptul unui debarcader. Ajuns lîngă un cadran solar aflat în mijlocul unei alei ducînd spre șalupă, Cowperwood rămase pe gînduri. Cum trecea timpul! Ajunsese într-adevăr un om

în vîrstă. Iar Berenice era pe punctul să întîlnească un bărbat mai tînăr, care n-ar fi fost exclus s-o intereseze. Cînd venise la el, la Chicago, acum cîteva luni, Berenice spunea că se consideră stăpînă pe sine și că numai pentru că dorise acest lucru a venit. Iar cînd nu-l va mai dori, atunci urma să-l părăsească. Desigur, ce nevoie avea să ia conacul, de ce să se angreneze în afaceri financiare cu Stane? Mai existau și alți oameni, și alte posibilități. De pildă, Abington Scarr și lordul Ettinge. De ce să hrănească teama unei înfrîngeri? Da, dusese o viață complexă, și va continua astfel orice s-ar întîmpla.

Observă că Berenice admira plină de exuberanță frumusețile regiunii. Fără să-i fi ghicit gîndurile, tocmai își punea întrebări în legătură cu lordul Stane. Prea bătrîn nu putea fi; auzise că abia de curînd intrase în posesia importantei averi a tatălui său. Descrierile domnului Warburton i-au atras atenția asupra lumii mondene care locuia în preajmă. Căci în imediata vecinătate își avea reședința domnul Arthur Garfield Wriothesley Gole, consilier regal; sir Heberman Kipes, de la compania *Consolidated British Tiles & Paterns*; onorabilul Runciman Maynes, de la Ministerul Coloniilor, și diferiți alții de rang mai mare sau mai mic, proprietari cu titluri și blazoane. Cowperwood, interesat de toate acestea, se întrebă ce vor face Berenice și mama ei acolo. Primăvara și vara, îl lămuri ea, vor avea loc petreceri în casă, petreceri în grădină și reuniuni la țară ale unor personalități din Londra, politicieni și membri ai guvernului, artiști, lume mondenă — așadar, cu recomandările de rigoare, iată cum putea cineva să-și ocupe zi și noapte timpul, cu prisosință.

— De fapt, își exprimă Cowperwood părerea, e tocmai atmosfera prielnică în care să te poți înălța sau da la fund, mai rapid și mai sigur decît oriunde.

— Exact! rosti Berenice. Atmosfera în care eu aș căuta să mă înalț.

Din nou se simți cucerit de optimismul și curajul ei.

Agentul, care se dusese să cerceteze gardurile vii, se întoarse; Cowperwood i se adresă:

— O sfătuiam tocmai pe domnișoara Fleming, rosti el, fără să fi spus Berenicei vreun cuvînt înainte, că îm-

preună cu mama sa au permisiunea din parte-mi să închirieze această proprietate, dacă doresc. Puteţi transmite avocatului meu hîrtiile necesare. O simplă formalitate, dar după cum ştiţi, e una din îndatoririle mele legale de tutore al domnişoarei Fleming.

— Desigur, înţeleg, domnule Cowperwood, zise agentul. Dar vor trece cîteva zile pînă să fie gata hîrtiile, s-ar putea ca nu mai devreme de lunea sau marţea viitoare. Agentul domnului Stane, domnul Bailey, nu se întoarce pînă atunci.

Cowperwood află cu oarecare satisfacţie că Stane nu-şi bătea capul cu amănuntele în probleme de închiriere a propriilor lui bunuri. Astfel numele lui va rămîne, cel puţin deocamdată, nemenţionat. Cît despre viitor, nu se putea stăpîni să nu-şi pună întrebări...

CAPITOLUL 28

De vreme ce vizita lui Cowperwood, însoţit de Sippens ca ghid, la liniile de metro nu făcuse decît să-i întărească părerea despre importanţa, ca primă măsură, a asigurării privilegiului asupra traseului Charing Cross — în dimineaţa aceea aştepta curios întîlnirea cu Greaves şi Henshaw, în biroul lui.

Greaves a fost cel care a deschis convorbirea.

— Domnule Cowperwood, vrem să ştim, zise el, dacă acceptaţi 51% interese în problema Charing Cross, cu condiţia ca noi să sporim proporţional suma necesară pentru construirea liniei.

— Proporţional ? întrebă Cowperwood. Depinde ce înţelegeţi prin asta. Dacă linia ar urma să coste 1 000 000 de lire sterline, garantaţi furnizarea sumei de aproximativ 450 000 lire ?

— Ei bine, spuse Greaves oarecum şovăielnic, nu direct, din buzunarele noastre. Avem unele legături care ne-ar putea ajuta în procurarea sumei.

— Cînd ne-am văzut la New York, nu păreaţi să fi avut astfel de legături, rosti Cowperwood, şi atunci am

hotărît că 30 000 lire și 51% interese pentru o companie care posedă doar un privilegiu și ceva datorii, să fie limita fixată de mine. Există, cred, prea multe companii cu drepturi, și nimic altceva, umblînd după bani. Am avut răgazul să aflu acest lucru. Dacă veniți la mine cu o garanție reală asupra celor 450 000 lire sterline, ceea ce ar reprezenta costul probabil al construirii liniei din cei 40%, atunci m-ar putea interesa. Dar atît timp cît dumneavoastră așteptați pur și simplu acordul meu de a lua 51%, așa încît în virtutea acestui fapt vă puteți ridica cei 49%, nu văd cum ne-am înțelege. Dumneavoastră, într-adevăr, n-aveți altceva de oferit decît drepturile pe care le posedați. În asemenea împrejurări, trebuie să solicit controlul deplin sau nimic. Pentru că numai cu un control deplin aș izbuti să ridic o sumă atît de mare de bani necesară lucrării. Și nimeni nu știe asta mai bine, domnilor, ca dumneavoastră doi. De aceea, dacă nu vă hotărîți să acceptați ultima mea ofertă — care este de 30 000 lire sterline în schimbul opțiunilor dumneavoastră, împreună cu prelungirea contractului de construire — nu pot lua chestiunea în considerare.

Apoi scoase ceasul, gest care confirma bănuiala lui Greaves și Henshaw, că dacă nu se decideau — aici și acum — totul rămînea baltă. Se uitară nedumeriți unul la altul, apoi Henshaw rosti :

— Presupunînd că v-am ceda controlul deplin, domnule Cowperwood, ce garanții avem noi că veți trece numaidecît la construcția liniei ? Căci dacă nu începem lucrările de construcție în timp util, nu văd cum am mai putea face ceva.

— Sînt de aceeași părere cu asociatul meu, spuse Greaves.

— Cît despre asta, îl asigură Cowperwood, nu trebuie să vă fie teamă. Sînt absolut de acord să menționez în contractul pe care l-am întocmi că, dacă banii pentru construirea primei linii de derivație nu vor fi furnizați în termen de șase luni de la semnare, convenția nu numai că se anulează, dar consimt să vă plătesc 10 000 lire sterline despăgubiri. Vă declarați satisfăcuți ?

Cei doi asociați se uitară din nou unul la celălalt. Auziseră despre Cowperwood că în materie de bani era

abil şi reţinut, dar mai aflaseră şi că respectă contractele semnate.

— Prea bine! Totul pare destul e rezonabil. Dar ce se întîmplă cu celelalte derivaţii? întrebă Greaves.

Cowperwood începu să rîdă.

— Ei bine, domnilor, în momentul de faţă sînt pe cale să renunţ la două treimi din întreaga reţea de transporturi din Chicago. În ultimii douăzeci de ani am construit în acest oraş treizeci şi cinci de mile de cale ferată aeriană şi patruzeci şi cinci de mile reprezentînd linii de tramvaie electrice. Am mai construit, şi acum exploatez, şaptezeci şi cinci de mile de linii subterane deservite de trenuri electrice — ca proprietar în cea mai mare majoritate. Nimeni din cei care au făcut investiţii cu mine n-a pierdut nici măcar o centimă. Afacerea aceasta a produs, şi pînă astăzi continuă să producă, un venit mai mare de 6%, iar liniile respective îmi aparţin mie, şi am de gînd să renunţ la ele nu pentru că n-ar fi fost şi nu sînt rentabile, ci din pricina invidiei politice şi sociale, care mă irită... De altfel, nu fiindcă aş avea nevoie de bani îmi bat capul cu afacerea asta de la Londra. N-ar trebui să uitaţi că dumneavoastră aţi fost cei care aţi venit la mine, nu eu la dumneavoastră. Dar să lăsăm asta — eu nu mă laud, şi nici nu doresc s-o fac. Cît despre liniile suplimentare, timpul şi banii necesari pentru fiecare în parte sînt puncte care pot fi menţionate în contract, numai că, după cum ştiţi probabil din experienţă, problema urmează să constituie subiectul unor cheltuieli şi amînări inerente în asemenea împrejurări. Chestiunea esenţială este că sînt de acord, *acum*, să ofer suma în numerar pentru opţiunea dumneavoastră şi să răspund, în consecinţă, clauzelor stipulate în contract.

— Ce părere ai? întrebă Greaves întorcîndu-se spre Henshaw. Sînt mulţumit că vom proceda cu domnul Cowperwood la fel cum procedăm şi cu alţii.

— Foarte bine, spuse Henshaw. Sînt de acord.

— Cum propuneţi să se realizeze transferul? întrebă Cowperwood. După cîte înţeleg, dumneavoastră trebuie să preluaţi opţiunile de la societatea *Traffic Electrical*, înainte de a mi le putea transfera mie.

— Asta-i adevărat, replică Henshaw, care şi începuse să facă speculaţii.

Trebuiau să negocieze întîi cu societatea *Traffic Electrical* şi pe urmă cu Cowperwood — asta însemna că era necesar nu numai să-şi asigure de undeva cele 30 000 lire cu care să poată prelua opţiunile, ci, în plus, vremelnic, cel puţin, vor trebui să împrumute 60 000 lire spre a efectua transferul anuităţilor consolidate, pe care societatea *Traffic Electrical* le avea depuse, împreună cu guvernul, în vederea îndeplinirii obligaţiilor lor.

Deoarece totalul de 90 000 lire sterline nu era o sumă lesne de procurat, Henshaw îşi făcu socoteala că ar fi mult mai bine să se ducă la Johnson şi la birourile societăţii *Traffic Electrical*, ca să dea explicaţii în legătură cu ceea ce se punea la cale. Va cere directorilor să se întîlnească apoi cu Cowperwood, Greaves şi cu el însuşi, pentru ca întreaga tranzacţie să poată fi onorată, iar lucrările puse la punct cu banii lui Cowperwood. Ideea aceasta îi făcu atîta plăcere, încît spuse :

— Cred că cel mai bun lucru ar fi să facem o tranzacţie pentru întreaga afacere.

Apoi explică în ce fel anume, dar nu şi de ce. Cowperwood pricepu însă destul de bine de ce.

— Perfect, rosti el, dacă aranjaţi cu directorii, eu sînt gata. S-ar putea pune totul la punct în cîteva minute. Puteţi oferi opţiunile dumneavoastră pentru cecul meu de 30 000 lire sterline, împreună cu cele 60 000 lire din depozitul naţional sau o cambie, şi vă înmînez cecul, ori cecurile, pentru ambele sume. Acum, tot ce mai rămîne de făcut este, presupun, să întocmim un acord provizoriu ţinînd seama de aceste amănunte, pe care să-l puteţi semna.

Îşi sună secretarul şi-i dictă pe scurt esenţialul înţelegerii.

— Acum, domnilor, spuse el, după semnarea actului, aş vrea să ne simţim nu ca nişte negociatori, ci ca asociaţi într-o afacere importantă, care va trebui să dea rezultate agreabile pentru noi toţi. Vă dau cuvîntul de onoare că, în schimbul cooperării dumneavoastră viitoare, neprecupeţite, o veţi avea pe a mea.

Dădu mîna cu amîndoi cît se poate de cordial.

— Ei bine, observă Greaves, trebuie să spun că totul a mers foarte repede.

Cowperwood zîmbi.

— Asta, presupun, e ceea ce dumneavoastră numiţi în America „eficienţă", adăugă Henshaw.

— Nimic altceva decît exercitarea bunului simţ din partea tuturor celor interesaţi, preciză Cowperwood. Dacă e cumva un obicei american de a trata lucrurile, excelent ! Dacă e englezesc, excelent de asemenea ! Dar nu uitaţi, pentru a pune la punct afacerea, au contribuit un american şi doi englezi.

Numaidecît după plecarea lor, Cowperwood trimise după Sippens.

— De Sota, nu ştiu dacă voi reuşi să te fac să crezi sau nu, i se adresă el cînd acesta sosi, dar chiar acum am cumpărat pentru dumneata linia Charing Cross.

— Într-adevăr ! exclamă Sippens. Grozav !

Se şi vedea director general administrativ al acestui nou traseu.

De fapt, Cowperwood se gîndise să-l utilizeze la început, pînă porneau lucrurile, dar nu prea îndelung, pentru că-l socotea pe Sippens un american poate prea turbulent ca să ştie să se poarte şi să aibă succes cu oamenii din lumea marii finanţe londoneze.

— Ia priveşte aici ! îl îndemnă el, luînd de pe birou o foaie de hîrtie ; era proiectul de contract care stipula obligaţiile între Greaves, Henshaw şi el însuşi.

Sippens alese o ţigară lungă de foi, înfăşurată într-o poleială aurie din cutia pe care Cowperwood i-o întinse, şi începu să citească.

— Splendid ! exclamă, pocnind din degete cînd termină de citit ; ţinea ţigara de foi la oarecare distanţă. Ce mai senzaţie o să fie cînd se va afla la Chicago, la New York şi aici ! Sfinte Doamne ! Vestea o să facă înconjurul lumii, din momentul cînd vei îngădui să se anunţe în presa de aici.

— Tocmai despre asta aş vrea să-ţi vorbesc, De Sota. Un anunţ de acest gen şi încă aşa de curînd după venirea mea aici... ei bine, mi-e puţin teamă de efectul pe care

l-ar produce... nu pentru cei din țară... nu-mi pasă dacă vor fi surprinși sau șocați... ci de efectul asupra prețurilor legate de privilegiul metroului, asta mă sîcîie... Făcu o pauză. Și mai cu seamă cînd vor afla cîți bani se vor rula dintr-un condei, pentru un traseu atît de scurt: aproximativ 100 000 lire sterline... fiindcă, fără îndoială, trebuie să construiesc linia aceea sau pierd cam 70 000 de lire sterline.

— Exact, șefule, încuviință Sippens.

— La toate astea se mai adăugă, știi bine, și o sumedenie de baliverne, continuă Cowperwood, dus pe gînduri. Iată-te aici, dumneata și cu mine; am lucrat împreună ani de zile, iar acum ne batem capul cu afacerea asta nouă, care, fie că o ducem la capăt sau nu, mare lucru nu înseamnă pentru nici unul din noi. Fiindcă n-o să rămînem multă vreme pe aici, De Sota, și nici dumneata, nici eu n-avem nevoie de bani.

— Cu toate astea vrei să construiești traseul, șefule!

— Știu, spuse Cowperwood, și totuși nimeni nu poate face mai mult decît să mănînce puțin, să bea puțin, să se bucure ceva mai mult de viață — asta-i tot. Ceea ce mă miră este că ne mai lăsăm impresionați. Spune drept, te lași impresionat în sinea dumitale?

— Păi, șefule, de dumneata n-o să vorbesc, fiindcă ești un om mare, și tot ce faci sau chiar tot ce nu faci e important. În ce mă privește, toată tărășenia mi se pare un fel de joacă, la care iau parte aflîndu-mă aici. De obicei simțeam că lucrurile aveau mai mare însemnătate decît simt acum. Poate că atunci n-am procedat greșit, căci dacă nu mă apucam să pun umărul pentru mine, viața mi s-ar fi strecurat printre degete și n-aș fi fost în stare să realizez ceea ce am realizat. Cred că asta e și soluția: să faci ceva tot timpul. Jocul continuă, și n-ai încotro — vrei nu vrei trebuie să joci.

— Eh! exclamă Cowperwood, o să ai curînd de jucat berechet, dacă traseul ăsta se va construi la timp.

Și-i dădu o palmă bună pe spate micului și vigurosului său prieten.

Pentru Berenice, vestea preluării controlului liniei Charing Cross a fost un prilej de bucurie. Oare nu-i su-

gerase ca această aventură de la Londra? Acum, în fine era aici, descoperind o părticică dintr-o imensă lume de afaceri pe care în trecut abia o întrezărea. Simțindu-l pe Cowperwood foarte bine dispus, aduse o sticlă de șampanie ca să ciocnească împreună un pahar cu această ocazie.

În timpul discuției nu se putu stăpîni să nu-l întrebe, ca o ștrengăriță :

— Te-ai întîlnit cumva, din întîmplare, cu lordul tău, adică al nostru, Stane?

— Al nostru? Cowperwood începu să rîdă. N-ar fi mai bine să spui lordul *tău?*

— Al meu și al tău, rosti Berenice. Pentru că ne-ar putea ajuta pe amîndoi, nu-i așa?

„Ce ființă!" gîndi Cowperwood. „Îndrăzneala și spiritul de bravadă al ștrengăriței ăsteia!..."

— De fapt, zise el resemnat, nu l-am întîlnit, dar sînt de acord că e un om important. Sper, drept să-ți spun, să poată însemna mult. Totuși, cu Stane sau fără el, eu unul merg înainte cu proiectul ăsta.

— Și cu Stane sau fără el, ai să izbutești să faci exact ce dorești, spuse Berenice. O știi la fel cum o știu și eu. N-ai nevoie de nimeni, nici chiar de mine.

Se apropie și-i luă mîna într-ale ei.

CAPITOLUL 29

Cowperwood, bucuros la gîndul succesului probabil al acestor negocieri, al afacerilor lui viitoare de la Londra, se hotărî să-i facă o vizită Aileenei ca s-o mai îmbuneze. Nu știa nimic de Tollifer și se întreba ce-ar mai fi putut face de acum încolo în direcția asta, dar fără să se dea de gol.

Cînd se apropie de apartamentul Aileenei, învecinat cu al lui, o auzi cum rîde și, intrînd, dădu cu ochii de ea; stătea în fața unei oglinzi prelungi, înconjurată de un grup de vînzătoare și de cîteva femei care-i probau

nişte toalete furnizate de un magazin londonez. Se privea în oglindă, iar camerista îi potrivea o rochie. Prin odaie, peste tot, numai hîrtii de ambalaj, cutii, etichete, articole de îmbrăcăminte. Observă că rochia pe care o proba era de-a dreptul splendidă şi aleasă cu mai mult bun-gust ca de obicei. Două lucrătoare, ţinînd boldurile în gură, stăteau în genunchi şi făceau nişte retuşuri, iar o doamnă foarte simpatică şi frumos îmbrăcată le dădea îndrumări.

— Măi, măi! exclamă Cowperwood intrînd. Am impresia că am căzut într-un moment nepotrivit, cu toate că n-aş avea nimic împotrivă dacă mi s-ar da voie să asist şi eu.

— Poftim, Frank! îl invită Aileen. Tocmai îmi încercam o rochie de seară. Nu mai avem mult. Dînsul e soţul meu, adăugă, adresîndu-se grupului din jurul ei, care se înclină respectuos.

— Ei da, trebuie să spun că griul acesta pal îţi vine cum nu se poate mai bine, zise Cowperwood. Îţi pune în valoare părul. Puţine femei pot purta culoarea asta, draga mea, şi să le stea aşa de bine cum îţi stă ţie. Dar ceea ce e mai important, e impresia că ne-am afla la Londra de cine ştie cînd.

— Serios? întrebă Aileen, întorcînd capul uşor ca să se uite la el.

— Tocmai am pus la punct o parte din afacerile despre care ţi-am vorbit. Totul e stabilit, în afară de unele amănunte de importanţă secundară. M-am gîndit că ţi-ar face plăcere să afli şi tu.

— Oh, Frank, minunat! zise ea încîntată.

— Ei bine, n-am să-ţi mai răpesc timpul. Mai am atîtea lucruri de făcut.

— Ştii, spuse Aileen, care pricepînd că el dorea să scape, voia să-l facă să se simtă la largul lui, mi-a telefonat chiar acum domnul Tollifer. S-a întors, şi are să vină la masă. I-am explicat că afacerile tale te-ar putea împiedica să iei masa cu noi. Sînt sigură că o să-nţeleagă.

— E cam complicat, se scuză Cowperwood, dar voi face tot posibilul să vin şi eu — observaţie pe care Aileen o interpretă aşa cum se cuvenea, şi anume că nu va veni.

— Bine, Frank, spuse ea, răspunzîndu-i la semnul lui de rămas bun în timp ce părăsea încăperea.

Știa că n-avea să-l mai vadă pînă a doua zi, sau poate nici atunci, dar de astă-dată resimți mai puțin stînjenitoare obișnuita lui indiferență. Tollifer se scuzase la telefon că o cam neglijase și o întrebase insistent dacă nu voia să vină în Franța. Aileen era cam intrigată, întrebîndu-se ce oare îl atrăgea pe un bărbat atît de bine? De ce se interesa atît de mult de ea? Pentru bani, fără îndoială. Și totuși, ce bărbat frumos! Independent de motive, grija lui era cît se poate de măgulitoare.

Totuși, cauza principală pentru care Tollifer voia ca Aileen să vină în Franța — răspunzînd dorinței lui Cowperwood de-a o ști plecată din Londra — se datora faptului că și el era subjugat de farmecul Parisului. Pe vremea aceea, Parisul, înainte ca automobilul să fi intrat în folosință generală, constituia într-o mai mare măsură decît mai apoi un centru de vacanță pentru bogătașii americani, englezi, brazilieni, ruși, greci, italieni. Oameni din toate țările de pe fața pămîntului veneau aici să se distreze, atrași de magazinele splendide, fermecătoarele vitrine ale florăriilor, numeroasele cafenele cu mese și scaune scoase pe timpul verii sub cerul liber, cabaretele deocheate, scînteietoarele parăzi din Bois, cursele de la Auteil, jocurile de noroc, opera, teatrele și lumea interlopă. Apăruseră marile hoteluri internaționale de tip Ritz. De asemenea, restaurante pentru gusturi alese: Café de la Paix, Voisin, Marguery, Giroux și încă multe altele. Iar pentru poetul, artistul, în general pentru scriitorul fără o lețcaie în buzunar, exista Cartierul Latin. De asemenea, ploaia, zăpada, zilele de primăvară, cele de toamnă, soarele strălucitor sub cerul cenușiu — toate acestea impresionau plăcut orice fire sensibilă, de creator. Parisul cînta. Și o dată cu el tinerețea, vîrsta amintirilor, ambiția, bogăția, chiar și înfrîngerea și deznădejdea.

Nu trebuie uitat faptul că, pentru prima oară în viața lui, domnul Tollifer era în fonduri, și cu un superb program de fecior de bani gata înaintea lui. Ce splendid era să te poți îmbrăca bine, să ai o adresă ca lumea — care deocamdată era hotelul Ritz — să pornești grăbit spre locuri frecventate de lumea bună, să arunci priviri fugare

prin holuri, să te oprești la baruri, să-ți saluți prietenii și cunoscuții.

În Bois de Boulogne, într-o duminică după-amiază, Tollifer întîlnise o veche pasiune de-a lui — Marigold Shoemaker, din Philadelphia, astăzi doamna Sidney Brainerd, de la „Bar Harbor and Long Island Brainerds". Cîndva fusese îndrăgostită de el pînă peste cap, dar fiindcă n-avea bani l-a lăsat pentru Brainerd, un om putred de bogat, pare-se. Marigold avea un iaht ancorat lîngă Nisa. Cînd a dat cu ochii de Tollifer, îmbrăcat impecabil și stăpînit de spiritul aventurii, și-a adus aminte de zilele emoționante și romantice de odinioară. Îl întîmpină entuziastă, prezentîndu-l celor care o însoțeau, și îi dădu adresa ei de la Paris. Prin ea, ca și prin intermediul celorlalți, Tollifer întrevedea posibilitatea de a i se deschide cel puțin cîteva din ușile de atîta vreme închise.

Dar mai era și Aileen. Asta era ceva cu totul nou pentru el. Trebuia s-o distreze și totodată să-și vadă de propriile lui interese, și asta presupunea cea mai mare iscusință. Va avea grijă ca cei de condiție inferioară să pară ca și cum ar fi făcut parte dintr-o pătură socială mai bună. Cercetă numaidecît prin diverse registre de hotel, căutînd nume de actrițe, muzicieni, cîntăreți, dansatori pe care îi cunoștea. Oferind asigurări de amuzament, fu primit peste tot cu îngăduință ; avea astfel certitudinea că va putea să-i procure Aileenei posibilități de distracție dacă venea la Paris. Își extinse strădaniile și asupra cîtorva croitori de mîna întîi, deoarece socotea modul ei actual de a se îmbrăca departe de a fi satisfăcător. Lucrurile se puteau schimba dacă îi dădea unele sfaturi cu tactul necesar ; în același timp i-ar fi fost mai ușor s-o prezinte prietenilor lui.

La Paris, cunoscînd printr-un compatriot din Chicago un argentinian pe nume Victor Leon Sabinal, Tollifer își făcu o legătură cît se poate de promițătoare. Tînărul, dintr-o familie de oameni bogați și cu vază în țara lui, venise la Paris cu cîțiva ani în urmă. Avea bani, recomandări scrise și relații, prin care izbuti numaidecît să pătrundă în diferite cercuri mondene din lumea cosmopolită. Cu toate acestea, din pricina firii sale înclinate spre extravaganță și desfrîu, părinții aflați în America de Sud, pierzîn-

du-și răbdarea, au refuzat la un moment dat să-i mai trimită bani pentru escapadele lui. Astfel, ca și în cazul lui Tollifer, a fost silit să recurgă la împrumuturi și escrocherii, din care pricină, pînă la urmă, ușile vechilor prieteni cu vederi mai conservatoare i-au fost închise.

Unii dintre ei însă n-au uitat că părinții lui erau extrem de bogați și că foarte probabil cîndva, în viitor, își vor schimba atitudinea față de fiul lor. Cine știe, poate mai dădea norocul peste el, și atunci n-aveau să fie nici ei uitați. Așa se explică cercul de prieteni veseli și mai mult sau mai puțin înzestrați care roiau în jurul lui: artiști, militari, șmecheri de toate naționalitățile, oameni atrăgători, bărbați și femei din categoria celor care alergau după bani și după plăceri. De fapt, tocmai în epoca aceea, prin aranjamente cu poliția și oficialitățile franceze, i se dăduse voie să patroneze un local de distracții plăcut și tihnit, pentru numeroșii lui amici.

Sabinal era înalt, zvelt, oacheș — cu o înfățișare sumbră, datorită, în parte, chipului prelung, îngust, cu tenul măsliniu și frunții izbitor de înalte. Unul din ochii săi negri și scăpărători părea extrem de rotund și deschis, ca și cum ar fi fost de sticlă, iar celălalt mai mic și îngust era parțial ascuns sub pleoapa lăsată. Buza superioară o avea subțire, iar cea de jos ciudat de proeminentă, și totuși atrăgătoare. Dinții — sclipitor de albi. Mîinile și picioarele, lungi și subțiri, erau ca și trupul înalt și zvelt, sinuoase și încordate. Dar în ansamblu avea un aer de agerime, grație și ceva fascinant. Dădea de înțeles că cine călca pe tărîmul lui trebuia să fie pregătit să se păzească.

Localul lui din Rue Pigalle nu era niciodată închis. Lumea venea la ceaiul de la ora cinci și unii rămîneau pînă la gustarea de dimineață. O parte din spațiosul etaj doi, unde se ajungea cu un lift micuț, slujea numai pentru jocuri de noroc. O încăpere de la catul întîi era prevăzută cu un bar mic, deservit de cel mai isteț barman din țara de baștină a lui Sabinal; acesta, cînd și cînd, silit de necesități, avea două sau chiar trei ajutoare. La parter, pe lîngă garderobă, salon și bucătărie, se mai afla o galerie de tablouri de artă și o interesantă bibliotecă. Mai era și

o pivniță de vinuri bine aprovizionată. Șeful bucătar, care avea grijă de pregătirea gustărilor, a ceaiurilor, a dineurilor oficiale și neoficiale, și chiar a micului dejun — și asta doar la un mic semn — era tot argentinian.

Întîlnindu-l pe Sabinal, Tollifer își dădu numaidecît seama că se afla în prezența unui om cu aceeași mentalitate ca și el, dar cu o putere mult mai mare. Acceptă bucuros invitația de a-i vizita localul. Acolo întîlni inși care îl interesau foarte mult : bancheri și deputați francezi, nobili ruși, milionari din America de Sud, speculanți de bursă greci și mulți alții. Își dădu îndată seama că aici putea pune la cale întîlniri cu Aileen, care să o impresioneze făcînd-o să creadă că era vorba de oameni importanți din lumea bună.

Ideea asta îl făcuse să fie atît de vesel la sosirea lui la Londra. După ce îi telefonă Aileenei, își petrecu cea mai mare parte a vremii în Bond Street, ca să-și pună la punct garderoba pentru vara pe care urma s-o petreacă pe continent. Apoi se îndreptă spre hotelul unde locuia Aileen.

De astă-dată hotărî să nu dea cîtuși de puțin impresia că ar ține la ea. Avea să joace rolul prietenului dezinteresat, al celui care o aprecia pentru calitățile ei, vrînd să-i ofere, fără nici o recompensă, anumite posibilități pe care altminteri ea n-ar fi putut să le aibă.

După obișnuitele preliminarii de salut, Aileen începu numaidecît să-i povestească vizita ei pe domeniile lordului Haddonfield.

— Haddonfield... ah, da, îmi amintesc de el, spuse Tollifer. A fost în Statele Unite acum cîțiva ani, cred că l-am cunoscut la Newport sau la Southampton. Un tip vesel. Îi plac oamenii deștepți.

Adevărul era că Tollifer nu-l întîlnise niciodată pe Haddonfield, dar prinsese cîte ceva din auzite. Începu numaidecît să-i povestească despre șederea lui la Paris, adăugînd că aici, la Londra, luase masa de prînz din ziua aceea cu o anumită lady Lessing, despre ale cărei isprăvi mondene Aileen citise în presa de dimineață. Deși bine dispusă de toate astea, Aileen tot nu reușea să înțeleagă interesul lui Tollifer față de ea. Nu se putea să fi urmărit vreun avantaj social din partea ei. Nădăjduia, pesemne,

să obțină ceva de la Frank. Nedumerită, era sigură în același timp că de la Cowperwood avea să capete destul de puțin ca răsplată pentru că-i slujea de partener de dans. Îl cunoștea ea. Prin urmare, și în ciuda bănuielilor ei firești, era silită, deși mai avea șovăieli, să-și închipuie că Tollifer era cu adevărat atras de persoana ei.

În seara aceea au cinat împreună la restaurantul Prince. Tollifer i-a servit tot felul de relatări interesante despre distracțiile ce o așteptau dacă răspundea invitației de a merge la Paris. Era entuziasmat de Paris.

— De ce n-ai veni, de vreme ce soțul dumitale e așa de ocupat ? îi sugeră el. Sînt atîtea lucruri interesante de făcut, de văzut, de cumpărat. Niciodată n-am avut ocazia să văd un Paris mai vesel.

— Mi-ar plăcea foarte mult să merg, mărturisi Aileen, pentru că într-adevăr am unele cumpărături de făcut. Dar nu știu dacă soțul meu va putea merge cu mine sau nu.

Auzind această observație, Tollifer se amuză puțin, dar nu cu răutate.

— Cred, cu toată convingerea, că orice bărbat ocupat poate îngădui soției lui să se repeadă două săptămîni după cumpărături la Paris, zise el.

Aileen, nerăbdătoare acum să pună la încercare intențiile noului său prieten, exclamă :

— Îți spun eu ce-am să fac ! Îl întreb mîine pe Frank, și-ți dau de veste.

Cina a fost urmată de o vizită obișnuită, de „marți seara", fără nici o etichetă, în apartamentul Ceciliei Grant, o actriță care juca într-o revistă cunoscută și care era metresa contelui Etienne le Bar, un francuz plin de farmec ce se bucura de popularitate la Londra. Tollifer știa că bătînd la ușa Cecilei, Aileen și el vor fi bine primiți.

Grupul pe care îl întîlniră acolo — printre care o contesă bizară, soția unuia din pairii Angliei — Aileenei i se păru neîndoios alcătuit din oameni cu vază. Se convinse astfel că orice motive ascunse ar fi avut Tollifer, relațiile lui erau mult mai însemnate ca ale ei, ori chiar decît ale lui Cowperwood. Și dintr-o dată, deși pe moment nu spuse nimic, luă hotărîrea să se ducă la Paris.

CAPITOLUL 39

Desigur, Greaves și Henshaw se duseră neîntîrziat să-l înștiințeze pe Johnson despre amănuntele negocierilor lor cu Frank Cowperwood. Johnson și Stane, precum și majoritatea celor în legătură cu societatea *Traffic Electrical*, erau la fel de interesați în privința altor linii de metro, ceea ce era socotit un lucru valoros de către Greaves și Henshaw, în calitatea lor de ingineri. Erau satisfăcuți atît din punct de vedere tehnic cît și moral și se aflau pe deplin în drepturile lor, dat fiind că, în primul rînd, urmau să decidă cum să procedeze cu opțiunea, și-apoi nu fuseseră, în definitiv, de acord cu cererea directă a lui Johnson ca ei să-i ofere răgazul de a prezenta o propunere nouă de cumpărare, ci spuseseră că vor chibzui asupra chestiunii și-i vor da de veste. Nu știau de vizita lui Jarkins la Johnson, care acum era întrucîtva curios să știe ce vînt îi adusese la el.

În primele cîteva minute ale întrevederii, fu înclinat să creadă că partea cea mai favorabilă a posibilităților decurgînd din întîlnirea propusă cu Cowperwood se risipise. Dar treptat se simți îndreptățit să aibă o părere mai bună în ce privește proiectata întîlnire. Pe scurt, îl cîștigă pe deplin faptul că, după prima întrevedere, acest american era gata nu numai să plătească peste 30 000 lire sterline și să-și asume cota-parte asupra anuităților consolidate în valoare de 60 000 lire, ci să și accepte depunerea sumei de 10 000 lire, care ar fi fost integral pierdută în caz că lucrările nu începeau în termen de un an. Probabil chestiunea traseului Charing Cross constituia doar un detaliu, și era adevărat, după cum stăruise și Jarkins, că pe Frank Cowperwood îl preocupau mai cu seamă fazele de mare anvergură în acțiunea de unificare a rețelei metroului. Dacă era așa, atunci de ce nu s-ar trece la un plan general, care să-l includă pe el și pe Stane înaintea altora? Firește, important ar fi fost ca el și Stane să-l întîlnească pe Cowperwood. Ei bine, asta se putea aranja cu ocazia întrevederii din biroul lui Cow-

perwood, la care ar urma să ia parte, o dată cu negocierile finale asupra transferului liniei Charing Cross.

În ziua întîlnirii, la ora unsprezece și jumătate, Cowperwood și Sippens se aflau împreună în biroul lui Cowperwood, Sippens măsurînd încăperea în lung și-n lat și făcînd anumite observații care să-l determine pe „șef" să-i dea ascultare. Dar Cowperwood se lăsa greu convins. Acționase atît de repede, gîndea el acum, mai repede ca de obicei. Se afla într-o țară străină, cu un mod de viață aproape absolut nefamiliar lui. Desigur, cumpărînd drepturile asupra metroului londonez, nu însemna că nu putea să le vîndă din nou. Pe de altă parte, oricît de motivat ar fi fost totul, un soi de fatalitate părea să planeze asupra întregii chestiuni. Deoarece dacă acum, după cumpărarea opțiunilor, și-ar fi îngăduit să lase totul baltă, atunci ar da impresia că se aventurase într-o afacere pentru care nu avea nici curajul, nici mijloacele materiale necesare.

Dar tocmai sosiră Jarkins și Kloorfain, absolut conștienți de rolul lor aici, în urma asigurărilor lui Cowperwood că obligațiile sale față de ei nu vor fi trecute cu vederea. Și numaidecît apăru domnul Denton, secretarul lui Sippens, și domnul Ostade, unul din oamenii lui Sippens din comisia de investigații. Mai tîrziu veni și domnul Kitteredge, succesorul lui Sippens la președinția rețelei lui Cowperwood din cadrul companiei *Chicago Union Traction*, care voia să discute cu Cowperwood unele din afacerile lui de la Chicago. În sfîrșit, se mai afla și Oliver Bristol, un membru tînăr, dar extrem de activ din biroul juridic al lui Cowperwood, care fusese trimis să-l informeze asupra legislației engleze în materie. Era prima sa misiune. Totuși principalul rol al oamenilor lui — în afară de urmărirea pas cu pas a tranzacției — era să-i slujească lui Cowperwood drept decor, ca să-i impresioneze pe acești gentlemeni englezi.

În fine, exact la douăsprezece, sosiră domnii Greaves și Henshaw, însoțiți de Johnson, Rider, Calthorpe și Delafield de la societatea *Traffic Electrical*, domnul Calthorpe fiind președintele, domnul Rider vicepreședintele, iar domnul Johnson, avocatul firmei. Nici unul din ei nu se arătă cîtuși de puțin surprins cînd, ajungînd în cele

din urmă în prezența marelui financiar, îl găsiră stînd la biroul său, asistat de doi avocați, unul în dreapta, altul în stînga, și de celelalte ajutoare.

Cowperwood se ridică și-i salută pe Greaves și Henshaw, foarte cordial, iar aceștia, la rîndul lor, prin intermediul lui Jarkins și Sippens, făcură cunoștință cu toți cei de față. Cel care însă atrase atenția lui Cowperwood și a lui Sippens, deopotrivă, a fost Johnson, în cazul lui Cowperwood pentru relațiile sale, iar Sippens pentru că vedea în el un rival. Autoritatea personajului în chestiune, felul aproape maiestuos în care își drese glasul și se uită în jur iscoditor, ca un om de știință care-și examinează insectele, îl înfurie pe Sippens. Johnson fu cel care deschise discuția.

— Ei bine, domnule Cowperwood, și domnilor, începu el, cred că înțelegem cu toții pe deplin natura convorbirilor noastre viitoare. De aceea, cu cît vom începe mai repede, cu atît terminăm mai repede.

(„Nu mai spune!“ exclamă Sippens în sinea lui.)

— Da, cred că-i o idee bună, rosti Cowperwood, și apăsînd pe un buton dădu dispoziție lui Jamieson să-i aducă în birou carnetul oficial de cecuri, precum și proiectele de contracte.

Johnson scoase atunci dintr-o servietă pătrată de piele — purtată de un funcționăraș care se afla tot timpul în urma lui — cîteva mape ale societății *Traffic Electrical*, sigiliul oficial al firmei, împreună cu autorizația, și puse totul pe biroul lui Cowperwood. Cowperwood, cu Bristol și Kitteredge de o parte și de alta, începu să examineze documentele.

După ce controlă diferite regulamente, hotărîri, calcule de cheltuieli, Greaves scoase opțiunea lor de cumpărare, iar cei de față, prin funcționarii respectivi, îi atestară validitatea. Domnul Delafield, ca secretar și trezorier al societății *Traffic Electrical*, prezentă o copie după actul conform căruia se statorniceau drepturile lor de a construi traseul. La care, un anume domn Blandish de la *London and County Bank* veni cu un certificat de depunere, la banca respectivă, a sumei de 60 000 lire sterline, sub formă de anuități consolidate britanice, în fa-

voarea lui Frank Algernon Cowperwood. Banca urma să i le pună la dispoziție în schimbul unui cec semnat de el pentru această sumă.

Cowperwood își puse semnătura și dădu domnilor Greaves și Henshaw cecul de 30 000 lire, în contul societății *Traffic Electrical*. Societatea, prin funcționarii săi, înmînă actul de privilegiu lui Greaves și Henshaw, care la rîndul lor îl transmiseră lui Cowperwood. Acesta întocmi cecul de 60 000 lire sterline pentru care prelua de la *London and County Bank* actul de recunoaștere legală a dreptului său de proprietate asupra anuităților consolidate. Pe urmă îi dădu lui Greaves un contract ne-negociabil pe termen de un an, atestat și garantat în regulă. Ședința se termină într-o atmosferă de entuziasm care nu-și găsea explicația doar în afacerea încheiată.

Acea atmosferă entuziastă se datora personalității lui Cowperwood și înrîuririi sale asupra celor prezenți : Calthorpe, președintele societății *Traffic Electrical*, de pildă, un bărbat de vreo cincizeci de ani, blond și bondoc, venise cu capul plin de prejudecăți împotriva oricărui american dornic să administreze o proprietate de cale ferată londoneză. Totuși, se vedea cît se poate de limpede că fusese impresionat de agerimea și dinamismul lui Cowperwood. Rider studia îmbrăcămintea lui Cowperwood, remarcînd ce frumos se potriveau butonii de jad de la manșete cu pantofii maro și costumul sable, bine croit. Evident, America oferea un tip de om nou, deosebit. Aveau înaintea lor o personalitate care, dacă voia, ar fi putut să devină o forță în domeniul afacerilor la Londra.

Johnson considera că Frank Cowperwood negociase tranzacția cu abilitate și chiar cu o agreabilă șiretenie. Era un om neînduplecat, dar în felul în care o cerea viața, cu amestecul ei de interese și antagonisme. Tocmai se pregătea să plece, cînd Cowperwood veni spre el.

— Din cîte am auzit, domnule Johnson, spuse zîmbindu-i cu amabilitate, dumneavoastră sînteți interesat personal în problema metroului.

— Da, într-o oarecare măsură, replică Johnson, politicos, și totuși cu prudență.

— Avocații mei m-au informat, continuă Cowperwood, că sînteți mai mult sau mai puțin un expert aici în privința privilegiilor din domeniul tracțiunii. Vedeți, eu m-am format dincolo de ocean, și acesta e un teren cu totul nou pentru mine. Dacă nu aveți nimic împotrivă, aș dori să continuăm discuția. Am putea lua eventual împreună masa de prînz sau cina, la hotelul unde locuiesc, ori în altă parte unde să nu fim stînjeniți.

Se înțeleseră asupra hotelului Brown, marți seară, în săptămîna următoare.

După plecarea tuturor, Cowperwood, rămas singur cu Sippens, i se adresă acestuia :

— Așadar, De Sota, ne-am mai găsit un bucluc. Dar, ia spune-mi, cam ce gîndești despre englezii ăștia ?

— Cînd fac afaceri între ei, totul merge destul de bine, spuse Sippens încă iritat de atitudinea lui Johnson, dar o să ai de furcă, șefule, umblînd să le dai de urmă. Oamenii dumitale de nădejde vor fi cei pe care i-am format eu.

— Cred că ai dreptate, De Sota, rosti Cowperwood, înțelegînd la ce se referea Sippens. Dar, cine știe, poate că va trebui să trec la socoteală și pe cîțiva dintre cei de aici, ca să netezească drumul și să pună lucrurile la punct. Nu-i cred în stare să țină piept deodată unui prea mare număr de oameni de-ai noștri. Știi foarte bine.

— Asta-i adevărat, șefule, dar o să ai nevoie de mulți americani, ca să nu fii luat cumva prin surprindere.

Pe Cowperwood îl muncea însă gîndul că i-ar fi fost poate necesar un grup de englezi loiali și entuziaști ca acest Johnson, ca Greaves și Henshaw, și chiar un om liniștit ca Rider, care îl studiase cu atîta luare-aminte dar fără să scoată o vorbă. În succesiunea asta rapidă a evenimentelor, unele principii americane, care dăinuiau de atîta vreme, puteau eventual să-și piardă din valoare. Știa, de pildă, foarte bine că situația nu reprezenta o garanție suficientă pentru a se apăra în momente grele. Și dacă viața îl învățase ceva, atunci asta îl învățase. Nu era el omul care să întoarcă spatele profesorului său atît de crud dar și constructiv, totuși.

CAPITOLUL 31

Deși căzuseră de acord ca, deocamdată, să nu fie furnizate presei nici un fel de informații în legătură cu transferul liniei Charing Cross, totuși vestea a răsuflat, poate datorită pălăvrăgelilor lui Rider, Calthorpe și Delafield. Fuseseră acționari și totodată salariați la societatea *Traffic Electrical* mai înainte ca dreptul de proprietate să fi fost transferat; de aceea se temeau de viitorul lor și se simțeau îndemnați să discute această problemă. Așa că n-a trecut mult și reporterii ziarelor financiare precum și cei de știri se înființară pentru a-i cere lui Cowperwood să le confirme faptul.

Cowperwood îi informă deschis că transferul era în curs de efectuare, și că la timpul potrivit se va întocmi un act de înregistrare. De asemenea, că inițial nu venise la Londra să cumpere ceva, deoarece afacerile lui din America îi răpeau mult timp, dar că unii reprezentanți din rîndul celor angrenați în acțiunea riscantă a metroului londonez apelaseră la el, ținînd seama de iscusința de conducător și de mijloacele lui bănești, într-un domeniu în care erau interesați. Achiziționarea traseului Charing Cross fusese rezultatul acestor preliminarii; mai erau și alte speculații cărora făgăduise să le acorde atenție. De felul cum vor decurge investigațiile în viitor, depindea dacă avea să rezulte o rețea unificată de care să se ocupe.

La Chicago, comentariile de presă în urma anunțului au fost ceva mai mult decît simple exclamații mînioase. Asta era culmea! Un pungaș fără scrupule, recent alungat din oraș, se îndreptase spre Londra, și acolo, slujindu-se de averea, viclenia și impertinența lui, se dăduse bine pe lîngă magnații din această metropolă, iar ei apelaseră la el pentru găsirea unei soluții posibile în chestiunea tranzitului. Era prea de tot! Britanicii nici măcar nu se osteniseră să se intereseze de sinistra lui reputație, îndeobște cunoscută. Dar o dată dezvăluită, și asta nu va întîrzia, avea să fie tot așa de nepoftit acolo precum era în prezent la Chicago! Mai existau și alte comentarii în presă, la fel de nefavorabile, provenind dintr-un număr

întreg de orașe americane — directorii de ziare și publiciștii luînd exemplul celor din Chicago.

Pe de altă parte, în presa londoneză — fapt explicabil, deoarece opiniile pe plan social, financiar și politic aveau un temei profund realist, nefiind fundate, pare-se, niciodată pe zvonuri mult prea vagi — reacția față de Cowperwood era cît se poate de favorabilă. Ziarul *Daily Mail* se aventura în a emite părerea că o abilitate ca a lui s-ar putea să fie călăuzită cu folos în domeniul atît de tărăgănat al metroului londonez, care de atîția ani stagna, rămînînd cu mult mai prejos față de necesitățile publice. *Chronicle* deplîngea ineficiența capitalului englez și-și exprima speranța că dacă un american, venind dintr-un loc atît de îndepărtat ca Chicago, izbutea să descopere necesitățile Londrei, poate că acum promotorii sistemului de tracțiune din Londra se vor dezmetici și i-o vor lua înainte. Comentarii asemănătoare apăruseră și în *Times*, *Express* și în alte jurnale.

Aceste reportaje, după cum înțelesese Cowperwood, erau de rău augur din punct de vedere financiar. Vor ridica împotriva lui ambiția finanțelor nu numai din Anglia, ci și din America, răscolind acțiuni obstrucționiste. În privința asta nu greșea. Pentru că nici nu apăruseră bine știrile de confirmare a vînzării traseului și acceptarea ofertei lui în detrimentul altora, precum și eventuala lui participare în problema tranzitului londonez, comunicate în public, că principalii acționari ai societăților *District* și *Metropolitan*, cele două linii atît de disputate, se și aflau în culmea indignării, promițînd să devină în viitor potrivnicii lui absolut siguri.

— Cowperwood! Cowperwood! strîmba din nas lordul Colvay, acționar, unul din cei doisprezece directori ai firmei *Metropolitan*, ca și ai noii societăți *City and South London*. Tocmai lua gustarea de dimineață, cu ziarul *Times* la dreapta, din motive de demnitate intelectuală mai cu seamă, dar în clipa aceea citea *Daily Mail*, gazeta lui favorită. Cine naiba o mai fi și Cowperwood ăsta? Vreunul din trepădușii americani care dau ocol lumii, spunîndu-le oamenilor ce au de făcut! Mă întreb cine-or fi așa-zișii consilieri... Scarr, poate cel cu proiectul Baker Street și Waterloo, iar Wyndham Willets cu

traseul Deptford și Bromley. Și bineînțeles, Greaves și Henshaw, umblînd după contracte. Iar societatea *Traffic Electrical*, nerăbdătoare să spele putina.

La fel de furios se simți și sir Hudspeth Dighton, director la *District* și acționar la *Metropolitan*. Împlinise șaptezeci și cinci de ani, era ultraconservator și cîtuși de puțin interesat să intre în combinații care implicau transformări radicale în domeniul căilor ferate, mai ales cînd aceste afaceri presupuneau cheltuieli mari, iar profiturile nu puteau fi prevăzute cu exactitate.

Se sculase la cinci și jumătate, și după ce luase ceaiul și își citise gazeta, se plimba acum printre florile de pe domeniul său din Brentford, gîndindu-se la americanii ăștia care scornesc la tot pasul cîte o idee nouă pentru orice. La drept vorbind, liniile de metro nu ieșeau la socoteală după cum s-ar fi cuvenit, iar echipamentul mai putea fi modernizat în vederea unor rezultate avantajoase. Dar de ce să atragă atenția *Times* și *Daily Mail* asupra acestui fapt, mai ales în legătură cu sosirea unui american, care, desigur, n-ar fi putut proceda mai bine decît oricare din zecile de englezi puși în locul lui? Era, nici mai mult nici mai puțin, un fel de a nesocoti abilitatea britanică, ceea ce însemna un nonsens. Anglia domina și va continua să domine lumea. N-avea nevoie, desigur, de nici un ajutor dinafară. Din acel moment, sir Hudspeth Dighton era gata să se împotrivească oricărei intervenții străine în legătură cu dezvoltarea tranzitului subteran în Londra.

La fel se petreceau lucrurile și cu sir Wilmington Jeems, care își avea reședința în regiunea Wimbley Park. Și el era unul din directorii societății *District*. Părea dispus să admită că ar fi fost de dorit să se modernizeze și să se extindă rețeaua — dar de ce un american? Totul se putea aranja la timpul cuvenit cu englezi. Cam aceasta era și reacția majorității directorilor și a celor mai mulți acționari atît de la *Metropolitan* cît și de la *District*, precum și a celor de la alte căi ferate subterane din Londra.

Cel mai agresiv și mai dinamic din toți trei fu Colvay, care pînă la urmă adoptă o atitudine defensivă. Chiar în aceeași zi începu să se consulte cu ceilalți directori, mai

întîi cu Stane, pentru a vedea ce măsuri trebuie luate în acest sens. Dar Stane, fiind destul de impresionat de relatările făcute de Johnson despre Cowperwood și de cele citite în ziare, îi răspunse cu prudență lui Colvay. El declară că propunerea lui Cowperwood era o acțiune firească. Că oricine, în afară de directorii mai vechi ai celor două societăți, o considerau ca ceva necesar. Desigur, se impunea de la sine, acum cînd apăruse un proiect rival, să se convoace o întrunire cu directorii de la *Metropolitan* și de la *District*, pentru ca amîndouă grupurile să se înțeleagă în vederea adoptării unei conduite convenabile.

Colvay trecu apoi pe la sir Wilmington Jeems, pe care-l găsi destul de agitat.

— Mie în sută, Colvay, spuse acesta, dacă noi și *Metropolitan* ne unim, tipul ăsta are să pună mîna pe acțiuni de la amîndouă societățile, în suficientă măsură ca să ne facă nouă tuturor de petrecanie. Poți conta pe mine pentru fuzionarea împotriva lui Cowperwood, atîta vreme cît interesele noastre individuale sînt pe deplin protejate.

Cu această încurajare, Colvay îi convocă pe directori — pe toți cei de care putuse da. Din doisprezece găsise șapte dispuși să-l asculte. În consecință, s-au stabilit întruniri speciale cu directorii ambelor societăți pentru vinerea următoare, și la aceste întruniri a fost fixată, prin vot, o moțiune pentru o conferință generală la care să participe directorii celor două societăți, joia viitoare, cînd urma să fie luată în discuție noua situație creată.

Stane și Johnson s-au întrunit în această conjunctură neașteptată. Era foarte interesant și cît se poate de oportun, ținînd seamă de cina la care aveau să se întîlnească Johnson și Cowperwood.

— Depinde! exclamă Johnson. El știe totul despre noi prin individul acela, Jarkins, și vrea să ne tragă de limbă.

— Ei, nu contează... rosti Stane. Nici *District* nici *Metropolitan* nu mișcă un deget pînă nu va face întîi Cowperwood ceva. În momentul de față, ei sînt grozav de agitați, dar oamenii noștri, după cum s-ar părea, nu sînt dispuși să accepte transformări radicale, de nici un

fel. Nici măcar acum nu se pot hotărî să unifice cele două ramificații, darmite să le electrifice și să le exploateze ca pe un tot unitar. În cazul cînd Cowperwood nu-și pune mai departe în aplicare programul, ei nu vor face nimic. Sînt de părere să-l susținem pînă ne dăm seama cît de vast este planul lui, și dacă e sigur că-l va duce pînă la capăt. Apoi putem stabili ce însemnătate ar avea pentru noi. Pînă cînd nu înțelegem absolut limpede dacă cei de la *Metropolitan* și *District* vor și sînt gata să procedeze tot așa ori mai bine, sînt de părere să facem front comun cu Cowperwood, și mai tîrziu să ajungem la un compromis cu vechii noștri prieteni.

— Perfect, perfect ! exclamă Johnson. Sînt întru totul de acord cu dumneata. Cel puțin teoretic. Dar bagă de seamă, poziția mea în această chestiune diferă întrucîtva de a dumitale. Ca acționar al ambelor societăți, sînt de acord cu dumneata că nu ne putem aștepta la mare lucru de la cei care au răspunderea în momentul de față. Ca avocat însă al ambelor trasee, trebuie să reflectez cum îmi voi desfășura activitatea în această dublă ipostază. După cum vezi, nu pot acționa concomitent în ambele părți. Datoria mea, și totodată dorința mea sinceră, este să studiem problema temeinic și imparțial și să văd dacă interesele engleze și cele americane nu pot fi puse de acord. Ca avocat, nu cred că s-ar putea ivi vreun neajuns mărturisind că am avut o întrevedere cu Cowperwood, la cererea sa, pentru a mă pune la curent cu poziția lor, în general. Ca acționar al acestor societăți, aș putea decide, în ce mă privește, care ar fi cel mai bun program, și în particular cel puțin să acționez în consecință. N-ai de făcut, sper, nici o obiecțiune de ordin moral ?

— Nu, nici una, spuse Stane. Mi se pare o atitudine foarte corectă și deschisă, pe care am putea-o adopta amîndoi. Dacă ei au obiecțiuni de făcut, perfect ! Asta nu trebuie să ne stînjenească pe noi. Și, firește, domnul Cowperwood o să-și poarte singur de grijă.

— Ei da, sînt bineînțeles bucuros că te aud vorbind astfel, rosti Johnson. Începusem să fiu puțin îngrijorat, dar acum cred că treaba o să meargă bine. N-o să se ivească nici un neajuns de pe urma faptului că mă consult cu Cowperwood. Și-apoi, dacă dumneata n-ai nimic împo-

trivă, poate mergem mai departe. Adică, noi trei, adăugă prudent.

— Fireşte, noi trei, întări Stane. Dă-mi de veste oricînd ai avea ceva precis de comunicat. Noi, cel puţin, putem spune un lucru, adăugă, ridicîndu-se în picioare şi întinzîndu-şi picioarele lungi, că am agitat puţin spiritele. Or, Cowperwood, în tot cazul ar fi făcut-o în locul nostru. Şi tot ce ne mai rămîne este să strîngem rîndurile, ca să vedem dincotro se vor năpusti.

— Ai dreptate, încuviinţă Johnson. Voi lua legătura cu dumneata îndată după întîlnirea de marţi cu Cowperwood.

CAPITOLUL 32

Dineul de la hotelul Brown a fost decisiv nu numai pentru Johnson şi pentru tot ce reprezenta el, dar şi pentru Cowperwood şi tot ce-ar fi dorit să realizeze, deşi nici unul nici altul nu şi-a dat seama atunci de acest lucru.

După cum află Cowperwood nu după mult timp, Johnson fusese profund impresionat de ceea ce se întîmplase recent în legătură cu directorii şi bancherii care investiseră în afacerea metroului şi căuta, răspunzînd elanului său iniţial, să adopte o cale de mijloc pînă va vedea cu ce propuneri va veni Cowperwood. Totuşi, era mulţumit că Johnson, datorită intensei lui participări la profiturile viitoare decurgînd din dezvoltarea reţelei londoneze de tranzit, abia aştepta să intre în combinaţie cu el. Mai întîi îi ceru lui Johnson să-i vorbească absolut deschis despre piedicile pe care le-ar avea de întîmpinat orice străin ce s-ar angaja în această afacere cu scopul urmărit de el.

Ajutat de întrebarea pusă atît de deschis, Johnson contură situaţia cu aceeaşi franchețe. De fapt, discuta cu Cowperwood ca şi cum i-ar fi descris lui Stane propria-i poziţie, explicîndu-i cît se poate de limpede că îi socotea pe patroni îndărătnici, obtuzi chiar, dacă nu izbuteau să ţină

cont de marile transformări sociale și economice care se desfășurau aici, încet dar sigur. Pînă atunci, mărturisi el, nu existase nici un proiect bazat pe bun-simț cu privire la ceea ce trebuia făcut. Iar interesul actual pornea din invidia față de un străin, mai mult decît din dorința înțeleaptă de a rezolva problema în sine. Îi părea rău că trebuie să spună asta, dar era adevărul-adevărat. Poziția lui devenea astfel foarte dificilă, oricît ar fi fost de acord cu Cowperwood, în strădania acestuia de a pune la cale acțiuni înțelepte, atîta timp cît el, ca avocat al liniilor *Metropolitan* și *District*, era suspectat că favorizează cine știe ce plan de interferență dinafară și, independent de interesele lui ca acționar, era privit cu ostilitate, înlăturat de la legăturile lui actuale importante și împiedicat să ia vreo măsură.

Totuși, stărui Johnson, imixtiunea era normală și, din punct de vedere pur practic, trebuia să-și atingă scopul. Din această cauză abia aștepta să dea o mînă de ajutor. Dar trebuia să cunoască amănuntele exacte ale programului lui Cowperwood, ca să vadă pînă la ce punct puteau merge împreună.

Planul lui Cowperwood era în realitate mult mai subtil și mai îndrăzneț decît ar fi fost dispus Johnson atunci să creadă.

Deocamdată, după ce reflectă asupra prestigiului și avantajelor pe care numai această vînzare a privilegiilor pentru linia Charing Cross i le-ar fi adus și, luînd în considerare diferite alte privilegii trecute prin Parlament și sancționate — dar pentru care, pare-se, nu se dispunea de banii necesari în vederea începerii lucrărilor — se gîndi să cumpere pe numele său cît mai multe acțiuni, fără să sufle nimănui o vorbă. Și mai tîrziu, dacă întîmpina prea mare rezistență, va face o combinație și va oferi Londrei un sistem rival — prin care simțea că o să impună anumite condiții concurenților. Totodată, în legătură cu linia Charing Cross, care nu era altceva decît o continuare a vechii societăți *Traffic Electrical*, era pregătit la nevoie să-și împartă cuvenitele procentaje ale acțiunilor de la întemeiere cu bancherii englezi care investiseră și l-ar putea ajuta să obțină controlul asupra liniei *District*.

Deși Cowperwood îi explicase Berenicei că avea intenția să-și plaseze acțiunea riscantă de la Londra pe un plan superior tuturor celor în care fusese cîndva angajat, totuși experiența îl învățase că trebuie să păstreze grosul profiturilor în mîinile sale pînă în momentul cînd ar fi fost sigur că nu va fi înșelat, în așa măsură încît cinstea-i ireproșabilă să nu aibă într-un fel sau altul de suferit. Principiul lui era să dispună și să controleze nu numai cel puțin 51%, oricare ar fi fost societatea pe care o conducea, ci și cel puțin 51% în diferite societăți mai mărunte, organizate și puse pe roate totdeauna de către oamenii lui de paie.

Astfel, în privința echipamentului electric necesar noii linii, tocmai urmărea organizarea societății *Railway Equipment & Construction*, care să preia contractul pentru electrificarea liniei Charing Cross. Vor fi înființate și alte societăți auxiliare, spre a furniza vagoane, șine și traverse de cale ferată, echipament pentru gări și așa mai departe. Firește, beneficiile aveau să fie enorme. Deși la Chicago ele i-ar fi revenit numai lui, aici, la Londra, ca să cîștige o bătălie care amenința să fie anevoioasă, plănuia să împartă un anumit procentaj din aceste beneficii cu cei mai utili dintre ei.

De pildă intenționa, dacă va fi necesar, să-i pună la curent pe Stane și pe Johnson cu proiectata societate pentru echipament și, dacă vor merge într-adevăr mînă în mînă, să le arate cum — în cazul că va putea intra, singur sau împreună cu ei, în posesia liniilor *Metropolitan* și *District* — primele beneficii și cele mai sigure ar fi provenit tocmai din această afacere a construcției și echipamentului. Mai departe, avea de gînd să sublinieze faptul că, o dată cu construirea și echiparea fiecărei ramificații suplimentare a acestui sistem general, profiturile de pe urma societății de construire și echipament vor spori tot mai mult, alcătuind o pîrghie care, o știa din experiență, avea să fie imensă.

Atitudinea lui Cowperwood față de Johnson, cu prilejul convorbirii lor amicale, a fost aceea a omului care nu avea nimic de ascuns. Se gîndea totodată că nu va fi ușor să întreacă în agerime o asemenea capacitate. De

fapt, Johnson i se păru genul de om care-l putea înlocui lesne pe Sippens, dacă ar fi fost posibil să se aranjeze acest lucru. Prin urmare, după ce făcu investigaţii în legătură cu diferitele posibilităţi ale lui Johnson şi-şi dădu seama că e receptiv, deşi rezervat, îl întrebă dacă n-ar vrea să lucreze ca agent fiscal şi consilier-şef pentru întregul şir de demersuri necesare, premergătoare unificării tuturor liniilor şi pentru procurarea privilegiilor în vederea închegării la Londra a unui sistem complet de metro. După cum îl asigură acum pe Johnson, negocierea liniei Charing Cross nu avea prea mare semnificaţie sau importanţă, doar atît că putea fi folosită ca un început pînă să se treacă la alte linii.

— Adevărul este, domnule Johnson, continuă Cowperwood în felul lui eficient de a vorbi, că puţin timp înaintea venirii mele aici făcusem investigaţii asupra situaţiei, în ansamblu. Ştiu, la fel ca şi dumneata, că sistemul ramificaţiei centrale este cheia întregii afaceri. Ştiu, de asemenea, că dumneata şi lordul Stane deţineţi majoritatea acţiunilor la *District*. Acum aş vrea să aflu dacă nu există cumva vreo modalitate de a efectua, prin intermediul dumitale, o combinaţie între *Metropolitan* şi *District*, precum şi cu celelalte linii.

— N-o să fie uşor, spuse Johnson pe un ton solemn. Sîntem puşi în faţa tradiţiei, şi Anglia ţine la tradiţiile ei. Totuşi, dacă înţeleg bine, urmăreşti să realizezi un aranjament cu aceste linii, în deosebi cu sistemul ramificaţiilor, sub conducerea dumitale, desigur.

— Exact, mărturisi Cowperwood, şi aş putea face aşa fel încît să merite osteneala dumitale, te asigur.

— Nu-i nevoie să-mi spui asta, rosti Johnson. Îmi trebuie însă puţin răgaz pentru a studia problema, domnule Cowperwood, să pot face şi eu unele investigaţii. Şi cînd voi fi terminat totul de chibzuit, vom relua chestiunea, în ansamblul ei.

— Desigur, spuse Cowperwood, înţeleg. Dar mai e ceva. Aş vrea să părăsesc Londra pentru scurt timp. Vei trece pe la mine, să zicem, peste zece-douăsprezece zile.

Apoi își dădură mîna călduros, Johnson înfiorat de visul activității și al posesiunii. Pentru el era cam tîrziu să mai triumfe în acest domeniu de care își legase întreaga lui viață. Acum totuși, lucrul părea posibil.

Cît despre Cowperwood, a fost lăsat să mediteze asupra căii financiare practice pe care trebuia s-o urmeze. În ultimă analiză, soluția „Sesam deschide-te" a acestei probleme era simplă : o ofertă satisfăcătoare în lire sterline. Dacă vînturi destui bani gheață înaintea ochilor celor care investesc și se ceartă, oricare ar fi obiecțiunile lor, mai mult decît probabil vor lua banii și vor lăsa cearta. Dar să presupunem că trebuia să plătească acestor directori și oameni de afaceri recalcitranți două, sau trei, sau patru lire pentru fiecare liră pe care o controlau în prezent ? Profitul, care ar decurge din planul lui general de construcție și sporire a traficului în sine într-un oraș mare și mereu crescînd ca Londra, ar acoperi, de fapt, nu numai prețul extraordinar pe care era pregătit acum să-l ofere, ci ar aduce, eventual, beneficii mai importante decît puteau acești oameni să-și închipuie. Lucrul care rămînea de făcut era să aibă asigurat controlul, iar mai tîrziu să fuzioneze aceste linii, oricît de fabuloase ar părea cheltuielile. Timpul și dezvoltarea financiară a lumii vor avea grijă de toate acestea.

Firește, de vreme ce nu voia să se atingă de capitalul său pentru cheltuielile preliminare, va trebui probabil să se întoarcă în Statele Unite într-un viitor apropiat și, schițînd cu abilitate șansele afacerii, să obțină de la anumite bănci, trusturi comerciale și financiare — ale căror procedee și lăcomie le cunoștea prea bine — subscrieri pentru o societate de depuneri pe baze solide, urmînd să preia în schimb aceste proprietăți londoneze și, mai tîrziu, să distribuie proporțional bunurile achiziționate diferiților subscriptori, sub formă de doi sau trei dolari pentru fiecare dolar investit.

Dar ceea ce rămînea de făcut acum era să se recreeze, luîndu-și o vacanță împreună cu Berenice. După aceea, avea să se consulte cu Johnson și să stabilească o întîlnire cu lordul Stane, pentru că multe depindeau de atitudinea celor doi.

CAPITOLUL 33

În tot acest iureş de afaceri — accentuat de plecarea Aileenei la Paris şi de agitaţia Berenicei în legătură cu Pryor's Cove — Cowperwood trebui să se mulţumească doar cu clipe fugitive de întîlnire cu iubita lui. Era aşa de ocupată cu cumpărăturile şi cu fel de fel de aranjamente! Fleacurile drăguţe cu care-şi pierdea vremea amuzîndu-se, totuşi, o făceau să fie în ochii lui o fiinţă şi mai fascinantă. „E atît de vioaie", îşi spunea adesea. „Doreşte să aibă unele lucruri, de care se bucură din toată inima; mă face şi pe mine să fiu la fel. S-ar părea că totul o preocupă, şi de aceea oamenii se interesează în mod firesc de ea."

Cu ocazia primei lui vizite la Pryor's Cove, găsi totul pus la punct: bucătăreasă, slujnice, administrator, majordom, ca să nu mai vorbim de argaţii rămaşi de la Stane. Berenice arăta oarecare interes — sau afecta acest interes, nu putea spune care din două — faţă de farmecul vieţii rustice. Deseori dragostea ei pentru natură părea autentică, dădea impresia chiar că era emoţionată — de o pasăre, un pom, o floare, un fluture — vrăjită. Maria Antoineta n-ar fi putut juca mai bine rolul.

La sosirea lui, Berenice era afară cu ciobanul care adunase oile şi mieii, ca să-i inspecteze ea. Cînd trăsura trase în dreptul peronului, Berenice ţinea în braţe un mieluşel cu lîna creaţă. Un tablou care îl încîntă cu naturaleţea lui.

— Păstoriţa şi oiţa ei! exclamă el apropiindu-se şi atingînd capul mielului din braţele Berenicei. Ce făpturi minunate! Vin şi se duc ca florile de primăvară!

Dintr-o privire fugară îşi dădu seama că Berenice purta o toaletă foarte frumoasă, dar nu spuse nimic. Înţelegea limpede că pentru Berenice, faptul de a-şi pune o îmbrăcăminte neobişnuită era ceva natural. Lăsa să se creadă că n-ar fi conştientă de semnificaţia pozelor ei, considerîndu-le drept ceva firesc pentru ea, un privilegiu şi totodată o obligaţie — parte integrantă a însuşirilor ei fizice.

— Păcat că n-ai venit ceva mai devreme, spuse ea. Îl întîlneai pe vecinul nostru, Arthur Tavistock. M-a ajutat să pun lucrurile la punct. A fost nevoit să plece la Londra, vine însă mîine să mai facă puțină treabă.

— Serios! Ce castelană cu simț practic! Auzi, își pune la treabă musafirii! Nu cumva mă aflu într-un loc unde munca e forma cea mai plăcută de distracție? Eu ce trebuie să fac?

— Să bați cîmpii! Și multe altele.

— Dar e exact în genul cum mi-am început viața.

— Bagă de seamă să n-o termini astfel. Îl luă de braț. Vino cu mine, dragă. Ține, Dobson! se adresă Berenice ciobanului, care se apropie și luă mielul din brațele ei.

Porniră, străbătînd pajiștea verde și netedă, către șalupă. Acolo, pe veranda adăpostită de o apărătoare împotriva soarelui, se afla o masă întinsă. Înăuntru, la una din ferestrele deschise, doamna Carter citea. După ce Cowperwood o salută afectuos, Berenice îl conduse la masă.

— Acum vei sta aici să privești natura, îi spuse. N-ai să faci altceva decît să te destinzi și să uiți totul despre Londra. Apoi, îl servi cu băutura lui favorită, whisky cu mentă. Poftim! Și acum dă-mi voie să-ți spun cîte ceva din planurile mele, dacă ai timp să mă asculți. Da?

— Am tot timpul din lume, scumpo! Lucrurile sînt aranjate. Sîntem liberi. Aileen a plecat la Paris, adăugă pe un ton confidențial, și din cîte spunea, nu se întoarce decît după zece zile. Ia să vedem, ce gînduri ai?

— Mama, fiica și tutorele vor vizita cîteva catedrale englezești! răspunse ea cu promptitudine. Totdeauna mi-am dorit să văd Canterbury, York și Wells. Nu crezi c-ar trebui să ne facem timp pentru toate astea, de vreme ce pe continent nu prea putem merge?

— Cred că ar fi ideal. N-am văzut cine știe ce din Anglia, și pentru mine asta ar însemna o desfătare. Putem fi singuri.

Îi luă mîna într-ale lui, iar Berenice îl sărută pe păr.

— Să nu-ți închipui că nu-s la curent cu tărăboiul care se face pe socoteala ta în ziare, spuse ea. A și început să circule știrea că marele Cowperwood este tutorele meu.

Cel care mi-a transportat mobila voia să știe dacă tutorele meu și milionarul american despre care scria în *Chronicle* erau una și aceeași persoană. A trebuit să încuviințez. Dar lui Arthur Tavistock am impresia că i se pare destul de firesc ca eu să am un mentor atît de distins.

Cowperwood zîmbi.

— Cred că nu i-ai uitat pe servitori și ceea ce probabil gîndesc ei.

— Desigur, scumpul meu! Plicticos dar necesar. Asta-i motivul pentru care am vrut să facem călătoria. Acum, dacă ești odihnit, aș dori să-ți arăt ceva interesant.

Berenice zîmbea cînd îi făcu semn să o urmeze.

Îl conduse într-un dormitor dincolo de holul central, deschise un sertar de birou și scoase de acolo două perii de păr cu blazonul contelui de Stane gravat pe mînerul de argint; îi mai arătă un buton stingher de guler și cîteva ace de păr.

— Dacă acele de păr ar putea fi identificate la fel de lesne ca periile de păr, obiectele astea ar da la iveală o poveste întreagă de dragoste, spuse ea ștrengărește. Voi păstra însă taina nobilului lord.

În clipa aceea, de sub pomii din jurul vilei se auzi o talangă.

— Ascultă! exclamă ea după ce sunetul încetă. Cînd ai să auzi talanga, oriunde te-ai afla, trebuie să vii la masă. Ține locul plecăciunii majordomului.

Călătoria, după planurile Berenicei, avea să înceapă din sudul Londrei, cu un popas poate la Rochester, apoi mai departe către Canterbury. După ce vor aduce un omagiu acelui minunat poem de piatră, se vor îndrepta spre un han modest de pe malul rîului Stour — n-or să tragă la vreun hotel mare sau stațiune prea frecventată ca să nu strice simplitatea armonioasă a excursiei — unde vor putea avea o încăpere cu un foc bun și o masă englezească fără pretenții. Deoarece Berenice citise Chaucer și unele cărți despre aceste catedrale englezești, spera să retrăiască spiritul în care fuseseră concepute. De la Canterbury vor merge la Winchester, de acolo la Salisbury, iar de la Salisbury la Stonehenge; mai departe la

Wells, Glastonbury, Bath, Oxford, Peterborough, York, Cambridge şi pe urmă înapoi acasă. Dar tot timpul, după cum sublinie ea, trebuiau să se ferească de ceea ce era pur convenţional. Vor căuta hanurile cele mai mici din satele cele mai simple.

— Ne va prinde bine, insistă Berenice. Prea sîntem răsfăţaţi. Studiind toate lucrurile astea drăguţe, vei putea construi metrouri mai bune.

— Iar tu va trebui să te mulţumeşti cu rochii din bumbac simplu ! spuse Cowperwood.

Pentru Cowperwood, farmecul adevărat al călătoriei lor de agrement nu l-au constituit catedralele ori casele de ţară sau hanurile. Ceea ce l-a impresionat a fost vioiciunea schimbătoare a temperamentului şi gusturilor Berenicei. Care dintre cunoştinţele sale, avînd de ales între Paris şi continent la început de mai, s-ar fi oprit la oraşele cu catedrale din Anglia ! Dar Berenice era deosebită de celelalte femei, pentru că îşi găsea în sinea ei desfătările şi împlinirile după care rîvnea.

La Rochester, un ghid le-a povestit despre regele Ioan fără Ţară, despre William Rufus, Simon de Montfort şi Watt Tyler, care pentru Cowperwood erau doar nişte umbre, oameni care-şi trăiseră traiul, care avuseseră idealuri, care luptaseră şi pînă la urmă intraseră în neființă. Lui Cowperwood îi plăceau mai mult razele soarelui răsfrînte în apă, fiorul primăverii din văzduh. Chiar şi Berenice începu să pară puţin dezamăgită de monotonia priveliştilor.

La Canterbury însă dispoziţia tuturor se schimbă, chiar şi în cazul doamnei Carter, care nu era interesată nicidecum de arhitectura religioasă.

— Ei, aici îmi place, mărturisi ea cînd pătrunseră pe una din străzile întortocheate ale oraşului.

— Aş vrea să descopăr pe ce drum veneau pelerinii, spuse Berenice. Oare ăsta să fi fost ? Ah, uite, acolo e catedrala !

Făcu semn arătînd un turn şi ogiva vizibilă de dincolo de acoperişul scund al unei căsuţe de piatră.

— Fermecător ! exclamă Cowperwood. Şi ce după-amiază minunată pentru asemenea plimbare. Luăm întîi masa, sau mai degrabă aducem un omagiu catedralei ?

— În primul rînd catedrala ! replică Berenice.

— Şi pe urmă, tare mi-e teamă că o să luăm un prînz rece, interveni mama, prevenitor.

— Mamă ! o dojeni Berenice. Tocmai la Canterbury ţi-ai găsit să spui asta !

— Păi, întîmplător ştiu şi eu cîte ceva despre hanurile englezeşti ; aici, important e, dacă nu poţi veni primul, să nu fii ultimul, rosti doamna Carter.

— Iată o dovadă a puterii religioase în 1900 ! observă Cowperwood. Am ajuns să stau la coadă într-un han de ţară.

— Eu n-am nimic împotriva religiei, stărui doamna Carter, dar cu bisericile e altceva.

Canterbury. O aşezare din veacul al zecelea, cu un labirint de străzi întortocheate, iar înlăuntrul zidurilor, tăcere şi săgeţile turlelor zvelte înnegrite de vreme, contraforturile catedralei. Stăncuţele băteau din aripi şi se ciorovăiau pe unde se nimerea. În catedrală, sumedenie de morminte, altare, tăbliţe, sarcofage : Henric IV, Thomas à Becket, arhiepiscopul Laud, hughenoţii şi Eduard, Prinţul Negru. Berenice abia mai putea fi urnită din loc. Ghizi şi cete de turişti defilau agale printre amintiri. În cripta unde hughenoţii au trăit şi şi-au găsit adăpost, s-au rugat şi şi-au ţesut veşmintele, ea se opri să cugete, cu ghidul oraşului în mînă. De asemenea, în ungherul unde a fost ucis Thomas à Becket.

Cowperwood, care vedea lucrurile în mare, nu prea se putea împăca cu aceste documente ale trecutului. Puţin îl interesau faptele unor oameni din vremuri apuse, el fiind atît de intens angajat în actualitatea vie. După un timp se strecură afară, preferînd vastele întinderi de grădini, cu aleile tivite de flori şi cu perspectiva catedralei, arcadele ei, turlele şi ferestrele cu vitralii, întreg altarul lucrat cu atîta migală, păstrîndu-şi încă splendoarea — totul datorită îndemînării şi inteligenţei, aspiraţiilor şi visurilor unor fiinţe ambiţioase ca şi el. „Cîţi dintre aceştia", gîndi el în timp ce se plimba, „nu s-au războit pentru dreptul de a stăpîni biserica asta ! Şi acum se află

între zidurile ei, slăviți și respectabili, nobili dispăruți! A fost vreunul nobil? A existat cîndva ceea ce se cheamă un suflet absolut nobil?“ — Nu prea-i venea să creadă. Oamenii au ucis ca să trăiască — toți aceștia — și s-au bălăcit în desfrîu ca să se reproducă. De fapt, războaiele, vanitățile, fățărnicia, cruzimile, lăcomia, patimile, crima au destrămat adevărata lor poveste, rămînînd doar ca un biet surogat, salvatorul legendar sau divinitatea. Cei puternici slujindu-se de credința în Dumnezeu ca să înlesnească înfrîngerea celor slabi. Cu asemenea temple sau altare. Privea, meditînd, mișcat într-un fel de zădărnicia atîtor lucruri pline de frumusețe.

Dar era de ajuns să-și arunce întîmplător ochii la Berenice, aplecată atent peste vreo cruce sau inscripție religioasă, ca să se trezească la realitate. În asemenea clipe ea avea parcă ceva imaterial, și totodată o grație intelectual-contemplativă, care izgonea tîlcul acelei modernități păgîne, dîndu-i alteori forța și strălucirea unei flori roșii pe o stîncă cenușie... „Poate că reacția ei“, își spuse în sinea lui, „față de aceste amintiri și forme ofilite, laolaltă cu pasiunea pentru lux, se înrudeau cu pasiunea lui pentru pictură și pofta de putere.“ De aceea se simți îndemnat s-o privească cu respect, cu atît mai mult cu cît, atunci, după pelerinaj, pregătindu-se să se ducă în sfîrșit la masă, ea exclamă:

— Desearâ, după cină, ne întoarcem aici! Are să fie lună nouă.

— Într-adevăr! rosti Cowperwood, amuzat.

Doamna Carter căscă și spuse că ea nu va mai reveni. După cină se va duce în odaia ei.

— Foarte bine, mamă, rosti Berenice, dar Frank trebuie să se întoarcă, spre binele sufletului lui!

— Bine zici! Am și eu suflet! zise Cowperwood, tolerant.

Așadar, mai tîrziu, după o masă simplă luată la han, Berenice îl conduse pe aceeași stradă, dar în întuneric. Cînd intrară pe poarta de lemn care dădea în curtea interioară, luna, o pană nouă și albă pe un acoperiș de oțel albastru închis, părea o podoabă a turlei principale ce se înălța din silueta prelungă a catedralei. La început, prins de firea capricioasă a Berenicei, Cowperwood privea su-

pus. Dar pînă la urmă se simţi tulburat şi el. Ah, să fii tînăr, să fii atît de emotiv, să fii aşa de adînc mişcat de culoare, formă, de misterul şi zădărnicia activităţii umane !

Dar Berenice nu se gîndea numai la amintiri veştede şi la vălmăşagul de speranţe şi temeri care clădiseră toate acestea, ci şi la misterul, la imensitatea timpului şi a spaţiului fără glas. Ah, să ai înţelegere, cunoştinţe ! Să cugeţi grav şi profund, căutînd o raţiune sau o scuză vieţii ! Oare propria ei viaţă era pur şi simplu hotărîrea inteligentă, calculată, neînduplecată de a se realiza pe plan social sau ca individ ? La ce bun, în cazul ei sau al altcuiva ? Ce frumuseţe ar fi putut crea ori inspira ? Acum... aici... în locul ăsta... înmiresmat de amintiri şi de lumina lunii... era ceva în preajma şi în inima ei... ceva care-i şoptea a linişte şi tihnă... singurătate... împlinire... dorinţa de a crea ceva de o perfectă frumuseţe, aşa încît viaţa ei să fie desăvîrşită şi să aibă un sens.

Dar... era un vis nesăbuit... luna o vrăjise. De ce să vrea altceva ? Avea tot ce-şi putea dori o femeie.

— Hai să ne-ntoarcem, Frank, spuse în cele din urmă. În sufletul ei ceva se stinsese, simţul pentru frumos. Se irosise pe vecie. Hai să ne-ntoarcem la han.

CAPITOLUL 34

În timp ce Cowperwood şi Berenice vizitau oraşele cu catedrale, Aileen şi Tollifer hoinăreau prin cafenelele Parisului, prin magazine elegante şi prin localuri vestite. Fiind sigur că Aileen avea să vină, Tollifer sosise cu douăzeci şi patru de ore înaintea ei ; folosise timpul pentru a aranja un program amuzant, ca astfel s-o poată reţine la Paris. Ştia că Franţa nu era o noutate pentru ea. Odinioară mai fusese la Paris, ca şi în alte multe locuri din Europa, atunci cînd Cowperwood ţinea cu tot dinadinsul s-o ştie fericită. Chiar şi acum acele amintiri îi erau preţioase, şi uneori îi treceau cu prea mare vioiciune pe dinaintea ochilor.

Îl socotea pe Tollifer un om cît se poate de agreabil. În seara venirii ei, acesta trecu pe la Ritz, unde Aileen se instalase împreună cu camerista mirîndu-se de ce venise. Era adevărat că intenționase să se ducă la Paris, dar nădăjduise că va fi întovărășită de soțul ei. În orice caz, afacerile lui de la Londra, trîmbițate peste tot în presă și prezentate ei cu lux de amănunte de Cowperwood, au convins-o că de astă-dată era foarte ocupat. De fapt, întîlnindu-l pe Sippens într-o dimineață în holul hotelului Cecil, acesta îi făcuse o prezentare rapidă și colorată a noianului de afaceri de care Cowperwood era acum împovărat.

— Are să întoarcă orașul cu susu-n jos, doamnă Cowperwood, îi spusese Sippens, dacă interesele i-o cer. Eu totuși sper să nu muncească din cale-afară de mult. Nu mai e așa de tînăr, deși pare mai abil și mai ager la minte ca oricînd.

— Știu, știu, îi răspunse Aileen numaidecît. Nu există nimic în legătură cu Frank cu care să nu fiu la curent. Cred că o să continuie munca pînă în ceasul morții.

Îl părăsise pe Sippens, convinsă de acest adevăr, deși bănuia că trebuie să fie și o femeie la mijloc... poate Berenice Fleming. Totuși, ea era doamna Cowperwood.

Avea mîngîierea că oriunde era pomenit numele ei, în magazine, în hoteluri, în restaurante, lumea întorcea capul s-o privească. Mai era apoi și acest Bruce Tollifer. O așteptase la sosire, frumos ca totdeauna, spunîndu-i cînd intră în apartamentul ei din hotel :

— Da, ai ținut seama de sfatul meu ! Și-acum, că ești aici, o să-mi asum răspunderea dumitale. Ar trebui să te îmbraci numaidecît pentru cină, dacă n-ai nimic împotrivă. Am aranjat o mică petrecere. Se află aici cîțiva prieteni de-ai mei din țară. Nu știu dacă-l cunoști pe Sidney Brainerd și pe soția lui din New York ?

— Ah, da... încuviință Aileen, emoționată.

Știa din auzite că Brainerd era o familie de oameni bogați și cu vază. Doamna Marigold Brainerd, după cum își amintea, fusese născută Schoemaker, din Philadelphia.

— Doamna Brainerd este aici, la Paris, continuă Tollifer. Ea, împreună cu cîțiva prieteni, vor să ia cina cu noi la Maxim, și după aceea mergem la localul unui

argentinian. Are să te amuze, sînt sigur. Oare ai putea fi gata într-un ceas ?

Tollifer se întoarse spre ușă cu aerul celui care anticipa o seară foarte veselă.

— Oh, cred și eu, spuse Aileen, rîzînd. Dar va trebui să pleci chiar acum, ca să-ncep să mă-mbrac.

— Perfect. Îmbracă-te-n alb, dacă ai ceva alb, cu trandafiri roșii-închis. O s-arăți splendid !

Aileen roși de această familiaritate. Un cavaler grijuliu, ca să nu spună mai mult !

— Chiar așa mă și îmbrac, rosti ea cu un zîmbet luminos, numai să dau de rochie.

— Grozav ! Mă-ntorc să te iau peste o oră. Pînă atunci...

Se înclină și ieși.

În timp ce se îmbrăca, își dădu seama mai mult ca oricînd că nu înțelegea de loc acest asalt, pur și simplu subit al lui Tollifer. Se vedea bine că nu ducea lipsă de bani. Totuși, cu legăturile lui sus-puse, de ce și-o mai fi bătînd oare capul cu ea ? Oare de ce lua parte această doamnă Brainerd la o cină unde nu era ea invitata principală ?

Obsedată de gînduri contradictorii, prietenia asta degajată a lui Tollifer, oricît de falsă ar fi fost, i se părea totuși fascinantă. Să fi fost el oare doar un aventurier, umblînd cu cinism după bani, ca atîția alții ?... Atunci cu siguranță era un aventurier inteligent. Și folosea o tactică de care nici unul dintre cei care se apropiaseră de ea în ultimii ani nu se slujise. Metodele acestora aproape totdeauna fuseseră stupide, atitudinea lor iritantă.

— Gata ? întrebă Tollifer, vesel, cînd veni după vreun ceas. Îi privi rochia albă cu trandafiri roșii la corsaj. Ajungem tocmai la timp dacă plecăm acum. Doamna Brainerd aduce pe un tînăr bancher grec, iar prietena ei, doamna Judith Thorne, pe care n-o cunosc, vine cu un șeic arab, Ibrihim Abbas Bey, care Dumnezeu știe ce învîrte pe aici prin Paris ! Dar, în orice caz, vorbește englezește, la fel și grecul.

Tollifer era puțin exaltat și chiar parcă mai sigur pe sine. Călca prin odaie cu un pas ușor, simțindu-se în al

nouălea cer. Spre uimirea Aileenei, începu să facă haz de mobilierul din apartamentul ei.

— Ia privește draperiile acelea! Doamne, fac toate paralele! Ascensorul, cînd am urcat acum, scîrțîia. Închipuie-ți așa ceva la New York! Și cînd te gîndești, oameni ca dumneata sînt în stare să închidă ochii la astfel de lucruri!

Aileen se simțea flatată.

— Și e chiar atît de rău? întrebă. Nici măcar n-am băgat de seamă. La urma-urmelor, unde să fi tras în altă parte?

Tollifer trecu un deget peste abajurul de mătase, cu franjuri, al unei lămpi cu picior înalt aflate pe dușumea.

— E pătat de vin, iar cineva a ars cu țigara imitația asta de tapet. Nu mă miră!

Aileen rîse; lăudăroșenia lui de mascul o amuza.

— Hai să mergem, spuse ea; puteam nimeri și mai prost decît aici. Hai, nu-ți lăsa prietenii să aștepte.

— Adevărat. Mă întreb dacă șeicul știe ceva despre whisky-ul american. Hai să vedem!

Restaurantul Maxim în 1900. Pereții de un roșu pompeian, tavanul aurit și luminile celor trei enorme policandre electrice de formă prismatică se oglindeau în pardoseala neagră, ceruită și strălucitoare. Peste tot în dreptul pereților, în afară de ușa principală și cea din fundul sălii, se aflau scaune de piele de un roșu întunecat, cu măsuțe intime pregătite pentru cină: o atmosferă galică menită să ofere acea destindere cerebrală și emoțională pe care lumea de atunci o căuta numai într-un loc, într-un singur loc — la Paris! Înăuntru domnea un soi de fericire delirantă. Tipuri de oameni, costume, firi diverse din toate națiile pămîntului. Și totul într-un adevărat vîrtej de lux, titluri, rang, faimă, toți în chingile de oțel ale convenționalismului, în gesturi și îmbrăcăminte, deși căutînd să se elibereze de convenție, ajungeau pînă la a afișa un convenționalism neconvențional.

Aileen era grozav de emoționată că se afla și putea fi văzută acolo. După cum prevăzuse Tollifer, prietenii lui întîrziau.

— Șeicul, explică el, o ia uneori razna.

Dar cîteva minute mai tîrziu apăru doamna Brainerd cu grecul ei și doamna Thorne cu cavalerul ei arab. Șeicul mai cu seamă produse oarecare vîlvă. Numaidecît Tollifer, cu maniere desăvîrșite, comandă cina, spre bucuria celor șase chelneri care roiau ca muștele în jurul mesei. Șeicul — și Tollifer a fost încîntat descoperind acest lucru — se simți numaidecît atras de Aileen. Formele ei pline, părul strălucitor de un colorit aprins îi făceau mai multă plăcere decît silueta zveltă și farmecul mai puțin scăpărător al doamnei Brainerd sau al doamnei Thorne. Începu să se ocupe numai de ea, bombardînd-o cu întrebări, puse însă politicos. De unde venea? Și soțul ei era ca toți americanii, milionar? Își putea îngădui să-i ceară unul din trandafiri? Îi plăcea culoarea lor închisă. A fost vreodată în Arabia? I-ar face plăcere viața într-un trib nomad de beduini? Era foarte frumos în Arabia.

Aileen, fixată de ochii lui negri focoși, care străluceau deasupra bărbii frumos tunse — avea nasul lung, coroiat, fața oacheșă — se simți deodată emoționată și nesigură. Ce-ar însemna oare să ai legături intime cu acest om? Să zicem că te duci în Arabia — ce s-ar alege de ea dacă ar ajunge la cheremul unei asemenea făpturi? Deși zîmbea și îi dădea toate informațiile cerute, ea se simțea bine știind că Tollifer și prietenii lui se găseau aproape, chiar dacă nu-i era tocmai pe plac faptul că se ocupa numai de ea.

Ibrihim, aflînd că avea să rămînă la Paris doar cîteva zile, îi ceru permisiunea s-o mai vadă. Se înscrisese și el cu un cal la cursele pentru *Grand Prix*. Trebuia să vină cu el să vadă calul. Apoi vor lua masa împreună. Locuia la Ritz? Ah... el ocupa un apartament pe strada Said, lîngă Bois.

În timpul acesta Tollifer, bine dispus, făcea tot ce putea să intre în grațiile doamnei Marigold Brainerd, care îl dojenea pentru ultima lui afacere amoroasă, a cărei natură ea o înțelegea destul de bine.

— Spune-mi, Bruce, îl tachina ea mereu pe aceeași temă, ce-ai de gînd să faci cu noi celelalte, acum cînd ești așa de bine ținut în frîu?

— Te referi la tine, atunci da, poți spune asta. Nu prea-s multe femei care să mă sîcîie.

— Nu ? Drăguțul de el. Ești chiar așa de singur ?

— Chiar așa de singur și mai mult decît atît... spuse el calm. Dar ce-i cu soțul tău ? Nu se supără dacă intervine cineva ?

— În privința asta — nici o grijă ! zise ea zîmbind încurajator. M-am despărțit de el chiar înainte de a mă întîlni cu tine. Ia spune-mi, cîți ani au trecut de cînd nu te-am mai văzut ?

— Ah, destul de puțini. Dar cine-a fost de vină ? Ce-ți mai face iahtul ?

— Vrei să spui șandramaua aceea ? Ce-ai zice de o croazieră ?

Tollifer rămase uluit. Iată una din ocaziile la care visase. Și, iată că acum nu putea profita. Trebuia să continuie ceea ce acceptase să facă, sau dacă nu, să pună capăt acestei situații.

— Ei bine, spuse el rîzînd, nu cumva pornești mîine cu vasul ?

— Ah, nu !

— Dacă ești serioasă, atunci fii cu băgare de seamă !

— În viața mea n-am fost mai serioasă.

— Rămîne de văzut. Oricum, n-ai vrea să luăm prînzul într-una din zile, săptămîna asta ? Facem o plimbare prin Tuilerii după aceea.

Puțin mai tîrziu, el plăti nota și plecară.

Localul lui Sabinal. Miezul nopții. Obișnuita îmbulzeală. Jocuri de noroc. Dans. Grupuri intime în conversație aprinsă sau lîncezind. Sabinal veni personal în întîmpinarea lui Tollifer și a grupului său, sugerîndu-le să rămînă în apartamentul lui pînă la ora unu, cînd o trupă vestită de cîntăreți și dansatori ruși avea să dea o reprezentație.

Sabinal poseda juvaeruri renumite, cristaluri și argintărie italiană medievală, țesături asiatice în modele și culori rare, dar și mai impresionantă decît colecția sa — pe care le-a arătat-o în treacăt — era propria sa persoană, derutantă și mefistofelică, asemeni unei forțe tenebroase și totuși fascinante, cu efecte de stupefiant. Cunoștea atîta lume și atîtea localități interesante. Toamna aceea plănuise o călătorie, spunea el, și va închide pentru o vreme localul. Fusese în Orient ca să strîngă obiecte de artă, pe

care mai tîrziu voia să le vîndă unor colecționari particulari. Într-adevăr, venitul său din acest soi de expediții era considerabil.

Aileen, ca și ceilalți, era încîntată. O fermecase localul. Cu atît mai mult cu cît Tollifer avusese grijă să nu dea nici un fel de lămuriri despre temeiul comercial după care era condus. Intenționa să-i trimită cecul său personal lui Sabinal, dar prefera să spulbere impresia că Sabinal ar fi fost cumva prieten cu el.

CAPITOLUL 35

Importanța serviciilor lui Tollifer a fost pecetluită prin primirea de către el, în cea de-a treia zi după sosirea Aileenei, a sumei de 2 000 dolari în numerar din partea agentului fiscal de la Paris al băncii *Central Trust* din New York. Înainte de plecare, acesta îi atrăsese atenția să-și lase adresa la birourile lor din Londra și Paris.

Acum nu se mai îndoia de atitudinea binevoitoare a Aileenei față de el. Telefonîndu-i a doua zi după vizita lor la Sabinal și propunîndu-i să ia prînzul împreună, din tonul vocii ei își dădu seama că se bucura auzindu-l din nou. Era sentimentul că cineva părea să aibă un interes deosebit pentru ea, și asta o făcea fericită. În unele privințe, el semăna cu acel Cowperwood de odinioară — energic, afectuos și puțin directorial.

Tollifer plecă de la telefon fluierînd. Simțea față de ea mai multă bunăvoință ca la început, cînd doar își închipuia cum vor decurge lucrurile. Căci studiind-o pe Aileen, putea înțelege mai bine ce trebuie să fi însemnat pentru ea atențiile și afecțiunea lui Cowperwood, iar acum — semnificația pierderii lor complete. Adesea posac și el, și nu pentru alte motive, Tollifer putea simți ce era în sufletul Aileenei.

Noaptea trecută, la Sabinal, cînd Marigold și doamna Thorne o înlăturaseră din conversație cîteodată cu nepăsare, remarcase pe chipul ei o expresie de abandon și ne-

ajutorare. Acest fapt l-a îndemnat s-o ia din grup ca să joace la ruletă cîteva minute. Fără îndoială, Aileen era o protejată dificilă. Dar de succesul acestei îndatoriri depindea viitorul lui.

„Dar, Dumnezeule“, își spuse în sine, „Aileen trebuie să dea jos cel puțin zece kilograme! Are nevoie de toalete potrivite, trebuia să adopte maniere mai atrăgătoare. Prea e ștearsă. Va fi nevoie să învețe să se respecte pe sine, și atunci o vor respecta și ceilalți. Și dacă nu voi izbuti, ca o să-mi facă mai mult rău decît bine — fie că e sau nu vorba de bani!“

Totdeauna luptase cu tărie cînd își punea ceva în gînd. De aceea hotărî să treacă numaidecît la acțiune. Conștient că înrîurirea sa asupra Aileenei ținea de măsura în care el însuși era mai prezentabil, făcea tot posibilul să fie cît mai elegant. Zîmbi cînd își aduse aminte de felul cum arăta la New York, cu șase luni în urmă. Rosalie Harrigan, odaia nenorocită, goana deznădăjduită după o slujbă!

Apartamentul pe care-l ocupa în Bois nu era decît la cîteva minute de mers pe jos de la Ritz. În dimineața aceea porni la drum cu aerul parizianului răsfățat de soartă. Se gîndea la numeroșii croitori, coafori, modiste, alcătuind lista celor care vor contribui la transformarea Aileenei. Imediat după colț se afla Claude Richard. Are s-o ducă la Richard. Trebuia convins să-i promită Aileenei că dacă slăbește zece kilograme, va concepe toalete cu o linie remarcabilă, pe care să le îmbrace ea prima. Mai era apoi Kraussmeier, de pe bulevardul Haussmann. Se zvonea că încălțămintea lui excela față de toți ceilalți cizmari. În această privință Tollifer nu-și făcea griji. Pe Rue de la Paix se aflau magazine de podoabe, parfumuri, bijuterii! Pe Rue Dupont, cartierul general al renumitelor *salons de beauté*, dintre care cel ținut de Sarah Schimmel era cunoscut în lumea întreagă. Aileen avea ce să învețe de la ea. Întîrziind la o cafea glasată și ouă Sudanoff la restaurantul-terasă ținut de Natasha Lubovsky, care dădea în parcul de peste drum de Notre-Dame, el o dăscălea pe Aileen despre moda și gusturile zilei. Auzise ea că senzaționala dansatoare spaniolă Teresa Bianca purta încălțăminte lucrată de Kraussmeier? Că Francesca, fiica mezină

a ducelui de Toller, era una din clientele lui permanente ? Auzise despre minunile ce se făceau în salonul de frumusețe unde oficia Sarah Schimmel ? Îi înșiră vreo duzină de cazuri.

A urmat o vizită la casa de mode a lui Richard, apoi la magazinul de încălțăminte al lui Kraussmeier, și la un anume Luti — vestită casă de parfumuri de curînd înființată — iar după-amiaza luă sfîrșit cu un ceai la cofetăria Germany. Seara, la ora nouă, la Café de Paris, avu loc o cină unde apăru Rhoda Thayer, celebra cîntăreață de operetă din America, alături de brazilianul Mello Barrios, secretar la ambasada braziliană, însoțitorul ei pe timpul verii. Printre oaspeți mai era și o anume Maria Rezstadt, de origine cehă și maghiară. Cu prilejul unei vizite anterioare la Paris, Tollifer o cunoscuse drept soția unuia din atașații militari secreți ai Austriei în Franța. Luînd prînzul nu de mult la restaurantul Marguery, o întîlnise iarăși, în compania lui Santos Castro — bariton la opera franceză, care cînta împreună cu noua stea americană, Mary Garden. Îi spusese că soțul ei murise, și părea că se cam plictisește cu Castro. Dacă Tollifer era liber, s-ar fi bucurat să-l mai vadă. Și deoarece firea ei, precum și inteligența plină de naturalețe și de o maturitate delicată o indicau mai potrivită cu Aileen decît cele cîteva femei mai tinere pe care le cunoscuse, Tollifer se gîndise imediat să i-o prezinte Aileenei.

Și, făcînd cunoștință cu ea, Aileen a fost puternic impresionată. Era o femeie remarcabilă : înaltă, cu un păr negru, pieptănat lins și ochi stranii, verzi. În seara aceea se îmbrăcase într-o rochie de catifea rubinie croită dintr-o singură bucată parcă, drapată seducător în talie. Spre deosebire de Aileen, nu purta nici un fel de bijuterii, iar părul îi era tras din față, spre spate. Din felul cum se purta cu Castro, reieșea că omul ăsta nu însemna mare lucru pentru ea, în afară poate de publicitatea pe care i-o aducea legătura cu el. Întorcîndu-se spre Aileen și Tollifer, începu să le relateze că abia de curînd ea și Castro făcuseră o călătorie în Balcani, mărturisire care — dezvăluită așa de iute după explicația dată de Tollifer Aileenei cum că cei doi erau doar buni prieteni — pe Aileen o cam sur-

prinse, deoarece totdeauna, indiferent de pornirile ei personale şi particulare, era într-un fel sufocată de convenţionalism. Totuşi, această femeie părea atît de agreabilă şi de sigură de sine, încît pur şi simplu rîdea de legile unei societăţi riguroase. Aileen era fascinată.

— Ştii, în Orient, rosti madame Rezstadt, vorbind despre călătoria ei, femeile sînt nişte sclave. De fapt, numai ţigăncile s-ar părea că sînt libere, dar acestea, desigur, n-au nici o situaţie. Soţiile celor mai mulţi demnitari sau oameni de vază sînt într-adevăr sclave, trăind cu teama în suflet de bărbaţii lor.

La aceasta, Aileen schiţă un zîmbet.

— Asta nu cred că-i adevărat numai pentru Orient, spuse ea.

Madame Rezstadt surîse cu subînţeles.

— Nu, zise ea, nu tocmai. Avem şi noi sclavele noastre.

Şi zicînd acestea, îşi arătă dinţii albi şi regulaţi.

Aileen rîse, gîndindu-se la sclavia ei sentimentală faţă de Cowperwood. Cum putea o femeie ca aceasta să fie atît de emancipată, fără să-i pese parcă de nici un bărbat — cel puţin nu prea profund sau chinuitor, în vreme ce ea... Dintr-o dată, ar fi vrut s-o cunoască mai bine : poate că apropiindu-se mai mult de ea, ar deprinde ceva din calmul, din nepăsarea ei în societate.

Destul de ciudat, madame Rezstadt îi arătă mai mult decît un interes oarecare. O întrebă pe Aileen despre viaţa ei în America. De cînd se află la Paris ? Unde locuia ? Îi propuse să ia dejunul împreună a doua zi ; Aileen acceptă entuziasmată.

În acelaşi timp, făcea tot felul de planuri în minte pentru după-amiază în care avea un rol şi Tollifer. Căci îşi dăduse seama, cu prilejul plăcut al cumpărăturilor, de ceea ce-i lipsea, fiind însă totodată convinsă că erau defecte uşor de remediat. Trebuia să găsească un doctor, o maseuză, să ţină regim şi să folosească o nouă metodă de masaj facial. Trebuia să se schimbe, prin Tollifer. Dar în ce scop ? Şi la ce bun ? Evident, el nu căuta să se apropie de ea. Între ei exista o legătură platonică. Aileen se simţea dezorientată. Şi, totuşi, ce putea face ? Pe Cowperwood nu-l mai interesa, iar ea trebuia să descopere un mod de a-şi trăi viaţa.

Întorcîndu-se în apartamentul ei de la hotel, Aileen simţi deodată o dorinţă imperioasă de a avea lîngă ea o fiinţă, din toată lumea asta, căreia să-i poată destăinui necazurile ei : o fiinţă alături de care să se simtă bine şi să fie ea însăşi. I-ar fi plăcut să aibă o prietenă, de al cărei spirit critic să nu trebuiască să-i fie teamă, în care să se poată încrede. Maria Rezstadt, în felul cum îi strînsese mîna la despărţire, avea ceva care o făcea să simtă că în ea ar fi putut găsi aceste însuşiri, sau măcar un simulacru.

Dar cele zece zile, cît plănuise să stea la Paris, trecură destul de repede. De fapt, la sfîrşitul lor nu era nicidecum dispusă să se întoarcă la Londra. Deoarece, după cum îşi dăduse seama neîntîrziat, Tollifer luase iniţiativa şi, cu sprijinul unor oameni de meserie iscusiţi, lansase o adevărată campanie care avea drept scop înfrumuseţarea ei fizică şi estetică. Acest lucru cerea timp, şi cine ştie dacă nu va duce chiar la o schimbare a atitudinii lui Cowperwood. Nu era bătrînă, îşi spunea, iar în momentul de faţă, cînd soţul ei se afla angajat într-o luptă financiară atît de acaparantă, poate că ar fi fost dispus să revină la ea, măcar afectiv, dacă nu erotic. După ce se va întoarce în Anglia, îşi zicea Aileen, el va avea nevoie de o stabilizare a vieţii sale publice şi va socoti nimerit şi agreabil să fie tot timpul cu ea, şi să-şi afişeze în lume interesul şi totodată satisfacţia.

Nerăbdătoare, ea începu să se cerceteze în oglindă ; respecta cu sfinţenie prescripţiile de regim şi înfrumuseţare pe care i le dădea zilnic Sarah Schimmel. Acum recunoştea eficienţa modelelor unice de toalete alese pentru ea. Astfel, pe măsură ce cîştiga încredere în sine, şi prin urmare echilibru, Aileen se gîndea tot timpul la Cowperwood, cu atît mai mult cu cît se bucura dinainte închipuindu-şi mirarea şi, nădăjduia ea, plăcerea lui cînd o va vedea din nou. De aceea se hotărî să rămînă la Paris pînă va pierde măcar zece kilograme din greutate, şi astfel să poată purta toaletele pe care monsieur Richard i le concepea anume. Mai voia, de asemenea, să încerce noile pieptănături sugerate de coafeza ei. Oh, numai de n-ar fi totul zadarnic !

Aşadar, Aileen îi scrise lui Cowperwood că vizita ei la Paris fusese atît de interesantă — mulţumită domnului

Tollifer — încît avea să mai rămînă încă vreo trei sau patru săptămîni. „Căci pentru prima oară în viață“ adăugă ea, cu o vagă încîntare, „mă simt bine fără tine și sînt scoasă-n lume.“

Aceste rînduri pe Cowperwood îl întristară. Pentru că el fusese acela care aranjase totul cu atîta abilitate. În același timp, se gîndi că Berenice jucase și ea un rol. Inițial, fusese ideea ei. Cowperwood o folosise pentru că era singura cale de a fi fericit cu ea, și așa a și fost. Totuși, ce minte trebuie să fi avut cel care născocise un asemenea plan viclean și cinic ? Oare nu i-o veni și lui rîndul într-o bună zi ? Ei și, de vreme ce nu-i păsa ! Gîndul acesta îl irita. Ca să si-l înlăture, își spuse că văzuse atîtea în viață, încît va trece și prin asta, dacă va fi cazul.

CAPITOLUL 36

Ca rezultat al convorbirii sale cu Cowperwood la hotelul Brown, Johnson ajunsese la concluzia că o întîlnire între Cowperwood și lordul Stane ar fi fost, în mod logic, următorul pas necesar pentru a ajunge la o hotărîre în legătură cu rolul pe care aveau să-l joace ei în viitoarele negocieri.

— Nu riști nimic dacă stai de vorbă cu el, se adresă lui Stane. Desigur, va trebui să precizăm că dacă ne asociem cu el, serviciile noastre, sprijinindu-l să obțină controlul asupra ramificației, îl vor costa 50% din oricît ar reprezenta acest control. Apoi, am putea aranja ca unii dintre acționarii de la *Metropolitan* și *District* să participe și să completeze cei 51% pentru a menține controlul.

Lordul Stane încuviință din cap.

— Continuă, spuse el.

— Asta va pune lucrurile la punct, adăugă Johnson, așa că orice s-ar întîmpla, noi, împreună cu alți cîțiva — Colvay, Jeems și poate Dighton — vom deține controlul, iar el va trebui să ne înfrunte pe toți proprietarii uniți ai acestui serviciu central.

— Mie unul, cu certitudine, mi se pare că totul sună bine, spuse Stane, privindu-l calm. Oricum, mi-ar face plăcere să-l întîlnesc. Îl poți invita la mine acasă oricînd dorești. Numai, dă-mi de veste. După ce stau de vorbă cu el, ți-aș putea spune mai multe.

Ca urmare, într-o zi călduroasă de iunie, Cowperwood se urcă într-o trăsură cu Johnson și împreună porniră pe niște străzi londoneze plăcute, spre locuința lordului Stane.

Cu ocazia întrevederii care urma să aibă loc, Cowperwood nu prea știa cît de mult va dezvălui din planul lui complicat și secret. De fapt, îl bătea gîndul ca, oricît succes ar fi avut în raport cu Stane și Johnson, să facă unele sondaje în privința lui Abington Scarr. Putea să-i îngăduie participarea la privilegiul pentru Baker Street & Waterloo. Punînd mîna pe acest document și pe altele deopotrivă, cît de multe putea strînge prin Haddonfield și eventual prin lordul Ettinge, ar fi ajuns în situația să dicteze pînă și grupului care se ocupa de ramificație.

Apropiindu-se de casa lui Stane din Berkeley Square, rămase impresionat de soliditatea ei maiestuoasă. Părea să respire o securitate care cu certitudine nu avea nimic comun cu comerțul. Înăuntru, valetul îmbrăcat în livrea, tihna salonului spațios de la primul etaj creau o atmosferă plăcută, insuficientă totuși ca să-i tulbure simțul personal al valorilor. Foarte bine din partea acestui om că-și lua pe cît posibil măsuri de securitate. Foarte bine din partea lui Cowperwood, dacă avea posibilitatea să-l atragă și să-l îmbogățească și mai mult, sau să-l utilizeze ; iar de-i lipsea iscusința, mai bine să lase totul să se ducă de rîpă.

În clipa aceea Johnson îi sugeră că poate l-ar interesa să se uite la niște tablouri de-ale lordului Stane, mai ales că tocmai atunci îl informase majordomul că stăpînul casei a telefonat anunțîndu-și o întîrziere de cîteva minute. Atitudinea avocatului în rolul de amfitrion vremelnic era plină de rîvnă. Cowperwood răspunse că într-adevăr s-ar bucura petrecîndu-și în felul acesta timpul, iar Johnson îl conduse într-o galerie vastă, din vecinătatea intrării principale.

În timp ce străbăteau galeria, oprindu-se să examineze cîteva portrete rare de Romney și Gainsborough, Johnson se avîntă în relatarea succintă a istoricului familiei Stane.

Defunctul lord Stane fusese un om prevăzător şi studios; se interesase în special de săpături hitite, cheltuind o sumedenie de bani. De aceea istoricii — după cum se spunea — i-au fost pe drept cuvînt recunoscători. Tînărul Stane, întrucîtva străin de preocupările tatălui său, de colecţionar de antichităţi, şi-a îndreptat atenţia către societate şi finanţe pentru a se delecta şi prospera. Trecea drept foarte popular, o figură distinsă în lumea mondenă şi financiară. În timpul sezonului, casa lui era scena multor petreceri mondene. Reşedinţa sa de la ţară, din Tregasal, constituia un punct turistic în Anglia. Mai era şi vila fermecătoare, pentru vară, de la Pryor's Cove, lîngă Marlowe pe Tamisa, şi o vie în Franţa.

Cînd i se pomeni de actuala reşedinţă a Berenicei, Cowperwood îşi ascunse un zîmbet, dar a fost scutit să facă vreo observaţie pentru că sosise Stane, care îi salută degajat pe amîndoi.

— Ah, ai venit, Johnson! Fireşte, dumnealui e domnul Cowperwood.

Întinse mîna, şi Cowperwood, măsurîndu-l iute, binevoitor, îi luă mîna şi i-o strînse cu cordialitate.

— Este o adevărată plăcere şi o favoare, vă asigur, spuse el.

— Cîtuşi de puţin, cîtuşi de puţin, replică Stane. Elverson mi-a vorbit despre dumneavoastră. Totuşi, cred că am putea sta mai tihnit în bibliotecă. Să mergem!

Trase de şnurul unei sonerii şi ceru slujitorului să le aducă băuturi; le arătă drumul către o încăpere splendidă cu uşi-ferestre, care dădeau într-o grădină împrejmuită cu ziduri. În timp ce se agita, făcînd onorurile de gazdă, Cowperwood continua să-l studieze. Îşi dădu seama că avea faţă de acest om sentimente prieteneşti. Exista în el un soi de amabilitate degajată, luciditate şi capacitatea de a aprecia persoana care putea să-i cîştige încrederea. Dar această încredere nu putea fi lesne cîştigată. Trebuia să te porţi cu el corect şi îndatoritor.

Cowperwood hotărî să nu dezvăluie absolut nimic din mecanismul propunerii sale. În acelaşi timp se surprinse gîndindu-se la Berenice, pentru că se înţeleseseră ca ea să joace rolul monden faţă de oameni ca Stane. Acum însă, văzînd că Stane era atît de atrăgător, nu prea era sigur

că mai dorea intervenţia Berenicei. Se linişti totuşi, iar Johnson începu să schiţeze ideile asupra situaţiei metroului.

Cînd Johnson termină, începu Cowperwood, calm, expunîndu-şi chibzuit planul de unificare. Stărui îndeosebi asupra electrificării, iluminatului, asupra unei noi metode, surse energetice separate pentru fiecare vagon, frîne cu aer şi semnale automate. O singură dată l-a întrerupt Stane ca să-l întrebe :

— Vă gîndiţi la un control personal sau directorial pentru întreaga reţea ?

— Directorial, fireşte, răspunse Cowperwood, căruia nici prin gînd nu-i trecea aşa ceva. Vedeţi, continuă, în timp ce amîndoi se uitau la el în tăcere, planul meu este — în cazul cînd aş izbuti să realizez unificarea reţelei — să pun bazele unei noi societăţi care să includă şi linia Charing Cross, în momentul de faţă proprietatea mea. Iar pentru a-i atrage pe actualii acţionari ai societăţilor ramificaţiei, le voi oferi trei procente în această societate mai vastă, pentru fiecare din cele pe care le deţin acum în societăţile mai mici. Iar de vreme ce construcţia traseului Charing Cross urmează să coste cel puţin 2 000 000 lire sterline, vă puteţi da seama că valoarea banilor plasaţi va spori considerabil. Făcu o pauză ca să vadă ce efect au avut vorbele lui asupra celor care îl ascultau, şi înţelese că era favorabil ; apoi continuă : Vreţi cumva să spuneţi că planul trebuie să fie rentabil mai cu seamă dacă se convine, în prealabil, ca toate liniile făcînd parte din această nouă societate să fie modernizate şi exploatate sub forma unui sistem unic, nu pe cheltuiala suplimentară a bancherilor, ci mai degrabă prin vînzarea de acţiuni publicului ?

— Este exact ceea ce vreau să spun, remarcă Stane, şi Johnson încuviinţă din cap.

— Ei bine, v-am prezentat planul meu în linii generale, rosti Cowperwood. Desigur, s-ar putea să mai fie şi alte ramificaţii, dar asta rămîne să hotărască directorii noului sistem de proporţii mai întinse.

Se gîndea la Scarr, Haddonfield şi alţii, ale căror privilegii, dacă îşi asigura controlul asupra lor, vor trebui să fie cumpărate de la el.

De astă-dată Stane căzu pe gînduri.

— După cum văd, rosti el, aranjamentul de trei-la-unu garantează doar chestiunea atragerii acționarilor, ca să-i putem interesa să vi se alăture pe acest temei. Dumneavoastră însă uitați, cred, latura sentimentală, care, cu certitudine vă e potrivnică. Așa stînd lucrurile, puteți fi sigur că oferind trei-la-unu nu veți putea obține suficiente venituri de la actualii acționari, ca să puteți proceda, după cum aveți intenția, pe baza condițiilor fixate de dumneavoastră, adică vreau să spun controlul general. Căci, vedeți, aceste linii sînt pur și simplu sub control englez. Amîndoi, Johnson și cu mine, am aflat acest lucru în clipa cînd am auzit că ați cumpărat privilegiul pentru Charing Cross. În afară de asta, a și început să se dezvolte un nucleu de opoziție în ambele societăți, *Metropolitan* și *District*, ba chiar și tendința de a fuziona împotriva dumneavoastră. Și, Dumnezeu să mă ierte, dar directorii celor două linii n-au avut pînă acum niciodată prea multă afecțiune unii pentru alții !

Johnson chicoti sec.

— Așadar, dacă nu veți proceda cu mare băgare de seamă și tact, pas cu pas, continuă Stane, și dacă nu veți fi înconjurat de oameni cumsecade, în adevăratul sens al cuvîntului, de preferință englezi mai degrabă decît americani, vă veți trezi probabil blocat.

— Așa este, încuviință Cowperwood, care vedea foarte limpede ce avea Stane în minte.

Dacă aveau să fie cîștigați, pentru ca să-l ajute pe el să scoată castanele englezești din foc, nu vor pretinde vreo compensație suplimentară — cu greu ar fi putut să-i ceară mai mult decît ceea ce și oferise — ci mai degrabă poate o formă oarecare de control al afacerii, împreună cu el. Or, dacă nu se va putea ajunge la așa ceva, atunci ei vor cere garanții pentru investițiile lor, foarte probabil ca să participe împreună cu el la desfășurarea pe viitor a sistemului propus. Și cum să se procedeze ?

Deocamdată Cowperwood era cam nedumerit și, ca să-și lămurească propriile lui gînduri precum și pe ale lor, urmă :

— În legătură cu asta, mă gîndeam cum aș putea să vă interesez, pentru că-mi închipui că înțelegeți situația, și presupunînd că vreți să cooperăm, ați putea face foarte

mult în privința promovării unui climat mai favorabil. Prin urmare, în afară de aranjamentul trei-la-unu, cum credeți că ați putea fi compensați ? Ce aranjament între noi trei v-ar conveni ?

Făcu o pauză.

Dar convorbirea care a urmat a fost prea prolixă și încîlcită pentru a mai fi istorisită aici. În linii mari, s-a discutat despre preliminariile care urmau să fie îndeplinite de Stane și Johnson. Această muncă pregătitoare, după cum îi explicară acum lui Cowperwood, se referea mai mult la relații sociale, deoarece fără acestea afacerile pur financiare n-ar fi putut progresa probabil prea mult.

— Vedeți, în Anglia, reluă Stane, se progresează mai ales prin favoruri și prin prietenia cu cercurile financiare precum și cu cele mondene, decît prin indivizi aparte, oricît de înzestrați ar fi. Și dacă nu ești bine cunoscut și privit favorabil de anumite cercuri și acceptat de ele, e greu să înaintezi. Mă urmăriți ?

— Perfect, răspunse Cowperwood.

— Și, firește, asta nu-i nicidecum o simplă chestiune de negociere făcută la rece și cu un temei practic. Trebuie să existe înțelegere mutuală și respect. Iar acest lucru nu se realizează bătînd din palme. Depinde nu numai de recomandări ci și de garanții personale în societate, atît în împrejurări ivite întîmplător cît și în cele permanente. Mă urmăriți ?

— Perfect, răspunse Cowperwood.

— Dar înainte de asta, mai trebuie să existe înțelegerea foarte limpede asupra ceea ce, în afara schimbului de acțiuni bancare, va fi recompensa pentru cei care au făcut posibilă o asemenea primire socială avantajoasă pentru dumneavoastră și acțiunea dumneavoastră.

În timp ce Stane vorbea, Cowperwood rămase calm în jilț, și cu toate că părea să asculte cu destulă simpatie, un observator atent ar fi băgat de seamă o anumită înăsprire a ochilor și o strîngere a buzelor. Pricepuse foarte clar că, instruindu-l astfel, Stane făcea un act de bunăvoință. Fiindcă, desigur, auzise despre diferitele scandaluri legate de cariera lui Cowperwood și aflase că nu fusese admis în cercurile mondene din Chicago și New York. Și cu toate că era extrem de diplomat și curtenitor, Cowperwood nu

acorda explicațiilor lui decît valoarea pe care o meritau explicațiile unui om bine înrădăcinat în *haute monde*, date unuia care nu făcea parte din ea. Și totuși, nu se simțea cîtuși de puțin tulburat ori descurajat. De fapt, era mai mult amuzat. Pentru că era stăpîn pe situație. Se afla pe punctul de a oferi lui Stane și prietenilor lui ceea ce nimeni altul n-ar fi fost în stare să le ofere.

Cînd, în cele din urmă, Stane se opri, Cowperwood îl întrebă cîteva amănunte ale acestei înțelegeri, dar Stane îi spuse foarte curtenitor că cel mai bun lucru ar fi să lase totul în grija lui Johnson. Totuși, se gîndea nu numai la trei-la-unu asupra acțiunilor sale prezente de la *District* și *Metropolitan*, ci și la o înțelegere secretă cu Cowperwood, prin care el și Johnson să fie menținuți, protejați și sprijiniți pe plan financiar, ca făcînd parte integrantă din acest proiect de proporții vaste.

Astfel, cînd Stane ridică liniștit monoclul și-l potrivi la ochiul drept ca să-l poată privi mai bine, Cowperwood sublinie cît de recunoscător îi era lui Stane pentru interesul personal manifestat și amabilitatea cu care clarificase semnificația acestei situații. Era sigur că totul putea fi pus la punct spre satisfacția amîndorura. Totuși, mai era și problema finanțării, de care el însuși trebuia să se ocupe. Va fi probabil necesar să se întoarcă în America, destul de curînd, ca să aducă banii, înainte de a sta de vorbă cu diferiți bancheri englezi — un punct de vedere cu care Stane se declară de acord.

De fapt, Cowperwood își pusese în gînd să realizeze un control de 49%—51% asupra unei societăți de împrumut, care să poată împrumuta societății acesteia englezești suficienți bani pentru a asigura preluarea și controlul în cazul unui dezastru financiar. Va vedea el.

Cît despre Berenice și Stane, ei bine, avea să aștepte ; și în privința asta rămînea de văzut. El, Cowperwood, împlinise șaizeci de ani, iar faima și aclamațiile publicului poate că în cîțiva ani n-aveau să mai însemne cine știe ce. În momentul de față, prins în vîrtejul amețitor al obligațiilor care amenințau să-l înghită, începuse să se simtă oarecum copleșit. Uneori, la capătul unei zile agitate, simțea că toată isprava asta de la Londra era ceva atît de absurd ! Doar cu un an-doi în urmă, la Chicago, își spusese

că dacă va obține prelungirea privilegiilor de acolo, ar fi dispus să se disocieze de grupul directorial, să se retragă și să călătorească. Pe vremea aceea se gîndise chiar că dacă Berenice va refuza pînă la urmă oferta lui, și el va rămîne din nou singur, va căuta să găsească o formă oarecare de împăcare cu Aileen, să se întoarcă în locuința din New York și la acel gen de amuzamente și preocupări care nu depășeau ceea ce considera el a fi o tihnă binemeritată.

Și acum, iată — ce însemnau toate astea? Cu ce s-a ales, în afară de plăcerea de a fi alături de Berenice, pe care, dacă ar fi convins-o, și-ar fi putut-o găsi într-un chip mai liniștit. În același timp, mai era și atu-ul — oferit de ea și chiar de el, datorat lui, vieții lui, reputației lui, și anume forța creatoare imensă a financiarului de prim rang — de a prospera și de a-și încheia astfel cariera! Ar fi putut el însă să-și procure această plăcere, fără să-și știrbească reputația și totodată averea? Ar fi fost oare cu putință, ținînd seama de modul cum era privit la el în țară, să se întoarcă și, într-un timp rezonabil de scurt, să strîngă suma necesară?

În concluzie, situația lui în aproape toate aspectele era îngrijorătoare și dificilă. Se simțea extenuat și răvășit. Să fi fost oare primul suflu prevestitor al vîrstei care-l ducea spre iarna vieții?

În seara aceea, după cină, vorbi cu Berenice despre proiectele lui. Cel mai bine era, socotea el, ca Aileen să-l însoțească la New York. Trebuia să întîlnească numeroși oameni, și ar fi făcut o impresie mai bună dacă și nevasta lui se afla acolo. Și apoi, în privința asta, trebuiau să fie deosebit de atenți ca s-o mențină într-o dispoziție bună, mai cu seamă acum, cînd orice amănunt atîrna greu în balanță.

CAPITOLUL 37

După o lună de ședere la Paris, Aileen arăta, după cum mărturiseau toți noii ei prieteni, „absolut alta!“ Slăbise zece kilograme, iar culoarea obrajilor, ochii, starea de spi-

rit — totul era mai luminos. Își aranjase părul *à la chanticleer*, cum spunea Sarah Schimmel ; purta rochii create de domnul Richard, pantofi de domnul Kraussmeier, aidoma planurilor lui Tollifer.

Legase o prietenie adevărată cu madame Rezstadt, iar șeicul, deși atențiile lui erau puțin cam plicticoase, părea un tip amuzant. S-ar fi zis că o plăcea doar pentru calitățile ei ; de fapt, dădea impresia că se îndrăgostise de ea. Dar costumul acela ! Alb, din cea mai fină mătase și lînă, cu o eșarfă de satin alb petrecută la brîu. Și părul negru, unsuros, cu aspect sălbatic ! Și inelele micuțe de argint din urechi ! Dar papucii enormi din piele roșie, lungi, subțiri, cu vîrful răsfrînt în sus, pe care-i purta ! Și nasul acvilin, și ochii negri pătrunzători ! Cînd te aflai cu el, parcă luai parte la o reprezentație, căci te urmăreau privirile tuturor. Iar cînd era numai cu el, nu știa cum să facă să se ferească de mîngîierile lui.

— Vai, te rog, Ibrihim ! exclama ea. Nu uita, sînt căsătorită și îmi iubesc bărbatul. E adevărat, țin la dumneata, dar nu căuta să mă convingi să fac ceva împotriva voinței mele, căci nu vei reuși, și dacă o să continui așa, voi refuza să te mai văd.

— Dar, înțelege, stăruia el într-o englezească aproximativă, avem atîtea însușiri comune. Dumitale îți plac distracțiile, așa cum îmi plac și mie. Ne place să stăm de vorbă, să ne plimbăm cu trăsura, să ne încercăm norocul la masa de joc, să jucăm la curse. Ești ca mine sobră, dar nu așa de... de...

— Zănatică ? interveni Aileen.

— Cum adică „zănatică“ ? întrebă el.

— Ah, nu știu, răspunse ea, și parcă avea impresia că vorbea cu un copil. Hazliu, nestatornic.

Și flutură din mînă ca să indice instabilitatea mintală și sentimentală.

— Așa ? Așa ? Ha, ha ! Zănatic ! Așa e ! Pricep ! Dumneata nu ești zănatică ! Bun ! Eu țin mult la dumneata. Ha, ha ! Foarte mult. Dar dumneata ? Ții la mine... la șeicul Ibrihim ?

Aileen rîse.

— Da, țin, spuse. Desigur, dar cred că bei prea mult. Și cred că ești orice, numai om bun nu ; ești crud și egoist, și așa mai departe. Dar țin la dumneata chiar și așa și...

— Ttttt, făcu șeicul. Asta nu-i mult pentru un om ca mine. Dacă nu iubesc, eu nici nu pot dormi.

— Ah, isprăvește o dată cu fleacurile ! exclamă Aileen. Hai, du-te și pregătește-ți o băutură. Apoi ne despărțim și te întorci deseară să mă iei la cină. Mi-ar face plăcere să merg iarăși la localul domnului Sabinal.

Astfel zilele Aileenei treceau destul de agreabil. Vechea ei tendință spre melancolie se risipise ; începuse să simtă că situația ei nu era chiar atît de deznădăjduită cum o socotise.

Cowperwood îi scria că are să vină la Paris. Pentru sosirea lui, îi pregătise o surpriză : cea mai impresionantă dintre creațiile lui monsieur Richard. Iar Tollifer îi dăduse ideea să-l ducă la Orsignat pentru cină, un local interesant, descoperit nu de mult de el. Era încîntător, situat chiar în vecinătatea catedralei Notre-Dame. Cu această ocazie, Sabinal urma să-i furnizeze lui Orsignat vinurile, băuturile tari, lichiorurile, aperitivele și țigările de foi. Orsignat, sub îndrumarea lui Tollifer, avea să alcătuiască o cină pe placul oricărui adevărat gurmand. De astă-dată Tollifer era cel care căuta să facă o impresie bună. Printre oaspeți se numărau madame Rezstadt, devotatul șeic și Marigold, care se mai afla încă la Paris datorită interesului ei pentru Tollifer și, din dorința lui expresă, se împăcase cu Aileen.

— Dumneata și soțul dumitale, îi spuse el Aileenei, sînteți așa de obișnuiți cu toate restaurantele binecunoscute. Cred că ar fi mai original dacă, pentru variație, am alege un local fără pretenții.

Și îi descrise ce plan avea.

Ca să fie sigur de prezența lui Cowperwood, Tollifer o convinse să-i trimită o telegramă, invitîndu-l stăruitor la o masă aranjată în cinstea lui.

Cowperwood, primind depeșa, zîmbi și răspunse că acceptă. Spre marea lui mirare, la sosire, o găsi pe Aileen mai atrăgătoare decît și-ar fi închipuit că mai putea fi la vîrsta ei, mai cu seamă după tot ce îndurase. Părul, un

adevărat poem de cîrlionți, îi scotea în evidență trăsăturile. Iar toaletele fuseseră concepute să-i pună în valoare linia corpului devenit mult mai zvelt.

— Aileen ! exclamă, dînd cu ochii de ea. Niciodată n-ai arătat mai bine ca acum ! Dar pentru Dumnezeu, ce-ai făcut ? Rochia îți vine perfect. Îmi place pieptănătura. Cu ce-ai trăit, cu semințe de păsărele ?

— Cam așa, replică Aileen, zîmbind. În treizeci de zile n-am avut nici o masă ca lumea. De un lucru însă poți fi sigur ! Acum, că am dat jos atîtea kilograme, n-o să mă mai îngraș ! Dar tu ai călătorit bine ?

În timp ce vorbea, îl supraveghea pe Williams, care aranja paharele și lichiorurile pe o masă în așteptarea oaspeților.

— Canalul Mînecii era liniștit ca o baltă, spuse el, doar vreo cincisprezece minute s-a zbîrlit, gata-gata să ne scufundăm cu toții. Cînd am debarcat, toată lumea se simțea bine.

— Ah, canalul ăsta groaznic ! exclamă Aileen, conștientă de ochii lui fixați asupră-i și, fără să vrea, iritată de observațiile lui.

— Dar ce-i cu banchetul de astă-seară ?

— Ei, domnul Tollifer și cu mine am aranjat o mică petrecere. Știi, Frank, omul ăsta, Tollifer, este o adevărată comoară. Îmi place mult de tot. Cred că o să te intereseze unii dintre cei care vor veni, îndeosebi prietena mea, madame Rezstadt. Am hoinărit o mulțime împreună. E încîntătoare, și deosebită de orice femeie pe care am cunoscut-o cîndva.

Acum, după o lună în tovărășia lui Tollifer și a grupului său plin de viață, se simțea în largul ei ; îi atrăgea atenția lui Cowperwood asupra unei femei cu farmecul doamnei Rezstadt, pe cînd înainte, din gelozie, s-ar fi dat peste cap ca nu cumva să cunoască o femeie atît de atrăgătoare ca noua ei prietenă. Cowperwood observă aerul ei plin de prospețime și de încredere, siguranța, buna dispoziție, interesul reînviat pentru viață. Dacă lucrurile vor merge așa mai departe, n-o să mai existe între ei, cu certitudine, motive de amărăciune. Un gînd îi trecu prin

minte : această schimbare în bine se datora lui, nu ei. Iar Aileen nici măcar nu bănuia. Dar numaidecît își spuse că totul se întîmplase din pricina Berenicei. Simțea că Aileen se bucura nu atît de prezența lui, cît mai ales de aceea a omului de care se slujise.

Dar el unde o fi ? Cowperwood simți că nu avea nici un drept să întrebe. Se afla în situația celui care pune la punct un spectacol, o mascaradă, fără a-i fi îngăduit să se dea în vileag, ca regizor.

Aileen îi spuse deodată :

— Frank, poate vrei să te-mbraci. Eu mai am ceva de făcut înainte de venirea celorlalți.

— Foarte bine, zise el. Am o noutate pentru tine : crezi că ai putea părăsi imediat Parisul să te-ntorci cu mine la New York ?

— Cum adică ?

Glasul ei trăda nedumerire. Pentru că sperase că o să poată vizita vara asta cel puțin cîteva din principalele stațiuni ale Europei, iar acum el îi vorbea despre reîntoarcerea la New York. Poate că lăsase baltă proiectele de la Londra ca să se întoarcă definitiv în America. Era întrucîtva tulburată, pentru că asta umbrea și chiar amenința tot ce izbutise să facă pînă acum.

— Oh, nu-i nimic serios, absolut nimic, spuse Cowperwood, zîmbind. Totul a mers bine la Londra. Nu m-au dat afară. De fapt, s-ar părea că le face chiar plăcere să rămîn. Dar cu o condiție — să plec și să revin cu bani mulți.

Zîmbi cu ironie, iar Aileen, ușurată, surîse și ea. Cunoscînd atît de bine experiențele lui din trecut, Aileen nu putea să nu-i împărtășească cinismul.

— Eh, nu mă miră, spuse ea. Dar, să vorbim mîine despre asta. Ce-ar fi să te-mbraci acum ?

— Bun ! Voi fi gata într-o jumătate de oră.

Aileen îl măsură din priviri cînd trecu într-o altă încăpere. Ca de obicei, părea întruchiparea ideii de succes. Era vesel, îndemînatic, provocator. Evident, îl interesa cum arăta ea și ce făcea. Era sigură de asta, deși conștientă de faptul că n-o iubea și că ea se temea de el. Bine că veselul și chipeșul Tollifer apăruse în viața ei. Dacă tre-

buia să se întoarcă la New York acum, ce se va alege din prietenia dintre ea și acest tînăr și frumos pierde-vară — cu totul inexplicabilă, dar în ultima vreme atît de temeinic consolidată ?

CAPITOLUL 38

Înainte să fi apărut Cowperwood, veni și Tollifer. După ce îi dădu lui Williams jobenul și bastonul, se duse iute spre ușa dormitorului Aileenei și ciocăni.

— Bună ! spuse ea. Domnul Cowperwood e aici ; se îmbracă. Într-o secundă sînt gata.

— Perfect ! Ceilalți trebuie să apară dintr-o clipă într-alta.

În timp ce vorbea, el auzi un zgomot slab ; se întoarse tocmai cînd intra Cowperwood în salon. Cei doi schimbară o privire de recunoaștere. Tollifer, conștient de obligațiile lui, se apropie plin de cordialitate. Dar Cowperwood anticipă ceea ce acesta avea de spus, adresîndu-i-se :

— Iată că ne-ntîlnim din nou. Cum îți place Parisul ?

— Ah, foarte mult, zise Tollifer. În anotimpul acesta e deosebit de vesel. Am cunoscut tot soiul de oameni. Și vremea a fost minunată. Dumneavoastră cunoașteți Parisul primăvara ? Cred că primăvara e epoca cea mai veselă și mai înviorătoare, la Paris.

— Aud că in seara asta sîntem oaspeții soției mele.

— Da, împreună cu alte cîteva persoane. Mi-e teamă că am venit puțin cam devreme.

— Ce-ar fi să bem ceva ?

Începură o conversație ocazională despre Londra și Paris ; amîndoi căutau pe cît posibil să evite de a aminti despre înțelegerea dintre ei, și izbutiră. Intră și Aileen și îi întinse mîna lui Tollifer. Apoi sosi Ibrihim care, trecînd cu vederea prezența lui Cowperwood, de parcă ar fi fost un păstor de pe moșia lui, începu să-i facă tot felul de complimente Aileenei.

Cowperwood se simți mai întîi puțin surprins, apoi amuzat. Ochii scînteietori ai arabului îl intrigau.

„Interesant“, își spuse în sine. „Tipul ăsta, Tollifer, nu stă degeaba aici. Și beduinul, în straiele lui pînă la pămînt, se ține de capul nevestei-mi. O să fie o seară grozavă !“

Pe urmă veni Marigold Brainerd. Îi plăcea femeia aceasta și simpatia se părea că era reciprocă. Dar apropierea dintre ei fu curînd întreruptă de sosirea doamnei Rezstadt, senină și exotică, înfășurată într-un șal crem cu franjuri lungi, de mătase, atîrnîndu-i peste unul din brațe pînă la picioare. Cowperwood se uită cu admirație la chipul ei măsliniu, încadrat atît de atrăgător de un păr ca tăciunele, lucios, și de niște cercei sclipitori, negri și grei, care-i ajungeau aproape pînă la umeri.

Impresionată de atenția lui, cum ar fi fost majoritatea femeilor, madame Rezstadt înțelese numaidecît situația Aileenei. Cowperwood nu era un bărbat pentru orice femeie. Trebuia savurat pe îndelete — și trebuia să te mulțumești cu ce-ți dă. Aileen trebuia făcută să înțeleagă adevărul.

Dar Tollifer stătea ca pe ghimpi și-i zorea, zicînd că era timpul să plece ; se supuseră stăruințelor lui și porniră spre localul lui Orsignat.

O sufragerie fără nimic oficial, străjuită într-o parte de un balcon, de unde, prin niște uși-ferestre deschise se vedea perfect catedrala Notre-Dame și piața plină de verdeață din față. Dar totul, cînd intrară, trăda lipsa aparentă de pregătiri pentru cina plănuită. Nu se afla acolo decît o masă de lemn masiv, complet goală. Tollifer, intrînd ultimul, exclamă :

— Ce naiba o mai fi însemnînd asta ? Nu înțeleg nimic. Cum e posibil ? Nu se poate să nu ne fi așteptat. Stați, mă duc să văd.

Și întorcîndu-se iute, dispăru.

— Pur și simplu nu mai înțeleg nimic, zise Aileen. Credeam că totul e pus la punct.

Încruntă din sprîncene, se bosumflă, iritată la culme.

— Poate am nimerit într-o cameră greșită, spuse Cowperwood.

— Ei n-au așteptat ? o întrebă șeicul pe Marigold.

Deodată, ușa unei camere vecine se deschise și un măscărici, extrem de îngrijorat, dădu buzna înăuntru. Era Pantalone în persoană, înalt și stîngaci, îmbrăcat ca de obicei într-un costum avînd cusute pe el stelele și luna, pe cap cu cornul abundenței, urechile date cu vopsea galbenă, pleoapele cu verde, obrajii cu vișiniu, la gît cu guler plisat și cu brățări la mînă, o chică de păr ieșindu-i de sub cornul pălăriei, cu mănuși albe în mîini, iar în picioare cu niște încălțări imense. Privind în juru-i, într-un fel chinuit și plin de desperare, strigă :

— Ah, *Mon Dieu ! Sacré-bleu !* Oh, doamnelor și domnilor ! Ia te uită... chiar, ia te uită... oh, nici tu față de masă ! nici tu argintărie ! nici tu scaune ! Pardon ! Pardon ! Trebuie făcut ceva ! Pardon, *Mesdames* et *Messieurs*, ceva trebuie că s-a încurcat. Trebuie făcut ceva ! Ah !

Bătînd din palme și zgîindu-se spre ușă, ca și cum cete de servitori ar fi trebuit să răspundă la porunca lui, aștepta, dar nu-i răspunse nimeni. Apoi mai bătu o dată, așteptă, trăgînd cu urechea la ușă. După care, deoarece nici un zgomot nu se auzea, se întoarse către cei de față, care, înțelegînd despre ce era vorba, se retrăseseră pe lingă pereți, ca să lase loc liber măscăriciului.

Cu degetul la buze, el se duse tiptil la ușă și ascultă. Dar iarăși nici un zgomot. Se lăsă pe vine și privi prin gaura cheii, bălăbănindu-și capul cînd într-o parte, cînd într-alta, se uita la ei, în spate, și cu o strîmbătură teribilă, din nou duse degetul la buze și puse un ochi la gaura cheii. În cele din urmă sări îndărăt, căzu jos cînd făcu saltul, apoi sări în picioare și se retrase, iar ușa zbură în lături ca să intre o jumătate de duzină de chelneri, cu față de masă și șervețele, farfurii, argintărie, pahare, tăvi, o procesiune în lege — care începură să așeze masa, fără să mai țină seamă de măscărici, în timp ce el sărea de colo-colo, tot sporovăind în gura mare :

— Așa ! Așa ! Veniți, hai ? Netrebnicilor ! Trîntorilor ! Așezați farfuriile ! strigă, adresîndu-se celui care începuse să rînduiască farfuriile, iute și cu dexteritate. Iar chelnerului care așeza argintăria : Pune argintăria, auzi ? Și bagă de seamă să nu faci zgomot ! Nătîngule ! După care luă un cuțit și îl puse din nou exact în aceeași poziție.

Celui care aranja paharele, îi zise : Nu, nu, nu ! Găgăuță ! Cînd oare o să-nveți ? Uite ! și ridicînd paharele, le puse înapoi absolut în același loc. Apoi dîndu-se într-o parte, ca să le privească, îngenunche și se uită pieziș, mișcînd un păhărel de lichior.

Desigur, în timpul acestui lanț întreg de giumbușlucuri, toți, cu excepția lui Ibrihim — care se uita mirat — zîmbeau, rîdeau, mai cu seamă cînd măscăriciul porni foarte aproape pe urmele oberchelnerului, uneori călcîndu-l pe călcîie, iar acesta se prefăcea că nu-l observă. Cînd ieși, măscăriciul porni după el, privind înapoi și strigînd : „Uuf ! conspirație ! Uuf !"

— Mi-a plăcut ! exclamă Cowperwood, adresîndu-se doamnei Rezstadt.

— E Grelizan, de la Trocadero, cel mai vestit clovn din Europa, spuse ea.

— Daa ? ! exclamă Marigold, a cărei apreciere pentru hazul acestuia spori auzind despre faima lui.

La început, Aileen se speriase, dar acum, entuziasmată de succesul improvizației, radia de plăcere.

Deoarece Cowperwood apreciase ingeniozitatea Aileenei și a lui Tollifer, pînă la urmă tot ce făcea Grelizan ei i se părea amuzant, deși au trecut-o fiori reci cînd, la un moment dat, acesta se împiedică și căzu în timp ce ducea un castron mare de argint, plin cu ceva semănînd a supă de tomate. Ploaia de confeti de un portocaliu sclipitor, iscusit aruncată în aer peste oaspeți, cădea pretutindeni în țipetele și rîsetele generale.

Grelizan porni din nou zorit spre cămară, de astă-dată să aducă nici mai mult nici mai puțin decît un singur cruton ținut într-un clește pentru zahăr și fără să-i slăbească pe chelneri o clipă măcar din ochi, în timp ce aceștia serveau tacticos felurile de mîncare.

La sfîrșit s-a dat o imitație de înghețată. Sub suprafața fiecărei porții se afla cîte un balon subțire, umflat, care cînd era înțepat cu furculița făcea să apară, în cazul lui Cowperwood, cheia orașului Londra, o figurină în cazul Aileenei înfățișîndu-l pe monsieur Richard, zîmbitor și făcînd temenele cu un foarfece în mînă. Madame Rezstadt avu parte de un glob micuț al pămîntului, cu o linie punctată marcînd toate locurile pe unde călătorise ; Ibrihim,

un căluț cu un șeic călare; Tollifer, o roată micuță de ruletă, cu indicatorul la zero, iar Marigold, o sumedenie de figurine de bărbați: un soldat, un rege, un filfizon, un artist, un muzician. Toată lumea rîdea în hohote, și după cafea Grelizan se retrase cu plecăciuni în aplauzele tuturor.

— Bravo! Bravo! strigară Cowperwood și madame Rezstadt.

— Splendid! exclamau toți.

Apoi, la „Grand Guignol", care începea după miezul nopții, îl văzură pe vestitul Laloute imitînd celebrități la ordinea zilei. Mai tîrziu Tollifer propuse să meargă împreună la Sabinal.

Pe la revărsatul zorilor, cu toții erau pe deplin satisfăcuți. Petrecuseră o noapte minunată la Paris.

CAPITOLUL 39

Cowperwood ajunsese în cele din urmă la concluzia că în Tollifer descoperise un om cu resurse mai mari decît ar fi sperat. Avea incontestabil talent. Cu foarte puțină încurajare și, firește, ajutat bănește, putea fără îndoială să-i facă Aileenei o viață în care, presupunînd că divorțau, ca să se fi simțit mulțumită. Lucrurile trebuiau cîntărite cu grijă, deoarece dacă Aileen afla despre Berenice, probabil că s-ar fi îndreptat către Tollifer după un sfat. Și atunci se punea chestiunea de a-i cumpăra. Situația era cam albastră! Aileen frecventînd societatea, cu un soț care apărea rareori alături de ea, ar fi stîrnit tot mai multe bănuieli în legătură cu Cowperwood, bănuieli care ar fi dus într-o singură direcție: Berenice. Cel mai bun lucru era s-o convingă pe Aileen să se întoarcă la New York împreună cu el și să termine cu Tollifer. Asta ar micșora deocamdată ascendentul pe care evident acesta îl și cîștigase, ca nu cumva să devină prea vizil și pentru alții.

Fapt este că Aileen se arătă întru totul de acord. Din mai multe motive: se temea ca Frank să nu ia o altă femeie cu el, sau că ar putea întîlni una la New York. Și

mai era și efectul asupra lui Tollifer și a prietenilor săi. Tocmai acum Cowperwood juca mai mult ca oricînd un rol important în societate, și era o adevărată onoare să fie soția lui legitimă. Ar fi fost foarte curioasă să știe dacă Tollifer ar veni după ea sau nu. Pentru că era vorba de o vizită care, probabil, ar fi durat șase luni, poate și mai mult.

De aceea, numaidecît îl informă despre proiectata plecare. Reacția lui a fost cam neclară, pentru că în fond mai exista Marigold, care-i ceruse să facă o croazieră împreună spre Capul Nord. O cunoștea destul de bine ca să-și dea seama că, dacă ar fi continuat curtea pe care i-o făcea, Marigold putea aranja un divorț ca să se mărite cu el. Avea o sumă considerabilă de bani pe numele ei. N-o iubea cu adevărat. Tollifer încă mai spera mult visata poveste de dragoste cu o fată tînără. Și-apoi se punea chestiunea unui venit imediat și continuu. Întreruperea acestui venit ar fi atras după sine sfîrșitul brusc al existenței lui de fluture. Își dădea seama că Frank Cowperwood, deși nu făcuse nici o aluzie, prefera ca el să se întoarcă la New York. Dar fie că se ducea ori nu, simțea că ajunsese la un punct unde, continuînd să se ocupe de Aileen fără să-i facă declarații de dragoste, ei i s-ar fi părut ilogic. Tollifer era mulțumit la gîndul că Aileen nu i-ar fi cedat, ci ar fi fost doar flatată, motiv destul de puternic în sine pentru a-l îndreptăți să se apropie și mai mult de ea.

— Ptii! exclamă Tollifer, auzind vestea pe care i-o dădu Aileen. În felul ăsta eu sînt complet înlăturat!

Începu să se plimbe enervat în sus și-n jos. Trecuse s-o vadă pentru o clipă, după ce luase dejunul cu Marigold la barul doamnei Gemy. Părea profund îngrijorat și dezamăgit.

— Ce s-a-ntîmplat? întrebă Aileen cu seriozitate. E ceva în neregulă?

Își dădu seama că băuse, în orice caz nu atît încît să nu mai știe de el, dar de ajuns ca să devină posomorît.

— Rău de tot în neregulă, spuse el. Și tocmai cînd mă gîndeam cum să pun la cale lucrurile ca să fie mai bine pentru amîndoi.

Aileen se uită fix la el, de loc surprinsă. De fapt, această legătură mai mult sau mai puțin nefirească se înfiripa treptat în sufletul ei. Aileen se simțea atrasă de Tollifer, mai mult decît își mărturisise sieși. Totuși, văzîndu-l cu Marigold și cu altele, era convinsă, după cum spusese nu numai o dată, că o femeie n-ar fi putut să-i acorde încredere nici măcar de la un capăt al odăii la celălalt.

— Nu știu dacă-ți dai seama, continuă el calculat, dar între dumneata și mine nu e numai o relație mondenă, ci mult mai mult decît atît. Recunosc, cînd te-am întîlnit prima oară, nu mi-am închipuit că are să se-ntîmple acest lucru. Mă interesa faptul că erai doamna Cowperwood, că făceai parte dintr-o lume despre care auzisem multe. Dar după ce am stat puțin de vorbă, am început să simt altceva. Am avut destule necazuri în viață. Am trăit momente de ascensiune și de declin, și cred că totdeauna va fi așa, dar în primele cîteva zile petrecute pe vapor, am simțit ceva în dumneata, ceva care m-a făcut să cred că poate și dumneata ai trecut prin momente grele. De aceea am vrut să rămîn alături de dumneata, și, după cum singură ai observat, mai există o sumedenie de alte femei în compania cărora pot sta.

Mințea cu aerul celui care niciodată nu spunea decît adevărul. Această mică prefăcătorie o puse pe gînduri. Îl suspectase că alerga după bani, și poate că și era adevărat. Totuși, dacă în realitate nu ținea la ea, atunci de ce toată strădania de a o face să arate mai bine, să-și recapete farmecul de odinioară ? Deodată, se simți cuprinsă de un impuls, poate în parte matern și poate o scăpărare tinerească străbătută de dorințe. Pentru că nu se putea să nu ții la acest pierde-vară ; era atît de degajat, de vesel și, într-un fel delicat, atît de afectuos.

— Dar ce importanță are întoarcerea mea la New York? întrebă ea, mirată. Nu putem fi tot așa de buni prieteni ?

Tollifer rămase pe gînduri. Stabilind astfel chestiunea afecțiunii lui, acum ce mai urma ? Gîndul la Cowperwood nu-i ieșea din minte. Oare cum ar fi dorit acesta să procedeze ?

— Gîndește-te bine, spuse el, părăsești Parisul într-o epocă ideală — iunie și iulie. Și tocmai cînd începusem să prindem ritmul vieții de aici.

Aprinse o țigară și își pregăti ceva de băut. De ce nu-i dăduse Cowperwood de înțeles într-un fel sau altul, dacă voia sau nu s-o țină pe Aileen la Paris ? Poate că totuși are s-o facă, dar în acest caz ar fi trebuit să se grăbească.

— Frank mi-a cerut să plec, și n-am încotro, spuse ea, calm. Cît despre dumneata, nu-mi închipui c-o să rămîi singur.

— Nu înțelegi, reluă el, că pentru mine ai însemnat aici un fel de centru al preocupărilor ? Acum mă simt mai bine, mai fericit cum n-am fost de ani de zile. Și dacă pleci, totul s-ar putea destrăma.

— Prostii ! Te rog nu spune fleacuri. Mi-ar plăcea să rămîn aici, bineînțeles. Numai că, nu prea știu ce s-ar putea face în acest sens. Dacă mă întorc la New York și văd despre ce e vorba, îți dau de veste. Dar credința mea este că o să ne reîntoarcem curînd. Și dacă te vei mai simți ca acum, atunci întoarce-te în țară și ne vom întîlni la fel și la New York.

— Aileen — exclamă Tollifer, afectuos, profitînd de prilej. Se apropie și o luă de mînă. E minunat ! Chiar asta am vrut să-mi spui. Ești într-adevăr sinceră ?

Vorbea privind-o în ochi îmbietor și, înainte ca Aileen să se fi putut feri, își petrecu brațul pe după mijlocul ei și o sărută, nu pătimaș, ci cu o afecțiune aparent neprefăcută.

Aileen însă, conștientă de dorința de care era stăpînită de a-l păstra și totuși de a nu-i da lui Cowperwood nici un motiv real să se plîngă de ea, se împotrivi într-un chip absolut firesc.

— Nu, nu, nu, zise ea, amintește-ți ce-ai spus chiar acum. E vorba de o prietenie... dacă vrei. Dar nimic mai mult. Și-apoi, de ce nu ieșim undeva ? Astăzi n-am fost nicăieri, și am o rochie nouă pe care aș vrea s-o îmbrac.

Mulțumindu-se să lase lucrurile deocamdată în acest stadiu, el îi propuse un local în apropiere de Fontainebleau, și plecară într-acolo.

CAPITOLUL 40

New York. Cowperwood şi Aileen coboară de pe vasul *Saxonia*. Obişnuitele interviuri. Presa, la curent cu intenţia lui de a lua cu asalt calea ferată subterană londoneză, voia să afle cine vor fi directorii, cei care vor face investiţiile, administratorii, precum şi dacă masiva cumpărare a acţiunilor — despre care se dusese vestea — atît a celor în serie cît şi a acţiunilor preferenţiale de la societăţile *District* şi *Metropolitan*, nu cumva fusese de fapt pusă la cale chiar de oamenii lui ? Zvonul a fost dezminţit de Cowperwood printr-o declaraţie abilă, care, cînd apăru în presă, i-a făcut pe mulţi londonezi şi americani să zîmbească.

Imagini reprezentînd-o pe Aileen, noile ei toalete, precum şi referiri la apariţia ei în ceea ce se dădea de înţeles a fi aproape înalta societate de pe continentul european...

Şi, simultan, navigînd cu Marigold către Capul Nord, Bruce Tollifer. Dar despre asta nici o menţiune în ziare.

Iar la Pryor's Cove, Berenice cunoştea un succes remarcabil. Îşi ascundea viclenia cu atîta băgare de seamă îndărătul unui văl al simplităţii, nevinovăţiei şi convenţionalismului, încît toată lumea era convinsă că la timpul cuvenit va urma, în cazul ei, o căsătorie simandicoasă, după toate regulile artei. Pentru că, evident, Berenice avea instinctul de a-i ocoli pe cei plictisitori, banali, desfrînaţi, privind cu ochi favorabili pe cei care judecau convenţional lucrurile, bărbaţi ori femei. O trăsătură şi mai promiţătoare chiar, după cum observaseră noii ei prieteni, părea a fi predilecţia ei pentru tipul de femeie neatrăgătoare — soţie neglijată, fată bătrînă — care, deşi de familie bună, era pusă la grea încercare totuşi în ce priveşte atenţia celorlalţi. Dat fiind că nu avea de ce să se teamă de amfitrioanele şi doamnele mai tinere şi atrăgătoare, ştia că dacă îşi apropia femeile mai retrase, va putea să-şi croiască drum către cercurile cele mai importante.

La fel de lăudabilă era şi tendinţa ei de a admira cîte un tînăr monden absolut inofensiv şi corect, sau pe domnişorii cu titluri şi rang în societate. De fapt, vicarii tineri şi pastorii, cale de mile în jurul conacului de la Pryor's Cove, începuseră să ridice în slăvi spiritul de discernămînt al acestei tinere nou-venite. Apariţia ei cu aer de mironosiţă la slujba de duminică dimineaţa în capelele învecinate aparţinînd bisericii episcopale engleze, totdeauna în compania mamei sale sau a uneia din doamnele mai vîrstnice cu principii conservatoare, era de ajuns ca să justifice toate vorbele binevoitoare spuse despre ea.

Pe de altă parte, Cowperwood făcea scurte vizite la Chicago, Baltimore, Boston, Philadelphia, cerute de planurile lui de la Londra, şi în inima instituţiilor americane sacrosante — băncile şi trusturile — purtînd convorbiri cu indivizi care aveau să-i fie cei mai utili, fiind cei mai influenţi şi cei mai lesne de condus. Folosea expresii amabile atunci cînd explica certitudinea unor profituri permanente, mai mari decît obţinuseră vreodată pînă atunci de pe urma oricărui proiect privind construcţia de linii subterane. Şi, în ciuda atît de recentelor lui defăimări, a fost ascultat cu multă luare-aminte şi chiar cu autentic respect. E drept, la Chicago existau unele şoapte dispreţuitoare şi pline de ură, dar în acelaşi timp şi multă invidie. Pentru că acest om era o forţă, atrăgînd ca totdeauna o splendidă notorietate în juru-i.

Într-un timp atît de scurt, o lună, el îşi văzu rezolvate problemele esenţiale. În numeroase locuri se încercau acorduri de a negocia acţiuni girate de societatea lui, care acum trebuia organizată în aşa fel încît să preia toate liniile. Fiecare acţiune de la liniile preluate trebuia plătită întreit de către societatea lui principală. Într-adevăr, în afară de cîteva convorbiri neînsemnate asupra averii sale de la Chicago, putea acum să se întoarcă în Anglia — şi ar fi făcut-o dacă n-ar fi avut o nouă aventură, într-un fel obişnuită şi familiară. I se întîmplase atît de des mai demult — cînd numele lui apărea peste tot în văzul publicului — să cunoască femei atrăgătoare şi ambiţioase, pentru care bogăţia, faima şi farmecul persoanei lui erau irezistibile. Şi acum, aflîndu-se la Baltimore într-o vizită de afaceri, avu loc o astfel de întîlnire înviorătoare.

Lucrurile s-au petrecut la hotelul unde trăsese. I se părea pe atunci că afecțiunea pe care o avea pentru Berenice nu va putea fi umbrită de nimeni. Așadar, la miezul nopții, abia se întorsese de la reședința președintelui societății *Maryland Trust Company* cînd, stînd la birou și făcîndu-și unele însemnări despre recenta convorbire, auzi o bătaie ușoară în ușă. Apoi, o voce de femeie îl anunță că o rudă voia să-i vorbească. El zîmbi, pentru că în toată experiența sa nu-și amintea despre un asemenea mod de a face cunoștință. Deschise ușa și dădu cu ochii de o fată ; de cum o privi, își spuse că nu era de lepădat. Fu curios numaidecît. Fata era tînără, zveltă, de înălțime mijlocie, stăpînă pe sine, bine legată și cu vino-ncoa. Avea trăsături frumoase și era elegantă.

— O rudă ? întrebă el, zîmbind și poftind-o să intre.

— Da, îi răspunse ea cu un calm perfect. Sînt rudă cu dumneavoastră, deși poate că n-o să credeți. Sînt nepoata unui frate de-al tatălui dumneavoastră. Numai că eu mă numesc Maris. Numele mamei era Cowperwood.

O rugă să ia loc și se așeză și el dinainte-i. Fata avea ochii mari, rotunzi, de un albastru argintiu ; îl privea atentă, fără să clipească.

— Din ce parte a țării vii ? o întrebă.

— Din Cincinnati, răspunse ea, deși mama s-a născut în Carolina de Nord. Tatăl ei era de fel din Pennsylvania, nu prea departe de locul unde v-ați născut dumneavoastră, domnule Cowperwood. Din Doylestown.

— E adevărat, spuse el. Tata avea un frate care locuise cîndva prin Doylestown. De altfel, trebuie să recunosc, dumneata ai ochii familiei Cowperwood.

— Mulțumesc, zise ea și continuă să-l privească la fel de cercetător. Apoi adăugă, nestînjenită de căutătura lui : S-ar putea să vi se pară ciudată venirea mea aici, la o asemenea oră, dar, știți, și eu stau la hotelul acesta. Sînt dansatoare, și trupa cu care am venit joacă aici săptămîna asta.

— E posibil ? Noi, quakerii, într-un domeniu atît de straniu !

— Da, răspunse fata, și zîmbi cu căldură — un zîmbet reținut și totuși complex, dezvăluind imaginație, spirit de

aventură, deșteptăciune și senzualitate ; el simți forța acestui surîs, așa cum îi intuise caracterul. Tocmai venisem de la teatru, continuă ea. Dar am citit despre dumneavoastră, și văzîndu-vă chipul în ziarele de aici, și pentru că voiam de mult să vă cunosc, mi-am spus că ar fi mai bine să vin acum.

— Ești o dansatoare bună ? întrebă el.

— Aș dori să mă vedeți dansînd și atunci veți judeca singur.

— Mă întorc la New York în dimineața asta, dar dacă iei micul dejun cu mine, cred că mai rămîn.

— Ah, da, sigur că da, spuse ea. Știți, cu ani în urmă, mă închipuiam vorbindu-vă astfel. O dată, acum doi ani, cînd nu izbuteam să găsesc nici un fel de slujbă, v-am scris o scrisoare, dar apoi am rupt-o. Știți, noi facem parte dintre săracii familiei Cowperwood.

— Foarte rău ai procedat că n-ai trimis scrisoarea, rosti el. Despre ce-mi scriai ?

— Ah, despre cît de talentată sînt, că sînt strănepoata dumneavoastră și că dacă mi se oferă o posibilitate, voi putea deveni o mare dansatoare. Acum mă bucur că nu v-am scris, pentru că sînt aici cu dumneavoastră și mă puteți vedea dansînd. Știți, continuă ea, încă fixîndu-l cu ochii ei albaștri, plini de vino-ncoa, trupa noastră va da spectacole la vară în New York și sper că o să mă vedeți și acolo.

— Păi, dacă ești o dansatoare la fel de încîntătoare precum îți e chipul, atunci trebuie că faci furori.

— O să-mi puteți vorbi mîine seară despre asta.

Ea se mișcă de parcă ar fi vrut să se ridice, dar apoi se răzgîndi.

— Care spuneai că-ți este numele cel mic ? întrebă el în cele din urmă.

— Lorna.

— Lorna Maris, repetă el. Așa te cheamă și ca artistă ?

— Da. Odată m-am gîndit să-l schimb în Cowperwood, ca să auziți de mine. Dar mi s-a părut că numele nu era la fel de potrivit pentru o dansatoare cum era pentru un financiar.

Continuau să se uite unul la altul.

— Cîți ani ai, Lorna ?

— Douăzeci, spuse ea simplu, adică împlinesc în noiembrie.

Tăcerea care urmă a fost plină de tîlc.

Ochii spuneau tot ce puteau spune. După cîteva clipe numai, el pur și simplu îi făcu semn cu degetul. Fata se ridică și se duse iute la el — aproape dansînd cînd se apropie — și i se aruncă în brațe.

— Splendid ! exclamă Cowperwood. Și unde mai pui că vii și în felul acesta... minunat...

CAPITOLUL 41

Cowperwood se despărți de Lorna a doua zi la prînz, cu gîndurile învălmășite. De-a lungul acestei febre care pusese stăpînire pe el și care în momentul de față îi comanda orice impuls, n-o uitase pe Berenice. La fel cum, să zicem, un foc nestăvilit de forțe exterioare n-ar fi ars o casă pînă în temelii. Și nu existau forțe externe stăvilitoare, ori în stare să pună stavilă, atît în cazul lui Cowperwood cît și al Lornei. Dar cînd ea îl părăsi ca să se ducă la teatru, firul gîndurilor își reluă cursul normal, încercînd să înțeleagă anomalia pe care o prezentau Lorna și Berenice în viața lui... În ultimii opt ani fusese stăpînit de dorințe neîmplinite legate de Berenice, iar mai recent îl obsedase perfecțiunea ei fizică și estetică, și iată-l îngăduindu-și acum să dea frîu liber acestui impuls mai trivial, dar frumos totuși, care avea să umbrească și chiar, vremelnic, să șteargă totul.

Singur în odaia lui, se întreba dacă era el de vină. Această ultimă ispită nu o căutase, venise singură și pe neașteptate. De altfel, în firea lui era loc și chiar simțea nevoia să cunoască etape cît mai diverse de experiență, surse numeroase, valuri de satisfacții. Într-adevăr, în toiul pasiunii lui pentru Berenice, și aproape mereu de atunci, îi spusese că ea reprezenta stadiul suprem al existenței

lui. Şi, într-un sens major, acest lucru era încă valabil. Totuşi, aici şi acum, se simţea copleşit de forţa mistuitoare reprezentată de Lorna : farmecul misterios, chinuitor al unui element nou şi neexplorat, mai ales cînd la mijloc se aflau tinereţea, frumuseţea şi patima, laolaltă.

Puterea înşelătoare a farmecului, îşi spunea, subjuga individul în sine sau intenţiile lui. Venea, îi întuneca mintea şi apoi îşi culegea roadele. Aşa s-a întîmplat cu Berenice, iar acum din nou cu Lorna Maris. De un lucru însă îşi dădea seama limpede, chiar şi acum, şi anume că niciodată nu se va stinge afecţiunea lui pentru Berenice. Între ele exista o deosebire pe care putea s-o vadă şi s-o simtă cu claritate. Deosebirea sălăşluia atît în însuşirile temperamentale, cît şi în cele intelectuale ale celor două fete. Deşi de aceeaşi vîrstă, Lorna, cu o experienţă de viaţă considerabil mai furtunoasă şi mai întinsă, încă se mai bucura de roadele farmecului ei fizic şi pur senzual — faima, recompensa şi aplauzele de care avea parte o dansatoare bună, ispititoare.

Calităţile temperamentale ale Berenicei aveau efecte cu totul diferite ; mai generoasă, mai complexă, ea era produsul unei înţelegeri avînd un sens social şi estetic, implicînd popoare, ţări. Berenice, ca şi el, credeau cu înverşunare în supremaţia intelectului şi a bunului gust. De aici, uşurinţa şi graţia cu care s-a adaptat climatului, convenţiilor sociale şi obiceiurilor din Anglia. Evident, cu toată vioiciunea şi puterea de înrîurire erotică a Lornei, Berenice poseda o forţă şi un farmec mai profunde şi mai durabile. Cu alte cuvinte, ambiţiile şi reacţiile ei erau mai semnificative în toate privinţele. Iar cînd Lorna plecă, deşi în clipa aceea n-ar fi vrut să se gîndească la aşa ceva, Berenice era totuşi prezentă în mintea lui.

Şi totuşi, în ultimă analiză, cum avea să împace lucrurile ? O să poată oare ascunde această aventură, căreia nu voia să-i pună capăt atît de repede ? Iar dacă Berenice prindea de veste, ce explicaţie i-ar fi putut da ? Era o chestiune care nu putea fi rezolvată cu una cu două — în timp ce se bărbierea dinaintea oglinzii din camera de baie sau se îmbrăca.

In noaptea aceea, după spectacol, Cowperwood îşi spuse că Lorna Maris nu era atît o dansatoare mare, cît

mai mult o dansatoare senzațională, care avea să strălucească superb cîțiva ani și apoi se va mărita cu un bărbat bogat. Dar acum, văzînd-o cum dansează, o găsi ispititoare în costumul ei de clovn, din mătase, cu pantaloni largi și mănuși cu degete lungi. Ajutată de luminile care aruncau umbre exagerate, de o muzică fantomatică, ea cînta și dansa jucînd rolul căpcăunului din poveste. Urmă un dans din mitologia antică. Într-un costum fără mîneci, scurt, strîns pe corp, de șifon alb, cu brațele și cu picioarele goale, atît de splendide, cu părul ca un vîrtej presărat cu aur, sugera mai mult abandonul unei bacante. În sfîrșit, un alt dans o prezenta ca pe o fată inocentă urmărită și înspăimîntată, căutînd să scape de cei care stăteau la pîndă vrînd s-o răpească. A fost atît de des chemată la rampă, încît direcția a trebuit să-i limiteze bisurile. Mai tîrziu, la New York, ea a dat preț și culoare întregii atmosfere din acest oraș.

De fapt, spre surprinderea și satisfacția lui Cowperwood, despre Lorna se vorbea la fel de mult ca și despre el. Pretutindeni orchestrele cîntau cîntecele ei; teatrele populare de vodevil o imitau. Simplul fapt de a fi văzut cu ea stîrnea comentarii, și tocmai asta era marea lui problemă, deoarece aceleași ziare care inserau cu regularitate succesele Lornei le prezentau și pe-ale lui. Asta îl făcea să fie cu ochii-n patru, și totodată îi trezi în suflet o reală tristețe în legătură cu Berenice. S-ar fi putut să citească, să audă sau să-i ajungă la urechi vreun zvon lansat de cine știe cine, dacă era văzut cumva împreună cu Lorna. În același timp, el și cu Lorna se iubeau și doreau să fie cît mai mult împreună. Se hotărî să-i facă Aileenei cel puțin o mărturisire deschisă, cum că la Baltimore a întîlnit-o pe strănepoata fratelui său, o fată foarte talentată dintr-o trupă de teatru, care dădea reprezentații la New York. Oare Aileen o va invita la ei acasă?

Citind unele articole despre Lorna și văzîndu-i fotografia în ziare, Aileen era, desigur, curioasă, și deci dispusă s-o invite. Dar în același timp, frumusețea fetei, stăpînirea ei de sine, simplul fapt că venise și i se prezentase singură lui Cowperwood, ajungeau ca s-o învenineze pe Aileen împotriva ei și să-i redeștepte vechile bănuieli față de Cowperwood. Tinerețea — iremediabil pierdută. Fru-

musețea — nălucire a perfecțiunii care vine și trece ca o umbră. Amîndouă erau însă vii, strălucitoare. Pentru Aileen nu prea a fost o plăcere s-o însoțească pe Lorna prin galeriile de pictură și grădina din palatul lui Cowperwood. Căci, după cum vedea, pe lîngă ceea ce avea Lorna, toate astea erau inutile, iar Aileenei nu-i erau de nici un folos, căci îi lipseau altele. Viața mergea în pas cu frumusețea și dorința, iar acolo unde nu există, totul era zadarnic... Și Cowperwood dorea frumusețea și și-o realiza pentru sine — viață, culoare, faimă, dragoste. În timp ce ea...

Acum, nevoit să născocească, încurcîndu-se într-o plasă, fel de fel de întîlniri și afaceri inexistente pentru a-și apăra noul lui paradis, Cowperwood hotărî că era mai bine dacă Tollifer s-ar fi aflat la New York. Aranjă deci să fie chemat de *Central Trust Company*. Poate că astfel ar cruța-o pe Aileen, nelăsîndu-i timp să se gîndească la Lorna.

Așa că Tollifer, care naviga încîntat spre Capul Nord cu Marigold și un grup de prieteni de-ai ei, fu silit să declare că afaceri financiare cereau neîntîrziat întoarcerea lui la New York. Curînd după înapoiere, și făcînd tot posibilul să se distreze alături de Aileen, auzi unele zvonuri despre Lorna și Cowperwood care-i stîrniră curiozitatea. Deși invidia norocul lui Cowperwood, avu grijă să aplaneze și chiar să tăgăduiască clevetirile care-i ajungeau la urechi, și îndeosebi să-l apere de orice bănuieli ale Aileenei.

Din păcate, sosi prea tîrziu ca să mai poată preîntîmpina apariția unui articol inevitabil în *Town Topics*, ziar care tocmai nimerise în mîinile Aileenei. Obișnuitul efect : asista cu amărăciune la manifestarea vechiului și copleșitorului viciu al soțului ei. Oricît de important ar fi fost rolul jucat de el în societate, oricît de viguroasă puterea lui de realizare, Cowperwood trebuia să-și îngăduie aceste mărunte escapade înjositoare, care întinau și umbreau ceea ce altminteri ar fi constituit o extraordinară și impecabilă poziție socială.

Dar mai era o singură consolare. Dacă-i fusese dat să fie din nou umilită în felul ăsta, atunci nici Berenice nu va scăpa de umilință. Pentru că pe Aileen, evident, de mult o irita prezența nevăzută a Berenicei, aflată totdeauna în umbră. Și văzînd că locuința ei de la New York

era închisă, ajunse la concluzia că Frank, fără doar și poate, o neglija și pe Berenice. Mai ales că el nu dădea semne că ar fi dorit să părăsească orașul.

Una din scuzele invocate de Cowperwood în sprijinul rămînerii la New York se referea la numirea și alegerea probabilă a lui William Jennings Bryan, instigator politic care, pe baza anumitor teorii de economie și sociologie, deosebite întrucîtva de opiniile capitaliste la ordinea zilei în legătură cu felul cum ar trebui să fie administrați și retribuiți banii, căuta să arunce o punte peste prăpastia de netrecut dintre bogați și săraci. În vremea aceea exista în Statele Unite, în lumea finanțelor, o teamă aproape vecină cu groaza ca nu cumva acest om să devină președinte. Asta îi îngădui lui Cowperwood să-i spună Aileenei că ar fi primejdios pentru el dacă ar părăsi tocmai atunci țara, dat fiind că înfrîngerea definitivă a lui Bryan depindea de propriul său succes pe tărîm financiar. Ceva asemănător îi scrise și Berenicei. Aceasta pînă la urmă nu putu să-l creadă, deoarece Aileen îi trimisese prin poștă, pe adresa ei din New York, un exemplar din *Town Topics*, ziar care foarte curînd ajunse la Pryor's Cove.

CAPITOLUL 42

Dintre toți bărbații pe care Berenice îi întîlnise pînă atunci, Cowperwood, cu energia și realizările lui, i se părea cel mai fermecător. Dar, în afară de bărbați, chiar și de Cowperwood cu satisfacțiile și împlinirile pe care i le oferea, mai era coloritul vieții înseși la Pryor's Cove. Aici, pentru prima oară, problemele ei sociale erau dacă nu rezolvate, măcar vremelnic puse la punct, încît putea să se lase pradă egoismului ei extrem, să cedeze impulsului narcisist care o îndemna să pozeze, să joace teatru.

Viața la Pryor's Cove se desfășura într-o plăcută singurătate și în huzur. Dimineața, după ore întregi petrecute în baie și înaintea oglinzii, ținea foarte mult să-și caute

și să alcagă toalete potrivite cu starea ei de spirit : pălăria aceasta îi venea bine, panglica aceea însă nu ; cerceii ăștia, cordonul, pantofii de asemenea, așa o ținea într-una. Uneori, cu bărbia în mîini, cu coatele sprijinite pe marmura stropită cu aur de la masa de toaletă, se uita în oglindă studiindu-și părul, buzele, ochii, sînii, brațele. Alegea cu cea mai mare grijă argintăria, porțelanurile, fața de masă, florile pentru prînz, totdeauna avînd în vedere efectul. Și cu toate că de obicei o vedea numai mama ei, doamna Evans menajera și Rose slujnica, principalul spectator era ea însăși. Și în nopțile cu lună, în splendida grădină împrejmuită cu ziduri de lîngă dormitorul ei, se plimba și visa, cu gîndurile la Cowperwood ; deseori îi era tare dor de el. Se mîngîia însă cu gîndul că o scurtă absență va duce curînd la revederea atît de desfătătoare.

Doamna Carter se minuna adesea cînd o vedea cufundată în gînduri, întrebîndu-se de ce căuta mereu să fie singură cînd exista lumea mondenă care-i dădea ghes.

Lordul Stane apăru la momentul potrivit. Trecuseră cam trei săptămîni de la plecarea lui Cowperwood și lordul, în drum de la Tregasal la Londra, pică pe neașteptate, chipurile să-și vadă caii și să ureze bun venit noilor săi chiriași. Era deosebit de curios, pentru că fusese informat că fata era pupila lui Frank Cowperwood.

După discuțiile avute cu Frank în legătură cu acest om, Berenice se arătă numaidecît interesată și de loc amuzată, aducîndu-și aminte de acele de păr, de perii și de misterioasa domnișoară Hathaway. Totuși, îl întîmpină cu un surîs, increzătoare. Toaleta ei albă, pantofii albaștri, eșarfa albastră în talie și panglica albastră de catifea pe cap, strîngîndu-i părul roșcat, spumos, nu scăpară atenției lui Stane. Cînd se aplecă deasupra mîinii ei delicate, își spuse că se afla în prezența unei ființe cu care merita să-ți petreci timpul ; desigur, pupila potrivită pentru ambițiosul și puternicul Cowperwood. În clipa aceasta, ochii lui ascundeau întrebări, nu admirație.

— Sper că veți scuza apariția neanunțată a proprietarului, începu el. Am mai mulți cai pe aici, pe care mă pregătesc să-i trimit în Franța, și trebuie să-i examinez.

— De cînd ne-am instalat aici, spuse Berenice, mama și cu mine am nădăjduit totdeauna că o să întîlnim pro-

proprietarul acestor locuri adorabile, prea frumoase pentru a putea fi descrise în cuvinte. Tutorele meu, domnul Cowperwood, ne-a vorbit despre dumneavoastră.

— Îi sînt, fireşte, recunoscător pentru aceasta, zise Stane, fascinat de cumpătul ei. Cît despre Pryor's Cove, n-am nici un merit. Face parte pur şi simplu din bunurile moştenite, una din comorile familiei.

Poftit să ia ceaiul, el acceptă. Le întrebă dacă vor rămîne multă vreme în Anglia. Berenice, hotărîtă deodată să fie cu băgare de seamă în privinţa lui, răspunse că n-ar putea spune; depindea în ce măsură le va place ei şi maică-si Anglia. Lordul Stane mereu îşi îndrepta privirile asupra ei, doar-doar o întîlni ochii albaştri, calmi, ceea ce o făcu pe Berenice să-şi ia libertatea nevinovată, pe care altminteri nu s-ar fi aventurat să şi-o îngăduie: de vreme ce el urma să-şi vadă caii, n-ar putea să-l însoţească?

Stane era încîntat; porniră amîndoi către padocul din spatele grajdurilor. O întrebă dacă totul arăta după gustul ei. N-ar vrea să folosească, ea şi maică-sa, caii pentru călărie sau la trăsură? Ar prefera cumva ca grădinarul sau fermierul să facă schimbări, noi amenajări? Poate că erau prea multe oi. Se gîndea să vîndă cîteva. Berenice protestă, spunînd că adora oile, că nu voia să schimbe nimic. În cazul acesta, urmă el, în două-trei săptămîni avea să revină din Franţa şi se va stabili la Tregasal, iar dacă mai rămîneau încă, ar mai face un popas să le vadă. Poate că domnul Cowperwood va fi aici. În acest caz, s-ar bucura să-l reintîlnească.

Evident, îi propunea să fie prieteni şi ea voia să profite cît mai mult de acest lucru. Era poate începutul unui flirt care în mintea ei însemna o şansă, într-un fel, mai cu seamă de cînd aflase că Stane era proprietarul lui Pryor's Cove şi, eventual, viitorul partener al lui Cowperwood. După ce el plecă, îşi reaminti, ca prin vis, de silueta prelungă, subţiratică, de costumul rural din tweed, de chipul frumos, de mîinile, ochii lui. Avea un fel de a merge, atitudini, gesturi din care nu lipsea farmecul.

Dar mai erau afacerile lui Cowperwood legate de el, precum şi anomalia poziţiei ei şi a maică-si. Oare n-o să bănuiască nimic? Nu-l putea amăgi ca pe colonelul

Hawkesberry sau pe Arthur Tavistock, ori ca pe toți pastorii aceia de țară și fetele bătrîne de prin partea locului. O știa foarte bine, tot așa cum știa că nici ea nici Cowperwood nu puteau fi înșelați. Iar dacă îi făcea chiar și cele mai mici avansuri, nu cumva o va socoti o femeie oarecare, încă una pe care s-o adauge pe lista flirturilor lui, fără nici un gînd serios ? Afecțiunea, interesul ei deosebit pentru viitorul lui Cowperwood nu-i permiteau nici măcar să schițeze o trădare de acest soi. Ar fi fost prea mult pentru el. Nu, chiar cu riscul unor urmări neplăcute. O chinuia pînă și gîndul dacă să consimtă sau nu de a-l mai revedea pe Stane.

Totuși, într-o dimineață de august, devreme, cînd Berenice se privea iarăși în oglindă admirîndu-se, primi un mesaj de la Stane. Părăsise Parisul, precedat de un rîndaș împreună cu doi din caii lui, și acum se afla în drum spre Pryor's Cove ; i-ar fi plăcut, cu permisiunea ei, să le facă o vizită. Berenice îi scrise un bilet, spunîndu-i că ea și maică-sa vor fi încîntate să-l primească. Era așa de emoționată din pricina asta, încît începu să-și pună tot felul de întrebări, gîndindu-se și la Cowperwood — care în acele momente se bucura de farmecele Lornei Maris.

Stane, deși pe tărîm financiar mai puțin perspicace decît Cowperwood, era pe plan sentimental un rival demn de luat în seamă. Cînd o femeie îl interesa în mod serios, devenea agresiv și plin de ingeniozitate. Îi plăceau femeile frumoase, și oricît ar fi fost de ocupat, nu renunța să umble după noi aventuri. De cum o văzuse pe Berenice, n-o mai putuse uita. Se gîndea la ea, în peisajul acela încîntător numai cu maică-sa, ca la o țintă bună către care să-și îndrepte afecțiunea ; dar trebuia să procedeze cu precauție din pricina lui Cowperwood. Totuși, pentru că financiarul american nici măcar nu pomenise de pupila lui, care era acum chiriașa sa, de ce n-ar continua s-o viziteze, măcar pînă va afla mai multe ? Și astfel, la momentul potrivit, își făcu apariția cu vădită însuflețire, hotărît să profite atît cît avea prilejul.

Berenice, la rîndul ei, era și ea pregătită. Îmbrăcată în rochia ei favorită de un verde pal, se purta mai puțin

ceremonios, mai degajată ca înainte. Fusese plăcut în Franța? Ce cal cîștigase, murgul cu cercul alb în jurul ochilor, sau cel negru și înalt cu glezne albe? Cel negru și înalt îi îngăduise să cîștige un premiu de 12 000 franci și alte pariuri suplimentare, 35 000 de franci, după cum se vorbea.

— De ajuns, cred, ca să prefaci o familie de francezi săraci în niște aristocrați, spuse Berenice, bine dispusă.

— Ei da, franțujii sînt cam zgîrciți, știți acest lucru, zise Stane. Cu banii ăștia, desigur, ai putea face un aristocrat dintr-un țăran de-al lor și de-al nostru. În Scoția, de unde se trag unii dintre strămoșii tatălui meu, au fost pare-se puse bazele titlului meu. Zîmbi, dus pe gînduri, și adăugă: Primul nobil din familia mea a început cu o sumă mai mică.

— Iar cel de astăzi sfîrșește prin a cîștiga asemenea sumă la o singură cursă.

— Așa a fost acum, dar nu e totdeauna la fel. Ultima oară cînd am riscat la Derby, m-a costat aproape de două ori pe atît.

Stăteau pe puntea șalupei, așteptînd să li se servească ceaiul. Trecu o luntre plină cu excursioniști și el o întrebă pe Berenice dacă se folosise de bărcile sau de luntrile șalupei.

— Ah, da, încuviință ea. Domnul Tavistock și cu mine, ca și colonelul Hawkesberry, care locuiește pe malul celălalt, lîngă Wimbledon, am mers spre Windsor, în direcția aceea, și mult mai departe de Marlowe, în partea asta. Am pus la cale să ne ducem pînă la Oxford.

— Cu o luntre? se miră Stane.

— Ei da, cu două-trei. Colonelul Hawkesberry spunea că aranjează o petrecere.

— Simpaticul colonel! Așadar, îl cunoașteți? Ne știm de cînd eram copii. Dar nu l-am mai văzut de vreun an. A fost în India, cred.

— Da, așa mi-a spus.

— Dar prin regiunea Tregasal sînt locuri mult mai interesante, reluă Stane, ignorîndu-i pe Hawkesberry și pe Tavistock. Acolo, marea e de ambele părți, și e coasta cea mai stîncoasă din Anglia, absolut impresionantă; ca

să nu mai vorbim de terenuri de vînătoare, de mlaştini, de mine de staniu şi cupru, de biserici vechi, dacă vă place aşa ceva. Iar clima e minunată, mai ales acum. Aş dori să veniţi împreună cu mama la Tregasal. Există şi un port micuţ, prielnic, unde îmi ţin iahtul. Am putea merge pînă la insulele Scilly — sînt numai la vreo treizeci de mile depărtare.

— Vai, ce minunat! Şi ce drăguţ din partea dumneavoastră! exclamă Berenice, gîndindu-se încă la Cowperwood şi la ce-ar spune dacă ar afla. Mamă, ţi-ar plăcea o călătorie cu iahtul pînă la insulele Scilly? strigă ea prin fereastra deschisă. Lordul Stane are un iaht şi un port la Tregasal, şi crede că o să ne placă.

Vorbea tare, bine dispusă, cu oarecare condescendenţă în acelaşi timp. Stane era amuzat de aerul ei de nepăsare, de felul cum privea o invitaţie pentru care mulţi alţii ar fi dat nu ştiu ce.

Doamna Carter apăru la fereastră.

— Trebuie s-o scuzaţi pe fiica mea, lord Stane, spuse. E o fată foarte voluntară. Niciodată n-am putut s-o stăpînesc, şi nici altcineva, după cît ştiu. Dacă însă ar fi să vorbesc în numele meu — se uită la Berenice, ca şi cum i-ar fi cerut voie — mi se pare splendid. Sînt sigură că şi Berenice e de aceeaşi părere.

— A sosit ceaiul, o întrerupse Berenice. Şi-apoi, puteţi veni să mă luaţi pentru o plimbare cu o barcă cu pînze, deşi cred că mai mult mi-ar plăcea o luntre cu vîsle. Sau poate facem o plimbare pe jos, sau jucăm puţin tenis înainte de cină — m-am antrenat şi cred că joc bine.

— Eu zic că-i prea cald pentru tenis, se împotrivi Stane.

— Asta-i lene! Îmi închipuiam că un englez preferă să se ostenească din greu pe un teren de tenis oricărui alt lucru. Imperiul ăsta e pe ducă.

N-au jucat tenis, în schimb au făcut o plimbare cu barca pe Tamisa şi după aceea au cinat în tihnă la lumina luminărilor, Stane continuînd să laude frumuseţile Tregasalului care, stăruia el, deşi nu atît de modern sau frumos ca alte locuri din Anglia, avea vedere la mare şi spre

maluri stîncoase, stranii, aproape ireale, atît de impresionante.

Dar Berenice încă se temea să accepte invitația chiar și atunci, deși descrierea locurilor o fascinase.

CAPITOLUL 43

Temperamentul Berenicei semăna foarte mult cu al lui Stane. Ca și ea, Stane era mai puțin dîrz decît Cowperwood și, pînă la un punct, avea mai puțin simț practic. Pe de altă parte, fiind oarecum exclus din domeniul practic în care trona Cowperwood, strălucea mai ales în mediul care-i plăcea Berenicei, îndeosebi acela al luxului și al bunului gust. Preferințele și filozofia lui, ea le deprinse numaidecît de-a lungul plimbării, în care timp Stane îi vorbise deschis despre sine. Ca și Cowperwood, era înclinat să accepte și chiar să se bucure de destinul lui, așa cum îl vedea el. Era bogat și destul de înzestrat. Și avea un titlu.

— Dar n-am făcut nimic ca să cîștig sau să merit tot ce am, recunoscu el la un moment dat.

— Îmi închipui, spuse Berenice, rîzînd.

— Ce să-i faci, continuă el, prefăcîndu-se că nu observase întreruperea ei. Așa e lumea, imperfectă, plină de haruri pentru unii și neoferind nimic altora.

— Aici sînt de acord cu dumneata, spuse Berenice, deodată serioasă. S-ar părea că viața ne este dată sub forma unor predestinări năstrușnice, unele frumoase, altele groaznice, cumplite ori brutale.

Stane începu apoi să-și depene viața. Tatăl său, spunea el, a vrut să-l însoare cu fiica unui prieten, și el lord. Dar între ei nu existase destulă afecțiune. Mai tîrziu, la Cambridge, a hotărît să amîne cu orice preț căsătoria pînă ce va vedea lumea.

— Dar necazul este, continuă el, că am căzut, după cum s-ar părea, în mania călătoriilor. Așa că, tot timpul

sînt ori la Londra, ori la Paris, ori la Tregasal, și la Pryor's Cove cînd nu-i ocupat.

— Nu înțeleg însă, zise Berenice, ce poate face un holtei cu toate proprietățile astea.

— Ele contribuie la principala mea distracție, petrecerile, răspunse el. Aici se petrece din plin, după cum cred că ai văzut și singură. Nu prea poți sta deoparte. Dar și eu muncesc, știi, uneori cu foarte multă rîvnă.

— Pentru plăcerea de a munci ?

— Da, cred că da... Cel puțin munca mă ține în echilibru față de mine însumi, stabilește o pîrghie pe care o consider sănătoasă.

Continuă să-și desfășoare teoria preferată, și anume că semnificația unui titlu de noblețe neînsoțit de fapte importante personale ar fi minoră. Și-apoi, lumea se interesa de oamenii care lucrau pe tărîm științific și economic, iar pe el îl preocupa mai cu seamă economia.

— Dar nu despre asta vreau să vorbesc, rosti în încheiere, ci mai mult despre Tregasal. E un loc cam îndepărtat și prea pustiu pentru petreceri obișnuite, slavă Domnului, așa că atunci cînd vreau să invit într-adevăr multă lume, trebuie să chibzuiesc puțin. Spre deosebire de tot ce se întîmplă prin preajma Londrei, acolo e altceva ; de obicei casa asta o folosesc drept refugiu.

Berenice își dădu numaidecît seama că urmărea cu tot dinadinsul să o cunoască mai îndeaproape. Cel mai bine ar fi, gîndi ea, să pună capăt acestei situații, să precizeze pe loc că lucrurile nu vor putea merge mai departe. Totuși, Berenice nu luă o asemenea măsură, fiind vorba de un om ale cărui vederi despre viață erau tot așa de largi ca și ale ei. Se întreba chiar, uitîndu-se la Stane în timp ce se plimbau, dacă atunci cînd i-ar spune adevărul despre relațiile ei cu Cowperwood, el n-o să înceapă cumva să-i facă curte. Fiindcă, la urma-urmei, Stane era acum asociatul lui Cowperwood în afaceri și probabil că-l respectă îndeajuns ca s-o respecte și pe ea. Totodată, mai era și atracția reală pe care o simțea pentru el. Berenice hotărî să amîne discuția pînă seara.

A doua zi în zori, puțin după răsăritul soarelui, cînd se întîlniră să ia gustarea de dimineață și să facă o partidă

de călărie, discuția se porni din nou. El îi spuse că se grăbea să plece la Tregasal nu numai ca să se odihnească pentru cîteva zile, ci să poată avea și răgazul să reflecteze pe îndelete asupra unor probleme financiare importante care-l solicitau atenția.

— Vezi, m-am dedicat unei munci serioase legate de proiectele liniilor ferate subterane ale tutorelui dumitale, îi destăinui el. Poate s-ar cădea să știi că în prezent Cowperwood are un program foarte complicat, pentru care socotește, pare-se, că are nevoie de sprijinul meu. Eu caut să-mi dau seama dacă-i pot fi de vreun folos real.

Făcu o pauză, ca și cum ar fi așteptat să vadă dacă ea avea ceva de spus.

Dar Berenice, călărind în trap mărunt lîngă el, era ferm hotărîtă să nu se dea de gol în vreun fel. Așa că spuse doar :

— Domnul Cowperwood este tutorele meu, dar afacerile sale financiare sînt pentru mine învăluite în mister. Mă interesează mai mult cum pot fi folosiți cît mai agreabil banii, decît felul cum se procură.

Și Berenice schiță un zîmbet șovăielnic.

Stane își struni calul o clipă și, întorcîndu-se spre ea, exclamă :

— Pe cuvîntul meu, dumneata judeci la fel ca și mine ! Iubind frumosul așa cum îl iubesc, deseori mă întreb de ce-mi bat capul cu chestiuni de ordin practic. Adesea mă lupt cu mine însumi din această pricină.

Berenice din nou îl compară pe Stane cu iubitul ei agresiv și neînduplecat. Geniul financiar al lui Cowperwood, pofta lui de putere erau întrucîtva temperate de pasiunea pentru artă și frumos. Dar simțul estetic foarte dezvoltat al lui Stane era precumpănitor și, în afară de asta, el mai avea, pe lîngă avere și personalitate, ceva ce Cowperwood nicicînd n-ar fi putut obține : recunoașterea publică a semnificației unui titlu de noblețe. Contrastul acesta îi stîrnea curiozitatea, mai ales că-și dădea seama că făcuse o puternică impresie asupra lui Stane. Noblețea englezească față în față cu Frank Cowperwood, financiarul american și magnatul liniilor ferate urbane !

Călărind pe sub copaci pe o iapă sură cu pete, ea încercă să se considere lady Stane. Ar putea chiar avea un fiu, moştenitorul titlului lui Stane. Dar apoi, vai, se gîndi la maică-sa, binecunoscuta Hattie Starr din Louisville şi la propria ei legătură ilegală cu Cowperwood, care oricînd putea lua întorsătura unui scandal. Pentru că mai exista şi Aileen, şi poate ura lui Cowperwood, iar vrăjmăşia care ar fi decurs, ţinînd seama de geniul lui pentru intrigă şi răzbunare, ar fi putut îmbrăca cine ştie ce forme! Vraja de mai înainte se risipi ca un nor în faţa realităţii aprige. Deocamdată, pur şi simplu nu ştia cum să iasă din această dilemă complicată, dar o clipă mai tîrziu o mai liniştiră cuvintele lui Stane:

— Îmi dai voie să-ţi spun că eşti la fel de strălucitoare şi inteligentă pe cît eşti de frumoasă?

Şi, în ciuda tristeţii care pusese stăpînire pe ea, Berenice flutură veselă o mînă cînd îi răspunse:

— De ce nu? Îţi închipui cumva că o să resping ceea ce nu mi se cuvine?

Stane era şi mai intrigat; aproape ajunse să creadă că relaţiile dintre ea şi Cowperwood erau absolut normale. Omul ăsta părea să aibă cincizeci şi cinci sau şaizeci de ani! Iar Berenice nu putea să aibă mai mult de optsprezece sau nouăsprezece. Poate că era o fiică nelegitimă de-a lui. Dar nu cumva Cowperwood, ţinînd seama de tinereţea şi frumuseţea ei, spera să-i stîrnească interesul prin mulţimea cadourilor şi a atenţiilor cu care le copleşea pe maică-sa şi pe ea? Căci studiind-o pe doamna Carter, Stane înţelese un lucru pe care nu-l putea lesne explica. Evident, Berenice era fiica mamei ei, şi îi semăna leit. Se simţea nedumerit. Voia s-o ia la Tregasal, dar se gîndea cum să facă...

— Trebuie să te felicit, domnişoară Fleming, pentru faptul că ai un tutore atît de strălucit. Este un om extrem de înzestrat.

— Da, e adevărat, încuviinţă ea. Şi, interesant lucru, dumneata colaborezi cu el, sau cel puţin aşa intenţionezi.

— Apropo, ştii cumva cînd se va întoarce din America?

— Ultima oară cînd am primit vești de la el se afla la Boston, răspunse ea. Și are o mulțime de treburi la Chicago și în alte părți. De fapt, nu știu cînd se va putea întoarce.

— Iar cînd va reveni aici, probabil voi avea plăcerea să ne întîlnim cu toții, rosti Stane. Dar să nu uităm de Tregasal. Pentru asta va fi nevoie să așteptăm pînă la întoarcerea domnului Cowperwood ?

— Oh, așa cred ; măcar trei sau patru săptămîni. Mama nu se simte bine și ar dori foarte mult să mai rămînă aici, ca să se odihnească.

Ea îi zîmbi încurajator, simțind în același timp că, după întoarcerea lui Cowperwood, sau dacă-i va trimite o scrisoare ori o cablogramă, lucrurile s-ar putea aranja. În ceea ce o privea, nimic nu i-ar fi făcut mai mare plăcere decît să accepte invitația. Prietenia aceasta, cu aprobarea lui Cowperwood dacă nu în prezența lui, putea fi de folos afacerilor lui cu Stane. Berenice se gîndi să-i scrie numaidecît lui Cowperwood.

— Dar după trei sau patru săptămîni, crezi că va fi cu putință ? întrebă Stane.

— Sînt absolut sigură. Ne-am bucura cu toții mai mult ca de orice, te asigur.

Stane acceptă acest compromis, plin de recunoștință. Fiindcă, desigur, această tînără și frumoasă americancă n-avea nevoie de el ori de Tregasal sau de relațiile lui cu blazon. Era o ființă remarcabilă și trebuia acceptată ca atare.

CAPITOLUL 44

Șovăiala Berenicei de a da curs acestei legături se datora în parte și amînării întoarcerii lui Cowperwood. Acesta îi scrisese — și asta din pricina Lornei — că pînă ce apropiatele alegeri prezidențiale nu vor lua sfîrșit, nu putea reveni la Londra. Adăuga, cu abilitate, că dacă nu va izbuti să se întoarcă prea curînd, îi va trimite vorbă să se întîlnească la New York sau la Chicago.

Deși această scrisoare îi dădu de gîndit, nu-i trezi însă bănuieli și nu s-ar fi petrecut nimic dacă n-ar fi fost tăieturile din ziar, trimise prin poștă de Aileen, care sosiră la o săptămînă după convorbirea ei cu Stane. Într-o dimineață, desfăcînd corespondența în timp ce se afla în dormitorul din partea de răsărit a vilei, scoase un plic obișnuit, pe adresa ei din New York și expediat apoi aici. Cuprindea fotografii și date despre Lorna Maris, precum și un articol decupat din ziarul *Town Topics*, în care se spunea :

> O poveste picantă despre care se vorbește peste tot în momentul de față se referă la un multimilionar celebru, de talie mondială, și la ultima lui protejată, una dintre dansatoarele favorite ale zilei. Faptul în sine este extrem de romantic și dezvăluie cum acest domn, vestit pentru triumfurile lui financiare într-un oraș din vestul mijlociu, dar și pentru predilecția pentru fetele tinere și frumoase, a întîlnit, într-unul din orașele noastre mai îndepărtate, pe cea mai renumită dansatoare a acestei stagiuni, făcînd pare-se o cucerire fulgerătoare. Oricît de mare este averea acestui Mecena și faima lui că face cheltuieli extravagante sau înzestrează pe cei care se întîmplă să-i atragă interesul, el nu i-a cerut să se retragă de pe scenă și să-l însoțească în Europa — de unde s-a întors recent în căutarea capitalului pentru ultima lui speculație financiară — ci mai degrabă îndrăgostindu-se pînă peste cap a fost convins, s-ar părea, să rămînă aici. Europa îl cheamă, iar suprema aventură financiară a vieții lui a fost întreruptă, ca să se poată încălzi la văpaia acestei stele, cea mai din urmă. Degeaba o așteaptă la ieșirea din scenă tineri cu pălării de mătase — o trăsură particulară o răpește spre niște bucurii pe care noi le putem deduce doar. Cluburile, restaurantele, barurile sînt pline de șoapte în legătură cu această poveste amoroasă. Dar concluziile sînt îndoielnice, și Europa desigur nu poate fi făcută să aștepte la infinit. Veni, vidi, vici !

Berenice la început a fost mai mult surprinsă decît indignată. Afecțiunea lui Cowperwood pentru ea, ca și aparenta satisfacție pe care i-o dădeau prezența ei și munca lui, o făcuseră să se liniștească la gîndul că, cel puțin deocamdată, se află în siguranță. Cercetînd imaginea Lornei, își dădu repede seama de flacăra senzuală de care era însuflețită ultima lui favorită. Să fi fost oare adevărat ? Își găsise el, și încă atît de iute, o alta ? Deocamdată îi venea greu să închidă ochii. Nu trecuseră mai mult de două luni de cînd Cowperwood îi vorbise despre superioritatea feminității ei și că ea, dintre toate femeile, nu trebuia să se teamă de concurență sau că ar putea fi înlocuită. Și totuși, el se afla la New York, fără alt motiv mai onorabil decît că era reținut de Lorna. Și-i mai și scria inepția aceea în legătură cu alegerile prezidențiale !

Treptat, se înfuria tot mai mult. Ochii de un albastru cenușiu i se întunecară. Dar în cele din urmă rațiunea îi veni în ajutor. Nu era oare în posesia unor arme drastice aflate la îndemînă ? Exista Tavistock care, chiar dacă era un filfizon, ar fi avut grijă ca ea și maică-sa să fie primite la Curte. Și mai existau și alții : ocheadele și privirile admirative ale atîtor oameni importanți, sus-puși și extrem de prezentabili, din acea lume nouă pentru ea, care pur și simplu spuneau : — „Ia-mă în considerare !"... Și la urma-urmei, exista Stane.

Dar oricît îi erau de ostile lui Cowperwood aceste prime gînduri ale Berenicei, ele nu conțineau nici un pic de deznădejde. Căci, în definitiv, ea ținea la Cowperwood. Amîndoi își dădeau seama cît de mult se puseseră în valoare unul pe altul. Era uluită, rănită, mînioasă, dar nu-l disprețuia. Nu se întrebase oare ea adesea dacă n-ar fi putut, cu firea și afecțiunea ei, să-l facă să se dezbare de vechile lui practici și apucături ? Recunoștea în sinea ei, sau credea pe jumătate, că n-ar fi fost în stare. Putea cel mult nădăjdui că această combinație de calități și interese va fi suficientă pentru a-i menține într-o legătură stimulatoare, sau măcar profitabilă. Iar acum să-și spună, și încă atît de repede, că totul se dusese de rîpă ? Gîndindu-se la propriile ei perspective, ca și la viitorul lui, nu voia să admită acest lucru. Trecutul era mult prea minunat.

Îi şi scrisese lui Cowperwood despre invitaţia lui Stane, şi acum aştepta răspunsul lui. Dar avînd acea mărturie sub ochi, oricare ar fi fost ultima ei hotărîre în privinţa lui Cowperwood, se decise să accepte invitaţia lordului şi să-l încurajeze. Mai tîrziu o să hotărască şi atitudinea ei faţă de Cowperwood. Era curioasă mai ales să vadă ce efect o să aibă asupra lui interesul lordului Stane.

De aceea îi scrise îndată lui Stane că întrucît sănătatea maică-si se îmbunătăţise considerabil, şi o schimbare ar fi spre binele ei, acceptă bucuros cea de-a doua invitaţie care sosise cu cîteva zile mai înainte.

În ceea ce priveşte atitudinea faţă de Cowperwood, hotărî să pună capăt corespondenţei. Şi, de vreme ce nu voia să ajungă la vreun compromis cu Stane, nu va face nimic care să ducă la o ruptură cu Cowperwood. Era mai bine să aştepte şi să observe ce efect va avea asupra lui tăcerea ei.

CAPITOLUL 45

În acest timp, la New York, Cowperwood se bucura pare-se din plin de ultima lui pasiune, dar în adîncul inimii tînjea după Berenice. Aşa cum aproape totdeauna i se întîmpla, elanul pur erotic era limitat la o anumită durată. Exista ceva în impulsurile lui care, la un moment dat, îi aducea invariabil încetarea subită a interesului, în chip aproape inexplicabil chiar şi pentru el. Totuşi, despre Berenice avea convingerea că, în sfîrşit şi pentru prima oară în viaţă, resimţea o pierdere care nu era pur şi simplu senzuală, ci şi un soi de devitalizare, nu numai estetică ci şi spirituală. Dintre toate femeile pe care le cunoscuse, doar ea îi adusese în viaţă, pe lîngă pasiune şi inteligenţă, ceva în plus, o îmbinare sensibilă de frumuseţe şi gînduri creatoare.

Şi, în sfîrşit, mai erau două alte lucruri care îl stînjeneau. Primul, şi cel mai important, fusese scrisoarea de la Berenice, în care-i vorbea despre vizita lui Stane la Pryor's Cove şi invitaţia făcută ei şi maică-si de a vi-

zita proprietatea lui din Tregasal. Asta îl deranja grozav, pentru că nu se mai îndoia de calitățile fizice și intelectuale ale lui Stane. Bănuise că aceste calități aveau s-o impresioneze pe Berenice. Oare să termine cu Lorna numaidecît și să se întoarcă în Anglia, ca să prevină eventualele demersuri din partea lui Stane ? Sau să mai tărăgăneze puțin, în care timp să se bucure pe deplin de legătura lui cu Lorna, și procedînd astfel să-i dea de înțeles Berenicei că nu era gelos, și că putea privi liniștit la un rival atît de distins și competent — și astfel să-i sugereze ideea că dintre ei doi el era mai tare ?

Dar s-a ivit și o altă complicație : îmbolnăvirea subită, absolut pe neașteptate a Carolinei Hand. Dintre toate femeile cu care avusese legături înainte de Berenice, Caroline i-a fost de cel mai mare ajutor. Scrisorile ei inteligente au continuat să-l asigure despre devotamentul ei nestrămutat, urîndu-i succes în îndeplinirea proiectului de la Londra. Dar acum îi trimisese vorbă că, în scurt timp, va trebui să se opereze de apendicită. Dorea să-l vadă, măcar pentru un ceas-două. Avea multe să-i spună. Și fiindcă se afla în America, tare ar fi dorit să-l vadă. Dîndu-și seama că era din partea lui o datorie, hotărî să se ducă la Chicago s-a vadă.

În toată viața lui, niciodată Cowperwood nu fusese chemat să stea la căpătîiul vreuneia din iubitele sale, nici chiar la o boală mai ușoară. Toate fuseseră femei vesele, tinere, pasiuni efemere. Și acum, la sosirea în Chicago, cînd dădu cu ochii de Carrie, cum îi spunea el, chinuită de dureri și pe punctul să fie transportată la spital, se gîndi cu seriozitate la nimicnicia existenței umane. Unul din motivele pentru care Caroline îi ceruse să vină la ea era ca să-i dea un sfat. Deoarece, presupunînd că lucrurile ar fi luat o întorsătură proastă, cum spuse ea cu destulă veselie, voia ca ultimele dorințe să-i fie aduse la îndeplinire. Avea o soră în Colorado, cu doi copii, de care se simțea legată și căreia ar fi vrut să-i transfere anumite creanțe. Cowperwood o sfătuise să le cumpere, și acum aceste obligații se aflau pe numele ei la o bancă din New York.

Cowperwood se grăbi să-i domolească teama de moarte, la vîrsta ei — avea cu douăzeci și cinci de ani mai puțin decît el — deși, în același timp, se gîndea că totul

era posibil. S-ar fi putut să moară, desigur, aşa cum toţi aveau să moară — Lorna, Berenice, oricine. Şi cît de zadarnică era lupta asta scurtă ! Iată — el intra în al şaizecilea an cu un elan aproape tineresc, iar Caroline, la treizeci şi cinci, se temea că va fi silită s-o abandoneze. Ciudat. Şi trist.

Dar presimţirile ei s-au adeverit. Caroline muri după patruzeci şi opt de ore de la internarea în spital. Auzind de moartea ei, socoti nimerit să părăsească numaidecît oraşul Chicago, deoarece aici se ştia că fusese amanta lui. Totuşi, înainte de plecare, trimise după unul din avocaţii lui din Chicago şi-i dădu instrucţiuni în legătură cu tot ceea ce trebuia făcut.

Moartea ei îl obseda, însă. Fusese atît de curajoasă, de vioaie, de spirituală chiar cînd plecase să se interneze. Ultimul lucru pe care i l-a spus înainte de a părăsi casa, şi după ce el îşi exprimase regretul că nu putea să-i ţină companie, a fost :

— Tu mă cunoşti, Frank, şi ştii că sînt o bună tovarăşă de viaţă. Nu pleca pînă nu mă întorc. Aş mai avea cîteva duete cu tine...

Dar nu s-a mai întors. Şi cu ea dispărea una din amintirile lui cele mai plăcute de la Chicago, epoca în care se afla în toiul luptei crîncene, cînd abia dacă putea sta cu ea cîteva clipe doar. Şi acum Caroline nu mai era. Aileen, de asemenea, era ca şi dispărută, oricît de mult ar fi dat impresia că se afla lîngă el. Haguenin murise, ca şi Stephanie Platow, şi alţii. El mai trăia încă. Dar pînă cînd ? Deodată, dorinţa de a se întoarce la Berenice deveni copleşitoare.

CAPITOLUL 46

Să scape de Lorna nu era totuşi lesne. Căci, la fel ca şi Berenice, ori Arlette Wayne, ori Caroline Hand, sau oricare din numeroasele femei fermecătoare din trecut, Lorna avea subtilităţile ei. A-l ţine pe marele Cowperwood

în preajmă era ceva prea măgulitor ca să renunțe fără luptă.

— Rămîi multă vreme la Londra? Ai să-mi scrii regulat? Nu te-ntorci de Crăciun? Sau măcar prin februarie? Știi că s-a stabilit — stăm toată iarna la New York. E vorba chiar să mergem la Londra după aceea. Ți-ar face plăcere să vin și eu acolo?

Se cuibărise pe genunchii lui și-i vorbea la ureche. Îi spunea că la Londra va fi la fel de modestă cum fusese și la New York, căci nu voia să-i creeze încurcături cu Aileen și să-l tulbure în afaceri.

Dar Cowperwood, gîndindu-se la Berenice și la Stane, avea altceva în cap. Ce-i drept, Lorna era-n stare să-i ofere plăceri foarte mari, însă nu se putea compara cu Berenice în societate. Trebuia să pună capăt acestei legături, și încă repede.

În ciuda scrisorilor și a cablogramelor pe care i le trimisese Berenicei după scrisoarea ei în care îi anunța vizita lui Stane și invitația la Tregasal, Cowperwood nu mai primi nimic de la ea. Treptat, începu să lege tăcerea ei de articolul apărut în *Town Topics*. Gîndurile, prin telepatie, îl făcură să ia hotărîrea de a nu-i mai scrie, ci să plece la Londra și asta numaidecît.

Prin urmare, într-o dimineață, după o noapte petrecută cu Lorna, și în timp ce se îmbrăca pentru a se duce la un dejun oficial, căută să-și netezească drumul pentru a ieși din scenă.

— Lorna, vreau să vorbesc ceva cu tine. Și anume, despre despărțirea noastră și întoarcerea mea în Anglia.

Și fără a lua în seamă întrebările și obiecțiile cu care ea încerca să-l întrerupă, Cowperwood îi prezentă situația cît mai exact posibil, fără însă a pomeni numele Berenicei. Da, exista o altă femeie. Și această legătură era lucrul cel mai necesar și mai important din viața lui, în epoca aceea. Pe urmă, mai era și Aileen și afacerile de la Londra. Să nu-și închipuie cumva că legătura dintre ei ar putea dura la nesfîrșit. A fost foarte frumos. Și încă mai era. Dar...

Cu toate împotrivirile Lornei, și chiar cu toate lacrimile ei, îi vorbi de despărțire ca un rege metresei sale

favorite. Lorna stătea descurajată, rănită, de loc speriată însă, sau derutată. De necrezut ca totul să se termine atît de repede... Şi totuşi, uitîndu-se la el, îşi dădu seama că ştiuse că aşa se va întîmpla. Niciodată, în ceasurile petrecute împreună, el nu-i spusese că ţinea temeinic la ea sau că legătura lor va fi fără sfîrşit. Nu era el omul care să spună asemenea lucruri... Şi totuşi, datorită frumuseţii şi talentului ei, Lorna nu credea posibil ca vreun bărbat, fie el chiar şi Cowperwood, să poată rupe o asemenea intimitate şi să aibă tăria de a o părăsi. Oare cum o să procedeze el ? Frank Cowperwood, fratele bunicului, e carne din carnea ei, sînge din sîngele ei şi totodată amantul ei !

Dar Cowperwood, dinamic, chibzuit, rece — gîde şi în acelaşi timp iubit — stînd dinainte-i şi spunîndu-i că, desigur, între ei exista o legătură de sînge, şi din cauza asta, ca şi datorită afecţiunii lui reale, pînă la urmă sufleteşte nu va putea fi vorba de o despărţire. Fizic însă, vor trebui să se despartă.

Aşa a şi fost, în afară de cele cîteva zile înaintea plecării vaporului, cînd avură loc discuţii mai prelungite, Lorna susţinînd că ar trebui să continue s-o vadă în calitate de rudă ; că ea n-o să-l încurce niciodată... I-a răspuns că va vedea el.

Gîndul lui totuşi era mereu la Berenice. O cunoştea prea bine ca să-şi dea seama că, deşi intervenise Lorna, probabil ea n-avea să-l părăsească, dar s-ar fi putut să se simtă mai puţin obligată faţă de el, şi atunci să-l priveze de sprijinul ei moral şi afectiv. Iar acum apăruse şi Stane. Nu trebuia să întîrzie, oricît de sigur ar fi fost de independenţa Berenicei. Trebuia să se împace cu ea.

După ce termină cu toate aranjamentele, dar nu înainte, hotărî să-i spună Aileenei că urmau să se întoarcă la Londra. Într-o seară, cînd să intre în casă, pregătit să stea de vorbă cu ea, se întîlni cu Tollifer care tocmai pleca. Cowperwood îl salută cu cordialitate şi îl anunţă în treacăt, după ce-l întrebă o dată sau de două ori ce făcea la New York, că Aileen şi cu el se vor întoarce la Londra, într-o zi, două. Din această scurtă informare, pe care Tollifer o înţelese desluşit, îşi dădu seama că şi el avea să plece cu vaporul, şi se simţi încîntat. Se putea, aşadar, întoarce la Paris, şi probabil la Marigold Brainerd.

Cît de ușor și de iscusit aranja omul acesta lucrurile ! Pentru că putea s-o aibă în același timp pe Lorna la New York, și numai Dumnezeu știe pe cine în străinătate, și totodată să mai stabilească pentru Aileen și pentru el plecarea la Londra sau pe continentul european ! Iar în tot acest timp, să-și păstreze aceeași atitudine netulburată pe care o remarcase cînd l-a văzut prima oară. Pe cînd el, Tollifer, surprins de schimbarea anunțată, trebuia să-și dea peste cap planurile, pentru a face posibilă și cît mai lesnicioasă înaintarea dîrză și impetuoasă prin viață a celuilalt om !

CAPITOLUL 47

În răstimp, Berenice avu parte de patru zile din acest septembrie tîrziu, în care se bucură de peisajul pitoresc de la Tregasal, atît de impregnat de istorie. Stane aranjase ca printre oaspeți să se numere și o pereche veselă și interesantă de pe o moșie din vecinătate, domnul și doamna Robert Waler ; de asemenea, Warren Sharpless, conducătorul prosper al uneia dintre cele mai mari firme din industria peștelui din regiune, care de mult trecuse de la burghezie în clasa nobilimii. Aceștia trei urmau să facă tot posibilul ca s-o distreze pe doamna Carter.

Și, fidel explicațiilor date despre sine, Stane o impresionă pe Berenice prin înclinația susținută de a pune amuzamentul pe picior de egalitate cu uriașele sale interese financiare. Cu alte cuvinte, își juca bine rolul. La Tregasal, un imens platou de pîrloage, care în unele locuri dădea în păduri sau spre promontoriile de ardezie și spre prundurile coastelor apusene, Stane era plin de entuziasm pentru ceea ce domeniul lui și comitatul aveau de arătat. A căutat să fie singur cu Berenice cît de mult posibil ; i-a semnalat cercurile și liniile de piatră, probabil vestigii druidice sau ale unei alte religii mai vechi, care pe alocuri împrumutau proprietății lui o atmosferă misterioasă și întru totul preistorică. Îi vorbi, de asemenea, despre minele de cupru și de staniu din epoca preromană, despre

gîrlele mari pentru pescuit șerpuind dinspre Mounts Bay, St. Ives și Penzance ; și despre o populație străveche și primitivă de oameni din niște sate aflate în acest ținut, care, unii dintre ei, chiar de pe moșia lui, vorbeau o limbă aproape uitată astăzi. La Mounts Bay era ancorat iahtul lui, destul de spațios, după cum își dădu ea seama, ca să se poată distra o duzină de musafiri. Iar din punctul cel mai înalt al platoului Tregasal, se puteau vedea atît Canalul Englez cît și Canalul St. George.

Berenice observă, la timpul cuvenit, că Stane era mîndru de această regiune ciudată, aproape deopotrivă ca și de domeniile lui. Aici se simțea stăpîn, cunoscut și stimat de toți. Se întreba dacă în el nu va avea loc o transformare lentă, care să-l aducă înapoi definitiv pe aceste meleaguri. Pentru ea, totuși, nu erau atît de ispititoare. Puțin cam prea sumbre și primitive, deși le admira ca pe un spectacol.

Reședința din Tregasal, lungă, cenușie și întunecoasă, a fost salvată în considerația Berenicei doar de interiorul frumos decorat. Perdele și covoare splendide, mobilă veche franceză, tablouri de pictori francezi și englezi, iluminate modern, și instalație de apă curentă. A fost deopotrivă impresionată și chiar întrucîtva uluită de bibliotecă, strînsă în răstimp de o sută cincizeci de ani și alcătuind un tezaur bibliofil impunător.

De-a lungul acestei vizite, care a cuprins o zi cu iahtul și una de baie și picnic în dreptul stîncilor, Berenice se simți în continuare impresionată de o anumită simplitate aspră, care contrasta în chip curios cu dragostea lui Stane pentru confort și perfecțiune pe plan material. Era viguros, după cum a demonstrat înălțîndu-se pînă la bărbie, mai bine de șase ori, prins de craca unui copac. Excelent înotător, de asemenea. S-a aventurat pînă departe, în valuri și bulboane unde Berenice nu putea ajunge decît cu gîndul, plină de îndoieli și mirată. O întreba mereu despre reacțiile ei în legătură cu tot ce-i plăcea lui, și saluta cu entuziasm orice potrivire — și a fost veșnic preocupat de-a lungul vizitei să-i sugereze lucruri pe care ei doi ar fi putut să le realizeze odată, în viitor.

Oricît ar fi fost însă de fermecător, de interesant în contrast cu Cowperwood și infidelitatea lui, totuși hotărî

ea, şi nu după puţină meditare, îi lipsea forţa năvalnică a lui Cowperwood. Nu avea nimbul acela al omului autoritar care întreprinde afaceri pe picior mare. Era mai mult un aspirant calm la o poziţie, fără surlele şi vacarmul fascinant care păreau să însoţească marele om în fierberea, în toiul creaţiei. În acest sens Berenice încă era, şi totdeauna avea să fie, dominată de Cowperwood. Deşi lipsea, preocupat de altă femeie, personalitatea lui estompată din pricina depărtării încă îi mai umplea gîndurile, chiar şi atunci cînd se vedea mişcată de farmecul personalităţii lui Stane, mai puţin stridentă, mai îmbietoare. Oare n-ar fi fost posibil, la urma-urmelor, să renunţe la fascinaţia lui Cowperwood şi să se dedice strădaniei de a realiza pentru sine cucerirea unei poziţii sociale, captivîndu-l pe Stane sau pe altcineva ca el ? Nu putea tăgădui dorinţa ei de a avea parte de siguranţă, cît de cît cel puţin. Se gîndea la ce-ar face Aileen descoperind că se afla în Anglia cu Cowperwood. Poate că ştia. Era aproape sigură că Aileen îi trimisese articolul din *Town Topics*. Dar viaţa maică-si din trecut cum putea fi trecută sub tăcere ? Şi totuşi, nu mai încăpea nici o îndoială asupra afecţiunii lui Stane pentru ea. Poate că muşamalizînd unele lucruri, el ar fi luat-o în căsătorie. Poate, chiar dacă ştia totul, ar fi încercat s-o ajute de a ascunde ceea ce era potrivnic fericirii lor în doi.

Călărind cu el într-o dimineaţă, în zori, înapoi spre Tregasal, după un galop peste domeniile lui mohorîte, ea se întreba în ce măsură depindea şi cît de mult era înfipt în tipicurile clasei lui, pînă la ce punct ar putea fi determinat să se jertfească pentru a reţine pe cineva la care într-adevăr ţinea.

CAPITOLUL 48

Londra. Obişnuita zarvă provocată de reîntoarcerea domnului şi doamnei Cowperwood. Berenice aflase despre sosirea lui din cablogramele primite ; pe Cowperwood îl interesa un singur lucru : liniştea, şi afecţiunea dintre el şi Berenice.

Iar Stane se simțea bine, pentru că în timpul absenței lui Cowperwood nu numai că făcuse progrese în afacerea metroului, dar și față de pupila financiarului. De fapt, Stane era pe jumătate îndrăgostit. După vizita Berenicei la Tregasal, fusese de mai multe ori la Pryor's Cove. Nădejdea lui, ce se hrănea din afecțiunea tot mai mare pe care i-o purta, îi întărea ideea că trebuia s-o urmărească fără încetare. S-ar fi putut să cîștige. Poate că Berenice se îndrăgostea de el și consimțea să-i devină soție. Cowperwood n-avea de ce să privească situația cu ochi răi. Aceasta ar fi dus la o mai strînsă unire între ei toți. Desigur, ar fi fost necesar să știe mai multe despre Berenice și despre adevăratele ei relații cu Cowperwood. Nu se ostenise încă să afle. Dar chiar dacă descoperea că apele în care se scaldă nu sînt tocmai așa de limpezi cum s-ar fi cuvenit, Berenice era totuși femeia cea mai fascinantă pe care o cunoscuse vreodată. Firește, ea nu încerca să-l ademenească ; Stane era cel care se ținea morțiș de capul ei.

În același timp, Berenice se văzu deodată plăcut surprinsă și mișcată de două fapte : mai întîi, că Stane părea foarte preocupat de ea, și apoi că după vizita la Tregasal, îi propusese, printre altele, ca ea și maică-sa, împreună cu soții Cowperwood, să vină cu el într-o croazieră pe iahtul lui, *Iola*, înainte de sfîrșitul toamnei. Călătoria ar fi putut include și un popas la Cowes, unde probabil, că în epoca aceea se aflau regele Eduard și regina Alexandra, iar Stane ar fi fost bucuros să-i prezinte maiestăților lor, pentru că atît regele cît și regina erau vechi prieteni ai tatălui său.

Cînd se pomeni de Aileen, pe Berenice o trecură fiorii. Dacă Aileen mergea în croazieră, nici ea nici maică-sa nu puteau lua parte. Dacă Aileen nu mergea, lui Stane ar fi trebuit să i se dea o explicație oarecare. Dacă ea și Cowperwood acceptau invitația, însemna să ajungă la un acord diplomatic, dacă nu cumva la o înțelegere chiar, și acest lucru nu era tocmai de dorit pentru ea în momentul acela. Dacă Berenice nu mergea cu el, sau se ducea fără el, însemna înlăturarea lui din viața ei. Și asta

ar fi presupus iarăşi explicaţii şi noi schimbări, fatale probabil, pentru toţi cei interesaţi.

Din pricina resentimentelor pe care le avea atunci faţă de Cowperwood, nu era de loc în situaţia de a lua repede o hotărîre. Căci, oricît ar fi visat la Stane, era absolut evident că fără bunăvoinţa lui Cowperwood, nu se va putea descurca în diferitele complicaţii care o pîndeau. Căci dacă el s-ar fi înfuriat, putea s-o distrugă numaidecît. În cazul că rămînea indiferent, i-ar fi îngăduit Aileenei şi altora s-o facă. De altminteri, cu gîndul ăsta în minte, se trezi în faţa faptului că, prin firea ei ca şi prin felul de a privi viaţa, tînjea după Cowperwood şi nu după Stane. Se simţea puternică atunci cînd îl avea aproape. Şi cîntărind tot ce însemna Stane, rămînea faptul evident că el nu se putea compara cu Cowperwood ca vigoare, posibilităţi, naturaleţe, sau în privinţa umanitarismului în raport cu viaţa. Şi tocmai aceste lucruri, mai mult decît oricare altele, o făcuseră să priceapă că dorea să fie alături de Cowperwood mai mult decît de oricare altul, să-i audă glasul, să-i observe gesturile, să-i simtă dinamismul şi dîrzenia în felul cum înfrunta viaţa. Cînd era cu ea, simţea cum propria-i forţă sporea, şi, fără admirabilul lui sprijin, care ar fi fost oare reacţia ei în situaţia de acum ? De aceea, la propunerea lui Stane, recurse la un singur argument hotărîtor — că tutorele ei poate fi uneori ciudat de îndărătnic şi de refractar şi că va fi nevoită să lase în suspensie invitaţia pînă la întoarcerea lui în Anglia. Totodată, după cum spuse zîmbind, era foarte dispusă să accepte această croazieră. Şi dacă va voi să lase totul în grija ei, s-ar putea să se aranjeze.

Un salut vesel, deşi puţin rigid, de bun sosit din partea Berenicei, care nu trăda nici urmă de stînjeneală, îl aştepta pe Cowperwood cînd ajunse la hotel. Era însă un om care nu numai că putea presimţi primejdia, dar înregistra exact gîndurile altora referitoare la sine — de aceea sesizase atitudinea ei neprietenoasă. De fapt, cu mult înainte de a sosi în Anglia, fusese ferm convinsă că afacerea cu Lorna îi era cunoscută Berenicei. O simţea pur şi simplu. Asta îl punea în gardă şi îi ascuţea mintea în caz că s-ar ivi cumva vreun pericol. Luase hotărîrea

să nu recurgă la nici un fel de subterfugiu, ci mai curînd să se orienteze în funcție de dispoziția, de comportamentul Berenicei.

Pryor's Cove era însuflețit de coloritul toamnei, cu frunzele copacilor roșii și galbene. Chiar la amiază, ora sosirii lui, pe fluviu mai pluteau trîmbe de ceață. Și pe măsură ce se apropia, își dădea mai limpede seama de toate zilele frumoase de vară pe care le-ar fi putut petrece aici cu Berenice. Acum, singurul lucru pe care-l avea de făcut era să o întîmpine cu sinceritate; să o determine încă o dată să-l vadă în adevărata lui lumină. Această metodă se dovedise a fi atît de prielnică și de eficace în alte situații dificile, încît era mulțumit la gîndul că avea s-o încerce și acum. Și apoi, nu cumva Stane fusese reversul medaliei față de Lorna? Cu sau fără vină, Berenice trebuia făcută să șovăie în privința propriei ei poziții.

Cînd intră în curte, Piggott, grădinarul, arătîndu-se de după un gard viu pe care-l tundea, se înclină cu un salut. În padocul de lîngă grajdurile lui Stane, caii se încălzeau la soarele de toamnă, iar în dreptul ușilor grajdului doi rîndași erau ocupați cu harnașamentul. Doamna Carter străbătu pajiștea ca să-i vină în întîmpinare, neștiind pare-se nimic despre problemele care-l frămîntau pe el și pe fiica ei, pentru că era numai zîmbete. Din urarea ei voioasă de bun sosit, bănui că Berenice probabil nu i se destăinuise.

— Ei, cum merg lucrurile? o întrebă, înaintînd și luîndu-i mîna.

După spusele maică-si, Berenice se simțea bine ca totdeauna, iar acum era în camera de muzică și făcea exerciții la pian. Acordurile din „Scene de piață", de Rimski-Korsakov, care se auzeau prin fereastra deschisă, erau o confirmare.

O clipă Cowperwood avu simțămîntul că, așa cum se întîmpla și cu Aileen, ar fi trebuit s-o caute și să înceapă un lanț de explicații iritante, dar tocmai cînd se gîndea la acest lucru, muzica se întrerupse deodată și ea apăru în pragul ușii, stăpînă pe sine și zîmbitoare ca totdeauna.

Ah, se întorsese ! Ce bine ! Cum se simțea ? Făcuse o călătorie plăcută ? Ce bucurie că îl revedea. Se apropie — fără să-l sărute, observă el — dar altminteri purtîndu-se ca și cum nimic n-ar fi tulburat-o. De fapt, părea entuziasmată cînd adăugă că a venit tocmai la timp pentru încîntătorul peisaj de toamnă ; cu fiecare zi împrejurimile erau parcă mai fermecătoare.

Deocamdată, Cowperwood intră în scenă întrebîndu-se cît o să mai dureze pînă să se dezlănțuie cu adevărat furtuna. Dar cînd Berenice, exuberantă, îl tot poftea să vină la șalupă să ia un cocteil, el o întrerupse :

— N-ai vrea, Bevy, să facem o plimbare pe malul apei ? Și luînd-o de braț, o conduse spre poteca umbrită de copaci. Bevy, începu el, am ceva să-ți spun înainte de a trece la alte lucruri.

O fixa cu o privire stăruitoare, rece. Numaidecît ea își schimbă atitudinea.

— Vrei să mă scuzi cîteva clipe, Frank, trebuie să stau de vorbă cu doamna Evans...

— Nu, spuse el, hotărît, nu pleca, Bevy. E ceva mult mai important decît doamna Evans sau altceva ; vreau să-ți vorbesc despre Lorna Maris. Probabil știi de ea, dar vreau să-ți vorbesc, totuși.

În timp ce rostea aceste cuvinte, Berenice rămase tăcută, mergînd alături de el agale, calmă.

— Știi de Lorna Maris ? întrebă el.

— Da, știu. Mi s-a trimis de la New York o tăietură din ziar și niște fotografii. E foarte frumoasă.

Observă rezerva ei. Nu se plîngea. Nu-i cerea amănunte. Trebuia să afle, cît se poate de repede, adevărata ei stare de spirit.

— O întorsătură bruscă față de tot ceea ce ți-am spus, nu-i așa, Bevy ?

— Da, cred că da. Dar sper că nu vrei să-mi spui că-ți pare rău.

Colțurile gurii ei trădau o ușoară ironie.

— Nu, Bevy, n-am să-ți spun nimic altceva decît ceea ce s-a întîmplat. Apoi, vei putea judeca singură. Vrei să mă asculți ?

— Nu prea. Dar dacă ții neapărat să-mi vorbești despre asta, perfect. Cred că înțeleg cum s-a întîmplat.

— Bevy ! exclamă, oprindu-se şi privind-o cu admiraţie şi reală afecţiune. Nu putem ajunge niciodată astfel — cel puţin eu nu pot. Singurul motiv pentru care vreau să-ţi vorbesc este că orice ai gîndi, aş vrea să ştii că ţin profund la tine. Asta s-ar putea să sune superficial şi fals după toate cele întîmplate de cînd ne-am văzut ultima dată, dar ştii, cred, că ăsta-i adevărul. Tu ştii, şi ştiu şi eu, că există anumite calităţi la unii oameni care nu pot fi măsurate doar prin frumuseţe fizică sau pasiune. Ca şi în cazul cînd compari două femei atrăgătoare, sau doi bărbaţi, pe care atunci cînd îi studiezi descoperi totdeauna şi trăsături deosebite : caracter, inteligenţă, înrudire în năzuinţe şi idealuri, şi...

El se opri, căci Berenice îl întrerupse cu răceală :

— Serios ? Şi îndeajuns de precise pentru a putea desluşi în atitudinea cuiva loialitatea sau statornicia ?

Fulgerele din ochii ei, pe jumătate dezlănţuite, îl preveneau că tergiversarea în cazul ei n-ar fi avut nici un rost.

— Destul pentru a face o foarte mare deosebire, Bevy. Mă vezi aici, nu-i aşa ? Acum zece zile la New York...

Berenice îl întrerupse :

— Da, ştiu. Ai părăsit-o, după ce ai petrecut o vară splendidă în compania ei. În clipa de faţă te-ai săturat de ea. Şi acum Londra, planurile tale de a te reface... Buzele ei drăgălaşe se răsfrînseră a dispreţ : Dar, zău, Frank, nu-i nevoie să te justifici faţă de mine. În mare măsură eu îţi semăn, ştii prea bine. Pot explica totul la fel de inteligent ca şi tine ; numai că, fiindu-ţi obligată în multe privinţe, şi vrînd poate să mă sacrific pînă la un punct dacă voi continua să am nevoie de tine, ar trebui să fiu mai atentă decît eşti tu, mult mai atentă. Sau...

Făcu o pauză şi se uită la el ; Cowperwood se simţi de parcă ar fi primit o lovitură fizică.

— Dar, Berenice, toate astea sînt adevărate. Am părăsit-o. M-am întors la tine. Sînt dispus să-ţi explic sau nu, cum doreşti. Dar un lucru vreau neapărat să fac : să mă împac cu tine, să obţin iertarea ta şi să rămîn numai şi numai cu tine. N-ai să mă crezi, dar îţi promit că nu se va mai întîmpla aşa ceva de azi înainte. Nu înţelegi ? Nu vrei să mă ajuţi să am din nou relaţii corecte şi echita-

bile cu tine? Gîndește-te ce însemnăm noi unul pentru celălalt! Te pot ajuta, vreau să te ajut, și te voi ajuta, chiar dacă te hotărăști să rupi legăturile cu mine! Mă crezi, Bevy?

Se aflau în picioare pe o pajiște micuță din preajma Tamisei, sub niște copaci bătrîni; înaintea ochilor, acoperișurile joase ale unui cătun, cu trîmbele de fum alburiu înălțîndu-se din hogeacurile caselor de țară... Totul era calm în jur. El se gîndea însă că, din pricina ambianței, și cu toată intenția clară de a face cît mai puțin caz posibil de provocarea care-i fusese adresată, în sinea ei Berenice nu era dispusă să-l ierte. În același timp, nu putea să n-o compare cu alte femei în împrejurări asemănătoare, cu Aileen îndeosebi. De astă-dată, nu avea de-a face cu o femeie care să bocească, să plîngă, să se ia la harță cu el. Deși, după cum de asemenea se gîndea pentru prima oară în viață, adevărata iubire, iubirea reală, oricît de nefastă pentru îndrăgostit, ar fi trebuit să răbufnească, să plîngă, să se certe, și să fie iertată pentru asta, pe deasupra!

Pe de altă parte, aici era desigur vorba despre o afecțiune care purta în sine valori ce n-ar putea fi tăgăduite ori minimalizate. Evident, el diminuase aceste valori. și numaidecît deveni acel Cowperwood șiret, cu ochii în patru, inteligent și dinamic, din sălile de reuniuni și de la tratativele financiare.

— Ascultă-mă, Bevy! spuse el, cu fermitate. Pe la douăzeci iunie am fost la Baltimore într-o chestiune de afaceri...

Și îi povesti de-a fir-a-păr cele întîmplate. Întoarcerea la miezul nopții în camera lui. Bătaia în ușă a Lornei. Îi spuse amănunțit cît fusese de fascinat; cum și unde s-a distrat cu Lorna; conținutul criticilor din presă. Stărui invocînd scuza că, la fel ca și Berenice, Lorna îl fermecase. Nu intenționase să-i fie necredincios. Dar nu putuse rezista și, pentru a fi perfect clar, îi servi teoria înjghebată pe baza acestei istorii și a altora similare din trecut: anume că exista ceva în dorința senzuală care depășea ca forță rațiunea și voința. Căci în cazul lui, aceasta subminase și ștersese orice atitudine predeterminată.

— Dacă e să fiu cinstit, adăugă el, atunci trebuie să spun că poate singurul mod de a înlătura greșeli de acest soi este să eviți orice apropiere de femei atrăgătoare. Și asta, firește, nu totdeauna e posibil.

— Firește că nu, zise Berenice.

— După cum știi, continuă el hotărît, aflîndu-te lîngă o făptură ca Lorna Maris ar trebui să fii prea anost ca să te lase în pace. Asta-i părerea mea fermă.

— Întocmai, încuviință Berenice. Sînt de acord cu tine. E o femeie foarte atrăgătoare. Dar ia să vedem care-i situația cu mine față de alți bărbați? Ești dispus să-mi acorzi același privilegiu?

Îl privea iscoditoare, iar el, la rîndul său, se uită la ea.

— Teoretic da, răspunse. Pentru că țin la tine, va trebui să rezist cît voi putea și cît va fi necesar. Apoi, probabil te voi lăsa să pleci, la fel cum m-ai lăsa și tu să plec dacă nu ți-ar mai păsa îndeajuns ca să mă reții. Ceea ce însă vreau să știu acum este dacă mai ții la mine. Și asta e un lucru important, pentru că eu țin încă mult de tot la tine.

— Ei bine, Frank, mă întrebi ceva la care în clipa asta nu pot răspunde, pentru că nu știu.

— Dar, după cum vezi, stărui el, în cazul de față înrîurirea ei n-a durat, altminteri n-aș fi fost aici acum. Nu invoc acest lucru drept scuză, ci ca pe un fapt.

— Cu alte cuvinte, spuse Berenice, n-a venit cu același vapor.

— Dansează la New York toată iarna. Orice ziar american îți poate confirma asta. Eu susțin, Bevy, că atracția pe care o exerciți tu asupra mea nu e doar mai puternică, ci și superioară. Am nevoie de tine, Bevy. Noi sîntem două minți, două temperamente care gîndesc și acționează aidoma. De aceea am revenit acum aici, și vreau să rămîn. Povestea cealaltă a fost mai puțin importantă. Tot timpul am simțit asta. Cînd ai încetat să-mi mai scrii, mi-am dat seama cît de puțin țineam la Lorna și cît de mult la tine. Iată, pe scurt, ce aveam de spus. Ce părere ai, Bevy?

În înserarea care se întețea, el venise tot mai aproape. Acum o prinse în brațe, își lipi buzele de ale ei, și o ținu strîns. În acest timp, ea simți că cedează, rațional și emo-

ţional. Dar totodată simţea un îndemn să-şi definească poziţia.

— Ţin la tine, Frank, da. În cazul tău, însă, e vorba doar de o pornire a simţurilor. Cînd ia sfîrşit... cînd ia sfîrşit...

Se aruncară unul în braţele celuilalt, lăsînd dorinţa, emoţia, să stingă în clipa aceea flăcăruia firavă care e mintea omenească şi să înăbuşe pentru un moment acea forţă complet nesăbuită care e voinţa omenească.

CAPITOLUL 49

Mai tîrziu, în acea primă noapte în odaia ei de dormit, Cowperwood continuă să aducă argumente în legătură cu necesitatea înţeleaptă de a-şi juca mai departe rolurile lor de pupilă şi tutore.

— Vezi, Bevy, spuse el, această relaţie dintre noi s-a şi statornicit în mintea lui Stane şi a celorlalţi.

— Încerci cumva să afli dacă am de gînd să te părăsesc ? întrebă ea.

— Ei da, desigur, am crezut că s-ar putea să te gîndeşti la asta. Tipul ăsta, Stane, poate cu certitudine să-ţi ofere orice.

Cowperwood stătea pe marginea patului ei. Încăperea era luminată doar de luna care strălucea prin jaluzelele trase. Berenice se afla în pat, rezemată de perne şi fuma o ţigară.

— Nu atît de mult cît poţi tu, spuse Berenice, dacă într-adevăr te-ar interesa. Dar dacă vrei să ştii, nu mă gîndesc la altceva decît la ceea ce m-ai silit să mă gîndesc. Noi am făcut un aranjament, şi tu l-ai dat peste cap. Cum te-ai aştepta să procedez în asemenea împrejurări ? Să-ţi dau libertatea deplină, iar pentru mine să nu cer nimic ?

— Nu aştept ceva care ţi-ar fi dezagreabil sau vătămător. (Avea un ton agresiv.) Aş vrea doar să sugerez că, dacă ai de gînd să te ocupi de Stane, va trebui să găsim o cale de a continua relaţia tutore-pupilă pînă cînd se va stabiliza noua ta situaţie. Dintr-un anumit punct de ve-

dere, adăugă el cu destulă onestitate, m-aş bucura să te văd soţia unui om ca Stane. Pe de altă parte, mai este şi programul proiectat, şi fără participarea ta, Bevy, îţi spun deschis, n-am de gînd să-mi bat prea mult capul. S-ar putea să merg înainte, s-ar putea să dau înapoi. Depinde de cum mă simt. Ştiu că tu crezi că, de vreme ce am fost cu Lorna Maris, aş putea pune lesne unele condiţii care să merite atenţie în ce mă priveşte. Dar eu nu văd lucrurile astfel. Lorna a fost o simplă întîmplare, ceva legat de simţuri, nu de raţiune, ţi-am mai spus. Dacă mergeai cu mine la New York, n-ar fi fost nimic. Dar pentru că s-a-ntîmplat ce s-a întîmplat, nu-mi rămîne decît să aranjez lucrurile cu tine în condiţiile cele mai bune. Va trebui să-mi spui care e poziţia ta.

Se ridică şi se duse să caute o ţigară de foi.

Chestiunea fiind pusă astfel direct, Berenice se trezi foarte încurcată de vorbele lui. Ţinea foarte mult la el; problemele, cariera lui îi erau aproape mai importante decît ale ei. Şi totuşi, în opoziţie cu toate acestea era propria ei viaţă, propriul ei viitor. Căci atunci cînd ea va avea treizeci şi cinci sau patruzeci de ani, şansele lui de a mai trăi erau puţine. Stătea întinsă acolo, în tăcere, dusă pe gînduri, în timp ce Cowperwood aştepta. Ea îi răspunse la momentul potrivit, deşi nu fără mari temeri. Da, va continua astfel; desigur va continua, deocamdată, în orice caz. Căci ce putea spune el sau ea despre acţiunile sau hotărîrile lui viitoare?

— Altul ca tine nu mai există, Frank, oricum, în ochii mei. Îmi place, fireşte, lordul Stane, dar nu prea-l cunosc cum s-ar cuveni. Pînă şi gîndul la aşa ceva ar fi o aberaţie. E un om interesant şi el... fermecător într-adevăr. Dar dacă ai de gînd să mă abandonezi într-un fel de simulacru de viaţă cu tine, atunci m-aş gîndi poate la el, presupunînd că m-ar lua de soţie. În acelaşi timp, tu ai fi perfect liber. Aş putea sta cu tine, bineînţeles, căutînd să duc la bun sfîrşit toate cele proiectate. Dar asta pentru că mă bizui cu desăvîrşire pe mine. Îţi voi aduce în dar tinereţea mea, idealurile, entuziasmul şi iubirea mea, fără să aştept absolut nimic în schimb.

— Bevy! exclamă Cowperwood, uimit de justeţea celor rostite de ea. Nu-i adevărat ce spui!

— Cum să nu ! Atunci, arată-mi ce e fals. Să zicem că aş continua aşa, cum probabil se va întîmpla ; şi-atunci ?

— Ei bine, rosti Cowperwood, aşezîndu-se pe un scaun din faţa patului, trebuie să recunosc că ridici o chestiune serioasă. Sînt mai în vîrstă ca tine, şi dacă vei continua să-ţi duci viaţa cu mine, te expui să fii ostracizată de societate. Nu se poate tăgădui acest lucru. Aproape tot ce-ţi pot lăsa sînt banii şi indiferent ce hotărîm în noaptea asta, mi-am propus să pun numaidecît la punct chestiunea. Vei avea destui bani, dacă-i administrezi inteligent, ca să continui să trăieşti în lux tot restul vieţii.

— Ah, ştiu, spuse Berenice. Cine ar putea tăgădui faptul că atunci cînd ţii la cineva eşti generozitatea întruchipată ?... Nu, nici măcar nu-mi pun această problemă. Ceea ce mă necăjeşte este că nu mă iubeşti cu adevărat, şi certitudinea că îmi va fi dat să rămîn nu numai fără iubire, dar va trebui să şi sufăr pentru propria mea dragoste, într-un fel, mai tîrziu.

— Înţeleg situaţia ta, Bevy, crede-mă, o înţeleg. Iar eu nu vreau să-ţi cer să faci pentru mine mai mult decît simţi că doreşti să faci. Trebuie să faci ceea ce consideri că e cel mai potrivit pentru tine. Dar îţi promit, dragă, că dacă vei continua să rămîi cu mine, îţi voi fi credincios. Iar dacă vreodată va trebui să mă părăseşti şi să te măriţi, îţi făgăduiesc să nu mă amestec. Asta-i tot. După cum am mai spus, ţin foarte mult la tine, Bevy. Ştii asta. Nu eşti numai iubita mea, ci te consider ca pe propriul meu copil.

— Frank ! exclamă ea. Ştii că nu te pot părăsi. Nu-i posibil, cel puţin sufleteşte, nu.

— Bevy, fetiţo dragă ! Şi o prinse în braţe. Ce minunat că te am din nou cu mine !

— Dar un lucru trebuie să stabilim, Frank, interveni ea, netezindu-şi calmă părul răvăşit, şi anume — ce facem cu invitaţia pe iaht. Ce zici ?

— Încă nu ştiu, dragă, dar cred că, de vreme ce se interesează atît de mult de tine, n-are să-mi fie potrivnic.

— Neruşinatule ! strigă Berenice rîzînd. Cine-i ticălos pînă-n măduva oaselor...

— Nu, sînt doar un tînăr și ambițios om de afaceri american, care încearcă să-și croiască drum prin jungla finanțelor englezești ! Mai vorbim despre asta mîine. La tine, doar la tine aș vrea să mă gîndesc acum...

CAPITOLUL 50.

Ca un maestru de șah, Cowperwood își propuse să înfrîngă prin manevre abile pe toți cei cu vederi absolut naționaliste și firește egocentrice, care-i puneau bețe în roate în proiectul lui de metro. Elaborase un plan vast și inteligent, și spera că va funcționa după cum urmează :

Mai întîi era linia Charing Cross, la care trebuia să fie adăugată ramificația centrală existentă, formată din *District* și *Metropolitan Railway*, cu grupările lor care nu se înțelegeau între ele. Dacă totul mergea bine, Stane și Johnson, dar mai cu seamă el, aveau să dețină cheia situației.

Apoi, presupunînd că obținea controlul asupra societăților *District* și *Metropolitan* — la care avea să adauge eventual, dacă împrejurările o cereau, societatea lui, *Railway Equipement & Construction Company* — își propunea să se înființeze *Union Traction Underground, Limited*, care să dețină controlul asupra tuturor celorlalte.

Incidental, totuși, și fără știrea nici unuia dintre actualii lui asociați, se gîndi să cumpere de la Abington Scarr privilegiul pentru Strada Baker și linia Waterloo, precum și privilegiul pentru Brompton și Piccadilly, o linie despre care aflase că era în aceeași situație ca și Charing, Cross ; și, desigur alte trasee și prospecțiuni, ale căror privilegii avea să le capete prin alții.

Cu aceste documente în buzunar era în stare, își dădea seama, să înființeze *London Underground General*, cuprinzînd toate bunurile societății *Union Traction Underground, Limited*, ca și privilegiile și liniile pe care avea să le achiziționeze în particular, realizînd astfel o rețea completă de metro, care, în același timp, pe baza acțiunilor lui, să-i confere controlul personal. Dacă, întîm-

plilor, pînă la urmă nu obținea în mod public conducerea acestei enorme proprietăți, i se va recunoaște cel puțin controlul asupra părții subterane. De asemenea, dacă nu izbutea să-și plaseze propriii săi directori, va aranja în așa fel încît cei care urmau să dețină controlul să nu-i poată ataca nicidecum dreptul de proprietate.

Și eventual, dacă totul mergea bine, va dispune în liniște de acțiunile lui la un profit enorm, compania urmînd apoi să-și desfășoare activitatea în condiții optime. Își va stabili renumele nu numai de inițiator al proiectului ci și de constructor, dăruind Londrei o rețea de metro modernă și bine echipată, care va purta amprenta geniului său, la fel ca în cazul ramificației din cartierul comercial al orașului Chicago. Iar pe urmă, cu avuția lui, putea să-și mențină galeria de artă, să facă acte de caritate, să construiască spitalul la care se gîndise mult odinioară, și în același timp să lase tuturor celor față de care se simțea obligat o recompensă incontestabil satisfăcătoare. Era un vis ademenitor. Cîțiva ani de muncă rapidă, cinci sau șase cel mult, îi vor sluji să aducă totul la îndeplinire.

Dar ca să urmărești toate strădaniile lui, teoretice și practice, în legătură cu acest plan, era la fel ca și cum ai fi încercat să deslușești vălmășagul gîndurilor rapide, trucajele și mișcările unui prestidigitator. Mai întîi erau, firește, negocierile lui Johnson și Stane. Comunicînd cu Johnson, îndată după împăcarea cu Berenice, observă o mai mare bunăvoință de cooperare decît înainte. Johnson îl anunță că el și cu Stane, în absența lui Cowperwood, se gîndiseră mult la această afacere, dar că ar prefera să-i comunice concluziile de față cu Stane.

Această întrevedere avu ca rezultat aproape numaidecît o altă conferință în Barkeley Square, unde Cowperwood găsi o atmosferă mai mult prietenească decît comercială. Johnson fusese reținut, și nu era prezent cînd sosi el. Observă imediat atitudinea jovială a lui Stane, care se interesă de situația din Statele Unite : pronosticuri în legătură cu alegerile de acolo ; dacă îi plăcea Londra și cum se simțea pupila lui, domnișoara Fleming ? Dar mama ei ? El fusese, după cum Cowperwood probabil știa, un oaspete destul de frecvent la Pryor's Cove. Într-adevăr, ce fermecătoare erau și mama și fiica ! Făcu

o pauză strategică, privind cu atenție chipul lui Cowperwood în timp ce vorbea. Dar Cowperwood primi provocarea.

— Fără îndoială, dumneavoastră vă puneți întrebări asupra înrudirii lor cu mine, spuse el amabil. Ei bine, am cunoscut-o pe doamna Carter cu mulți ani în urmă. Se căsătorise cu o rudă îndepărtată de-a mea, care m-a numit executor și tutore *in loco parentis*[1]. Firește, am început să țin foarte mult la Berenice. E o fată minunată.

— Trebuie să recunosc că și eu o consider la fel, rosti Stane. Și sînt bucuros că Pryor's Cove le-a plăcut și doamnei Carter și fiicei sale.

— Da, s-ar părea că îl socotesc un colț ideal. E frumos, nimic de zis.

Din fericire, firul conversației a fost întrerupt de Johnson, care sosi chiar atunci. Intră grăbit și, după ce își ceru scuze pentru întîrziere — n-a avut încotro, fusese reținut — se interesă de sănătatea lui Cowperwood înainte de a arbora morga oficială. Făcu o prezentare lapidară și substanțială a tuturor celor întreprinse, apoi trecu în revistă situația din stadiul actual. Hotărît lucru, afirmă el, propunerea lui Cowperwood de a lua cu asalt rețeaua londoneză de trafic subteran a făcut senzație. Cu unele excepții doar, directorii și acționarii celor două societăți vechi ale ramificațiilor erau împotriva lui.

— S-ar părea că vor să vă preia ideile, domnule Cowperwood, spuse el, și să le aplice ei înșiși. Singurul motiv care îi întîrzie este lipsa de înțelegere dintre ei și, firește, adăugă clipind din ochi, sînt puțin stînjeniți de suma de bani necesară. Habar n-au de unde să facă rost de capital, în așa fel încît ei să nu cheltuiască prea mult.

— Întocmai, interveni Cowperwood, și din pricina asta întîrzierea va fi cel mai costisitor lucru pe care și-l pot îngădui. Există aici un program care, dacă se va trece energic la aplicarea lui, ar putea fi menținut în limite financiare încurajatoare. Tărăgănarea și discuțiile contradictorii nu vor face decît să-i atragă pe speculanți și pe bancheri, care vor îngrămădi opțiuni pe orice acțiune sau

[1] În locul părinților (lat.).

privilegiu care circulă și le vor menține pînă cînd va avea loc o creștere. De aceea, este esențial să încheiem cît se poate de repede un acord.

— După cum înțeleg, rosti Stane destul de amabil, propunerea dumneavoastră în ceea ce-l privește pe Johnson și pe mine, a fost să ne concentrăm interesul față de societatea *District* și de *Metropolitan* deopotrivă, și în plus să cumpărăm ori să procurăm, pe baza unui acord legal, pe care dumneavoastră să-l controlați, 51% fie de la societatea *District*, fie de la *Metropolitan*, sau de la amîndouă.

— Exact! încuviință Cowperwood.

— Iar în schimb, pe termen de o sută de ani sau pe o perioadă nedefinită, dumneavoastră sînteți de acord să garantați o cotă parte de 5%.

— Exact.

— Și, în plus, renunțați la dreptul de preemțiune față de cel puțin 10% din acțiunile preferențiale de la Charing Cross, împreună cu 10% din acțiunile provenind de la oricare subsidiar adițional pe care dumneavoastră, ori compania mai mare, veți socoti potrivit să-l înființați afiliindu-l la compania inițială, în proporție de 8% din valoarea *lor* de paritate.

— Exact.

— Iar cota-parte la toate aceste acțiuni să reprezinte un prim drept de retenție asupra proprietății companiei integrale, din clipa cînd este pe deplin constituită.

— Aceasta e propunerea mea, confirmă Cowperwood.

— Trebuie să spun că nu văd nimic rău în toate astea, declară Stane, fixîndu-l în ochi pe Johnson, care la rîndul său se uită la el.

— Pe scurt, rosti Johnson, întorcîndu-se către Cowperwood, îndată după ce ne vom îndeplini fiecare misiunea, dumneavoastră vă asumați obligația de a reconstrui și echipa în cele mai moderne condiții, atît vechile linii cît și cele noi pe care le puteți garanta, și de a ipoteca întreaga proprietate în așa fel încît să se asigure cota-parte pentru toate acțiunile prezente ale lui *District* și *Metropolitan*, precum și pentru oricare sumă provenind din cei 10% asupra acțiunilor acestor companii, noi sau subsidiare, pe care le-am alege să subscrie pentru de opt ori zece.

— Aşa şi intenţionez, rosti Cowperwood.

Încă o dată Johnson şi Stane se uitară unul la altul.

— Ei bine, spuse Stane în închiere, expuşi unor dificultăţi pe care sînt sigur că le vom întîmpina, mă angajez să duc la îndeplinire cît mai curînd posibil, şi în condiţii optime, rolul care-mi incumbă în cadrul acestei lucrări.

— Şi eu, se asocie Johnson, voi fi bucuros să muncesc în perfectă armonie cu lordul Stane şi să fac orice este necesar spre a duce la bun sfîrşit această misiune.

— Ei bine, domnilor, spuse Cowperwood ridicîndu-se în picioare, sînt nu numai bucuros dar şi onorat de această înţelegere. Şi pentru a vă demonstra temeinicia intenţiilor mele, propun — fireşte dacă amîndoi sînteţi de acord cu această idee — să solicit domnului Johnson de a fi consilierul meu juridic, rugîndu-l să pregătească toate documentele cuprinzînd acest acord general care s-a încheiat între noi. Şi, cînd va veni timpul, adăugă zîmbind, voi fi încîntat să vă am pe amîndoi în funcţia de directori.

— Cît despre asta, timpul şi împrejurările vor trebui să decidă, spuse Stane. Ar fi, desigur, un lucru util.

— Pentru mine va fi o adevărată plăcere, adăugă Johnson, să aduc serviciile mele amîndurora, în cele mai bune condiţii.

Toţi trei erau nu mai puţin conştienţi de nota de grandoare strecurată în aceste fiitiseli reciproce, dar care se topi repede, o dată cu propunerea lui Stane de a ciocni un pahar de coniac vechi — dintr-o ladă pe care o trimisese discret în apartamentul lui Cowperwood de la hotelul Cecil.

CAPITOLUL 51

Una dintre etapele cele mai neplăcute pentru Cowperwood de-a lungul negocierilor ulterioare a fost necesitatea care s-a ivit, sau aşa i s-a părut lui, de a folosi drept ajutoare, în toate sectoarele muncii sale, mai mult englezi decît americani. De Sota Sippens, prima victimă,

era cu inima zdrobită aproape, pentru că începuse să-i placă Londra. Legat de şeful lui care, după cum susţinea el, avea totdeauna succes, se aşteptase să exceleze şi aici. Mai mult decît atît, fusese nerăbdător să-şi pună în valoare iscusinţa şi energia faţă de englezii aceia siguri pe ei şi trufaşi, care, spre marea lui satisfacţie, nu se pricepeau de loc în materie de tracţiune. Ca să-l ajute totuşi pe cît posibil să suporte lovitura, Cowperwood îl însărcină cu urmărirea afacerilor lui financiare de la Chicago.

Una dintre metodele lui Cowperwood de a spori capitalul era stimularea societăţii emiţătoare de acţiuni — procedeu fundamental care avea să-i furnizeze bani suficienţi ca să cumpere societăţile pe care dorea să le controleze şi în acelaşi timp să-i ofere acţiunile necesare acestui control. Astfel s-a înfiinţat societatea lui, *Railway Equipment & Construction Company*, cu nişte directori şi preşedinţi fictivi, şi unde toţi care se alăturau trebuiau să posede eventual acţiuni emise la înfiinţare. Johnson funcţiona ca avocat şi consilier, cu un salariu de 3 000 lire pe an. Şi astfel, printr-un acord particular întocmit de el — dar studiat cît se poate de atent de avocaţii lui Cowperwood — şi semnat de către Johnson, Stane şi Cowperwood, se stipula că pe viitor diferitele lor acţiuni, atît de la *District* cît şi de la *Metropolitan*, fie în posesia lor, fie pe cale de achiziţionare, trebuiau să fie votate laolaltă într-un cadru oficial, vizînd reorganizarea şi vînzarea liniilor *District* şi *Metropolitan* noii societăţi ce urma să fie ulterior înfiinţată. În această nouă societate ei aveau să primească respectiv cîte trei acţiuni din cele puse în circulaţie pentru fiecare acţiune veche de-a lor.

Cît despre Johnson, acesta se ocupa de o treabă într-adevăr importantă. Umbla peste tot în căutare de stocuri de acţiuni împrăştiate ici-colo ale societăţilor *District* şi *Metropolitan* pe care avea ordin din partea lui Cowperwood să le cumpere pînă la valoarea de 500 000 lire, dar sub diferite nume. De asemenea, pentru bunul mers al lucrării, numise dintre vechii directori oameni entuziaşti faţă de Cowperwood şi de planurile lui. Cît despre Stane, acesta urma să cumpere acţiuni cît de

multe putea obţine, de la vechile societăţi, în scopul de a vota pentru Cowperwood în noua lui întreprindere, iar el, deopotrivă, acolo unde era posibil, trebuia să contribuie cu influenţa-i personală, bizuindu-se pe toţi cei pe care îi cunoştea.

Ca rezultat al acestei strădanii, asupra lui Cowperwood se abătu o adevărată avalanşă de investitori. Mulţi financiari americani precum şi englezi, dîndu-şi seama de însemnătatea posesiunilor pe care el le strînsese, încercau acum şi ei să capete privilegii, obţinute cît se poate de greu pe atunci. Unul din cei interesaţi a fost nici mai mult nici mai puţin decît Stanford Drake, şi el financiar american, care făcuse demersuri în Parlament în vederea obţinerii de privilegii pentru linii care, dacă aveau să fie construite, ar fi mers paralel cu liniile lui Cowperwood pe o distanţă considerabilă, fărîmiţînd astfel practic beneficiul provenind de pe urma acestor trasee.

Acest lucru l-a stînjenit pe Cowperwood nu în mică măsură, căci trebuia pusă stavilă întreprinderii fără a stîrni opoziţia celor doi, de vreme ce englezii nu vedeau cu ochi buni participarea americanilor în acest domeniu, fie că era vorba de Drake, sau de Cowperwood. În consecinţă, obişnuitele lupte pe bază legală porniră de ambele părţi. Fiecare dădea în vileag presupusele defecte ale ceiluilalt şi fiecare minimaliza însemnătatea a ceea ce rivalul său încerca să facă.

Pe de altă parte. Cowperwood atrăgea atenţia că linia Drake, aşa cum fusese proiectată, străbătea parţial cartiere destul de populate, dar că trecea de asemenea, vrînd-nevrînd, şi prin cîmp deschis, pe o distanţă de zece mile, pînă să ajungă în regiuni rentabile. El mai sublinia şi că traseul Drake urma să aibă o singură linie, o linie simplă într-un tunel — pe cîtă vreme sistemul lui prevedea peste tot linii duble. În acelaşi timp, Drake a pus în circulaţie zvonul că liniile lui Cowperwood treceau pe sub albia Tamisei în timp ce liniile lor se aflau sub Strand şi alte străzi de afaceri ; că liniile domnului Cowperwood erau în afara traficului, pe cînd ale lor duceau lumea la slujbă.

Cowperwood adăuga că liniile paralele aveau un rol reciproc destructiv, nefiind rentabile, deoarece ştia că

dacă oamenii lui Drake izbuteau să capete privilegii pentru sistemul lor, indiferent cum s-ar fi procedat, propria lui linie ar fi fost afectată într-o măsură considerabilă. Asta, firește, nu o recunoștea deocamdată; în schimb, se arătă surprins că Drake se vîra în asemenea aventură. Și pentru a netezi pe cît posibil lucrurile, spuse că, după părerea sa, sucursala domnului Drake de la Londra, mai mult decît domnul Drake în persoană, avea răspunderea greșelii. Și adăuga că domnul Drake era un om mare, și că era convins că după ce se vor limpezi lucrurile, el nu va băga nici un ban în această afacere.

În ciuda acestor vorbe dulci, avocații domnului Drake, prezentîndu-se în Parlament, depuseră o cerere solicitînd un privilegiu, iar avocații domnului Cowperwood depuseseră o cerere rivală pentru liniile pe care voia el să le construiască. Rezultatul a fost că Parlamentul a amînat amîndouă cererile pînă în noiembrie următor și n-a dat cîștig de cauză nici uneia, amînare care pentru Cowperwood a însemnat un fel de victorie, el fiind cu mult mai avansat în desfășurarea planului global. De fapt, fusese auzit spunînd că nu-i făcea plăcere să se ocupe de un proiect, decît dacă întîmpina oarecare opoziție și, deoarece totul îi mergea bine în dragoste și luptă, era gata să se împotrivească intereselor lui Drake pînă în pînzele albe.

Dar interesul lui Stanford Drake a dus la nevoia unei lupte adevărate cu Cowperwood. Avînd fonduri mari la dispoziție, el îi făcu lui Cowperwood o ofertă de 5 000 000 dolari pentru privilegiul de a împărți gara Piccadilly Circus, aparținînd lui Cowperwood, și care-i era necesară lui Drake pentru planurile sale. Îi oferea totodată lui Cowperwood 2 500 000 dolari dacă revoca armata de avocați care erau gata să lupte împotriva petiției adresate Parlamentului cerînd permisiunea de a construi traseul propus. Desigur, ofertele au fost refuzate de Cowperwood.

Pe de altă parte, mai era și societatea *London United Company* care plănuia să construiască o linie de la Hyde Park Corner pînă la Shepherd's Bush, pentru care negocierile preliminare fuseseră perfectate. Reprezentanții

acestei firme se duseră la Drake făcîndu-i oferta să unească linia lor cu a lui, în urma unui privilegiu din partea orașului. Îi mai cerură lui Drake să acționeze asupra traseului integral, dacă și cînd va fi definitivat. Drake refuză. Apoi îi cerură să acționeze asupra secțiunii lor. Drake refuză din nou. După care îi oferiră lui Cowperwood secțiunea lor, deși pînă atunci nu aveau nici un fel de privilegiu pentru ea. Cowperwood îi înștiință să ia legătura cu *Speyer & Company*, un concern financiar care acționa nu numai în Anglia și America, ci peste tot în Europa. Această firmă, după ce studie problema și înțelese că sprijinindu-l pe Cowperwood ar putea eventual să tragă și profituri, hotărî să cumpere toate drepturile existente, aflate în posesia acestei societăți, după care începu să strîngă întregul stoc de acțiuni. Pe de altă parte, consilierii firmei, prezenți în Parlament, în „Comitetul pentru Metrouri", solicitară retragerea cererii lor pentru privilegiu. Cum Drake se străduise să obțină numai un privilegiu total pe timp de un an, acest fapt anulă întreaga pledoarie. Drake reveni cu cererea să i se acorde un privilegiu pentru secțiunea lor. Dar deoarece cererea inițială nu solicita un asemenea lucru, neexistînd nici o astfel de cerere înaintată Comitetului, consilierii lui Cowperwood argumentară că întreaga chestiune trebuia scoasă din discuție. Și proiectul domnului Drake a fost retras.

Concluzia dramatică a acestei lupte între cei doi adversari remarcabili a fost relatată amănunțit atît de presa engleză cît și de cea americană, iar Consiliul Municipal din Londra, care sprijinea dezvoltarea unui sistem de transport convenabil pentru întreaga metropolă, jubilă de victoria domnului Cowperwood, citîndu-l ca pe un om cu mari și valoroase calități sociale, ce merita pretutindeni o primire cît se poate de favorabilă.

Cowperwood, profitînd de atmosfera creată, făcu mult caz de avantajele sociale care ar rezulta din această lucrare vastă. Sistemul lui, anunță el opinia publică, avea să transporte în ultimă analiză pînă la 200 000 000 pasageri pe an și va fi prevăzut cu vagoane cu o singură clasă, prețul fiind uniform, de cinci cenți. Era un sistem

perfect conectat, care ar fi permis călătorilor să străbată întreaga rută cu metroul, avînd astfel prilejul să se convingă singuri de rapiditatea și promptitudinea sistemului, precum și de costul ieftin al biletului.

Cît despre Cowperwood, acesta cunoștea pe atunci o perioadă de prosperitate de-a dreptul uluitoare, încît putea să se ocupe și de alte chestiuni în afara celor legate de acumularea acțiunilor și a beneficiilor. De pildă, în scopul de a-și face pur și simplu publicitate, el cumpără tabloul lui Turner, „Artificii și lumini albastre", cu 78.000 de dolari, și îl atîrnă în biroul său.

CAPITOLUL 52

În ciuda acestui succes, totuși se ivi o situație nouă și dificilă în legătură cu Aileen, care avea să se abată cu toată forța asupra lui Cowperwood.

Aileen se întorsese la Paris, iar Tollifer și prietenii lui se ocupau din nou de ea să o scoată în lume și să o distreze. Întîmplarea a făcut însă ca Marigold Brainerd, observînd că Aileen îi dădea lui Tollifer prea mare atenție și că s-ar fi putut chiar să se mărite cu el, să-și spună că era timpul să pună stavilă acestui interes crescînd. Cunoscînd aranjamentul acestuia cu Cowperwood, avea o armă care putea s-o facă să cîștige lesne teren în favoarea ei. Tollifer îi mărturisise totul într-o noapte, în cursul croazierei cu iahtul, după ce băuse prea mult. Și slujindu-se de intîiul prilej care i se oferi, ea acționă.

Era la o petrecere dată de Tollifer în atelierul unuia din prietenii săi, o serbare în cinstea întoarcerii lor la Paris, cînd Marigold, depășind măsura ei obișnuită de alcool și văzînd ce veselă cocheta Aileen cu Tollifer, deodată i se adresă :

— Dacă ai afla tot ce știu eu despre prietenul dumitale, n-ai mai dori să-l ții mereu după dumneata, spuse ea sarcastic.

— Ei bine, dacă știi ceva de care să fii atît de sigură că o să mă necăjească, rosti Aileen, atunci nu vrei să spui ce ai de spus în loc să tot insinuezi ? Sau nu poți pentru că ești orbită de gelozie ?

— Gelozie ? ! Eu geloasă pe Tollifer și pe dumneata ! Întîmplarea face să știu ce se află în spatele tuturor atențiilor cu care te copleșește, asta-i tot !

Surprinsă și iritată de această afirmație bruscă, Aileen exclamă :

— La ce anume vrei să faci aluzie ? ! Hai, spune ! Dacă nu, îndreaptă-ți gelozia spre altcineva !

— Gelozie ! Ce stupid ! Sînt sigură că niciodată nu ți-a trecut prin cap că prietenul dumitale atît de curtenitor s-ar putea să se țină după dumneata pentru alte motive decît farmecul dumitale deosebit. Și-apoi, de unde crezi că are tot bănetul pe care-l cheltuiește cu dumneata ? Îl cunosc de ani de zile și niciodată n-a avut un șiling al lui ; știai asta ?

— Nu, n-am știut. Dar, te rog, spune o dată ce ai de spus, stărui Aileen.

— Întreabă-l mai bine pe domnul Tollifer, sau, și mai bine încă pe soțul dumitale. El ar putea să te lămurească, sînt sigură, spuse în concluzie Marigold, plecînd agale de lîngă Aileen.

După care, Aileen, extrem de pornită, părăsi încăperea, își luă pelerina și se întoarse în apartamentul ei : nu-i ieșea din cap istoria asta ! Tollifer ! Felul ciudat cum pătrunsese în viața ei ! Fără nici o lețcaie și totuși cheltuind atîta bănet ! De ce-o fi vrut oare Cowperwood să încurajeze această prietenie dintre ei, ba chiar să mai vină și la Paris ca să ia parte la zaiafeturile date de Tollifer ? Aspectul cel mai sumbru al sugestiei făcute de Marigold îi veni deodată cu claritate în minte : se slujise de omul ăsta ca s-o înlăture din viața lui ! Trebuie să pătrundă pînă în fondul lucrurilor ; trebuie să afle.

După un ceas, Tollifer observînd lipsa ei la petrecere, o chemă la telefon, și atunci Aileen îi ceru să treacă pe la ea numaidecît ; avea ceva urgent de discutat cu el. Iar la apariția lui, o scenă furtunoasă ! A cui idee a fost

s-o invite la Paris, să-i acorde atîta atenție, și să cheltuiască așa de mulți bani cu ea? A soțului ei sau a lui? Ce prostie! De ce-ar fi cheltuit bani cu ea dacă n-o iubea? La care Aileen răspunse că auzise că n-avea nici o lețcaie, și că nici nu avusese vreodată. Și, pentru că veni vorba, cum anume cîștigă el banii, dacă nu pentru servicii de un soi cu totul personal, ca de pildă să fie la cheremul celor care erau dispuși să-și irosească timpul petrecînd, dar care n-ar fi vrut să-și bată capul cu tot felul de amănunte plicticoase? Insultă prea gravă, pentru că-l plasa în tagma servitorilor.

— Nu-i adevărat! îngăimă el.

Avea ceva în timbrul vocii care o făcu pe Aileen să se îndoiască, și asta îi dezlănțui furia. Cînd te gîndești că există oameni care să se preteze la asemenea atribuții degradante! Cînd te gîndești că ea, soția lui Frank Algernon Cowperwood, ajunsese o victimă a uneltirilor bărbatului ei! Să fie astfel insultată în public, ca o soție nedorită, atît de dezagreabilă soțului ei încît acesta să fi trebuit să angajeze pe cineva ca să scape de ea!

Dar pînă aici! Chiar acum, sau cel mai tîrziu mîine, va arăta acestui parazit și șmecher, ca și soțului ei, că nu se lasă dezonorată în așa hal! Căci aici și în clipa asta, serviciile lui Tollifer în legătură cu ea luau sfîrșit. Iar Cowperwood avea să fie înștiințat telegrafic că aflase tot ce pusese la cale, și că terminase definitiv cu el; că va reveni la New York ca să stea în propria ei casă, după cum se cuvenea, și că dacă va încerca să se țină de capul ei, îl va da în judecată și-l va face de rîsul lumii, în presă; o să scape o dată pentru totdeauna de minciunile, infidelitățile și cruzimile lui!

Apoi, întorcîndu-se spre Tollifer, exclamă:

— Acum poți pleca! Serviciile dumitale au luat sfîrșit! Mă reîntorc la New York îndată, și dacă îmi stai în cale sau cauți să mă plictisești în vreun fel, voi avea grijă să dau în vileag cine ești. Șterge-o la domnul Cowperwood și vezi dacă nu-ți va da ceva mai respectabil de făcut!

Spunînd acestea, se duse la ușă și i-o deschise să plece.

CAPITOLUL 53

În vreme ce toate acestea se întîmplau cu Aileen la Paris, Berenice, încă la Pryor's Cove, se văzu subiectul unei serii de-a dreptul surprinzătoare de invitații mondene, prezentări, succese depășind cu mult orice așteptări. Dar deși simțea că o bună parte din aceste succese trebuiau atribuite lui Cowperwood, își dădea seama că o și mai mare parte se datora pasiunii puternice și dorinței lordului Stane de a o prezenta cercului său atît de important.

Cu Aileen la Paris, Cowperwood hotărî că ar fi mai sănătos să accepte, Berenice și el, invitația de a face o croazieră pe iahtul lui Stane, *Iola*. Printre oaspeții de pe vas se aflau lady Clifford, din Chadleigh, al cărei soț deținea unul din cele mai vechi titluri din Anglia, ducesa de Marlborough, una din cele mai apropiate prietene ale lui Stane și totodată una din favoritele reginei, și sir Wyndham Whitley, un diplomat legat îndeaproape de viața de la Curte.

Cînd *Iola* acostă ca din întîmplare la Cowes, Stane își informă oaspeții că regina se află acolo și se va bucura să-i primească pe el și pe prietenii lui în după-amiaza aceea la ceai — veste care stîrni mare vîlvă printre toți de pe iaht; mai cu seamă Berenice se arăta extrem de sensibilă la posibilitatea publicității ce ar fi decurs de aici.

Regina a fost extrem de binevoitoare și părea că se bucură de această vizită neprotocolară. Îi arătă un interes deosebit și-i puse diferite întrebări, la care dacă ar fi răspuns cu sinceritate, ar fi fost foarte neplăcut; dar cum n-a făcut acest lucru, rezultatul a fost că regina și-a exprimat dorința de-a o revedea la Londra, sperînd că Berenice va fi liberă pentru a lua parte la următoarea recepție de la Curte. Amabilitatea reginei o surprinse pe Berenice, dar îi dădu totuși o și mai mare siguranță în legătură cu ceea ce ar fi putut obține, dacă ar fi vrut.

Cît despre Stane, acest fapt îi spori enorm dorința de a-i cuceri afecțiunea. În același timp, Cowperwood în-

cepu să se teamă şi mai mult de eventuala înrîurire a lui Stane asupra Berenicei.

Dar un motiv şi mai serios de supărare îl aştepta la întoarcerea în apartamentul său din Londra. Era scrisoarea Aileenei, pusă la poştă pentru el chiar înainte de a porni cu vaporul spre New York, în care îi spunea următoarele :

În sfîrşit, cunosc adevărul în legătură cu poziţia mea umilitoare faţă de servitorul tău, Tollifer, şi faţă de tine ; te-ai slujit în chip josnic de el, ca să scapi de mine şi să-ţi vezi nestînjenit de acţiunile tale libertine obişnuite. Asta-i răsplata pentru toţi anii mei de devotament ! Dar nu-i nimic, acum eşti liber să te duci, să umbli cu prostituatele tale unde şi cînd vei dori. Astăzi părăsesc Parisul şi plec la New York ; abia aştept să mă lepăd în fine de infidelităţile şi indulgenţa ta. Te previn să nu vii după mine. Dacă o vei face, te voi tîrî pe tine şi amantele tale în faţa tribunalului şi am să dau totul în vileag în presa din Londra şi New York.

AILEEN.

Primind scrisoarea, Cowperwood îşi petrecu o sumedenie de timp meditînd asupra punctelor de vedere posibile şi a rezultatului acuzaţiilor aduse lui. I se părea mai înţelept să se întoarcă numaidecît la New York şi să vadă ce anume putea face, dacă mai era ceva de făcut, pentru a înlătura un scandal public. Totuşi, mai era şi poziţia Berenicei. Deoarece, dacă Aileen se apuca să procedeze aşa cum îl ameninţase, viitorul Berenicei ar fi fost în mare parte compromis. Şi el nu voia nici în ruptul capului să se întîmple aşa ceva.

Prima mişcare a fost deci să se ducă numaidecît la Berenice, pe care o găsi veselă şi plină de proiecte. Dar de îndată ce-i povesti despre ultimul atac al Aileenei şi despre natura ameninţărilor ei, îşi dădu seama după schimbarea subită a expresiei că Berenice privea ches-

tiunea cu multă gravitate. Voia să știe ce l-ar fi putut determina pe Tollifer să mărturisească rolul pe care-l jucase.

— Desigur, dacă tăcea avea numai de cîștigat, spuse ea enervată.

— Tu n-o-nțelegi, dragă, pe doamna Aileen, rosti Cowperwood ironic. Nu-i ea omul care să gîndească lucrurile temeinic, pînă la concluziile finale. În schimb, o apucă furiile și prin asta își face mai mult rău decît bine, sieși și tuturor celor în cauză ; de fapt, poate fi într-atît de violentă, încît să nenorocească pe cineva prin destăinuiri la fel de dezastruoase pentru amîndouă părțile. Singurul lucru pe care cred că-l pot face în clipa de față este să mă întorc la New York cu cel mai rapid vapor. Și astfel să ajung poate înaintea ei. Între timp, am și telegrafiat lui Tollifer să vină neîntîrziat la Londra, deoarece continuînd să-l plătesc, aș putea lesne aranja cu el să nu scoată o vorbă. Dar aș fi curios să știu, Bevy, cum vezi tu lucrurile.

— Sînt de acord cu tine, Frank, încuviință ea ; cred că trebuie să te întorci la New York, cît mai curînd posibil, și să faci tot ce poți s-o împaci. După ce stai de vorbă cu ea, o să-și dea foarte probabil seama cît de zadarnică este o asemenea izbucnire. Căci, firește, ea știa despre mine, așa cum aflase și despre alte femei din viața ta — spunînd aceste cuvinte, schiță un zîmbet ironic. Iar tu ești cel mai indicat să-i spui toate astea. La urma urmei, în cazul de față nu i-ai făcut nici un rău. Nici Tollifer, de altminteri. De fapt, i-ai oferit cel mai bun ghid întru desfătările Parisului pe care oricine l-ar fi dorit, și va trebui să-i explici în treacăt că munca ta de aici ți-a răpit tot timpul, clipă cu clipă. Cred, totuși, că se va putea ajunge la o ameliorare a situației. Strădaniile și realizările tale sînt trîmbițate peste tot în presă ; poți să-i atragi atenția.

Acesta era un argument care în orice caz îi scăpase lui Cowperwood. Singura lui părere de rău, își dădea seama, era că el, și nu Stane, trebuia să plece.

— Nu-i nimic, dragul meu, spuse ea consolîndu-l, tu ești un om prea mare pentru a fi dat peste cap astfel.

Știu precis că te vei întoarce ca de obicei triumfător. Și știi că voi fi tot timpul alături de tine.

Îl îmbrățișă surîzătoare și plină de afecțiune.

— Dacă-i așa, atunci totul o să fie bine, spuse el încrezător.

CAPITOLUL 54

Înainte de a lua vaporul spre New York, Cowperwood vorbi cu Tollifer, care își demonstră nevinovăția în legătură cu cele întîmplate; îl asigură, de asemenea, că își va pune lacăt la gură și nu va spune decît numai ceea ce dorea Cowperwood să spună.

Cinci zile mai tîrziu, debarcînd la New York, Cowperwood fu întîmpinat de o ceată de ziariști; aceștia aveau destule întrebări de pus ca să poți umple un catastif întreg. Venise cumva după bani, ca să mai poată cumpăra terenuri pentru liniile de metro din Londra, sau în scopul de a dispune de acțiunile rămase în America în domeniul tramvaielor? Ce tablouri cumpărase în Londra? Era adevărat că plătise 78.000 de dolari pentru tabloul lui Turner „Artificii și lumini albastre“? Și, tot în legătură cu tablourile, fusese de acord să plătească unui pictor pentru portretul său, în loc de 20 000, 30 000 de dolari? Ce părere avea, în momentul de față, despre metodele englezilor în afaceri?

Astfel, își dădea seama că, acum mai mult decît oricînd, lumea se interesa de el ca de o figură de notorietate publică, și că nu exista nici urmă de scandal în privința lui. Așadar, se hotărî să răspundă la întrebări, cel puțin atît cît era diplomatic posibil să răspundă, fără să-și facă vreun rău.

După părerea lui, totul progresa fără dificultăți la Londra. De fapt, era în mod justificat mîndru: aștepta ca metroul londonez să fie electrificat și să intre în funcțiune prin ianuarie 1905. De asemenea, se va investi un capital de 5 000 000 dolari, rețeaua urmînd să aibă o lungime de o sută patruzeci de mile. Tot așa de adevărat

era faptul că acum construia cea mai mare uzină electrică din lume, iar cînd lucrarea va fi terminată, Londra urma să aibă cel mai frumos metro din lume. Cît despre englezi, atitudinea lor față de proiectele de afaceri de mare anvergură, ca în cazul proiectului său, o socotea superioară atitudinii americanilor ; adică englezii pare-se înțelegeau importanța unui program de construcții vaste și nu acordau privilegii pe termen scurt, ci pe timp nelimitat, fapt care oferea oamenilor cu vederi creatoare largi prilejuri de a face construcții durabile.

Cît despre tablouri, da, cumpărase și le adusese cu el ; un Watteau, unul de sir Joshua Reynolds (portretul lady-ci O'Brien) și un Frans Hals. Da, plătise artistului în chestiune 30 000 de dolari pentru portretul lui, cînd ar fi putut să-i dea numai 20 000. Dar artistul i-a restituit cei 10 000 de dolari, cu rugămintea să considere suma aceasta drept contribuția lui la o operă de caritate — spre uimirea reporterilor.

Semnificația unor asemenea știri, publicate în toate ziarele, o impresionă pe Aileen, care, sub un alt nume, sosise doar cu două zile mai înainte. Cu toată mînia, Aileen se simțea înclinată să reflecteze asupra efectelor planului ei inițial. Ce se va alege de toate tablourile cumpărate ? Își aducea aminte că, nu de mult, Cowperwood pomenise de eventualitatea lărgirii reședinței de la New York, ca să aibă unde pune și alte obiecte de artă. În cazul ăsta defăimarea și amenințarea cu procesul de divorț l-ar sili să-și schimbe planurile în favoarea alteia ; aceeași dilemă cu care fusese pusă față în față acum cîțiva ani cînd se văzuse nevoită să cedeze.

Dar, privind lucrurile în față, Cowperwood hotărîse ca, în timpul șederii la New York, să-și fixeze cartierul general la hotelul Waldorf-Astoria, și nu în reședința din Bulevardul Cinci. O dată stabilit aici, căută să ia legătura cu Aileen telefonic, dar nu izbuti. Pentru că ea nu voia să-i îngăduie de a veni să stea de vorbă despre crima, pare-se de neiertat, după cum o considera Aileen ; mersese atît de departe, încît ceruse unui avocat newyorkez să treacă pe la ea. Citind însă ziarele, care continuau să semnaleze realizările lui, începu, pe măsură ce timpul trecea, să-și schimbe atitudinea. Căci, desigur, era mîn-

dră de succesul lui, şi totuşi geloasă, fiindcă avea certitudinea că undeva, în umbră, se afla una din amantele lui la pîndă — Berenice, fără îndoială — care desigur împărtăşea cu el perioada cea mai strălucită din viaţa lui. Aileen iubea apariţia în public şi luxul. Uneori era impresionată, aproape ca un copil, de orice campanie de publicitate senzaţională în legătură cu Cowperwood, fie ea bună, rea sau indiferentă. De fapt, o imagine din ziar a imensei uzine electrice pe care o construia el la Londra o fascină într-atît, încît o făcu să-şi uite aproape necazurile. Pe de altă parte, cînd a fost aprig criticat într-un articol de presă, nu se putu stăpîni să nu se revolte citindu-l, deşi ea însăşi era în acelaşi timp pornită împotriva lui.

Gîndindu-se la imensa varietate de opinii şi la aplauzele care salutau reîntoarcerea lui, furia Aileenei căpătă o anumită nuanţă de admiraţie. Tocmai în acest moment de şovăire Cowperwood apăru, calm, în salonul din apartamentul ei, unde o găsi întinsă într-un şezlong, avînd jur-împrejur împrăştiate ziare pe care, evident, le citise. Aileen sări în picioare la intrarea lui, încercînd să-şi aţîţe mînia acumulată, în vreme ce el o privea în faţă.

— Ah, văd că eşti la curent cu ştirile, nu-i aşa, draga mea ? i se adresă el zîmbind, un zîmbet luminos, degajat. Nu-s aşa de rele, ce zici ?

— Tuu ! exclamă ea aproape ţipînd. Cîtă neobrăzare ! Ah, dacă lumea te-ar cunoaşte cum te cunosc eu ! Toată ipocrizia asta ! Cîtă cruzime !

— Ascultă, Aileen, reluă el cît putu de calm, ce-ar fi să încetezi de a mai gîndi astfel ? Nu ţi-am făcut nici un rău. Dacă ai citit ziarele, ai aflat că tot timpul cît am fost la Londra, am muncit zilnic aproape douăzeci şi patru de ore pentru proiectul acesta. Cît despre Tollifer, ce ghid mai bun putea avea cineva într-un oraş ca Parisul ? Dacă-mi amintesc bine, pe vremuri, niciodată n-ai trecut prin Paris cu mine fără să te plîngi cu amărăciune că nu-mi puteam petrece tot timpul alături de tine, vizitînd locuri pe care le socoteai interesante, dar pentru care eu n-aveam pic de răgaz. Şi-atunci, cînd a apărut Tollifer, care se ducea oricum la Paris, m-am gîndit, de vreme ce nu-ţi displăcea, că ţi-ai putea satisface şi vechea

ta dorință de a vedea Parisul, fără să mai fiu și eu care să mă amestec. *Aceasta-i* singura explicație în legătură cu Tollifer, și tu o știi!

— Minciuni, minciuni, minciuni! strigă Aileen cu sălbăticie. Mereu minciuni! Dar de data asta n-o să-ți mai meargă. Măcar o să afle lumea cine ești cu adevărat și cum te-ai purtat cu mine. Articolele despre tine o să arate atunci puțin altfel, poți pune rămășag!

— Ascultă, Aileen, o întrerupse el, fii cel puțin rezonabilă. Știi că, din punct de vedere material, niciodată nu ți-a lipsit nimic din tot ce-ai vrut și totdeauna am contat pe tine că vei prelua răspunderea afacerilor mele cînd eu nu voi mai fi. Casa asta, de care cu siguranță ești mîndră, după cum știi am plănuit s-o înfrumusețez. Acum cîtva timp voiam să cumpăr casa vecină, ca să măresc sera pentru tine, și să mai adaug o galerie de tablouri și sculpturi. Intenționez să las totul în mîinile tale, să dispui după placul tău.

Dar, credincios înclinației sale firești de a păstra cît mai mult o taină, omise să-i spună că înainte de a părăsi Londra și cumpărase casa în chestiune.

— De ce n-am lua legătura cu Pyne, continuă el, să ne propună niște planuri, pe care să le examinăm?

— Ah, da, încuviință Aileen, melancolică, ar fi interesant.

Dar Cowperwood nu șovăi.

— Cît despre viața mea separată, Aileen, caraghioasă idee, zău. În primul rînd, am fost prea multă vreme împreună, și cu toate că am avut necazurile noastre, iată-ne ajunși aici. În afară de muncă, istovitoare din punct de vedere fizic, viața mea particulară e egală cu zero. Apoi, eu nu mai sînt tînăr și, dacă vrei să mă socotești iarăși prieten, de îndată ce scap de metroul londonez voi fi într-adevăr bucuros să mă întorc la New York și să locuiesc aici cu tine.

— Vrei să spui, cu mine și alte șase? întrebă ea sarcastic.

— Nu, vreau să spun exact ceea ce spun. Cred că-ți dai seama că ar fi cazul să mă retrag și eu într-o bună zi. Și asta, numai ca să am liniște și tihnă și să nu mai aud de muncă.

Aileen era cît pe ce să mai facă o observaţie ironică, dar uitîndu-se la el, băgă de seamă că avea o expresie plină de oboseală, şi aproape de deprimare, o expresie pe care n-o mai văzuse pe chipul lui niciodată pînă atunci; asta o făcu să-şi schimbe atitudinea, dintr-una critică, într-una de neaşteptată simpatie. Poate că era ostenit şi simţea nevoia de odihnă, căci aşa o tot ducea de ani de zile şi avea atît de mult de făcut — un gînd dintre cele mai binevoitoare pe care nu-l mai avusese de multă vreme.

În clipa aceea însă slujnica veni s-o anunţe că domnul Robertson, avocatul doamnei, era la telefon, la care ea se mişcă în scaun stînjenită, şi apoi rosti, uşor sfidătoare:

— Spune-i că sînt plecată!

Semnificaţia celor rostite de ea nu-i scăpă lui Cowperwood.

— Ai vorbit cu cineva despre toate astea? o întrebă.

— Nu, n-am vorbit.

— Bun! exclamă Cowperwood bine dispus.

Iar după explicaţia că anumite chestiuni financiare făceau necesară prezenţa lui la Chicago pentru cîteva zile, izbuti să-i smulgă promisiunea că nu va întreprinde nimic pînă ce nu se va întoarce el. Pentru că atunci, după spusele lui, considera că va pune totul la punct, spre satisfacţia amîndurora.

Deoarece părea mulţumită să lase deocamdată lucrurile aşa cum erau, el scoase ceasul şi observă că mai avea exact atîta timp cît să prindă trenul; se vor revedea la întoarcerea lui. Şi, domolită de-a binelea, ea îl însoţi pînă la uşă, apoi reveni să consulte ziarele pe care începuse să le citească.

CAPITOLUL 55

Vizita la Chicago era destul de importantă, fiind vorba de negocieri pentru un împrumut sau o investiţie de 5 000 000 de dolari. Apoi, trebuia să se mai întîlnească şi

cu Sippens, pentru o dare de seamă asupra cesiunii bunurilor sale funciare.

O altă problemă care-i solicita atenția era un proces intentat recent împotriva unei mari societăți de tracțiune din Chicago, care, cu cîțiva ani în urmă, preluase două din liniile suspendate, clădite și puse în funcțiune inițial de Cowperwood. Totuși, de cum s-a retras de la Chicago și a plecat la Londra, aceste linii, prost administrate, nu numai că și-au pierdut beneficiile care înainte se revărsau din abundență, datorită unei afluențe publice permanente, dar au atras după sine de atunci și un deficit uriaș, care a spulberat orice interes pentru acțiunile deținute de investitori. De fapt, se vorbea că niciodată în istoria corporațiilor care prestau servicii publice nu s-a pomenit o asemenea ruină totală, ca în cazul acestei companii de tracțiune. Și, deoarece această pierdere i se punea lui Cowperwood în spinare, era necesar ca el să explice celor care făcuseră investițiile că vina nu i se datora lui, ci unei administrări defectuoase de către cei care preluaseră dreptul de proprietate — lămurire datorită căreia a fost numit mai tîrziu „vrăjitor financiar" în loc de „abil", deoarece în perioada cînd exploata acele linii, cine nu știa că plătea între 8% pînă la 12% dividende asupra acțiunilor din compania sa ? Așa că acum, în afară de asigurarea celor 5 000 000 de dolari pe care venise să-i împrumute, plecă și cu reputația substanțial refăcută.

A existat însă și un incident neașteptat în legătură cu această călătorie la Chicago, și anume reapariția Lornei Maris, care, aflînd din ziare despre prezența lui în oraș, îl căutase în speranța că îi va trezi din nou interesul. Dar a fost amarnic dezamăgită, fiindcă între timp atitudinea lui se schimbase — abia aștepta să se întoarcă la New York și, în cele din urmă, la Berenice. Observînd însă că toaletele ei lăsau să se întrevadă un declin, față de clipa cînd o văzuse ultima oară, se simți îndemnat să afle în ce condiții trăia, și descoperind că farmecul ei atît de popular scăzuse o dată cu venitul, îi dădu de înțeles că ținea ca ea s-o ducă bine. O asigură că va aranja să aibă permanent o sumă de bani pe numele ei, și mai mult chiar, că va face tot posibilul spre a stimula interesul unui producător de

teatru pentru cariera ei — favoruri care pur şi simplu îi reînviară curajul şi veselia de odinioară.

Dar cînd trenul în care se afla se puse în mişcare trecînd prin fața Lornei, care stătea pe peron şi îşi lua un ultim rămas bun melancolic, el nu se putu stăpîni să nu se gîndească la schimbătoarea încrucişare de linii urzite de toate ființele şi forțele. Căci iată, acum se vedea atacat de acționarii din Chicago; în acelaşi timp era pîndit de presa cotidiană, de Aileen la New York, şi, din pricina asta, frumoasa Berenice la Londra n-avea, pe bună dreptate, încredere în el, cum nici Aileen n-avea. Şi totuşi, de ce? Emoții, preferințe erotice, reacții față de alte tipuri umane, care nu erau născocirea sau creația lui.

Taca-taca-taca-taca! se auzeau roțile pe şine. Uu-uuu! Uu-uu! şuiera locomotiva şi un peisaj de şes zbura la fel cu timpul, dincolo de fereastra prin care privea, meditînd visător la viață, la timp şi schimbare.

CAPITOLUL 56

La întoarcere, Cowperwood, ducîndu-se s-o vadă pe Aileen la New York, avu o surpriză plăcută. În lipsa lui, Aileen se gîndise la sugestia în legătură cu eventuala extindere a casei şi la dorința ca ea să-şi pună gustul la contribuție în privința transformărilor. Asta îi făcuse o plăcere nespusă.

Prin urmare, Aileen aduse cîteva desene, schițe şi aranjamente în culori, pregătite de arhitect, pe care acum i le oferi spre examinare.

Cowperwood se bucură văzînd că Raymond Pyne, arhitectul american care proiectase reşedința, concepuse o serie de schițe cu propuneri de schimbări care armonizau vechea casă cu cea nouă. Aileen sublinie faptul că îi plăcea cutare sau cutare formulă de interpretare artistică. Şi, hotărînd că va sta de vorbă cu Pyne ca să-l sfătuiască să-şi facă timp pentru toate aceste amenajări, Cowperwood o lăsă în cele din urmă cu sentimentul că Aileen va fi elementul principal în legătură cu ceva care va oglindi

nu numai gustul artistic al amîndurora, ci va avea poate drept rezultat reunirea lor pe plan social.

Totuşi, adaptarea la viaţa din New York şi America, în epoca aceea, n-a fost o treabă uşoară pentru Cowperwood. Vederile lui sociale, de cînd fusese la Londra, se schimbaseră. Nu fiindcă englezii ar fi fost mai puţin dibaci sau aprigi în eforturile lor de a face să propăşească propriile lor interese. Dar, după cum observase de la întîlnirea cu Stane, Johnson şi asociaţii lor, exista acolo aproape o consideraţie inconştientă pentru nevoia de a îmbina odihna sau plăcerea cu comerţul, cu meseria lor, pe cîtă vreme aici, în ţară, afacerile erau afaceri, după cum se spunea.

Tot timpul, de la sosirea în New York, nu avu parte decît de tranzacţii comerciale. I se părea că nimic altceva interesant nu exista aici, şi din cauza asta gîndurile mereu îi zburau înapoi la Berenice şi la Pryor's Cove, deşi încă socotea necesar să viziteze toate oraşele pe care le trecuse pe listă ca sursă de capital — călătorii zorite peste tot prin est, făcîndu-l să se simtă mai mult sau mai puţin istovit. Pentru prima oară în viaţă, poate, începuse să-şi spună, mai degrabă decît să simtă, că îmbătrîneşte. Spre marea lui satisfacţie, situaţia aceasta s-a schimbat pînă la urmă prin sosirea unei cablograme urgente din partea lui Johnson, care scria că datorită activităţii diverselor grupuri potrivnice, prezenţa lui la Londra era de o însemnătate capitală.

Arătă cablograma Aileenei, şi după ce aceasta o citi, îi spuse că arată obosit şi îi atrase atenţia să nu uite că sănătatea, la urma-urmei, era de primă importanţă şi, de aceea, pe cît posibil să lase afacerile din Europa şi să se retragă. Cowperwood îi răspunse că se gîndise şi el la acest lucru, şi ca să-i fie ei mai uşor, pe timpul cît lipsea, angajase pe domnul Cuthbert, un om în a cărui inteligenţă avea încredere, să se ocupe de întreaga colecţie de artă.

În timpul acesta Berenice începuse să se întrebe cînd se va întoarce Cowperwood. Pe măsură ce vremea trecea, se simţea din ce în ce mai singură fără el. Deşi Stane o luase la diverse recepţii şi serate, şi chiar la Curte, ca să întîlnească mai mulţi prieteni de-ai lui, Cowperwood îi lipsea într-un fel ciudat, inexplicabil. Cowperwood o do-

mina puternic, avea o forţă care diminua atmosfera socială din jurul lui Stane. Pentru că, în vreme ce pe Stane îl socotea un însoţitor afectuos şi atractiv, cînd revenea la paşnicul Pryor's Cove era cu gîndul numai la Cowperwood.

Oare ce făcea ? Cu cine se întîlnea ? Se va ocupa din nou de Lorna Maris ? Sau de vreo altă femeie ? Sau are să revină la ea, tot aşa cum o părăsise — evident îndrăgostit ? Aileen o să vină cumva cu el, sau o îmbunase îndeajuns ca s-o facă să-i acorde un răgaz ?

Gelozia femeilor ! Chiar şi ea era geloasă !

După tot ce făcuse pentru ea ! Şi nu numai pentru ea, dar şi pentru maică-sa ! El i-a plătit educaţia la şcoală, dăruindu-i apoi o casă frumoasă în cartierul monden din Park Avenue.

Din punct de vedere spiritual şi filozofic, Berenice era o natură mai rece, mai realistă. Chiar înainte de întoarcerea lui Cowperwood la New York, silit de ameninţările Aileenei, Berenice luase aproape hotărîrea ca, dacă acest ultim asalt al Aileenei nu va avea urmări prea rele pentru ea, să fie mai drăguţă cu lordul Stane decît fusese pînă atunci. Căci, evident, era foarte îndrăgostit de ea ; îi dăduse chiar de înţeles că se gîndea s-o ia în căsătorie.

„Numai să-mi placă suficient", se gîndi ea. „Dacă ar fi mai puţin convenţional, mai puţin englez."

Auzise că nu există nici o lege în Anglia care să-l împiedice de a divorţa de o soţie care l-ar fi înşelat prin fraudă — aşa cum se putea face vinovată dacă se mărita cu el — şi această eventualitate, cît timp dură absenţa lui Cowperwood, o îndemnă să stea liniştită şi oarecum la o parte, gîndindu-se la poziţia ei socială în caz că Aileen ar fi acţionat.

Totuşi, temerile ei se potoleau treptat datorită tăcerii din presa londoneză, dar şi datorită unei scrisori primite din partea lui Cowperwood, în care îi pomenea despre diversele lui dificultăţi, printre care şi subita şubrezire a sănătăţii şi lipsa de energie, exprimîndu-şi totodată dorinţa de a se întoarce în Anglia ca să se odihnească şi s-o vadă din nou. Această referire la sănătate îi sugeră ideea unei călătorii împreună într-o regiune liniştită şi frumoasă, departe de hărţuiala şi forfota vieţii de afaceri. Dar

exista o asemenea țară oare? Poate că o și văzuse și era plictisit de ea, călătorise atît de mult — Italia, Grecia, Elveția, Franța, Austria, Ungaria, Turcia, Palestina.

Dar Norvegia? După cum își amintea, nu-l auzise niciodată vorbind despre această țară. Era atît de obsedată de ideea de a-l convinge să se odihnească pe meleaguri străine și deosebite, încît cumpără o carte despre Norvegia ca să se informeze amănunțit despre ceea ce era nou și frumos acolo. Răsfoia entuziasmată paginile, cercetînd fotografiile țărmurilor stîncoase, negre și semețe; munți sau podișuri înălțîndu-se perpendicular, la sute de metri deasupra strîmtorilor săpate de natură în neastîmpărul ei; cataracte și căderi de apă repezi, la picioarele cărora se întindea pînza lacurilor molcome, pitorești. Și, cocoțate pe povîrnișurile munților înalți, ca niște marinari naufragiați pe o plută salvatoare, căsuțele fermierilor. Citise despre vechile lor zeități ciudate: Odin, zeul bătăliei, Thor, zeul tunetelor și Walhalla, un paradis pregătit pentru sufletele celor răpuși în lupte.

Citind și examinînd aceste imagini, Norvegia părea complet în afara industrialismului. Aceste meleaguri vor fi într-adevăr odihnitoare pentru el.

CAPITOLUL 57

Cînd Cowperwood, extrem de obosit, sosi în Anglia, Berenice izbuti să-i insufle oarecare entuziasm pentru Norvegia, țară pe care, destul de curios, el n-o vizitase pînă atunci.

Așa că, nu mult după aceea, îi dădu lui Jamieson sarcina să caute și să închirieze un iaht. Dar pînă să găsească unul, un oarecare lord Tilton, auzind prin Stane despre intenția lui Cowperwood, stărui, foarte generos, să-i împrumute iahtul său, *Pelican*, în acest scop. Și către miezul verii, el și cu Berenice navigau lin de-a lungul coastei de vest a Norvegiei, spre fiordul Stavanger.

Era un vas frumos, condus de Eric Hansen, un căpitan norvegian încercat. Hansen avea o constituție robustă,

deşi nu întrecea statura mijlocie, înfloritor ca înfăţişare şi cu un păr roşcat, care-i cădea peste frunte. Ochii, de un albastru ca oţelul, aveau ceva care părea să evoce marea sau orice experienţă legată de ea. Mersul sugera o opintire firească împotriva vremii urîte, chiar şi atunci cînd călca pe un teren neted — un soi de concordanţă cadenţată, în orice moment, cu marea. Toată viaţa trăise pe apă şi iubea mult aceste canale navigabile din preajma ţărmului, care şerpuiau printr-un labirint de munţi misterioşi, înălţîndu-se drept în sus, la mii de picioare deasupra adîncurilor şi coborînd la mii de picioare sub nivelul apei. Unii spuneau că ar fi fost rezultatul fisurării sau formării unor falii în scoarţa pămîntului ; alţii socoteau că la origine stăteau erupţiile vulcanice. Dar Eric ştia că fuseseră tăiate de către vajnicii vikingi din preistorie, care aveau puterea să-şi croiască drum peste orice bariere ca să făurească drumuri pentru restul lumii.

Cînd Berenice dădu cu ochii de aceste povîrnişuri abrupte, cu cabane cocoţate atît de sus deasupra pînzei de apă, nu-şi putu închipui cum coborau oamenii pînă la bărcile de pe mare şi se căţărau înapoi spre căsuţele lor. Ori, pentru ce anume s-o facă ? Totul i se părea aşa de straniu. Nu era obişnuită cu arta căţăratului pe munţi, pe care norvegienii o învăţaseră probabil din simplă necesitate, urmărind caprele sălbatice cînd săreau din stîncă în stîncă.

— Ce ţară ciudată ! exclamă Cowperwood. Îmi pare bine, Bevy, că m-ai adus aici. Dar am impresia că, frumoasă aşa cum este, ţara asta este una din erorile de climă ale naturii. Prea e multă lumină vara în timpul zilei şi prea puţină iarna. Prea multe canale navigabile romantice şi prea mulţi munţi golaşi. Deşi, trebuie să mărturisesc, mă interesează enorm.

Într-adevăr, Berenice observase că-l interesa ţara aceasta în mod deosebit. Adeseori suna după foarte respectabilul comandant al vasului, ca să-i pună întrebări.

— Cu ce trăiesc cei de pe aici, în afară de peşte ? îl întrebă pe Eric.

— Ei, domnule Dickson — era numele pe care şi-l luase Cowperwood — păi au o seamă de alte resurse. Au capre, iar laptele caprelor îl vînd. Au păsări şi prin urmare,

ouă. Au vaci. De fapt, deseori se judecă bogăția cuiva după numărul vacilor. Au și unt. Sînt oameni voinici, harnici, care pot face ca cinci acri de pămînt să producă mai mult decît puteți crede. Deși nu sînt expert în acest domeniu și deci nu vă pot spune mare lucru, o duc însă mai bine decît vă închipuiți. Și încă ceva : majoritatea tinerilor din această regiune se pregătesc să ajungă marinari. Cînd mai înaintează în vîrstă, capătă funcții de căpitani, mateloți, bucătari pe sutele de vase care vin și pleacă din Norvegia și trec prin orașele și centrele navale de pretutindeni din lume.

În clipa aceea interveni și Berenice.

— Mi se pare că ce pierd în cantitate, ci cîștigă în calitate, zise ea.

— Aveți dreptate, doamnă, încuviința comandantul, tocmai asta voiam să spun. Și devenind și mai entuziast, adăugă : De fapt s-au învățat să trăiască tihnit la ei acasă. Dar cunosc lumea, nu numai din afara cărților ci și din cărți. Noi, norvegienii, iubim cartea, prețuim învățătura. Aici, aproape că nu există analfabeți, și poate n-o să credeți, însă Norvegia are mai multe telefoane decît Spania și Polonia. De asemenea, are celebritățile ei în literatură și muzică : Grieg, Hamsun, Ibsen, Bjornson.

Aceste nume îl puseră pe gînduri pe Cowperwood, care înțelese ce rol redus a jucat literatura în viața lui ; se gîndi să-i ceară Berenicei cîteva din cărțile pe care le citise ea.

Iar Berenice, observînd atitudinea lui meditativă și bănuind că, poate, compară această lume a minunilor cu propria lui viață zbuciumată, se hotărî să îndrepte conversația către un subiect mai vesel ; adresîndu-se lui Hansen, comandantul iahtului, întrebă :

— Domnule căpitan Hansen, oare vom întîlni și laponi cînd vom ajunge mai spre nord ?

— Ah, da, doamnă, răspunse căpitanul. S-ar putea să dăm de ei peste tot, la nord de Trondheim. Ne apropiem de acest punct.

De la Trondheim, iahtul porni către nord, în direcția Hammerfest, țara nopților albe. Se opriră în cîteva rînduri pe drum, o dată în dreptul unui promontoriu care înainta dintr-un perete stîncos, numit Grotto. Era o mică

aşezare cu vreo duzină de case — folosită mai cu seamă ca staţiune pentru vînatul balenelor — nişte cabane obişnuite de piatră, acoperite cu paie şi pămînt...

Vînătorii de balene din Grotto aveau obiceiul să cumpere cărbuni sau lemn de la orice vas care se îndrepta spre nord sau spre sud. Aşa că, acum, cîţiva pescari se apropiară de iaht. Şi cu toate că provizia de cărbune nu le prisosea, Cowperwood dădu instrucţiuni comandantului să descarce cîteva tone, simţind că viaţa nu fusese prea generoasă cu aceşti oameni.

După gustarea de dimineaţă, căpitanul Hansen coborî pe ţărm şi, la întoarcere, îi spuse lui Cowperwood că un trib de laponi, venit cu mult mai dinspre nord, sosise şi îşi statornicise tabăra undeva cam pe la o jumătate milă de Grotto. Erau vreo mie cinci sute de reni, spunea el, şi peste o sută de laponi, cu copiii lor şi cu cîini. Auzind aceasta, Berenice îşi exprimă dorinţa de a-i vedea. Drept care, căpitanul Hansen şi secundul îi duseră cu barca pînă la mal ca să viziteze tabăra.

Punînd piciorul pe ţărm, porniră pe jos către renii împrăştiaţi în preajma corturilor risipite peste tot. Căpitanul, care ştia cîteva cuvinte în limba lor, stătu de vorbă cu laponii, iar cîţiva dintre ei se apropiară de vizitatori, urîndu-le bun venit, dădură mîna cu ei şi-i poftiră în corturi. Într-unul din corturi se afla un ceaun mare atîrnat deasupra focului, iar secundul, începînd să facă investigaţii, le spuse că ar fi „tocană de cîine", dar de fapt au aflat că era un urs frumos, gras, gustos, din care se înfruptară cu toţii.

Un alt cort era plin de pescari şi fermieri din regiunile învecinate, căci era vorba de fapt de un fel de tîrg unde laponii aduceau produse obţinute de pe urma renilor şi cumpărau provizii pentru iarnă. O laponă îşi făcea drum cu coatele prin mulţime. Îl salută pe căpitanul Hansen ca pe o veche cunoştinţă şi acesta îl informă pe Cowperwood că femeia era unul din cei mai bogaţi membri ai tribului. Veniră apoi grupuri de cîntăreţi şi dansatori, cărora toţi încercau să li se alăture. Urmă băutură, mîncare şi multă veselie pretutindeni, după care Cowperwood împreună cu ai lui îşi luară rămas bun şi se întoarseră pe vas.

În lumina soarelui, care nu apunea niciodată, iahtul a fost întors şi îndreptat din nou spre sud. Vreo douăsprezece balene uriaşe de Groenlanda se apropiară atît de mult, încît puteau fi văzute de pe iaht, iar comandantul porunci „toate pînzele sus" — astfel ca vasul să facă manevre printre ele cu cea mai mare dibăcie. Urmărind din priviri balenele, pasagerii şi echipajul erau în mare fierbere. Cowperwood părea însă mai interesat de iscusinţa căpitanului decît de spectacolul pe care-l avea înaintea ochilor.

— Aşa este ! spuse el Berenicei. Orice profesie, orice formă de muncă cere pricepere şi agerime. Căpitanul, după cum vezi, are controlul absolut al iahtului său, şi asta-i o performanţă.

Ea zîmbi la auzul acestei observaţii, dar nu făcu nici un comentariu, în vreme ce el rămase pe gînduri filozofînd asupra lumii impresionante din care făcea deocamdată parte. Lucrul care îl impresionă cel mai mult din priveliştile nordului a fost faptul că acestei faze aspre şi nesemnificative din punct de vedere social a lumii puţin îi păsa de un temperament ca al lui. Oceanele imense, luate în general, îi ajutau pe locuitori furnizîndu-le peşte ; şi le dădeau oamenilor posibilitatea ca la întoarcere, să-şi construiască şi să facă locuibile spaţii de pămînt destul de întinse şi astfel să-şi asigure o relativă tihnă în viaţă. Şi totuşi, simţea că oamenii aceştia se bucurau mai mult de viaţă, în sensul adevăratei frumuseţi, al unui confort simplu, al obiceiurilor minunate — mai mult decît el şi mii de alţii ca el care nu se gîndesc decît să strîngă bani. Cît despre el, îmbătrînise, iar cea mai bună parte din viaţă se şi depănase. Ce mai putea aştepta ? Să mai facă şi alte metrouri ? Încă nişte galerii de artă ? Să se mai irite din pricina opiniei publice ?

Călătoria fusese cu adevărat odihnitoare. Dar acum, ceas de ceas, se apropia din ce în ce de lucruri care erau departe de a-i aduce linişte, iar dacă le va continua, îi vor aduce alte discuţii, alţi avocaţi, noi critici în presă, noi neajunsuri în cămin. Zîmbi ironic în sine. Nu trebuia să se gîndească prea mult. Să ia lucrurile aşa cum i se oferă şi să caute partea lor bună. La urma-urmei, lumea făcuse

pentru el mai mult ca pentru majoritatea oamenilor, iar lui nu-i rămînea decît să fie recunoscător — și era.

Cîteva zile mai tîrziu, apropiindu-se de Oslo pe drumul de întoarcere, Cowperwood a fost de părere că, pentru a scăpa de publicitate, Berenice să părăsească mai bine iahtul acolo și să revină cu un vapor la Liverpool, care ar duce-o pînă la mică distanță de Pryor's Cove. Era fericit văzînd cît de docil acceptase Berenice această hotărîre, deși din expresia chipului ei își dădu seama cît de mult se împotrivea forțelor care, în mod inevitabil, controlau și puneau stavilă relațiilor dintre ei.

CAPITOLUL 58

După vacanța în Norvegia, Cowperwood se simțea excelent, era nerăbdător să înceapă afacerile cu și mai mari eforturi, pentru a-și atinge scopul propus în legătură cu capitalul de 185 000 000 dolari, cele o sută patruzeci mile de linii subterane și electrificarea întregului traseu de metro, pînă în ianuarie 1905. De abia aștepta să ducă la bun sfîrșit această lucrare și să dovedească importanța ei ; aproape că nici nu-și îngăduia să se odihnească, la Pryor's Cove sau altundeva.

Și astfel, în următoarele cîteva luni, au avut loc întruniri directoriale, convorbiri cu cei care investiseră capital, oameni interesați și importanți, discuții asupra unor probleme de ordin tehnic, ședințe particulare, uneori seara, cu lordul Stane și Elverson Johnson. Pînă la urmă, trebui să mai facă și o călătorie la Viena, ca să examineze proiectul unui motor electric inventat de un anume Ganz, care preconiza reducerea prețului de cost în exploatarea metroului cu sume de-a dreptul considerabile. După ce văzu motorul și observă cum funcționează, convins fiind de valoarea lui, telegrafie numaidecît inginerilor săi să vină la Viena spre a-i confirma părerea.

În călătoria de întoarcere la Londra făcu un popas la hotelul Ritz din Paris. În prima seară se întîlni în holul hotelului cu un vechi coleg, Michael Shanley, cîndva an-

gajat de-al lui la Chicago, care îi propuse să meargă să asculte un concert la Opera din Paris. Se vorbea mult despre compozițiile unui polonez, Chopin, ale cărui opere urmau să fie interpretate. Numele îi era vag cunoscut lui Cowperwood, și mai puțin lui Shanley. Se duseră, iar Cowperwood a fost de-a dreptul fermecat de această muzică. Citind în notele din program că Chopin fusese înmormîntat la cimitirul Père-Lachaise, îi sugeră prietenului său să viziteze a doua zi acest mormînt celebru în toată lumea.

Așa dar, în dimineața următoare, el și Shanley s-au dus la Père-Lachaise, unde angajară un ghid, care le furniză în engleză numeroase informații, în timp ce străbăteau aleile cimitirului străjuite de chiparoși. Astfel aflară că sub acea lespede zăcea Sarah Bernhardt, care pe vremuri, la Chicago, îl emoționase așa de mult cu vocea ei de aur. Ceva mai departe era mormîntul lui Balzac, despre ale cărui opere știa doar atît că erau considerate mari. În timp ce se oprea privind, își dădea din nou seama că munca asiduă îl împiedicase de a cunoaște semnificația intelectuală și artistică a geniului manifestat și în alte domenii de activitate. Trecură pe lîngă mormintele lui Bizet, Musset, Molière și în cele din urmă la locul de veci al lui Chopin, pe care îl găsiră acoperit cu buchete de trandafiri și crini, prinse în panglici.

— Ia gîndește-te !... exclamă Shanley. Desigur, e un muzician mare, dar a murit de mai bine o jumătate de veac, și uite cîte flori ! Nici o grijă, pentru mine știu că nimeni n-o să facă asta !

Cowperwood se întreba dacă la un an după moarte vor fi presărate flori pe mormîntul lui — gînd care mai mult îl amuză decît îl irită — pentru că știa foarte bine cît de puține morminte din lume, indiferent cine zăcea în ele, mai erau presărate cu flori după atîta amar de vreme.

Înainte de a părăsi Père-Lachaise, i-a fost dat să mai aibă o surpriză. Cînd să se întoarcă spre o poartă din partea sudică nimeriră întîmplător lîngă mormîntul dublu, splendid, al lui Abélard și Héloïse, în legătură cu care ghidul lor începu să le depene binecunoscuta poveste tragică de dragoste a acestei perechi nefericite. Héloïse și Abélard ! Dragostea unei tinere fete pentru un călugăr,

cărturar strălucit, şi brutalitatea feroce a tatălui ei, un om crud, membru într-un consiliu episcopal al unei catedrale din veacul al unsprezecelea ! Cowperwood nu auzise pînă acum despre aceşti îndrăgostiţi. Dar pe cînd stătea şi asculta cele spuse de ghid, se apropie o femeie delicată, se vedea bine, şi foarte atrăgătoare, purtînd un coş de flori şi începu să presare flori peste mormînt. Atît Cowperwood cît şi Shanley au fost aşa de mişcaţi încît ridicară pălăriile, şi prinzînd privirea femeii, o salutară respectuoşi. Ea răspunse acestei atenţii, spunînd : *„Merçi beaucoup, messieurs“* — şi plecă.

Incidentul acesta straniu şi emoţionant îi stîrni lui Cowperwood un val de gînduri legate de el şi de Aileen de altădată. Pentru că, la urma-urmei, cînd fusese închis la Philadelphia, Aileen şi nu altcineva i-a înfruntat pe toţi duşmanii lui, printre care şi pe tatăl ei, vizitîndu-l credincioasă şi îndulcindu-i soarta în fel şi chip. Ca şi în cazul Héloïsei şi al lui Abélard, ea pe el l-a vrut şi nu pe altul, şi după cum ştia nu se schimbase.

Deodată îi veni ideea să facă un mormînt pentru ei doi, un loc de odihnă veşnică, frumos şi durabil. Da, va vorbi cu un arhitect şi, pe baza unor schiţe, va construi un mormînt splendid care să dovedească faptul că, măcar o dată, a avut grijă de ea, tot aşa cum şi ea avusese grijă de el.

CAPITOLUL 59

La întoarcerea lui Cowperwood la Londra, Berenice a fost uimită văzîndu-l atît de schimbat ca înfăţişare. Părea extrem de obosit şi slăbit. Berenice îl certă că n-are grijă de propria lui sănătate şi se plînse că stăteau atît de puţin împreună.

— Frank, dragă, începu ea pe un ton afectuos, de ce laşi ca lucrurile astea să-ţi răpească atîta timp şi energie ? Pari extenuat şi nervos. Nu crezi c-ar trebui să te vadă un doctor, să-ţi facă un consult amănunţit înainte de a te apuca de alte treburi ?

— Bevy, dragă, spuse el, petrecîndu-și brațul pe după mijlocul ei, n-ai nici un motiv să fii îngrijorată. Știu că muncesc prea mult, dar toate se vor termina curînd și n-o să mă mai angajez în atîtea afaceri — măcar o vreme.

— Dar te simți într-adevăr bine ?

— Da, dragă, cred că mă simt bine. În orice caz, această fază din mersul afacerilor mele este atît de importantă, încît consider că trebuie, în ce mă privește, să-i acord toată atenția.

Dar tocmai cînd rostea aceste cuvinte, se smuci înainte, copleșit parcă de o durere subită. Berenice veni repede lîngă el, exclamînd :

— Frank, ce ai ? Ce s-a întîmplat ? Ai mai avut vreodată ceva asemănător ?

— Nu, dragă, sigur că nu, răspunse. Dar nu poate fi ceva serios, sînt convins. Își revenise oarecum. Firește, continuă el, trebuie să existe o cauză care să fi provocat durerea asta atît de acută. Sună-l mai bine pe doctorul Wayne și roagă-l să treacă pe aici să mă consulte...

La această sugestie, Berenice se apropie numaidecît de telefon.

Cînd sosi, doctorul păru surprins văzîndu-l pe Cowperwood atît de tras la față și, după ce-l examină parțial și-i prescrise o rețetă de medicamente pe care să le ia fără întîrziere, îi ceru să treacă a doua zi dimineață pe la cabinetul lui pentru un control amănunțit — ceea ce Cowperwood a fost de acord să facă. Totuși, după o săptămînă, timp în care doi dintre cei mai buni specialiști din Londra au fost chemați de către doctorul Wayne și i-au adus la cunoștință concluziile, a fost uluit aflînd că, din pricina unei boli de rinichi care se agravase, deznodămîntul putea fi fatal, într-un timp relativ scurt. I se recomandă să se odihnească și să ia medicamentele prescrise și, se înțelege, să mai reducă din activitate.

Cîteva zile mai tîrziu, cînd se duse la cabinetul doctorului Wayne pentru o nouă consultație, Cowperwood îi spuse medicului că se simțea mai bine și că pofta de mîncare îi revenise.

— Necazul în bolile astea, domnule Cowperwood, rosti doctorul Wayne foarte calm, este că au efecte periferice, iar durerile pe care le pricinuiesc încetează pentru un

timp. Asta nu înseamnă, totuşi, că pacientul s-a vindecat, ori că-i este mai bine. Durerile pot reveni, şi aceasta duce adesea la diagnosticuri îngrijorătoare în rîndul specialiştilor noştri, care nu sînt totdeauna infailibili. Mai mult, starea pacientului se poate ameliora şi acesta poate trăi ani de zile. La fel cum situaţia se poate înrăutăţi, şi asta constituie una din cauzele care fac tratarea acestei maladii atît de anevoioasă. Aşa că vezi, domnule Cowperwood, de ce nu-ţi pot vorbi atît de categoric precum aş fi dorit.

Aici Cowperwood îl întrerupse.

— Mi se pare, doctore Wayne, că ai vrea să-mi spui ceva. Tare aş vrea să cunosc exact părerea specialiştilor. Oricare ar fi, vreau s-o cunosc. Sînt chiar atît de bolnavi rinichii mei ? E vorba cumva de vreo meteahnă organică care-ar putea fi fatală ?

Doctorul Wayne se uită la el stăruitor.

— Ei bine, specialiştii sînt de părere că, odihnindu-te şi renunţînd la orice activitate, ai putea trăi încă un an sau chiar mai mult. Avînd grijă extrem de mare, ai putea trăi şi mai mult. În cazul dumitale e vorba despre o nefrită cronică, sau de maladia lui Bright, domnule Cowperwood. Dar, după cum ţi-am explicat, medicii nu au totdeauna dreptate.

Acest răspuns studiat, Cowperwood îl primi calm şi gînditor, deşi acum, pentru prima oară în viaţă, căci aproape totdeauna fusese sănătos, a avut de înfruntat vestea unei boli probabil fatale ! Moartea ! S-ar putea să nu mai aibă mai mult de un an de trăit ! Sfîrşitul tuturor strădaniilor lui ! Şi totuşi, ce ţi-e scris în frunte ţi-e pus, de aceea trebuia să se îmbărbăteze şi să ia lucrurile aşa cum erau.

După ce părăsi cabinetul doctorului, se simţi preocupat nu atît de propria lui situaţie cît de efectul morţii lui asupra cîtorva persoane strîns legate de el de-a lungul existenţei : Aileen, Berenice, Sippens, fiul lui, Frank Cowperwood junior ; prima lui soţie, Anna (acum doamna Wheeler) şi fiica lor Anna, pe care n-o mai văzuse de ani de zile, dar pe numele căreia depusese suficienţi bani ca să poată trăi în îndestulare. Mai existau şi alţii faţă de care se simţea obligat.

În drum spre Pryor's Cove, către sfîrşitul zilei, l-a muncit tot timpul gîndul necesităţii de a face ordine în afacerile lui. Primul lucru era să-şi întocmească testamentul, chiar dacă medicii greşeau. Trebuia să-şi lase averea tuturor celor apropiaţi. Şi-apoi, era galeria de artă păstrată cu atîta grijă, pe care intenţiona s-o doneze statului ; şi apoi un spital — totdeauna dorise, din toată inima, să-i pună piatra de temelie la New York. Trebuia să facă ceva în această direcţie. După ce va înzestra diferiţii moştenitori şi beneficiari pe care îşi pusese în gînd să-i ajute, trebuiau să-i mai rămînă destule mijloace materiale pentru construirea unui spital, unde să poată fi îngrijiţi săracii, cei care nu aveau mijloace să plătească un doctor.

În sfîrşit, ar mai fi fost chestiunea mormîntului pe care dorea să-l construiască pentru el şi Aileen. Trebuia să se consulte cu un arhitect care să-i execute un proiect frumos, adecvat. Aceasta ar fi putut compensa oarecum aşa-zisa lui nepăsare faţă de ea.

Dar cum rămînea cu Berenice ? Despre ea, probabil, nu va putea pomeni deschis în testament. N-ar fi vrut s-o expună indiscreţiilor presei, şi, în general, invidiei inevitabile a publicului. O să aranjeze el însă chestiunea într-alt fel. Deşi îi şi fixase un cont la bancă, avea să depună o sumă suplimentară de bani sub formă de creanţe şi acţiuni pe care le deţinea în diverse corporaţii bancare, urmînd să-i transfere pe numele ei sub formă de bani lichizi. Asta ar fi asigurat-o împotriva primejdiei de a rămîne fără fonduri în viitor.

Dar tocmai atunci trăsura ajunse la Pryor's Cove, şi lanţul gîndurilor lui chinuitoare fu întrerupt de apariţia Berenicei, zîmbind afectuoasă, nerăbdătoare să audă ce spusese doctorul. Ca de obicei, în felul lui independent şi stoic de a fi, el se mulţumi să facă un semn cu mîna, ca şi cum chestiunea n-ar fi avut prea mare importanţă.

— Nu-i ceva care să aibă urmări, dragă, spuse el. O mică iritare a vezicei, poate din pricina excesului alimentar. Mi-a dat o reţetă şi m-a sfătuit să muncesc mai puţin.

— Aşa! Ştiam eu! Exact ce ţi-am spus totdeauna! Ar trebui să te odihneşti mai mult, Frank, şi să nu te oboseşti aşa de tare.

Dar aici Cowperwood izbuti să schimbe discuţia.

— Pentru că veni vorba de muncă, rosti el, nu-i nimeni pe aici să facă ceva cu puii aceia rotofei şi sticla de vin special despre care mi-ai vorbit azi-dimineaţă?...

— Ah, incorigibilule! Uite că vine Phenie să pună masa. Luăm cina pe terasă.

El o prinse de mînă şi-i spuse:

— Vezi, Dumnezeu are grijă de cei cinstiţi şi harnici...

Veseli, intrară mînă în mînă în casă.

CAPITOLUL 60

Deşi Cowperwood părea că se bucură foarte mult de cina luată alături de Berenice, în minte i se perindau fără întrerupere pe de o parte preocupările lui de ordin comercial şi financiar, iar pe de altă parte diferite persoane, bărbaţi şi femei, care lucraseră cu el în îndeplinirea marelui sistem de tracţiune de care fusese aşa de absorbit. Bărbaţii, în majoritate utili, femeile agreabile — cu toţii laolaltă îi oferiseră vreo treizeci de ani plini de dinamism şi culoare. Iar acum, deşi tot nu credea că diagnosticul doctorilor ar fi chiar atît de fatal după cum suna, totuşi, datorită celor spuse de ei, în legătură cu sfîrşitul ce i se apropia, datorită orei încîntătoare petrecute cu Berenice aici în preajma Tamisei, şi a pajiştii plăcute de dinaintea lor, nu putea să nu simtă frumuseţea efemeră a vieţii cu o pregnanţă obsedantă. Căci viaţa lui fusese atît de bogată, de dramatică şi de memorabilă! Numai că acum, silit să reflecteze asupra posibilităţii unei întreruperi subite a ceea ce însemna totul în viaţă, avea tendinţa să sporească valoarea clipelor de care se bucurase în trecut. Berenice — aşa de tînără, de înţeleaptă şi de agreabilă — care în condiţii favorabile ar mai putea fi cu el încă mulţi ani în

viitor! Acestea-i erau gîndurile aşa cum i se depănau în minte. Şi pentru prima oară, nu putea cugeta asupra proceselor fatale ale vieţii cu obişnuita-i seninătate. De fapt, se putea gîndi doar la valoarea poetică a acestui ceas, efemer, care ascundea în sine durere, nimic decît durere.

Totuşi, în comportamentul exterior nu trăda nimic din depresiunea lui lăuntrică; ajunsese la concluzia că trebuia să se prefacă, să joace teatru. Trebuia să-şi vadă de afacerile lui, ca de obicei, pînă în ceasul ori clipa cînd previziunile medicale urmau să se împlinească, dacă trebuiau să se împlinească.

Astfel, a doua zi dimineaţă plecă de la Pryor's Cove spre birou, unde se achită de rutina zilnică, dovedind acelaşi calm şi precizie ca totdeauna cînd era vorba de hotărîri proceduri etc. Cu deosebirea că, de astă-dată, se simţea îndemnat să pună în funcţiune toate procesele variate care ar fi dus la îndeplinirea dorinţelor lui personale, în caz că avea să moară.

Unul dintre acestea era mormîntul — pentru el şi dezamăgita Aileen. De aceea, îşi chemă secretarul, pe Jamieson, şi-i ceru să-i recomande un arhitect de valoare incontestabilă, fie din Anglia sau de pe continent, care să fi cîştigat reputaţie în domeniul construirii de monumente funerare. Dorea cît mai repede aceste date, deoarece avea nevoie de ele pentru un prieten. După aceea, îşi îndreptă atenţia către preocuparea favorită: galeria de artă, căreia voia să-i adauge alte tablouri remarcabile. În acest scop scrise unor persoane care cumpărau şi vindeau capodopere, şi în cele din urmă reţinu cîteva tablouri foarte valoroase, printre care un Bouguereau, „Invadînd tărîmul lui Cupidon"; „Potecă spre sat", de Corot; un Frans Hals „Portret de femeie" şi „Învierea lui Lazăr" de Rembrandt. Aceste pînze le expedie cu vaporul la New York.

Alături de aceste activităţi specifice, mai erau totuşi amănuntele inevitabile în legătură cu proiectul metroului. Reclamaţii, certuri, rivalităţi, procese meschine! În orice caz, după un timp, putu face faţă situaţiei, mai cu seamă că începuse să se simtă mult mai bine, încît ajunse la concluzia că durerile din pricina cărora consul-

tase doctorul fuseseră lipsite de importanţă. De fapt, viitorul îi apărea mai trandafiriu ca niciodată de cînd venise prima oară la Londra. Chiar şi Berenice observă că îşi recăpătase vechea lui vitalitate.

Între timp, lordul Stane, impresionat de energia creatoare a lui Cowperwood, manifestată în atît de multe proiecte noi şi originale, decise că ar fi vremea să pună la cale o petrecere mondenă în cinstea lui Cowperwood, în locul acela minunat de la ţărmul mării, Tregasal, unde puteau fi găzduiţi cel puţin două sute de oaspeţi. Astfel, după multă chibzuială în legătură cu persoanele marcante care urmau să fie invitate, a fost fixată data, iar Tregasal — cu frumoasele împrejurimi şi sala de bal uriaşă, cu policandrele întrecînd în strălucire clarul de lună — a devenit scena balului.

Lordul Stane, în picioare la intrarea principală, saluta musafirii veniţi în număr mare. Cînd o văzu pe Berenice intrînd la braţul lui Cowperwood, se minună cît era de frumoasă în seara aceea, într-o rochie albă cu trenă — avînd o linie grecească, simplă — prinsă în talie cu un cordon auriu, cu părul ei roşcat, ca o cunună de aur, desăvîrşind veşmîntul. Iar cînd ea se apropie, îl privi şi-i surîse în aşa chip, încît tot ce putu spune Stane a fost : „Berenice ! Splendid ! Eşti fermecătoare ca un vis !“ — cuvinte pe care Cowperwood, oprindu-se să schimbe cîteva cuvinte cu unul dintre acţionarii lui cei mai de seamă, nu le auzi. „Trebuie să-mi acorzi al doilea dans“, adăugă Stane, reţinîndu-i mîna o clipă. Iar ea dădu graţios din cap.

După ce o întîmpină pe Berenice, îi ură bun sosit lui Cowperwood, oaspetele lui de onoare, într-un mod extrem de cordial, reţinîndu-l destul de îndelung pentru ca numeroasele personalităţi care aveau legătură cu construirea metroului să-l poată saluta.

N-a mai durat mult şi se anunţă cina ; oaspeţii, intrînd şi luînd loc, legau discuţii, sorbeau din vinurile alese şi dintr-o şampanie de calitate specială, de care Stane era sigur că va răspunde celor mai pretenţioase gusturi. Rîsetele şi murmurul conversaţiei sporeau în intensitate, plăcut modificate de notele delicate ale muzicii care pătrundea dintr-o încăpere învecinată.

Berenice se văzu așezată chiar lîngă capul mesei, cu lordul Stane de o parte și contele de Bracken de cealaltă, acesta din urmă un tînăr destul de chipeș, care, cu mult înainte de sfîrșitul felului trei, o rugă stăruitor să fie atît de bună și să-i acorde măcar al treilea sau al patrulea dans. Dar cu toate că se simțea măgulită iar tînărul o interesa, ochii ei urmăreau pas cu pas mișcările lui Cowperwood, la celălalt capăt al mesei, angrenat într-o conversație vie cu o brunetă extrem de atrăgătoare din dreapta lui, fără a neglija evident o foarte seducătoare frumusețe din stînga. Îi făcu plăcere observînd că se destinde și se amuză, pentru că de o bucată de vreme nu-l mai văzuse astfel.

Dar, deoarece cina dura cam mult, provizia de șampanie fiind nelimitată, începu să aibă temeri pentru Cowperwood. Gesturile și tonul conversației, remarcă ea, deveniseră din ce în ce mai însuflețite, evident din cauza șampaniei, și asta o tulbură pe Berenice. Și cînd, în sfîrșit, lordul Stane anunță că toți cei care voiau să danseze puteau să se retragă în sala de bal, iar Cowperwood se apropie și o invită la dans, se simți și mai îngrijorată de atitudinea lui exuberantă. Și totuși, el mergea cu aerul omului stăpîn pe sine, ca oricare din cei prezenți. În timp ce alunecau împreună în pașii ritmați ai valsului, ea îi șopti :

— Ești fericit, dragă ?

— Niciodată n-am fost mai fericit, răspunse el. Sînt cu tine, frumoasa mea !

— Dragul meu, spuse Berenice în șoaptă.

— Nu-i așa că-i minunat, Bevy ? Tu, palatul acesta, lumea de aici ! Toată viața mi-am dorit așa ceva !

Berenice îi zîmbi cu afecțiune, dar tocmai atunci îl simți că se clatină ușor, apoi se opri și, ducînd mîna la inimă, murmură :

— Aer ! Aer ! Trebuie să ies la aer !

Ea îl apucă strîns de mînă și-l conduse către o ușă deschisă care dădea spre un balcon cu vederea la mare. Îl susținu, ajutîndu-l să ajungă pînă la cea mai apropiată banchetă, pe care se prăvăli greoi, vlăguit. Berenice era îngrozitor de alarmată ; alergă pînă la un servitor care trecea cu o tavă în mînă și strigă :

— Te rog! Caută pe cineva și ajută-mă să-l așezăm într-un pat. E grav bolnav.

Slujitorul, speriat, chemă numaidecît majordomul, care îl purtă pe Cowperwood într-o cameră neocupată de la același etaj, apoi fu anunțat lordul Stane. Acesta, cînd sosi, păru atît de zguduit de spaima Berenicei, încît porunci majordomului să-l ducă pe Cowperwood în propriul său apartament de la etajul al doilea și chemă numaidecît medicul său personal, pe doctorul Middleton. Majordomul a fost instruit, de asemenea, să ceară cea mai mare liniște în rîndul slujitorilor.

Între timp, Cowperwood începuse să-și revină, iar cînd doctorul Middleton apăru, era așa de conștient de necesitatea precauției, încît îi spuse lui Stane să aibă grijă să se vorbească cît mai puțin despre asta; doar că s-a împiedicat și era gata să cadă. Era sigur, zicea, că a doua zi dimineață se va simți bine. Doctorul Middleton, totuși, avea o altă părere despre boala lui, și îi administră un sedativ. După care sugeră ca bolnavul să rămînă nemișcat timp de o zi sau două, cel puțin, pentru ca să nu se ivească complicații. Deoarece, după cum îi mărturisi lui Stane, starea lui Cowperwood arăta semne mai grave, pare-se, decît urmările unui leșin.

CAPITOLUL 61

A doua zi de dimineață, cînd Cowperwood se deșteptă în apartamentul lui Stane, observă că rămăsese singur, afară doar de niște slujitori foarte politicoși care intrau ori ieșeau. Abia atunci începură să i se perinde în minte clipele atît de neplăcute prin care trecuse. Căci era puțin surprins de faptul că, după ce ajunsese să se simtă oarecum la adăpost în legătură cu sănătatea, deodată să se vadă silit să fie conștient de boala lui.

Era oare într-adevăr victima acelei nefaste maladii a lui Bright? Cînd fusese chemat doctorul Middleton, n-avusese energia să discute chestiunea colapsului său.

Pentru că un lucru era cert, după cum își amintea el acum, a avut senzația că i s-a tăiat respirația, ceea ce pînă la urmă a dus la o slăbiciune fizică, pricinuindu-i leșinul. Oare să fi fost din cauza unei afecțiuni la rinichi, așa cum preconizase doctorul Wayne, sau totul se datora cantității prea mari de șampanie, hranei prea abundente ? Își amintea că doctorul stăruise atunci să nu bea decît apă și să mănînce numai alimente foarte ușoare.

Pentru a fi sigur că urma tratamentul indicat, hotărî ca Berenice să trimită o cablogramă vechiului prieten și medicului său personal, doctorului Jefferson James din New York, cerîndu-i să vină numaidecît la Londra. Prieten temeinic, doctorul James era singurul om care putea să-i spună sincer care era adevărata stare a sănătății lui.

Dar, în timp ce analiza chestiunea pe îndelete și destul de calm, se auzi o bătaie ușoară în ușă și lordul Stane intră, vesel și cît se poate de agreabil.

— Aha, aici îmi ești ! exclamă. Dumneata, cu fetele dumitale frumoase și cu șampania dumitale ! Să știi că ar trebui să-ți fie rușine ! Cowperwood zîmbi cu toată fața. Dar să știi, continuă lordul, că am dispoziție să-ți aplic o pedeapsă drastică pentru cel puțin douăzeci și patru de ore. Nici un strop de șampanie. În schimb, apă ! Icre negre, de loc, nici măcar un grăunte, doar o feliuță de carne de vacă, și mai multă apă ! Poate, cînd vei fi gata să dai ochii peste cap, o cană cu supă din făină de ovăz, și din nou apă !

Cowperwood se ridică în capul oaselor.

— Asta-i culmea cruzimii, spuse el. Dar poate că te vei lăsa convins să împarți cu mine apa și supa din făină de ovăz. Pînă atunci însă, și strict confidențial, n-ai vrea să-mi povestești și mie ce ți-a spus doctorul Middleton ?

— Ei, da, răspunse Stane, mi-a spus că uiți într-adevăr că în cazul dumitale, anii abia se mai tîrăsc, și că șampania și icrele negre depășesc puterea dumitale de digestie. Ca și faptul de a dansa pînă în zori. De aici, colapsul dumitale pe parchetul prea lustruit din sala mea de bal. De aici, apropiata vizită a doctorului Middleton ca să afle cum te mai simți, deși el spune că altă meteahnă serioasă în ce te privește nu există, în afară de surmenaj, ceva lesne remediabil. Și, trebuie să adaug,

pupila dumitale adorabilă, care a avut bunăvoința să accepte invitația mea de a rămîne peste noapte, are să coboare curînd. Nu-i nevoie să-ți mai spun, firește, că este la fel ca și mine extrem de îngrijorată, oricare ar fi concluziile doctorului Middleton.

Această declarație îl făcu pe Cowperwood să afirme destul de categoric :

— Dar eu nu sufăr de nimic care să aibă cine știe ce urmări ! S-ar putea să nu stau prea strălucit cu sănătatea, însă nu sînt nici departe de așa ceva. În privința afacerilor, voi fi în stare să fac față tuturor dificultăților. De fapt, ținînd seamă de rezultate, poți judeca și singur dacă afacerile noastre sînt conduse cum se cuvine sau nu.

Exista o nuanță de repros în glasul lui, pe care Stane o sesiză.

— Rezultatele au fost extraordinare, spuse el. Cine e în stare să vină aici cu un proiect ca al dumitale și să adauge investiții americane de 25 000 000 dolari — merită, din partea mea, desigur, cele mai mari complimente. Și sînt bucuros că pot exprima recunoștința mea și a celor care au investit capital de la noi, pentru interesul arătat și pentru serviciile dumitale. Singurul neajuns, Cowperwood, este că totul se sprijină pe umerii dumitale largi de american și pe nemărginita dumitale sănătate și energie. Și asta e important.

În clipa aceea se auzi o bătaie în ușă, și Berenice intră. După un schimb de saluturi și amabilitqți, Stane îi poftí pe amîndoi să rămînă la el cît doreau de mult, o săptămînă sau o lună. Cowperwood, totuși, simțind nevoia de singurătate absolută — dar și de liniște și odihnă, stărui să plece mai devreme. După ce ieși Stane, se întoarse către Berenice și spuse :

— Nu pentru că m-aș simți rău, scumpo ! Nu, ci din nevoia de a evita orice fel de publicitate, aș dori să plecăm de-aici cît mai repede posibil, și dacă ar fi să aleg, m-aș duce mai curînd la Pryor's Cove decît la hotel. Te rog, n-ai vrea să aranjezi acest lucru cu lordul Stane, în așa fel încît să putem pleca de aici mîine dimineață ?

— Cum să nu, dragă răspunse Berenice, dacă vrei tu. M-aș simți și eu mai bine dacă am fi acolo împreună.

— Mai e ceva, Bevy, continuă Cowperwood. Aș vrea să-l pui pe Jamieson să telegrafieze doctorului Jefferson James la New York. El e vechiul meu medic și prieten. Roagă-l, dacă poate să vină la Londra. Spune-i lui Jamieson că aș dori să procedeze cît mai confidențial. Îl poate găsi la Asociația Medicală din New York.

— Atunci, tot simți că ceva nu-i în ordine ?

Glasul îi tremura de nervozitate.

— Nu ! În orice caz, nu chiar așa de rău, dar după cum vezi și singură, nu prea sînt sigur ce anume nu-i în ordine. Și, pe urmă, mai e problema afacerilor mele publice, și boala mea s-ar putea să neliniștească pe oricine, mai cu seamă pe acționari și pe cei care au făcut investiții. E într-adevăr cam ciudat ca un om să cadă la pat dintr-o dată, fără să fi dat nici un semn... poate că am exagerat puțintel cu mîncatul și băutura noaptea trecută, îndeosebi cu șampania. Dar niciodată, absolut sigur, nu m-am simțit ca acum. Și, firește, aș vrea să-l văd pe Jefferson. El are să-mi spună adevărul.

— Frank, îl întrerupse Berenice, ce ți-a spus doctorul Wayne ultima oară cînd l-ai văzut ? Mie nu mi-ai vorbit nimic. Ce arată raportul specialiștilor ?

— Ah, doctorul Wayne zicea că durerea pe care am avut-o atunci s-ar putea să fie legată de maladia lui Bright, numai că nu era sigur, deoarece, spunea, există două forme de maladie Bright : cronică și acută. A mea, zicea el, nu era nici una nici alta. Spunea că va trebui să aștept pentru a vedea dacă se vor ivi complicații serioase, înainte ca vreun specialist să poată pune un diagnostic corect.

— Ei bine, dacă așa stau lucrurile, cred că va trebui să vină doctorul James. Îi voi cere lui Jamieson să-i trimită mîine o cablogramă. Între timp, cred, firește, că Pryor's Cove e un loc potrivit pentru tine, pînă cînd doctorul James va socoti că te-ai însănătoșit.

După care, ea se duse la fereastră, trase storurile și îi ceru să se odihnească, în vreme ce ea va face toate aranjamentele necesare pentru a putea pleca a doua zi dimineață.

Dar deşi ocupată, în gînd o chinuia grija pentru tot ce se lega de el, şi în ciuda faptului că aparent era liniştită, în sinea ei se temea.

— Ai perfectă dreptate, draga mea, recunoscu Stane, cînd îl informă despre hotărîrea lor de a pleca la Pryor's Cove. O să aibă un efect liniştitor asupra lui, sînt sigur, aşa cum a avut de multe ori şi asupra mea în trecut. Şi apoi, mama dumitale se află acolo şi o să te ajute. Dacă-mi dai voie, vă conduc chiar eu mîine dimineaţă. Domnul Cowperwood este un om mult prea important pentru mine, aşa că nu voi precupeţi nimic ca să-i asigurăm tihna şi restabilirea grabnică a sănătăţii.

CAPITOLUL 62

Urmarea a fost că, după două săptămîni, sosi la Pryor's Cove doctorul James care, văzîndu-l pe Cowperwood întins în pat, într-un dormitor cu ferestrele spre Tamisa, rămase ţintuit locului şi spuse :

— Ei bine, Frank, după cum observ nu eşti chiar aşa de bolnav, încît să nu te poţi bucura de priveliştea frumoasă din faţa acestor ferestre. Aproape că-mi vine să-ţi propun să te scoli, să dai o fugă pînă la New York, şi să mă laşi pe mine să mă-ntind pînă ce-mi voi reveni din oboseala călătoriei. De ani de zile tînjesc după o vacanţă.

— Nu ţi-a făcut plăcere călătoria ? întrebă Cowperwood.

— Niciodată în viaţă nu mi-a prins mai bine o schimbare. A fost frumos. Marea era calmă, iar pe vas se afla o trupă de cîntăreţi care m-au distrat grozav. Se îndreptau, dacă vrei să ştii, spre Viena, iar jumătate din ei erau negri !

— Acelaşi Jeff de totdeauna ! exclamă Cowperwood. Doamne, ce plăcere să te văd din nou ! De cîte ori n-am dorit să fii aici şi să te amuzi de ciudăţeniile englezilor !

— Au destule, nu-i aşa ? zise James. Dar, ce-ar fi să-mi povesteşti despre tine, de la început. Unde te aflai şi din ce cauză eşti ţintuit la pat ?

La acest îndemn, Cowperwood îi povesti unele întîmplări, despre munca lui istovitoare de cînd s-a întors din Norvegia, precum și despre părerile doctorului Wayne și ale specialiștilor.

— Iată de ce am vrut să vii aici, Jeff, rosti el în concluzie. Știam că-mi vei spune adevărul. Specialiștii zic că ar putea fi vorba de maladia lui Bright. De fapt, sînt de părere că s-ar putea să nu mai trăiesc decît un an și jumătate cel mult, deși doctorul Wayne spune că nu sînt infailibile concluziile specialiștilor.

— Tocmai ! exclamă doctorul James pe un ton categoric.

— Părerea doctorului Wayne, desigur, continuă Cowperwood, s-ar putea să fi creat în mine o falsă încredere, pentru că, nu mult după aceea, la o petrecere dată de lordul Stane mi s-a întîmplat incidentul neplăcut pe care ți l-am descris. Am simțit deodată că mi se taie respirația și a trebuit să fiu scos din încăpere de alții. Acest lucru m-a făcut să mă cam îndoiesc de diagnosticul pus de doctorul Wayne. Dar acum, că ești tu aici, aștept să mi se spună adevărul și să urmez tratamentul cuvenit.

Doctorul James făcu atunci cîțiva pași înainte și își așeză amîndouă mîinile pe pieptul lui Cowperwood.

— Ia arată-mi cît de adînc poți respira, spuse el, și după ce Cowperwood făcu o serioasă sforțare în acest sens, doctorul rosti : Ah, înțeleg, o ușoară dilatație a stomacului. Va trebui să-ți dau ceva și pentru asta.

— Sînt semne că aș avea o boală incurabilă, Jeff ?

— Nu-ți pot spune atît de repede, Frank. Trebuie să te examinez întîi. Dar, ceea ce pot spune este că te-au și consultat doi doctori și trei specialiști și ai aflat că boala ți-ar putea fi fatală. După cum știi, există totdeauna o margine vastă între posibil și imposibil, între certitudine și incertitudine, așa cum există totdeauna o margine vastă între boală și sănătate. Privindu-te însă aici și acum, și avînd în vedere starea ta fizică în general, cred că va trebui să te îngrijești probabil luni de zile încă, poate cîțiva ani. Dă-mi răgaz să fac unele analize, să descopăr tratamentul cel mai eficace. Mîine dis-de-dimineață mă întorc pentru un examen general.

— O clipă, strigă Cowperwood. Am dat dispoziţie să stai aici, împreună cu noi, adică eu, pupila mea, domnişoara Fleming şi mama ei.

— Foarte amabil din partea ta, Frank, că mă inviţi, dar astăzi nu pot rămîne. Trebuie să fac rost de nişte medicamente ca să mă pot ocupa de tine. Dar revin mîine dimineaţă pe la unsprezece şi după aceea rămîn cu voi, dacă vrei, cel puţin atît cît să fac din tine un om mai bun, dacă nu unul mai înţelept. Însă, deocamdată, nici un strop de şampanie. De fapt n-ai voie să bei nici un fel de alcool, măcar un timp, iar ca mîncare doar supă de legume şi lapte bătut.

Tocmai atunci Berenice intră în odaie şi Cowperwood făcu prezentările. După ce o salută, doctorul James se întoarse către Cowperwood şi-i spuse :

— Cum de poţi fi bolnav avînd alături un asemenea leac care vindecă orice rele. Mîine dimineaţă, te asigur, voi fi aici, negreşit.

Apoi, pe un ton foarte profesional, îi explică Berenicei că, atunci cînd va reveni, o să aibă nevoie de apă fierbinte, de prosoape şi de nişte jăratic de la un foc puternic, aşa cum văzuse într-o cameră învecinată.

— Cînd te gîndeşti că am făcut atîta amar de drum de la New York ca să-l tratez, şi cînd colo are leacul chiar aici, observă el zîmbind, adresîndu-se Berenicei. Lumea asta e de-a dreptul ridicolă — de nimic nu-i bună !

Văzîndu-l cît de vesel şi de spiritual era, Berenice îl privi cu şi mai multă bunăvoinţă ; se gîndi la toţi oamenii puternici şi interesanţi pe care Frank îi avea totdeauna în jurul său.

După ce mai schimbă cîteva cuvinte cu Cowperwood, doctorul plecă spre oraş, nu înainte însă de a-l fi făcut pe acesta să simtă că uriaşele lui obligaţii financiare constituiau ele însele un soi de boală.

— Toate problemele astea, Frank, îţi macină mintea, îi spuse el cu seriozitate. Creierul este un organ care gîndeşte, creează, dă directive şi-ţi poate cauza neplăceri mari, ca orice boală fără leac ; şi eu cred că asta e boala ta. Trebuie să te fac să înţelegi că ceea ce-ţi spun e adevărat şi că sănătatea valorează mai mult decît zeci de reţele de metro.

Dacă stărui să pui munca pe primul plan, atunci orice șarlatan de medic te-ar putea asigura, negreșit, că la vîrsta ta ești pe cale să mori. Prin urmare, pentru mine problema este acum să-ți scot din minte ideea metroului, și să te odihnești într-adevăr.

— Voi face tot ce-mi va sta în putință, spuse Cowperwood, dar parte din aceste poveri nu-s așa de lesne de înlăturat după cum îți închipui. Ele se leagă de interesele a sute de oameni care și-au pus toată încrederea în mine, pe lîngă milioanele de londonezi care n-au fost în stare niciodată să cunoască nimic din oraș în afară de cartierul lor. Datorită planului meu, vor putea călători în toate colțurile Londrei doar cu doi penny și astfel să-și facă o idee, cît de cît, despre cum arată orașul lor.

— Ei, asta-i, Frank ! Dacă tu dai ortul popii într-o bună zi, ce-o să se facă atunci londonezii tăi ?

— Londonezii mei au s-o ducă bine, fie că o să trăiesc sau o să mor, plecînd de la ideea că planul meu în legătură cu metroul va fi pus bine pe roate înainte de a muri. Da, Jeff, tare mi-e teamă că pun munca mult mai presus de persoana mea. De fapt, treaba asta pe care am început-o s-a și dezvoltat într-atît, încît nici un om nu mai e indispensabil acum, nici chiar eu, deși sînt multe lucruri pe care le-aș mai putea face, dacă aș trăi destul de mult ca să-mi duc la îndeplinire proiectele.

CAPITOLUL 63

În vremea asta, doctorul James chibzuia pe îndelete asupra bolii lui Cowperwood și a greutăților financiare care-l tulburau. Cît despre maladia lui Bright, despre care doctorii londonezi fuseseră de părere că ar putea să-i fie atît de repede fatală, cunoștea cazuri de oameni care rezistaseră mulți ani de zile. Cowperwood, totuși, prezenta simptome grave. Mai întîi dilatarea stomacului, și apoi durerile acute care îl luau cu asalt la răstimpuri ; acestea, laolaltă cu neliniștea din cauza afacerilor, îi pricinuiau un mare rău. Alt

factor îngrijorător era chinul iscat de diferite întîmplări din viața lui din trecut, despre care James știa o sumedenie de lucruri — prima lui soție, fiul său, Aileen, și alte legături care fuseseră semnalate în presă cînd și cînd.

Ce să facă, ce să facă pentru omul ăsta la care ținea atît de mult ?! Ce anume, în afară de medicină, ar fi putut contribui la însănătoșirea lui — măcar pentru o perioadă de timp ! Mintea ! Mintea ! Dacă ar fi în stare, ajutat de medicamente, să-i influențeze mintal, cugetul să-și vină singur în ajutor ! Deodată simți că asta era tocmai ideea de care avea nevoie. Și anume, Cowperwood trebuia însănătoșit în așa măsură, încît să dorească să plece într-o călătorie de plăcere în străinătate, nu numai pentru o schimbare de decor ; trebuia ca lumea, atît în Anglia, cît și în America, uimită la vestea că se simțea destul de bine pentru a călători, să spună : „Păi, omul ăsta nu-i grav bolnav ! Și-a revenit, uite, poate călători, se distrează !"

Efectul va fi probabil că își va reface nu numai energia nervoasă oarecum vlăguită, ci va ajunge să creadă că e sănătos, sau măcar că se simte mult mai bine.

Destul de ciudat, locul unde mereu se îndreptau gîndurile bunului doctor ca fiind o soluție posibilă a problemei era Riviera, Monte Carlo — marele centru al jocurilor de noroc. Ce bine i-ar fi prins dacă presa anunța prezența lui acolo, la mesele de joc, printre duci trufași și prinți asiatici ! Oare nu i-ar fi consolidat asta, din punct de vedere psihologic, poziția ca financiar ? Fără îndoială că da !

Cînd se reîntoarse a doua zi la Pryor's Cove și îl examină amănunțit pe Cowperwood, doctorul sugeră :

— După părerea mea, Frank, cred că în aproximativ trei săptămîni te vei simți destul de bine ca să pleci de aici și să faci o frumoasă călătorie de plăcere. Așa că prescripția mea este să părăsești vremelnic Anglia și să mergi cu mine în străinătate.

— În străinătate ? întrebă Cowperwood mirat.

— Da, și vrei să știi de ce ? Pentru că ziarele vor anunța cu siguranță că ești în stare să călătorești. Asta și vrei, nu-i așa ?

— Exact ! răspunse Cowperwood. Unde mergem ?

— Ei, poate la Paris și probabil și la Karlsbad — știu că-i o stațiune balneară detestabilă, dar e excelentă pentru sănătatea ta.

— Pentru numele lui Dumnezeu, și de acolo ?

— Ei, poți alege, spuse James, între Praga, Budapesta, Viena și Riviera, plus Monte Carlo.

— Cum ! exclamă Cowperwood. Eu, la Monte Carlo ? !

— Da, tu la Monte Carlo, oricît de bolnav ți-ai închipui că ești. Cînd te vei arăta la Monte Carlo, în epoca asta, o să produci cu certitudine tocmai reacția pe care o dorești. De fapt, nu-i nevoie să faci altceva decît să apari într-una din sălile de joc și să pierzi cîteva mii de dolari, pentru ca vestea să se răspîndească în lung și-n lat. Lumea va comenta că te afli acolo, și ce contează în cazul tău banii care-i vei arunca pe fereastră !

— Stai ! Stai ! strigă Cowperwood. Dacă am putere, mă duc, dar dacă nu iese bine, te dau în judecată pentru că m-ai indus în eroare.

— Așa să faci, replică James.

În consecință, după vreo trei săptămîni de observație și tratament continuu cu medicamente prescrise de doctorul James, care se stabilise la Pryor's Cove, Cowperwood se simțea mult mai bine, iar James consultîndu-l zi de zi, hotărî că pacientul său se refăcuse suficient pentru a întreprinde călătoria sugerată.

Pe Berenice, deși încîntată că sănătatea lui Cowperwood se ameliorase, o îngrijora totuși ideea călătoriei. Își dădea foarte bine seama că zvonurile despre o maladie fatală ar fi zădărnicit probabil întregul lui plan economic, dar pentru că ținea așa de mult la el, nu-și putea alunga temerile că o asemenea călătorie nu va fi chiar atît de binefăcătoare pe cît credeau doctorul James și Cowperwood. Acesta din urmă, însă, o asigură că nu avea de ce să se îngrijoreze, de vreme ce se simțea mai bine, iar planul era ideal.

La sfîrșitul săptămînii următoare plecară. Și într-adevăr, presa londoneză anunță imediat că Frank Cowperwood, despre care se zvonise că ar fi fost grav bolnav, era pare-se complet restabilit, căci își putea permite să facă o călătorie de plăcere prin Europa. Puțin mai tîrziu apărură și alte articole, în ziarele din Paris, Budapesta, Karlsbad, Viena și

Monte Carlo — fabulosul Monte Carlo. Presa sublinia această ultimă ştire, spunînd că indestructibilul Cowperwood, nu de mult bolnav, a ales Monte Carlo ca loc de distracţie şi odihnă.

Totuşi, cînd reveni la Londra, întrebările pe care reporterii i le-au pus au avut un caracter direct, deschis. Unul dintre ei îl întrebă :

— Există, domnule Cowperwood, vreun adevăr în zvonul că aţi fost grav bolnav ?

— De fapt, dragul meu, răspunse Cowperwood, am muncit prea mult în ultima vreme şi de aceea mi s-a părut că aş avea nevoie de odihnă. Un doctor, prieten de-al meu, m-a însoţit în această călătorie ; tocmai am dat împreună o raită pe continent.

Rîse cu poftă cînd corespondentul ziarului *The World* îl întrebă dacă era sau nu adevărat că lăsase prin testament nepreţuitul lui tezaur artistic Muzeului de Artă Metropolitan.

— Dacă oamenii doresc să afle ce conţine testamentul meu, vor trebui să aştepte pînă cînd voi muri, şi nu-mi rămîne decît să sper că răbdarea le este la fel de mare ca şi curiozitatea.

Berenice şi doctorul James zîmbiră citind această replică. Se aflau în grădina spaţioasă de la Pryor's Cove ; doctorul James, deşi îşi dădea perfect seama de necesitatea întoarcerii la New York pentru a-şi vedea de clientelă, se simţea reţinut de afecţiunea pentru Cowperwood şi Berenice. Căci amîndoi îi erau recunoscători că îl readusese pe Cowperwood, după cum se părea, la o stare normală de sănătate şi vigoare. Şi astfel, cînd sosi totuşi timpul ca doctorul să plece, au avut loc mari efuziuni de simpatie între ei.

— Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, Jeff, spuse Cowperwood, cînd împreună cu Berenice îl conduseră pe doctor pînă la vaporul cu care acesta urma să plece. E rîndul tău să-mi ceri să fac tot ce-mi stă în putinţă pentru tine. Un singur lucru aş dori : prietenia noastră să continue ca în trecut.

— Nu încerca să mă recompensezi, Frank, îl întrerupse James. Fapul că te-am cunoscut în toţi anii ăştia a

însemnat o recompensă pentru mine. Vino să mă vezi la New York, cînd ai să poţi. Aştept cu nerăbdare revederea. Şi ridicînd geamantanul de jos adăugă : Ei, prieteni, vaporul nu aşteaptă pe nimeni !

Spunînd aceste cuvinte, zîmbi şi din nou îşi strînseră mîna, apoi se pierdu în valul de lume care urca pe vas.

CAPITOLUL 64

Acum, că doctorul James era plecat, Cowperwood se văzu pus în faţa numeroaselor treburi care se acumulaseră de-a lungul absenţei sale. Acestea presupuneau luni şi luni de atenţie, de efort susţinut, şi între timp trebuia să se ocupe şi de unele probleme personale. Primise o scrisoare de la Aileen, în care îi spunea că deoarece lucrările făcute în noua aripă a casei înaintau, sub supravegherea arhitectului Pyne, era de părere că Frank ar trebui să revină la New York cît mai curînd posibil, spre a revizui întregul plan, pînă a nu fi prea tîrziu. Se îndoia că va fi suficient spaţiu în noua galerie pentru tablourile recent adăugate colecţiei sale. Cu toate că respecta părerile domnului Cuthbert ca expert în artă, erau momente cînd simţea că Frank i s-ar fi împotrivit, dacă ar fi fost de faţă.

O chestiune căreia merita să-i acorde atenţie, socoti Cowperwood. Dar, din păcate, tocmai atunci nu-şi putea permite să facă o călătorie pînă la New York. Erau prea multe, prea urgente probleme de tactică, amănunte de ordin practic privind metroul, care cereau o supraveghere personală din partea lui. Lordul Stane, desigur, aflat mai tot timpul pe acolo, îl asigura că întregul sistem se va dezvolta fără dificultăţi în viitor. Datorită lui, datorită strădaniilor lui, izbutise să reducă vechile ciocniri dintre diferitele interese. Stane părea foarte uşurat şi bucuros de însănătoşirea lui.

— Ei bine, Cowperwood, îi spuse el în prima dimineaţă cînd se reîntoarse, arăţi de pare-ai fi nou-născut. Cum ai făcut ?

— Eu n-am făcut nimic, răspunse Cowperwood. E opera vechiului meu prieten, Jeff James. El m-a mai salvat în cîteva rînduri cînd am fost bolnav, dar de astă-dată m-a salvat şi dintr-o încurcătură financiară.

— Ai dreptate, rosti Stane. Pur şi simplu ai dat peste cap în chip magistral opinia publică.

— A fost ideea strălucită a lui Jeff, spuse Cowperwood. Nu numai că m-a luat într-o călătorie, ca să spulbere bănuielile şi zvonurile, dar m-a şi vindecat pe drum.

O altă chestiune care i-a reţinut atenţia în epoca aceea a fost discuţia cu Rexford Lynnwood, unul din cei trei sculptori americani ale căror nume îi fuseseră sugerate de Jamieson în legătură cu mormîntul pe care-şi propusese să-l construiască. Aflase că Lynnwood era talentat şi că primise recent un premiu pentru un cavou şi o statuie ridicată pe mormîntul unui guvernator din statele sudice, decedat nu de mult. Pe una din laturile monumentului era reprodusă coliba unde se născuse defunctul, iar la poalele unui stejar uriaş, acoperit de muşchi, era schiţat conturul unui cal pe care acesta îl călărise de-a lungul unor lupte din timpul Războiului Civil. Privind lucrarea, îl mişcă patosul şi simplitatea întregii concepţii.

Mai tîrziu, în faţa lui Lynnwood, pe care-l avea de cealaltă parte a biroului său masiv, l-au izbit trăsăturile clasice ale acestuia, cu ochii înfundaţi în orbite — un om înalt şi osos. La drept vorbind, omul ăsta i-a plăcut din prima clipă.

Cowperwood îi explică lui Lynnwood că ideea lui în privinţa cavoului înclina către un stil arhitectural greco-roman, oarecum modificat. I-ar fi plăcut să aibă o concepţie originală. Trebuia să fie de proporţii mari — totdeauna i-a plăcut grandiosul — din granit cenuşiu-întunecat. I-ar fi plăcut să prevadă o ferestruică îngustă, şi apoi un spaţiu pentru două sarcofage, cu două uşi grele de bronz care să se deschidă în cavou. Lynnwood încuviinţa şi era chiar încîntat că avea ocazia să execute un asemenea proiect. În timp ce Cowperwood vorbea, el desenă mai multe schiţe, care lui Cowperwood îi plăcură grozav. Se încheie un contract, cu recomandarea ca lucrul să înceapă imediat. După ce Lynnwood îşi strînse schiţele şi le aşeză în servietă, rămase o clipă uitîndu-se la Cowperwood.

— În orice caz, domnule Cowperwood, spuse el cînd dădu să plece, judecînd după felul cum arătați, sînt sigur că va mai trece mult timp pînă veți avea nevoie de această construcție. Cel puțin, o sper din toată inima.

— Mulțumesc foarte mult, zise Cowperwood. Dar, nu se știe niciodată.

CAPITOLUL 65

În tot acest timp, Cowperwood trăia îndeosebi cu gîndul agreabil la întoarcerea, spre sfîrșitul zilei, la Pryor's Cove și Berenice. Pentru prima oară, de ani de zile, se bucura de simplitatea unui cămin adevărat, un loc unde totul, de la „jocul de dame“ pînă la plimbarea scurtă pe malul Tamisei părea, datorită Berenicei, plin de culoare și simțire. Oh, de-ar dăinui de-a pururi starea asta de lucruri ! Chiar și bătrînețea nu mai era o încercare atît de grea, dacă putea să se desfășoare în asemenea împrejurări.

Într-o după-amiază, însă, cam la cinci luni după reluarea afacerilor, pe cînd stătea în biroul lui scriind o scrisoare către Aileen, deodată îl apucară niște dureri puternice, cum nu mai avusese niciodată de cînd era bolnav. Parcă un cuțit ascuțit îi fusese împlîntat și răsucit în regiunea rinichiului stîng, iar de acolo durerea urca pînă la inimă. I-a fost cu neputință să se ridice de pe scaun. De fapt, ca și la Tregasal, i se tăie răsuflarea și nu putu să se mai miște. După cîteva clipe durerile se mai potoliră și ar fi putut ajunge pînă la butonul pe care, dacă apăsa, ar fi apărut Jamieson. Tocmai cînd să apese pe buton, își retrase mîna, spunîndu-și că poate era vorba de una din acele crize acute la care fusese prevenit să se aștepte, și despre care i se dăduseră asigurări că nu va fi fatală. Așa că se așeză pentru cîteva momente, extrem de abătut din pricina dovezii evidente că nu se vindecase și temîndu-se ca nu cumva acesta să fie modul în care avea să vină sfîrșitul. Și ceea ce era și mai rău, n-avea cui să se destăinuie. Căci

vorbind, ar fi atras după sine absolut aceeași situație ca mai înainte — și ar fi alarmat opinia publică. Iar Berenice! Stane! Aileen! Ziarele! Și zile întregi în pat!

Singurul lucru pe care trebuia să-l facă, își spunea, era să se întoarcă la New York. Acolo avea să fie aproape de doctorul James, și, de asemenea, de Aileen și să vadă ce anume o frămînta. În caz că se afla cu adevărat în pragul morții, mai erau unele chestiuni care trebuiau puse la punct. Cît despre Berenice, îi putea vorbi despre necesitatea reîntoarcerii, fără să-i spună nimic despre această criză, și poate astfel să revină cu el la New York.

Ajungînd la această concluzie, se ridică foarte prudent de pe scaun și, cîteva ore mai tîrziu, se simți în stare să se întoarcă la Pryor's Cove, ca și cum totul era normal. Dar după cină, cînd Berenice, care părea deosebit de veselă, îl întrebă dacă totul mergea bine, îi răspunse:

— Eh, nu prea. Am primit o scrisoare de la Aileen, în care se plînge de situația de la New York: lucrările din casă și altele. Nu crede că ar fi destul spațiu pentru tablourile pe care le-am adăugat colecției. Cîțiva dintre negustorii care s-au uitat la modificările propuse par să fie de acord cu ea, independent de părerea lui Pyne. Simt că trebuie să mă întorc la New York, nu numai din această pricină, ci și ca să stau de vorbă cu cîțiva creditori, dintre cei cu împrumuturile făcute cînd am fost acolo ultima oară.

— Ești sigur că te simți destul de în putere ca să faci călătoria? întrebă Berenice, cu o expresie de îngrijorare în priviri.

— Absolut, răspunse Cowperwood. De fapt, mă simt mai bine decît cu luni în urmă. Și nu pot sta prea mult fără să iau contact cu New Yorkul.

— Și cu mine, cum rămîne? întrebă ea abătută.

— Păi, tu vii cu mine; vei sta la Waldorf, incognito firește — răspuns care modifică expresia de tristețe de pe chipul Berenicei.

— Dar pe vase diferite, ca de obicei?

— Din păcate, asta ar fi cea mai bună cale, oricît de greu îmi este s-o recunosc. Știi foarte bine, dragă, ce-nseamnă primejdia publicității.

— Da, știu. Înțeleg cum te simți cînd e vorba de asta. Dacă e nevoie, pleacă înainte, iar eu voi veni imediat după tine, cu vasul următor. Cînd plecăm ?

— Jamieson spune că următorul vapor ridică ancora miercuri. Poți fi gata pînă atunci ?

— Aș putea fi gata și mîine dacă e necesar, răspunse Berenice.

— Draga mea ! Totdeauna ești săritoare, plină de bunăvoință... Nu știu ce m-aș fi făcut fără tine...

La aceste cuvinte, Berenice se apropie și îl îmbrățișă, șoptindu-i :

— Te iubesc, Frank. Așa că, de ce n-aș face tot ce-mi stă în putere ca să te ajut...

CAPITOLUL 66

Pe vapor, Cowperwood se simți sufletește foarte singur. Își dădea seama că nici el, nici altcineva nu știa nimic despre viață sau despre cine crease viața. Acum simțea că, dintr-un motiv sau altul, se petrecuse cu el o schimbare, incluzînd tot acest mister măreț și frumos în măsura în care avea legătură cu el.

Telegrafiase doctorului James să se întîlnească în port ; primi următorul răspuns :

Bun sosit la New York. Voi fi acolo să te întîmpin. Al tău, Monte Carlo Jeff.

Acest mesaj îl făcu pe Cowperwood să rîdă și îi aduse o noapte tihnită. Dar înainte de a pune capul pe pernă, luă o foaie de hîrtie și un toc și scrise următorul mesaj către Berenice, care călătorea sub numele de Kathryn Trent, pe vaporul *Regele Haakon :*

Sîntem despărțiți numai de o zi, dar mie mi se pare că au trecut ani. Noapte bună, frumoasa mea ; gîndul că ești aproape mă liniștește și îmi aduce alinare.

Duminică dimineață, Cowperwood se deșteptă cu senzația că era mai puțin viguros, mai slăbit fizicește

decît fusese cu o noapte înainte. Iar cînd valetul îl ajută să se îmbrace, i se păru că nu mai avea de loc putere ; de fapt, se întoarse în pat şi se odihni toată ziua. La început, cei din jurul său — Jamieson, Hartley, ajutorul lui Jamieson, Frederickson, valetul — nu s-au alarmat, gîndindu-se că pur şi simplu avea nevoie de odihnă. Dar pe seară, Cowperwood îi ceru lui Jamieson să cheme doctorul de pe vas, fiindcă se simţea destul de rău. Doctorul Camden, după ce-l consultă, îşi dădu seama că era foarte bolnav, cu o febră de 40° ; recomandă să fie anunţat medicul lui personal, ca să-l aştepte la debarcader cu o ambulanţă.

Auzind această veste, Jamieson îşi asumă răspunderea să-i telegrafieze Aileenei că soţul ei era grav bolnav, că era nevoie să fie luat de pe vas cu o ambulanţă ; o mai întrebă ce sugestii avea de făcut, în general. La care Aileen răspunse numaidecît că deoarece la reşedinţa domnului Cowperwood se executau unele transformări pentru a mări galeria de artă, era prea mult zgomot şi dezordine ; de aceea, se gîndise că ar fi mai nimerit pentru el să tragă la hotelul Waldorf-Astoria, unde putea fi îngrijit cum se cuvine, şi unde s-ar fi simţit, desigur, mai confortabil.

După ce doctorul Camden alină suferinţa pacientului său printr-o injecţie cu morfină, Jamieson îi comunică lui Cowperwood conţinutul mesajului primit de la Aileen.

— Da, aşa ar fi mult mai bine, rosti el încet. Fă aranjamentele necesare.

Dar zădărnicirea tuturor planurilor, vălmăşagul gîndurilor îl făcură să se simtă foarte obosit. Casa lui ! Galeria de artă ! Spitalul plănuit de el ! Londra şi afacerea cu metroul ! Deodată se trezi că nu dori să se mai gîndească la nimic şi la nimeni, decît la Berenice.

Şi astfel zăcu pînă a doua zi dimineaţa, cînd vaporul se apropie de New York, gata să intre în port, iar zarva, înghesuiala şi forfota din jurul lui îi dădură de înţeles că sosiseră.

Doctorul James, venind pe vasul pilot, se urcă pe vaporul aflat încă în rada portului şi, după ce se consultă cu doctorul Camden şi Jamieson asupra amănuntelor, intră în cabina lui Cowperwood.

— Bună, Frank, eu sînt, Jeff, îl vesti. Vreau să știu exact cum te simți. Cred că e ceva care o să treacă, de îndată ce-ți voi administra medicamentul potrivit. Dar aş vrea să nu-ți bați capul cu nimic. Lasă totul pe mine, vechiul tău tovarăş de la Monte Carlo !

— Știam eu, Jeff, că atunci cînd ai să vii, spuse Cowperwood încet, totul are să fie în ordine, şi strînse afectuos mîna doctorului.

— Am făcut pregătiri să fii transportat la Waldorf-Astoria cu o ambulanță, continuă James. Știi, e mai bine aşa, mai simplu pentru tine. Cred că n-ai nimic împotrivă ?

— Nu, răspunse Cowperwood, n-am nici o obiecțiune. Dar aş dori să poți aranja lucrurile în aşa fel, încît să nu fiu stînjenit de ziarişti, măcar pînă mă instalez în hotel. Nu sînt sigur că Jamieson are să știe cum să-i ia.

— Lasă asta pe seama mea, Frank. Am eu grijă. Important pentru tine este să te odihneşti şi să nu mai scoți un cuvînt, pînă cînd n-o să vin eu mai tîrziu să stau de vorbă cu tine. Și acum, hai să trecem la acțiune.

Tocmai atunci apăru şi Jamieson.

— Haide, Jamieson, spuse doctorul James, primul lucru pe care-l avem de făcut este să stăm de vorbă cu căpitanul vasului.

Cei doi părăsiră cabina.

Trei sferturi de oră mai tîrziu, se permise unei ambulanțe ce aştepta jos să urce pînă la „Ieşirea 4", care era atît de liberă, de parcă vaporul ar fi fost pustiu. La îndrumarea lui Jamieson, doi brancardieri cu o targă porniră spre apartamentul lui Cowperwood de unde acesta fu luat şi dus la ambulanța care aştepta. O dată uşile închise, şoferul sună dintr-un clopot şi porni, în timp ce un grup de reporteri uimiți, care se aflau la mică distanță de acolo, exclamau :

— Ai ştiut ceva ? De data asta am fost traşi pe sfoară ! Cine era ?

Frustrați în încercarea lor de a afla cine era atît de bolnav încît să fi fost necesar să-l ducă, sau s-o ducă, într-o

ambulanţă, nu trecu mult pînă ce unul dintre ei, făcînd o curte stăruitoare uneia dintre surorile de pe vas, veni cu ştirea că nu fusese altcineva decît Frank Algernon Cowperwood, vestitul financiar. Totuşi, ce boală avea, sau unde a fost dus — erau chestiuni care trebuiau lămurite. Cînd însă un reporter sugeră să se ia legătura cu doamna Cowperwood, cîţiva dintre cei prezenţi dădură buzna la cel mai apropiat telefon, ca să afle de la Aileen dacă era adevărat că soţul ei fusese luat cu ambulanţa de pe vapor, şi dacă da, unde se afla acum? Da, răspunse ea, era bolnav şi ar fi trebuit să fie transportat la reşedinţa lui dacă întreaga clădire n-ar fi fost în reparaţii pentru a se crea spaţiul necesar unei colecţii suplimentare de pictură şi sculptură, care mai tîrziu avea să devină proprietatea oraşului New York. Totodată, fusese şi dorinţa domnului Cowperwood de a fi transportat la Waldorf-Astoria, unde putea avea mai multă linişte şi îngrijire decît ar fi avut în momentul de faţă, în propria-i casă.

Prin urmare, pe la ora unu, în aceeaşi zi, vestea sosirii lui Cowperwood şi a bolii sale era publicată în toate ziarele de după-amiază din oraş, dar datorită măsurilor de precauţie ale doctorului James, nici un reporter nu izbuti să pătrundă pînă la el, căci i-ar fi trebuit o hîrtie semnată chiar de doctor şi îl păzeau trei infirmiere.

Cowperwood, înţelegînd că Berenice ar fi putut primi veşti alarmante despre boala lui, îl rugă pe doctorul James să-i trimită următoarea cablogramă pe vapor :

Relatările despre boala mea mult exagerate. Urmează planul stabilit. Mă tratează doctorul James. Îţi va spune ce să faci. Cu afecţiune, Frank.

În ciuda acestor veşti triste, Berenice se consolă oarecum la gîndul că el putuse să-i trimită cuvinte atît de încurajatoare. Era totuşi hărţuită de incertitudini în legătură cu natura bolii. În sfîrşit, oricare ar fi fost rezultatul, locul ei, după cum îşi dădea seama, era alături de el.

Trecînd însă după-amiaza tîrziu prin salonul principal al vaporului, citi înmărmurită ştirea de pe panoul de noutăţi din presă :

Frank Cowperwood, celebrul financiar american şi magnatul sistemului de tracţiune din Londra, s-a îmbolnă-

vit grav în timp ce călătorea spre America. La sosirea în New York a fost transportat la hotelul Woldorf-Astoria.

Copleşită de aceste cuvinte reci, se simţi totuşi împăcată aflînd că stătea la hotel, nu acasă. Cum avea şi ea un apartament rezervat acolo, cel puţin va fi lîngă el. Exista totuşi posibilitatea de a se întîlni cu Aileen, şi asta ar fi fost penibil nu numai pentru ea, ci şi pentru Cowperwood. Şi cu toate astea, el îi ceruse să vină la hotel, cum fusese stabilit la început, aşa că avea desigur un plan. Acest nou aranjament, vulnerabil, era totuşi în contrast izbitor faţă de izolarea perfectă de la Pryor's Cove, încît acum se întreba dacă va avea curajul necesar sau energia să îndure totul. Dar chiar şi înaintea acestor dificultăţi şi primejdii, simţea că trebuia să fie lîngă el, indiferent de consecinţe. Căci Frank avea nevoie de ea, şi trebuia să răspundă acestei necesităţi.

O dată hotărîrea luată, a doua zi dimineaţă, imediat ce vasul acostă în port iar ea îşi declară bagajele, se duse direct la hotel, unde se înregistră liniştită sub numele de Kathryn Trent. Dar de cum ajunse în intimitatea camerei sale, se văzu pusă faţă în faţă cu nenumăratele neajunsuri ale situaţiei în care se găsea. Ce să facă ? Fiindcă, după cum îşi dădea seama, Aileen s-ar putea să fi sosit la hotel şi ea. Dar, în timp ce depăna acest gînd, doctorul James o chemă la telefon ca s-o anunţe că tutorele ei voia s-o vadă, şi că apartamentul lui avea numărul 1020. Mulţumindu-i foarte cordial, Berenice îi spuse că se va duce numaidecît la el. Doctorul James îi mai spuse că deşi Cowperwood deocamdată nu era în primejdie, avînd nevoie doar de odihnă şi linişte, dăduse dispoziţie ca nimeni să nu-l poată vizita cîteva zile, cu excepţia ei.

Cînd ajunse în apartamentul lui, fu introdusă direct în încăperea unde se afla Cowperwood, care stătea în pat, sprijinit în perne, palid şi destul de absent ; dar cînd ea se apropie, se lumină la faţă. Berenice, aplecîndu-se, îl sărută.

— Dragul meu ! Îmi pare aşa de rău. M-am temut ca nu cumva călătoria să fie un efort prea mare pentru tine. Şi n-am fost lîngă tine ! Doctorul James însă mă asigură că nu-i nimic grav. Ştii ce bine te-ai făcut după prima

criză ; sînt sigură, cu puţină îngrijire, că te vei însănătoşi şi de astă-dată. Dar, ah, numai de-ar fi posibil să stau cu tine tot timpul... Cred că te-aş putea îngriji încît să-ţi revii iarăşi !

— Dar, Bevy, dragă, rosti Cowperwood, numai privindu-te şi mă simt mai bine. Se va aranja ca să poţi să vii să mă vezi. Fireşte, e mare vîlvă în ziare, şi cu cît vei fi mai puţin amestecată, cu atît mă voi simţi mai bine. I-am explicat totul lui Jeff ; el înţelege chestiunea şi o priveşte cu simpatie. Mai mult chiar, va ţine legătura cu tine pentru a-ţi spune cînd şi cum o să poţi să mă vezi. Există o singură persoană, ştii bine, de care va trebui să te fereşti. Dar fiind zilnic în legătură cu doctorul James, cred că ne vom descurca pînă ies de aici. De fapt, sînt sigur.

— Dragul meu, ce om admirabil eşti ! Ştii că sînt bucuroasă că mă aflu aici, oricare ar fi situaţia. Am să fiu cît se poate de atentă. Te iubesc şi mă rog mereu pentru tine.

Se apleca şi-l sărută din nou.

CAPITOLUL 67

Îmbolnăvirea subită a lui Cowperwood, despre care s-a aflat mai întîi din ziarele newyorkeze, a produs senzaţie în toată lumea, căci afecta interesele şi investiţiile a mii de persoane, ca să nu mai pomenim de băncile şi bancherii lor. De fapt, o zi după criză, reporteri ai principalelor ziare din Anglia şi Franţa, şi din Europa în general, prin intermediul agenţiilor *United Press* şi *Associated Press*, au luat interviuri nu numai lui Jamieson şi doctorului James, ci au apelat şi la financiari de vază din Statele Unite, cerîndu-le părerea asupra efectelor pe care le-ar putea atrage decesul lui Cowperwood.

Într-adevăr, temerile şi neliniştea exprimate de unii din cei care investiseră capitaluri erau atît de mari, încît administratorii metroului londonez, în majoritate, au fost siliţi să explice ce consecinţe ar putea avea îmbolnăvirea

lui Cowperwood. După domnul Leeks, preşedintele activ al societăţii *District Railway*, despre care se vorbea că era foarte apropiat de Cowperwood : „Aranjamentele necesare pentru orice întîmplări neprevăzute, ivite din pricina indisponibilităţii momentane a domnului Cowperwood, au fost de mult puse la punct". Domnul Leeks a adăugat că : „în întreaga conducere a metroului domnea o armonie desăvîrşită. Cît despre politica în viitor privind măreţul sistem, aş dori să spun că nu există nici un pic de confuzie sau dezorientare."

Apoi, William Edmunds, director al societăţii *Railway Equipment & Construction Company* din Londra, a declarat : „Totul este în perfectă stare de funcţionare. Organizarea este atît de bună, încît îmbolnăvirea domnului Cowperwood ori absenţa sa vremelnică n-ar aduce nici o schimbare".

Lordul Stane a emis următoarea părere : „Lucrările metroului se desfăşoară în condiţii minunate, iar afacerile financiare au fost atît de bine conduse chiar de la început de către domnul Cowperwood, în persoană, încît absenţa sa inevitabilă nu poate pricinui neajunsuri serioase sistemului respectiv. Domnul Cowperwood este un prea bun organizator ca să fi pus bazele unei vaste întreprinderi bizuindu-se pe indispensabilitatea cuiva. Desigur, sperăm cu toţii că se va însănătoşi grabnic şi că se va reîntoarce în mijlocul nostru".

În vreme ce doctorul James încerca să-l ţină pe Cowperwood departe de toată această publicitate, existau cîţiva oameni pe care n-avea cum să-i înlăture, şi a trebuit să le permită intrarea. Era vorba de fiica lui Cowperwood, Anna, şi de fiul său, Frank, Jr. ; nici pe ea, nici pe el nu-i mai văzuse de ani de zile. Din convorbirea cu ei, Cowperwood şi-a putut da seama de reacţia lumii faţă de boala lui, şi asta nu putea să nu-l flateze, pentru a spune doar atît.

După aceea, a venit Aileen, extrem de afectată de starea lui, căci pe atunci arăta şi se simţea foarte slăbit. Doctorul James a insistat pe lîngă ea să nu discute încă problemele lui presante, şi Aileen a acceptat numaidecît sugestia lui ; prima ei vizită a fost deci foarte scurtă.

După ce plecă Aileen, Cowperwood începu să se gîndească la diferitele probleme ridicate de boala lui subită, care trebuiau rezolvate. Una din acestea priveau alegerea cuiva pentru a prelua vremelnic îndatoririle lui, căci era evident că absenţa lui se va prelungi. Fireşte, mai întîi s-a gîndit la lordul Stane, dar avînd în vedere interesele lui multiple şi presante, hotărî că n-ar fi omul potrivit. Mai exista cineva numit Horace Albertson, preşedintele societăţii *St. Louis Electric Traction System*, care, după cum aflase din legăturile financiare de odinioară, era unul din cei mai abili oameni din America în domeniul căilor de tracţiune. Albertson, socotea el, s-ar dovedi absolut satisfăcător într-un impas ca acesta. Numaidecît, după ce-i veni în gînd ideea, îi dădu instrucţiuni lui Jamieson să-l caute pe domnul Albertson în St. Louis şi să-i prezinte întreaga problemă, urmînd să capete orice retribuţie ar fi cerut.

Domnul Albertson refuză totuşi oferta, spunînd că se simţea profund onorat, dar că propriile lui obligaţii sporeau tot mai mult, şi că nu avea de gînd să părăsească cîmpul american de activitate. A fost o dezamăgire pentru Cowperwood, însă o dezamăgire pe care o înţelegea şi o socotea justificată. Deşi un timp s-a simţit oarecum mîhnit din pricina asta, s-a liniştit primind o cablogramă de la Stane şi de la directorii societăţii metroului londonez, în care era anunţat că îl desemnaseră pe sir Humphrey Babbs, binecunoscut de către Cowperwood, să-l înlocuiască vremelnic la conducerea întregului sistem. Pe lîngă această cablogramă au mai sosit şi cîteva altele de la asociaţii săi din Londra, printre care şi de la Elverson Johnson, exprimînd profunda lor mîhnire pentru boala lui şi urări de grabnică însănătoşire şi reîntoarcere la Londra.

Însă, cu toate bunele lor sentimente, Cowperwood era frămîntat de starea destul de complicată şi îngrijorătoare a tuturor problemelor sale. În primul rînd, Berenice, iubita lui devotată, care risca atît de mult numai ca să poată, cînd şi cînd, să-l viziteze noaptea sau în zorii zilei, cu ştirea şi sprijinul doctorului James. Apoi mai era Aileen — cu lipsa ei de înţelegere a vieţii, în general, cu excentricităţile absurde şi toanele ei — vizitîndu-l şi ca

uneori, fără să fi aflat de prezența Berenicei la hotel. Cowperwood își dădea seama că trebuie să trăiască, și totuși, în ciuda eforturilor sale, simțea cum, fizicește, pierdea terenul de sub picioare, în așa măsură încît, o dată, cînd doctorul James se afla singur cu el în odaie, începu o discuție pe această temă.

— Jeff, sînt bolnav de vreo patru săptămîni, și am senzația că nu merg spre însănătoșire.

— Ascultă, Frank, spuse James repede, asta nu-i cea mai potrivită atitudine pe care s-o adopți. Încearcă să te faci bine căci ai toate șansele. Cazuri ca ale tale se rezolvă în general fericit!

— Știu asta, îi spuse Cowperwood prietenului său, și-mi dau seama că vrei să-mi insufli curaj. Dar tot am sentimentul că n-o să-mi revin. Și fiindcă veni vorba, aș vrea s-o chemi la telefon pe Aileen, și să-i ceri să treacă pe-aici, pentru a discuta cu mine unele chestiuni în legătură cu averea. Mă gîndesc de mult la acest lucru, dar acum simt că ar fi bine să nu mai întîrzii.

— Cum spui tu, Frank, încuviință James. Dar aș vrea să nu-ți vîri în cap ideea că n-ai să te mai însănătoșești. Nu-i bine, știi. Mai ales că eu nu-s de aceeași părere. Fă-o de hatîrul meu, încearcă cel puțin.

— Voi încerca, Jeff, dar te rog, cheam-o pe Aileen. Vrei?

— Da, bineînțeles, dar nu vorbi prea mult, ai grijă!

James se duse în camera lui, de unde o sună pe Aileen la telefon și o rugă să treacă pe la Frank.

— Ai vrea să fii atît de bună să vii astăzi după-amiază, dacă e posibil, să zicem pe la trei?

Ea șovăi o clipă, apoi îi răspunse:

— Da, desigur, domnule doctor James.

Așadar, la ora stabilită, Aileen, grijulie și nedumerită, dar cîtuși de puțin tristă, veni.

Văzînd-o, Cowperwood simți că-i e lehamite, așa cum nu mai simțise de ani de zile în legătură cu ea, nu atît fizic cît sufletește. Îi lipsea, în chip supărător, rafinamentul unei femei ca Berenice. Și totuși, era aici — soția lui, și simțea că-i datora considerație pentru toată bunăvoința și afecțiunea pe care i le arătase într-o vreme cînd avea cea mai mare nevoie. Gîndind astfel, atitudinea lui față

de ea se îndulci întrucîtva ; se întinse și-i luă mîna cînd îl salută :

— Bună ziua, Frank. Cum te mai simți ?

— Ei, Aileen, împlinesc patru săptămîni de cînd sînt aici, și cu toate că doctorul crede că o duc destul de bine, îmi dau seama că sînt din ce în ce mai slăbit. Și deoarece există cîteva lucruri despre care voiam să-ți vorbesc, m-am gîndit să trimit după tine. Vrei mai întîi să-mi spui ceva despre casă ?

— Ei, da, ar fi unele lucruri, rosti ea, șovăind. Dar oricum, mai pot aștepta pînă te faci bine, nu crezi ?

— Vezi, Aileen, eu nu cred că o să mă mai fac bine. De aceea am vrut să te văd chiar astăzi, zise Cowperwood, molcom.

Aileen ezită și nu răspunse nimic.

— Înțelegi, Aileen, continuă el, cea mai mare parte din averea mea îți rămîne ție, deși am avut grijă și de alte cîteva persoane în testament, ca de pildă de fiul și de fiica mea. Și răspunderea și grija pentru această avere urmează să cadă asupra ta. Este vorba despre o mare sumă de bani, și aș dori să știu dacă te simți în stare de asemenea sarcină, dacă ai să duci la îndeplinire cu loialitate instrucțiunile pe care le-am scris pentru tine în testamentul meu.

— Da, Frank, voi face tot ce-mi spui.

El simți că i se ia o piatră de pe inimă, și continuă :

— Deși am făcut un testament care-ți dă controlul deplin, totuși, am simțit nevoia să te previn să nu ai prea mare încredere în nimeni. Din clipa cînd nu voi mai fi, sînt sigur că vor năvăli tot felul de indivizi cu diverse planuri, să întreprindă ceva în cine știe ce domeniu. Vreau să te feresc de aceste situații, așa că am dat instrucțiuni executorilor să-ți supună spre aprobare orice proiect ar avea. Tu vei fi arbitrul și va trebui să hotărăști dacă merită vreo inițiativă să fie luată în considerare sau nu. Doctorul James, îl cunoști, este unul din executori, unul din cei pe a cărui judecată mă pot bizui. El este nu numai un om cu o mare iscusință ca medic, ci și inimos și bine intenționat. I-am spus că s-ar putea să ai nevoie de un sfat, și mi-a promis să te sprijine cu toată priceperea și capacitatea lui. Vreau să subliniez că e un om atît de

cinstit, încît atunci cînd i-am propus să-i las o sumă de bani pentru serviciile sale față de mine, a refuzat categoric cu toate că era de acord să acționeze ca sfătuitorul tău. Prin urmare, dacă vreodată te vei frămînta neștiind cum să procedezi, te rog, du-te mai întîi la el și vezi ce părere are.

— Da, Frank, voi face întocmai cum spui. Dacă tu ai încredere în el, voi avea și eu, cu siguranță.

— Desigur, continuă el, există anumite clauze în testamentul meu, de care urmează să se țină seamă după ce beneficiarii vor fi satisfăcuți. Una din acestea este completarea și păstrarea galeriei de artă. Vreau ca reședința din New York să rămînă intactă, așa cum e astăzi: adică, un muzeu pus la dispoziția publicului. Și, deoarece am lăsat destui bani pentru întreținere, datoria ta este de a veghea să se mențină în cea mai bună stare. De fapt Aileen, nu știu dacă vreodată ți-ai dat seama cît de mult a însemnat acest lucru pentru mine. M-a ajutat să trăiesc în lumea problemelor practice cărora a trebuit să-mi închin viața. Construind galeria și achiziționînd opere de artă pentru a o spori, am căutat să aduc în existența mea și a ta frumosul care este cu totul în afara preocupărilor comerciale și a afacerilor.

Și în vreme ce Cowperwood vorbea, Aileen înțelese în sfîrșit, poate pentru prima oară, ce a însemnat acest lucru pentru el, și din nou îi făgădui că va face totul după îndrumările lui.

— Mai e ceva, continuă el, și anume spitalul. Știi că am vrut de mult să construiesc un spital. Nu trebuie clădit într-o regiune costisitoare. În testamentul meu am sugerat să ocupe un loc cît de cît convenabil în cartierul Bronx. De altfel, ar urma să fie destinat săracilor — nu oamenilor cu bani care-și pot permite să meargă în altă parte — iar considerente de rasă, credință sau culoare n-au nimic de-a face cu accesul la spital.

Aileen rămase tăcută, în timp ce el făcu o pauză de cîteva clipe.

— Ar mai fi ceva, Aileen. N-am pomenit nimic despre asta înainte, deoarece nu știam sigur ce atitudine vei adopta. Voi avea un cavou, înălțat în cimitirul Greenwood care-i aproape gata — o copie frumoasă după un model

antic elen. E alcătuit din două sarcofage de bronz, unul pentru mine iar celălalt pentru tine, dacă vei voi să fii îngropată alături de mine...

La auzul acestor cuvinte Aileen se mişcă în scaun, stînjenită, dat fiind că el considera perspectiva morţii ei în chip atît de practic, la fel ca orice chestiune de afaceri..

— Zici că-i în cimitirul Greenwood ? întrebă ea.

— Da, încuviinţă Cowperwood solemn.

— Şi cînd va fi gata ?

— E aproape gata, încît s-ar putea să fiu înmormîntat acolo dacă aş muri curînd.

— Zău, Frank, eşti omul cel mai straniu ! Ideea de a-ţi construi propriul cavou — şi pe-al meu — şi să te gîndeşti că vei muri de această...

— Dar cavoul va dura o mie de ani, rosti el, ridicînd niţel tonul. Şi apoi, odată şi odată, tot o să murim, şi ai putea şi tu să te odihneşti acolo, lîngă mine — dacă vrei.

Ea rămase tăcută.

— Ei, asta-i tot, spuse el în încheiere. Aşa am simţit eu, că ar trebui să fie destinat amîndurora, de vreme ce a fost construit ca atare. Totuşi, dacă gîndeşti că n-ai vrea să fii înmormîntată tot acolo...

Dar ea îl întrerupse :

— Ah, Frank, să nu vorbim acum despre asta ; dacă vrei să fiu şi eu acolo înmormîntată, acolo voi fi. Ştii acest lucru, şi glasul ei se frînse într-un suspin.

Tocmai atunci însă uşa se deschise şi apăru doctorul James, spunînd că ar fi mai bine pentru Cowperwood să pună capăt discuţiei ; că Aileen putea să mai vină şi într-o altă zi, dînd înainte un telefon...

Aileen se ridică şi luîndu-i mîna, rosti :

— Am să revin mîine, Frank, doar pentru cîteva minute. Şi dacă mai ai nevoie de mine, te rog cere-i doctorului James să mă cheme. Dar trebuie să te faci bine, Frank. Crede-mă că te vei însănătoşi. Mai ai atîtea de făcut. Încearcă...

— Bine, bine, draga mea, voi face tot ce-mi va sta în putinţă, spuse el. Şi fluturînd mîna în semn de rămas bun, adăugă : La revedere, pe mîine.

Aileen se întoarse pe călcîie şi ieşi în hol. În drum spre ascensor, meditînd cu tristeţe la convorbirea lor, zări o fe-

meie care tocmai ieșea din ascensor. O privi cu atenție, și, spre uimirea ei, își dădu seama că era Berenice. Cîteva clipe amîndouă rămaseră încremenite locului, după care Berenice străbătu holul, deschise o ușă și dispăru pe o scară ce ducea în jos. Încă uluită, Aileen se întoarse, hotărîtă parcă să revină în apartamentul lui Cowperwood, dar, răzgîndindu-se, porni deodată în direcția opusă ascensoarelor. Înainte însă de a coborî pe scări, se opri și întîrzie, tăcută.

„Berenice ! Va să zică aici era, la New York, și evident la rugămintea lui Cowperwood. Firește, la rugămintea lui ! Și el acum se preface că e pe moarte ! Oare perfidia omului ăstuia nu cunoaște margini ? Culmea, îi cere ei să vină și mîine ! Și-i mai și vorbește de cavoul în care să zacă împreună ! Împreună cu el ! Ei bine, s-a sfîrșit ! N-are să-l mai revadă niciodată pe lumea asta, chiar dacă o vor chema de o mie de ori pe zi ! Va porunci slujitorilor să nu răspundă chemărilor soțului ei, ori complicelui acestuia, doctorul James, sau oricăror persoane care ar fi pretins că vorbesc în numele lor !“

Cînd intră în ascensor, mintea îi era răvășită parcă de o furtună și valuri de mînie o asaltau într-una. Are să dezvăluie ziarelor ce face acest ticălos : își bate joc și umilește o femeie care făcuse atît de mult pentru el ! O să-i plătească ea !

Ieșind din hotel, se precipită într-o birjă și-l zori pe vizitiu să mîne, să mîne într-una, în timp ce-și repeta în sinea ei toate neajunsurile de care își amintea și care puteau și aveau să fie aruncate asupra lui, dacă izbutea să pună lucrurile la punct. În vreme ce trăsura gonea, fulgerele mîniei ei se îndreptară îndărăt, asupra Berenicei.

CAPITOLUL 68

Ajungînd în camera ei, Berenice rămase înlemnită, incapabilă să mai gîndească și înfricoșată la culme pentru Cowperwood și pentru ea. Probabil că Aileen s-a întors la el în apartament, și ce efect groaznic ar putea avea

asta asupra lui tocmai acum! I-ar putea pricinui moartea! Şi să nu-l poată ajuta în nici un fel — înspăimîntător! Pînă la urmă se gîndi să se ducă la doctorul James să-l întrebe cum să înfrunte atitudinea răutăcioasă, crudă a Aileenei. Dar teama de a nu da din nou ochi cu ea o reţinu. Poate că se afla în hol, sau în odaia doctorului James! Încetul cu încetul, situaţia deveni atît de insuportabilă pentru ea, că pînă la urmă îi veni o idee. Se duse la telefon şi-l chemă pe doctorul James şi, spre consolarea ei, acesta-i răspunse.

— Doctore James, începu ea, abia îngăimat, aici e Berenice. Aş dori să ştiu dacă nu vrei să fii atît de bun să treci numaidecît pe la mine. S-a întîmplat ceva groaznic... sînt aşa de răscolită şi nervoasă, că trebuie să stau de vorbă cu dumneata!

— Da, sigur, Berenice, vin imediat, răspunse el.

Berenice adăugă apoi, pe un ton şovăielnic:

— Dacă o vezi cumva pe doamna Cowperwood în hol, te rog n-o lăsa să vină cu dumneata.

Dar în clipa asta glasul i se curmă, şi James, dîndu-şi seama de primejdie, puse telefonul iute în furcă şi luîndu-şi halatul de medic, se duse întins către camera ei şi bătu la uşă. Berenice îi răspunse dinăuntru în şoaptă:

— Eşti singur, doctore?

După ce îi dădu asigurări că era singur, Berenice deschise uşa şi el intră.

— Ce s-a-ntîmplat, Berenice? Despre ce e vorba? întrebă aproape cu asprime, cercetîndu-i în acelaşi timp chipul. De ce eşti aşa de speriată?

— Ah, doctore, nici nu sînt în stare să-ţi spun. Acum tremura de frică. Am văzut-o pe doamna Cowperwood în hol, cînd veneam, şi m-a văzut şi ea pe mine. Avea o expresie plină de atîta îndîrjire, încît mi-e teamă pentru Frank. Nu ştii cumva, a fost pe la el de cînd am plecat? Am impresia că s-a întors în camera lui.

— Categoric nu, zise James, chiar de acolo vin. Frank se simte bine, e în afară de orice primejdie. Poftim, şi scoţînd cîteva pilule albe dintr-o cutiuţă, îi dădu una. Ia asta şi nu mai vorbi cîteva momente. O să-ţi liniştească nervii, şi apoi poţi să-mi spui totul.

Şi ducîndu-se la o canapea, îi făcu semn să se așeze lîngă el. Părea că, treptat-treptat, se mai liniștește.

— Ascultă-mă acum, Berenice, urmă el, știu că situația dumitale în hotelul acesta este foarte dificilă. Mi-am dat seama de cînd ai venit aici, dar de ce ești așa de frămîntată ? Ce, îți închipui că doamna Cowperwood o să te bată ?

— Aa, nu, nu pentru mine sînt îngrijorată, răspunse ea cu mai mult calm, ci de Frank mi-e teamă, de fapt. E atît de bolnav, de slăbit și de neajutorat acum... mă tem că ar putea să-i spună ori să pună la cale lucruri care l-ar răni atît de profund, încît să nu mai vrea să trăiască. Și cînd te gîndești că s-a purtat atît de generos, de binevoitor cu Aileen. Iar acum cînd are nevoie de afecțiune, nu de ură, după tot ce a făcut pentru ea, e în stare să-i pricinuiască un rău — să-l rănească și să-i agraveze boala. Mi-a spus de multe ori că Aileen își pierde cumpătul totdeauna cînd devine geloasă.

— Da, știu, zise James. Frank e un om important, care s-a însurat cu o femeie nepotrivită, și ca să-ți mărturisesc adevărul, mi-a fost teamă că așa o să se întîmple. M-am gîndit că n-ar fi prudent din partea dumitale să stai în același hotel. Totuși, iubirea este o forță ; cînd am fost în Anglia, am văzut cît de mult țineți unul la altul. Dar am știut, ca mulți alții, că relațiile lui cu doamna Cowperwood erau încordate. Apropo, ai schimbat vreun cuvînt cu ea ?

— Aa, nu, răspunse Berenice. Am dat cu ochii de ea cînd ieșeam din ascensor ; mînia și repulsia ei, cînd m-a recunoscut, au fost atît de evidente, încît am simțit cum mă săgetau parcă prin tot corpul. Am avut impresia că dacă putea, ar fi fost în stare să facă un lucru desperat împotriva amîndurora. Pe lîngă asta, mi-era teamă că o să se-ntoarcă în apartamentul lui.

La aceste cuvinte doctorul James o sfătui pe Berenice să rămînă în cameră pînă ce furtuna se va potoli și să aștepte un semn de la el. Mai ales o povățui să nu-i spună o vorbă lui Cowperwood cînd îl va revedea. Era mult prea bolnav pentru asta. Între timp, îi explică el răbdător, va înfrunta mînia doamnei Cowperwood și o va chema la telefon, ca să afle ce voia să facă sau ce avea de gînd să spună în public.

Apoi o părăsi pe Berenice și se duse în camera lui să mediteze asupra chestiunii.

Înainte însă de a fi dat de Aileen la telefon, una din infirmiere veni în camera lui să-l întrebe dacă n-ar voi să treacă pe la domnul Cowperwood să-i facă un consult scurt ; părea mai agitat ca de obicei. Ducîndu-se, îl găsi pe Cowperwood zvîrcolindu-se în pat de parcă ar fi stat incomod. Și cînd îl întrebă cum a decurs vizita Aileenei, îi răspunse plictisit :

— Oh, totul a mers bine, cred. Cel puțin am discutat cu ea punctele mai importante. Dar Jeff, mă simt cam prea obosit, slăbit parcă de lunga noastră convorbire.

— Ei, da, mă așteptam la asta. Data următoare să nu mai vorbești așa de mult. Uite, aici am ceva pentru tine ca să iei. Acum o să te odihnești. Îi dădu lui Cowperwood un praf și un pahar cu apă, apoi adăugă : O să-și facă efectul îndată ; trec să te văd ceva mai tîrziu, după-amiază.

Apoi se întoarse în camera lui și o chemă pe Aileen la telefon ; aceasta tocmai revenise acasă. Cînd auzi numele lui anunțat de cameristă, veni numaidecît la aparat. Doctorul James, pe un ton cît se poate de amabil, îi spuse că o sunase ca să afle cum a decurs vizita la soțul ei, și o întrebă dacă putea s-o ajute în vreun fel.

Glasul ei era necontrolat, cu accente de mînie.

— Da, domnule doctor, mă poți ajuta foarte mult dacă nu mă vei mai chema niciodată la telefon ; te rog, căci tocmai am aflat ce s-a petrecut tot timpul — la Londra și aici — între așa-numitul meu soț și domnișoara Fleming. Știu că acolo au stat împreună și acum stau împreună sub ochii dumitale, și pare-se cu sprijinul și încuviințarea dumitale. Și mai vrei să știi dacă întîlnirea cu el a fost mulțumitoare ! Iar femeia aia stă în același hotel ! E lucrul cel mai jignitor de care mi-a fost dat să aud vreodată și despre care, sînt sigură, lumea va afla cu satisfacție ! Și va afla, fără doar și poate ! Și va afla ! Apoi, aproape țipînd, adăugă : Dumneata, doctor ! Un om considerat cumsecade !...

La aceste cuvinte, doctorul James, dîndu-și seama de violența mîniei ei, o întrerupse, spunînd energic dar calm :

— Doamnă Cowperwood, vă rog să puneţi capăt acuzaţiilor dumneavoastră. Am fost chemat în acest caz pentru capacitatea mea profesională şi nu ca judecător al unor situaţii care n-au nimic de a face cu mine. Dumneavoastră n-aveţi dreptul să judecaţi acţiunile unui om despre care ştiţi tot aşa de puţin ca şi despre mine. Credeţi sau nu, soţul dumneavoastră e un om foarte bolnav, şi dacă faceţi greşeala gravă de a dezvălui în presă cine ştie ce poveste, vă veţi pricinui de o mie de ori mai mult rău dumneavoastră decît i-aţi putea pricinui vreodată lui, sau oricui legat de el. Fiindcă el nu numai că are prieteni puternici, dar şi admiratori, după cum ştiţi — care ar dispreţui profund o asemenea acţiune iniţiată de dumneavoastră şi nu l-ar părăsi. Dacă moare, după cum prea bine s-ar putea... atunci judecaţi singură cum ar fi primit un atac public de felul celui pe care-l aveţi în minte.

Aceste cuvinte tăioase îi amintiră Aileenei de unele din propriile ei indiscreţii dintr-un trecut nu prea îndepărtat, şi vocea îşi pierdu din vehemenţă cînd spuse :

— Eu nu vreau să discut despre neajunsurile mele legate de această chestiune, cu dumneata, domnule doctor, sau cu altcineva, aşa că te rog nu mă mai suna la telefon în nici o problemă referitoare la domnul Cowperwood, orice s-ar întîmpla. O aveţi pe domnişoara Fleming care de-abia aşteaptă să-l consoleze pe soţul meu. Să-şi ia dînsa această sarcină, şi încă o dată, te rog, nu mă mai suna. Sînt sătulă de legătura asta nenorocită. Asta-i tot, domnule doctor James.

În telefon se auzi un ţăcănit : închisese.

Cînd doctorul se întoarse de la telefon, pe chip i se aşternuse un zîmbet şters. Din îndelungata lui experienţă profesională cu femei isterice, ştia că puterea mîniei ei se irosise în orele care trecuseră de cînd o văzuse pe Berenice. Căci, la urma-urmei, pentru Aileen asta nu era o poveste nouă. Şi tot aşa de bine ştia că din vanitate nu-şi va îngădui să-şi dea frîu liber şi să facă declaraţii în public. Nu făcuse asta în trecut, şi n-o s-o facă nici acum. Cu această certitudine porni să treacă pe la Berenice şi să-i povestească ; o găsi încă nervoasă şi aşteptînd nerăbdătoare să-l asculte.

El mai rîdea încă în momentul cînd începu să-i explice că Aileen mai mult lătra decît mușca. Pentru că deși îl amenințase pe el, pe Cowperwood și pe Berenice să-i defăimeze, totuși, după ce stătuse de vorbă cu ea, avea impresia certă că furia i se spulberase și că probabil nu se va mai întîmpla nimic violent. Acum, deoarece Aileen declarase, pînă la urmă, că nu mai voia să dea ochi cu soțul ei, va trebui, pare-se, să ceară Berenicei să-și ia răspunderea îngrijirii lui, spre a vedea, amîndoi, dacă n-o puteau scoate la capăt. Ar urma să preia serviciul de infirmieră în timpul serii, de la patru la douăsprezece.

— Ah, ce minunat! exclamă Berenice. Ce fericită voi fi să fac tot ce pot pentru a-l ajuta — orice-mi stă în putere! Căci, doctore, trebuie să trăiască! Trebuie să se facă bine și să ajungă să-și ducă planurile la îndeplinire. Iar noi trebuie să-l ajutăm.

— Îți sînt foarte recunoscător pentru asta... Știu că ține serios la dumneata, rosti James, și se va simți fără îndoială mult mai bine sub îngrijirea dumitale.

— Oh, domnule doctor, eu îți sînt recunoscătoare! exclamă, luîndu-i amîndouă mîinile într-ale ei.

CAPITOLUL 69

Încercarea lui Cowperwood de-a o lămuri pe Aileen despre importanța averii care-i va aparține după moartea lui și despre necesitatea ca ea să înțeleagă ce va avea de făcut ca legatar universal, în loc să fi provocat atenția și mila ei, i-a lăsat impresia zădărniciei probabile a acestei strădanii. Și asta pentru că-și dădea seama că Aileen nu realiza cît de importante erau aceste lucruri pentru el, ca și pentru ea. Căci știa foarte bine că Aileen nu putea înțelege caracterul și intențiile oamenilor, iar dacă el nu va mai fi — ce garanții putea avea că diferitele năzuințe cuprinse în majoritatea clauzelor testamentare vor fi îndeplinite? Acest gînd, în loc să-l îndemne să trăiască, pur și simplu îl descuraja. Cu atît mai mult cu cît

nu numai că se simțea obosit, dar era și puțin plictisit și se îndoia în sinea lui de rostul vieții.

Ce stranie viață au dus împreună — un lanț aproape neîntrerupt de iritări, întins pe o perioadă de peste treizeci de ani! La început, a fost entuziasmul lui pentru Aileen cînd ea avea șaptesprezece ani iar el douăzeci și șapte, apoi, puțin mai tîrziu, descoperirea lui că frumusețea și farmecul ei ascundeau o lipsă de înțelegere care o ținea în afara preocupărilor lui financiare și intelectuale. Îl considera un bun al ei, care nu avea voie să-și îndrepte nici măcar o privire în altă parte decît în direcția ei. Totuși, în ciuda furtunilor provocate chiar și de cele mai mărunte aventuri ale lui, iată unde ajunseseră — după toți anii de nesocotire a calităților lui, care-l duseseră, încet dar sigur, la averea actuală.

Descoperise, totuși, o femeie al cărui temperament îi făcea viața demnă de a fi trăită. O găsise pe Berenice, iar Berenice îl găsise pe el. Au dat cărțile pe față amîndoi. Iubirea ei stranie îi scăpăra în glas, în vorbe, în mîngîieri. Aplecîndu-se asupra lui din cînd în cînd, o putea auzi spunînd:

— Dragul, iubitul meu! Dragostea noastră nu-i efemeră, ci veșnică. Va dăinui în noi, oriunde ne-am afla. Să nu uităm. Dragul meu, odihnește-te și fii fericit!

Tocmai în clipa cînd era cufundat în aceste gînduri, Berenice, îmbrăcată în uniforma albă de infirmieră, intră în odaie. Cowperwood se mișcă la auzul glasului familiar, dar păru să nu fi înțeles pe deplin pe cine avea dinaintea ochilor. Costumul se potrivea de minune cu frumusețea ei neobișnuită. Cu un efort înălță capul și, deși evident foarte slăbit, exclamă:

— O, tu, zeiță Afrodita! Albă ca spuma mării!

Ea se aplecă, sărutîndu-l.

— Zeiță, murmură el. Roșul de aur al părului tău! Albastrul ochilor tăi! Apoi, apucîndu-i mîna o lipi de el. Acum te am la mine. Văd cum îmi făceai semn în ziua aceea la Thessaloniki, lîngă marea Egee de azur!

— Frank! Frank! O, dac-aș fi zeița ta în vecii vecilor!

Berenice își dădea seama că Frank începuse să delireze, de aceea căută să-l liniștească.

— Surîsul acela, continuă Cowperwood. Mai zîmbește-mi o dată. E ca o rază de soare ! Prinde-mi mîinile, Afrodita mea din mare !

Berenice se așeză pe marginea patului și începu să plîngă molcom.

— Afrodita, nu pleca mereu de lîngă mine. Am atîta nevoie de tine ! și o apucă și mai strîns.

În clipa aceea intră în cameră doctorul James și, văzînd în ce stare era Cowperwood, se duse întins la el. Întorcîndu-se spre Berenice, rosti :

— Fii mîndră, draga mea ! Un om adevărat te preamărește... Dar lasă-ne singuri cîteva clipe. Vreau să-l înviorez. N-are să moară.

Ea părăsi încăperea și doctorul îi dădu un întăritor. Îndată, Cowperwood își reveni din delir și întrebă :

— Unde-i Berenice ?

— Într-o clipă are să fie cu tine, Frank, dar acum cel mai bine e să te odihnești în liniște, spuse James.

Berenice însă îl auzise strigînd-o ; veni și se așeză pe un scăunel lîngă pat. După cîteva clipe el deschise ochii și începu să vorbească.

— Știi, Berenice, rosti el ca și cum ar fi continuat o discuție, e atît de important să menții reședința mea din Bulevardul Cinci, ca pe un locaș pentru piesele mele de artă.

— Da, știu, Frank, spuse Berenice încetișor și cu duioșie. Totdeauna ai ținut la ea atît de mult.

— Da, totdeauna am ținut la ea atît de mult. Pleci de pe asfaltul străzii și, în zece secunde după ce-ai trecut pragul, te pomenești într-o grădină de palmieri, printre flori și verdeață ; te așezi, înconjurat de ele, auzi clipocitul apei, susurul unui șuvoi curgînd într-un bazin micuț și melodia apei, ca un pîrîiaș în iarba pădurilor...

— Știu, dragul meu, rosti Berenice în șoaptă. Dar acum trebuie să te odihnești. O să stau lîngă tine chiar și cînd vei dormi. Sînt infirmiera ta.

În timp ce Berenice își văzu în noaptea aceea mai departe de îndatoririle ei, și așa noapte de noapte — se simți impresionată de interesul lui nestrămutat față de nume-

roasele probleme pe care nu mai putea să le dirijeze. Într-o zi îl preocupa galeria de artă, a doua zi metroul, apoi spitalul.

Deşi de fapt Berenice nu se aştepta la acest lucru, şi nici doctorul James, Cowperwood mai avea doar cîteva zile de trăit. Totuşi, de-a lungul orelor pe care Berenice le petrecea cu el, Cowperwood părea mai vesel, şi chiar cînd vorbea puţin, în ultima vreme se simţea mereu istovit, tot timpul dorea să doarmă.

— Lasă-l să doarmă cît se poate de mult, o sfătui doctorul James. Nu face decît să-şi conserve energia.

Această declaraţie o descurajă pe Berenice în asemenea măsură, încît îl întrebă dacă nu s-ar putea face mai mult în sprijinul lui.

— Nu, se împotrivi James. Somnul este într-adevăr cel mai bun leac pentru el, şi s-ar putea să-şi revină. Îi administrez cele mai bune întăritoare pe care le cunosc, dar nu ne rămîne decît să aşteptăm. S-ar putea să se facă mai bine.

Dar nu s-a făcut mai bine. Dimpotrivă ; cu patruzeci şi opt de ore înaintea morţii, situaţia s-a înrăutăţit simţitor, ceea ce l-a determinat pe doctorul James să trimită după fiul său, Frank A. Cowperwood junior şi după Anna, fiica lui, acum doamna Templeton. Dar Aileen nu se afla de faţă, aşa cum au observat la sosire fiica şi fiul lui. Întrebat de ce doamna Cowperwood nu era prezentă, doctorul James le aduse la cunoştinţă că, din motive personale, refuzase să mai treacă pe la el.

Cu toate acestea — deşi ştiau despre înstrăinarea dintre Aileen şi Cowperwood — fiul şi fiica lui mai aveau încă nedumeriri în legătură cu motivul care o determinase să nu mai vrea să-l vadă pe Cowperwood într-un moment crucial ca acesta. Se simţiră deci obligaţi s-o înştiinţeze despre starea în care se afla tatăl lor. De aceea s-au dus repede la un telefon public şi au sunat-o. Dar, spre marea lor surprindere, şi-au dat seama că Aileen nu era dispusă să-şi schimbe atitudinea faţă de el sau de ei, afirmînd că, deoarece doctorul James şi domnişoara Fleming, cu consimţămîntul acestuia, se ocupau de afa-

ccrile lui Cowperwood fără a ține seama de dorințele ei, puteau desigur să aibă grijă de tot. Ea refuză categoric să vină.

Uluiți de cruzimea evidentă a Aileenei, și-au dat seama că nu aveau altceva de făcut decît să se întoarcă și să vegheze la căpătîiul lui. Toți cei prezenți erau în panică : doctorul James, Berenice și Jamieson, cu toții stăteau neajutorați, neștiind ce să facă. Au așteptat ore întregi, trăgînd cu urechea la răsuflarea lui greoaie, cîteodată întreruptă, pînă ce brusc, douăzeci și patru de ore mai tîrziu, ca și cum ar fi vrut să pună capăt unei mari cazne, se zvîrcoli puternic, aproape ridicîndu-se în capul oaselor, într-un cot, parcă s-ar fi uitat în jur, și apoi tot atît de brusc căzu pe spate și rămase nemișcat.

Moarte ! Moarte ! Acolo era — irezistibilă, mohorîtă, pe chipurile tuturor !

— Frank ! strigă Berenice, încremenită, cu privirile fixe, uluită, nevenindu-i să creadă. Se repezi la marginea patului, îngenunche, îi prinse mîinile umezite și-și acoperi fața cu ele. Ah, Frank, dragul meu, de ce tocmai tu ! țipă ea, apoi se lăsă în jos încet, aproape leșinată.

CAPITOLUL 70

Consternarea care a urmat morții lui Cowperwood ridica atît de multe probleme imediate, dar și mai îndepărtate, încît pentru cîteva minute toți rămaseră ca împietriți. Din tot grupul, doctorul era cel mai calm și în stare să judece ; primul pas a fost s-o ducă pe Berenice, ajutat de Jamieson, pe o canapea. După aceea, îi sugeră lui Jamieson s-o sune numaidecît pe doamna Cowperwood, pentru instrucțiuni în legătură cu înmormîntarea.

Apelul, făcut de Jamieson, avu drept rezultat cea mai urîtă și mai revoltătoare reacție din partea Aileenei, dublată de o atitudine care punea probleme aparent de nerezolvat dacă nu voiau să dezlănțuie un scandal de proporții uriașe.

— De ce vă adresați mie ? spuse ea. De ce nu vă adresați doctorului James și domnișoarei Fleming ? Ei au avut puteri depline în privința afacerilor lui tot timpul de cînd s-a aflat aici, și chiar înainte.

— Dar, doamnă Cowperwood, stărui Jamieson uluit, e vorba de soțul dumneavoastră. Vreți să spuneți că nu doriți să fie adus în casa dumneavoastră ?

Întrebarea stîrni un răspuns aspru și răstit.

— În ce mă privește, am fost ignorată și mințită de domnul Cowperwood, ca și de doctorul și amanta lui. Corpul neînsuflețit să fie dus într-o sală de funeralii, și de acolo să pornească înmormîntarea — să aranjeze ei asta.

— Dar, doamnă Cowperwood, insistă Jamieson, cu glasul gîtuit de emoție, e nemaipomenit. Vor afla toate ziarele. Sînt sigur, nu vreți acest lucru cînd e vorba despre o figură atît de remarcabilă ca soțul dumneavoastră.

Tocmai atunci, doctorul James, auzind acea declarație revoltătoare, se apropie și luă receptorul din mîna lui Jamieson.

— Doamnă Cowperwood, aici este doctorul James, spuse el cu răceală. Eu sînt medicul, după cum știți, la care domnul Cowperwood a apelat venind înapoi în țară. Domnul Cowperwood nu e rudă cu mine și l-am slujit așa cum aș fi făcut cu orice alt pacient. Dacă însă persistați în a avea această surprinzătoare atitudine față de un om care a fost soțul dumneavoastră și a cărui avere o veți moșteni, vă asigur că nu veți scăpa niciodată de scandalul iscat din pricina asta. O să vă urmărească pînă la sfîrșitul vieții. Trebuie să vă dați seama, firește, de acest lucru.

El așteptă o clipă, dar era liniște la capătul firului.

— Nu vă cer să-mi faceți mie o favoare, doamnă Cowperwood, continuă el. Ci dumneavoastră înșivă. Desigur, corpul lui ar putea fi transportat în sala unui antreprenor de pompe funebre, și înmormîntat oriunde, dacă aceasta e dorința dumneavoastră. Dar este, într-adevăr ? După cum știți, presa poate afla de la mine sau de la antreprenor ce s-a întîmplat cu corpul lui. Pentru ultima

oară, şi în interesul dumneavoastră, vă cer să vă mai gîndiţi, căci dacă procedaţi aşa cum spuneţi, voi avea grijă ca ziarele de mîine să publice întreaga istorie.

În momentul acela el încetă să mai vorbească, aşteptînd şi sperînd să obţină de la ea un răspuns mai uman. Auzind însă un ţăcănit în aparat, îşi dădu seama că închisese telefonul. După care se întoarse spre Jamieson, spunîndu-i :

— Femeia asta, aşa cum se vede în momentul de faţă, nu-i în toate minţile. N-avem altceva de făcut decît să ne ocupăm noi de această chestiune şi să acţionăm în locul ei. Domnul Cowperwood era atît de iubit de servitorii lui, încît sînt sigur că n-o să fie greu să-i cîştigăm. Aşa încît, fără ca ea să ştie, corpul lui să fie transportat acasă şi să rămînă acolo pînă va fi dus, cum se cuvine, la locul de veci. Iată ceea ce putem şi trebuie să facem. Nu putem îngădui să se întîmple aşa ceva.

Şi, luîndu-şi pălăria, plecă, dar nu fără ca mai întîi să se uite la Berenice, care între timp îşi revenea în simţiri, şi să-i ceară să se întoarcă în camera ei şi să aştepte acolo pînă îi va da de veste.

— Nu dispera, Berenice. Crede-mă, totul se va aranja în chipul cel mai corect şi mai cuviincios posibil. Asta îţi pot promite, şi îi strînse mîna afectuos.

Prima măsură a fost să încredinţeze corpul neînsufleţit al lui Cowperwood unei întreprinderi de pompe funebre din preajma hotelului. Apoi, avea de gînd să se consulte cu Jamieson asupra caracterului şi mentalităţii servitorilor lui Cowperwood. Desigur, se putea bizui pe sprijinul cîtorva din ei. Căci, era convins în sinea sa că Aileen nu trebuia lăsată să procedeze aşa cum voia. Era nevoit să-şi depăşească îndatoririle, dar altă cale nu vedea. Cu mult înainte, el simţise temeiul diferendelor dintre ea şi Cowperwood. Aileen ţinea mult la soţul ei, după cum îşi dăduse el seama, nimic de zis, dar era atît de geloasă pe fiecare acţiune a lui, încît făcea din visul ei de fericire prilej de chinuri neîntrerupte.

Ciudat, în acele clipe grele, Jamieson a fost vizitat de un anume Buckner Carr, majordom şef la reşedinţa lui Cowperwood, un om care era în serviciul lui Cowperwood

încă de pe vremea cînd acesta se afla la Chicago. Scopul vizitei lui, după cum a reieşit, era să-şi exprime faţă de Jamieson nu numai marea lui durere şi jale pentru moartea stăpînului său, ci — din pricina unei convorbiri telefonice interceptate în care doamna Cowperwood arunca în spinarea soţului ei învinuiri nedrepte şi, mai teribil ca orice, nu îngăduia să fie adus în propria lui casă — dorea să-şi ofere serviciile ca nu cumva o asemenea nenorocire să aibă loc.

Cînd doctorul James se întoarse la hotel, îl găsi pe Jamieson împreună cu Carr; numaidecît le explică planul la care se gîndise. Dăduse dispoziţii antreprenorului de pompe funebre să aranjeze cadavrul pentru înmormîntare, să-l pună într-un sicriu şi să aştepte instrucţiuni. Problema era cum putea fi transportat la reşedinţa lui, şi dacă servitorii vor fi acolo să dea o mînă de ajutor, ca totul să se petreacă discret şi în linişte. Urma să fie dus într-o încăpere potrivită, fără cel mai mic zgomot, ca nu cumva doamna Cowperwood să prindă de veste, cel puţin pînă a doua zi dimineaţă. Credea Buckner Carr că treaba asta se putea face fără nici o piedică? Carr răspunse că dacă i se îngăduia să se întoarcă la locuinţa lui Cowperwood pentru un ceas sau două, ar fi revenit să spună dacă planul schiţat de James putea fi dus la îndeplinire. Apoi plecă, şi după două ore sună la telefon spunînd că cel mai bun timp ar fi între zece seara şi unu noaptea; toţi servitorii erau nerăbdători să-l ajute, şi casa va fi cufundată în întuneric şi tăcere.

Prin urmare, după cum se pusese la cale, transportul sicriului a avut loc la unu noaptea; Carr, afară, patrula tăcut pe o stradă practic pustie. Servitorii, credincioşi fostului lor stăpîn, aranjaseră salonul încăpător de la etajul doi şi aranjaseră un catafalc. În timp ce-l purtau înăuntru, unul dintre ei făcea de pază în faţa uşii doamnei Cowperwood, ascultînd ca să-i prevină de cel mai slab zgomot.

Aşadar, iată şi cortegiul funerar, neanunţat, al lui Frank Algernon Cowperwood, în liniştea nopţii — el şi Aileen încă o dată uniţi în propria lor casă.

CAPITOLUL 71

Nici un gînd chinuitor sau visuri în legătură cu cele ce se petreceau n-o tulburaseră pe Aileen înainte ca lumina zorilor s-o fi deşteptat. Cu toate că, de obicei, se simţea dispusă să mai întîrzie în pat un timp, de astă-dată, auzind un zgomot ca de obiect greu căzînd pe pardoseala balconului de jos, şi temîndu-se să nu fi fost cumva vreo bucată de marmură grecească recent cumpărată, care nu-şi găsise încă locul în galerie, se sculă şi coborî scara care dădea în balcon. Privind în juru-i curioasă cînd trecu pe lîngă uşile duble ale salonului principal, se duse întins la piesa de artă proaspăt pusă, dar descoperi că totul era în ordine.

Totuşi, la întoarcere, cînd se apropie din nou de uşile salonului, se înfioră observînd prezenţa, în mijlocul odăii uriaşe, a unui lădoi mare şi negru, de formă alungită, bine drapat. Se cutremură din tot trupul şi un timp nu se putu mişca. Apoi se răsuci pe călcîie, dînd să fugă, dar pe urmă, oprindu-se, se întoarse în uşa încăperii şi rămase acolo, uluită şi cu privirile aţintite. Un sicriu! Dumnezeule! Cowperwood! Soţul ei! Rece şi mort! Venise la ea, deşi refuzase să-l vadă cît mai fusese încă în viaţă!

Tremurînd şi plină de remuşcări, se apropie să privească corpul rece şi izbăvit de moarte. Fruntea înaltă! Capul distins, frumos modelat! Părul lui castaniu, chiar şi acum neîncărunţit! Trăsăturile impresionante, totul atît de familiar ei! Întreaga figură sugerînd forţă, inteligenţă, geniu, calităţi pe care lumea i le-a recunoscut de la început! Iar ea refuzase să se ducă la el! Stătea împietrită, regretînd ceva în sinea ei — propriile lui erori şi ale ei. Şi discordiile furtunoase, aproape inumane, care au avut loc — şi au trecut — între ei. Şi totuşi, iată-l aici, acasă, în sfîrşit! Acasă!

Dar apoi brusc, ciudăţenia, misterul, pînă la urmă sfidarea hotărîrii ei, accentuată prin prezenţa lui aici, o făcură să se înfurie. Cine-l adusese şi cum? La ce oră? Doar aseară dăduse ordin servitorilor să încuie bine toate uşile. Şi totuşi, el era aici! Evident, prietenii şi servitorii lui, nu ai ei, trebuie să se fi unit ca să facă acest lucru.

Desigur, asta va anticipa o schimbare de atitudine, și în acest caz va avea loc întregul ritual de înmormîntare, obișnuit și oficial, care se cuvenea unui om atît de important. Cu alte cuvinte, el cîștigase. Are să pară ca și cum ea și-ar fi schimbat punctul de vedere, iertîndu-i faptele libertine și egoiste. Dar nu, niciodată nu se va întîmpla acest lucru ! Insultată și biruită pînă la urmă ! Niciodată ! Și totuși, în vreme ce-și depăna în minte sfidarea, el se afla acolo ! Tocmai cînd îl privea, auzi zgomot de pași îndărătul ei, și întorcînd capul îl văzu pe Carr, majordomul, cu o scrisoare în mînă, care-i spuse :

— Doamnă, scrisoarea aceasta mi-a fost chiar acum predată pentru dumneavoastră.

Și deși la început îi făcu semn cu mîna să plece — el abia dacă se întorsese cu spatele — Aileen strigă :

— Dă-o-ncoace.

Apoi, scoțînd scrisoarea din plic, citi :

Aileen, sînt pe moarte. Cînd aceste rînduri vor ajunge la tine, eu n-o să mai fiu. Cunosc toate păcatele mele și pe toate cele cu care mă învinuiești, și îmi aduc mustrări numai mie. N-aș putea însă s-o uit pe Aileen care m-a ajutat în timpul cînd mă aflam închis la Philadelphia. Acum nu mai slujește la nimic, mie, ori amîndurora, dacă spun că-mi pare rău. Dar într-un fel, simt că în adîncul inimii tale mă vei ierta, o dată ce voi fi dispărut. E o mîngîiere știind că vei scăpa de griji. Am aranjat totul după cum știi. Și acum, adio Aileen. S-a sfîrșit cu necazurile pricinuite de Frank, de-a pururi !

Încheierea lui o făcu să se apropie de coșciug, să-i ia mîinile și să i le sărute. Apoi după ce-l mai privi o dată, se întoarse și plecă repede.

Cîteva ore mai tîrziu, însă, majordomul, căruia prin Jamieson și alții îi fuseseră adresate diferite cereri, a fost silit să se consulte cu Aileen în legătură cu înmormîntarea. Cererile de a aduce un ultim omagiu lui Cowperwood erau atît de numeroase, încît, pînă la urmă, Carr se văzu nevoit să-i prezinte o listă lungă de nume, la care Aileen spuse :

— Eh, lasă-i să vină! Ce rău mai poate aduce acum acest lucru? Roagă-i pe Jamieson, pe fiul și pe fiica domnului Cowperwood să pună totul la punct după cum le-o plăcea. Eu o să stau în odaia mea, căci nu mă simt destul de bine ca să dau o mînă de ajutor.

— Dar, doamnă Cowperwood, n-ați voi să vină un pastor ca să oficieze ultima slujbă? întrebă Carr — sugestie făcută de doctorul James, dar care se potrivea cu firea religioasă a majordomului.

— Ah, ba da, să vină unul. Nu văd nimic rău în asta, zise Aileen, iar gîndurile îi zburară la părinții ei, cu religiozitatea lor exagerată. Dar limitează la cincizeci numărul celor care vor veni aici.

Această hotărîre îl făcu pe Carr să ia numaidecît legătura cu Jamieson, cu fiul și fiica lui Cowperwood, spre a-i informa că puteau continua aranjamentele de înmormîntare după cum socoteau potrivit. Cînd vestea ajunse la urechile doctorului James, el scoase un oftat de ușurare și începu totodată să-i informeze pe numeroșii admiratori ai lui Cowperwood despre acest fapt.

CAPITOLUL 72

Unora dintre prietenii lui Cowperwood care trecură pe la reședința din Bulevardul Cinci chiar în după-amiaza aceea, și în dimineața următoare, ale căror nume figurau pe lista lui Buckner Carr, li se îngădui să intre pentru a aduce ultimul omagiu corpului neînsuflețit depus în salonul spațios de la etajul doi. Ceilalți au fost anunțați să ia parte la ceremonia de înmormîntare, care urma să aibă loc la cimitirul Greenwood din Brooklyn, în ziua următoare la ora 2 p.m.

Între timp, fiul și fiica lui Cowperwood trecură pe la Aileen și stabiliră că vor merge împreună cu ea în primul cupeu. În vremea asta, toate ziarele newyorkeze vuiau de așa-numita moarte subită a lui Cowperwood, care numai cu șase săptămîni înainte sosise la New York.

Din cauza numărului mare de prieteni, spuneau ziarele, la slujba de înmormîntare aveau să participe doar prietenii cei mai apropiaţi familiei — declaraţie, care, pe mulţi nu i-a împiedicat de a se duce la cimitir.

Prin urmare, a doua zi pe la amiază, cortegiul funebru începu să se alcătuiască în faţa reşedinţei lui Cowperwood. Grupuri de oameni se strîngeau în stradă, pentru a privi spectacolul. În urma dricului venea trăsura unde se aflau Aileen, Frank A. Cowperwood Jr., şi fiica lui Cowperwood, Anna Templeton. Apoi celelalte trăsuri înşirate una după alta, înaintînd de-a lungul şoselei, sub un cer de plumb, pînă cînd în cele din urmă trecură de porţile cimitirului Greenwood. Drumul acoperit cu prundiş urca în pantă lungă, străjuit de copaci masivi, de după care se rînduiau pietre şi monumente funerare. Cam la un sfert de milă mai departe, pe drumul care continua să urce, o alee se ramifica la dreapta, şi cîţiva zeci de metri mai departe, între doi copaci semeţi, se contura cavoul solemn şi maiestuos.

Era singurul — nici un alt monument nu se mai afla în preajmă — cenuşiu, auster, o versiune nordică a unui templu grecesc. Patru coloane graţioase în stil ionic modificat alcătuiau „portalul", susţinînd un fronton triunghiular simplu, fără nici un fel de decoraţie, sau simbol religios. Deasupra uşilor cavoului stătea scris, cu litere mari, de formă pătrată, numele lui : FRANK ALGERNON COWPERWOOD.

Cele trei platforme de granit în scară erau pline de flori, iar uşile duble de bronz masiv se aflau larg deschise, aşteptînd importantul personaj. După cum toţi cei care vedeau monumentul pentru întîia oară trebuie să fi simţit că era o realizare artistică impresionantă în ce priveşte linia, pentru că seninătatea semeaţă şi solemnă a cavoului domina parcă întreaga regiune.

Cînd trăsura ei se apropie, încît cripta să se poată vedea bine, Aileen se simţi din nou impresionată de forţa cu care ştia să se reprezinte pe sine soţul său. Dar, purtată de acest gînd, închise ochii, vrînd parcă să înlăture viziunea cavoului şi încercînd să reînvie ultima imagine

a lui, aşa cum era în viaţă, viguros şi impunător înaintea ei. Trăsura aşteptă pînă cînd dricul ajunse în dreptul uşii cavoului, iar sicriul de bronz masiv, ridicat şi pus printre flori, în faţa tribunei pastorului. După care, cei din trăsură se dădură jos şi intrară sub un cort mare instalat în faţa cavoului, unde-i aşteptau, la adăpost, bănci şi scaune.

Într-unul din cupeuri Berenice stătea tăcută lîngă doctorul James, privind cavoul care avea să-i răpească pe veci iubitul. Nu putea plînge, şi nici n-ar fi vrut. Căci, de ce-ar căuta să se împotrivească unei avalanşe, care şi aşa ajunsese atît de departe, încît să-i distrugă sensul vieţii ? Oricum, aceasta era starea ei sufletească, felul de a reacţiona la toate cele întîmplate. Un cuvînt însă îi revenea mereu în minte : „Îndură ! Îndură ! Îndură !"

Cînd toţi prietenii şi rudele luară loc, prelatul episcopal, reverendul Hayward Crenshaw, înaintă şi se instală la tribună, iar după cîteva clipe, cînd se făcu linişte, începu să vorbească, exprimîndu-se clar şi pe un ton grav.

Sicriul a fost apoi ridicat de ciocli, dus în cavou şi aşezat în sarcofag, iar pastorul îngenunche, rugîndu-se. Deoarece Aileen refuzase să intre, ceilalţi care luau parte la înmormîntare rămaseră cu ea. Puţin după aceea, cînd pastorul ieşi din cavou şi uşile grele de bronz fură închise, luă sfîrşit şi slujba funebră pentru Frank Algernon Cowperwood.

Pastorul se duse la Aileen să-i adreseze cîteva cuvinte de mîngîiere ; prietenii şi rudele începeau să plece, şi curînd locul din vecinătatea mormîntului se goli de lume. Doctorul James şi Berenice mai întîrziară însă o vreme la umbra unui mesteacăn falnic, apoi coborîră panta pe o potecă întortocheată, deoarece Berenice nu voia să plece o dată cu ceilalţi. Ajungînd la vreo treizeci de metri în josul cărării, Berenice mai aruncă o ultimă privire spre locul de odihnă veşnică al iubitului ei, semeţ şi mîndru în anonimat — numele lui nefiind vizibil de unde se afla ea. Înalt şi mîndru, şi totuşi mic, sub ulmii oblăduitori crescuţi falnici în preajmă.

CAPITOLUL 73

Din pricina tulburării, efect al bolii şi morţii lui Cowperwood, Berenice hotărî că, pentru ea, cel mai bine ar fi să se instaleze în casa din Park Avenue, care fusese închisă cît stătuse în Anglia. Acum, neştiind ce-i va aduce viitorul, o va folosi drept refugiu vremelnic, cel puţin împotriva contactului indiscret cu presa locală. Doctorul James încuviinţă hotărîrea Berenicei, socotind că era lucrul cel mai indicat, căci putea spune, fără să mintă, că plecase şi nu ştia unde; un vicleşug care după aceea a funcţionat perfect, deoarece răspunzînd în cîteva rînduri că, la fel ca şi ziarele, nici el habar n-avea unde e, nu-i mai fură adresate întrebări.

Totuşi, cînd şi cînd, în presă mai apăreau unele ecouri nu numai în legătură cu dispariţia ei, ci şi cu locul unde eventual s-ar afla. Se întorsese oare la Londra? Iar, pe de altă parte, ziarele londoneze se întrebau dacă nu cumva revenise la vechea ei reşedinţă de la Pryor's Cove: un lanţ de întrebări care aduseră vestea nesatisfăcătoare că, deşi maică-sa era acolo, aceasta declarase că nu ştia nimic despre proiectele fiicei ei şi că trebuiau să aştepte pînă ce va căpăta ea însăşi vreo ştire. Acest răspuns a fost furnizat în urma unei cablograme primite de la Berenice, prin care-i cerea maică-si să nu dea nici o informaţie pînă nu-i va spune ea.

Berenice avu satisfacţia să-i păcălească pe ziarişti, dar pe de altă parte era destul de singură în casa ei, petrecîndu-şi de cele mai multe ori serile citind. Se simţi totuşi revoltată de un articol apărut într-un număr al ziarului *New York Sunday*, care se ocupa numai de ea şi de relaţiile ei cu Cowperwood. Deşi se pomenea despre ea ca despre pupila lui, sensul întregului articol tindea s-o prezinte ca pe o oportunistă care s-a slujit de frumuseţea ei pentru a-şi pune la adăpost tihna personală şi plăcerile mondene în general — o prezentare a ei care o irită şi totodată o îndureră mult. Deoarece, aşa cum se vedea Berenice pe sine, atunci şi mai înainte, ea era preocupată îndeosebi de frumuseţea vieţii şi de acele realizări creatoare care tindeau să-i amplifice şi să-i adîn-

cească experienţa în viaţă. Şi, îşi dădea seama, acest gen de articol avea să fie probabil repetat şi chiar reprodus în alte ziare, în străinătate ca şi în ţară, pentru că, era evident, fusese caracterizată drept o figură romanţioasă şi dramatică.

Ce putea face în situaţia asta? Unde să se ducă să trăiască spre a scăpa de ziare?

În starea de tulburare şi confuzie în care se afla, se duse în biblioteca locuinţei, ale cărei rafturi erau ticsite de volume de mult lăsate în părăsire, şi scoţînd la întîmplare unul dintre ele, îl deschise într-o doară. Ochii îi căzură asupra următoarelor cuvinte:

Parte din mine este Divinitatea din orice creatură,
Păstrînd eternă firea, deşi separată parcă,
Şi îmbracă peste mine şi peste simţuri cinci, veşmînt
Plăcut de Prakriti[1].
Cînd Cel-de-sus se întrupează ori se leapădă de corp,
El vine sau se duce, luînd cu sine şi minte dar şi simţuri
Departe, aşa cum vîntul răpeşte florilor mireasma.

Veghind peste auz şi văz. El este mai presus
De pipăit, de gust şi de miros,
El este deopotrivă in minte — se bucură şi se-ntristează
Alăturea de simţuri.
Sălăşluind în carne, sau îndepărtîndu-se,
El cunoaşte şi sufletul şi faptele,
El este totdeauna invizibil celor neştiutori,
Dar înţelepţii îl văd
Cu ochii înţelepciunii.

Yoghinii, care au dobîndit seninătatea prin practicarea unei discipline spirituale, îl văd pe El în propria lor conştiinţă. Dar cei lipsiţi de seninătate şi discernămînt nu-l vor găsi, chiar de s-ar strădui din răsputeri.

Atît de impresionante i s-au părut ideile acestea, încît întoarse cartea ca să vadă titlul. Şi observînd că era Bhagavad-Gita, îşi aduse aminte de vorbele strălucite ale

[1] Natură (în sanscrită).

lordului Severence, rostite pe această temă la un dineu oferit într-o seară de către lordul Stane, în locuința lui de la Londra. Fusese profund mișcată de relatările pline de vervă ale lui Severence privind șederea sa în India, unde trăise vreme îndelungată viața monacală într-un loc retras de lîngă Bombay, și studiase cu un guru. Își reaminti ce tulburată fusese de impresiile lui, și cum dorise, pe atunci, să se ducă și ea odată în India, și să procedeze aidoma. Iar acum avînd în față spectrul izolării ei sociale, se simți și mai aprig îndemnată să-și caute un refugiu undeva. Asta ar fi fost într-adevăr o soluție pentru situația complicată din prezent.

India ! De ce nu ? Cu cît se gîndea mai mult să plece în acea țară, cu atît ideea i se părea mai ispititoare.

Dintr-o altă carte despre India pe care o găsi în bibliotecă află că existau numeroși *swami*, numeroși *guru*, ori mentori și tălmăcitori ai misterelor vieții sau ai divinității, care clădiseră pentru ei *ashrame*, adică înjghebări retrase, în munți, sau codri, unde cei care cercetau cu rîvnă tîlcul minunilor sau al tainelor vieții se puteau îndrepta, în ceasurile de mîhnire, de înfrîngere ori de deznădejde, spre a căuta resursele spirituale lăuntrice — care, studiate și adîncite, le puteau alunga nefericirea. Oare n-ar fi în stare un asemenea mentor al acestor adevăruri esențiale s-o îndrume către un tărîm al luminii sau al seninătății spirituale, spiritualizînd-o într-atît încît să-și alunge orele întunecate de singurătate și deznădejde care o cuprindeau mereu ?

Se va duce în India ! Și imediat hotărî să ia vaporul de la Londra pînă la Bombay, după ce va lichida cu Pryor's Cove, luînd-o și pe maică-sa cu ea, dacă dorea să meargă.

A doua zi dimineață, Berenice îl chemă pe doctorul James, ca să afle părerea lui în legătură cu hotărîrea luată, și cînd îi vorbi despre planul ei, spre marea ei surprindere el îi spuse că îl socotea într-adevăr foarte nimerit. Căci și el de mult se simțea îndemnat să-și înfăptuiască această dorință arzătoare, numai că nu era așa de liber ca Berenice, spre a se sluji de acest prilej. Ar fi fost un soi de refugiu, de schimbare absolut necesară ei, spunea doctorul James.

De fapt, avusese cîţiva pacienţi cu afecţiuni fizice şi cerebrale, căpătate din pricina unor dificultăţi sociale şi personale, pe care i-a trimis la un anumit *şwami*, indian din New York, şi mai tirziu au venit la el complet însănătoşiţi. Deoarece, după cum remarca el, exista ceva în tărîmul finit al ideii de eu pierdut în sfera mai vastă a non-eului şi care — în cazul unei persoane bolnave de nervi — putea aduce uitarea eului şi deci însănătoşirea.

Berenice se simţi încurajată de spusele doctorului şi aranjă numaidecît lucrurile ca cineva să aibă grijă de casa ei din Park Avenue pe timpul cît va lipsi. Părăsi New Yorkul, plecînd spre Londra.

CAPITOLUL 74

Pentru lume, în genere, subiectul de interes principal în legătură cu moartea lui Frank Algernon Cowperwood era averea acestuia : la cît se cifra, cine o va moşteni, cît anume va primi fiecare. Mai înainte ca testamentul să fi fost deschis, circulau bîrfeli şi zvonuri cum că Aileen nu căpăta mai nimic, iar celor doi copii ai lui Cowperwood le revenea grosul averii ; de asemenea, că fel de fel de favorite de la Londra primiseră dinainte daruri imense.

In mai puţin de o săptămînă după moartea soţului ei, Aileen îl destitui pe avocatul lui Cowperwood, şi, în locul acestuia, angajă pe un anume Charles Day, ca unic reprezentant.

Testamentul trimis pentru a fi deschis la *Cook County Superior Court*, la cinci săptămîni după moartea lui Cowperwood, cuprindea donaţii începînd cu 2.000 dolari lăsaţi fiecărui servitor în parte, pînă la 50.000 dolari acordaţi lui Albert Jamieson şi 100 000 pentru Observatorul Frank A. Cowperwood, instituţie afiliată cu zece ani în urmă Universităţii din Chicago. În rîndul primelor zece persoane sau organizaţii înregistrate se aflau cei doi copii ai săi, iar suma de bani cuprinsă în aceste donaţii se ridica la aproximativ jumătate de milion de dolari.

Aileen se prevala de venitul balanței întregii averi. După moartea ei, galeria de artă și colecția de tablouri și sculpturi, evaluate la 3 000 000 dolari, urmau să fie acordate orașului New York pentru educația și delectarea publicului. Cowperwood plasase din vreme în miinile consiliului de administrație 750 000 de dolari pentru aceste piese de artă. Separat, lăsase cu limbă de moarte să se cumpere un teren în cartierul Bronx, unde să se clădească un spital, costul construcției nedepășind 800 000 de dolari. Balanța averii lui — din care o parte avea să slujească la întreținerea spitalului — urma să treacă în grija executorilor desemnați — și anume : Aileen, doctorul James și Albert Jamieson. Spitalul avea să se cheme „Frank A. Cowperwood", iar pacienții urmau să fie admiși indiferent de rasă, culoare sau credință. Dacă erau lipsiți de mijloace materiale cu care să plătească tratamentul, primeau totul gratuit.

Aileen, îndată după dispariția lui Cowperwood, vrînd să respecte cu sfințenie ultimele lui dorințe, își concentra atenția mai întîi asupra spitalului. De fapt, dădea interviuri ziarelor elaborînd planuri : vorbea și despre o casă de convalescență, departe de trepidația orașului. Unul din aceste interviuri îl încheie spunînd :

„Îmi voi îndrepta întreaga energie pentru îndeplinirea planului conceput de soțul meu ; am să fac din acest spital rostul vieții mele."

Cowperwood pierduse din vedere să pună la socoteală și activitatea tribunalelor americane : împărțirea dreptății sau lipsa acestei preocupări ; termenele lungi la care avocații americani erau în stare să amîne o hotărîre luată de unul din aceste tribunale.

De pildă, decizia Curții Supreme a Statelor Unite de a desființa societatea lui Cowperwood de la Chicago — *Combination Traction Company* — a fost prima lovitură dată averii lui. Patru milioane și jumătate de dolari din banii săi investiți sub formă de obligațiuni la *Union Traction Company* fuseseră garantați de către *Combination Traction Company*. Acum urmau ani de procese pentru a hotărî nu numai valoarea ci și dreptul de proprietate asupra lor. Asta era prea mult pentru Aileen. Ea își declină numaidecît calitatea de executoare și lăsă

problema în seama lui Jamieson. În consecință, trecură aproape doi ani în care timp se înfăptui puțin sau nimic. De fapt, lucrurile se petreceau în timpul crizei din 1907, din care pricină Jamieson, fără știrea tribunalului, a Aileenei sau a avocatului ei, transmise obligațiunile în chestiune unui comitet de reorganizare.

— Dacă erau vîndute, n-ar fi avut nici o valoare în forma în care se află acum, explică Jamieson. Comitetul de reorganizare speră să elaboreze un plan pentru a salva *Combination Traction Company.*

Drept care, comitetul de reorganizare depuse obligațiunile la *Middle Trust Company,* instituție interesată în fuzionarea tuturor căilor ferate din Chicago, într-o singură societate vastă.

„Cum a procedat Jamieson ?" — era întrebarea.

În vreme ce averea de la Chicago era de doi ani contestată, la New York nu se luase nici un fel de măsuri pentru a pune lucrurile la punct. Societatea de asigurări pe viață *The Reciprocal Life Insurance Company,* deținînd o ipotecă în valoare de 225 000 dolari asupra reședinței din Bulevardul Cinci, precum și 17 000 de dolari în dobînzi neplătite asupra acestei ipoteci, începuse acțiunea de a strînge aceste sume. Avocații societății în cauză, fără știrea Aileenei sau a avocaților ei, puseră la cale, împreună cu Jamieson și Frank Cowperwood junior, un plan pe baza căruia s-a ținut o licitație unde a fost vîndută galeria de artă cu tablouri cu tot. Tranzacțiile făcute în urma acestei vînzări au acoperit doar pretențiile societății de asigurări și ale municipalității din New York privind notele de plata apei și impozitele, ridicîndu-se la suma de aproximativ 30 000 dolari. În afară de asta, Aileen și avocații săi au făcut un apel la *Probate Court* [1] din Chicago, pentru ca Jamieson să fie demis ca executor.

În esență, după cum îl informă Aileen pe judecătorul Severing :

— De la moartea soțului meu se tot vorbește mereu, dar eu n-am căpătat nici un dolar. Domnul Jamieson a

[1] Tribunal creat în 1836 pentru rezolvarea cazurilor în materie de succesiune.

vorbit în termeni frumoşi despre bani şi s-a ţinut numai de promisiuni, dar de la el n-am izbutit să obţin niciodată bani lichizi. Cînd i-am cerut direct, mi-a spus că nu existau. Mi-am pierdut încrederea în el şi am început să-l bănuiesc.

Apoi Aileen relată tribunalului cum a transferat Jamieson obligaţiuni în valoare de 4 500 000 dolari fără ştirea ei ; cum a aranjat o licitaţie a galeriei de artă care a fost vîndută pentru suma de 277 000 dolari, cînd valora 400 000 dolari ; cum a încărcat-o cu 1 500 dolari impozite pentru colecţia de artă, cînd de fapt îi plătise în atribuţiile lui de executor, şi cum refuzase accesul avocatului ei la actele de proprietate.

— Cînd domnul Jamieson mi-a cerut să vînd casa şi colecţia de artă, zise ea în încheiere, şi să-i plătesc 6% asupra tranzacţiei, i-am spus pur şi simplu că nici prin gînd nu-mi trece. M-a ameninţat că dacă nu-i plătesc mă va zbura mai sus decît zmeul lui Gilroy.

Interogatoriul a fost amînat, urmînd să aibă loc după trei săptămîni.

— E un proces intentat de o femeie care se amestecă în lucruri pe care nu le înţelege, remarcă Frank A. Cowperwood Junior.

Astfel, în timp ce Aileen căuta să-l înlăture pe Jamieson de a mai fi executor prin *Probate Court* din Chicago, Jamieson, după trei ani de inactivitate la New York, solicită probe suplimentare acolo. Totuşi, acţiunea Aileenei s-a încheiat în favoarea lui, procesul fiind amînat cu cincisprezece zile, ca să se vadă dacă trebuia sau nu să i se acorde un alt termen pentru probe suplimentare. Totodată, la Chicago, Jamieson, răspunzînd judecătorului Severing la acuzaţiile aduse de Aileen, insistă asupra faptului că nu făcuse nimic nepermis şi că niciodată nu primise o centimă în mod ilegal. Mai mult chiar, afirma că s-a străduit să apere averea.

Atunci, judecătorul Severing, refuzînd să-l demită pe Jamieson din calitatea de executor, remarcă :

— În problema drepturilor văduvei, un executor care ar fixa un procentaj asupra drepturilor ei, în ansamblu, în afara beneficiilor obţinute pe întreaga avere, şi care

astfel s-ar abate de la îndatoririle sale, este adevărat, ar trebui demis. Dar nu se ştie exact dacă eu am puterea să-l demit numai pentru acest motiv.

După care, Aileen începu să-şi facă planuri pentru înaintarea unui apel la Curtea Supremă.

Tocmai atunci însă, *London Underground Company* intentă o acţiune la Tribunalul Districtual al Statelor Unite din New York pentru suma de 800 000 dolari datorată acestei societăţi, fără a pune chestiunea solvabilităţii averii, cu toate că din anumite surse autorizate se aflase că vreo 3 000 000 de dolari se irosiseră în tot felul de litigii. Tribunalul numi pe un oarecare William H. Cunningham în calitate de portărel în cazul în speţă, şi acest portărel, deşi Aileen era bolnavă atunci de pneumonie, puse sechestru pe proprietatea din Bulevardul Cinci, iar trei zile după aceea aranjă o licitaţie la tablourile, covoarele şi tapiseriile din reşedinţă, pentru a răspunde reclamaţiei înaintate de *London Underground*. Paznicii făceau de gardă douăzeci şi patru ore zilnic pentru a veghea să nu dispară ceva din bunurile puse la licitaţie. Ei umblau peste tot prin casă, dînd peste cap ordinea gospodăriei şi călcînd în picioare dreptul de inviolabilitate a proprietăţii.

Charles Day, unul din avocaţii Aileenei, protestă în faţa tribunalului că procedeul folosit era una din cele mai sumbre pilde de tiranie judiciară cunoscute vreodată în această ţară, că era pur şi simplu un abuz de a pătrunde în casă prin mijloace ilegale, în scopul de a forţa vînzarea casei şi a tablourilor, zădărnicind intenţiile lui Cowperwood şi dorinţa de a lăsa publicului reşedinţa şi tot ceea ce conţinea, sub formă de muzeu.

În acelaşi timp, însă, pe cînd avocaţii Aileenei de la New York încercau să preîntîmpine ca nu cumva poprirea vremelnică să devină permanentă, avocaţii din Chicago se străduiau să obţină ca un portărel să fie numit acolo pentru întreaga avere.

Nu s-a obţinut niciodată un act desluşit asupra galeriei de artă vîndute, ca rezultat al procedurii care împiedica societatea de asigurare pe viaţă *Reciprocal Life Insurence Company* să răscumpere ipoteca, iar după patru luni societatea de asigurări a intentat proces împotriva

portărelului Cunningham și împotriva instituției care refuzase să emită actul asupra galeriei de artă.

Pe lîngă asta, în vreme ce comitetul de reorganizare al bancherilor din Chicago lucra la un plan, mînă în mînă cu reprezentanții Camerei lui Brenton Diggs, deținătorii creanțelor de la cele trei societăți fundamentale cerură să se treacă la îndeplinirea procedurii pentru interzicerea dreptului de răscumpărare a ipotecii. Susținînd că *Cook County Court* avea jurisdicție asupra întregii averi a lui Cowperwood, avocații Aileenei considerau că Tribunalul Districtual era lipsit de orice jurisdicție. Președintele Tribunalului Districtual merse atît de departe încît anunță că se va retrage de îndată ce Jamieson ar izbuti să obțină custodia bunurilor de la New York.

Totuși, cinci luni după recursul Aileenei la Curtea de Apel Districtuală a Statelor Unite, se votă o decizie cu două voturi pentru și unul contra, prin care calitatea de portărel temporar a lui William H. Cunningham devenea permanentă. Cu toate acestea, un judecător n-a fost de acord, susținînd că Tribunalul Federal nu se putea amesteca în chestiuni de succesiune, care ar fi de competența statului. Judecătorii care au fost de acord, pe de altă parte, cereau ca portărelul să rămînă, atîta timp cît va socoti necesar Tribunalul Districtual, pînă cînd creditorii vor solicita Curții numirea unui administrator; atunci se va efectua transferul averii în grija lui. Totodată, a fost anulată o hotărîre de amînare vremelnică, prin care Jamieson era împiedicat de a căpăta împuterniciri suplimentare.

Au urmat amînări repetate, cereri care trebuiau satisfăcute și decizii care trebuiau luate. Și, în contradicție cu toate astea, o văduvă neinformată pe tărîm juridic, ale cărei rezerve de bani lăsate de defunctul soț erau cheltuite în întregime pentru apărarea complicatelor ei drepturi... Și-acum, zăcea bolnavă, cu sănătatea zdruncinată, rămasă fără nici un fel de resurse materiale.

De aceea, avocații Aileenei, laolaltă cu cei ai lui Jamieson și cu reprezentanții juridici ai lui *London Underground*, au stabilit un aranjament prin care ea urma să primească 800 000 de dolari ca drepturi de succesiune în calitate de văduvă, și ca părtașă la averea personală

care i se cuvenea. S-a depus o cerere la *Probate Court* în Chicago pentru confirmarea acestei convenţii nescrise.

Biroul de evaluare a impozitului pe succesiune, la patru ani după moartea lui Cowperwood, aprecia valoarea totală a averii lui la 11 467 370,65 de dolari. Întîmpinările şi dezbaterile în problema moţiunii privind evaluarea neconformă cu realitatea au avut loc în biroul judecătorului Roberts. Domnul Day, apărînd interesele Aileenei, pretindea că dacă judecătorul Severing confirma convenţia, nu rămînea altceva de făcut decît să se treacă la vînzarea activului succesiunii. Day pretindea că estimarea era exagerată, atît ca valoare a colecţiei de artă la 4 000 000 de dolari, cît şi în privinţa mobilelor, care, spunea el, cu excepţia etajului doi, nu valorau mai mult de 1 000 de dolari.

Apoi Jamieson s-a adresat judecătorului Surrogate Henry din New York pentru împuterniciri suplimentare. Cam în epoca în care Aileen pierdea procesul intentat cu scopul de a-l împiedica pe Jamieson să obţină împuterniciri suplimentare, judecătorul Severing confirmă convenţia dintre ea şi Jamieson, prin care Aileen urma să primească, după plata datoriilor, 800 000 de dolari şi o treime din întreaga avere personală. Graţie acestei convenţii, Aileen a făcut transferul casei, al galeriei, tablourilor, grajdurilor etc., în persoana portărelului Cunningham, pentru a fi puse la licitaţie, iar Jamieson, la mai bine de patru ani după acţiunea începută în Chicago, fu numit executor auxiliar la New York. Ar fi trebuit atunci să pună capăt acţiunii pentru scoaterea la licitaţie a proprietăţii din New York, dar n-a făcut-o. Galeria cuprindea 300 de tablouri evaluate la 1 500 000 de dolari, printre care opere de Rembrandt, Hobbema, Teniers, Ruysdael, Holbein, Frans Hals, Rubens, Van Dyck, Reynolds şi Turner.

Totuşi, la Chicago, chiar în acelaşi timp, avocaţii lui Jamieson se prezentau în faţa judecătorului Severing la *Probate Court*, pretinzînd că singura cale de a salva averea de insolvabilitate era să se transfere cei 4 494 000 dolari în obligaţiuni ale societăţii *Union Traction*, către comitetul de reorganizare, cu scopul înfiinţării unei noi societăţi, iar avocaţii Aileenei contestau acţiunea care

avusese loc în secret și fără autorizarea tribunalului. Atunci judecătorul Severing anunță că nu va putea lua o hotărîre în acest sens, decît dacă cele două părți cădeau de acord. Așadar, acțiunea a fost amînată în mod nedefinit, pentru a da prilej avocaților ambelor părți să ajungă la o înțelegere.

Iarăși amînări! Amînări! Amînări!

Colegii! Colegii! Colegii!

Decizii! Decizii! Decizii!

Tribunale! Tribunale! Tribunale!

Pînă ce, de fapt, după trecerea a cinci ani, totul s-a terminat cu vinderea la licitație a ansamblului bunurilor care aparținuseră lui Cowperwood, rezultatul, cuprinzînd și proprietatea, fiind suma globală de 3 610 150 de dolari!

CAPITOLUL 75

Cinci ani de cutreierat prin jungla fără de sfîrșit a legii, avocaților, colegiilor, tribunalelor și judecătorilor i-au lăsat Ailenei impresia dureroasă că, în orice direcție s-ar fi îndreptat, n-o mai aștepta nimic. De fapt, urmarea tuturor acestor ani și eforturi a fost, în esență, că trăia singură, nu era vizitată de nici un prieten adevărat, înfrîntă rînd pe rînd din punct de vedere legal în reclamațiile ei oneste, pînă cînd, în cele din urmă, și-a dat seama că visul de mărire pe care îl reprezentase această casă s-a spulberat. Îi rămînea doar, ca parte a ei din avere, cei 800 000 de dolari, precum și o treime, constituind dreptul de succesiune ca văduvă, din toate bunurile personale după ce datoriile vor fi plătite; în schimb trebuia să transfere și să predea portărelului Cunningham reședința de pe Bulevardul Cinci, galeria de artă cu tablourile și tot restul. Legea, colegiile de avocați și executorii erau tot timpul pe urmele ei, ca lupii. La sfîrșit au alungat-o în locul unde avea să se mute acum, scoasă din propria-i casă, lăsîndu-și căminul să fie vîndut străinilor la licitație.

Dar chiar și pînă să fi apucat să se mute în apartamentul pe care și-l alesese de pe Bulevardul Madison, casa forfotea de agenți de licitație etichetînd lucrurile cu numere din catalogul aflat la îndemînă. Trăgeau furgoane ca să transporte tablourile — 300 la număr — la „Liberty Art Galleries“ de pe Strada 23. Veniseră colecționari care umblau peste tot, făcînd fel de fel de speculații. Aileen, bolnavă și deprimată, trebuia să asculte explicațiile portărelului Cunningham, cum că era de datoria lui să întocmească un inventar complet al casei și galeriei de artă, ca să-l supună tribunalului.

Urmară anunțuri în ziare că, începînd de miercuri, săptămîna viitoare, timp de trei zile în șir — și serile — mobila, bronzurile, sculpturile, lambriurile de pe tavan și de deasupra ușilor și fel de fel de alte obiecte de artă, plus vasta bibliotecă, aveau să fie vîndute. Locul : Bulevardul Cinci nr . 864 ; licitația va fi condusă de J. L. Donahue.

În toată zăpăceala asta iritantă, Aileen umbla de colocolo adunînd lucrurile personale, pe care cîțiva servitori credincioși le transportau în apartamentul ei.

Interesul și curiozitatea publicului în legătură cu averea lui Cowperwood creșteau mereu, din zi în zi, iar cererile de a obține bilete de intrare în casă erau atît de numeroase, încît organizatorii licitației nu puteau face față. Taxa de intrare de un dolar, atît în sala de expoziție cît și în cea unde avea loc vînzarea, n-a fost pare-se o piedică pentru lumea celor interesați.

În ziua în care s-a deschis licitația la „Liberty Art Galleries“ sala se umpluse pînă la refuz. Aplauzele erau furtunoase cînd se făcea oferta anumitor capodopere. Pe de altă parte, la reședința lui Cowperwood din Bulevardul Cinci, dificultățile sporeau. Catalogul obiectelor care urmau să fie vîndute acolo conținea peste o mie trei sute de numere. Și cînd, în sfîrșit, sosi și ziua licitației, mașini, birje de piață, trăsuri stăteau îngrămădite pe caldarîmul dintre Bulevardul Cinci și Strada 68, tot timpul cît a durat licitația. Erau milionari colecționari, artiști vestiți și mondene celebre, toți vociferînd să intre spre a putea oferi un preț pentru lucrurile personale ale Aileenei și ale lui Frank Cowperwood : patul lui de aur, cîndva pro-

prietatea regelui Belgiei și cumpărat cu 80 000 de dolari; cada de marmură trandafirie din camera de baie a Aileenei, care costase 50 000 de dolari; formidabilele covoare de mătase de la moscheea din Ardebil; bronzurile, vasele roșii africane, canapelele aurite stil Ludovic al XIV-lea, policandrele tot Ludovic al XIV-lea, din cristal cu încrustații de ametist și topaz, porțelanurile splendide, sticlăria, argintăria și obiectele mai mici, precum camee, inele, agrafe, coliere, pietre prețioase, figurine.

De la o încăpere la alta, ei urmăreau glasul tunător, revărsîndu-se prin odăile vaste, al celui care conducea licitația. Vedeau cum piesa „Cupidon și Psyche" de Rodin era vîndută unui negustor de obiecte de artă pentru suma de 51 000 de dolari. Cineva, care oferise pe un Botticelli pînă la 1 600 de dolari, pierduse în favoarea altuia care a oferit 1 700 de dolari. O femeie impresionantă prin proporțiile ei vaste, în veșminte stacojii, stătea mai tot timpul lîngă cel care conducea licitația, și dintr-un motiv sau altul oferea totdeauna 390 de dolari pentru fiecare piesă, niciodată mai puțin, niciodată mai mult. Cînd mulțimea a dat buzna în sala cu palmieri, după cel care conducea licitația, ca să vadă o statuie de Rodin, el a strigat:

— Nu vă rezemați de palmieri!

În timpul licitației o trăsură cu o femeie înăuntru trecu încet în sus și-n jos pe Bulevardul Cinci, de două sau de trei ori. Ea privea mașinile și trăsurile perindîndu-se prin fața reședinței lui Cowperwood, se uita cu atenție la bărbații și femeile care dădeau buzna în casă, pe trepte în sus. Nu era de loc puțin lucru, pentru că avea înaintea ochilor spectacolul ultimelor ei strădanii: despărțirea definitivă de ambițiile de odinioară. Cu douăzeci și trei de ani în urmă fusese una dintre femeile cele mai frumoase din America. Păstrase în oarecare măsură ceva din spiritul și ținuta de altădată. Fusese însă înfrîntă — totuși nu era la pămînt... Doamna Frank Algernon Cowperwood nu luase parte la vînzare. Vedea însă cum lucrurile ei cele mai prețioase erau scoase afară de cumpărători, și uneori auzea vocea celui care conducea

licitația strigînd : „Cine oferă mai mult ? Cine oferă mai mult ? Cine oferă mai mult ?"

Dîndu-și seama că nu mai putea îndura, spuse vizitiului s-o conducă înapoi, la locuința ei din Bulevardul Madison.

O jumătate de oră mai tîrziu, se afla singură în dormitor, tăcută, simțind nevoie de liniște. Nici urmă din toate lucrurile care dispăruseră aproape ca prin farmec în ziua aceea. Avea să rămînă singură acum. Cowperwood nu se va mai întoarce, chiar dacă ar fi dorit să se întoarcă.

Apoi, un an mai tîrziu, se îmbolnăvi din nou de pneumonie, și se stinse din viață. Înainte de a muri, trimise un bilet doctorului James :

Dacă ești atît de bun, te rog să ai grijă să fiu înmormîntată în cavou alături de soțul meu, așa cum a dorit el. Vrei să mă ierți, te rog, pentru lipsa mea de politețe față de dumneata din trecut ? Aceasta s-a datorat suferințelor care depășeau puterea mea de îndurare.

James, împăturind scrisoarea și meditînd la surprizele vieții, își spuse în sinea lui : „Da, Aileen, te voi ierta".

CAPITOLUL 76

În vreme ce averea lui Cowperwood se risipea, iar Aileen se stingea din viață, Berenice pornise, încet dar sigur, pe un drum care, simțea ea, o va face aptă pentru orice fel de societate și viață. Trebuia să se înarmeze spiritualicește, chibzuia ea cînd și cînd, ca să poată pe deplin înlătura din conștiință mentalitatea materialistă occidentală, care făcea din bani și lux unicul Dumnezeu. Inițial, dorința de a realiza această schimbare în modul de a gîndi își avea originea în lupta împotriva tristeții care pusese stăpînire pe ea după moartea lui Cowperwood și care îi întuneca viața. Apoi, cu totul întîmplător, sau i se părea doar, nimeri peste un volum din Bhagavad-Gita, care

conţinea într-o formă condensată şi rezumativă mii de ani de gîndire religioasă asiatică.

Cine-l cunoaşte pe Atman
Cunoaşte fericirea
Născută din ştiinţa pură —
Bucuria lui Sattwa.
Adîncă-i este încîntarea
După ce se instruieşte riguros —
La început cu trudă aprigă
Dar pînă la urmă ce dulce-i
Sfîrşitul durerii.

Cine se zbate să caute
Desăvîrşita libertate?
Un singur om, poate,
Din multe mii.
Dar, ia spune-mi, cîţi
Din cei ce află libertatea
Vor şti întregul adevăr
Al existenţei mele?
Poate tot unul doar.

În vreme ce recita aceste cînturi închinate divinităţii, ea îşi puse întrebarea dacă va face parte din rîndul celor care descoperă adevărul şi raţiunea; merita să se străduiască, aşa că porni în căutarea lor.

Înainte de a se duce însă în India pentru a-şi continua cercetările, plecă în Anglia ca să vadă dacă maică-sa voia s-o însoţească. Şi, la cîteva ore numai după sosirea ei la Pryor's Cove, lordul Stane veni s-o vadă. Cînd îi vorbi despre hotărîrea de a merge în India pentru a se apuca de studiul serios al filozofiei hinduse, Stane, deşi interesat, se simţi uluit. Cu mulţi ani în urmă ascultase relatările unor englezi, care fuseseră trimişi în India de către guvern sau cu alte treburi, şi aducîndu-şi aminte de cele spuse de ei, îşi dădu seama că India nu era cîtuşi de puţin locul potrivit pentru o femeie tînără şi frumoasă.

Stane începuse să priceapă destul de bine că Berenice fusese pentru Cowperwood mai mult decît o pupilă şi că trecutul mamei ei era învăluit într-un fel de umbră —

dar mai era încă îndrăgostit de ea și simțea că chiar cu acest handicap social al ei, viața lui ar fi fost mai fericită dacă s-ar afla lîngă el și s-ar putea bucura de tovărășia ei, de felul ei inteligent și lipsit de prejudecăți de a vedea lucrurile. S-ar fi considerat, de fapt, norocos dacă se căsătorea cu o femeie avînd o fire atît de încîntătoare, și în același timp atît de deosebită.

Dar cînd Berenice îi vorbi despre ceea ce se cristalizase în mintea ei în cele cîteva săptămîni care trecuseră de la moartea lui Cowperwood, cînd îi spuse cît de convinsă era că acolo va primi sprijin intelectual și sufletesc, departe de lumea occidentală și de materialismul ei stupid, Stane se simți înclinat să-și amîne intențiile în legătură cu ea pînă cînd, din propria ei experiență, își va fi clarificat emoțiile contradictorii și interesele care deocamdată o dominau. Așa că nu făcu nici un fel de aluzie la simțămintele lui pentru ea ; îi recomandă însă să se slujească de povețele bunului său prieten, lordul Severence. Deoarece, după cum Berenice știa, Severence era informat cu prisosință asupra condițiilor precumpănitoare din India, și s-ar fi bucurat să-i fie de folos. Berenice îi răspunse că era fericită să primească orice sfat sau ajutor pe care lordul Severence ar fi dorit să i-l dea, deși știa că va ajunge singură la tot ceea ce avea nevoie. Ea spuse :

— Mi se pare că ceva mă atrage ca un magnet, și simt că nimic nu mă va abate din cale.

— Cu alte cuvinte, Berenice, crezi în soartă, rosti Stane. Ei bine, și eu cred pînă la un anumit punct în destin, dar desigur, dumneata ai forța și credința cu care să-ți realizezi dorințele. Și acum, nu-mi rămîne decît să sper că vei binevoi să te adresezi mie pentru orice serviciu, pe care ți l-aș putea aduce. Sper că-mi vei scrie din cînd în cînd și că mă vei informa despre progresele dumitale.

Ea îi promise că va face acest lucru.

După care, lordul Stane luă asupră-și punerea la punct a tuturor aranjamentelor pentru plecarea Berenicei și a mamei ei spre India. Asta presupunea obținerea cîtorva scrisori de recomandare din partea lordului Severence.

Şi pentru că Bombay era oraşul pe care-l alesese ca să-l viziteze, Stane căpătă paşapoartele şi biletele necesare, şi după aceea asistă la plecarea lor.

CAPITOLUL 77

Sosind la Bombay, Berenice şi mama ei fură foarte impresionate de acest frumos oraş. Din mare, un canal lung şi larg, presărat cu insule, ducea în oraş. La stînga se înălţau clădiri impunătoare, şi departe, la dreapta, străjuit de palmieri, ţărmul urcînd treptat hăt, în zare, spre piscurile munţilor Ghaţii de Vest.

La Bombay, ducînd o scrisoare de la lordul Severence administraţiei hotelului Majestic, li s-au asigurat serviciile cele mai amabile, cum nu se poate mai satisfăcătoare, pentru întreaga perioadă a şederii lor. Şi asta, cu atît mai mult cu cît erau îndemnate să rămînă cîteva săptămîni ca să viziteze pe îndelete numeroasele locuri interesante din oraş, atît de deosebite de cele din oraşele occidentale. Şi, spre desfătarea lor, fură răsplătite din plin de mulţimea şi varietatea impresiilor. Străzile largi, străbătute de căruţe trase de boi, pline de tot felul de mărfuri ; bazarele înţesate, cu bogăţia şi varietatea lor, forfotind de oameni de cele mai diverse rase şi religii, mulţi dintre ei îmbrăcaţi sărăcăcios, desculţi, oameni de toate culorile, de la cafeniu deschis la negru : afgani, sikhi, tibetani, ceylonezi, evrei din Bagdad, japonezi, chinezi şi alţii. Vai, cetele de oameni vlăguiţi, slăbănogi, piepturi scobite, mulţi dintre ei alergînd cu ricşa prin oraş, pe lîngă edificii frumoase, temple bogat împodobite, pe lîngă universitate, străjuite de tot soiul de palmieri, precum şi de arbori de cauciuc. De fapt, peisaje şi oameni noi de la tropice, totul plin de veşnicul pitoresc care le ţinu treaz interesul, pînă cînd, în cele din urmă, plecară din Bombay luînd trenul spre Nagpur, un oraş aflat la răsărit de Bombay, pe linia principală spre Calcutta.

Aceasta din cauză că voiau să urmeze direcţia indicată de lordul Severence, care le sfătuise să caute un anume

guru Borodandaj, despre care se vorbea că ar „topi materia“ şi ar „controla energia“ ; locuia în vecinătatea oraşului Nagpur, unde uneori călătorilor li se îngăduia să stea într-un fel de şopron de lemn, situat într-o piaţă din inima oraşului.

Abia se instalaseră cînd Berenice, nerăbdătoare să continue căutarea acelui guru, porni la drum cu scrisoarea cu instrucţiuni de la lordul Severence. După indicaţii, urmă şoseaua principală nord-sud, care trecea prin Nagpur, pînă ce ajunse la o înjghebare veche şi puţin dărăpănată, semănînd cu o moară părăsită. Apoi o coti brusc la dreapta, şi merse aşa de-a lungul unui cîmp de bumbac, cam o jumătate de milă, pînă într-un crîng de brazi canadieni şi de arbori de tec, plantaţi foarte des ca să împiedice arşiţa soarelui să pătrundă. Instinctiv, ştia că aceasta era locuinţa lui, pentru că Severence i-o descrisese amănunţit. Şovăitoare şi privind în juru-i nesigură, Berenice văzu o potecă îngustă, şerpuind adînc spre inima crîngului. O urmă pînă la capăt. Acolo dădu cu ochii de un fel de şopron mare, de formă pătrată, aproape în ruină, care, după cum află mai tîrziu, fusese cîndva o clădire a administraţiei guvernamentale pentru controlul pădurilor, de care ţinea şi crîngul. Erau o mulţime de găuri în pereţii dărăpănaţi, coşcoviţi, care dădeau în alte odăi, tot dărăpănate. De fapt, aşa cum a aflat mai apoi, clădirea părăsită fusese dată acestui guru Borodandaj pentru orele de meditaţie şi demonstraţiile de putere prin yoga, de control a energiei interioare.

În vreme ce se apropia oarecum timidă, liniştea şi umbra copacilor înalţi care se răsfirau deasupra capului ei îi sugerau într-un fel un tărîm unde domneşte singurătatea şi pacea — pacea de care avea atîta nevoie, deoarece lumea lăsată în urmă îi era absolut inaccesibilă şi nesatisfăcătoare. Cînd se duse către una din clădirile interioare, o indiană mai vîrstnică se arătă dinainte-i, îi făcu semn spre o curte cu boltă, dînd într-o clădire din dos, şi-i spuse totodată :

— Veniţi pe-aici. Maestrul vă aşteaptă.

Berenice o urmă, trecînd printr-un zid dărîmat — din care nu rămăsese decît o bucată — pe lîngă nişte vase ciobite, prin dreptul cîtorva butuci, folosiţi, se vedea

lesne, ca bănci. Indiana deschise apoi larg o ușă grea, și Berenice, după ce-și scoase pantofii, trecu pragul.

Privirile îi căzură pe chipul întunecat, slab, al unui bărbat cu o siluetă prelungă, așezat pe dușumea, pe o pînză albă, mare, din mijlocul odăii. Ținea mîinile împreunate între genunchi, de parcă se ruga. El însă nu se mișcă și nici nu spuse nimic, ci doar întoarse spre ea, cu simplitate, ochii profunzi, aproape negri, pătrunzători și ageri. În cele din urmă rosti :

— Unde ai fost ? Au trecut patru luni de cînd soțul dumitale a murit, și te așteptam.

Surprinsă de această întrebare și de atitudinea lui în general, Berenice se retrase involuntar cîțiva pași, de parcă i-ar fi fost într-adevăr teamă.

— Nu-ți fie frică, spuse guru. Frica nu se întîlnește la Brahman. Aceasta-i realitatea pe care o cauți. Dar, fiica mea, vino și ia loc.

Făcu semn cu brațul lui descărnat către pînza albă pe care ședea, indicîndu-i un colț unde să stea. Cînd se așeză, el începu să vorbească :

— Ai venit cale lungă pentru a găsi ceea ce-ți va aduce pacea. Dumneata cauți propriul dumitale *Samadhi,* sau unirea cu Dumnezeu. Nu-i adevărat ?

— Oh, da, maestre, răspunse Berenice, uimită și plină de un adînc respect. E adevărat.

— Și simți că ai suferit mult din pricina relelor din lume, continuă el. Iar acum ești pregătită pentru o schimbare.

— Da, da, maestre, da. Sînt pregătită. Acum simt că poate am ofensat lumea.

— Și ești gata să repari această ofensă, dacă e posibil ?

— Ah, da ! Da ! exclamă ea, molcom.

— Dar ești gata să jertfești cîțiva ani acestei strădanii, sau e un interes trecător ?

— Sînt gata să jertfesc ani pentru a studia cum să pot repara ofensele pe care le-am pricinuit. Vreau să știu. Simt că trebuie să învăț.

Avea o notă de neliniște în glas.

— Totuşi, după cum ştii, asta cere răbdare, strădanie, autodisciplină. Va trebui să dai ascultare preceptelor lui Brahma.

— Ah, voi face tot ce-i necesar, spuse Berenice. În acest scop am venit. Ştiu că trebuie să învăţ să mă concentrez şi să meditez pentru a fi destul de înţeleaptă să răscumpăr sau chiar să repar.

— Numai cel ce meditează poate cunoaşte adevărul, spuse guru, continuînd s-o studieze pe Berenice. În cele din urmă adăugă : Da, te voi lua ca discipol. Sinceritatea dumitale este gajul admiterii în clasa mea. Mîine poţi veni la ora controlului respiraţiei. Vom discuta despre respiraţia înaltă, respiraţia mijlocie, respiraţia completă yoga, respiraţia pe nări. Ţinîndu-ţi respiraţia e ca şi cum ai menţine viaţa în trup. Iată primul pas. Şi asta e temelia pe care îţi vei clădi noua lume. Prin ea vei ajunge la detaşare. Vei scăpa de suferinţa care decurge din dorinţă.

— Maestre, pentru tihna spiritului aş renunţa la multe, spuse Berenice.

Guru făcu o pauză de cîteva clipe fără să spună nimic, apoi reîncepu să vorbească aproape solemn :

— Omul care renunţă să stea în case frumoase, să poarte veşminte fine, să mănînce bucate alese şi se face pustnic poate fi fiinţa cea mai ataşată. Singura lui posesiune, propriul său trup, poate ajunge totul pentru el, şi trăind, s-ar putea să lupte pur şi simplu pentru binele trupului său. La drept vorbind, detaşarea nu înseamnă nicidecum că trebuie să facem ceva pentru trupul nostru. Totul este în minte. Un om poate fi pe tron şi în acelaşi timp perfect detaşat, altul în zdrenţe şi foarte ataşat. Dar cînd omul este înzestrat cu discernămînt spiritual, fiind iluminat de cunoaşterea lui Atman, toate îndoielile lui se risipesc. El nu se dă înapoi de la a face ceea ce e neplăcut pentru el, şi nici nu tînjeşte după ceea ce e plăcut. Nici o fiinţă omenească nu poate renunţa întru totul la acţiune, dar cel care renunţă la roadele acţiunii se cheamă că e detaşat.

— Ah, maestre, dacă aş putea cîştiga măcar o părticică din această măreaţă ştiinţă ! exclamă Berenice.

— Orice ştiinţă, fiica mea, continuă el, este un dar al spiritului şi numai celor care au simţul recunoştinţei spi-

rituale li se va dezvălui știința, ca petalele florii de lotus. De la profesorii dumitale din apus înveți despre arte și științe, de la cei din răsărit însă vei descoperi taina lăuntrică a înțelepciunii. Dumneata nu ești educată, ci pur și simplu ai trecut prin școală. Ești cu adevărat educată numai cînd te adapi la izvorul adevărului lăuntric. Pentru că adevărul lăuntric ia faptele moarte și le dă viață ; înaripează inima spre folosul cunoașterii în sprijinul altora. Prin inimă și nu prin intelect îl vezi pe Dumnezeu. Fă fapte bune de dragul lui. Doar atunci va veni detașarea perfectă.

— Voi munci din greu să învăț exercițiile de respirație, maestre, spuse Berenice. Știu destule despre yoga ca să-mi dau seama că stă la baza oricărei iluminări. Știu că respirația înseamnă viață.

— Nu neapărat, rosti guru. Dacă vrei să vezi, îți voi arăta acum că viața există și acolo unde nu e respirație.

Luă o oglinjoară și i-o înmînă, spunînd :

— Cînd încetez să mai respir, ține oglinda asta în fața nasului și a gurii mele ca să vezi dacă se va aburi cumva.

Guru închise ochii, apoi, treptat-treptat, corpul lui se făcu și mai drept, ca o statuie, din pricina rigidității. Părea să fi căzut într-o amorțeală profundă. Privindu-l, Berenice aștepta, ținînd palma lîngă nările lui. Trecură minute pînă să simtă în palmă respirația din ce în ce mai slabă. Apoi, spre surprinderea ei, încetă. Nici urmă de respirație ritmică. Așteptă. Luă pe urmă oglinda și o ținu cîteva secunde în fața nasului și a gurii lui. Nici pomeneală de abur. După cum vedea, respirația încetase, iar el părea ca un chip cioplit în piatră. Atunci, se uită nervoasă la ceas. Zece minute bune trecură pînă să fi deslușit din nou urme de respirație, și apoi reîncepu, perfect normală. Căci guru, care părea foarte obosit, deschise ochii, se uită la ea și zîmbi.

— Ce minunată demonstrație ! exclamă ea.

— Pot să-mi țin astfel respirația ore întregi, spuse guru, iar unii yoghini și-o pot ține cu lunile. Au fost cazuri în care yoghini încuiați în cavouri, fără aer, săptămîni întregi, au ieșit totuși perfect teferi. În plus, continuă el, controlul bătăilor inimii nu-i altceva decît o

probă asemănătoare. Pot opri complet inima, pentru că legătura dintre singe şi respiraţie este foarte strînsă, după cum poate ştii. Dar asta am să-ţi arăt într-o altă zi. Vei învăţa că respiraţia nu-i altceva decît expresia unei forţe mai subtile care sălăşluieşte în organele vitale, deşi nevăzută. Cînd părăseşte corpul, respiraţia încetează, supusă, şi rezultatul este moartea. Dar controlînd respiraţia, e posibil să poţi avea oarecare control asupra acestui flux necunoscut. Însă asta, trebuie să-ţi spun, este studiul lui Raja-yoga, care va urma numai după ce te-ai străduit un timp studiind Hatha-yoga. Aşa că, deoarece pari puţin obosită, acum, poţi pleca. Să vii mîine, cînd vei începe studiul.

Berenice înţelese că întrevederea cu acest om neobişnuit luase sfîrşit pe ziua aceea. Şi totuşi, cînd îl părăsi, cu păreri de rău, simţea că pleca de lîngă un mare rezervor de ştiinţă neabordată.

Întorcîndu-se pe acelaşi drum sălbatic pe care venise, îşi dădu seama că trebuia să zorească puţin pasul, întrucît aflase că în India noaptea vine repede pe urmele înserării, că apusul soarelui nu tărăgănează ca în Europa ori în America ; aici noaptea cade iute şi întunericul te învăluie în singurătate.

Cînd se apropie din nou de satul de lîngă Nagpur, se simţi deodată copleşită de splendoarea Dealului Sacru — Ramtek — cu templele sale sclipind albe, un punct de reper care străjuia peste întreaga regiune. Aici se opri să mediteze asupra frumuseţii fermecătoare a peisajului, vrăjită de sunetele îndepărtate, de psalmodierea neîntreruptă a indienilor înălţînd imnuri de slavă care pluteau în aer. Ştia că acestea erau glasurile nenumăraţilor credincioşi care se adunau la sfîrşitul zilei ca să rostească vorbele sacre ale credinţei lor. La început vocile se auzeau ca un murmur surd, molcom şi duios, dar pe măsură ce se apropia, psalmodierea deveni un fel de bătaie continuă într-o tobă uriaşă. Apoi simţi cum inima parcă îşi schimbase ritmul bătăilor, pentru a fi în acord cu pulsul acestui pămînt în căutarea divinităţii, iubitor al spiritului ; ştiu că acesta era tărîmul unde se putea regăsi pe sine.

În cursul următorilor patru ani, Berenice practică numeroase faze ale disciplinei yoga ; prima dintre ele fiind poziția yoga, folosită pentru a ține șira spinării dreaptă și a face corpul atît de stabil în timpul meditației, încît să nu-l mai simți. Pentru că *dhyana* — meditație — după concepția yoga, este detașare. Iar cînd șira spinării e dreaptă, încolăcitul *kundalini* (de formă triunghiulară, la baza coloanei vertebrale), se pune în mișcare și se înalță prin *susumna*, pe șira spinării în sus, pînă la cele șapte plexuri sau centri ai conștiinței, sfîrșind în cele din urmă cu *sahasrara*, cel mai de sus sau lotusul cu o mie de petale al creierului. Cînd se atinge această stare superioară de conștiință, după yoga, se ajunge la *samadhi*, sau supraconștiință. Dar fie că puterea lui *kundalini* atinge acest punct extrem fie că nu, percepția celui în cauză este extinsă, elevată pînă la gradul ultim la care poate ajunge.

Berenice studie *pranayana* — controlul asupra forțelor vitale ale trupului ; *pratyahara* — sau introspecția mintală ; *dharana* — sau concentrația și *dhyana* — sau meditația — adesea comparînd notele sale cu cele ale altor elevi care urmau aceleași cursuri ca și ea : un englez și un tînăr indian foarte inteligent, precum și două indiene.

Cu timpul, studie Hatha, Raja, Karma, Jnanai și Bhakti-yoga. Află că Brahman, Realitatea, este zeul suprem. Nu poate fi nicicînd definit sau exprimat. Upanișadele spun că Brahman este Existența, Cunoașterea și Beatitudinea, dar acestea nu sînt atribute. Brahman nu se poate spune că există. Brahman este Existența. Brahman nu este înțelept sau fericit, ci Cunoașterea absolută, Bucuria absolută.

„Infinitul nu poate fi divizat în părți, și cuprins în Finit.

Acest întreg univers este pătruns de mine, în acea formă veșnică a mea care nu se poate percepe prin simțuri. Deși nu sînt în nici o creatură, toate creaturile există în mine. Nu vreau să spun că ele există, fizic, în mine. Asta e taina mea divină. Trebuie să cauți să-i înțelegi

natura. Ființa mea sprijină toate creaturile și le face să se nască, dar nu are cu ele nici un fel de legătură fizică.

Dar dacă un om mă va preamări, va medita asupra mea cu mintea netulburată, închinîndu-mi fiecare clipă, îi voi dărui tot ce are nevoie și-i voi feri posesiunile de pagube. Chiar și cei care se închină altor zeități și aduc jertfele lor cu credință în inimă, mi se închină de fapt mie, deși pe căi greșite. Pentru că eu sînt singurul Dumnezeu, singurul care se bucură de toate jertfele. Asemenea oameni însă trebuie să se întoarcă la viața de pe pămînt, dat fiind că ei nu mă recunosc în adevărata mea lumină.

Cei care aduc jertfe diferitelor zeități se vor duce la acele zeități. Cei care se închină strămoșilor vor merge la strămoșii lor. Cei care proslăvesc forțele și spiritele elementare se vor duce la ele. Așa că și adepții mei vor veni la mine."

Într-o zi, guru îi spuse :

„Chiar și aerul pe care îl tragem în piept ne spune cu fiecare răsuflare : Tu ești acela. Și întreg Universul cu miriade de sori și de luni, prin graiul a tot ce vorbește, va striga într-un glas : Tu ești acela !"

Berenice își aminti de frumosul poem, scris de Emily Brontë, multă vreme una din lecturile ei favorite :

VERSURI DIN URMA

Sufletu-mi nu-i laș
Și nici nu tremură în sfera lumii tulburată de furtună
Văd gloria cerurilor strălucind,
Precum credința strălucește, îmbărbătîndu-mă să nu am teamă.

Ah, Dumnezeu din pieptu-mi,
Divinitate atotputernică, veșnic prezentă !
Viață care în mine se odihnește,
Așa cum eu, nemuritoare Viață, în tine am putere.

Zadarnice sînt miile de crezuri
Care fac inima omului să bată, zadarnice nespus,
Fără valoare, ca niște pălite buruieni
Ori precum spuma leneșă în mijlocul oceanului nețărmurit.

Să stîrneşti în mine îndoiala
Eu care-aşa de strîns sînt prins în nemărginirea Ta,
Atît de sigur ancorată
De stînca fermă a nemuririi.

Cu o iubire de vastă îmbrăţişare
Spiritul tău dă viaţă anilor eterni,
Pătrunzi şi veghezi de sus.
Schimbi, sprijini, macini, creezi şi construieşti.

Chiar dacă pămîntul şi oamenii s-or duce,
Dacă sori şi universuri or înceta să fie
Iar Tu ai rămîne singur,
Oricare existenţă în Tine-ar exista.

Nu-i loc pentru Moarte
Şi nici grăunte pe care puterea Lui să-l poată face inutil
Tu — Tu eşti Fiinţa şi Răsuflarea,
Şi ce eşti Tu nicicînd nu poate fi distrus.

Altă dată, guru întrebă :

„Unde există altcineva care să nu fii tu ? Tu eşti sufletul Universului. Dacă cineva vine la uşa ta, du-te şi întîmpină-te pe tine însuţi. Căci toţi sînt unul. Ideea de separare e halucinaţie. Urăşti. Iubeşti. Ţi-e teamă. Toate sînt halucinaţii, ignoranţă şi amăgire.

Fiecare gînd şi cuvînt ce se stinge este singurul rău care există.

Dacă sorii s-ar prăbuşi, lunile de pe cer s-ar preface în ţărînă, dacă sisteme după sisteme ar fi azvîrlite în neant, ce-ţi pasă ţie ? Rămîi neclintit ca o stîncă ; Tu eşti indestructibil."

Despre nemurire :

„Grăuntele de energie care, cu cîteva luni în urmă, se afla în soare, acum s-ar putea să fie în fiinţa omenească.

Nu există nimic nou. Acelaşi lanţ de manifestări apare alternativ, ca o roată care se învîrte în sus şi în jos. Întreaga mişcare în acest univers se petrece sub forma unor înălţări şi căderi succesive. Sisteme după sisteme răsar din forme mai subtile, dezvoltîndu-se, luînd forme mai ample, din nou topindu-se aşa cum au fost, din nou

întorcîndu-se la cauză. La fel şi cu întreaga viaţă. Orice manifestare de viaţă se înalţă şi apoi iarăşi decade. Ce decade? Forma? Într-un sens, chiar şi corpul e nemuritor. Într-un sens, corpurile şi formele sînt veşnice. Cum? Să presupunem că luăm un număr de zaruri şi le aruncăm. Să presupunem că zarurile au căzut în ordinea asta: 5—6—3—4. Luăm zarurile de jos şi le aruncăm iarăşi şi iarăşi. Trebuie să vină un moment cînd vor cădea din nou aceleaşi numere şi aceeaşi combinaţie se va nimeri din nou.

Ei bine, atomii alcătuind Universul sînt ca şi zarurile aruncate şi care se combină în fel şi chip, iarăşi şi iarăşi. Dar trebuie să vină un timp cînd exact aceleaşi combinaţii reapar, cînd tu te vei afla aici, iar forma aceasta va fi aici, acest subiect va fi discutat şi vasul ăsta de pămînt, de pildă, se va afla aici. Un număr infinit de timpuri ca acesta a fost şi un număr infinit de timpuri se va repeta.

Noi nu ne-am născut niciodată şi niciodată nu vom muri. Fiecare atom este ceva viu, ducîndu-şi în mod independent propria lui viaţă. Aceşti atomi se combină în grupuri cu un scop, şi grupurile manifestă o inteligenţă de grup, atît timp cît rămîne un grup, aceste grupuri din nou combinîndu-se la rîndul lor şi alcătuind corpuri de un soi mai complex, care slujesc drept vehicule pentru forme superioare de conştiinţă. Cînd moartea cuprinde corpul fizic, celulele se separă şi se împrăştie, iar ceea ce numim noi putrefacţie începe. Forţa care ţinea celulele prinse laolaltă se retrage, ele devin libere să-şi urmeze calea lor şi să alcătuiască noi combinaţii. Moartea este doar un aspect al vieţii, iar distrugerea unei forme materiale este doar preludiul construirii alteia".

Şi despre involuţie:

„Sămînţa devine plantă; un grăunte de nisip niciodată nu ajunge plantă. Tatăl este cel care devine copil. Un boţ de lut nu devine niciodată copil. Întrebarea este, din ce se iveşte această involuţie. Ce a fost sămînţa? Este acelaşi lucru ca şi copacul. Toate posibilităţile viitorului copac sînt în acea sămînţă; toate posibilităţile viitorului om sînt în prunc; toate posibilităţile vieţii de orice fel sînt în germene. Adică? Ne dăm seama apoi că orice evoluţie presupune o involuţie. Nimic nu poate evolua dacă mai

înainte nu a involuat. Și aici, știința modernă ne vine în sprijin. Pe baza unui raționament matematic, știi că totalul energiei din Univers este pretutindeni același. Nu poți lua un atom de materie sau o mînă de forță. Așa stînd lucrurile, evoluția nu s-a ivit din zero. Atunci, de unde vine? Din involuția anterioară. Copilul este omul involuat, iar omul este copilul evoluat; sămînța este copacul involuat, iar copacul este sămînța evoluată. Toate posibilitățile vieții se află în germene. Chestiunea devine puțin mai limpede. Adaugă la asta prima idee de continuitate a vieții. De la cea mai simplă protoplasmă la cea mai desăvîrșită ființă umană, există o singură viață. Menirea este ereditară în sămînța înainte ca forma să fi evoluat."

Într-o zi, Berenice îl întrebă: ce este milostenia?

Guru îi răspunse:

„Cînd ajuți un sărac, să nu te simți cîtuși de puțin mîndră. Fii recunoscătoare pentru prilejul care ți s-a oferit. Acesta este un merit al tău, și un motiv de mîndrie. Oare nu întreg Universul ești tu însuți? Fii recunoscătoare că săracul se află acolo și că făcîndu-i un dar ești capabilă să te ajuți pe tine. Nu cel care primește e binecuvîntat, ci cel care dă."

Berenice mai întrebă despre frumusețe. Atît de mulți oameni preaslăvesc frumusețea în toate formele ei; de fapt, ei sînt sclavii frumuseții.

Guru răspunse:

„Chiar și în cel mai mărunt gen de atracție există germenele Iubirii Divine. Unul din numele Domnului în sanscrită este Hari, asta înseamnă că El atrage toate lucrurile spre Sine. El este, de fapt, singura atracție demnă a inimilor omenești. Cine într-adevăr poate atrage un suflet? Numai El. Cînd vezi pe cineva atras de un chip frumos, crezi cumva că e vorba de o mînă de molecule materiale rînduite care te atrag cu adevărat? Cituși de puțin! Dincolo de acele particule trebuie să fie, și este, jocul influenței divine și al iubirii divine. Ignorantul nu știe asta, și totuși, conștient sau inconștient, el e atras de aceasta și numai de aceasta. Așa încît, pînă și cele mai mărunte forme de atracție își dobîndesc puterea de la divinitate. «Nimeni, o iubitule, nu și-a iubit soțul de dragul soțului; este Atman, atotputernicul, care sălășluiește înăuntru și de

dragul Lui este iubit soțul». Domnul este marele magnet, iar noi toți sîntem ca pilitura de fier; cu toții sîntem atrași în permanență de El; toți ne străduim să ajungem la El, chipul lui Brahman oglindit în fel de fel de forme și modele. Ne închipuim că slăvim frumusețea, dar de fapt slăvim chipul lui Brahman care transpare pretutindeni. Realitatea se află îndărătul aparențelor."

Și iarăși :

„Raja-yoghinul știe că totul în natură este menit ca sufletul să cîștige experiență, iar rezultatele tuturor experiențelor sufletului trebuie să-l ajute să devină conștient de veșnica lui separare de natură. Sufletul omenesc trebuie să înțeleagă și să realizeze că a fost spirit, și nu materie, prin eternitate; și că această conjuncție a lui cu materia este și poate fi numai pentru un timp. Raja-yoghinul învață lecțiile renunțării prin cele mai aspre dintre toate renunțările, deoarece el trebuie să-și dea seama chiar de la început că totul în această natură aparent solidă nu-i altceva decît iluzie. El trebuie să priceapă că orice manifestare a forței în natură aparține sufletului, și nu naturii. El trebuie să știe, de la început chiar, că orice cunoaștere și experiență se află în suflet, și nu în natură, așa că dintr-o dată și prin simpla forță a convingerii raționale, el trebuie să se smulgă din robia față de natură..

Dar dintre toate renunțările, cea mai naturală este cea a bhakti-yoghinului. Aici nu se poate vorbi de violență, nimic din care să ne smulgem, după cum s-ar părea, din noi înșine, nimic de care să ne separăm cu violență. Renunțarea bhakti este ușoară, calmă, unduioasă și deopotrivă de naturală ca și lucrurile din jurul nostru. Un om își iubește propriul oraș, apoi începe să-și iubească țara, și iubirea intensă pentru orășelul lui slăbește, domol, în chip firesc. Pe de altă parte, un om învață să iubească lumea întreagă; iubirea pentru țara lui, patriotismul lui intens, fanatic, slăbește, fără să-i pricinuiască vreun rău, fără vreo manifestare de violență. Omul necultivat iubește intens plăcerile simțurilor; cînd se cultivă, începe să iubească desfătările intelectuale, iar plăcerile senzoriale devin din ce în ce mai restrînse.

Renunțarea necesară pentru atingerea stadiului bhakti nu se obține făcînd jertfe, ci se ajunge în mod natural,

tot aşa cum în prezenţa unei lumini mai puternice, luminile mai slabe devin din ce în ce mai palide, pînă dispar complet. Astfel, această iubire a plăcerilor senzoriale şi ale intelectului este făcută să pălească, să fie dată la o parte, lăsată în umbră de iubirea pentru divinitatea însăşi. Acea iubire pentru divinitate creşte şi ia o formă care se numeşte para-bhakti, sau suprema devoţiune. Contururile se topesc, ritualurile dispar, cărţile sînt înlăturate, imaginile, templele, bisericile, religiile şi sectele, ţările şi seminţiile, toate aceste îngrădiri şi bariere se prăbuşesc de la sine din calea celui care cunoaşte iubirea pentru divinitate. Nimic nu rămîne să-l mai lege sau să-i încătuşeze libertatea. Un vapor, deodată, se apropie de o stîncă magnetică, iar zăvoarele şi ivărele sînt toate atrase şi date în lături, şi scîndurile desprinse plutesc liber pe apă. Astfel, graţia divină desface sufletul de opreliştea zăvoarelor şi a ivărelor, liberîndu-l. Aşadar, în această renunţare auxiliară devoţiunii nu există asprime, nici luptă, nici reprimare ori asuprire. Un bhakti nu trebuie să-şi înăbuşe nici măcar una din emoţiile sale ; doar să se străduiască să le intensifice şi să le îndrepte spre divinitate.

Dînd la o parte această lume aparentă, iluzorie, şi văzînd divinitatea în orice lucru, se poate descoperi adevărata fericire. Poţi să ai oricît vrei, dar divinizează totul. Nu posezi nimic. Iubeşte divinitatea în toate.

Divinitatea trăieşte în inima oricărei făpturi. Ea le întoarnă mereu pe roata lui Maya. Adăposteşte-te cu totul în Ea. Prin graţia Ei vei găsi pacea supremă, şi starea care e mai presus de orice schimbare.

Cînd, la sfîrşitul unui ciclu de timp, sau *kalpa*, Universul se năruie, se trece într-o fază de potenţialitate — o stare-germene — şi se aşteaptă următoarea sa creare. Faza de expresie este numită de Sri Krishna ziua lui Brahma iar faza de potenţialitate noaptea lui Brahma. Creaturile care populează această lume, supuse ciclurilor, sînt perpetuu renăscute şi din nou descompuse, rînd pe rînd cu fiecare zi şi noapte cosmică. Descompunerea nu trebuie, totuşi, luată drept o revenire la divinitate. Creatura pur şi simplu se întoarce la puterea lui Brahman care i-a dat naştere şi rămîne acolo într-o stare latentă pînă vine vremea să se remanifeste.

Hinduismul acceptă credința în multe incarnații divine, printre care Krishna, Buddha și Isus, și prevăd că vor mai fi numeroase altele".

In fiecare epocă eu mă întorc
Să dau friu liber sfințeniei,
Să distrug păcatul celui păcătos
Și să statornicesc dreptatea.

Și apoi, într-o bună zi, veni și vremea ca ultimele cuvinte să-i fie adresate Berenicei de către guru. Căci el știa că vizita ei lua sfîrșit și era pe punctul să-l părăsească.

„Acum, te-am învățat acea înțelepciune care este taina tainelor, rosti el. Cugetă asupra ei cu luare aminte. Apoi acționează așa cum crezi mai bine. Fiindcă, după Brahman, cel care se dezbară de amăgire și mă cunoaște drept Realitatea supremă, știe tot ce poate fi știut. De aceea, mă adoră din toată inima. Acesta este cel mai sacru dintre toate adevărurile pe care ți le-am spus. Cel ce realizează acest lucru devine cu adevărat înțelept. Scopul vieții lui e împlinit."

CAPITOLUL 79

Anul următor, Berenice și mama ei l-au petrecut călătorind prin India, nerăbdătoare să vadă și să cunoască cît mai mult din acea țară fascinantă. Deși își închinase patru ani din viață pentru studiul filozofiei hinduse, văzuse cum trăiau băștinașii și înțelesese că era un popor înșelat și lăsat în plata Domnului, dar voia să știe tot ce se putea afla despre ei înainte de întoarcerea acasă.

Și astfel, încetul cu încetul și-au extins călătoriile în Jaipur, Cawnpore, Peshawar, Lahore, Rawalpindi, Amritsar, Nepal, New Delhi, Calcutta, Madras, precum și spre granița sudică a Tibetului. Dar cu cît călătoreau mai departe, cu atît Berenice era mai scandalizată de nivelul scăzut, intelectual și social, al milioanelor de locuitori ai acestui surprinzător, uluitor pămînt. Era uimită de modul

cum a putut o ţară să dea o asemenea filozofie nobilă şi profundă a vieţii, şi totuşi, în acelaşi timp, să producă şi să menţină un astfel de sistem social crud, asupritor, unde cîţiva duceau o existenţă princiară, în vreme ce milioane de oameni se zbăteau pentru a căpăta mai puţin chiar şi decît pîinea zilnică. Dezamăgirea în faţa unui asemenea contrast izbitor, care depăşea puterea de înţelegere a Berenicei, era imensă.

Căci a văzut la marginea străzilor şi a şoselelor şiruri întregi de cerşetori în zdrenţe, goi, cu înfăţişare disperată, unii din ei cerşind pentru cine ştie ce oameni sfinţi, ai căror discipoli erau. În unele regiuni starea de mizerie morală şi fizică era fără seamăn. Într-un sat, aproape întreaga populaţie era bolnavă de ciumă, şi, neavînd nici un fel de mijloace de ajutor sau asistenţă, oamenii mureau ca muştele. Pe de altă parte, în multe cătune era ceva obişnuit să dai de cîte treizeci de inşi, nici mai mult nici mai puţin, stînd într-o odăiţă, pierind de boli şi de foame. Iar cînd se făceau ferestre sau nişte deschizături în pereţii odăilor lor, le astupau la loc.

Pentru Berenice, cea mai rea dintre tarele sociale era practica revoltătoare a obiceiului soţiilor-copii. De fapt, rezultatul acestui obicei adusese majoritatea soţiilor-copii din India într-o stare fizică şi morală care n-avea aproape nimic de-a face cu sănătatea sau igiena, iar moartea era astfel mai degrabă o binecuvîntare decît o nenorocire.

Jalnica problemă a „intangibililor" o determinase pe Berenice să caute originea acestei idei. I s-a spus că atunci cînd strămoşii cu pielea deschisă la culoare, ai hinduşilor de astăzi, veniseră pentru prima dată în India au dat acolo de o rasă de băştinaşi negroizi, cu trăsături mai greoaie, dravidienii, cei care au construit marile temple din sud. Preoţii noilor veniţi, nevrînd ca sîngele poporului lor să se amestece cu cel al băştinaşilor, ci să se păstreze pur, i-au declarat pe dravidieni întinaţi, „intangibili". Aşa că, la început, ura de rasă a fost la originea „intangibilităţii".

Şi totuşi, după cum i se relatase, Gandhi a spus cîndva :

„Intangibilitatea în India este pe cale de dispariţie, şi, în ciuda împotrivirilor, într-un ritm rapid. Ea a degradat

poporul indian. Intangibilii sînt tratați mai rău ca vitele. Umbra lor pîngărește numele Domnului. Sînt la fel de neînduplecat în denunțarea intangibilității, pe cît sînt de neînduplecat în denunțarea metodelor britanice din India. Pentru mine, intangibilitatea este mai de netolerat decît guvernarea britanică. Dacă hinduismul îmbrățișează intangibilitatea, atunci hinduismul este mort și îngropat."

Berenice văzuse uneori femei tinere „intangibile", cu copilașii lor, dar totdeauna de la distanță ; o priveau cu niște ochi galeși, covîrșite de întristare, pe cînd stătea de vorbă cu vreun învățăcel hindus. Nu se putea să nu observe ce trăsături și ce corp delicat aveau. De fapt, una sau două dintre ele se purtau aproape la fel cum s-ar fi purtat orice fată americană, dacă ar fi fost expusă oprobriului, indiferenței și izolării semenilor ei.

Dar nu numai atît. Berenice, silită de împrejurări, a văzut în ce stare vrednică de plîns trăiesc atîția copii, muritori de foame abia tîrîndu-se pe picioare, umblînd de colo-colo, slăbănogi, fără vlagă, cu neputință de a se mai înzdrăveni, din pricina subnutriției, a nepăsării și a bolilor. În sinea ei, Berenice se simțea mîhnită ; îi veneau în minte asigurările preceptorilor, a atîtor guru că Divinitatea, Brahman, era pretutindeni, era Fericirea. Dacă ar fi fost astfel, atunci unde era El ? Acest gînd o însoți pînă ce deveni insuportabil — cînd, deodată se ivi un contraargument : această degradare trebuia înfruntată, biruită. Oare nu Atotputernicul vorbea și o îndemna astfel să acționeze, să ajute, să schimbe, pînă cînd faza pămînteană a Lui s-ar transforma ori s-ar transmuta în preschimbarea răului în bine ? Dorea din toată inima acest lucru.

Sosise și timpul cînd Berenice și mama ei, tulburate, chinuite de atîtea scene de mizerie fără margini, simțiră că trebuiau să se întoarcă în America, unde ar fi avut mai multă vreme și pace să mediteze asupra tuturor celor văzute, și asupra căilor de a da o mînă de ajutor, dacă era posibil, pentru înlăturarea unei asemenea mizerii în masă.

Și astfel se întoarseră acasă, într-o zi însorită și călduroasă de octombrie, pe bordul vaporului *Halliwell*, direct din Lisabona sosind în portul inferior al New Yorkului și navigînd în sus pe Hudson pentru a acosta în dreptul

Străzii 23. În timp ce pluteau încet de-a lungul țărmului, paralel cu linia familiară din zare a orașului falnic, pe Berenice o duse gîndul la contrastul imens care i se prezenta acum, față de anii cît stătuse în India. Aici erau străzi curate, clădiri înalte costisitoare, putere, bogăție, înlesniri materiale de tot soiul, oameni bine hrăniți și bine îmbrăcați. Simțea că se schimbase, dar încă nu-și dădea seama de ce fel de schimbare era vorba. Văzuse foametea în forma cea mai hîdă, ceva ce nu putea uita. Nu putea uita nici expresia hăituită a unora din chipurile pe care le privise, îndeosebi a copiilor. Ce se putea face oare în acest sens, presupunînd că ceva s-ar fi putut face ?

Aceasta era totuși țara ei, pămîntul ei natal pe care-l iubea mai mult decît orice pe lume. Și din această pricină, inima îi bătea mai tare pînă și la cele mai banale curiozități, ca de pildă reclamele întîlnite la tot pasul care, chiar și cînd înotau în culoare, cu litere mari, de cele mai multe ori frumoase, parcă nici nu existau ; țipetele de-ți luau auzul ale vînzătorilor de ziare ; claxoanele răgușite ale taxiurilor, automobilelor și camioanelor ; vanitatea și parada turiștilor americani de rînd, atît de neîntemeiate de cele mai multe ori...

După ce hotărîseră să se stabilească la hotelul Plaza, pentru cel puțin cîteva săptămîni, ea și maică-sa declarară bagajele la vamă și apoi luară un taxi, fericite că se aflau iarăși acasă. Primul gînd al Berenicei, după ce se instalară în apartamentul de la hotel, a fost să-i facă o vizită doctorului James. Îi era dor să vorbească cu el despre Cowperwood, despre ea însăși, despre India, despre tot ce aparținea trecutului ca și despre propriul ei viitor.

Cînd dădu cu ochii de ea, în cabinetul său particular din locuința de pe Strada 80 West, doctorul o primi cu cordialitate, cu căldură chiar, întrebînd-o de călătoria și de experiențele ei.

În același timp, își dădu seama că Berenice voia să afle tot ce avea legătură cu averea lui Cowperwood. Și, deși îi displăcea să treacă din nou în revistă modul nesatisfăcător cum se desfășurase întreaga afacere, simți că era de datoria lui să-i explice exact ce se întîmplase în

timpul absenței ei. Prin urmare, mai întîi îi vorbi despre moartea Aileenei cu cîteva luni mai înainte. Această veste o surprinse și o tulbură mult pe Berenice, pentru că totdeauna se gîndise la Aileen ca la cineva care va duce la îndeplinire dorințele lui Cowperwood în legătură cu averea. Numaidecît se gîndi la spital, a cărui construire știa că fusese una din dorințele lui cele mai sincere.

— Ce s-a făcut cu spitalul pe care intenționa să-l clădească în Bronx? întrebă ea cu mult interes.

— Ah, spitalul, ei bine, proiectul acesta nu s-a materializat. După moartea lui Frank, prea mulți corbi au tăbărît asupra drepturilor de proprietate. Au venit de pretutindeni cu pretențiile lor, cu hîrtii în legătură cu ipoteci, pînă și cu contestații asupra alegerii executorilor testamentari. Patru milioane și jumătate de dolari sub formă de creanțe au fost declarați fără valoare. Polițe pentru dobînzi pe ipoteci, cheltuieli judecătorești de tot soiul, sporind mereu în dauna averii, pînă cînd, în cele din urmă, n-a mai rămas din ea decît a zecea parte din ce fusese inițial.

— Și galeria de artă? întrebă Berenice nerăbdătoare.

— S-a risipit... vîndută la licitație. Reședința de pe Bulevardul Cinci a fost vîndută din pricina impozitelor și a altor pretenții legate de ea. Aileen a fost silită să se mute într-o altă casă. Apoi a făcut o pneumonie și a murit. Fără îndoială mîhnirea, adaugată la toate aceste necazuri, au contribuit la moartea ei.

— Ah, ce groaznic! exclamă Berenice. Ce mult l-ar fi întristat dacă ar fi știut ce-o să se întîmple! Cît muncise ca să clădească toate astea!

— Da, așa este, rosti James, dar lumea n-a crezut niciodată în bunele lui intenții. Chiar și după moartea Aileenei au apărut în ziare articole în care Cowperwood era numit un escroc, aproape un criminal, deoarece, după cum spuneau ei, milioanele lui „se spulberaseră ca un vis". De fapt, unul din articole era intitulat „La ce bun?" și îl descriau pe Frank ca pe un ratat. Da, au fost publicate și alte articole ostile, toate bazate pe faptul că după ce s-a stins din viață, averea lui, prin complicitatea legală a multor persoane, s-a micșorat ajungînd să nu mai valoreze aproape nimic.

— Ah, doctore James, nu-i îngrozitor cînd te gîndești că s-a ales praful din toate lucrurile frumoase pe care a intenționat să le facă ?

— Da, n-au mai rămas decît un cavou și amintirile.

Berenice continuă să-i vorbească despre descoperirile ei filozofice : transformarea interioară care simțea că s-a petrecut în ea. Lucrurile pe care odinioară le socotise importante își pierduseră strălucirea ; de pildă, neliniștea în legătură cu propria ei poziție socială în raport cu Cowperwood. Mai important pentru ea era acum situația tragică a poporului indian ; îi povesti despre sărăcia, foametea, subnutriția, analfabetismul, ignoranța lor — majoritatea acestor tare ivindu-se din amăgirile religioase și sociale legate de superstiții — pe scurt, lipsa absolută a progresului social, tehnic și științific. James o ascultă cu atenție pînă cînd termină, exclamînd, uneori : „Groaznic ! Uimitor !" Apoi, făcu o observație :

— În realitate, Berenice, tot ce spui despre India e adevărat. Dar mi-e teamă că e la fel de adevărat că America și Anglia au și ele metehnele lor sociale. De fapt, chiar aici, în țara asta, sînt destule neajunsuri sociale și destulă mizerie. Dacă ai vrea să faci cu mine într-o zi un mic tur prin New York, ți-aș putea arăta cartiere întregi înțesate de oameni trăind aproape în aceeași mizerie ca și cerșetorii indieni — copii părăsiți, a căror șansă de supraviețuire fizică și spirituală este practic inexistentă. Ei se nasc în sărăcie și, în majoritatea cazurilor, sfîrșesc în sărăcie, iar trecerea anilor înseamnă cu totul altceva decît viață, în sensul în care socotim noi. Și apoi, mai sînt și mahalalele de nevoiași din orașele cu fabrici de manufacturi și țesătorii, unde condițiile de viață sînt la fel de jalnice ca cele pe care le poți găsi în orice altă parte a lumii.

Berenice își exprimă dorința să meargă să vadă acele colțuri din New York care îl determinau să vorbească astfel, căci de-a lungul vieții ei văzuse sau auzise puțin despre asemenea condiții. Doctorul James nu a fost surprins auzind-o spunînd acest lucru ; știa că drumul ei de la adolescență încoace îi fusese ocrotit.

După ce mai întîrzie discutînd împreună cu el, Berenice plecă la hotel. Dar mergînd spre casă, nu-i ieșea din minte cele relatate de James în legătură cu risipirea

averii lui Cowperwood. Era plină de mîhnire gîndindu-se cum se năruiseră toate planurile lui. Cum se spulberaseră ! În același timp, se gîndea la dragostea lui pentru ea, la dependența lui spirituală și sentimentală față de ea, la afecțiunea ei pentru Cowperwood. Datorită înrîuririi ei, își amintea, luase el hotărîrea să plece la Londra și să pună în aplicare planul legat de metro. Iar acum, ea se afla aici, proiectînd să se ducă a doua zi dimineață din nou la mormîntul lui, ultimul vestigiu material din toate valorile care i s-au părut ei atît de reale și de minunate cîndva, dar care, în clipa de față, în comparație cu toate întîmplările trăite în India, pentru ea nu mai aveau nici o însemnătate. A doua zi, vremea semăna cu cea cînd fusese înmormîntat Cowperwood. Cerul era iarăși acoperit, cenușiu și, cînd se apropie, monumentul funerar părea un solitar deget de piatră îndreptat în sus, către cerul plumburiu de amiază. Mergînd pe poteca prunduită, cu brațele încărcate de flori, ea văzu numele : AILEEN BUTLER COWPERWOOD, sub numele FRANK ALGERNON COWPERWOOD — și se gîndi mulțumită că Aileen se afla măcar acum lîngă bărbatul pentru care suferise atît de mult și pe care-l pierduse. Ea, Berenice, aparent cîștigase, dar vremelnic numai, pentru că și ea suferise și pînă la urmă îl pierduse.

În timp ce stătea dusă pe gînduri la locul de veșnică odihnă al lui Cowperwood, i se păru că aude din nou glasul sonor al pastorului vorbind la serviciul funebru.

Acum însă nu se mai putea gîndi la moarte, așa cum făcea înainte de a se duce în India. Acolo, moartea era considerată drept o etapă a vieții, iar distrugerea unei forme materiale — un preludiu la alcătuirea alteia. „Nu ne naștem niciodată și niciodată nu murim", spuneau ei.

Ducîndu-se și punînd florile într-o urnă de bronz de pe scările cavoului, ea se gîndea că Frank ar trebui să știe, dacă n-a știut cînd era aici în carne și oase, că marele lui cult, căutarea continuă a frumosului în orice formă și îndeosebi sub chipul femeii, nu era nimic mai mult decît căutarea modelului divin dincolo de orice forme — chipul strălucitor al lui Brahman. Berenice ar fi vrut ca el să fi putut împărtăși cu ea aceste gînduri cînd se aflau împreună. și își aminti cuvintele ;

Absorbit de Brahman
El biruie lumea,
Chiar și aici, viu în lume,
Brahman e unul,
Fără schimbare, neîntinat de rău;
Ce alt cămin avem decît pe El?

Iar despre milostenie, ce spunea guru?

„Fii recunoscător pentru prilejul de a putea dărui altora. Fii recunoscător că, ajutînd un sărac, ești în stare să te ajuți pe tine însuți. Căci, nu ești tu însuți Universul? Dacă cineva vine la ușa ta: du-te și întîmpină-te pe tine însuți."

Dar, își cercetă ea acum conștiința, oare milostenia a ocupat vreodată un loc în viața ei? Oare ce-a făcut ea pentru a-i ajuta pe alții? Oare ce-a făcut ea spre a-și justifica dreptul de a trăi? Într-adevăr, Cowperwood nu numai că a conceput înființarea unui spital pentru săraci, dar a făcut și tot ce a fost omenește posibil pentru a duce la îndeplinire acest proiect, chiar dacă planurile lui au eșuat. Dar ea — a avut ea vreodată dorința de a-i ajuta pe săraci? Nu, după cîte își amintea. Întreaga ei viață, își dădea seama — cu excepția ultimilor ani — fusese irosită în goana după plăceri și propășire de sine. Acum însă știa că trebuie să trăiești pentru ceva în afara ființei tale, ceva care să răspundă nevoilor celor mulți, în opoziție cu vanitățile și huzurul celor puțini, printre care se număra și ea. Oare ce putea face pentru a-i ajuta?

Deodată, în acea clipă de meditare, gîndul la spitalul lui Cowperwood îi fulgeră prin minte. De ce n-ar înființa ea spitalul? La drept vorbind, el îi lăsase o avere mare, o casă frumoasă plină cu piese valoroase de artă din care putea lesne obține o sumă considerabilă de bani; acești bani, adăugați la ceea ce avea ea dinainte, ar fi putut constitui măcar începutul proiectului. Și poate izbutea să-i îndemne și pe alții s-o ajute. Doctorul James ar fi fost cu siguranță unul dintre aceștia!

Ce minunată idee!

APENDICE

Capitolul precedent reprezintă ultimele rînduri scrise de Theodore Dreiser, chiar în ziua dinaintea morții sale, survenită la 28 decembrie 1945. El a lăsat totuși note pentru un capitol suplimentar și un rezumat al celor trei volume din trilogia : *Financiarul, Titanul* și *Stoicul*. Rezumatul ar fi fost scris sub forma unui monolog care, după cum menționează doamna Dreiser, ar fi înlăturat orice echivoc din mintea cititorului asupra concepției sale despre viață, forță și slăbiciune, bogăție și sărăcie, bine și rău.

Paginile care urmează au fost pregătite de doamna Dreiser, folosind notele soțului său.

Întorcîndu-se de la Greenwood, cu trăsura, Berenice se gîndea la posibilitățile pe care le avea de a înființa un spital, înfruntînd în mod realist complicatele probleme de ordin practic, dar și tehnic și medical ; era necesar să facă o listă de oameni bogați și caritabili, și de oameni cu adevărată pricepere și cunoștințe tehnice, pe care să se bizuie pentru a organiza și a iniția, așa după cum se cuvenea, o asemenea vastă acțiune. Plănuia să vîndă casa din Park Avenue cu tot ce conținea, ceea ce i-ar fi adus cel puțin 400 000 de dolari. Ar adăuga la această sumă jumătate din averea ei actuală și, totul laolaltă, putea însemna un mic început. Desigur, se gîndea ea, doctorul James ar fi fost omul potrivit ca medic șef și director, dar cum să facă să-i deștepte interesul ? Tot felul de gînduri îi treceau prin minte, anticipări asupra posibilităților în legătură cu spitalul. Cînd se văzu din nou cu doctorul James, acesta o pofti să-l însoțească într-una din cele mai păcătoase mahalale din partea de est a New Yorkului.

Pentru Berenice, care niciodată nu vizitase vreunul din cartierele nevoiașe, această primă raită pe străzile din partea de est a însemnat o dureroasă descoperire. Fusese totdeauna ocrotită de maică-sa, pînă în noaptea fatală cînd a fost atît de cumplit încercată în restaurantul unuia din principalele hoteluri din New York, aflînd în public adevărul despre maică-sa, Hattie Starr din Louisville, și

cînd pentru întîia oară i-a fulgerat prin minte importanța și grozăvia ostracizării sociale.

Berenice supraviețuise însă acestor vicisitudini. Ierarhia valorilor, după cum avea să-și dea seama mai tîrziu, era acum alta. Ambițiile ei sociale din trecut i se păreau acum ceva superficial. În India se ivise într-însa dorința de a cunoaște mai profund viața — de a observa și a studia mai îndeaproape forțele vitale de care, după cum înțelegea acum, fusese străină pînă atunci. În loc să umble după o poziție socială sigură pentru sine, devenea conștientă că voia să-și descopere o vocație pe plan social.

Și astfel, cînd ea și doctorul James vizitară locuințele atît de familiare lui, Berenice a fost cumplit de impresionată de condițiile înspăimîntătoare, de mirosurile și mizeria fără seamăn a locurilor. Se îmbolnăvi. Căci, după cum văzuse, în cocioabele acelea nu existau nici măcar paturi. Noaptea erau puse pe jos niște saltele umplute cu paie, care ziua aveau să fie așezate teanc într-un ungher. Într-o odaie de trei metri și jumătate pe patru și jumătate, vecină cu o alta mai mică de vreo trei pe trei, trăiau șase adulți și șapte copii. Fără ferestre. Doar niște găuri mari în pereți, care aminteau, după miazme și anumite urme evidente, de prezența șobolanilor.

Cînd, în sfîrșit, ajunseră din nou în stradă și la aer curat, Berenice îi spuse doctorului James că singura ei dorință era să fundeze ea însăși Spitalul Cowperwood, în strădania de a ajuta cîțiva dintre sărmanii copii părăsiți pe care tocmai îi văzuse. În acest scop, ar fi oferit bucuroasă jumătate din tot ce-i aparținea.

Doctorul James, profund mișcat de această hotărîre a Berenicei, își dădu seama că de cînd părăsise America, acum cîțiva ani, se schimbase foarte mult. Iar Berenice, intuind că el o aproba, îl întrebă dacă ar ajuta-o să strîngă bani în acest scop, și dacă ar vrea să preia conducerea medicală și tehnică a spitalului. Doctorul James, care de multă vreme simțise nevoia presantă a unui spital în preajma cartierului Bronx, aceasta fiind totodată și una din dorințele cele mai vii ale lui Cowperwood, acceptă din toată inima propunerea, spunînd că ar fi onorat dacă ar ajunge directorul și medicul șef al acestei instituții.

Şase ani mai tîrziu, spitalul deveni o realitate; doctorul James avînd funcţia de director, Berenice o alesese pe cea de infirmieră, şi spre mirarea ei, descoperi că poseda un profund instinct matern, neexplorat pînă atunci.

Iubea copiii şi răspundea de secţia de pediatrie. După cum observă doctorul James ea dovedea o atracţie puternică şi stranie pentru aceşti copii abandonaţi. Iar ei se simţeau de asemenea atraşi de Berenice.

Doi copilaşi orbi ajunseseră, din întîmplare, să fie internaţi în această secţie. Erau orbi din naştere. Unul din ei, o copiliţă blondă, plăpîndă, numită Patricia — de cinci ani — fiica unei femei tinere care muncea din greu şi care nu mai avea timp şi de copil, stătea ore în şir într-un balansoar dintr-un ungher al odăii, fără nici un fel de alt stimulent sau preocupare. Din pricina acestei neglijări, dezvoltarea firească îi fusese întîrziată. Maică-sa avea şi ea remuşcări în legătură cu copilul împiedicat să evolueze. Cînd Berenice găsise acest pui de om părăsit, fusese foarte impresionată şi încercă s-o ajute, învăţînd-o multe lucruri, printre care şi cum să alunece în jos, fără frică, pe un tobogan din curtea copiilor. Patricia nu mai putea de bucurie cînd deprinse această simplă acrobaţie, încît luneca pe tobogan mereu, ore întregi, de fiecare dată radiind de fericire, trăind această dovadă de independenţă recent descoperită.

Celălalt copil era David — şi el de vreo cinci anişori — de asemenea orb din naştere. Fusese mai norocos în privinţa părinţilor; avea o mamă inteligentă, afectuoasă şi plină de înţelegere. Din cauza asta, era mai dezvoltat decît Patricia. Berenice îl învăţă să se caţere într-un copac şi să se aşeze pe crengile de sus, unde cînta de zor, legănînd capul într-o parte şi într-alta şi ridicînd spre soare chipul delicat, aşa cum fac de obicei copiii orbi. Într-o zi, cînd doctorul James trecu prin dreptul unei ferestre care dădea în curtea copiilor, se opri să se uite la Berenice care se agita de zor cu copiii. Băgă de seamă cît de fericită şi de radioasă era cînd se ocupa de ei. Atrase atenţia asupra acestui lucru domnişoarei Slater, infirmiera-şefă, care trecea şi ea pe acolo. Amîndoi au fost de acord că Berenice depăşise cu mult orice aşteptări şi merita cu prisosinţă toate laudele. În aceeaşi seară, cînd Berenice părăsea spi-

talul ducîndu-se acasă, domnișoara Slater și doctorul James i-au vorbit despre succesele ei cu copiii, și despre cît de mult o iubeau și o apreciau toți. Berenice le mulțumi cu amabilitate, exprimîndu-și recunoștința că fusese în stare să contribuie cu ceva meritoriu, spre binele acestor copilași nefericiți.

Totuși, în timp ce se îndrepta spre casă, spre modesta ei locuință, nu putu să nu se gîndească la rolul mărunt pe care-l juca pe arena generală a vieții. Un strop de bunăvoință omenească în oceanul nevoilor și al deznădejdii ! Își aminti de sărmanii copii muritori de foame din India — cu chipurile lor chinuite. Cruzimea, neglijarea și nepăsarea chinuitoare a restului lumii față de situația lor jalnică o făceau să sufere.

La urma-urmei, ce este lumea ? se întreba ea. De ce trebuie să vină pe lume milioane de făpturi gingașe, numai ca să fie torturate, lăsate să moară în mizerie, de frig și de foame ? Da, desigur, ea încerca să facă tot ce putea spre a alina suferințele cîtorva copii, destul de norocoși ca fuseseră aduși în spital. Dar cum rămînea cu miile celor care nu ajungeau aici ? Ce se întîmpla cu ei ? O picătură într-un ocean era contribuția ei. Numai o picătură ! Berenice își depănă în minte întreaga ei viață. Se gîndi la Cowperwood și la rolul pe care l-a jucat în viața lui. Cît de mult s-a zbătut și a luptat el... Pentru ce ? Bogăție, putere, lux, influență, poziție socială ? Ce se alesese acum din aspirațiile și visurile de putere care l-au însuflețit pe Frank Cowperwood ? Și cît de mult se depărtase ea de toate astea într-un timp atît de scurt ! Cît de brusc fusese trezită la realitățile hide ale vieții din modul ei de viață ocrotit, îmbelșugat și plin de satisfacții — un mod de viață pe care niciodată n-ar fi fost în stare să-l valorifice pentru sine dacă nu și-ar fi dat frîu liber îndemnului de a merge într-o țară stranie cum e India, unde la tot pasul sensibilitatea ei a dat numai de contraste fără ieșire.

Acolo, pentru prima oară, a experimentat zorile unei renașteri spirituale, datorită căreia acum vedea lucrurile mai limpede. Trebuia să continue, trebuia să evolueze, își spunea în gînd, și să ajungă, dacă era posibil, la o înțelegere reală și profundă a rostului vieții și a semnificației ei spirituale.

Redactor: MARIA VONGHIZAS
Tehnoredactor: AURA IONESCU

COMBINATUL POLIGRAFIC
„CASA SCÎNTEII"

Coli tipo: 22,50. Comanda 10 544

Lei 12

După *Financiarul* (tradus în 1967) și *Titanul* (1968), oferim cititorilor ultimul volum *Stoicul*, care încheie trilogia lui Theodore Dreiser. Eroul trilogiei Frank Cowperwood, om de afaceri pe care nu-l interesează nimic altceva decît afirmarea supremației sale, este prototipul spiritului dominator, imaginea atîtor mari financiari de la începutul secolului a căror sferă de activitate cuprindea întreaga lume.

Editura Univers